

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی پیوسته

رشته آموزش کودکان استثنایی

(خاص دانشگاه فرهنگیان)

گروه: علوم انسانی

نسخه بازنگری شده براساس مصوبه جلسه ۸۶۹ مورخ ۹۴/۹/۲۸ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی درخصوص طرح کلان معماری برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان

بسم الله الرّحمن الرّحیم

برنامه درسی دوره کارشناسی رشته آموزش کودکان استثنایی

۱- با استناد مصوبه جلسه ۸۶۹ مورخ ۹۴/۹/۲۸ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی درخصوص طرح کلان معماری برنامه های درسی دانشگاه فرهنگیان، برنامه بازنگری شده رشته آموزش کودکان استثنایی در مقطع کارشناسی پیوسته پیشنهادی دانشگاه فرهنگیان به شرح زیر مورد تصویب قرار گرفت.

۲- این برنامه خاص دانشگاه فرهنگیان بوده و از تاریخ ۱۳۹۵/۳/۸ جهت اجرا ابلاغ می شود.

۳-برنامه درسی مذکور از تاریخ تصویب جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی- آموزش و پرورش کودکان عقب مانده ذهنی مصوب جلسه ۲۶۷ مورخ ۷۲/۸/۳ شورای برنامه‌ریزی می‌باشد.

عبدالرحیم نوه‌ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه درسی

دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

(بازنگری شده)

کمیته تخصصی برنامه‌های آموزش و پرورش (گروه هفتم)

۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

به نام آنکه فرصت داد ما را

برنامه درسی

دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

(بازنگری شده)

۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بسم الله الرحمن الرحیم

موضوع: بازنگری برنامه درسی

عنوان برنامه درسی قبلی: علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش کودکان استثنایی

تاریخ تصویب: ۱۳۷۲/۰۸/۳۰

عنوان بازنگری شده: آموزش کودکان استثنایی

تاریخ بازنگری: ۱۳۹۵/۰۲/۲۰

مجری: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان

فصل اول
معرفی برنامه

معرفی بنیادین رشته آموزش کودکان استثنایی

پیشینه برنامه درسی آموزش و پرورش کودکان استثنایی و تربیت نیرو در جهت آموزش به کودکـان و دانـش آمـوزان اسـتثنایی مربوط به سال ۱۳۱۲ است که با تربیت نیرو توسط جبار باغچه بان شروع شد و بعـد از آن بـه صـورت رسـمی از سـال ۱۳۲۵ مجوز انتقال هر ساله پنج نفر از معلمان دانشسرای مقدماتی جهت گذراندن دوره تربیت معلم کودکان ناشنوا صادر گردید.از سوی دیگر شورای جهانی حمایت از نابینایان وابسته به سازمان فرهنگی یونسکو برای پیشبرد برنامه های آموزشی و اجتماعی نابینایان در جهان، گامهای موثری برداشته که با توجه به توصیه مکرر به ایران در خصوص آموزش به نابینایان نهایتـا" در سـال ۱۳۲۶ وزارت امور خارجه و وزارت آموزش و پرورش امور نابینایان را به سازمان خدمات اجتماعی واگذار نمودند.که در همین سال اولـین دوره تربیت معلمان نابینایی به صورت رسمی با اعزام ۲ معلم به مدت یکسال به آمریکا و آموزش آنهـا در خصـوص روش هـای خاص آموزش به دانش آموزان نابینا آغاز گردید. سرانجام در سـال ۱۳۴۷ دفتـر آمـوزش و پـروش کودکـان اسـتثنایی در وزارت آموزش و پرورش تشکیل گردید. با فعالیت ها مستمر و پی گیر گروه های نابینایان دفتر آموزش کودکان استثنایی جهت تامین و تربیت نیروی انسانی از سال ۱۳۴۸ تا سال ۱۳۵۸ دوره های یکساله تربیت معلم کودکان استثنایی برقرار شد .
پس از پیروزی انقلاب اسلامی از سال ۱۳۵۸ تاکنون دو برنامه درسی یکی توسط مراکز تربیت معلم وابسته به وزارت آمـوزش و پرورش در سطح کاردانی و برنامه درسی «کارشناسی آموزش و پرورش کودکان استثنایی» در سطح کارشناسی در وزارت علـوم، تحقیقات و فناوری تهیه و اجرا شده است.
عمر این برنامه ها بالغ بر ۳۴سال است و طبیعتاً تحولات ناشی از یافته های علمی حوزه علوم تربیتی و نیز تغییرات برنامه هـای درسی کودکان و دانش آموزان استثنایی طی دهه ۸۰ و ۹۰ در برنامه های درسی این دوره اعمال نشـده اسـت. فاصـله برنامـه درسی تربیت معلم کودکان استثنایی بر اساس گروه های مختلف دانش آموزان استثنایی با نیاز های نظام آموزشی و نیز تحولات علمی موجب خواهد شد تا دانشجویان جدیدی که در طی سال های ۹۱ و ۹۲ پذیرفته شده اند با توجه به این تحـولات تربیـت نشوند و نتوانند بر اسا س توانمندی های کسب شده در بدو ورود برای اجرای برنامه های درسی تحولات حوزه علوم تربیتـی را دنبال نمایند. از این‌رو ضروری است در راستای اساسنامه نامه دانشگاه فرهنگیان و جهت گیـری هـای اتخـاذ شـده در «برنامـه درسی ملّی تربیت معلم» این برنامه ها مورد بازنگری قرار گیرد.

منطق برنامه درسی

امروزه استانداردهای یادگیری در سطح جهانی ارتقا یافته و جوامع برای دستیابی به موفقیت، به کسب دانش و مهارت های جدید در عرصه های مختلف نیازمند هستند. در چنین شرایطی، معلمان باید بتوانند همسو با تحولات علمی و متناسب با نیاز های جامعه، توانایی های دانشی و روشی خود را ارتقا داده و موقعیت های یادگیری متنوعی را برای کسب عادات و مهارت های یادگیری مادام‌العمر[۱] از سوی دانش آموزان با نیازهای ویژه تدارک ببینند. کسب این توانایی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه بیش از سایر دانش آموزان دارای اهمیت است؛ چرا که آنچه دانش آموز دارای نیازهای ویژه کسب می کند می تواند زندگی او را در بین مردم جامعه و در آینده تحت تأثیر تجربیات دوران تحصیل قرار دهد. بدیهی است که تحقق این امر تا حد زیادی به کیفیت برنامه درسی معلمان کودکان استثنایی و چگونگی آماده سازی آنان وابسته است. این فرایند باید به معلمان کمک کند تا عادت "فکور بودن" را در خود تقویت کرده و با دنبال نمودن تحولات علمی و بکارگیری آن در عرصه عمل نقش خود را به عنوان یادگیرنده مادام العمر در توسعه حرفه‌ای و نیز شناخت ویژگی ها و استعدادهای دانش آموزان با نیازهای ویژه و هدایت آن ایفا کنند.

با عنایت به ضرورت فوق "برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش کودکان استثنایی در راستای «بازمهندسی سیاست‌ها و بازتنظیم اصول حاکم بر برنامه درسی تربیت معلم با تأکید بر کارورزی و انطباق سطح شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان در سطح ملی و جهانی با مقتضیات الگوی برنامه درسی در نظام تعلیم و تربیت .... [۲]» و "سند ملّی برنامه درسی تربیت معلم" و نیازهای تمامی گروه های دانش آموزان با نیازهای ویژه طراحی و تدوین شده است. از آنجا که در مبانی نظری سند تحول، نقش معلم در فرآیند تربیت "... کمک به بسط و توسعه ظرفیت های وجودی دانش آموزان، و کسب شایستگی های مورد نیاز با توجه به تفاوت های فردی برای دستیابی به مراتبی از حیات طیبه...[۳]" است، لذا مبنای کلی برنامه درسی کارشناسی پیوسته رشته علوم تربیتی گرایش آموزش و پرورش استثنایی، توسعه ظرفیت حرفه ای مربیان به منظور خلق فرصت های یادگیری با توجه به ویژگی های دانش آموزان با نیازهای ویژه است[۴]، که در آن امکان بکارگیری تجربیات شخصی و آزادی عمل یادگیرنده برای دستیابی به دانش پایه، پرورش مهارت ها، باور ها و گرایش‌هایی که زمینه ساز عمل و تداوم عمل یادگیرنده در دستیابی به شایستگی های مورد انتظار در نظام آموزشی است، را فراهم می‌کند. در حالی که شرایطی بر برنامه درسی این رشته در تربیت معلم حاکم است که منطق برنامه را در شرایط ویژه ای قرار داده است. این رشته از یک لحاظ رشته ای در حیطه آموزش ابتدایی است و هدف آن تربیت معلم ویژه کودکان استثنایی در دوره ابتدایی است. بر این مبنا به دروسی نیاز دارد که در پایان دوره آموزش، به تربیت آموزگار ابتدایی اقدام کند. در حالی که این آموزگار ابتدایی باید دارای توانایی دانشی ومهارتی، در تربیت گروه های مختلف استثنایی مانند، کم توان ذهنی، کم شنوایی، کم بینایی، اختلال یادگیری، دشواری های هیجانی- رفتاری، نارسایی جسمی حرکتی، در خود ماندگی و بیش فعالی –کمبود توجه باشد.

---

[۱]- اصل ۴-۳ (برنامه های درسی و تربیتی باید نقش مرجعیت معلم در هدایت تربیتی برای تقدم تزکیه بر تعلیم، غنی سازی محیط تربیتی و یادگیری، فعال سازی دانش آموزان در فرآیند یادگیری و تربیت پذیری و ترغیب آنان نسبت به یادگیری مستمر توجه نماید. همچنین زمینه ارتقاء صلاحیت های اعتقادی، اخلاقی، حرفه‌ای و تخصصی معلم را فراهم سازد) و اصل ۹-۳ (برنامه های درسی و تربیتی باید زمینه کسب شایستگی ها و مهارت های لازم برای استمرار و معنادار شدن یادگیری و پیوستگی تجارب یادگیری در زندگی را برای دانش آموزان تأمین کنند) برنامه درسی ملی، ص ۱۰ ۱۳۹۱

[۲] – هدف عملیاتی ۱۱ «سند تحول بنیادین آموزش و پرورش» (شورایعالی انقلاب فرهنگی، ۱۳۹۰:۳۸ ب)

[۳] – رهنامه نظام تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران، الگوی زیر نظام تربیت معلم و منابع انسانی ص ۱۰۶.

[۴] – رویکرد برنامه درسی ملی، نقش معلم، بند ۵ (معلم برای خلق فرصت های تربیتی و آموزشی مسئولیت تطبیق، تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی و تربیتی در سطح کلاس درس را بر عهده دارد)، ص ۱۲ همان.

این بررنامه با این مبنا مدعی است که برای تربیت آموزگار ابتدایی، به سطح دانش و مهارت مورد نیاز برای گروه های کم تـوان ذهنی، کم شنوایی و کم بینایی اقدام نموده است اما برای سایر گروه ها، انتقال دانش و مهارت به صـورت ناکـافی صـورت مـی گیرد بنابراین تربیت آموزگار ابتدایی در سایر گروه ها- به غیر از سه گروه کم توان ذهنی، کم شـنوایی و کـم بینـایی- بـا دوره های تکمیلی حین خدمت تکمیل می گردد.
بر این مبنا، محدودیت های اجرایی در جایدهی معلم تربیت شده در سطح مدارس استان و همچنین رعایت اصلاحات محـدود و جزیی در برنامه درسی با حفظ عنوان رشته، مانع از برنامه ریزی درسی بر اساس گرایش های مختلف کودکان استثنایی شده بود و به این ترتیب فقط برنامه ریزی برای یک رشته با یک گرایش- کودکان استثنایی- میسر گردید.
علاوه بر این از آنجایی که نیاز به رویکردهای نوین در فراگیر سازی کودکان با نیازهـای ویـژه، در مـدارس عـادی، از مسـائل اساسی و مبنایی مورد نیاز است در برنامه حاظر، درسی مجزا با عنوان فراگیر سازی طراحی شده اسـت و نیـز در محتـوای سـایر دروس نیز آموزش این مطلب گنجانده شده است.

اهداف/ شایستگی های مورد انتظار در برنامه درسی

انتظار می‌رود دانش‌آموخته رشته آموزش کودکان استثنایی بتواند:

۱. با شناخت ویژگی ها و تفاوت فردی دانش آموزان با نیازهای ویژه راههای برقراری ارتباط بـا ایـن دانـش آمـوزان را کسب می نماید و از طریق گسترش ارتباط این دانش آموزان با سایر افراد جامعه در راستای کسب تجربه و خروج آنها از انزوا راههای بهبود یادگیری را در آنها را افزایش می دهد.
۲. با پی بردن به اهمیت مداخلات بهنگام زمینه های لازم جهت شناسایی و آموزش دانش آمـوزان بـا نیازهـای ویـژه را فراهم می نمایید تا شرایط پیوستن بیشتر این دانش آموزان به محیط آموزش عادی را فراهم نمایند.
۳. با کسب توانایی در زمینه روش های تدریس ویژه دانش آموزان با نیازهای ویژه در گروه هـای مختلـف ایـن گـروه از دانش آموزان، راهبرد هایی را برای حل مسائل آموزشی که در فرایند تدریس با آن روبرو می شـود، شناسـایی کنـد و نتایج بکارگیری راهبرد ها را در بهبود یادگیری این دانش آموزان به همراه ملاک های روشن مورد ارزیابی قرار دهد.
۴. برنامه درسی موضوعات مختلف را بر اساس ویژگی ها و نیازهای دانش آموزان با نیازهای ویژه انطباق و تحلیل کرده، و بر اساس مفاهیم ومهارت های پایه آموزشی طرح برنامه درسی را با استفاده از ظرفیت رویکرد تلفیق فراگیر در سازمان دادن فرصت های یادگیری یکپارچه تهیه واجرا نماید.
۵. با بکارگیری اصول و مبانی تربیت اسلامی ،یافته ها ، روش های علمی و بر اساس توانمندی و ویژگی های دانش آموزان با نیازهای ویژه راه حل های اثر بخشی را برای موقعیت‌های تربیتی در سطح کلاس درس /مدرسه شناسایی، و نتایج اجرای آن در بهبود عملکرد حرفه‌ای خود را مورد ارزیابی قرار دهد.
۶. با درک فرآیند رشد شناختی و توانایی های دانش آموزان با نیازهای ویژه بر اساس میزان توانمندی و درک محدودیت های آنها، بتواند ماهیت کسب تجربیات دست اول و تبدیل دانش غیر رسمی به دانش سازمان یافتـه از سـوی دانـش آموزان را تحلیل و فرصت های یادگیری را برای توسعه توانایی های شناختی آنان تدارک ببیند.

۷. از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای خلق/غنی سازی فرصت ها آموزشی/ تربیتی و توسعه توانایی های حرفه‌ای استفاده نماید.
۸. از زبان هنر برای مطالعه و تحلیل موقعیت های تربیتی جهت پرورش ظرفیت هایی بر اساس ویژگی ها و میزان توانایی هر دانش آموز چون قوه تخیل، تصور، تفکر استعاره‌ای و شهودی در دانش آموزان و توانایی انعکاس احساسات و هیجانات کمک بگیرد.
۹. با شناخت و همکاری در تدوین و اجرای برنامه آموزش انفرادی (IEP)و توجه به توانمندی های و تفاوت های فردی هر دانش آموز موقعیت های مناسب جهت پرورش ظرفیت ها و استعدادهای ویژه این دانش آموزان را بوجود می آورد.

تعریف دوره

دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی، یکی از دوره های آموزش عالی وزات علوم، تحقیقات و فناوری است که هدف آن تربیت معلمانی است که واجد شایستگی های لازم جهت اشتغال به فعالیت‌های آموزشی، پرورشی در تمامی دوره ها و گروههای دانش آموزان با نیازی های ویژه باشند.

شرایط و ضوابط کلی پذیرش

–دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی/ دیپلم دوره دوم متوسطه
–قبولی در آزمون ورودی

طول دوره

طول دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی چهار سال می باشد و ارائه واحدها در هر نیم سال براساس آیین نامه آموزشی مربوطه خواهد بود. هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزشی است. برای هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت، برای هر واحد درسی عملی ۳۲ ساعت، برای هر واحد درسی کارگاهی ۴۸ ساعت و برای هر واحد کارورزی ۶۴ ساعت منظور شده است. همچنین ساعت درس کارنمای معلمی (پروژه) به تشخیص استاد راهنما خواهد بود.

واحد های درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته آموزش کودکان استثنایی ۱۵۰ واحد است. از این تعداد ۲۷ واحد دروس عمومی، ۱۹ واحد دروس تعلیم و تربیت اسلامی، ۱۸ واحد دروس تربیتی و ۸۸ واحد دروس تخصصی است.

جدول ۱- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع درس		تعداد واحد
عمومی	مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۸ واحد
	معارف اسلامی	۱۶ واحد
	ویژه دانشگاه فرهنگیان	۳ واحد

تعلیم و تربیت اسلامی	۱۹ واحد
تربیتی	۱۸ واحد
تخصصی	۸۶ واحد
اختیاری	اضافه بر سقف واحد
جمع	**۱۵۰ واحد**

فصل دوم
جداول دروس

جدول ۲- دروس عمومی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
عمومی		زبان فارسی	۳*	۴۸	-				۴۸	
		زبان انگلیسی	۳	۴۸	-				۴۸	
		تربیت بدنی ۱	۱	–	۳۲				۳۲	
		تربیت بدنی ۲	۱	–	۳۲				۳۲	
جمع			۸	۹۶	۶۴				۱۶۰	

جدول ۳- دروس معارف اسلامی عمومی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	گرایش	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						توضیحات (تعداد ۱۴+۲ واحد الزامی)
					نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
عمومی		مبانی نظری اسلام	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	۲	۳۲	–				۳۲	انتخاب دو درس به ارزش ۴ واحد
			اندیشه اسلامی ۲ (نبوت) و	۲	۳۲	–				۳۲	

* در دانشگاه فرهنگیان این درس به‌صورت تفکیکی ۲+۱ ارائه می‌شود و یک واحد آن به درس «نگارش خلاق» اختصاص می‌یابد.

	امامت)								
	انسان در اسلام	۲	۳۲	–				۳۲	
	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام	۲	۳۲	–				۳۲	
اخلاق اسلامی	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	۲	۳۲	–				۳۲	انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد
	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)	۲	۳۲	–				۳۲	
	آیین زندگی (اخلاق کاربردی)	۲	۳۲	–				۳۲	
	عرفان عملی اسلامی	۲	۳۲	–				۳۲	
انقلاب اسلامی	انقلاب اسلامی ایران	۲	۳۲	–				۳۲	انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد
	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۲	۳۲	–				۳۲	
	اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)	۲	۳۲	–				۳۲	
تاریخ و تمدن اسلامی	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲	–				۳۲	انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد
	تاریخ امامت	۲	۳۲	–				۳۲	
آشنایی با منابع اسلامی	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲	–				۳۲	انتخاب یک درس به ارزش ۲ واحد
	تفسیر موضوعی نهج البلاغه	۲	۳۲	–				۳۲	

تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران[5]	۲	۳۲	–				۳۲	الزامی
دانش خانواده و جمعیت[6]	۲	۳۲	–				۳۲	الزامی
جمع	**۱۴+۲**	**۲۵۶**	–				**۲۵۶**	

جدول ۴- دروس عمومی ویژه دانشگاه فرهنگیان

رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	**عنوان درس**	**تعداد واحد**	**ساعت**						**پیش نیاز**
				نظری	**عملی**	**کارگاهی**	**کارورزی**	**پروژه**	**کل**	
عمومی		سلامت/ بهداشت و صیانت از محیط زیست	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		نگارش خلاق	۱**		–				–	
		نگارش علمی	۱		۳۲				۳۲	
جمع			**۳**	**۱۶**	**۶۴**				**۸۰**	

جدول ۵- دروس تعلیم و تربیت اسلامی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	**عنوان درس**	**تعداد واحد**	**ساعت**						**پیش نیاز**
				نظری	**عملی**	**کارگاهی**	**کارورزی**	**پروژه**	**کل**	
تعلیم و تربیت اسلامی		سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت (ع) (باتوجه به مراحل و ساحت‌های تربیت)	**۲**	۳۲					۳۲	
		نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))	**۳**	۴۸					۴۸	
		فلسفه تربیت در ج.ا.ا	**۳**	۴۸					۴۸	

[5] – به استناد ابلاغیه شماره ۲/۷۰۷۳ مورخ ۱۳۸۶/۰۴/۰۳ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس جزو دروس اجباری گروه معارف اسلامی قرار دارد.

[6] – به استناد ابلاغیه شماره ۲/۹۳۷۲۷ مورخ ۱۳۹۲/۰۶/۲۵ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مسئول تنظیم برنامه‌ها و اجرای این درس در سطح دانشگاه‌ها گروه معارف اسلامی است.

** این واحد در جمع واحد دروس محاسبه نمی‌شود، زیرا در جمع واحد دروس عمومی (جدول ۲) محاسبه شده است.

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	پیش نیاز
		فلسفه تربیت رسمی و عمومی در ج.ا.ا	**۲**	۳۲					۳۲	
		اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در ج.ا.ا	**۲**	۳۲					۳۲	
		اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)	**۳**	۴۸					۴۸	
		تاریخ اندیشه و عمل تربیتی در اسلام و ایران	**۲**	۳۲					۳۲	
		نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام	**۲**	۳۲					۳۲	
جمع			**۱۹**	**۳۰۴**					**۳۰۴**	

جدول ۶- دروس تربیتی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت						پیش نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
علم تربیت PK[7]		روانشناسی تربیتی	۲	۳۲	–				۳۲	
		جامعه شناسی تربیتی	۲	۳۲	–				۳۲	
		نظریه های یادگیری و آموزش	۲	۳۲	–				۳۲	
		اصول و روش‌های تدریس	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		ارزشیابی از یادگیری	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
		کاربرد هنر در آموزش	۱	–	۳۲				۳۲	
		کاربرد زبان در تربیت	۱	–	۳۲				۳۲	
		مدیریت آموزشگاهی	۲	۳۲	–				۳۲	
	جمع		**۱۶**	**۱۷۶**	**۱۶۰**				**۳۳۶**	

جدول ۷- دروس تخصصی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع شایستگی	کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت						پیش‌نیاز
				نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	
موضوعی		روان‌شناسی عمومی	۲	۳۲					۳۲	

[7] Pedagogical Knowledge (PK)

	روان‌شناسی رشد کودکان با نیازهای ویژه	۳	۴۸					۴۸	
	آمار در روان‌شناسی و علوم تربیتی	۱		۳۲				۳۲	
	روش‌های تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی	۱		۳۲				۳۲	
	روان‌شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۱)	۲	۳۲					۳۲	
	روان‌شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه (۲)	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	آموزش و پرورش پیش‌دبستانی کودکان با نیازهای ویژه	۳	۳۲	۳۲				۶۴	
	اصول و مبانی و راهبردها در آموزش تلفیقی/فراگیر	۲	۳۲					۳۲	
	راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توابخشی در اختلالات گفتار و زبان	۲	۳۲					۳۲	
	اختلالات یادگیری	۳	۴۸					۴۸	
	اختلالات رفتاری و تکنیک‌های اصلاح رفتار (اختلالات)	۲	۳۲					۳۲	

	رفتاری و فنون تغییر و اصلاح رفتار)								
	اصول و آموزش تربیت بدنی کودکان با نیازهای ویژه	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	روش تدریس فارسی دانش آموزان با نیاز های ویژه(۱)	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	روش تدریس فارسی دانش آموزان با نیاز های ویژه(۲)	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	روش تدریس ریاضی دانش آموزان با نیاز های ویژه	۳	۳۲	۳۲				۶۴	
	روش تدریس علوم تجربی دانش آموزان با نیاز های ویژه	۳	۳۲	۳۲				۶۴	
	روش تدریس علوم انسانی (دینی و قرآن) دانش آموزان با نیاز های ویژه	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	روش تدریس علوم انسانی (مطالعات اجتماعی) دانش آموزان با نیاز های ویژه	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	روش تدریس هنر دانش آموزان با	۲	۱۶	۳۲				۴۸	

	نیاز های ویژه								
	اصول و مبانی آموزش انفرادی ***IEP***	۲	۱۶	۳۲					
	راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ ذهنی (۱)	۲	۳۲					۳۲	
	راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ ذهنی (۲)	۲	۳۲	۳۲				۶۴	
	راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ شنوایی (۱)	۲	۳۲					۳۲	
	راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ شنوایی (۲)	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی	۲	۳۲					۳۲	

		کودکان با نیازهای ویژهٔ بینایی (۱)								
		راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ بینایی (۲)	۲	۱۶	۳۲				۴۸	
	جمع		**۵۵**	**۷۵۲**	**۴۸۰**				**۱۱۵۲**	
موضوعی – تربیتی		فلسفهٔ معلمی در آموزش کودکان استثنایی	۱	۱۶		–	–	–	۱۶	
		آشنایی با آزمون های تخصصی در حوزهٔ کودکان با نیازهای ویژه	۲	۳۲		–	–	–	۳۲	
		راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با اختلالات عاطفی-هیجانی (۱) با تأکید بر طیف اتیسم	۳	۳۲	۳۲		–	–	۶۴	
		راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توابخشی کودکان با اختلالات عاطفی-هیجانی (۲) با تأکید بر ADHD	۲	۳۲		–	–	–	۳۲	
		راهبردها و	۲	۳۲		–	–	–	۳۲	

	روش‌ها در آموزش و توانبخشی کودکان معلول جسمی-حرکتی								
	راهبردها و روش‌ها در آموزش و توانبخشی کودکان با معلولیت‌های چندگانه	۲	۳۲		–	–		۳۲	
	اصول توانبخشی	۲	۳۲		–	–	–	۳۲	
	فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشته آموزش کودکان استثنایی۱	۱	–	–	۴۸	–	–	۴۸	
	فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشته آموزش کودکان استثنایی۲	۱	–	–	۴۸	–	–	۴۸	
	فناوری اطلاعات و ارتباطات در رشته آموزش کودکان استثنایی۳	۱	–	–	۴۸	–	–	۴۸	
	تجربه‌های خاص حرفه‌ای در رشته آموزش کودکان استثنایی	۱	۱۶	–	–	–	–	۱۶	
	پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی	۱	–	–	۴۸	–	–	۴۸	

		پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: اقدام پژوهی	۱	–	–	۴۸	–	–	۴۸	
		پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی	۱	–	–	۴۸	–	–	۴۸	
		کارورزی ۱	۲				۱۲۸		۱۲۸	روان‌شناسی تربیتی، اصول و روش‌های تدریس و پژوهش و توسعه حرفه-ای۱: پژوهش روایی
		کارورزی ۲	۲				۱۲۸		۱۲۸	کارورزی ۱
		کارورزی ۳	۲				۱۲۸		۱۲۸	کارورزی ۲ و طراحی آموزشی
		کارورزی ۴	۲				۱۲۸		۱۲۸	کارورزی ۳ و طراحی واحد یادگیری
		کارنمای معلمی (پروژه)	۲					به تشخیص استاد راهنما	–	پژوهش و توسعه حرفه-ای۲: کنش پژوهی- پژوهش و توسعه حرفه-ای۳: درس پژوهی
	جمع		**۳۱**	**۲۲۴**	**۳۲**	**۲۸۸**	**۵۱۲**	–	**۱۰۵۶**	
	جمع کل		**۸۶**	**۹۷۶**	**۵۱۲**	**۲۸۸**	**۵۱۲**	–	**۲۲۷۲**	

جدول ۹- دروس اختیاری دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

نوع	کد	نام درس	تعداد	ساعت	پیش

شایستگی	درس		واحد	نظری	عملی	کارگاهی	کارورزی	پروژه	کل	نیاز
موضوعی		آشنایی با فرهنگ و ارزش‌های دفاع مقدس[8]	۲	۳۲						
		مهارت‌های زندگی دانشجویی[9]	۲	۳۲						
		جمع	۴	۶۴						

فصل سوم
سرفصل دروس

سرفصل درس «سلامت، بهداشت و صیانت از محیط زیست»

۱- معرفی درس و منطق آن

برخورداری از سلامتی صرف‌نظر از این که یکی از حقوق اساسی هر انسانی است، شرط لازم برای یادگیری و رشد انسانی است؛ زیرا انسان سالم، محور توسعه پایدار است. ورود به فرایند یادگیری، ماندن در آن، تمرکز بر آن و پیامدهای آن پیوند محکمی با سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی یادگیرنده دارد. هدف غایی نظام آموزش و پرورش نیز «تحقق حیات طیبه»

---

[8]- به استناد ابلاغیه شماره ۲۱/۴۱۹۰۳ مورخ ۱۳۹۰/۰۳/۰۴ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس به صورت اختیاری برای کلیه دوره‌های کاردانی و کارشناسی ارائه و برای رشته‌هایی که دروس اختیاری ندارند به عنوان مازاد بر سقف واحدهای درسی ارائه شود.

[9]- به استناد ابلاغیه شماره ۲/۵۲۵۳۰ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۱۸ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این درس به صورت اختیاری برای کلیه دوره‌های کاردانی و کارشناسی ارائه و برای رشته‌هایی که دروس اختیاری ندارند به عنوان مازاد بر سقف واحدهای درسی ارائه شود.

است که بی‌گمان برخورداری از سلامتی برای دستیابی به آن ضرورت دارد. افزون بر آن معلمانی که از سلامت جسمانی و روانی بهتری برخوردار باشند بهره‌وری بالاتری خواهند داشت و موجبات کاهش بار اقتصادی ناشی از هزینه‌های درمانی و ساعات غیبت کاری را فراهم سازند. لازمه‌ی دست‌یابی به چنین هدفی آن است که معلمان آینده، یعنی کسانی که در نزدیک‌ترین سطح برنامه‌ی درسی با دانش آموز ارتباط برقرار خواهند کرد، با مقوله‌ی سلامت درآمیخته شوند. به سخنی دیگر، اگر دوره‌ی تربیت معلم بخواهد معلمانی روانه‌ی مدرسه‌ها کند که سالم و تندرست باشند و در آینده بتوانند در راستای ارتقای سلامت دانش آموزان گام بردارند، منطقی است که دربرگیرنده‌ی برنامه‌هایی باشد که منجر به افزایش سواد سلامت دانشجو معلمان می‌شوند. سواد سلامت معرف توانمندی فرد در دستیابی به مباحث بهداشتی، درک، انتقال و کاربست آن و همچنین تصمیم‌گیری درست در برخورد با آن مباحث به منظور ارتقای سلامت خود و دیگران است.

به این ترتیب، در این درس، با توجه به عوامل تهدید کننده‌ی سلامت جامعه که عبارتند: بیماری قلبی عروقی، سرطان، و ایمنی و حوادث، بر ارتقای سلامت از طریق تغذیه سالم، فعالیت بدنی، پرهیز از مصرف الکل و دخانیات و همچنین ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی تاکید می‌شود و بر این اساس فعالیت‌ها و فرصت‌های یادگیری گوناگونی در اختیار دانشجو معلمان قرار داده می‌شود. این فرصت‌ها به ارائه و انتقال صرف اطلاعات بهداشتی محدود نمی‌شوند، بلکه با تکیه بر تعریف ارائه شده برای سواد سلامت، زمینه‌ای فراهم می‌سازند تا دانشجو بتواند آنچه آموخته است را به گونه‌ای معنادار با بافت واقعی زندگی خود پیوند بزند. همچنین با انجام چنین فعالیت‌هایی مهارت‌های فردی، بین فردی، تفکر انتقادی و خلاق در او پرورش می‌یابد. علاوه بر این، چون در یک دیدگاه وسیعتر از سلامت بایستی حفظ محیط زیست سالم نیز مورد توجه قرار گیرد، بخشی از این واحد درسی نیز به صیانت از محیط زیست اختصاص یافته است.

<table dir="rtl">
<tr><td rowspan="2"><u>مشخصات درس</u>
نوع درس: نظری- عملی
تعداد واحد: ۲
(نظری-عملی)</td><td colspan="4">نام درس: سلامت، بهداشت و صیانت از محیط زیست</td></tr>
<tr><td colspan="4"><u>اهداف/ پیامدهای یادگیری</u>: در پایان این واحد یادگیری، دانشجو قادر خواهد بود:
منابع اطلاعات بهداشتی معتبر را به دیگران به ویژه دانش آموزان ارائه دهد.
یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت خود طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر روی سلامت خود ارزشیابی کند.
یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت دانش‌آموز (دانش‌آموزان) طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر سلامت او (آن‌ها) ارزشیابی کند.</td></tr>
<tr><td></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
</table>

شایستگی اساسی	دریافت و انتقال اطلاعات سلامت	توانسته است از منابع متعدد و معتبر اطلاعات کسب نماید اما نمی‌تواند آن را به دیگران انتقال دهد.	توانسته است از منابع متعدد و معتبر اطلاعات کسب نماید و تا حدودی آن را به دیگران انتقال دهد.	توانسته است از منابع متعدد و معتبر اطلاعات کسب نماید و به شیوه‌های کارآمد آن را به دیگران انتقال دهد.
	برنامه سلامت	توانسته است یک برنامه سلامت برای خود یا دانش‌آموزان طراحی، اجرا و ارزشیابی کند اما نمی‌تواند اثربخشی آن را مشخص سازد.	توانسته است یک برنامه سلامت طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید و تا حدودی اثربخشی آن را مشخص سازد.	توانسته است یک برنامه سلامت طراحی، اجرا و ارزشیابی نماید و به گونه‌ای روشن اثربخشی آن را مشخص سازد.

۲- فرصت یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح زیر سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
		بخش نخست: مبانی سلامت
اول (۱+۲) ساعت	**معارفه و آشنایی با مفاهیم پایه**	آشنایی با مدرس، دانشجویان و سرفصل درس؛ معرفی مفهوم‌های مختلف مرتبط با سلامت؛ آشنایی با تاریخ تحول علم سلامت همگانی و رویکردهای سلامت همگانی. **تکلیف عملی (در کلاس)** • از دانشجویان بخواهید روی برگه‌ای پنج الویت که برای آن‌ها ارزش محسوب می‌شود را یادداشت کنند و سپس همراه آنان بررسی کنید آیا سلامتی در میان این الویت‌ها جایی دارد؟ • از دانشجویان بخواهید تعریف خود را از سلامت ارائه دهند و با تکیه بر دانشِ پیشینِ آنان، مفاهیم مرتبط با سلامت را ارائه دهید. • در بخشی از این جلسه، از دانشجویان بخواهید با استفاده از گزارشِ خود شرح حال نویسی و ترسیم چشم انداز، تجربه‌های پیشین، نیازها، امیدها، انتظارات خود را از این درس دو واحدی بیان نمایند و پیش از پایان نشست به شما (مدرس) تحویل دهند. **تکلیف عملی**: در پایان این جلسه، از دانشجویان بخواهید مصادیق اقدامات سلامت همگانی

		در پیرامون خود را شناسایی کنند و گزارشی از آن ارائه دهند.
دوم (۲+۱)	**سنجش نیازهای سلامت**	تعریف نیاز؛ انواع نیازها؛ شیوه‌های گوناگون سنجش نیازهای سلامت. **تکلیف عملی:** در مدرسه محل کارورزی خود یک نیازسنجی در زمینه سلامت انجام دهید. روشی که در آن استفاده کرده‌اید را مشخص سازید، انواع نیازهایی که تشخیص داده‌اید را شناسایی کنید و یافته‌های خود را در قالب یک گزارش بیان نمایید (این کار می‌تواند در گروه‌های سه نفره انجام شود).
سوم (۲+۱)	**معرفی پایگاه‌های نمایه اطلاعات سلامت**	انواع پایگاه‌های اطلاعات سلامت و چگونگی استفاده از آن‌ها **تکلیف عملی (در کلاس)[۱۰]:** از دانشجویان بخواهید یکی از موضوعات سلامت که به تازگی ذهن آن‌ها را مشغول کرده است را انتخاب کنند و سپس در میان پایگاه مختلفی که به آن‌ها معرفی شده است پیرامون آن گردش کنند. آنچه آموخته‌اند را در قالب گزارش به کلاس ارائه دهند.
		بخش دوم: عوامل تهدید کننده سلامت ایرانیان
چهارم (۲+۱) و پنجم (۲+۱)	**بیماری‌های غیرواگیر**	بیماری‌های غیرواگیر (تعریف و ویژگی‌ها بیماری‌های غیرواگیر، میزان مرگ و میر ناشی از بیماری‌های غیرواگیر در ایران، انواع عوامل خطر (قابل اصلاح و غیر قابل اصلاح)، شایعترین بیماری‌های غیرواگیر **<u>بیماری‌های قلبی و عروقی:</u>** مروری بر سیستم گردش خون، تعریف و علل پدیدآیی تصلب شرایین، آنژین صدری، سکته قلبی و سکته مغزی و علائم شایع آن‌ها و چگونگی برخورد با آن‌ها؛ چگونگی کاهش خطر بروز سکته‌های قلبی و مغزی؛ نقش چربی‌ها در بروز بیماری‌های قلبی عروقی؛ فشار خون بالا (تعریف، علائم و تشخیص، پیشگیری) **<u>سرطان:</u>** تعریف سرطان، عوامل سرطان‌زا، علائم هشدار دهنده، گام‌های پیشگیری کننده، اهمیت تشخیص زود هنگام، سرطان‌های شایع در ایران. **<u>ایمنی و حوادث:</u>** تعریف مفاهیم خطر، آسیب، تصادف، ایمنی؛ شناسایی خطرات فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی، و ارگونومیکی موجود در محیط آموزشی؛ نحوه پیشگیری از آن‌ها. انواع سوءاستفاده (غفلت و نادیده گرفتن، فیزیکی، عاطفی، جنسی)؛ نشانه‌های احتمالی؛ چگونگی واکنش در هنگام روبرو شدن با موارد سوءاستفاده. **تکلیف عملی(در کلاس):** از دانشجویان بخواهید در گروه‌های کوچک، سبک زندگی خود

[۱۰]. این جلسه باید در مکانی برگزار شود که امکان دسترسی به رایانه و اینترنت وجود دارد.

		یا پدر و مادر خود را از نظر خطر ابتلا به بیماری‌های قلبی عروقی و سرطان بررسی کنند. عوامل خطر را شناسایی کنند و برای کاهش این خطرات برنامه‌ریزی کنند. **تکلیف عملی (در کلاس):** پیش از پرداختن به بحث ایمنی و حوادث از دانشجویان بخواهید که جدول (ب) موجود در پیوست را پر کنند. **تکلیف عملی (در کلاس):** از دانشجویان بخواهید با توجه به آنچه آموخته‌اند در گروه‌های کوچک خطرات مربوط به هر یک از محیط‌های زیر را شناسایی و راهکارهای پیشگیری از وقوع این خطرات را بیان نمایند. در محیط کلاس: در راهروها: در حیاط مدرسه: در سرویس‌های بهداشتی: در دیگر مکان‌ها: **تکلیف عملی:** از دانشجویان بخواهید از یک مدرسه بازدید کنند و بر اساس آنچه که در مدرسه مشاهده کرده‌اند دو پیام آموزشی در زمینه‌ی ایمنی و پیشگیری از آسیب برای یکی از گروه‌های مخاطب (دانش آموزان، پدران و مادران، معلمان و غیره) طراحی کنند.
بخش سوم: ارتقای سلامت		
ششم (۲+۱) و هفتم (۲+۱)	• **تغذیه سالم** • **فعالیت بدنی** • **سیگار و دخانیات**	**تغذیه سالم:** اصول تغذیه سالم و گروه‌های غذایی؛ شاخص‌های رشد در سنین پنج تا نوزده سالگی: شاخص قد به وزن، شاخص نمایه توده بدنی (چگونگی محاسبه نمایه توده بدنی، چگونگی تنظیم برنامه غذایی مناسب برای خود). دستورالعمل کشوری پایگاه تغذیه سالم (بوفه سابق)؛ تغذیه در دوران بلوغ (نیازهای تغذیه‌ای نوجوانان)؛ نحوه تغییر الگوهای تغذیه‌ای نامناسب دانش‌آموزان؛ کمبود ریزمغذی‌ها و اثرات آن بر دانش‌آموز و فرایند یادگیری (کمبود ید، آهن، کلسیم، روی، ویتامین D)؛ نحوه خواندن و تحلیل بر چسب مواد غذایی **فعالیت بدنی:** تعریف فعالیت بدنی و گروه‌بندی آن؛ نقش بی‌تحرکی در ایجاد بیماری‌های مختلف، وضعیت میزان فعالیت‌های بدنی در میان زنان و مردان ایرانی، اثرات سودمند فعالیت بدنی بر بدن، میزان فعالیت بدنی توصیه شده برای گروه های سنی گوناگون، هرم فعالیت بدنی **الکل و دخانیات:** رابطه سیگار و مرگ و میر و بیماری‌ها؛ طبقه بندی انواع مواد، علائم و نشانه‌های مصرف مواد و الکل؛ مبانی و اصول پیشگیری **تکلیف عملی:** یک هفته پیش از ارائه این موضوع، دانشجویان موظف هستند در جدول موجود در پیوست، برنامه غذایی یک هفته‌ی خود را ثبت و مقدار تقریبی آن را یادداشت کنند و

		به کلاس بیاورند. پس از آنکه «اصول تغذیه سالم و گروه‌های غذایی» بیان شد دانشجویان بر اساس واحد غذایی مورد نیاز[11] و گروه‌های غذایی به تحلیل جدول برنامه غذایی خود بپردازند. **تکلیف عملی:** از دانشجویان بخواهید بر اساس هرم فعالیت بدنی، یک برنامه فعالیت بدنی برای یک هفته خود تنظیم کنند و به کلاس آورند. **تکلیف عملی:** از دانشجویان بخواهید نمایه توده بدنی خود را محاسبه کنند. رقم به دست آمده را بر روی نمودار نمایه توده بدنی پیدا کنند و با توجه به طبقه‌ای که در آن قرار می‌گیرند یک برنامه غذایی مناسب برای خود بنویسند. **فعالیت پیشنهادی ۱:** از دانشجویان بخواهید به پایگاه تغذیه سالم در یک مدرسه مراجعه کنند و فهرست مواد غذایی موجود در آن را تهیه کنند و مواد غذایی مجاز و غیرمجاز را از هم تفکیک کنند. سپس راهکارهایی برای توجیه مسئولان مدرسه، مسئول پایگاه و دانش‌آموزان در خصوص تغییر موارد غیرمجاز به مجاز پیشنهاد دهند. **فعالیت پیشنهادی۲:** از دانشجویان بخواهید با یک دانش‌آموز که در مرحله بلوغ است مصاحبه کنند و برنامه غذایی یک روز او را بررسی کنند و داده‌های حاصل را با نیازهای تغذیه‌ای گروه سنی او مقایسه نمایند. یافته‌های خود را به صورت گزارش به کلاس ارائه دهند. **فعالیت پیشنهادی ۳:** از دانشجویان بخواهید برچسب دو ماده غذایی مورد علاقه خود را به کلاس آورند، آن را بخوانند و تحلیل کنند. **فعالیت پیشنهادی ۴:** از دانشجویان بخواهید برای ترویج تغذیه سالم در محیط خوابگاه دو راهکار جدید پیشنهاد کنند و برای عملیاتی ساختن آن برنامه‌ریزی کنند.
		بخش چهارم: سلامت جسمانی (بهداشت فردی)
	سلامت جسمانی (بهداشت فردی	**بهداشت دست و پاها** (اهمیت بهداشت دست و پاها، آموزش شستشوی دست)؛ **مراقبت از پوست و مو** (ساختمان و عملکرد پوست و مو، آشنایی و چگونگی برخورد با مشکلات شایع پوست و مو، اکنه، شوره سر، اگزما)، **مراقبت از چشم‌ها** (ساختمان کره چشم، مشکلات متداول بینایی، چگونگی سنجش بینایی با چارت اسنلن)؛ **مراقبت از گوش‌ها** (ساختمان گوش، مشکلات متداول شنوایی، چگونگی سنجش شنوایی با آزمایش نجوا)؛ **بهداشت خواب** (اهمیت خواب و تاثیر آن بدن، گام‌هایی برای بهتر خوابیدن). **بهداشت دهان و دندان** (بخش‌های مختلف دندان، آشنایی با زمان رویش دندان‌های مختلف، عوامل موثر بر ایجاد پوسیدگی دندان، محل‌های شایع بروز پوسیدگی دندان، افراد در معرض خطر پوسیدگی دندان، راه‌های پیشگیری از پوسیدگی دندان: مسواک زدن (آموزش مسواک زدن به کودکان ۶ تا ۱۲ ساله)، استفاده از نخ دندان (آموزش استفاده از نخ دندان به کودکان)، فلورایدتراپی، فیشور سیلانت، رژیم غذایی؛ چگونگی برخورد با آسیب‌دیدگی و شکستگی

[11]. Serving size

دندان‌ها؛ تفاوت لثه سالم و ملتهب؛ علل بوی بد دهان). **بهداشت باروری** (بلوغ و دگرگونی‌های آن در هر یک از دو جنس، بهداشت بلوغ، خودارضایی و زیان‌های آن. {ویژه دانشجو معلمان دختر: ساختمان، عملکرد و بهداشت دستگاه تناسلی زنان، قاعدگی و نشانه‌ها و حالات طبیعی و غیرطبیعی آن، سندروم پیش از قاعدگی}.{ویژه دانشجو معلمان پسر: ساختمان، عملکرد و بهداشت دستگاه تناسلی مردان}. **بیماری‌های واگیردار:** **عفونت‌های انگلی: کرمک یا اکسیور** (ویژگی‌های اکسیور، راه انتقال، راه پیشگیری)؛ **آسکاریوز** (ویژگی‌های آسکاریس، راه انتقال، راه پیشگیری)؛ **ژیاردیوز** (ویژگی‌های ژیاردیا، راه انتقال، راه پیشگیری)؛ **سالک** (تعریف بیماری سالک، وضعیت سالک در ایران و جهان، عواملی موثر در گسترش آن، انواع سالک و علائم بیماری در هر نوع، راه انتقال، راه پیشگیری، چگونگی برخورد با دانش آموز مبتلا به سالک). **پدیکلوزیس (شپش):** ویژگی‌های شپش، راه‌های آلوده شدن، چگونگی تشخیص آلودگی، راه‌های پیشگیری، چگونگی برخورد. **اچ آی وی / ایدز** (چگونگی حمله ویروس اچ آی وی به بدن، تفاوت اچ آی وی و ایدز، راه‌های انتقال، عقاید غلط، راه‌های پیشگیری، راه‌های تشخیص) **تکلیف عملی:** از دانشجویان بخواهید یکی از مسائل مرتبط با بهداشت فردی در محیط پردیس (یا خوابگاه) که ذهن آن‌ها را مشغول کرده است را شناسایی کنند و در قالب یک گزارش راه حل‌های نوین خود برای برطرف نمودن آن مساله را ارائه دهند. **تکلیف عملی**: از دانشجویان بخواهید کتاب خودآموز بهداشت بلوغ و نوجوانی را بخوانند و چکیده‌ای انتقادی از آن تهیه کنند. **تکلیف عملی:** از دانشجویان بخواهید یک پمفلت، یا بروشور طراحی کنند و از طریق آن دانش‌آموزان را به رعایت یکی از موضوعات مرتبط با بهداشت فردی تشویق کنند. **تکلیف عملی (در کلاس):** از دانشجویان بخواهید در گروه‌های کوچک قرار بگیرند و تصور کنند دانش‌آموزی در کلاس آن‌ها به شپش مبتلا شده است و آن‌ها باید از طریق نامه‌ای به خانواده او اطلاع دهند. نامه‌ای خطاب به آن خانواده نوشته و ضمن آشنایی آن‌ها با شپش این موضوع را به آنان اطلاع دهند. **تکلیف عملی**: از دانشجویان بخواهید پمفلتی طراحی کنند و از طریق آن دانش‌آموزان، پدر و مادرها، کارکنان مدرسه، و غیره را با بیماری‌های انگلی کرمک، آسکاریوز، ژیاردیوز، یا سالک آشنا سازند. **فعالیت پیشنهادی ۱**: از دانشجویان بخواهید مراحل آموزش شستشوی دست به دانش‌آموز را در کلاس به صورت عملی نمایش دهند. **فعالیت پیشنهادی ۲:** از دانشجویان بخواهید بازی مار و پله که سازمان یونیسف برای	**و بیماری‌ها)**	هشتم (۱+۲) و نهم (۱+۲)

		آموزش شستن دست‌ها برای دانش‌آموزان طراحی کرده است را با بافت خود متناسب کنند و بازی جدید را به کلاس عرضه کنند. **فعالیت پیشنهادی ۳:** از دانشجویان بخواهید که تصور کنند در مدرسه‌ی آنها مکانی برای شستن دست وجود ندارد. از آنها بخواهید راهکارهایی بیاندیشند که بر این محدودیت فائق آیند. راهکارهای خود را به صورت نقاشی، عکاسی، گزارش کتبی و غیره به کلاس ارائه دهند. **فعالیت پیشنهادی ۴: برای دانشجویان خوابگاهی:** از دانشجویان بخواهید بررسی کنند دانشجویان خوابگاهی باید چه نکاتی را پیرامون بهداشت خواب بیاموزند؟ **فعالیت پیشنهادی ۵: برای دانشجویان غیرخوابگاهی:** موانعی که بر سر راه حفظ بهداشت خواب شما وجود دارد را شناسایی کنید و سپس راهکارهایی برای از میان برداشتن آن‌ها ارائه دهید.
بخش پنجم: سلامت روان		
دهم (۱+۲)	**سلامت روان و مدرسه**	تعریف سلامت روان و شناسایی عوامل موثر بر آن؛ عوامل تهدید کننده و محافظت‌کننده؛ راهبردهای کاهش آسیب و ارتقای سلامت روان؛ حمایت‌های روانی در حوادث و بلایا؛ افسردگی؛ اضطراب؛ خودکشی؛ اختلالات یادگیری؛ اختلال بیش‌فعالی و کمبود توجه؛ اختلال مقابله‌جویی و لجبازی؛ صرع؛ **تکلیف عملی:** از دانشجویان بخواهید با مراجعه به آرشیو روزنامه‌ها و سایت‌های معتبر، حادثه یا رویدادی را بیابند که در محیط مدرسه (ترجیحا در ایران) رخ داده است و یکی از اختلالات مرتبط با سلامت روان که در این نشست آموزشی مورد بحث قرار گرفته است در پدیدآیی آن رویداد نقش عمده داشته است. آنچه که روی داده است و راهکارهایی که می‌توانست از وقوع این رویداد پیشگیری کند را در قالب گزارشی به کلاس ارائه دهند.
بخش ششم: سلامت اجتماعی		
یازدهم (۱+۲)	**سلامت اجتماعی و مدرسه**	ایجاد و برقرار ارتباط موثر با دیگران؛ ارتباطات در شبکه‌های اجتماعی؛ استرس در محیط کار و حمایت اجتماعی. **تکلیف عملی:** از دانشجویان بخواهید به مراجعه به گزارش‌های کارورزی خود، موقعیت‌هایی را در آن شناسایی کنند که سلامت اجتماعی خود، دانش‌آموزان، و یا کارکنان مدرسه نیاز به ارتقا داشته است. اگر دوباره به آن موقعیت برگردند به منظور ارتقای سلامت اجتماعی چه کاری انجام خواهند داد.؟ یافته‌های خود را در قالب گزارشی کوتاه به کلاس ارائه دهند.
بخش هفتم: سلامت در متن		
دوازدهم (۱+۲)	**سواد سلامت، شناسنامه**	تعریف سواد سلامت و آشنایی با سطوح مختلف آن؛ معرفی شناسنامه سلامت دانش‌آموزی و آشنایی با آن؛ آشنایی با مدارس مروج سلامت و وضعیت آن در ایران. **تکلیف عملی:** شناسنامه سلامت چند دانش‌آموز را به کلاس آورید و در اختیار دانشجویان

	سلامت دانش‌آموزی، مدارس مروج سلامت	قرار دهید تا در در گروه‌های کوچک مشخص کنند آنچه که در این درس آموخته‌اند چگونه در این شناسنامه مورد توجه قرار گرفته است؟
		بخش هشتم: صیانت از محیط زیست
سیزدهم (۲+۱)	**شناخت محیط زیست**	۱-۱- تعریف محیط زیست و انواع آن ۱-۲- منابع مختلف محیط زیست (فیزیکی، زیستی، اجتماعی و اقتصادی) ۱-۳- تعریف اکوسیستم (بوم سازگان) و انواع آن ۱-۴- محیط زیست ایران **عملی:** گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی معرفی محیط زیست در مدارس ایران و برحسب پایه **فعالیت خاص:** نمایش فیلم یا اسلایدی از محیط زیست ایران **تکلیف:** از دانشجویان بخواهید که با یک گزارش تصویری، نمایی از محیط زیست محل زندگی خود شامل نوع اکوسیستم و انواع منابع موجود ارائه دهند. ❄ بهتر است که این گزارش بدون استفاده از کاغذ باشد
چهاردهم (۲+۱)	**شناخت انواع آلودگی ها و اثرات محیط زیستی**	-۱- تعریف آلودگی و اثر ۲-۲- انواع آلودگی ها و اثرات محیط زیستی ۲-۳- مدیریت پسماند و پساب و بازیافت **عملی:** گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی آموزش انواع آلودگی ها و اثرات محیط زیستی در مدارس ایران و برحسب پایه **فعالیت خاص:** تدارک سفری آموزشی برای بازدید از یک کارخانه، تصفیه خانه، مرکز بازیافت، تهیه کمپوست یا غیره **تکلیف:** از دانشجویان بخواهید که در تدارک سفر همکاری کنند و در هنگام بازدید بدرستی انواع آلودگی ها و اثرات را ارزیابی و به راهکارهای اصلاحی اشاره نمایند.
پانزدهم (۲+۱)	**شناخت حفاظت و حمایت از محیط زیست**	- تعریف حفاظت و حمایت از محیط زیست ۳-۲- معرفی انواع روش های حفاظتی و شیوه صحیح مصرف ۳-۳- معرفی برخی از قوانین، ضوابط و کنوانسیون های محیط زیستی **عملی:** گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی آموزش و بکارگیری انواع روش های حفاظتی و شیوه صحیح مصرف برحسب پایه **فعالیت خاص:** نمایش فیلم یا اسلایدی در زمینه انواع شیوه های حفاظتی **تکلیف:** از دانشجویان بخواهید که به جامعه کوچکی برحسب انتخاب خود، یک یا چند روش

		حفاظت و شیوه صحیح مصرف را آموزش دهند و بازخورد آموزش های خود و میزان همکاری جامعه مخاطب را گزارش دهند.
شانزدهم (۲+۱)	**ارائه مبانی آموزش محیط زیست و شناخت روش ها**	۴-۱- تعریف آموزش محیط زیست ۴-۲- معرفی انواع روش های آموزش محیط زیست با توجه به پایه مورد آموزش ۴-۳- معرفی انواع رسانه ها و وسایل کمک آموزشی **عملی:** گفتگوهای گروهی درباره امکان و چگونگی آموزش محیط زیست و انواع روش ها، رسانه ها و وسایل کمک آموزشی مناسب برحسب پایه **فعالیت خاص:** نمایش اسلاید یا وسایل مختلف انواع روش های آموزش محیط زیست **تکلیف:** از دانشجویان بخواهید که به یک مدرسه برحسب انتخاب خود مراجعه کنند و پس از هماهنگی های لازم با مدرسه، برای دو یا سه ساعت بصورت فوق برنامه برحسب پایه، موضوعی از محیط زیست را با وسایل و روش های مناسب آموزش دهند. اینکار می تواند در روزهای تقویم محیط زیستی[۱۲] ایران انجام شود. ارائه گزارش تصویری بصورت فیلم یا عکس الزامی است.

۳-راهبردهای تدریس و یادگیری

در این درس، فرایند یادگیری با مشارکت همه جانبه مدرس و دانشجومعلمان صورت می‌پذیرد. باید تلاش گردد تا ساختار جلسه‌ها به گونه‌ای باشد که همه‌ی افراد در فرایند یادگیری مشارکت داشته باشند. باور بر این است که گفت و شنودی که در نشست آموزشی به منظور وقوع یادگیری صورت می‌گیرد، تنها میان مدرس و دانشجویان نیست، بلکه میان خود دانشجویان با هم نیز هست. از این رو در این درس با طراحی فعالیت‌های یادگیری زمینه‌ای فراهم شده است تا دانشجویان بتوانند در گروه‌های کوچک (دو تا شش نفره) با هم کار کنند که با توجه به موقعیت‌های مختلف، ترکیب این گروه‌ها می‌تواند توسط مدرس یا خود دانشجویان تعیین گردد. همچنین پیشنهاد می‌شود کارهایی که در خارج از کلاس توسط دانشجو (دانشجویان) انجام می‌گردد و به صورت گزارش به کلاس ارائه می‌شود پیش از آن که به مدرس تحویل داده شود توسط دانشجو (دانشجویان) دیگر نیز خوانده شود و پس خوراند آن دانشجو بر روی آن کار آورده شود. لازم به ذکر است که در برخی از مباحث فعالیت‌های یادگیری به صورت پیشنهادی نیزز مطرح شده‌اند و با توجه به موقعیتی که دانشجویان و مدرس در آن قرار دارند می توانند تغییر یابند.

برای تسهیل در وقوع یادگیری، در آغاز هر نشست تلاش شود به شیوه‌های گوناگونی نخست نیازها و منابع یادگیری مرتبط با محتوایی که قرار است ارائه شود سنجش شود تا تجربه‌ها و دانش پیشین دانشجویان نسبت به آن محتوا آشکار گردد. پس از آن محتوای تازه ارائه گردد و سپس زمینه‌ای فراهم گردد تا دانشجو بتواند با محتوای ارائه شده کاری انجام دهد و آن را به بافت زندگی خود مرتبط سازد. در هر نشست تلاش شود به تمام پرسش‌هایی که برای دانشجومعلمان پدید آمده است پاسخ داده شود.

[۱۲] - تقویم محیط زیستی در دفتر آموزش و مشارکت عمومی سازمان حفاظت محیط زیست موجود است.

۴-منابع آموزشی

منبع اصلی: در دست تالیف می‌باشد.

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی از چند بخش تشکیل شده است:

- ❑ آزمون پایانی: سهم این آزمون پنجاه درصد است.
- ❑ ارزشیابی پوشه‌کار: تمام فعالیت‌های یادگیری انجام شده توسط دانشجو و برنامه‌ها و پیامهای طراحی شده توسط او در پوشه‌ای گرد آمده و در اختیار مدرس قرار می‌گیرد. ارزشیابی این پوشه نخست از طریق پاسخگویی به فرم خود ارزشیابی توسط خود دانشجو و سپس توسط مدرس صورت می‌گیرد. پر آشکار است که کیفیت خود ارزشیابی دانشجو نیز در تصمیم گیری مدرس در هنگام ارزشیابی نقش دارد. سهم این ارزشیابی نیز پنجاه درصد است (فرایند تدوین پوشه کار: سی درصد و خود پوشه کار به عنوان یک فراورده: بیست درصد).

ارزشیابی ضمن نیم سال: این ارزشیابی در نشست هفتم و به صورت خود ارزشیابی دانشجو انجام می‌گیرد و یافته‌های به دست آمده از آن در ارزشیابی پایانی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

فرم پیشنهادی برای خود ارزشیابی

فعالیت‌های یادگیری

- ❑ در طول این نیم سال (تا این لحظه) چند فعالیت یادگیری انجام داده‌اید؟................
- ❑ کیفیت فعالیت‌هایی که انجام داده‌اید را چگونه ارزشیابی می‌کنید؟

  عالی○ خیلی خوب ○خوب ○ نیازمند به تلاش بیشتر ○غیرقابل قبول ○
- ❑ زمان مندی انجام فعالیت‌های یادگیری را چقدر رعایت فرموده‌اید؟

  بسیار زیاد○ زیاد ○ متوسط ○ کم ○ خیلی کم ○
- ❑ آیا فعالیت‌های یادگیری‌ای که انجام داده‌اید پیش از ارائه به مدرس توسط دوستان شما نقد شده است؟

  بسیار زیاد○ زیاد ○ متوسط ○ کم ○ خیلی کم ○
- ❑ به نظرتان در انجام فعالیت‌های یادگیری به چه میزان از راهکارهای خلاقانه استفاده نموده‌اید؟

  بسیار زیاد○ زیاد ○ متوسط ○ کم ○ خیلی کم ○
- ❑ در کل، اگر بخواهید از صفر تا بیست به فعالیت‌های یادگیری خود نمره دهید چه نمره‌ای می‌دهید؟

همکاری سازنده در طول نیم‌سال

- ❑ تا این لحظه، در چند جلسه‌ای که برگزار شد حضور یافتید؟................
- ❑ اگر بخواهید به پرسش پرسیدن‌های خود در جلسات آموزشی نمره دهید از صفر تا بیست چه نمره‌ای به خود می‌دهید؟..........
- ❑ اگر بخواهید به کیفیت بازخورد (پس خوراند) هایی که به گزارش های دوستان خود داده‌اید نمره دهید از صفر تا بیست چه نمره ای می‌دهید؟ ....

  اگر ارائه‌ای در کلاس انجام داده اید از صفر تا بیست (۹) چه نمره‌ای به خود می‌دهید؟...............

- ❑ در طول این نیمسال، میزان فعال بودن شما در جلسات آموزشی چقدر تغییر پیدا کرد (میزان مشارکت در جلسه‌های آخر را با میزان مشارکت در نخستین جلسه مقایسه بفرمایید). از صفر تا بیست به میزان تغییر پدید آمده نمره دهید..........

میزان دست‌یابی به اهداف دوره

اهداف این دوره از این قرار بود:

در پایان این درس دانشجو معلم قادر خواهد بود:

- منابع اطلاعات بهداشتی معتبر را به دیگران به ویژه دانش آموزان ارائه دهد.
- یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت خود طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر روی سلامت خود ارزشیابی کند.
- یک برنامه بلند مدت با اهداف روشن برای ارتقای سلامت دانش‌آموز (دانش‌آموزان) طراحی و اجرا نماید و نتایج آن را بر سلامت او (آن‌ها) ارزشیابی کند.

به میزان دستیابی خود به هر یک از این سه هدف نمره دهید (از صفر تا بیست).

هدف ۱:

هدف ۲:

هدف ۳:

دو پرسش تاملی:

- با گذراندن این دوره چه نقاط قوتی در شما پدیدار گشته است؟

- با گذراندن این دوره چه نیازهایی در شما پدیدار گشته است؟

اگر بخواهید فعالیت دوستان خود را در کلاس ارزشیابی کنید، به باور شما کدام یک از افراد بیشترین مشارکت و درگیر شدن در فرایند یادگیری را داشته اند؟ به ترتیب سه نفر را نام ببرید.

در مجموع به خود چه نمره‌ای می‌دهید؟

پیوست

جدول الف:

وعده غذایی		نان، غلات، برنج، ماکارونی	سبزیجات	میوه‌ها	شیر، ماست، پنیر	گوشت، مرغ، حبوبات، تخم مرغ، مغزها	چربی	قند
شنبه	صبحانه							
	وسط روز							
	ناهار							
	عصرانه							
	شام							
یکشنبه	صبحانه							
	وسط روز							
	ناهار							
	عصرانه							
	شام							
دوشنبه	صبحانه							
	وسط روز							
	ناهار							
	عصرانه							
	شام							
سه شنبه	صبحانه							
	وسط روز							
	ناهار							
	عصرانه							
	شام							
چهارشنبه	صبحانه							
	وسط روز							
	ناهار							

	عصرانه							
	شام							
پنجشنبه	صبحانه							
	وسط روز							
	ناهار							
	عصرانه							
	شام							
جمعه	صبحانه							

جدول ب:

حوادثی که برای من، خویشاوندان، دوستان و یا آشنایانم در مدرسه رخ داده است.	چگونه می‌شد از وقوع این حوادث پیشگیری کرد.

سرفصل درس «نگارش خلاق»

۱. معرفی درس و منطق آن

یکی از بنیادی‌ترین ویژگی‌های زیست آدمی، فرهنگ و تمدن اوست که آن را به مراتب در سپهر زندگی و حیات خود از آغاز تا کنون پدید آورده است. این دو اگر چه سابقه‌ای دیرینه در زیست بشری دارند اما با پدیداری نوشتار و نویسندگی خلاق، سخته و پخته، نمود والایی در زیست آدمی می‌یابند. سرآغاز و مقدمهٔ هر تمدنی – به ویژه سده‌های اخیر- با تخیل خلاق، نبوغ ادبی و فرهنگی همراه بوده است. نگارش خلاق برای دانشجویان رشته‌های مختلف نه تنها مقدمه‌ای است برای نگاشتن روان و سنجیدهٔ متون علمی بلکه فرصتی است که ذهن، زبان و قلم دانشجویان را در تخیل مثبت تقویت نموده، زمینه را برای پرورش مفاهیم علمی، تخصصی و همچنین نگارش ساده، روان، پخته و سخته مهیا می‌نماید.

مشخصات درس	**نام درس: نگارش خلاق**
نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: ندارد	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو می تواند: – اهمیت نگارش خلاق را در کسب مهارت‌های علمی و تخصصی تجربه نماید. – تمایز نگارش خلاق و هنرمندانه را با دیگر نگارش‌های غیر هنری و ادبی شناسایی کند. – اصول و قواعدکلی نگارش خلاقانه را تبیین کند. – خلاقیت و توانایی خود را در نوشتن برخی از انواع نوشته‌ها و قالب‌های هنری، به کار گیرد.
شایستگی اساسی:	– با تجربه نوشتن خلاق به نقد و زیباشناسی حداقلی متون هنری بپردازد.

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
دانش نگارش خلاقانه	دانشجو بتواند معیارهای زبان و بیان خلاقانه و هنری را بیاموزد و انواع قالب‌های آن را بشناسد	دانشجو بتواند بر اساس آموخته‌های نظری و قیاسی تفاوت کلی دو متن خلاق و غیر خلاق را تبیین و تشریح کند.	دانشجو بتواند با رویکرد استقرایی عواملی را که یک متن را به اثری خلاقانه تبدیل می‌کند در یک متن مشخص هنری، شناسایی کند.
آفرینش متن خلاقانه	بر اساس آموخته‌های ارائه شده و توانایی بارش ذهنی، متنی خلاق در یکی از قالب‌های مربوط بیافرینند.	میزان خلاقیت متن نگاشته خود را ارزیابی نماید.	بر اساس دو مرحله پیشین، نگاشتۀ خود را با رویکرد هنری و ادبی پالایش و ویرایش نماید.
نقد و تحلیل	گزارشی تحلیلی از یک نگاشتۀ ادبی و هنری مشخص ارائه کند.	متن هنری را نقد نماید و عوامل سازنده و ناسازگار آن را تبیین و تشریح کند.	متن نقد شده را با دیگر متون همان قالب مقایسه و ارزیابی نماید و درباره دیدگاه خود استدلال کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	آشنایی با تاثیر و تاثرات نگارش خلاق در تمدن و فرهنگ بشری.	- بحث گروهی - پاسخ فردی به پرسش ها - مشارکت در فرایند	معرفی چند اثر ادبی یا هنری و تاثیر آن در اندیشه و فرهنگ جامعه

		یادگیری	
دوم	تشریح اهمیت و نقش زبان در جهان‌بینی و افق اندیشگی و رفتار آدمی	- پاسخ به پرسش‌ها دربارهٔ نفوذ و تاثیر زبان - مشارکت در فرایند یادگیری	گزارشی از تناسب زبان و اندیشه در متون هنری و خلاق
سوم	تبیین تفاوت و تمایز بین زبان و گفتار و نوشتار	- مشارکت در کار گروهی - پاسخ به پرسش‌ها - ارائه چند نمونه از زبان گفتاری و نوشتاری و تشریح تفاوت آن‌ها	ارائه گزارشی از فعالیت‌های علمی به زبان گفتار و تبدیل آن به زبان نوشتار
چهارم	تشریح تفاوت زبان ادبی با زبان علمی	- خوانش دو متن ادبی و علمی - بحث گروهی دربارهٔ تبیین تفاوت‌های دو متن	تهیه گزارشی مکتوب از تمایز بین دو متن ادبی و علمی و عناصر متمایز کنندهٔ آن
پنجم	تبیین عوامل نوشتار خلاق؛ زبان، بیان، صور خیال	- بحث گروهی - خوانش متن ادبی و مشخص کردن مشخصات زبانی، بیانی و صور خیال	بررسی مشخصات سه‌گانه نوشتار خلاق در یکی از آثار شعرای معاصر در قالب گزارش مکتوب.
ششم	تشریح عناصر مربوط به خلاقیت زبانی، بیانی، و صور خیال	- خوانش متن ادبی - مشخص کردن عناصر هنری در متن	مشخص کردن دقیق آرایه‌های ادبی یک متن مشخص هنری
هفتم	معرفی قالب‌های ادبی که بیشترین کاربرد را در نگارش خلاق دارند	- بحث گروهی - خوانش بخشی از چند متن - مشخص کردن قالب	تهیه گزارشی از یک کتاب درسی مربوط به ادبیات فارسی و تشریح تفاوت ساختاری و قالب درس‌ها

		آن	
هشتم	تبیین کلی قالب داستان، اهمیت آن در نگارش خلاق و عناصر داستان	- بحث گروهی - خوانش یک داستان کوتاه و مشخص کردن عناصر آن	تهیه نمایهٔ جدولی از عناصر یک داستان کوتاه
نهم	تشریح قالب داستان کوتاه کوتاه	- خوانش سه متن مرتبط و بحث دربارهٔ قالب آن	تهیه نمایه‌ای از آثار داستانی یکی از داستان نویسان معاصر و دسته‌بندی قالبی آن
دهم	توضیح قالب داستان بلند و رمان	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش‌ها	تهیه نمای جدولی از داستان نویسان معاصر و آثار برجستهٔ آن‌ها
یازدهم	تشریح مشخصات قطعه ادبی	- بحث دربارهٔ تفاوت روساخت قطعه ادبی با داستان و شعر	ارائهٔ داستان کوتاه کوتاه و یک قطعهٔ ادبی بر اساس تجربیات دانشجو
دوازدهم	معرفی ساختار حدیث نفس و خاطره‌نویسی، روزنگار و تفاوت آن‌ها	- بحث گروهی - خوانش متن‌هایی در قالب‌های خاطره، روزنگار، و حدیث نفس	ارائه متن‌هایی کوتاه در سه قالب یاد شده بر اساس نگارش خلاقانه
سیزدهم	تشریح قالب سفرنامه‌نویسی و مشخصات آن	- خوانش بخشی از یک سفرنامه - تبیین و بحث درباره مشخصات آن	نگاشتن سفرنامه‌ای کوتاه بر اساس ساختار سفرنامه‌نویسی
چهاردهم	تشریح کلیاتی از نقد ادبی بر اساس زبان، بیان و صور خیال ادبی	- بحث گروهی دربارهٔ معیارهای نقد - نقدگروهی قطعه ادبی و شعری از شاعران کلاسیک	نقد قطعه‌ای از شعر و داستان کوتاه نویسندگان برجسته معاصر

پانزدهم	توضیح چیستی و کاربرد زندگی‌نامهٔ خودنوشت و تفاوت آن با زندگی‌نامه نویسی	- خوانش نمونه‌ای از زندگی‌نامهٔ خود نوشت - بحث گروهی دربارهٔ ویژگی‌های این نوع نوشته با قالب‌های دیگر	ارائه گزارشی مکتوب از خوانش زندگی‌نامهٔ خودنوشت و تشریح تاثیرات فرهنگی و اجتماعی آن
شانزدهم	مقایسهٔ قالب‌های ادبی بحث شده و مقایسه کارکرد آن‌ها در بافت فرهنگی و هنری و اجتماعی	- بحث گروهی درباره تجربه‌های شخصی در نگارش خلاق	تهیهٔ سیاههٔ رفتار کار در کلاس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

۳,۱. وقایع‌نگاری تجربه‌های آموزشی توسط دانشجو.

۳,۲. تهیه روزنگار تجربه‌های روزانه.

۳,۳. حفظ بخشی از متون نظم و نثر مسلط ادبی- معاصر و کلاسیک- با هدف تقویت ذخیرهٔ زبانی، بیانی و خیالی دانشجو.

۳,۴. نگاشتن متن‌های کوتاه در قالب و انواع ادبی آموخته در مباحث نظری با تکیه بر آفرینش هنری و کاربرد آرایه‌های ادبی در آن.

۳,۵. خوانش آثار ادبی و هنری ممتاز با تکیه بر خوانش صحیح و درک لذت هنری آن.

۳,۶. گزارش تجربه‌های عاطفی و هنری از خوانش متون هنری معاصر و کلاسیک.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی:

- سمیعی احمد. نگارش و ویرایش. چاپ چهارم. تهران. سمت. ۱۳۸۲[دفتر نخست].
- داد سیما. فرهنگ اصطلاحات ادبی؛ واژه‌نامه مفاهیم و اصطلاحات ادبی فارسی و اروپائی(تطبیقی و توضیحی). ویراست سوم. تهران. مروارید. ۱۳۸۵.

منبع فرعی:

- باطنی محمدرضا. زبان و تفکر؛ مجموعه مقالات زبان‌شناسی. چاپ هشتم. تهران. آگه. ۱۳۸۵.
- شمیسا سیروس. نقد ادبی. تهران. فردوس. ۱۳۷۸.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره.

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره.

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره.

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سایر نکات:

در این واحد درسی، تشریح فنون و مهارت نگارش خلاق از عناصر آن گرفته تا قالب و انواع آن، به منزلهٔ آموزش حرفه‌ای و تخصصی آن به دانشجویان نیست؛ چه این هدف برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی منطقی و معقول می‌نماید. تبیین و تشریح مدرس و تکالیف دانشجویی در نگارش خلاق باید بر خوانش آثار بدیع، تجربه زیباشناسی، دریافت هنری و عاطفی دانشجو تکیه داشته باشد و راه را برای کسب و دریافت این تجربه هموار و لذت‌بخش نماید به گونه‌ای که تجربه‌های یاد شده افق فرهنگی، ذوقی و هنری وی را نسبت به نگارش خلاق و زیباشناسانه پرمایه‌تر سازد.

سرفصل درس «نگارش علمی»

۱. معرفی درس و منطق آن

دنیای معاصر با پیشرفت روزافزون داده‌های علمی و تخصصی از دیگر دوره‌های زیست بشری متمایز است. مراودات

علمی و تخصصی با دیگر افق‌های علمی داخلی و جهانی با به کارگیری نگارش علمی واحد، ضروری و قابل پیگیری است. واحد درسی نگارش علمی بایسته‌ای است که در آن دانشجویان باید شایستگی‌های نگارشی علمی را بیاموزند تا علاوه بر مشارکت با زبان سخته و سنجیده در افق‌های علمی و تخصصی، از داده‌های علمی حوزه‌های مربوط، استفاده نمایند.

مشخصات درس

نوع درس: عملی

تعداد واحد: ۱

زمان درس: ۳۲ ساعت

پیشنیاز: ندارد

نام درس: نگارش علمی

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو می تواند:

- به اهمیت نگارش علمی را در ارائه و کسب دانش تخصصی حوزهٔ مربوط، پی ببرد.
- تمایز نگارش علمی و تخصصی را با دیگر انواع نگارش، شناسایی و تحلیل کند.
- اصول و قواعد کلی نوشتن علمی را تبیین کند.
- اجزای مختلف نگاشتهٔ علمی را بیاموزد.
- توانایی و دانش خود را در نگارش متون علمی اعم از مقاله، گزارش، پیشنهاده و ... به کار گیرد.

شایستگی اساسی:

ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح۲**	**سطح۳**
دانش پایه‌ای نگارش علمی	دانشجو بتواند؛ معیارهای زبان و بیان نگارش علمی را آموخته و قالب‌های نوشتاری مربوط را بشناسد.	دانشجو بتواند؛ بر اساس آموخته‌های نظری و رویکرد قیاسی تفاوت کلی دو متن علمی و غیر علمی را تبیین و تشریح نماید.	دانشجو بتواند؛ با دید استقرایی تک‌تک عوامل سازنده و قالب‌های نوشته علمی را در یک متن مشخص تخصصی، شناسایی و تبیین کند.
نگارش متن علمی	بر اساس آموخته‌های پیشین نگاشته‌ای علمی بنویسد.	میزان توانایی نوشتهٔ علمی خود را نقد و ارزیابی نماید.	بر اساس دو مرحلهٔ پیشین نوشتهٔ خود را ویرایش و پالایش نماید.

	نقد و تحلیل	نوشته‌ای علمی از منظر ویژگی و مراحل ساختاری تحلیل کند.	نوشتهٔ علمی را از لحاظ زبان، بیان، فنی و عناصر سازگار و ناساز تشریح کند.	برای نظرات و دیدگاه‌های خود، استدلال کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	تعریف زبان، گفتار، نوشتار و تفاوت بین آن‌ها.	- شرکت در فرایند یادگیری - پاسخ به پرسش‌ها	ارائه متنی دوسویه (گفتاری به نوشتاری) از تجربیات آموزشی دانشجو.
دوم	آشنایی با مبانی پژوهش و نگارش عمومی، دانشگاهی و اخلاق پژوهش.	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش‌ها - مشارکت در فرآیند یادگیری	ارائه خلاصه چکیده از چند متن علمی و مشخص کردن ویژگی‌های آن.
سوم	تشریح زبان و لحن نگارش علمی، دستور خط فارسی و نشانه‌های نگارشی.	- بحث گروهی - بحث دربارهٔ نمونه‌هایی از ناسازواری خط و نشانه‌گذاری در چند متن علمی ارائه شده	ارائهٔ بخش‌هایی از متون علمی که دارای سازواری و ناسازی خط و نگارش علمی است.
چهارم	تبیین و توضیح ساختار و انواع بند نویسی(پاراگراف نویسی).	- مشارکت در کار گروهی - مشخص نمودن بندهای نوشتهٔ علمی؛ ارائه شده در بحث.	تهیه گزارشی مکتوب از ساختار بندنویسی یک متن علمی و آسیب‌شناسی آن.
پنجم	تشریح مراحل نگارش علمی؛ مسئله‌سازی،	- پاسخ به پرسش‌ها - بحث و نظر دربارهٔ اجزای	انتخاب یک موضوع علمی و نگاشتن اجزای ساختاری

	چهارچوب نظری و طراحی پرسش‌ها.	تشریح شده در یک متن مشخص علمی.	تشریح شدهٔ بحث.
ششم	تشریح مرحلهٔ پیشینه و معرفی روش تحقیق.	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش‌ها	نگاشتن پیشینه و روش تحقیق در ارتباط با موضوع پیشین.
هفتم	آشنایی با نگارش پیشنهادهٔ پژوهش.	- بحث گروهی - پاسخ به پرسش‌ها	نگاشتن پیشینهٔ تحقیق.
هشتم	آشنایی با فنون یادداشت‌برداری و طبقه‌بندی آن.	- بحث دربارهٔ آسیب نبود یادداشت‌برداری در سیر مطالعه و پژوهش	تهیه فیش‌های یادداشت‌برداری و طبقه‌بندی آن.
نهم	تبیین ساختار و اجزای مقالات علمی	- تشخیص مراحل ساختاری یک متن علمی	تهیهٔ نمایه جدولی از انواع الگوهای مقالات علمی و تشریح آن .
دهم	توصیف ساختمان مقالهٔ پژوهشی و علمی.	- شرکت در بحث گروهی	تهیه چکیده مقاله علمی و مشخص کردن ساختمان آن.
یازدهم	توضیح اهمیت مرجع‌شناسی در نگارش علمی و معرفی انواع آن.	- مشارکت در کار گروهی	تهیه گزارش از نوشتهٔ علمی و تشریح و بررسی نحوهٔ ارائهٔ منابع آن.
دوازدهم	تشریح اهمیت استناد در نگارش علمی، انواع نقل و ارجاع نویسی.	- پاسخ به پرسش‌ها	ارائهٔ کنفرانس گروهی دربارهٔ سرقت‌های علمی.
سیزدهم	توضیح الگوهای مستندسازی و مرجع‌نویسی از متون فارسی، عربی، لاتین و مجازی.	- مشارکت در کار گروهی	ارائهٔ کنفرانس گروهی دربارهٔ تفاوت و شباهت‌های ارجاع نویسی از متون لاتین، فارسی، عربی و مجازی.
چهاردهم	تشریح گزارش علمی و مراحل آن.	- پاسخ به پرسش‌ها	تهیهٔ گزارش از تجربه علمی یا آموزشی.

پانزدهم	آشنایی با تک‌نگاری علمی	خوانش یک تک‌نگاری علمی و بحث دربارهٔ آن	ارائهٔ تک‌نگاری علمی از تجربیات آموزشی یا علمی.
شانزدهم	تشریح نمایه‌سازی در انواع نشریه‌های علمی و پایگاه‌های استنادی.	- شرکت در بحث گروهی	تهیه پوشهٔ کار و سیاههٔ فعالیت‌های کلاس.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

۳,۱.انتخاب موضوع برای تهیهٔ مقاله یا گزارش علمی به وسیلهٔ دانشجو.

۳,۲. نگارش مرحله‌ای ساختمان مقاله یا نوشتار علمی بر اساس محتوای نظری ارائه شده.

۳,۳. انتخاب مقالات و نگاشته‌های علمی و مشخص کردن اجزای ساختاری آن.

۳,۴. انتخاب متون علمی و آسیب‌شناسی ویراستاری فنی و زبانی آن.

۳,۵. گزینش مقالات مشخص و آسیب‌شناسی اجزای ساختاری آن.

۴. منابع آموزشی:

منبع اصلی: (به ترتیب اولویت)

ـ موسی پور، نعمت اله. نگارش علمی؛ راهنمای نگارش گزارش پژوهش، پایان نامه، رساله و مقاله. کرمان. دانشگاه شهید باهنر. ۱۳۹۲.

- فتوحی، محمود. آیین نگارش مقاله علمی پژوهشی (ویراست دوم). چاپ چهاردهم. تهران. سخن. ۱۳۹۰.

منبع فرعی: (به ترتیب اولویت)

- غلامحسین‌زاده حسین. راهنمای ویرایش. چاپ هشتم. تهران. سمت. ۱۳۹۰.
- صلح‌جو علی. نکته‌های ویرایش. تهران. مرکز. ۱۳۸۶.
- خرمشاهی بهاءالدین. کژتابی‌های ذهن و زبان؛ طنزی تازه. چاپ دوم. تهران. ناهید. ۱۳۹۳.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «سیره تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) (با توجه به مراحل و ساحت‌های تربیت)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

یکی از وظایف مهم و اساسی پیامبر صلی الله علیه و آله تعلیم و تربیت مردم و هدایت آنان به سوی توحید و دیگر آموزه های اسلامی است و این سخن ایشان که «من معلم مبعوث شدم» تأکید و تأییدی بر این مدعاست. اهل بیت آن حضرت علیهم السلام نیز همین وظیفهٔ خطیر را پس از ایشان بر عهده داشته و دارند. از این روی، سیرهٔ این بزرگواران گنجینه ای است سرشار از آموزه های تربیتی در زمینه تربیت اسلامی که افزون بر کارایی و اثربخشی از بالاترین اعتبار نیز برخوردار است و رهنمودهای عملی فراوانی برای معلمان دارد و چون چراغی فروزان راهنمای معلمان در فعالیتهای تعلیم و تربیتی آنان است. در این واحد معلمان با اصول و روشهای تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام در سه ساحت تربیت اعتقادی، تربیت عبادی و تربیت اخلاقی آشنا شده و توانایی می‌یابند وضعیت مطلوب تربیتی برای دانش‌آموزان خود را در این ساحتها تشخیص داده و فعالیت‌ها و اقدامات رایج تربیتی را بر اساس معیارهای به دست آمده از سیرهٔ تربیتی معصومان علیهم السلام ارزیابی و نقد کنند.

<table>
<tr><td>مشخصات درس
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲ واحد نظری
زمان درس: ۳۲ ساعت</td><td colspan="4">نام درس: «سیره تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) (با توجه به مراحل و ساحت‌های تربیت)»

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
مفهوم، اهمیت و منابع سیرهٔ تربیتی، اصول و روشهای تربیتی را در سیرهٔ پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام در ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی توصیف و تحلیل کند.
بر اساس اصول و روشهای تربیتی معصومان علیهم السلام، وضعیت موجود تربیتی در ساحتهای تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی را شناسایی و وضعیت مطلوب تربیتی را ترسیم و هر دو وضع را تحلیل کند.
بر اساس اصول و روشهای تربیتی معصومان علیهم السلام، ، فعالیت‌ها و اقدامات تربیتی رایج را در زمینه تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی ارزیابی و نقد کند.</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:
Pck& ۱-۲ & ۱-۱ Ck
۴-۱ Gk &۳-۱</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td></td><td>توصیف و تحلیل مفهوم، اهمیت و منابع سیرهٔ تربیتی، اصول و روشهای تربیتی در سیرهٔ پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام در ساحت تربیت</td><td>مفهوم، اهمیت و منابع سیرهٔ تربیتی، اصول و روشهای تربیتی در سیرهٔ پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام را در زمینهٔ تربیت</td><td>ربط و نسبت اصول و روشهای تربیت را در هر یک از ساحت ها با اصول و روشهای تربیت در دیگر ساحتها توصیف و تحلیل می‌کند.</td><td>ویژگیها، اصول و روشهای تربیتی معصومان علیهم السلام در هر یک از این ساحتها را با اصول و روشهای تربیتی رایج غربی در آن ساحت مقایسه و وجوه تمایز و</td></tr>
</table>

	اعتقادی، عبادی و اخلاقی	اعتقادی، عبادی و اخلاقی بر اساس منبع معرفی شده به زبان خود توصیف می‌کند		تشابه آن‌ها را به دست می آورد
	تحلیل و شناسایی وضعیت موجود و مطلوب	وضع موجود را شناسایی کند.	وضع مطلوب را ترسیم کند.	دلایل خود را برای ترسیم وضع مطلوب به تفصیل بیان کند.
	ارزیابی فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی بر اساس معیارهای به دست آمده از سیرهٔ تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام	فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی در این ساحتها را در موقعیت خود (برای مثال در دبیرستان محل تحصیل خود) شناسایی و توصیف می‌کند	فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی را با معیارهای برگرفته از سیرهٔ تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام تطبیق می‌دهد و ارزیابی می‌کند.	دلایل خود را برای نقاط قوت و ضعف شناسایی شده، توضیح می‌دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

چیستی و ضرورت سیرهٔ تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام

- تعریف سیره، سنت، تربیت، سیره تربیتی
- حجیت و اعتبار سیره
- دلالتها و کارکردهای سیره
- منابع سیره
- ضرورت آشنایی با سیرهٔ تربیتی پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس وارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه فهرستی از تعاریف مختلف در باره سیره تربیتی و انتخاب یک تعریف وارائه دلیل برای آن
- تهیه فهرستی از نظریه های مختلف در باره اعتبار سیره و بحث در باره آنها

آداب و روشهای زمینه ساز در تربیت

- آداب و روشهای زمینه ساز پیش از تولد
- آداب و روشهای زمینه ساز آغاز تولد
- آداب و روشهای زمینه ساز پس از تولد

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی مهم‌ترین آداب و روشهای زمینه ساز با مراجعه به منابع اسلامی

فعالیت عملکردی:

- آداب و روشهای زمینه ساز در سیره تربیتی را با نظرات رایج غربی در این زمینه مقایسه کرده، وجوه تمایز و تشـابه آن دو را مشخص کند.

تربیت اعتقادی

- روشهای پروش شناخت و ایمان به خدا
- روشهای پرورش شناخت و ایمان به پیامبر صلی الله علیه و آله
- روشهای پرورش شناخت و ایمان به امامت
- روشهای پرورش شناخت و ایمان به معاد

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- استخراج روشهای پرورش شناخت و ایمان به خدا، پیامبر، امامان و معاد از منابع ومتون اسلامی

فعالیت‌های عملکردی:

- میزان انطباق فعالیت‌های معلمان دینی و قرآن خود را در دورهٔ دبیرستان با روشهای معصومان علیهم السـلام بررسـی کند.
- روشهای رایج تربیت اعتقادی در دبیرستان محل تحصیل خود را شناسایی و نقد و بررسی کند.

تربیت عبادی

- آموزش قرآن
- آموزش ذکر و دعا

- آموزش نماز
- آموزش روزه

فعالیتهای یادگیری

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- استخراج روشهای آموزش قرآن و ذکر و دعا و نماز و روزه از منابع و متون اسلامی

فعالیتهای عملکردی

- میزان انطباق فعالیت‌های رایج در زمینه تربیت عبادی در دبستان محل زندگی خود را با روشهای تربیتی پیـامبر صـلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام بررسی کند.
- تحقیق کند و معلوم کند چگونه می‌توان روشهای آموزش نماز و قرآن و ذکر و دعا را در دورهٔ ابتدایی به کار بست.

تربیت اخلاقی

- اصول تربیت اخلاقی
- روشهای زمینه ساز در تربیت اخلاقی
- روشهای پرورش آگاهی و بصیرت اخلاقی
- روشهای پرورش گرایشها و عادتهای مطلوب اخلاقی
- روشهای اصلاح رفتارهای نامطلوب

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج اصول و روشهای تربیت اخلاقی

فعالیت‌های عملکردی:

- در بارهٔ چگونگی کاربرد روشهای مطرح شده در موقعیت خاص، برای مثال در کلاس چهارم ابتدایی، تحقیق کند.
- در بارهٔ شرایط کاربرد هر یک از روشها تحقیق کند.
- کاربرد این روشها در یک مدرسه را بررسی و نقد و ارزیابی کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقـع لازم اسـتفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعـه بـه کـلاس و اسـتاد بـه صورت مکتوب توسط دانشجو

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کـلاس وارائـه بـه اسـتاد بـه روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

حسینی زاده، سیدعلی (۱۳۹۴). سیرهٔ تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع). یک جلدی. پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
طوسی، اسدالله (۱۳۹۳). سیره تربیتی واخلاقی پیامبر واهل بیت (علیهم السلام) درخانه وخانواده. تهران: انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

منابع فرعی:

طباطبایی، محمد حسین ، سنن النبی، ترجمه و تحقیق محمدهادی فقهی، تهران: اسلامیه، ۱۳۵۴ش.
مرتضی، مطهری (۱۳۸۰). سیری در سیرهٔ نبوی. تهران: انتشارات صدرا

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))»

- **معرفی درس و منطق آن:**

تعلیم و تربیت به عنوان نهادی اجتماعی، یکی از اجزا و عناصر مهم هر فرهنگ و تمدن است که یکی از وظایفش انتقال فرهنگ به نسل جدید و رشد و تعالی آن است. از آنجا که فرهنگ و تمدن کشور ما اسلامی است، وظیفۀ تعلیم و تربیت تربیت نسل جدید بر اساس آموزه‌های اسلامی و در یک کلام، تربیت انسان مؤمن و مسلمان است و این مستلزم آشنایی عمیق معلمان با نظام تربیتی اسلام است. در این واحد معلمان با عناصر و مؤلفه‌های تعلیم و تربیت اسلامی آشنا شده و توانایی می‌یابند وضعیت مطلوب تربیتی برای دانش‌آموزان خود را تشخیص داده و فعالیت‌ها و اقدامات رایج تربیتی را بر اساس معیارهای نظام تربیتی اسلام ارزیابی و نقد کنند.

<table>
<tr>
<td>**مشخصات درس**
نوع درس: **نظری**
تعداد واحد: **۳ واحد نظری**
زمان درس: ۴۸ **ساعت**
پیشنیاز:
نحوه تدریس:</td>
<td colspan="4">نام درس: نظام تربیتی اسلام (براساس قرآن و روایات پیامبر (ص) و اهل بیت (ع))

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را توصیف و تحلیل کند.
بر اساس نظام تربیتی اسلام، وضعیت موجود تربیتی را شناسایی و وضعیت مطلوب تربیتی را ترسیم و هر دو وضع را تحلیل کند.
بر اساس نظام تربیتی اسلام، فعالیت‌ها و اقدامات تربیتی رایج را ارزیابی و نقد کند.</td>
</tr>
<tr>
<td>**شایستگی اساسی:**
Ck ۱-۱ ***&*** ۱-۲ ***Pck&***
۱-۳& ***Gk*** ۱-۴</td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
<td></td>
</tr>
<tr>
<td></td>
<td>**ملاک‌ها**</td>
<td>**سطح ۱**</td>
<td>**سطح ۲**</td>
<td>**سطح ۳**</td>
</tr>
</table>

	توصیف و تحلیل ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام	ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را بر اساس منبع معرفی شده به زبان خود توصیف می‌کند	ربط و نسبت هر یک از عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را با عناصر و مؤلفه‌های دیگر توصیف و تحلیل می‌کند.	ویژگیها، عناصر و مؤلفه‌های نظام تربیتی اسلام را با یکی از نظام‌های تربیتی رایج غربی مقایسه و وجوه تمایز و تشابه آن‌ها را به دست آورد
	تحلیل و شناسایی وضعیت موجود و مطلوب	وضع موجود را شناسایی کند.	وضع مطلوب را ترسیم کند.	دلایل خود را برای ترسیم وضع مطلوب به تفصیل بیان کند.
	ارزیابی فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی بر اساس معیارهای نظام تربیتی اسلام	فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی در موقعیت خود (برای مثال در دبیرستان محل تحصیل خود) را شناسایی و توصیف می‌کند	فعالیتها و اقدامات رایج تربیتی را با معیارهای برگرفته از نظام تربیتی اسلام را تطبیق می‌دهد و ارزیابی می‌کند.	دلایل خود را برای نقاط قوت و ضعف شناسایی شده، توضیح می‌دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

چیستی و ضرورت نظام تربیتی اسلام

- تعریف نظام، تعلیم و تربیت و نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- عناصر و مؤلفه‌های نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- ویژگیهای نظام تعلیم و تربیت اسلامی
- ضرورت آشنایی با نظام تعلیم و تربیت اسلامی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس وارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه فهرستی از تعاریف مختلف در باره نظام تعلیم و تربیت اسلامی و انتخاب یک تعریف وارائه دلیل برای آن

مبانی تعلیم و تربیت اسلامی

- چیستی مبانی در تربیت اسلامی
- جایگاه مبانی در تربیت اسلامی
- انواع مبانی در تربیت اسلامی
- مبانی انسان‌شناختی تعلیم و تربیت اسلامی
- مبانی ارزش‌شناختی تعلیم و تربیت اسلام
- ...

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده و مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی مهم‌ترین مبانی انسان‌شناختی و ارزش‌شناختی تعلیم و تربیت اسلامی با مراجعه به منابع اسلامی
- شناسایی و بیان دلالت‌های تربیتی هر یک از مبانی

فعالیت عملکردی:

- یک تصویر کلی از مبانی انسان‌شناختی ارائه داده و بر اساس آن روش‌های آموزش و روش‌های پژوهش را تبیین کند.
- مبانی انسان‌شناختی اسلامی را با یکی از انسان‌شناسی‌های رایج مقایسه کرده، وجوه تمایز و تشابه دلالت‌های تربیتی آن دو را مشخص کند. (این دو عملکرد در بارهٔ دیگر مبانی نیز قابل اجراست)

اهداف تعلیم و تربیت اسلامی

- هدف غایی تعلیم و تربیت اسلامی
- اهداف واسطی تعلیم و تربیت اسلامی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- استخراج اهداف غایی و واسطی از منابع ومتون اسلامی

فعالیت‌های عملکردی:

- میزان انطباق فعالیت‌های معلمان خود در دورهٔ دبیرستان را با اهداف غایی و واسطی تعلیم و تربیت اسلامی را بررسی کند.
- اهداف غایی فعالیتهای تربیتی دبیرستان محل تحصیل خود را شناسایی و نقد و بررسی کند.

اصول تعلیم و تربیت اسلامی

- اصل انطباق جریان تربیت با آموزه‌های اسلامی
- اصل تدریج و تعالی مرتبتی
- .....

فعالیتهای یادگیری

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- استخراج اصول تعلیم و تربیت اسلامی از منابع و متون اسلامی

فعالیتهای عملکردی

- میزان انطباق فعالیت‌های معلم دینی خود در دورهٔ دبیرستان را با اصول تعلیم و تربیت اسلامی بررسی کند.
- تحقیق کند و معلوم کند چگونه می‌توان اصول تعلیم و تربیت را در دورهٔ ابتدایی به کار بست.

ساحت‌های تعلیم و تربیت اسلامی

- ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی
- ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی
- ....

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در بارهٔ ساحتها مطرح شده است.

فعالیت‌های عملکردی:

- ....

مراحل، عوامل و موانع تعلیم و تربیت اسلامی

- مراحل تعلیم و تربیت اسلامی
- عوامل و موانع تعلیم و تربیت اسلامی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در بارهٔ مراحل مطرح شده است.
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در بارهٔ عوامل و موانع مطرح شده است.

فعالیت‌های عملکردی:

- عوامل و موانع مؤثر بر فعالیت‌های تربیتی یک معلم در یک کلاس را بررسی کرده و راهکارهایی برای رفع موانع ارئـه کند.
- از راهکارهای ارائه شده با ارائه دلیل دفاع کند. (این دو فعالیت عملکردی در بارهٔ مراحل نیز قابل اجراست)
- با بررسی وضعیت دانش‌آموزان کلاس، روش یا روش‌های تربیتی مناسب با آن‌ها را معرفی کند.
- دلایل انتخاب خود را بیان کند.

روش‌های تعلیم و تربیت اسلامی

- *اعطای بینش*
- *الگوسازی*

- *انذار و تبشیر*
- *تشویق*
- *تنبیه*
- *فراهم آوردن موقعیت مناسب*
- ....

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- مطالعه منابع تعلیم و تربیت اسلامی و استخراج نظریاتی که در بارۀ هر یک از روشها مطرح شده است.

فعالیت‌های عملکردی:

- در بارۀ چگونگی کاربرد روشهای مطرح شده در موقعیت خاص، برای مثال در کلاس چهارم ابتدایی، تحقیق کند.
- در بارۀ شرایط کاربرد هر یک از روشها تحقیق کند.
- کاربرد این روشها در یک مدرسه را بررسی و نقد و ارزیابی کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس وارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

بهشتی، محمد (۱۳۸۸). مبانی تربیت در قرآن. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

باقری، خسرو (۱۳۸۴). نگاهی دوباره تربیت اسلامی، جلد اول، تهران: انتشارات مدرسه.

منابع فرعی:

آیت الله مصباح یزدی و دیگران. (۱۳۹۱). فلسفۀ تعلیم و تربیت اسلامی. بخش سوم. تهران: موسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه).

باقری، خسرو (۱۳۹۰). درآمدی بر فلسفۀ تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی، جلد اول. نشر علمی و فرهنگی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن

۱-۱معلمان به عنوان مهم ترین عامل فرآیند تربیت در صورتی می تواننده شکلی فکورانه، نوآورانه و متناسب با موقعیت خاص زمانی ومکانی به نقش آفرینی موثر در این جریان بپردازند که با اتکا بر فلسفه تربیتی معین و معتبری ،مجموعه ای از ملاک ها و معیارهای مشخص را جهت راهنمایی تدابیر وعمل تربیتی خویش در شرایط وموقعیت های خاص وغیرقابل پیش بینی مد نظر داشته باشند؛

۱-۲ از سوی دیگر معلمان در هر جامعه ارزش مدار و متعهد به یک نظام فکری وارزشی معین، لازم است با مضامین اصلی فلسفه تربیتی مقبول آن جامعه عمیقا آشنا شده و آن را بپذیرند تا به مثابه چهارچوب راهنمای عمل تربیتی-به منزله عمل اجتماعی هدفمندو دارای آثار وابعاد جمعی- از آن بهره مند شوند. لذا معلمان جامعه اسلامی به منظور ابتنای مجموعه فعالیت های تربیتی خود بر اساس نظام معیار اسلامی و لوازم تربیتی آن، علاوه برآشنایی دقیق با نظام تربیتی اسلام باید با فلسفه تربیت اسلامی در قالب فلسفه تربیتی مقبول جامعه اسلامی خود آشنایی عمیق داشته و نسبت به آن التزام عملی داشته باشند؛

۱-۳ از آنجا که «فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران» به عنوان مصداقی از فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران در دوران معاصر طی سالیان اخیر براساس تلاشی روشمند و با استفاده بهینه از خرد جمعی تدوین و تحت اشراف شورای عالی انقلاب فرهنگی اعتبار بخشی و تایید شده است ضروری است همه معلمان آینده جامعه اسلامی ایران ضمن دروس تربیتی برنامه درسی تربیت معلم مفاهیم اصلی، مضامین ومحتوای این مجموعه نظری مدون را به عنوان مهم ترین سند تربیتی کلان جامعه بخوبی درک نمایندو بتوانند دلالت ها وپیامدهای آن را برای هدایت انواع تربیت-به لحاظ تعیین اهداف، اصول، سیاستها، برنامه ها، محتوا، روشها و رویکردها-در نظام جمهوری اسلامی ایران طی دهه‌های آینده شناسایی و پیگیری کنند.

<table>
<tr><td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۳ واحد
زمان درس: ۴۸ساعت
پیشنیاز: دروس معارف اسلامی ۱و ۲ و درس انسان شناسی در اسلام
نحوه تدریس: نظری</td><td colspan="4">نام درس: فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران</td></tr>
<tr><td colspan="4" rowspan="2"><u>اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:</u>
۱-با درک مبانی و اصول فلسفه تربیت در جامعه اسلامی ایران نقش آن درهدایت وساماندهی امر تربیت در جامعه اسلامی ایران را تبیین نماید.
۲-با مطالعه و مقایسه مفاهیم ومولفه های اصلی فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران با سایر دیدگاههای فلسفی نقاط قوت وضعف هر یک از آنها را شناسایی کند و فلسفه تربیتی خود به عنوان معلم را تبیین نماید.</td></tr>
<tr><td><u>شایستگی اساسی:</u>
اندیشه ورزی در باره چیستی، چرایی وچگونگی فرآیند تربیت (به منظور هدایت عمل و موقعیت تربیتی خود و دیگران)</td></tr>
<tr><td></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
</table>

	مبانی و اصول	مـی توانـد رابطـه میـان مبانی و اصول تربیـت را توضیح دهد اما قـادر بـه تبیین مسـتدل آنهـا بـه عنـوان یـک مجموعـه سازوار نیست.	مـی توانـد رابطـه میـان مبانی و اصول را به عنوان یکمجموعه سازوار تبیین کند و برای آن مثال های تربیتی ارائه نماید.	می تواند رابطه میان مبـانی و اصـول را بـه عنـوان یـک مجموعه نظـام منـد بـا ارائـه استدلال منطقی تبیین نمـوده و ونقـــش آن را در اتخـــاذ تصمیمات تربیتی تحلیل کند.
	مقایسه دیـدگاه هـای فلسفی	در مقایسه دیدگاه هـا بـا مبـانی و اصـول تربیـت اسلامی به برخی شباهت ها یـا تفـاوت هـا اشـاره کـرده اسـت و نتوانسـته وجوه متمایز کننده آن را عرصه عمل تربیت تبیین کند.	می تواند پس از توصـیف توانسـته نکـات مشـترک وتمایزسایر دیـدگاه هـا بـا تربیت اسلامی را در مقـام عمـل تربیتـی تشـخیص دهد، لیکن قـادر بـه نقـد وارزیابی مبنایی و مستدل آن دیدگاه نیست	می تواند دیدگاهها را با فلسفه تربیت اسلامی مقایسه نمـوده و نقـاط قـوت وضـعف آن – براســاس مضــامین فلســفه تربیــت در ج.ا.ا- در عرصــه عمل تربیتی تبیین کند
	فلسفه معلمی	می تواند ارتباط اصـول و مبانی تربیت اسـلامی را در عمل حرفه ای خود به صورت نمونه مورد بحث قــرار دهــد امــا نمــی تواندمتناسب بـا تجـارب وموقعیت خـاص فلسـفه تربیتی خود را تبیین کند.	توانــایی تحلیــل فلســفه تربیـت اسـلامی و اتخـاذ تصمیمات بر اساس آن در موقعیـت هـای روشـن و شناخته شـده را دارااسـت اما نمی تواند آن هـا را در قالب فلسفه شخصی خـود تبیین کند.	قـادر اسـت فلسـفه تربیتـی شخصـی خـود را مبتنـی بـر مبانی و اصول فلسـفه تربیـت اسـلامی تبیـین کنـد و تـأثیر تصمیمات تربیتی مبتنی بر آن را با ذکر مثال ها و نمونه هـا روشن نماید.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: آشنایی با فلسفه تربیت و تاریخچه و جایگاه آن (چهار جلسه)

فصل اول:تعریف فلسفه تربیت، قلمرو مباحث ، پیشینه و ضرورت مطالعه آن

فصل دوم:آشنایی با برخی از دیدگاه های کلاسیک ومعاصر در فلسفه تربیت وبررسی آنها

فصل سوم:رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت واهم مشخصات آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس وارائه آن به کلاس و استاد

- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

-تعریف فلسفه تربیت وتبیین قلمرو مباحث آن

-تبیین و تشریح اهمیت وضرورت آشنایی با فلسفه تربیت بخصوص برای معلمان ومربیان

-توصیف اجمالی برخی از دیدگاه های کلاسیک ورایج در فلسفه تربیت و بیان اهم نقاط قوت وضعف آنها

-تبیین مختصر رویکرد اسلامی به فلسفه تربیت و بیان وجوه تمایز محتوایی آن از رویکردهای غربی

بخش دوم: معرفی فلسفه تربیتی جامعه اسلامی ایران(فلسفه تربیت در ج.ا.ا) وخصوصیات و جایگاه آن(دو جلسه)

فصل پنجم:تبیین انواع فلسفه تربیت(تاریخی، نظری، شخصی واجتماعی) و نقش متفاوت فلسفه تربیتی اجتماع

فصل ششم: تدوین فلسفه تربیتی اجتماع متناسب با رویکرد اسلامی برای جامعه اسلامی معاصر ایران ونقش آن

بخش سوم: توصیف و تبیین مضامین فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران(شش تا هشت جلسه)

فصل هفتم: مرور بر اهم مبانی اساسی تربیت و باهم نگری آنها

- مبانی هستی شناختی
- مبانی انسان شناختی
- مبانی معرفت شناختی
- مبانی ارزش شناختی
- مبانی دین شناختی
- باهم نگری مبانی اساسی تربیت

فصل هشتم: تبیین اهم مفاهیم کلیدی تربیت

-مفاهیم کلیدی دسته اول:حیات طیبه، نظام معیار اسلامی، هویت، جامعه صالح،

– مفاهیم کلیدی دسته دوم: فرآیند تعاملی، زمینه سازی،مربی ، متربی، هدایت ، کسب شایستگی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فصل نهم: تبیین چیستی تربیت ومولفه های آن

-بیان تعریف برگزیده تربیت

-تبیین خصوصیات تعریف برگزیده وقلمرو آن

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده و مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث در باره تناسب تعریف و ویژگی های تربیت با مبانی اساسی تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه تعریف برگزیده تربیت با تعاریف دیگر تربیت (اعم از تعریف سایر مکاتب و یا دیگر متفکران مسلمان)
- نقد و ارزیابی برنامه ها و تجارب تربیتی خود یا دیگران از منظر ویژگی های تربیت.

فصل دهم : تبیین چرایی تربیت

-بیان ضرورت تربیت وجایگاه آن (در مقایسه با دیگر فعالیت های اجتماعی)

-تبیین غایت و نتیجه تربیت(نتایج مشترک واختصاصی)

- تبیین اهداف تربیت(شایستگی های مشترک واختصاصی)

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده ومشارکت در بحث های کلاسی
- بحث و مقایسه اهداف تبیین شده با اهداف سایردیدگاه های تربیتی
- بحث و بررسی چگونگی ارتباط اهداف تبیین شده با مبانی اساسی تربیت

فعالیت های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه ها و طر حهای تربیتی) و بررسی آن از منظر اهداف تربیت

فصل یازدهم: تبیین چگونگی تربیت

-تبیین انواع تربیت(رسمی/غیررسمی،عمومی /تخصصی،الزامی /اختیاری وساحت های شش گانه)

- بیان اصول عام حاکم بر جریان تربیت
- بیان عوامل ونهادهای سهیم وموثر در فرآیند تربیت
- تبیین ارکان تربیت

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- شناسایی وبررسی دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا برای بهبود جریان تربیت(در گستره انواع تربیت)

فعالیت های عملکردی:

- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول عام تربیت
- تحلیل نقش عوامل ونهادهای موثر در عملکرد یکی از انواع تربیت غیر رسمی
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آنها از منظر اصول عام تربیت

بخش چهارم: التزام به فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران؛ چرا وچگونه؟(دو تا سه جلسه)

فصل دوازدهم : تدوین فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور؛

- معلم فکور وضرورت داشتن فلسفه تربیتی شخصی

-ارتباط فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با فلسفه تربیتی مدرسه

- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم با فلسفه تربیتی اجتماع

- نسبت فلسفه تربیتی شخصی معلم فکور با تجارب و موقعیت تربیتی خود او

فصل سیزدهم:ساماندهی و هدایت انواع تربیت براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

-تعریف وظایف و ماموریت انواع نهادهای تربیتی جامعه اسلامی ایران براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

- تنظیم سیاست ها وبرنامه های تربیتی در همه انواع تربیت براساس دلالت های فلسفه تربیت در ج.ا.ا

-ایجاد هماهنگی میان همه نهادها وعوامل سهیم وموثر در جریان تربیت (بخصوص ارکان تربیت) براساس مفاد فلسفه تربیت در ج.ا.ا

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس وارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش نخست تا صفحه ۱۹۲). وزارت آموزش و پرورش.

منابع فرعی:

-کتب درسی فلسفه تعلیم وتربیت (نلر، شریعتمداری، شعاری نژاد، ابراهیم زاده، اوزمن،بهشتی، پاک سرشت، باقری،و....) ومقالات مربوط به نقش فلسفه تربیت در بهبود سیاست وعمل تربیتی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها۴ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۴ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن

عمل اصیل تربیتی عملی فکورانه و اندیشه ورزانه است عملی است که که مبتنی بر درک و فهم موقعیت است . در واقع

یکی از لوازم اصلی تحقق یک عمل اصیل تربیتی داشتن توانایی تحلیل درست از شرایط و بستر موجود و مواجهه انتقادی با آن و تلاش برای اصلاح و بهبود موقعیت است . موقعیتی که عمل فکورانه معلم در ان بروز و ظهور می یابد ، نهادی است که نوع خاصی از تربیت را که همان تر بیت رسمی و عمومی (قانون مند ، سازماندهی شده ، همگانی) را تمهید و ارائه می دهد.
این سخن بدان معنی است که همل تربیتی معلم بر روی چنین بستری تحقق می یابد از این رو معلم بیش از موضوع دیگری لازم است با کسب شناخت ابعاد و مولفه های مختلف فلسفه تربیت رسمی و عمومی قادر به تحلیل و ارزیابی و اصلاح عمل فردی و برنامه ها و طرحها باشد.

مشخصات درس	نام درس: فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران
نوع درس: **نظری** تعداد واحد: **۲ واحد** زمان درس: **۳۲ ساعت** شایستگی اساسی: **Pck& ۱-۲ & ۱-۱ Ck** **۴-۱ Gk &۳-۱**	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چیستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین و مقایسه می کند. موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چیستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد ارزیابی و نقد می کند.

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
ارزیابی موقعیتهای تربیتی بر اساس چیستی و چرایی و چگونگی فلسفه تربیت رسمی	قادر نیست موقعیتهای مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را از منظر چیستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین(دلیل آوری) و مقایسه کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر چیستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد تبیین(دلیل آوری) کند.	با بررسی موقعیتهای تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) آنها را از منظر تناسب با چیستی و چرایی و چگونگی فلسفه عمومی و تربیت رسمی و عمومی و اسناد مقایسه کند.
ارزیابی ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چیستی، چرایی و چگونگی فلسفی تربیت	ارزشها و اصول تربیت مبتنی بر چیستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و	برای ضعف ها و قوت های (ارزشها و اصول تربیتی مبتنی بر چیستی چرایی فلسفه تربیت رسمی و عمومی) در عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی	دلایل و عوامل موثر در ایجاد ضعف و قوت در عناصر و مولفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) را

	رسمی	فعالیت های سازمانهای تربیتی را صرفا شناسایی می کند.	(عمل فردی و طرحها و برنامه ها و فعالیت های سازمانهای تربیتی) شناسایی شده (توجیهات مناسبی ارائه می دهد.	بیان می کند و پیشنهادهای مناسب برای بهبود آن ارائه می دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

- **بخش اول: مفهوم پردازی تربیت رسمی و عمومی**
  - تبیین تربیت رسمی و عمومی
  - ضرورت و امکان تربیت رسمی و عمومی
  - تاریخچه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس وارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه تاریخچه مختصری از تربیت رسمی و عمومی در ایران و جهان

بخش دوم: مبانی تربیت رسمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- مبانی سیاسی
- مبانی حقوقی
- مبانی جامعه شناختی
- مبانی روان شناختی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت عملکردی:

- نقد مبانی از منظر کفایت انها و یا سازگاری درونی

فصل سوم: چیستی تربیت ر سمی و عمومی در نظام جمهوری اسلامی ایران

- نقد الگوهای رایج تربیت رسمی و عمومی
- ویژگی های تربیت ر سمی و عمومی متناسب با کشور جمهوری اسلامی ایران
- تعریف تربیت ر سمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث در باره تناسب ویگی های تربیت رسمی و عمومی با مبانی وفلسفه تربیت

فعالیت عملکردی:

- مقایسه ویژگی ها تربیت رسمی و عمومی با الگوهای دیگر
- نقد و ارزیابی برنامه ها و فعالیت های موجود از منظر ویژگی های تربیت رسمی و عمومی .

- **چرایی تربیت رسمی و عمومی**
  - هدف تریت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بحث و مقایسه هدف تبیین شده با اهداف دیدگاه های مختلف
- بحث و بررسی ارتباط هدف تبیین شده با مبانی فلسفه تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت تربیتی (برنامه ها و طر حهای) و بررسی آن از منظر هدف تربیت رسمی و عمومی

- **چگونگی تربیت رسمی و عمومی**
  - اصول حاکم بر جریان تربیت رسمی و عمومی
  - ویژگی های مدرسه مطلوب
  - ارکان تربیت رسمی و عمومی
  - چرخش های اساسی در تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی
- بررسی نتایج اصول و ویگی های تربیت رسمی و عمومی در عمل فردی معلم و برنامه ها و طرح ها و مناسبات حـاکم بر مدرسه
- بررسی نتایج چرخش های اساسی در عمل فردی و عمل نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت های عملکردی:

- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه های آن از منظر اصول و ویگیهای مدرسه
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آن از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی

- **مشخصات و ویژگی های نظام تربیت ر سمی و عمومی**
  - تعریف و قلمرو نظام تربیت ر سمی و عمومی
  - رهیافت نظام تربیت ر سمی و عمومی
  - رویکردهای اساسی نظام تربیت ر سمی و عمومی
  - روابط نظام تربیت ر سمی و عمومی با ارکان و نهادهای دیگر
  - ساختار نظام تربیت ر سمی و عمومی

- مولفه ها نظام تربیت ر سمی و عمومی
- زیر نظام ها ی نظام تربیت ر سمی و عمومی

فعالیت های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش های طرح شده مشارکت در بحث های کلاسی

فعالیت های عملکردی:

- بررسی و نقد عملکرد یکی از مولفه های نظام تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و نقد عملکرد یکی از زیر نظام های تربیت رسمی و عمومی از منظر اصول تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و ارزیابی میزان روابط موجود نظام تربیت رسمی و عمومی با ارکان دیگر
- ارزیابی تناسب رهیافت ها و رویکردها ی نظام تربیت رسمی و عمومی با مبانی و فلسفه تربیت در جمهوری اسلامی ایران

- **بخش اول رهنامه نظام تربیت رسمی و عمومی**
  - مشخصات کلی نظام تربیت رسمی و عمومی
  - الگوهای نظری زیر نظام های شش گانه تربیت رسمی و عمومی
  - چرخشهای اساسی و تحول آفرین در نظام تربیت رسمی و عمومی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس وارائه آن به کلاس و استاد
- تحلیل و بررسی چرخشهای اساسی
- تحلیل و بررسی الگوهای نظری زیرنظام ها
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- بررسی و تحلیل ارتباط الگوهای نظری زیر نظام ها با مبانی نظری آنها درفلسفه تربیت و فلسفه تربیت رسمی و عمومی
- بررسی و تحلیل ارتباط مشخصات کلی نظام تربیت رسمی و عمومی با مبانی نظری آنها در فلسفه تربیت رسمی و عمومی
- بررسی نتایج چرخش‌های اساسی در عمل فردی و عمل نظام تربیت رسمی و عمومی
- مشاهده یک مدرسه و نقد مناسبات و برنامه‌های آن از منظر چرخشهای اساسی
- بررسی چند طرح و برنامه اجرایی در نظام تربیت رسمی و عمومی و نقد آن از منظر چرخش های اساسی
- نقد وبررسی برنامه های موجود در نظامتربیت رسمی وعمومی از منظر رهنامه

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به

صورت مکتوب توسط دانشجو

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس وارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش دوم صفحه ۱۹۳ تا ۴۴۴). وزارت آموزش و پرورش.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران»

۱- معرفی درس و منطق آن

از جمله ویژگی هایی تربیت رسمی وعمومی قانون مند بودن است. سازو کارها اهداف و ابعاد دیگر این نوع تربیت مبتنی بر قوانین ومقرراتی است که توسط مراجع قانونگذار و تصمیم گذار تدوین وتصویب شده است. عمل تربیت در بستر تربیت رسمی و عمومی مبتنی بر این قوانین و مقررات است . ازاین رو معلم به عنوان کارگزاری که در این بستر به عمل تربیت اقدام می کند لازم است با این بستر وزمینه اگاهی و معرفت داشته باشد. یعنی که شناخت و فهم عمیق از اسناد راهبردی ، قوانین و مقررات و سازمان این نهاد از لوازم و پیش نیاز های ضروری برای ایفای نقشهای حرفه ای معلمی است که دانشجو معلمان باید به کسب آن نایل آیند.

<table>
<tr><td rowspan="2"><u>مشخصات درس</u>
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲ واحد
زمان درس: ۳۲ساعت
پیشنیاز: فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران</td><td colspan="4">نام درس: «اسناد، قوانین و سازمان آموزش و پرورش در جمهوری اسلامی ایران»</td></tr>
<tr><td colspan="4" rowspan="2">۱- <u>اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:</u>
موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی) را از منظر اسناد تحول بنیادین تبیین و مقایسه کند.

موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) را از منظر قوانین ومقررات نقد کند.

هماهنگی و تناسب سازمان و قوانین نظام تربیت رسمی وعمومی را با اسناد راهبردی و رهنامه بررسی و نقد نماید</td></tr>
<tr><td><u>شایستگی اساسی:PK</u></td></tr>
<tr><td></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
</table>

	تبیین و مقایسه موقعیت های مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) بر اساس اسناد تحولی	موقعیت های مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) را صرفا بررسی و از منظر راهکارها و راهبردها توصیف می کند.	با بررسی موقعیت‌های تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) آن‌ها را از منظر راهیردها و اصول اسناد تحولی تربیت رسمی و عمومی تبیین (دلیل آوری) کند.	با بررسی موقعیت‌های تربیتی مختلف تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیت رسمی و عمومی) آن‌ها را از منظر تناسب با راهبردها و راهکارهای اسناد تحولی نظام تربیت رسمی و مقایسه کند.
	نقد موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) بر اساس قوانین ومقررات نظام تربیت رسمی و عمومی	قوانین و مقررات مرتبط با موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان های تربیتی را صرفاً شناسایی و تشریح می‌کند.	ضعف‌ها و قوت‌های موجود درعناصر و مؤلفه های موقعیت های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان‌های تربیتی) را بر اساس قوانین و مقررا ت نظام تربیت رسمی شناسایی کرده و توجیهات مناسبی ارائه می‌دهد.	دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت درعناصر و مؤلفه های موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و طرح‌ها و برنامه‌ها و فعالیت‌های سازمان های تربیتی) را بیان می‌کند و پیشنهادهای مناسب برای بهبود آن ارائه می‌دهد.
	بررسی و نقد هماهنگی و تناسب سازمان و قوانین نظام تربیت رسمی وعمومی را با اسناد راهبردی و رهنامه	قوانین ومقررات و راهبردها وراهکارهای اسناد تحولی نظام تربیت رسمی و عمومی را صرفا تشریح می نماید.	ناهماهنگی ها و عدم تناسب ها بین قوانین و مقررات و راهبرد و راهکارهای اسناد تحولی را شناسایی و تشریح می کند.	دلایل ناهماهنگی ها و عدم تناسب ها بین قوانین و مقررات و راهبرد و راهکارهای اسناد تحولی را شناسایی می کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: سند تحول بنیادین

- ضرورت وجود اسناد راهبردی
- چشم انداز و اهداف سند تحول
- راهبردهای کلان

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس وارائه آن به کلاس و استاد
- بحث در باره اهداف کلان و راهبردهای اصلی سند تحول
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- مقایسه سند تحول بنیادین با چهارچوبهای تعریف شده در برنامهریزی راهبردی(استراتژیک)
- نقد وبررسی راهکارها ی سند تحول از منظر ارتباط با مبانی نظری
- نقد و بررسی سند تحول از منظر سازگاری درونی عناصر و مولفه ها و راهکارها
- نقد و بررسی برنامه درسی موجود از منظر سند برنامه درسی ملی

بخش دوم: سند برنامه درسی ملی

- چشم انداز و اصول برنامه درسی ملی
- رویکرد برنامه درسی ملی
- حوزه های تربیت و یادگیری

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث در باره آثار رویکرد برنامه درسی بر جریان یادگیری کلاسی
- بحث در باره حوزه های یادگیری و ارتباط آنها با همدیگر

فعالیت عملکردی:

- نقد وبررسی سند برنامه درسی ملی از منظر ارتباط با مبانی نظری
- نقد و بررسی سند برنامه درسی ملی از منظر سازگاری درونی
- نقد هریک از حوزه های یادگیری در تناسب با مبانی نظری و اسنادبالا دستی

بخش سوم: سازمان وتشکیلات وزارت آموزش و پرورش

سازمان اداری گذشته و اکنون نظام تربیت رسمی و عمومی

ساختار و تشکیلات شورای عالی آموز ش و پرورش شورای عالی انقلاب فرهنگی

ساختار اداری در سطحاستان و منطقه و مدرسه

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی

- بحث در باره قوانین و مقررات ونقد آنها
- بحث و بررسی ساختار اداری استانی منطقه ای
- بحث در باره سازمانهای وابسته مانند سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی ، نهضت سواد آموزی، کانون پرورش فکری و سازمان نوسازی
- بحث و بررسی ساختار اداری حوزه وزارتی

فعالیت‌های عملکردی:

- بررسی و ارائه گزارش از سازمان اداری اداره کل یک استان یا یک منطقه
- بررسی و ارائه گزارش از اهداف و ساختار اداری یکیاز سازمانه های وابسته

بخش چهارم: قوانین و مقررات نظام تربیت رسمی و عمومی

- قوانین مرتبط با نظام تربیت رسمی و عمومی (مصوبات مجلس)
- مقررات مهم و اساسی نظام تربیت رسمی و عمومی (مصوبات شورای عالی آموزش و پرورش و شورای عالی انقلاب فرهنگی)
- آیین نامه اجرایی مدارس

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- بحث در باره تناسب قوانین و مقررات موجود با همدیگر
- بحث در باره دلایل تغییر در برخی قوانین و مقررات

فعالیت عملکردی:

- مقایسه قوانین مهم و اسا سی نظام تربیت رسمی و عمومی در ایران در جهان
- بررسی وارزیابی سیر تاریخی قوانین ومقررات نظام تربیت رسمی وعمومی
- بررسی چگونگی اجرای ایین نامه اجرایی در یک مدرسه و شناسایی مشکلات ان

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس وارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- شورای عالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). مبانی نظری تحول بنیادین تعلیم و تربیت رسمی و عمومی (بخش نخست تا صفحه ۱۹۲). وزارت آموزش و پرورش.

- شورایعالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.
- شورایعالی انقلاب فرهنگی (۱۳۹۰). سند برنامه درسی ملی. وزارت آموزش و پرورش.
- صافی، احمد (۱۳۸۵). سازمان و قوانین آموزش و پرورش. انتشارات سمت.

منابع فرعی:

- سایت وزارت آموزش و پرورش: www.medu.ir/Portal/Home
- سایت شورایعالی انقلاب فرهنگی: http://sccr.ir/pages
- سایت دولت: http://dolat.ir

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیرییش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)»

۱. معرفی درس و منطق آن

تربیت ماهیتی اخلاقی دارد. چنین نسبتی بین اخلاق و تربیت ایجاب می‌کند که تمامی عناصر و فرایندهای تربیت گوناگون از ارزش‌های اخلاقی متأثر باشد. در واقع هر موقعیت تربیتی یک موقعیت اخلاقی نیز می‌باشد که در آن کنشی اخلاقی رخ می‌دهد. یعنی مبتنی بر حقوق و تکالیفی از منظر اخلاقی است براین اساس معلم به مثابه عامل اصلی و هدایت کننده جریان تربیت در موقعیت‌های تربیتی باید در باره چیستی و چگونگی اصول اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت‌های تربیتی به شناخت وثیقی رسیده و نسبت به آن‌ها حساسیت داشته باشد. تا در عرصه عمل تربیت ارزش‌ها و اصول اخلاقی نمود یابد. به عبارتی دانشجویان باید به درک عمیق از ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) حاکم بر موقعیت‌های تربیتی برسند تا قادر باشند موقعیت‌های تربیتی را در راستای تحقق اهداف از منظر اخلاقی اصلاح و بهبود بخشند. حاکمیت اصول اخلاقی بر مناسبات جاری برموقعیت های تربیتی از یک سو موجب تسریع و ارتقا رشد اخلاقی متربیان خواهد شد واز سویی دیگر موجب ایجاد فضا و بستری مناسب برای تعالی متربیان در ساحت‌های دیگر تربیت خواهد گردید.

مشخصات درس	نام درس: اخلاق حرفه‌ای معلم (با تاکید بر حقوق و تکالیف اسلامی)

نوع درس: **نظری**
تعداد واحد: **۳ واحد نظری**
زمان درس: **۴۸ ساعت**

اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:

موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و سازمان‌های آموزشی) را از منظر اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) تحلیل و مقایسه می‌نمایید.

موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی و سازمان‌های آموزشی) را از منظر اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) نقد می‌نمایید.

در شرایط تعارض آمیز اخلاقی حرفه ای (حقوق و تکالیف) در موقعیت‌های تربیتی (فردی و سازمانی) قادر به تصمیم گیری است.

شایستگی اساسی:*PK*

ملاک‌ها پیامدها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
شناسایی و تحلیل موقعیت های تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) از منظر اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف)	در موقعیت‌های مختلف تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان های تربیتی) اصول و ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) را صرفاً شناسایی کرده و برای تحلیل خود دلایل قانع کننده ای ارائه نمی‌دهد.	با کنار هم نهادن موقعیت‌های تربیتی مختلف(عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) ، نقاط اختلاف و اشتراک آن‌ها را از منظر ارزش‌های اخلاقی (حقوق و تکالیف) شناسایی می‌کند	تبیین (دلیل آوری) مناسبی برای چرایی وجوه اختلاف و اشتراک موقعیت‌های تربیتی(عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) را از منظر اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) ارائه می‌دهد.
نقد موقعیت‌های تربیتی (عمل فردی " معلم"و سازمان‌های تربیتی) از منظر اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه *ای (*حقوق و تکالیف)	در مقایسه عناصر و مؤلفه‌های موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) با ارزش‌ها و اصول اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) و صرفاً ضعف‌ها و	برای ضعف‌ها و قوت‌های شناسایی شده در یک موقعیت تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) استدلال‌های اخلاقی (توجیهات) مناسبی از منظر اصول و ارزش‌های	دلایل و عوامل مؤثر در ایجاد ضعف و قوت در یک موقعیت تربیتی(عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) را از منظر اخلاق حرفه ای (حقوق و تکالیف) بیان می‌کند و پیشنهادهای

		قوت‌های موجود را در آن شناسـایی و فهرست می‌نماید.	اخلاقی (حقوق و تکالیف) ارائه می‌دهد.	مناسب برای بهبود آن ارائه می‌دهد.
	تصمیم گیری در شرایط تعارض آمیز اخلاقـی در موقعیت های تربیتی (عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی)	با تحلیل یک موقعیت تربیتی(عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز اخلاقی اصول و ارز شهای اخلاق حرفه ای متعارض (حقوق و تکـالیف) را صـرفاً شناسـایی وبیـان می‌نماید اما قادر به تحلیل نتایج آن‌ها نیست	با تحلیل یک موقعیت تربیتی(عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) تعارض آمیز اخلاقی نتایج و آثـار هریـک از ارزش‌های اخلاقی حرفه ای (حقوق و تکـالیف) را بررسی و تشریح می‌نماید.	با تحلیل یک موقعیت تربیتی(عمل فردی معلم و سازمان‌های تربیتی) یکـی از اصـول و ارزش‌هـای اخلاقـی (حقوق و تکالیف) موجود در موقعیت تعارض آمیز تربیتی را انتخاب کرده و برای انتخاب و تصمیم خود دلایل قابل قبولی ارائه می‌دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: چیستی اخلاق حرفه ای در تربیت

- حرفه و ابعاد آن
- اخلاق و تفاوت آن با هنجارهای اجتماعی دیگر
- اخلاق حرفه ای
- اخلاق حرفه در تربیت
- ابعاد اخلاق حرفه ای تربیت (اخلاق (حقوق و تکالیف) معلمی، اخلاق (حقوق و تکالیف) سازمان‌های تربیتی)
- دوگانه اخلاقی حق/ مسئولیت (حقوق و تکالیف)

فعالیت یادگیری:

- مطالعه و جمع آوری مطالب در باره موضوعات مورد بحث قبل از کلاس وارائه آن به کلاس و استاد
- مشارکت در بحث کلاسی

فعالیت عملکردی:

- تهیه فهرستی از تعاریف مختلف در باره اخلاق حرفه ای تربیت و انتخاب یک تعریف از اخلاق حرفه ای تربیت وارائه دلیل برای آن

بخش دوم: چرایی و ضرورت اخلاق حرفه ای تربیت

- نقش و جایگاه اخلاق حرفه ای

- آثار و نتایج اخلاق حرفه ای در محیطهای تربیتی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی

فصل سوم: چگونگی اخلاق حرفه ای تربیت

اخلاق (حقوق و تکالیف) معلمی در زمینه:

- شیوه حضور در کلاس درس
- تدریس و آمادگی برای آن
- ارزشیابی دانش آموزان
- کلاس داری نظم
- ارتباط با همکاران
- ارتباط با والدین دانش آموزان
- ارتباط با جامعه محلی

فعالیت یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی مصادیق هر یک از وظایف در منابع ومتون اسلامی
- شناسایی و بیان مصادیق واقعی از هریک از مسئولیت‌ها در تجارب زیسته معلمان و شخصیت برجسته تاریخی
- تشریح ارزش و اهمیت و پیامدهای هر یک از مسئولیت‌ها به صورت مکتوب و ارائه به کلاس

فعالیت عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) و بررسی آن از منظر مسئولیت‌های معلم در زمینه‌های مختلف.
- مقایسه موقعیت‌های یادگیری مختلف (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) از منظر مسئولیت‌های معلم و شناسایی اشتراک و اختلافات این موقعیت‌ها با هم.

اخلاق (حقوق و تکالیف) سازمان‌های تربیتی در قبال:

- معلم و کارکنان
- دانش آموزان
- والدین دانش آموزان
- جامعه محلی و سازمان‌های تربیتی همجوار
- در قبال سطوح بالاتر مدیریت

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی مصادیق هر یک از وظایف در منابع ومتون اسلامی
- شناسایی و بیان مصادیق واقعی از هریک از مسئولیت‌ها در تجارب زیسته معلمان و شخصیت برجسته تاریخی

- تشریح ارزش و اهمیت و پیامدهای هر یک از مسئولیت‌ها به صورت مکتوب و ارائه به کلاس

فعالیت‌های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) و بررسی آن از منظر مسئولیت‌های معلم در زمینه‌های مختلف.
- مقایسه موقعیت‌های یادگیری مختلف (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) از منظر مسئولیت‌های معلم و شناسایی اشتراک و اختلافات این موقعیت‌ها با هم.

مسائل اخلاق حرفه ای تربیت

- مفهوم شناسی تعارضات اخلاقی در موقعیت‌های تربیتی
- مصداق یابی تعارضات اخلاقی در موقعیت‌های تربیتی مانند:

  مسائل اخلاقی در فرایندهای یاددهی یادگیری

  مسائل اخلاقی در فرایند ارزشیابی تحصیلی دانش اموزان

  مسائل اخلاقی در مدیریت کلاس

  مسائل اخلاقی در ارتباط با والدین

  مسائل اخلاقی در ارتباط با همکاران

  مسائل اخلاقی در ارتباط با دانش آموزان با مشکلات ویژه

  و.......
- شیوه مواجهه با تعارضات اخلاقی در موقعیت‌های تربیتی

فعالیت‌های یادگیری:

- مطالعه متون خواندنی و پاسخ به پرسش‌های طرح شده مشارکت در بحث‌های کلاسی
- شناسایی و بیان مصادیق واقعی از هریک از مسائل اخلاقی در تجارب زیسته معلمان و شخصیت‌های برجسته تاریخی معلم (ایرانی، اسلامی و خارجی) و تحلیل موقعیت‌ها از نظر ارزش‌های متعارض در آن
- ارائه راه حل اخلاقی برای هریک از موقعیت‌های تعارض آمیز اخلاقی مطرح شده در کلاس و اقامه دلیل برای انتخاب خود

فعالیت‌های عملکردی:

- تحلیل یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) و بررسی آن از منظر وجود تعارض اخلاق حرفه ای و شناخت ارزش‌های متعارض در آن
- مقایسه موقعیت‌های یادگیری مختلف (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی تاریخی از طریق تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی مانند فیلم ستاره‌های روی زمین) از منظر مسئولیت‌های معلم و شناسایی اشتراک و اختلافات این موقعیت‌ها با هم.

- شناخت ارزش‌های متعارض در یک موقعیت یادگیری (واقعی از طریق مشاهده یا بررسی روایت‌های تاریخی یا تحلیل فیلم‌های دارای مضامین تربیتی) و ارائه راه حل مناسب اخلاقی برای برون رفت از موقعیت تعارض آمیز و اقامه دلیل برای راه حل پیشنهادی

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

ارائه محتوای مباحث به روش توضیحی همراه با بهره گیری روش پرسش و پاسخ توسط استاد و در مواقع لازم استفاده از روش بحث گروهی

پیش مطالعه و تحقیق فردی برای حضور فعال تر در مباحث کلاسی و ارائه گزارش پیش مطالعه به کلاس و استاد به صورت مکتوب توسط دانشجو

انجام فعالیت‌های یادگیری مربوط به هر بحث به روش فردی یا گروهی در کلاس یا خارج از کلاس وارائه به استاد به روش مکتوب توسط دانشجو و بررسی و اعلام نظر به موقع استاد درس

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

فرامرز قراملکی، احد؛ برخورداری، زینب و موحدی، فائزه (۱۳۹۵)، اخلاق حرفه‌ای در مدرسه. تهران: موسسه خیریه شهید مهدوی.

حجتی، سیدمحمدباقر (۱۳۸۶)، آداب تعلیم و تربیت در اسلام، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران.

امیدوار، آ. ف. (۱۳۸۳)، اخلاق تدریس در آیینه آیات و روایات، دفتر نشر معارف، قم.

منابع فرعی:

بیرونی، راضیه و باقری، خسرو (۱۳۸۷)، مبانی و اصول اخلاق تدریس بر اساس فلسفه اخلاق اسلامی، روان‌شناسی و علوم تربیتی، سال سی و هشتم، ش ۳، ص ۱۱۵.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «تاریخ اندیشه‌ها و عمل تربیتی در اسلام و ایران»

۱. معرفی درس و منطق آن:

تعلیم و تربیت امروز ایران هنوز بشدت به تقلید و مصرف دانش ت.ت تولیدی جهان غرب متکی است، به همین دلیل با وجود تعدد دیدگاه های تربیتی – تعلیمی و گستردگی منابع در مراکز آموزش عالی کشور، کماکان معلمان مشکل شکاف میان تجویزات این دیدگاه ها با اقتضائات فرهنگی – بومی در مدرسه برجای خود باقی است. برای رفع این شکاف آشنایی با اندیشه های تربیتی و تجربیات عملی بومی که برخاسته از فرهنگ اسلامی- ایرانی است، می تواند دانشجو معلمان را با تولیدات بومی – فرهنگی جامعه شان در حوزه ی تعلیم و تربیت آشنا سازد. و این آشنایی در ایجاد هویت معلمی هم از حیث فکری و هم از حیث آشنایی با الگوهای قابل تامل و قابل استفاده، ایفای نقش می کند. سوم آن که پیش فرض ناخودآگاه برتری دانش تعلیم و تربیت مدرن را که حدود یک قرن است بر اندیشه ی دست اندرکاران این عرصه سیطره دارد، دچار خدشه می سازد. و بالاخره می تواند به حل مشکل گسست میان حال و گذشته ی تعلیم و تربیت ما که به واسطه ی مدرنیزاسیون ایجاد شده است، کمک کند. مشکل جدایی و احساس عدم سنخیت مسایل تعلیم و تربیت امروز و گذشته ی پیش مدرن ایران که ما نیازمند بازگشت به آن هستیم، به جز آشنایی با اندیشه ها و تجربیات مربیان و اندیشمندان مسلمان و ایرانی به عنوان یک قدم اولیه و ضروری میسر نخواهد بود.

<table>
<tr><td>مشخصات درس
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲ واحد
زمان درس: ۳۲ساعت
پیشنیاز:</td><td colspan="4">نام درس: تاریخ اندیشه‌ها و عمل تربیتی در اسلام و ایران</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:PK</td><td colspan="4">۲- اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
– تصویری کلان و کل گرایانه درباره ی روند عمل و اندیشه ی تربیت در طول هر دوره های تاریخی را ترسیم کند.
– نسبت جایگاه کنونی اقدامات تربیتی را در بستر تلاش های انجام شده تاکنون توصیف و تحلیل کند.
– هویت معلمی را از منظر تاریخی تربیتی تبیین کند.
– الگو یا الگوهایی معین یا تلفیقی برای معلمی و تدریس گزینش کرده و ارائه دهد.</td></tr>
<tr><td></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
</table>

	ترسیم تصویری کلان و کل گرایانه درباره ی روند عمل و اندیشه ی تربیت	بـا اندیشـه هـا و اقـدامات تربیتـی در هـر دوره بـه طـور جزئی آشناست ولـی مبانی شکل گیری و تـداوم اندیشـه هـا و اعمال تربیتی را نمی داند.	زمینه ها و مبانی مختلـف شـکل گیـری و تـداوم اندیشه ها و اعمال تربیتی در هر دوره تاریخی را می شناسد و تحلیل می کند.	نگاهی تحلیلی و تبیینی به اندیشه ها و اقـدامات تربیتـی در هـر دوره، بـا توجه به نسبت آن ها بـا مبانی ایجابی و نگـاهی برآیندی در قالب تصویر محصولات تربیتـی هـر دوره ی تاریخی دارد.
	توصیف و تحلیل جایگاه کنونی اقدامات تربیتی در بستر تلاش های انجام شده تاکنون	اندیشه ها و اقدامات تربیتـی در دوره ی معاصـر(حال) بـه عنـوان آخـرین دوره ی بررسـی شـده در طـول دروه هـای چهارگانه تـاریخی را توصیف می کند.	بـه مقایسـه ی وضـعیت موجود اندیشه ها و عمـل تربیتی با موارد متنـاظر در دوره های گذشته ویـافتن مشابهت ها، تفـاوت هـا و علت آنها با توجه به مبانی آنها. می پردازد.	به تبیین نسبت وضعیت موجود(اندیشـه هـا و اقـدامات) گذشـته و امـروز وتعیـین میـزان سـنخیت تـلاش هـای امروز با اندوختـه هـای تربیتـی گذشـته مـی پردازد.
	تبیین هویت معلمی از منظر تاریخی تربیتی	می داند که معلمـی در هـر دوره ی تاریخی چه تعریف و جایگـاهی دارد، چـه ویژگی هـایی دارد و چگونه ایفـای نقـش مـی کنـد و معلمـان بـزرگ چـه کسـانی بودند.	می داند که اندیشـه هـا و عمل تربیتـی در هـر دوره با هویـت معلمـی در هـر دوره ی تـاریخی چـه نسبت وسنخیتی دارد.	قادر است بـه تحلیـل و تبیین هویت معلمـی در گذشته و مقایسـه ی آن با هویت معلمی در دروه ی معاصر بپردازد و مـی توانـد تحلیـل کنـد کـه سنخیت هویـت معلمـی امروز و گذشـته چگونـه است.

	گزینش الگو برای معلمی	الگوهایی را برخاسته از اندیشه ها و اقدامات تربیتی در هر دوره پشنهاد و به مقایسه ی الگوهای پیشنهادی با یکدیگر می پردازد. بدون این که معیارهای شناسایی و انتخاب دقیقی را ارائه دهد.	قادر به انتخاب الگوهای مناسب هر دوره و ارائه ی دلایل انتخاب ها در گزینش الگوی معلمی می باشد.	قادر به سنجش الگوهای مناسب انتخابی دوره ها باتوجه به اقتضائات تدریس در دوره ی معاصر و الگوهای پیشنهادی و گزینش شده ی این دوره است و می تواند الگوهای مناسب نهایی ارائه دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

توضیح یک : این عنوان آموزش و پرورش را در چهار دوره ی زمانی در بر می گیرد؛ در دوره ی باستان ایران، در دوره ی ایران اسلامی شده، در دوره ی ایران مدرن شده و دوره ی جمهوری اسلامی ایران

توضیح دو: ارائه ی اندیشه های تربیتی و عمل تربیت در طول تاریخ تعلیم و تربیت، لزوما رابطه ی ضروری علت و معلولی نداشته اند. در واقع اندیشه های تربیتی همواره اعم از عمل تربیت بوده است؛ زیرا هر چند بی تردید در پشت هر عمل تربیتی ، پیش فرض هایی وجود دارد، اما اندیشه های تربیتی که در واقع تفکرات تصریح شده یا ضمنی یک متفکر یا صاحب نظر یا شخصیت برجسته است، ممکن است مبنای اقدامات تربیتی قرار گرفته باشد، یا خیر! در مقابل عمل تربیت، گاه بر چنین اندیشه هایی استوار بوده است و گاه خیر و گاه حتی دور از آنها بوده است.

به این ترتیب، در اینجا اندیشه های تربیتی و آبشخور آنها، عمل و اقدامات تربیتی، محصولات این اقدامات و نسبت آنها با اندیشه های تربیتی در هر دوره ی زمانی مورد بررسی قرار می گیرد.

توضیح سه: عمل تربیت در سطوح مختلفی قابل بررسی است. اما سه سطح شاخص آن را می توان به عنوان اقدامات تربیتی در دوره ی خردسالی(هفت سال اول)، در دوره ی کودکی تا نوجوانی(هفت سال دوم)، و در دوره ی نوجوانی و جوانی(هفت سال سوم) معرفی کرد. دوره ی اول، اقدامات تربیتی در خانه و توسط والدین، دوره ی دوم اقدامات تربیتی در مدرسه و توسط معلم، و دوره ی سوم به اقدامات تربیتی در مدارس علوم دینی و توسط استاد اختصاص می یابد.

توضیح چهار: میزان اطلاعات و منابع مناسب برای بررسی این دوره ها یکسان نیست. بدیهی است که هر چه دوره ای تاریخی تر باشد، یافتن اطلاعات جزئی تر و دقیق تر درباره ی آن دشوارتر می باشد. نیز گزارش های تاریخی از اندیشه ها بیش از گزارش اقدامات تربیتی هر دوره است.

توضیح پنجم: سهم دوره های تاریخی در بررسی با توجه به حجم اطلاعات در دسترس و نیز اهمیت آنها در فهم شرایط موجود تعیین می شود.

با توجه به توضیحات بالا، سرفصل های درس تنظیم می شود:

دوره ی باستان(۳ جلسه)-

- تعریف دوره ی باستان و ویژگی های آن
- روش و منابع پژوهش درباره ی تعلیم و تربیت در دوره ی باستان
- توصیفی از عمل تربیت در دوره ی باستان
  - منابع دستیابی به نحوه ی عمل تربیتی در دوره ی باستان
  - مولفه های عمل و اقدامات تربیتی در دوره ی باستان
  - محصولات تعلیم و تربیت دوره ی باستان
- منابع اندیشه های تربیتی در دوره ی باستان
  - متون دینی و آموزه های اوستا
  - پندنامک ها
  - گزارش های مورخین دوره ی باستان درباره ی تربیت در ایران
  - گزارش های تاریخی درباره ی تلاش های اصلاح گران دوره ی باستان(مانی و مزدک) و جنبه های تربیتی آن ها
- اندیشه های تربیتی در دوره ی باستان، جهت گیری ها و محتوای آن ها
- توصیف مبانی اندیشه ها و اقدامات تربییتی در دوره ی باستان

تکالیف یادگیری

با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی بسیار مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار[13] در کلاس درس ارائه دهند و بازخورد استاد و سایر دانشجویان را درباره ی آن دریافت کنند):

- تهیه ی گزارش توصیفی از ویژگی های دوره ی باستان
- تهیه ی گزارش از متون اوستایی به عنوان مبانی دینی تعلیم و تربیت دوره ی باستان
- توصیف فرآیند اقدامات تربیتی در دوره ی باستان

تکالیف عملکردی

با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی بسیار مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار در کلاس درس ارائه دهند و بازخورد استاد و سایر دانشجویان را درباره ی آن دریافت کنند:

- تحلیل محتوای پندنامک ها

[13] با توجه به ضرورت ارائه ی گزارش های دانشجویی در کلاس و جمعیت دانشجویان هر کلاس، استفاده از روش ارائه ی مقالات در همایش ها و تعیین پانزده دقیقه ارائه و پنج دقیقه پرسش و پاسخ برای هر یک، می تواند به تعداد بیشتری از دانشجویان فرصت ارائه ی گزارش را فراهم کند.

- تبیین اندیشه های تربیتی مانی ، مزدک و مبانی آنها
- تبیین جایگاه ، ویژگی ها و نحوه ی عمل معلم در دوره ی باستان
- بررسی سنخیت اندیشه های مانی و مزدک با اقدامات تربیتی دوره ی باستان
- استنتاج ویژگی های محصولات تربیتی دوره ی باستان(تکلیف تمام دانشجویان برای ارائه به استاد)
- ارائه ی تصویر کلی تربیت در دوره ی باستان(تکلیف تمام دانشجویان برای ارائه به استاد)
- ارائه ی دریافت های شهودی توسط دانشجویان درباره ی مطالعات و محتوای مطروحه در موضوع معلم، مدرسه، مربی، متربی یا دانش آموز ، ماهیت تعلیم و تربیت و محصولات آن

دوره ی اسلامی(۵ جلسه)

- تعریف دوره ی اسلامی و ویژگی های آن
- روش و منابع پژوهش در باره ی تعلیم و تربیت در دوره ی اسلامی و تمایز های آن با دوره ی قبل
- توصیفی از عمل تربیت در دوره ی اسلامی و زیر دوره های آن.
  - منابع دستیابی به نحوه ی عمل تربیتی در دوره ی اسلامی
  - مولفه های اقدامات و عمل تربیتی در دوره ی اسلامی و زیردوره های آن
- توصیف مبانی اندیشه ها و اقدامات تربیت در دوره ی اسلامی
- منابع اندیشه های تربیتی در دوره ی اسلامی
  - قرآن، حدیث و سنت
  - ادبیات و شعر
  - آثار اندیشمندان مسلمان: آثار اخلاقی، آثار فلسفی، آثار اجتماعی و سیاسی
- نظریه پردازان تربیتی در دوره ی اسلامی:
  - قرآن و متون دینی بستر نظریه پردازی تربیتی در دوره ی اسلامی
  - متون دینی: نهج البلاغه
  - فیلسوفان: بوعلی و خواجه نصیرالدین ، ملاصدرا
  - متکلمین: غزالی
  - شعرا: سعدی، قابوس بن وشمگیر
  - اهل حدیث و فقها: شیخ طوسی، مجلسی،
  - عرفا و متصوفه: مولانا
  - اندیشمندان اجتماعی و سیاسی: خواجه نظام الملک، ابن خلدون

تکالیف یادگیری

با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی بسیار مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار در کلاس درس ارائه دهند و بازخورد استاد و سایر دانشجویان را درباره ی آن دریافت کنند:

- انتخاب و تهیه ی گزارش از آرای تربیتی اندیشمندان(گروه های مختلف) و مبانی آن ها
- جستجو و گزارش اقدامات تربیتی از آثار(کتاب های) مختلف تاریخی دوره ی اسلامی

تکالیف عملکردی

با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار در کلاس درس ارائه دهند و مورد ارزیابی هر چند محدود قرار گیرد.):

- مقایسه ی انواع دیدگاه ها و اندیشه های تربیتی ارائه شده و بررسی نسبت آنها
- دسته بندی انواع اندیشه های تربیتی در دوره ی اسلامی
- دسته بندی اقدامات تربیتی در دوره ی اسلامی و نسبت و سنخیت آنها با اندیشه های تاریخی این دوره
- تبیین جایگاه ، ویژگی ها و نحوه ی عمل معلم در دوره ی اسلامی
- استنتاج ویژگی های محصولات تربیتی دوره ی اسلامی(تکلیف تمام دانشجویان)
- ارائه ی تصویر کلی تربیت در دوره ی اسلامی(تکلیف تمام دانشجویان)
- ارائه ی دریافت های شهودی توسط دانشجویان درباره ی مطالعات و محتوای مطروحه در موضوع معلم، مدرسه، مربی، متربی یا دانش آموز ، ماهیت تعلیم و تربیت و محصولات آن
- مقایسه ی ویژگی ها و تصویر تربیت با دوره ی پیشین

دوره ی مدرن شدگی (۴ جلسه)

- تعریف دوره ی مدرن شدگی و ویژگی های آن و تفاوت آن با دو دوره ی پیشین
- روش و منابع پژوهش در دوره ی مدرن شدگی آموزش و پرورش ایران
- توصیفی از عمل تربیت در دوره ی مدرن شدگی و تمایز های آن با دوره های قبل
  - منابع دستیابی به نحوه ی عمل تربیتی در دوره ی مدرن شدگی
  - وجود مراتبی در نوع عمل تربیت از آغاز دوره ی مدرن شدگی تا پایان عصر پهلوی
    - عصر قاجار : انواع تلاش ها و ماهیت آنها، جهت گیری فعالیتهای تربیتی، نوع فعالیت های تربیتی – تعلیمی، محصولات تربیتی عصر قاجار ،
    - عصر پهلوی : جهت گیری فعالیت های تربیتی، محتوای فعالیت های تربیتی، انواع فعالیت های تربیتی، محصولات تربیتی عصر پهلوی،

- توصیف مبانی اندیشه ها و اقدامات تربیت در دوره ی مدرن شدگی
- اندیشه های تربیتی و نظریه پردازان تربیتی
  - وجود طیف در انواع اندیشه های تربیتی و اندیشمندان تربیتی
  - جریان های تربیتی شکل گرفته در عصر پهلوی(تلاش گران عرصه ی تعلیم و تربیت)
  - منابع اندیشه های تربیتی
    - اندیشه ها ی جهان مدرن و آثار اندیشمندان جهان غرب
    - خاطرات نگارش یافته ی عصر قاجار
    - متون دینی و متون بازخوانی شده ی دینی
    - آثار فرهنگی – اجتماعی اندیشه ورزان فرهنگی- اجتماعی – سیاسی
  - اندیشه های تربیتی و اندیشه ورزان تربیتی در عصر پهلوی
    (آیا عصر پهلوی نظریه پرداز تربیتی داشته است؟)

تکالیف یادگیری

با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی بسیار مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار در کلاس درس ارائه دهند و بازخورد استاد و سایر دانشجویان را درباره ی آن دریافت کنند:

- انتخاب و تهیه ی گزارش از حوادث و آرای تربیتی طیف اندیشمندان دوره ی مدرن شدگی و مبانی آن ها
- جستجو و گزارش اقدامات تربیتی و تحولات آن در دوره ی مدرن شدگی
- تهیه ی گزارش از نظریات و عمل تربیتی مربیان دوره ی مدرن شدگی
- تهیه ی گزارش از آثار تربیتی دوره ی مدرن شدگی – کتاب ها و مجله ها

تکالیف عملکردی

- با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی بسیار مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار در کلاس درس ارائه دهند و بازخورد استاد و سایر دانشجویان را درباره ی آن دریافت کنند:

- مقایسه ی انواع دیدگاه ها و اندیشه های تربیتی ارائه شده و بررسی نسبت آنها با دوره ی پیش مدرن
- دسته بندی انواع اندیشه های تربیتی در دوره ی مدرن شدگی
- دسته بندی اقدامات تربیتی در دوره ی مدرن شدگی و نسبت و سنخیت آنها با اندیشه های تربیتی این دوره
- تبیین جایگاه ، ویژگی ها و نحوه ی عمل معلم در دوره ی اسلامی
- تحلیل فعالی های مربیان بزرگ دوره ی مدرن شدگی

- استنتاج ویژگی های محصولات تربیتی دوره ی مدرن شدگی(تکلیف تمام دانشجویان)
- ارائه ی تصویر کلی تربیت در دوره ی مدرن شدگی(تکلیف تمام دانشجویان)
- ارائه ی دریافت های شهودی توسط دانشجویان درباره ی مطالعات و محتوای مطروحه در موضوع معلم، مدرسه، مربی، متربی یا دانش آموز ، ماهیت تعلیم و تربیت و محصولات آن
- مقایسه ی ویژگی ها و تصویر تربیت با دوره های پیشین

دوره ی جمهوری اسلامی ایران (۴ جلسه)-

- تعریف دوره ی جمهوری اسلامی ایران و ویژگی های آن و تفاوت آن با دوره های پیشین
- مطالبات نظام جمهوری اسلامی در موضوع آموزش و پرورش و تلاش برای نیل به یک تحول بنیادین به سوی تعلیم و تربیت اسلامی
- توصیفی از عمل تربیت و جوانب آن در دوره ی جمهوری اسلامی و تمایزهای آن با دوره های پیشین
  - منابع دستیابی به نحوه ی عمل تربیتی در دوره ی جمهوری اسلامی ایران
  - جهت گیری های عمل تربیت، انواع اقدامات تربیتی، گستره ی عمل تربیتی، محصولات تربیتی در دوره ی جمهوری اسلامی.
- توصیف مبانی اندیشه ها و اقدامات تربیت در دوره ی اسلامی
- زیر دوره های شکل گرفته در فرآیند تربیت در دهه های جمهوری اسلامی تاکنون:
  - دهه ی شصت و هفتاد- دوره ی انفعال و پذیرش در متربیان
  - دهه ی هشتاد و نود- دوره ی انفعال والدین، مربیان و اولیای مدرسه
- رسانه ها و تاثیر آنها بر اندیشه ها و عمل تربیتی
- دشواری های گسترش جهان مجازی برای فرآیند عمل تربیت
- اندیشه ها و اندیشه ورزان تربیتی
  - منابع اندیشه های تربیتی
    - منابع تربیت اسلامی که در سطح گسترده ای تالیف و ارائه شده است.
    - تجربه های نگارش یافته ی فعالان تعلیم و تربیت عصر پهلوی
    - اندیشه ها و نظریات جهان تعلیم و تربیت غرب
- دانشگاهیان و اندیشه ورزی تربیتی. نسبت دانشگاه با اندیشه های تربیتی و عمل تربیت در دوره ی جمهوری اسلامی

تکالیف یادگیری

با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی بسیار مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار در کلاس درس ارائه دهند و بازخورد استاد و سایر دانشجویان را درباره ی آن دریافت کنند:

- انتخاب و تهیه ی گزارش از اسناد دهه های پس از انقلاب اسلامی در خصوص مطالبات از نظام آموزشی – بیانات رهبران انقلاب در باره ی نظام آموزشی، دیدگاه صاحب نظران
- تهیه ی گزارش از جریان های تربیتی شکل گرفته پس از انقلاب اسلامی(جریان های غیر دولتی و دولتی- مسجد، موسسه های فرهنگی، مدارس خاص و ....)
- تهیه ی گزارش از جایگاه و ویژگی های معلم و نقش آن(مصاحبه و مراجعه به اسناد) و مبانی آن ها
- تهیه ی گزارش از معلمان تلاش گر و تاثیر گذار و تحلیل دیدگاه ها و اقدامات تربیتی ایشان و مبانی آن ها
- تهیه ی گزارش از تاثیر رسانه ها بر اندیشه ها و عمل تربیتی

تکالیف عملکردی(تمامی گزارش ها باید در کلاس درس ارائه شوند.):

با توجه به محدودیت ناشی از ساعات درس، تکالیف ذکر شده میان دانشجویان توزیع می شود. نکته ی بسیار مهم آن است که دانشجویان باید تمامی گزارش ها را به اختصار در کلاس درس ارائه دهند و بازخورد استاد و سایر دانشجویان را درباره ی آن دریافت کنند:

- دسته بندی انواع اندیشه های تربیتی در دوره ی جمهوری اسلامی
- دسته بندی اقدامات تربیتی در دوره ی جمهوری اسلامی و نسبت و سنخیت آنها با اندیشه های تربیتی این دوره
- تحلیل و تبیین جایگاه ، ویژگی ها و نحوه ی عمل معلم در دوره ی جمهوری اسلامی
- تحلیل فعالیت های مربیان بزرگ دوره ی مدرن شدگی
- استنتاج ویژگی های محصولات تربیتی دوره ی جمهوری اسلامی(تکلیف تمام دانشجویان)
- ارائه ی تصویر کلی تربیت در دوره ی جمهوری اسلامی(تکلیف تمام دانشجویان)
- ارائه ی دریافت های شهودی توسط دانشجویان درباره ی مطالعات و محتوای مطروحه در موضوع معلم، مدرسه، مربی، متربی یا دانش آموز ، ماهیت تعلیم و تربیت و محصولات آن
- مقایسه ی ویژگی ها و تصویر تربیت با دوره های پیشین

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

با توجه به ماهیت تاریخی درس، مطالعه ی مباحث بر اساس طرح درس بـرای دانشـجویان ضـروری اسـت. بـدین وسـیله اطلاعات اولیه دانشجویان برای مشارکت و گفتگو و تحلیل مباحث در کلاس درس فراهم می شود.
تدریس به هیچوجه نمی تواند به روش سخنرانی ارائه گردد. و فعالیت دانشجویان و رهبری آموزشی استاد در کلاس شـرط توفیق درس می باشد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

این درس دارای منبع اصلی نیست.

منابع فرعی:

- منابع تاریخ عمومی هر دوره
- آثار اندیشمندان در هر دوره
- آثار تربیتی هر دوره
- آثار ادبیات و فرهنگ هر دوره
- کتاب های تاریخ تعلیم و تربیت

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی شامل آزمون کتبی و نیز انجام پژوهش و بررسی در محورهای ذکر شده در بخش تکالیف می باشد.

ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی

ارزشیابی فرآیند: مطالعات آمادگی در هر جلسه، میزان مشارکت دانشجو در کلاس در هنگام طرح مباحث

ارزیابی پوشه کار: گزارش تکالیف یادگیری و عملکردی دانشجویان

سرفصل درس «نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام»

۱. **معرفی درس و منطق آن:**

ارائه بینش، بحث و اندیشه ورزی پیرامون نقش اجتماعی-تربیتی معلم می تواند، دانشجویان معلمی را نسبت به وظیفه و رسالت خویش حساس کند و برخی چالش های نظری معطوف به بازتعریف این نقش در جامعه امروز را از پیش پای وی بردارد. این امر مستلزم شناخت دقیق مختصات عصر حاضر و مسائل خاص نسل جدید در آن، داشتن انگاره ای صحیح از جایگاه معلم در حرکت اصلاحی اجتماعی و آمادگی برای ایفای این نقش در این عصر است.

مشخصات درس نوع درس: **نظری** تعداد واحد: **۲ واحد نظری** زمان درس: **۳۲ ساعت** پیشنیاز: نحوه تدریس:	نام درس: نقش اجتماعی معلم از دیدگاه اسلام
	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: **۱)** تصویری روشن و واقع بینانه از مختصات عصر حاضر داشته باشد. **۲)** معیارهای نوع مطلوب رابطه با دانش آموزان در این عصر را بشناسد و بتواند رابطه خود با دانش آموزانش را مبتنی بر آن تنظیم نماید. **۳)** جایگاه وامکانهای مختلف خود را در مقام اصلاحگر اجتماعی در سلسله مراتبی از اجتماعات از کلاس گرفته تا جامعه بیابد. **۴)** ویژگیهای اصلاح گری را بداند و قادر باشد مبتنی بر این ویژگیها و به اقتضای مختصات عصر حاضر، کنش اجتماعی فعالانه و موفقیت آمیز داشته باشد.
شایستگی اساسی:*PK*	

	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح۲**	**سطح۳**
	داشتن تصویری روشن و واقع بینانه از مختصات عصر حاضر	مختصات و ویژگیهای عصر حاضر را می داند و می تواند برای هر یک نمونه فرضی ذکر کند .	می تواند با قرار گرفتن در یک موقعیت واقعی، مختصاتی از عصر حاضر که در آن بارز است را شناسایی کند و با بیان شواهد، توضیح دهد.	می تواند راه حل هایی را برای عبور یا تعدیل چالش های عصر حاضر ارائه دهد و در موقعیت تربیتی بکار گیرد.
	شناخت معیارهای نوع مطلوب رابطه با دانش آموزان در این عصر وتوان تنظیم رابطه	معیارهای نوع مطلوب رابطه با دانش آموزان در این عصر را بداند و بتواند و در یک مصداق، حالت مطلوب و حالات نامطلوب را نشان دهد.	در یک موقعیت تربیتی، ابعاد رابطه تربیتی ممکن و مطرح را شناسایی کند و حالت مطلوب را در هر بعد، مشخص نماید.	بتواند در موقعیت تربیتی واقعی، ابعاد تربیتی را بشناسد و حالت مطلوب آن بعد را عملا محقق کند.

	شناخت و یافتن جایگاه وامکانهای مختلف خود در مقام اصلاحگر اجتماعی	قادر باشد تا مشکلات و معضلات اجتماع های تربیتی را بشناسد و تشریح کند.	قادر به تشخیص مؤلفه های مختلف بروز مشکلات باشد و فرضیه هایی در برون رفت از آنها داشته باشد.	قادر باشد در یک موقعیت واقعی، دست به اصلاح موقعیت و محیط اجتماعی بزنند.
	فهم ویژگیهای اصلاح گری و قدرت انجام کنش اجتماعی فعال	ویژگیهای مقتضای اصلاح گری در عصر حاضر را می داند و می تواند آنها را در موقعیت های مختلف بازتعریف کند.	قادر است در زندگی مصلح-معلمان، ویژگیهای اصلاح گری را بازشناسی کند و متناظر آنها را در زمان حال معلوم نماید.	قادر است، ویژگیهای اصلاح گری را به صورت واقعی در موقعیتهای اجتماعی مختلف محقق سازد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش نخست: ویژگیهای عصر حاضر

-فروریختن ساختارهای فیزیکی و مفهومی در عصر ارتباطات

-رویارویی اطلاعات با دانش

-رویارویی سرعت با تامل در تصمیم

-رویارویی سنت با مدرنیته

-رویارویی عاملیت انسان با قدرت ساختارهای اجتماعی

-چالش معنا

-چالش هویت

تکالیف یادگیری:

- مطالعه و مرور مقاله چالش های تربیت اسلامی در قرن بیست و یکم، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، جلد دوم.
- مطالعه و مرور فصل سوم از بازشناسی عاملیت انسانی در فضای مجازی

تکالیف عملکردی:

مصداق یابی ویژگیهای عصر حاضر با یکی از این موارد:

- حضور در یک شبکه اجتماعی، دسته بندی تجربیات شخصی از تاثیرات این شبکه ها بر زندگی
- مصاحبه های عمیق با سه دانش آموز دبیرستانی و پرسش از نگاه آنها به زندگی

بخش دوم: رابطه معلم و شاگرد

- مقبولیت: در میانه هیبت و هم سطحی
- الگوپردازی: در میانه مریدپروری و تک روی
- هدایت گری: در میانه اقتدارگرایی و تسهیل گری
- همراهی: در میانه نظاره گری و همپایی
- حقیقت گرایی: در میانه نفوذناپذیری و نسبی گرایی
- پایش: در میانه تفتیش تا عدم توجه

تکالیف یادگیری:

- مطالعه فصل هایی از دو کتاب نگاهی دوباره به تربیت اسلامی جلد دوم و نقش معلم در تربیت دینی مرتبط با آسیب و سلامت در تربیت دینی و رسالتهای معلم در تربیت

تکالیف عملکردی:

- گفتگو درباره قطب ها و بررسی نقاط قوت و ضعف هر قطب
- یافتن و تشریح نقاط بهینه در یک موقعیت تربیتی

بخش سوم: رسالتهای اجتماعی معلم

- واقع بینی: در میانه واقع زدگی و واقع گریزی
- اصلاحگری: در میانه انفعال و مقابله
- تبیین گری: در میانه شنوندگی و گویندگی
- ترسیم افق: در میانه اقتضا و توهم

تکالیف یادگیری:

- مطالعه فصل هشتم از کتاب فرهنگهای برنامه درسی و استخراج وظایف اجتماعی معلم از آن

تکالیف عملکردی:

- یافتن مصادیق رسالتهای اجتماعی معلم در زندگی و کنش معلمان مبرّزی چون میرزا حسن رشدیه، بهمن بیگی، مرحوم کرباسچیان، معلم کالوی بندر دیّر، و ...

بخش چهارم: ماموریت های اجتماعی جدید معلم در عصر حاضر

- تبیین گری
- فراهم سازی موقعیت های انتخاب
- فراخوانی عوامل زیرساز انتخاب و تامل بر آنها
- بازخوانی و بازتعریف معیارها
- نقادی و گزینشگری
- افق نگری و معنا بخشی
- کنشگری مسوولانه

تکالیف یادگیری:

- مطالعه فصل چهارم از بازتعریف عاملیت انسانی در فضای مجازی و نیز چالش های تربیت اسلامی در قرن بیست و یکم از کتاب نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، جلد دوم.

تکالیف عملکردی:

- گفتگو درباره قطب ها و بررسی نقاط قوت و ضعف هر قطب
- تلاش عملی برای محقق ساختن حداقل سه مؤلفه از رسالتهای جدید اجتماعی معلم در یک موضوع اجتماعی و ارائـه گزارش آن به کلاس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس باید به توجه به مسائل عملی و واقعی عصر حاضر و توجه به تمرین عملی یافته های نظری دانشجویان تـدریس شود. از این رو، مطالعه منظم دانشجویان، اندیشه ورزی و فرضیه پروری معطوف به مطالب نظـری، داشـتن مباحثـه هـای گروهی، ارتباط با دانش آموزان حاضر و تحلیل ویژگیهای خاص آنها در عصر حاضر و نیز حضور در موقعیت هـای واقعـی و تلاش برای تحقق اصلاح گری اجتماعی باید مد نظر قرار گیرد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

باقری، خسرو (۱۳۸۴). نگاهی دوباره تربیت اسلامی، جلد دوم، تهران: انتشارات مدرسه.

داوودی، محمد (۱۳۹۰). نقش معلم در تربیت دینی، قم: انشارات پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.

منابع فرعی:

ژوزف، پاملا بلوتین و دیگران (۱۳۸۹). فرهنگهای برنامه درسی. ترجمه مهرمحمدی و همکاران، تهران: انتشارات سمت.

بیگی، سمیرا (۱۳۹۲). تحلیل عاملیت انسانی در مواجهه با فضای مجازی. پایان نامه کارشناسی ارشد، به راهنمایی نرگس سجادیه، تهران: دانشگاه تهران.

سجادیه، نرگس (۱۳۹۳). برنامه درسی انتقادی، دانشنامه برنامه درسی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری

ارزشیابی تکوینی: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیـت هـا و نیـز ارزشـیابی از تکالیف عملکردی دانشجو در طول ترم

سرفصل درس «روانشناسی تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس فعالیت هدفمندی است که نیل به آن در گرو آگاهی معلمان از اصول تدریس اثر بخش است. چرا که در شرایط فعلی معلمای همواره خود را با این پرسش های جدیدی روبرو می بیبند و نیازمند آن هستند تا با مسئله ها و موقعیت های پیش بینی شنده ای که دانش آموزان با خود به کلاس درس می آوردند/ روبرو هستند به شیوه خلاقانه ای برخورد نمایند. آن ها به طور مداوم باید به پرسش هایی از این دست در فرآیند عمل حرفه‌ای خود پاسخ دهند: چه اهدافی برای یادگیری دارای بیشترین ارزش است؟ دانش آموزان از چه توانمندی ها و ظرفیت هایی برخوردارند؟ نقش آنان در خلق موقعیت های یادگیری اثر بخش چیست؟ چگونه می توانند از موفقیت ها و خطا های خود برای اتخاذ تصمیمات در آینده بهره بگیرند؟ مطالعه روانشناسی تربیتی به دانشجو معلمان کمک خواهد کرد تا از یافته های علمی پژوهشی برای پاسخ به مسئله ها یا پرسش هایی که با آن روبرو می شوند استفاده نموده و بتواند با تعمق در آن به توسعه ظرفیت ها و نیز متراکم شدن تجربیات خود در آینده کمک کنند.

شخصات درس	**نام درس: روانشناسی تربیتی**
نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: -	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** با شناخت نقش یافته های علمی در زمینه تدریس اثر بخش تصمیمات آموزشی/ و تربیتی اتخاذ شده در سطح کلاس درس/ مدرسه را تحلیل و گزارش نماید.
شایستگی اساسی: **Pk&ck کد ۱-۱&** **۲-۲&۲-۱&۱-۲** **۲- ۳&**	

	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	یافته های علمی	در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است	در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است	در بررسی منابع علمی- پژوهشی توانسته است

		اطلاعات معتبری را جمع آوری کند اما، آن را در قالب یک مقاله منسجم ارائه نکرده است.	اطلاعات معتبری را جمع آوری کرده و آن را در قالب یک مقاله منسجم ارائه کند.	اطلاعات به روز و معتبری را جمع آوری کرده و آن را در قالب یک مقاله منسجم به همراه پیشنهادها کاربردی ارائه کند.
	تدریس اثر بخش	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است برخی از ملاک های تدریس اثر بخش را شناسایی کند اما نتوانسته ارتباط میان آن ها را برای تأثیر گذاری بر یادگیری دانش آموزان تحلیل نماید.	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است ملاک های تدریس اثر بخش را شناسایی نموده و رابطه میان آن ها به جهت تأثیر بر یادگیری دانش آموزان تحلیل نماید.	در بررسی عملکرد معلم در کلاس درس توانسته است ملاک های تدریس اثر بخش را شناسایی نموده و رابطه میان آن ها به جهت تأثیر بر یادگیری دانش آموزان تحلیل نماید و پیشنهاداتی برای لحاظ نمودن ویژگی ها و موقعیت های فردی دانش آموزان ارائه کند.
	کاربرد یافته ها	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های را بدون مستند نمودن کاربرد ها به پژوهش های رشدی (نظریه های رشد) تحلیل کرده است.	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های رشدی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های تربیتی تحلیل کرده است.	در بررسی موقعیت آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه میزان تأثیر پذیری تصمیمات از نظریه های تربیتی را با استناد به کاربرد نظریه ها در پژوهش های مختلف بررسی و با توجه به موقعیت و بافت فرهنگی اجتماعی/ تفاوت های فردی پیشنهاداتی ارائه کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف روانشناسی
- موضوعات و گرایشهای روانشناسی
- کاربرد روانشناسی در آموزش

تکلیف یادگیری:

مقالات علمی پژوهشی در خصوص نقش روانشناسی در آموزش و تحولات آن را مطالعه و یافته ها را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل دوم: روانشناسی تربیتی

- تعریف روانشناسی تربیتی
- روانشناسی تربیتی و تدریس اثر بخش
- معلمان کارآمد
- روشهای پژوهش در روانشناسی تربیتی

تکالیف یادگیری:

مقالات علمی پژوهشی در خصوص تدریس اثر بخش و ویژگی های آن/ روش های پژوهش در روانشناسی تربیتی را مطالعه و یافته های خود را در گزارشی مبنی بر چگونگی استفاده از یافته ها یا راهکار ها ارائه نماید.

فصل سوم: رشد

- رشد انسان
- رشد چیست؟
- رشد شناختی
- رشد اجتماعی و عاطفی
- رشد اخلاقی

تکالیف یادگیری:

دید گاه های مختلف در زمینه ابعاد رشد را مطالعه و در قالب یک جدل مقایسه ای شباهت ها و تفات های دیدگاه ها را گزارش نماید.

فصل چهارم: تفاوت های فردی

- عوامل مؤثر بر رفتار

- احساس و ادراک
- هوش
  - هوش و مسئله طبیعت و تربیت
  - هوش و رشد شناختی
  - دید گاه های مختلف درباره هوش
- شیوه های یادگیری و سبک تفکر
- شخصیت و خلق و خو
- انگیزش ، آموزش و یادگیری
- تفاوت های فرهنگی و جنسیتی

تکالیف یادگیری:

پژوهش های انجام شده در زمینه تفاوت های فردی را در حوزه های مختلف را مطالعه و چگونگی استفاده از دلالت های این یافته ها برای تدریس اثر بخش را شناسایی و گزارش کند.

تکلیف عملکردی:

با مشاهده یک موقعیت آموزشی تصمیمات معلم/ مربی را در مواجهه با تفاوت های فردی مطالعه و تأثیرات آن تحلیل نماید.

فصل پنجم: فرآیند های شناختی

- سطوح پایین فرایند های شناختی
- فرآیند های شناختی پیچیده
- درک مفهوم
- تفکر
- حل مسئله
- خلاقیت

تکلیف یادگیری:

روش های بکارگیری فرآیند های شناختی را در کتاب های درسی برسی و نمونه ای از این مهارت ها را شناسایی و چگونگی آموزش آن را مورد نقد و برسی قرار دهد.

روش های پروش خلاقیت در آموزش موضوعات درسی مختلف را مطالعه و یافته های خود را به کلاس گزارش نماید.

فصل ششم: مدیریت کلاس درس

- اصول کلی مدیریت کلاس
- شیوه های مدیریت کلاس

- فضای مطلوب برای یادگیری
- پیشگیری از مشکلات رفتاری
- مداخله های خاص برای تغییر رفتار
  - قرار داد گروهی
  - قرارداد فردی
  - بازی رفتار خوب
  - دوری موقت

تکلیف عملکردی:

یک کلاس درس/ موقعیت تربیتی در سطح مدرسه را مشاهده، و گزارشی از روش های مدیریت بکارگرفته شده تهیه و نتایج را به همراه نقد و بررسی و مبتنی بر یافته های علمی گزارش نماید.

فصل هفتم: کودکان با نیاز های ویژه

- دانش آموزان مبتلا به ناتوانی
- اختلالات حسی
- اختلالات جسمی
- کم توان ذهنی
- اختلالات زبانی و گفتاری
- ناتوانی های یادگیری
- اختلالات رفتاری و عاطفی
- کودکان تیزهوش
- کودکان سرآمد

تکلیف یادگیری:

از یک مدرسه دانش آموزان با نیاز های ویژه بازدید نموده و نحوه آموزش و نوع خدمات ارائه شده به این گروه از دانش آموزان را بررسی و گزارش نماید.

با مراجعه به منابع علمی روش های ارائه خدمات به دانش آموزان با نیاز های ویژه را در سایر کشور ها مطالعه و یافته ها را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه نظریه های علمی در زمینه تدریس و کاربرد آن در موقعیت های آموزشس/تربیتی، بکارگیری راهبرد های شناختی برای مطالعه ویژگی های رشدی/تفاوت های فردی در موقعیت های آموزشی/ تربیتی (کلاس درس و مدرسه)، تحلیل و ارائه پیشنهاداتی برای ارتقاء سطح اثر بخشی تصمیمات معلم/ مربی در کلاس درس/ مدرسه.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

بنتهام ، سوزان(۱۳۹۱). روانشناسی کاربردی برای معلمان، مترجم رابعه موحد. انتشارات ارجمند.

سانتراک، جان دبلیو (۱۳۹۱). روان شناسی تربیتی. ترجمه سعیدی شاهده وهمکاران. نشر موسسه خدامات فرهنگی رسا.

منابع فرعی:

سیف، علی اکبر (۱۳۸۵). روانشناسی پرورشی (روانشناسی یادگیری و آموزش) انتشارات آگاه.

فونتانا ، دیوید (۱۳۸۹). روانشناسی کاربردی برای معلمان ،ترجمه مهشید فروغان. انتشارات ارجمند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۸ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «جامعه شناسی تربیتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

تعلیم و تربیت امری اجتماعی است. تعلیم و تربیت با متن و زمینه جامعه در هم تنیده است و نمی توان جدا از مقوله اجتماعی بودن، به مطالعه در مسائل تعلیم و تربیت پرداخت. به بیان دیگر، شناخت واقعی مسائل تعلیم و تربیت مستلزم تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی و فرهنگی محیط اجتماعی است. بنابراین درک دانشجویان نسبت به جامعه شناسی تربیت، این امکان را پدید می آورد تا با چشم انداز جامعه شناختی، نگاهی واقع بینانه به تعلیم و تربیت داشته باشد ودرس جامعه شناسی آموزش و پرورش، زمینه ای مناسب برای انتخاب آگاهانه راه حلهای تربیتی با توجه به مسائل عام جامعه و یا خاص منطقه خدمت دانشجویان فراهم می کند.

مشخصات درس	**نام درس: جامعه شناسی تربیتی**
نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** -با مطالعه رویکردهای کلان و نظری جامعه شناختی تربیت (آموزش و پرورش) تحولات این رشته را بررسی کرده و ارتباط این رویکردها را با مسائل کنونی تعلیم و تربیت گزارش دهد. -با رویکرد تعاملی و نگاهی خردنگر و با استفاده از روشهای تحقیق در جامعه شناختی تربیت، سازمان مدرسه، کلاس درس و روابط در مدرسه را شناسایی کند و شیوه مناسبی برای مطالعه و بررسی این روابط پیشنهاد دهد.

شایستگی اساسی:۱-۲و ۲-۲و ۳-PK۲				
	ملاک‌ها	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
	نظریه های جامعه شناختی تربیت	نظریه های جامعه شناختی تربیت را به طور سطحی می شناسد و نمی تواند ویژگیهای اصلی نظریه ها و کاربردهای عملی انها را تشخیص دهد.	نظریه ها را با توجه به ویژگیهای اساسی آنها در تعلیم و تربیت می شناسد، کاربردهای عملی نظریه ها را در حل مسائل جهانی اموزش و پرورش بیان می کند، اما قادر نیست از نظریه ها در حل مسائل خاص منطقه خود بهره گیرد.	علاوه بر درک عمیق نظریه های مختلف جامعه شناختی تربیت، قادر به تفسیر روابط عام و کلی با توجه به نظریه هاست و می تواند علت پدیدایی مسائل را با توجه به نظریه ای تبیین کند.
	رویکرد تعاملی به جامعه شناسی تربیت	تکنیکهای مشاهده (گروههای کوچک) را فرا گرفته است، قادر به ارائه گزارش پدیده های مختلف است، اما نمی تواند روابط بین پدیده ها و افراد را شناسایی کند.	علاوه بر ارائه گزارش های مبنی بر مشاهده و مصاحبه، روابط بین پدیده ها و افراد را می تواند شناسایی و تبیین کند.	علاوه بر بهره گیری از ابزار تحقیق و شناسایی و تحلیل روابط بین پدیده ها و افراد، می تواند به تبیین و پیش بینی وقایع آموزشی با توجه به نظریه ها بپردازد.
	طراحی برنامه حل مسئله تربیتی (با تاکید بر جامعه شناسی)	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی است ، برای حل مسئله یک طرح پیشنهادی نیز ارائه می دهد، ولی طرح پیشنهادی او فاقد توجه به رویکردهای جامعه شناختی است.	قادر به شناسایی یک مسئله تربیتی، و ارائه راه حل با توجه به رویکردهای جامعه شناختی است اما نسبت به پیچیدگی و شبکه ای بودن مسائل بی توجه است.	می تواند برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به رویکردهای جامعه شناختی به طور سیستمی و شبکه ای طراحی و ارزیابی کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات جامعه شناسی تعلیم و تربیت (یک جلسه)

جامعه شناسی تربیتی و جامعه شناسی تعلیم و تربیت

خاستگاه و تکامل جامعه شناختی تربیت

قلمرو جامعه شناختی تربیت

تکالیف یادگیری: مطالعه و مرور یکی از کتابهای جامعه شناسی تربیت یا جامعه شناسی آموزش و پرورش و ارائه نقشه مفهومی در رابطه با قلمرو جامعه شناسی تربیت

تکالیف یادگیری: ارائه یک تعریف جامع از جامعه شناسی تربیت توسط دانشجو

فصل دوم: رویکردهای نظری در جامعه شناختی تربیت(دو جلسه)

نظریه کارکرد گرایی(امیل دورکیم)

نابرابری اجتماعی(کریستوفر جنکز)

پارادایم انتقادی(نظریه آموزش و پرورش و کنش فرهنگی، فریره، ایوان ایلیچ)

نظریه تفسیری (مایکل یانگ)

تکالیف یادگیری: طبقه بندی نظریه های جامعه شناختی تربیت و بیان ویژگیهای اصلی این نظریات در یک جدول

تکالیف یادگیری: انتخاب حداقل یکی از نظریه ها و مطالعه منابع بیشتر برای مطالعه

فصل سوم: روشهای تحقیق در جامعه شناسی تربیت(دو جلسه)

روشهای تحقیق کمی

روشهای تحقیق کیفی(قوم نگاری، مردم نگاری، روان شناسی اجتماعی، کنش متقابل نمادین، تحقیق در گروههای کوچک)

تکالیف یادگیری: مطالعه کتاب کندوکاوها و پنداشته ها، فرامرز رفیع پور

تکالیف یادگیری: مطالعه یک مقاله مربوط به جامعه شناختی تربیت و ارائه گزارش ان به کلاس با تاکید بر روش شناسی تحقیق

تکالیف عملکردی: تحلیل و ارزیابی یک مقاله با توجه به نظریه پشتیبان آن

فصل چهارم: مدرسه و جامعه(یک جلسه)

مدرسه به مثابه جامعه

نگاهی تاریخی به سازمان اجتماعی مدرسه

شناخت سازمان مدرسه و روابط انسانی در آن

مدرسه و نابرابریهای اجتماعی

خانواده و مدرسه

تکالیف یادگیری: تهیه یک چک لیست از مسائل عمده مدرسه از نظر معلمان و دانش آموزان

تکالیف عملکردی: تحلیل مسائل مدرسه با توجه به یکی از نظریه های جامعه شناختی تربیت

فصل پنجم: فرایند های مربوط به مدرسه(یک جلسه)

فرهنگ دانش آموزان و عملکرد تحصیلی

جو مدرسه

انتظار از مدرسه

انگیزه پیشرفت(نظریه اتکینسون، نظریه مک کلند)

انتظارات معلم از دانش آموز

فرهنگ و روابط معلمان

تکالیف یادگیری: مشاهده روابط موجود در یک مدرسه ارائه گزارش درباره آن و تعیین جو مدرسه با استناد به شواهد کافی

فصل ششم: جامعه شناسی کلاس درس(دو جلسه)

گروههای دانش آموزی

پویایی گروه

دانش آموزان و تغییرات اجتماعی

دانش آموزان و آسیبهای اجتماعی

تکالیف یادگیری: مشاهده گروههای دانش آموزی در کلاس درس، زنگ تفریح و زنگ ورزش. یادداشت گفتگوهای غیر رسمی در بین دانش آموزان و ارائه گزارش آن به کلاس(تکنیک مشاهده بیلز پیشنهاد می شود)

تکالیف عملکردی: مطالعه گزارشهای فوق در گروههای دانشجویی و تحلیل پویایی و آسیب های اجتماعی

فصل هفتم: جامعه شناسی برنامه درسی(یک جلسه)

جامعه شناسی کتابهای درسی

جامعه شناسی فضا

برنامه درسی پنهان

تکلیف یادگیری: مشاهده و ارائه گزارش در رابطه با فضا و کتابهای درسی

تکلیف عملکردی: بررسی و تحلیل همه گزارشهای قبل و کاوش و جستجو در برنامه درسی پنهان در مدرسه مورد نظر

فصل هشتم: جامعه شناختی تربیت و مسائل تربیتی(سه جلسه)

چگونگی اولویت بندی مسائل تربیتی مدرسه

تکالیف عملکردی: طراحی یک برنامه موثر برای حل یک مسئله تربیتی با توجه به یک نظریه پشتیبان

تکالیف عملکردی: ارزیابی طرح برنامه فوق توسط هم کلاسیها

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

در این درس، آموزش با توجه به پیوند نظریه با عمل انجام می شود. کاربرد عملی دانش نظری و تحلیل مشاهدات از زاویه نظریه های جامعه شناسی تربیت توسط دانشجو مورد تأکید قرار می گیرد. بنابراین، علاوه بر مطالعه منظم دانشجویان، توجه به جنبه های کاربردی این درس مورد توجه است. بهتر است زمینه پرسش و پاسخ و تحلیل گزارشهای دانشجویان و بهره گیری از روشهای مشارکتی در آموزش فراهم شود.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

موریش، ایور. درآمدی به جامعه شناسی تعلیم و تربیت، ترجمه غلامعلی سرمد(۱۳۸۷). مرکز نشر دانشگاهی تهران.

علاقه بند، علی (۱۳۸۷). جامعه شناسی اموزش و پرورش. تهران انتشارات روان.

شارع پور، محمود (۱۳۹۲). جامعه شناسی آموزش و پرورش. تهران. انتشارات سمت.

منابع فرعی:

منادی، مرتضی(۱۳۹۲). جامعه شناسی آموزش و پرورش. تهران: انتشارات آوای نور

رفیع پور، فرامرز(۱۳۹۰). تکنیکهای خاص تحقیق در علوم اجتماعی(جلد دوم کندوکاوها و پنداشته ها). تهران انتشارات شرکت سهامی انتشار.

سلی، پ. جامعه شناسی مدرن، ترجمه حسن پویان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی تکوینی: تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی و شرکت در مباحث کلاس ۸ نمره

ارزشیابی پایانی: آزمون کتبی از مباحث انجام شده در کلاس، ۱۲ نمره

سایر نکات
از آنجا که یک فصل به روشهای تحقیق جامعه شناسی تربیت پرداخته شده است و ممکن است با درس روشهای تحقیق رشته های مختلف درسی هم پوشانی داشته باشد، تاکید می شود بر روشهای تحقیق کمی اشاره ای اجمالی شود و بیشتر بر روشهای تحقیق قوم نگاری، کیفی کنش متقابل نمادین و گروههای کوچک تاکید شود.

سرفصل درس «نظریه‌های یادگیری و آموزش»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس اثربخش مستلزم درکی فزاینده از یادگیری و شیوه وقوع آن می‌باشد، چنین درکی شامل دانش مربوط به نظریه‌های یادگیری و آموزش و کاربرد هر یک از آنها در فرایند تدریس است که کسب آن می تواند معلمان را در کاربرد آگاهانه و مقتضی

اصول مربوط به هریک از نظریه ها یاری رساند. این درس ضمن هدایت روش‌های تدریس در موقعیت‌های مختلف تربیتی، دانشجومعلمان را با سودمندی و کاربردی بودن روش‌های تدریس به کار گرفته شده نیز آشنا می سازد.

مشخصات درس نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت	نام درس: **نظریه‌های یادگیری و آموزش**			
	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ضمن درک انواع نظریه‌های یادگیری و آموزش، شرایط حصول و عدم حصول یادگیری را در موقعیت‌های مختلف تربیتی تحلیل نماید و بر آن اساس راهبردهای تدریس متناسبی بکار برد.			
شایستگی اساسی: ***PK*** کد ۲-۱& ۲-۲ & ۲-۳ ***PCK*** کد ۳-۴	**ملاک‌ها**	**سطح ۱**	**سطح۲**	**سطح۳**
	نظریه های یادگیری و آموزش	نظریه‌های یادگیری و آموزش را می‌شناسد و قادراست بدون ارائه تحلیل حاصل از مقایسه دیدگاه ها آنها را طبقه بندی نماید.	ضمن مقایسه نظریه‌های یادگیری و آموزش به ارائه دلالت‌های هریک از دیدگاه‌ها می‌پردازد اما قادر به کاربرد نظریه ها در حل مسائل تربیتی نمی‌باشد.	با درک نقاط ضعف و قوت هر یک از نظریه‌ها در موقعیت‌های مختلف تربیتی، قادر به کاربرد نظریه ها در حل مسائل تربیتی می‌باشد.
	روش‌های آموزش	دانشجو قادر است انواع روش‌های آموزش را شناسایی و طبقه بندی نماید.	ضمن مقایسه هر یک از روش‌های آموزش قادر به تحلیل شرایط حصول و عدم حصول یادگیری در موقعیت-های مختلف تربیتی است.	با ارزیابی موقعیت تربیتی قادر به استفاده از راهبردهای تدریس متناسب است.
	حل مسائل تربیتی	مسئله تربیتی را شناسایی می‌کند و برای حل آن طرح پیشنهادی ارائه می دهد، اما طرح پیشنهادی او فاقد توجه به نظریات یادگیری و آموزش است.	با در نظرگرفتن اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش قادر به حل مسئله تربیتی می-باشد اما نسبت به پیچیدگی و شبکه ای بودن مسائل بی توجه است.	قادر است برنامه حل مسئله تربیتی را با توجه به راهبردها و اصول هر یک از نظریات یادگیری و آموزش به طور سیستمی و شبکه ای طراحی و ارزیابی نماید.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

هفته اول: ارائه طرح درس و اعلام نحوه ارزشیابی و معرفی منابع

-بیان ضرورت و جایگاه نظریه در علم

- مکاتب تجربه گرا

- مکاتب خرد گرا

-نظریه های جدید در یادگیری

فصل دوم: تعریف مفاهیم (نظریه، نظریه علمی، یادگیری، آموزش)

- تعریف یادگیری و ویژگی های آن

- ویژگی های نظریه یادگیری جامع

-مقایسه یادگیری با آموزش

-ارائه چارت مربوط به نظریات یادگیری

تکالیف عملکردی:

از دانشجویان خواسته شود با مراجعه به منابع متعدد تعاریف مختلفی گردآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.

فصل سوم: نظریه‌های رفتاری یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش‌های آموزش رفتارگرایان در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل چهارم: نظریه‌های شناختی یادگیری

تکالیف یادگیری:

نمونه هایی از روش‌های آموزش شناختی در کلاس مطرح و درخصوص اصول مربوطه بحث و تبادل نظر شود.

فصل پنجم: نظریه‌های خبرپردازی یادگیری

تکالیف یادگیری:

ارزیابی نقاط ضعف و قوت اصول یادگیری در نظریه خبرپردازی.

فصل ششم: نظریه‌های سازندگی یادگیری

تکالیف عملکردی:

مشاهده یک موقعیت آموزشی و تربیتی در کلاس درس و تحلیل میزان تأثیر پذیری تصمیمات آموزشی/ تربیتی از نظریه های یادگیری و کاربرد های آن.

فصل هفتم: نظریه نورو فیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

مقالات و پژوهش های منتشر شده در زمینه مطالعات مربوط به مغز و ارتباط آن با آموزش و یادگیری را مطالعه نموده و یافته های خود را در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

فصل هشتم: کاربرد نظریه های یادگیری در آموزش

کاربردرویکرد رفتاری

کاربرد رویکرد شناختی

کاربرد نظریه سازندگی یادگیری

کاربرد نظریه نوروفیزیولوژیکی

تکالیف عملکردی:

با استفاده از نظریه های مطالعه شده یک موقعیت آموزشی/ تربیتی را با استفاده از نظریه های مطالعه شده تحلیل و تصمیمات آموزشی/ تربیتی خود را به همراه مستندات پژوهشی یا علمی ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

با توجه به اینکه درک عمیق دانش نظری مستلزم کاربرد آن در موقعیت‌های مختلف می‌باشد، پیشنهاد می‌شود ضمن ارائه مباحث نظری به شیوه مشارکتی، بر انجام فعالیت های عملی و بکارگیری دانش نظری در موقعیت های واقعی تدریس تاکید شود. علاوه براین تدارک فرصت های یادگیری غیر مستقیم و خارج از محیط آموزشی می‌تواند زمینه رشد راهبردهای فراشناختی دانشجویان را فراهم سازد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

- اولسون، متیو.اچ و هرگنهان، بی.آر (۱۳۸۸). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری، ترجمه علی‌اکبر سیف، تهران: دوران.
- سیف، علی اکبر (۱۳۹۰). روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش. انتشارات دوران.

منبع فرعی:

-شعبانی، حسن (۱۳۸۳). مهارت‌های آموزشی و پرورشی. تهران: سمت. جلد اول و دوم.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۵-۱ ارزشیابی مستمر(۸ نمره)

- عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها **۴ نمره**
- عملکرد دانشجو در مجموعه تکالیف عملکردی **۴ نمره**

۵-۲ ارزشیابی پایانی (۱۲ نمره)

ارزشیابی پایانی درس نظریه‌های یادگیری و آموزش به صورت آزمون مکتوب در پایان ترم صورت می‌گیرد.

سرفصل درس «اصول و روش‌های تدریس»

۱. معرفی درس و منطق آن

تدریس در تمامی نظام‌های آموزش و برنامه درسی، عرصه اصلی اختیارات معلم است؛ و همین اختیارات است که مسئولیت معلم را برای بکارگیری موثر روش‌های تدریس الزامی می‌کند. «تدریس» فعالیتی موقعیتی است که شکل موثر آن بر بنیاد دانش و یافته‌های علمی دنبال می‌شود. چنین دانشی را معلمان آینده برای هرگونه عمل خود نیاز دارند؛ اما عمل معلمی‌کردن فقط با کسب این دانش ممکن نمی‌شود. آنچه دانشجومعلمان را برای بکارگیری روش‌های تدریس آماده می‌کند، کسب دانش تدریس به همراه قابلیت‌های ساخت دانش تدریسی بر اساس تجربه‌های شخصی است؛ مجموعه تلفیق شده‌ای از دانش و هنر که می‌تواند شایستگی تدریس نامیده شود. اصول و روش های تدریس در پی آن است که زمینه‌های لازم و عمومی را برای دانشجومعلمان در سطحی عام فراهم کند تا آنان قادر به ادراک و بکارگیری روش‌های تدریس شوند. در این درس، دانشجومعلمان با مبانی، اصول و مراحل تدریس آشنا می‌شوند و قادر می‌شوند از فنون آن در عمل بهره بگیرند. برای تحقق دستاوردی، ضروری است معلمان با منابع این حوزه علمی، با نمونه‌هایی از تدریس و با برخی از اعمال و فعالیت‌های تدریسی معلمان پیشین در عرصه واقعی آشنا شوند و برای اقدام به آن، تمرین‌هایی داشته باشند. چنین شرایطی می‌تواند به آنان کمک کند تا معلمان آینده در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته های علمی و پژوهشی باشند.

مشخصات درس	نام درس: **اصول و روش‌های تدریس**			
نوع درس: نظری و عملی **تعداد واحد: ۱+۱** **زمان درس: ۱۶+۳۲ ساعت** **پیشنیاز: روانشناسی تربیتی** **نحوه آموزش:** انفرادی	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:** به ارائه تصویری از تدریس مدرسه‌ای اقدام کند که در آن نقش معلم به عنوان کارگزار اصلی آن عرصه به روشنی تشریح و تبیین گردد و چگونگی عمل خود را به عنوان کارگزار یک کلاس درس فرضی، به استناد دانش معتبر مدلل سازد و از برنامه خود دفاع نماید. همچنین، دانشجومعلم در پایان این واحد یادگیری با اصول عام و خاص تدریس آشنایی دارد و برخی روش‌های تدریس را با قابلیت‌های بکارگیری آنها در موقعیت‌های متفاوت می‌شناسد و از منابع معتبر تدریس آگاه است و امکان شناسایی منابع مناسب‌تر را دارد و به پیگیری دستاوردهای علمی جدید حوزه تدریس، متعهد است.			
	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
شایستگی اساسی: **PK کد ۲-۲ & ۲-۳** **PCK کد ۳-۳ & ۳-۴**	**ـ فهم اصول و روش‌های تدریس**	توانسته است به بیان تعاریفی از تدریس و اصول و روش‌های آن اقدام کند.	به تبیین تدریس مدرسه‌ای بر اساس متغیرهای مختلف متمایزکننده آن مبتنی بر منابع علمی اقدام می‌کند و تشریحی به زبان خاص خود ارائه می‌نماید.	به شناسایی اصول و روش‌های تدریس در موقعیت‌های مختلف مدرسه‌ای اقدام می‌کند و تبیینی مدلل از بکارگیری هر یک از اصول و روش‌های تدریس توسط معلم در موقعیت خاص ارائه می‌نماید.
	ایفای نقش معلمی در تدریس	توانسته است به شرح آنچه در منابع و مباحث درس در ارتباط با موضوع آمده است،	به زوایایی از نقش‌های معلمان توجه می‌دهد و به آن عمل می‌کند که در منابع	توانسته است خود را در نقش معلم متصور شود و بر آن اساس به تصمیم‌گیری در موقعیت‌های

	مدرسه‌ای	اقدام کند.	درس بر آنها تاکید نشده است ولی در منابع این حوزه موجود است.	واقعی یا فرضی اقدام و به عنوان معلم ایفای نقش حرفه‌ای کند.
	انجام تکالیف	پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.	در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه دیده می‌شود که قابل پذیرش است.	پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد. **تکلیف ۱**: هر دانشجو یکی از تجربیات تدریس معلمان مدرسه‌ای خود را یادآوری و آن را روایت و مقبول یا نامقبول بودن آن را مدلل تشریح کند.
دوم	ارائه نمونه‌ها و یادآوری تجربه‌ها	ارائه نمونه هایی از تدریس معلمان به صورت فیلم و بحث و بررسی درباره تجربیات دانشجومعلمان به گونه‌ای که نشان داده شود اصول و روش‌های متعددی در تدریس مطرح است.
سوم	تشریح چیستی تدریس	مفهوم‌شناسی و شرح گستره موضوعی تدریس (به عنوان یک علم)، تشریح اصول و انواع روش‌های تدریس و معرفی وضعیت ایران از حیث تدریس (با استناد تجربه‌های گزارش شده دانشجومعلمان) و تشریح وضعیت تدریس در چند کشور جهان.
چهارم	تبیین نقش معلم در تدریس مدرسه‌ای	تبیین نقش‌های تدریسی معلمان و ضرورت‌های آن بر اساس واقعیات عمل مدرسه‌ای و با تشریح وضعیت ایران. عملی: در این ارتباط، نمایش یک فیلم تدریسی ضرورت دارد. **تکلیف ۲**: چرا معلمان نیاز دارند از اصول و روش‌های تدریس آگاه باشند و چگونه می‌توانند چنین کنند؟
پنجم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت اول	تشریح مراحل تدریس به عنوان عمل واقعی معلم در کلاس درس مشتمل بر مخاطب‌شناسی و منطق‌یابی برای یک مبحث علمی، تعیین اهداف درس، انتخاب محتوا و فرصت‌های یادگیری، سازمان‌دهی محتوا و فرصت‌های یادگیری. عملی: نقد و بررسی منطق مراحل ذکر شده.
ششم	مراحل تدریس مدرسه‌ای: قسمت دوم	انتخاب روش تدریس محتوا و ارائه فرصت‌های یادگیری، تصمیم‌گیری در باره زمان درس، تنظیم مکان (فضا و روابط) درس و چگونگی ارزشیابی یادگیری مخاطبان. عملی: نقد و بررسی مراحل ذکر شده.
هفتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس سالیانه	اجزای طرح درس سالیانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس سالیانه در کلاس و نقد و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تدوین طرح درس سالیانه اقدام می‌کنند.

		تکلیف ۳: هر یک از دانشجومعلمان یک طرح درس سالیانه برای موضوع مورد نظر خود تهیه و با مدرس درس ارائه کند.
هشتم	برنامه‌ریزی تدریس: طرح درس روزانه	اجزای طرح درس روزانه و اصول تهیه آن، تدوین طرح درس روزانه در کلاس و نقد و بررسی نمونه‌های ارائه شده در کلاس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به تولید طرح درس روزانه اقدام می‌کنند. **تکلیف ۴:** هر یک از دانشجومعلمان یک طرح درس سالیانه برای موضوع مورد نظر خود تهیه و با مدرس درس ارائه کند.
نهم	مدیریت کلاس درس	الگوها و روش‌های کلاس‌داری، فرهنگ کلاس درس، مقررات کلاس درس، جو کلاس درس و رفتار در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به بررسی روش‌های مدیریت کلاس‌هایی می‌پردازند که به طور فرضی یا واقعی توسط مدرس معرفی شده است.
دهم	روش‌های تدریس	انواع روش‌های تدریس و طبقه‌بندی آنها به دو طبقه: روش‌های تدریس معلم‌محور و روش‌های تدریس شاگردمحور و معرفی مشروح هر یک برای بکارگیری. **تکلیف ۵:** طبقه‌بندی‌های دیگر به چه شکلی روش‌های تدریس را طبقه‌بندی کرده‌اند؟
یازدهم	روش‌های تدریس معلم‌محور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش‌های تدریس معلم‌محور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می‌پردازند.
دوازدهم	روش‌های تدریس شاگردمحور	یادآوری کوتاه منطق، اصول و مراحل بکارگیری روش‌های تدریس شاگردمحور در کلاس درس. عملی: دانشجویان در گروه‌های کوچک به طراحی تدریس بر اساس این روش اقدام و به تدریس می‌پردازند.
سیزدهم	توضیح دادن در کلاس درس	روش‌های توضیح دادن، قابلیت روش‌های توضیح در ارتباط با موضوعات درسی، اثربخش ساختن توضیحات در هر یک از روش‌های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر توضیح در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
چهاردهم	پرسش‌کردن معلم در کلاس	انواع پرسش‌ها و چگونگی بهره‌گیری از آن در هر یک از روش‌های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر پرسش کردن در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
پانزدهم	مواجهه معلم با پرسش‌های کلاسی شاگردان	انواع پرسش‌های شاگردان، انگیزه‌های پرسش کردن شاگردان، چگونگی مواجهه با پرسش‌های شاگردان در هر یک از انواع روش‌های تدریس عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر پاسخگویی به پرسش‌ها در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.
شانزدهم	سنجش یادگیری شاگردان	روش‌های آزمون و سنجش پیشرفت تحصیلی در کلاس درس، انواع آزمون‌ها و مزایا و معایب آنها برای بکارگیری در کلاس درس، اهداف سنجش در کلاس درس، روش‌های اعلام نتایج به شاگردان در کلاس درس در هر یک از روش‌های تدریس. عملی: گفتگوی دانشجویان در باره روش‌های موثر سنجش یادگیری در موقعیت‌های تجربی یا فرضی.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با مشارکت همه‌جانبه آموزشگر ـ دانشجو انجام می‌شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع نیز بپردازند و در مباحث شرکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۵ دقیقه در کلاس درس به ارائه نظر بپردازند. در همه جلسات درس، یک مبحث به صورت نظری ارائه می‌گردد و به صورت عملی مورد تمرین قرار می‌گیرد. درعین‌حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

در این درس استفاده از منبع مکتوب الزامی است. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر در همان رشته بلامانع است.
منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از:

منابع اصلی:

- شعبانی، حسن. (۱۳۹۲). مهارت‌های آموزشی: روش‌ها و فنون تدریس. تهران: سمت.
- مهرمحمدی، محمود. (۱۳۸۶). بازاندیشی فرایند یاددهی ـ یادگیری و تربیت معلم. تهران: مدرسه.

منابع فرعی:

- صنعت پور امیری، حسین (۱۳۹۵). نیم قرن تدریس و تبلیغ حجت الاسلام و المسلمین قرائتی. تهران: مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن.
- مارزانو، رابرت. (۲۰۰۷). هنر و علم تدریس (چارچوبی جامع برای آموزش اثربخش). مترجمان: نازیلا کریمی و عبدالرحیم نوه ابراهیم (۱۳۹۴). تهران: موسسه فرهنگی منادی تربیت.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس اصول و روش‌های تدریس در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از کار عملی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.
ارزشیابی ضمن نیمسال: ارزشیابی ضمن نیمسال از سویی تمام فعالیت‌های بخش عملی درس را شامل می‌شود و از سوی دیگر برای اطمینان از پیشرفت مناسب یادگیری انجام می‌گیرد و دستاورد هر دو قسمت جهت ارزشیابی نهایی بکارگرفته می‌شود.
ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

ـ پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۲۵ درصد امتیاز

ـ آزمون ضمن نیمسال: ۴۰ درصد امتیاز

ـ آزمون پایانی: ۳۵ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

1. آمادگی مدام برای فعالیت عملی.
2. مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
3. رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
4. رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
5. مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
6. ظرافت و زیبائی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس «اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره»

۱. معرفی درس و منطق آن:

راهنمایی مجموعه فعالیت های منظم و سازمان یافته ای است که به منظور حداکثر استفاده از توانایی های بالقوه در طول زندگی درباره فرد اعمال می شود. مشاوره رابطه رویاروی بین مراجع و مشاور است که بدان وسیله به مراجع کمک می شود تا پس از شناخت خویش تصمیمات مناسبی اتخاذ نماید،از طریق مشاوره مراجع می آموزد که چگونه یک زندگی سالم و سازنده را طرح ریزی کند و بدان ادامه دهد.

راهنمایی و مشاوره همواره به عنوان تسهیل کننده فرایند تعلیم و تربیت دانش آموزان برای معلمان مطرح بوده است. از طریق خدمات راهنمایی و مشاوره می توان به توانایی ها و محدودیت های دانش آموزان پی برد،یکی از وظایف اساسی معلمان راهنمایی و هدایت دانش آموزان می باشد به طور مسلم ارایه خدمات راهنمایی و مشاوره به دانش آموزان بدون آگاهی معلمان از مبانی،اصول و روش های راهنمایی و مشاوره میسور نمی باشد، بنابراین لازم است دانشجو معلمان در دوران تحصیل خود با مبانی، اصول و روشهای راهنمایی و مشاوره آشنا شده تا بتوانند درآینده به عنوان معلم مدرسه نقش راهنمایی و مشاوره ای خود را به خوبی ایفا نمایند. همچنین این درس به عنوان یکی از دروس پایه برای دانشجویان رشته راهنمایی و مشاوره محسوب می شود که آمادگی‌های لازم در آنها برای کسب مهارتهای پایه حرفه ای فراهم نموده وزمینه ساز ورود به دروس تخصصی مشاوره می باشد.

مشخصات درس	نام درس: **اصول و روش‌های راهنمایی و مشاوره**
نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۲(۱+۱) زمان درس: ۴۸ساعت	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** با مطالعه درس مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، با مفاهیم اساسی راهنمایی و مشاوره آشنا شده، در فرایند آموزش از مبانی و اصول مشاوره بهره کافی ببرد، به جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش پی ببرد و با نقش مشاوره ای معلمان در فرایند تدریس و کلاس درس آشنا شود.همچنین از فنون و روش های شناخت دانش آموزان و رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی اطلاعات کافی کسب نموده و بتواند در موقعیت واقعی مدرسه بکار ببرد. دانشجوپس از گذراندن این درس قادر خواهد بود از اصول مشاوره در موقعیت های واقعی مدرسه بهره برده و با شناختی که ازتفاوت های فردی، ویژگی ها و مسایل و مشکلات دانش آموزان پیدا می کند بتواند در زمینه های تحصیلی- شغلی و سازشی به آنها کمک نماید.
شایستگی اساسی: *Ck&pck* **کد ۲-**	

۱& ۳-۳& ۴- ۳&	ملاک‌ها	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
	دانش محتوایی و موضوعی راهنمایی ومشاوره و انواع آن	در موردمباحث اساسی راهنمایی و مشاوره،فنون و روش های مشاوره صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	موضوعات اساسی راهنمایی و مشاوره و انواع آن را مورد مقایسه قرار داده و یافته های خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	مباحث اساسی راهنمایی و مشاوره وانواع آن، تفاوت وتشابه مفاهیم ورابطه آنها با یکدیگررا مورد مقایسه و ارزیابی قرارداده و دلایل خود را در قالب یافته ها به صورت یک گزارش منسجم ارایه نموده است.
	نقش و وظایف کارکنان مدرسه در رابطه با فرایند راهنمایی و مشاوره دانش آموزان	درباره نقش و وظایف کارکنان مدرسه در مورد راهنمایی و مشاوره دانش آموزان صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	نقش و وظایف کارکنان مدرسه را در فرایند راهنمایی و مشاوره دانش آموزان مورد مقایسه قرار داده و یافته های ناشی از این مقایسه را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	نقش و وظایف کارکنان مدرسه را در فرایند راهنمایی و مشاوره دانش آموزان وتفاوت وتشابه آنها با یکدیگررا مورد مقایسه وتجزیه و تحلیل قرارداده و یافته های خود را به صورت مکتوب گزارش نموده است.
	رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و کاربردهای آنها	درباره رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	مفاهیم اساسی رویکردهای اصلی مشاوره و روان درمانی را مورد مقایسه قرار داده و یافته های خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	مباحث مهم رویکردهای اصلی مشاوره وروان درمانی وتفاوت وتشابه آنها با یکدیگررا مورد مقایسه و ارزیابی قرارداده و دلایل خود را در قالب یافته ها به صورت یک گزارش منسجم ارایه نموده است.
	برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش	درباره برنامه های راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش جهان وایران صرفاً اطلاعات ارایه شده را جمع آوری و بدون ارایه تحلیل حاصل از مقایسه آنها، آن را گزارش نموده است.	برنامه های راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران را با سایر کشورهامورد مقایسه قرار داده و دلایل خود را در قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است	برنامه های راهنمایی و مشاوره در آموزش و پرورش ایران وتفاوت وتشابه آن با برنامه های مشاوره درسایر کشورها را مورد مقایسه و ارزیابی قرارداده ویافته های خود را به صورت مکتوب ودر قالب یک گزارش منسجم ارایه نموده است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول:مباحث اساسی

– اهمیت و ضرورت راهنمایی و مشاوره

– فلسفه و اهمیت راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش

– تاریخچه راهنمایی و مشاوره در جهان و ایران

– راهنمایی و مشاوره در اسلام

– مفهوم و تعریف راهنمایی

– اصول و اهداف راهنمایی

– خدمات راهنمایی

– مفهوم و تعریف مشاوره

– اصول و اهداف مشاوره

– خدمات مشاوره

– مفهوم و تعریف مشورت

–تعریف روان درمانی

– تفاوت بین مشورت،راهنمایی ، مشاوره و روان درمانی

فعالیت یادگیری:

۱– مطالعه مطالب فصل از منابع معرفی شده

۲– مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳– مقایسه مفاهیم راهنمایی، مشاوره و روان درمانی و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

– تحلیل و مقایسه اهداف و خدمات راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

فصل دوم: رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی

– مشاور و انتخاب نوع رویکرد درمانی

– رویکردهای درمانی متمرکز بر زمینه

– رویکردهای درمانی متمرکز بر هیجانات

– رویکردهای درمانی متمرکز بر تفکر و باور

– رویکردهای درمانی متمرکز برعمل و رفتار

– رویکردهای درمانی یکپارچه نگر و التقاطی

فعالیت یادگیری:

– مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲– مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳– مقایسه رویکردهای درمانی مختلف و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- تحلیل کاربرد رویکردهای اساسی مشاوره و روان درمانی در محیط واقعی مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

فصل سوم: انواع راهنمایی و مشاوره و الگوهای آن

- انواع راهنمایی از نظر موضوع
- انواع راهنمایی از نظر شیوه اجرا
- انواع مشاوره از نظرموضوع
- انواع مشاوره از نظر شیوه اجرا
- الگوهای رایج راهنمایی

فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره از نظر موضوع و شیوه اجرا و بیان تفاوت های آنها

۴- مقایسه الگوهای راهنمایی وبیان شباهت ها و تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه الگوهای راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- تهیه جدول مقایسه انواع راهنمایی و مشاوره و بیان کاربرد هریک از آنها درمحیط واقعی مدرسه

فصل چچهارم: روش ها و فنون راهنمایی و مشاوره

- تعریف روش و فن
-روش های راهنمایی و مشاوره
- فنون راهنمایی(مشاهده،مصاحبه،پرسشنامه،شرح حال نویسی،واقعه نویسی،مقیاس درجه بندی رفتار،گروه سنجی،مطالعه موردی،مطالعه پرونده تحصیلی،سیاهه رفتار،آزمون های روانی)
- فنون مشاوره(گوش دادن،تشویق کردن، برخورد با مقاومت، برخورد با سکوت، سازمان دادن، انعکاس احساس و محتوا، قرارداد بستن، تعیین تکلیف، پایان دادن به جلسه، همدلی، مواجهه سازی، تفسیر و بینش، رهبری، ایفای نقش، تسکین یا آرام بخشی، ارجاع)
- مهارت های مشاوره

فعالیت یادگیری:

۱- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره با یکدیگر و بیان تفاوت های آنها
۴- مشاهده اجرای فنون مشاوره توسط متخصصان (مستقیم/ فیلم) و تحلیل مشاهدات به صورت مکتوب

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه فنون راهنمایی و مشاوره و ارایه گزارش آن در کلاس درس
۲- طراحی و اجرای یک نمونه از هر کدام از فنون راهنمایی نظیر مشاهده، مصاحبه و ....، و ارایه گزارشی ازآنها بـه مـدرس ۳- بیان کاربرد هریک از فنون راهنمایی و مشاوره درمحیط واقعی مدرسه در قالب گزارش کتبی
۴- اجرای فنون مشاوره توسط دانشجویان رشته مشاوره با توجه به مشاهدات خود (مستقیم/ فیلم)در مـورد یـک نفـر از دانـش آموزان و ارایه گزارش صوتی- تصویری و کتبی آن به مدرس

فصل پنجم: نقش و وظایف کارکنان مدرسه در برنامه راهنمایی و مشاوره دانش آموزان

- نقش و وظایف مدیرمدرسه
- نقش و وظایف معلم مدرسه
- نقش و وظایف مشاورمدرسه
- نقش و وظایف مربی پرورشی مدرسه
- نقش سایر متخصصان در فرایند راهنمایی و مشاوره
- نقش خانواده در فرایند راهنمایی و مشاوره
- نقش دانش آموز در فرایند راهنمایی و مشاوره

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده
۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس
۳- مقایسه نقش و وظایف معلم،مدیر،مشاور،مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشاوره مدرسه و بیان تفاوت های آنها

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه نقش و وظایف معلم،مدیر،مشاور،مربی پرورشی و سایر متخصصان در برنامه راهنمایی و مشـاوره مدرسـه و ارایه گزارش آن در کلاس درس

فصل ششم: جایگاه راهنمایی و مشاوره در نظام آموزش و پرورش

- برنامه های راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه
- نقش و عمل مشاور در دوره های تحصیلی ابتدایی و متوسطه
- ساختار و تشکیلات راهنمایی ومشاوره در آموزش و پرورش ایران
- خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانش آموزی وخانواده در مناطق آموزش و پرورش
- خدمات و وظایف مراکز مشاوره دانشجویی در دانشگاهها
- مشاوره در موسسات و مراکز بهداشت روانی
- تفاوت های فردی در بین دانش آموزان مدرسه

- در نظر گرفتن تفاوت های فردی در راهنمایی و مشاوره با دانش آموزان

فعالیت یادگیری:

- مطالعه مطالب از منابع معرفی شده

۲- مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های طرح شده از سوی مدرس

۳- مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره درمدارس ابتدایی و متوسطه و بیان تفاوت های آنها

۴- مقایسه دانش آموزان از نظر تفاوت های فردی در ابعاد مختلف

فعالیت عملکردی:

۱- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مدارس ابتدایی و متوسطه و ارایه گزارش آن در کلاس درس

۲- تحلیل و مقایسه برنامه های راهنمایی و مشاوره در مراکز مشاوره دانش آموزی، خانواده و دانشجویی و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

۳- مقایسه تفاوت های فردی دونفر از دانش آموزان یک مدرسه توسط دانشجویان رشته مشاوره و ارایه گزارش کتبی آن به مدرس

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارایه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است. برقراری ارتباط میان آموخته های کلاسی و الزامات محیط آموزشی، بهره گیری از فرصتهای یادگیری خارج از محیط آموزشی،برقراری پیوند میان نظر و عمل در محیط آموزشی و فراهم نمودن مشارکت گروهی دانشجویان در انجام فعالیت های عملکردی توسط مدرس از راهبردهای تدریس این درس می باشد که منجر به درک عمیق تر مطالب وبکارگیری دانش نظری راهنمایی و مشاوره توسط دانشجو معلمان در موقعیت های واقعی مدرسه خواهد شد.یادگیری غیر مستقیم نیز مستلزم مطالعه فردی و درک شناختی فرد در موقعیت های مختلف محیط آموزشی می باشد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

- قدمی، سید امیر؛ همت، نورعلی و نبوی، سید صادق (زیر چاپ). مبانی و اصول راهنمایی و مشاوره، تهران، انتشارات دانشگاه فرهنگیان

- گلادینگ، ساموئل .تی(۱۳۹۰). اصول ومبانی مشاوره. ترجمه مهدی گنجی، تهران، نشر ساوالان.

- شفیع آبادی، عبدالله (۱۳۹۰). مقدمات راهنمایی ومشاوره. تهران، انتشارات رشد.

منابع فرعی:

- اصغری پور، حمید(۱۳۹۱). کلیات راهنمایی و مشاوره، مشهد، نشرتمرین

- گیبسون، رابرت و میشل، ماریان(۱۳۸۶). زمینه مشاوره و راهنمایی، ترجمه باقر ثنایی و همکاران،انتشارات رشد

- صافی ، احمد(۱۳۷۹). راهنمایی و مشاوره در دوره های تحصیلی، تهران، انتشارات رشد

- تمدنی، مجتبی و بهمنی، بهمن (۱۳۹۱). فنون مشاوره و روان درمانی، تهران، نشر دانژه

–حسینی بیرجندی، سید مهدی (۱۳۷۱). اصول و روش های راهنمایی و مشاوره،تهران،انتشارات علمی دانشگاه آزاد اسلامی

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری(باز پاسخ،بسته پاسخ، چندگزینه ای و یا ترکیبی) به میزان ۱۰ نمره
ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده کلاسی۲نمره
ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف(فعالیت) عملکردی۸ نمره
ارزشیابی از یادگیرنده براساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال،تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف(یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «ارزشیابی از یادگیری»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس ارزشیابی پیشرفت تحصیلی به عنوان یک حوزه تخصصی در بردارنده دروس متعددی چون آمار، روش تحقیق و اندازه گیری می باشد. در واقع این درس کمک میکند تا بتوان میزان تحقق اهداف کلی از آموزش را مورد ارزیابی قرار داده، سطح کیفی آموزش را ارتقا بخشیده و بطور نظامند اثرات آنرا مورد بازبینی و واکاوی قرار داد. استفاده و بکارگیری الگوهای متعدد ارزشیابی برای قضاوت درخصوص برنامه های درسی به معلمان کمک می کند تا نیازهای آموزشی را شناسایی نمایند و در سازماندهی مطالب و محتوای درسی انتقال دانش، نگرش و بالابردن سطح مهارتها را بهبود بخشند.

مشخصات درس	نام درس: ارزشیابی از یادگیری

نوع درس: نظری/ عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ساعت پیشنیاز:	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** با کسب مهارت در حوزه ارزشیابی پیشرفت تحصیلی قادر باشد انواع آزمونها و الگوهـای ارزشـیابی را پیـاده سـازی نماید و در خصوص اهداف ارزشیابی، آزمونهای عملکردی، محاسبه ضریب دشواری آزمون، نحوه محاسـبه ضـریب پایایی و آزمونهای ارزیابی عملکرد گزارشی را ارائه نماید.

شایستگی اساسی:
CK ۱-۱ &۱-۲
&
PK ۲-۲&۲-۳

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
رویکرد ارزشیابی	دانشجو قادر است انواع الگوهای ارزشیابی را نام ببرد.	دانشجو قادر است در طبقـه بندی از نقاط قوت و ضـعف الگوهای ارزشیابی ارائه دهد و بر همین اساس الگوهـا را درجه بندی نماید.	دانشجو قـادر اسـت الگوهـا ارزشـیابی را مـورد تحلیـل قرار داده و کاربرد هـر یـک را در نمونه ای عینی مـورد نقد و بررسی قرار دهد.
آزمونهای عملکردی	دانشجو قادر است انواع آزمونهای عملکـردی را طبقه بندی نماید .	دانشـجو قـادر اسـت انـواع آزمونها را مقایسـه نمـوده و برای هریـک نقـاط قـوت و ضعف را مشخص نماید.	دانشجو قـادر اسـت انـواع آزمونهـا عملکـردی را بـه لحاظ کاربردی مورد نفـد و تحلیل قرار دهد.
محاسبه ضریب پایایی و روایی	دانشجو قـادر اسـت در حـوزه تعیـین پایـایی و روایـی تعریفـی را ارائـه دهد	دانشجو قادر است محاسبات مربـوط بـه تعیین روایـی و پایـایی آزمونهـای پیشـرفت تحصیلی را انجام دهد.	دانشجو قادر اسـت ضـریب پایـــایی و روایـــی انـــواع آزمونهای پیشرفت تحصیلی را محاسبه نماید و مورد نفد و بررسی قرار دهد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	تعاریف و اصطلاحات: آزمون، اندازه‌گیـری، ارزشیابی، مقیاسها و انواع آن،	باذکر تعاریف و مثالهای گوناگون تعاریف مشخص و نقاط تفاوت و تشابه شناسایی و تحلیل گردد.	از دانشجویان خواسته شود بـا مراجعـه بـه منابع متعدد تعاریف مختلفی گـرآوری و در قالب جدولی ارائه نمایند.
دوم	انواع آزمونها و ویژگی آنها	نمونه هایی از آزمونها در کلاس مطرح و بر چگونگی و نحوه ساخت آنها بحـث و تبادل نظر شود.	از دانشجویان خواسته شود نمونـه هـایی از آزمونها را در پژوهشها یافته و با ویژگیهای آنها تطابق بدهند.
سوم	رویکردهای مطرح در ارزشیابی	بحث و تبادل نظر در خصوص ارزشـیابی و دیدگاه مقایسه ای با توجه بـه اهـداف مطرح شود و با ذکر مثال های گوناگون الگـوی متناسـب بـا هـر سـاختار مـورد بررسی قرار گیرد	

چهارم	مراحل ارزشیابی آموزشی، تحلیل موقعیت، اهداف و مولفه های ارزشیابی آموزشی	در این جلسه با نمایش فیلم مرحله تحلیل موقعیت مورد بررسی قرار گرفته و هدفها و پیش نیازها با بحث و گفتگو مورد واکاوی قرار بگیرد.	از دانشجویان خواسته شود که فیلم را مجددا بررسی و نکات مطرح شده در خصوص اهداف و پیش نیازها را بازبینی مجدد و گزارش جدید ارائه نمایند.
پنجم	تعریف، اهداف، مراحل، روشها و طبقه بندیهای طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	با ارائه نمونه هایی از انواع طرح های ارشیابی پشیرفت تحصیلی، ویژگیها و سطوح طبقه بندی طرحها مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.	از دانشجویان خواسته شود که با انتخاب یک درس مشخص یک نمونه از طرح ارزشیابی پیشرفت تحصیلی آماده و در کلاس ارائه نمایند.
ششم	انواع آزمونها و کاربرد آنها و قواعد هر یک	با طرح نمونه های متفاوتی از انواع آزمون ها در کلاس نقاط قوت و ضعف هر یک از آزمونها به نقد و بررسی گذاشته شود.	از دانشجویان خواسته شود با طراحی یک نمونه ترکیبی از انواع آزمونها ویژگیهای هر یک از آزمونها را مورد ارزیابی قرار دهند.
هفتم	طرح نمونه های عملی در کلاس	نمونه های متعددی از طرح ها توسط دانشجویان شناسایی و نمونه های طراحی شده توسط ایشان را در گروه (کلاس) نقد و بررسی نمایند.	از دانشجویان خواسته شود نمونه های طراحی شده و بررسی شده را مورد بازبینی قرار دهند.
هشتم	تعریف آزمونهای عملکردی و انواع آن، مراحل تهیه آزمونهای عملکردی، روش واقعه نگاری ، چگونگی تهیه چک لیست	با ارائه یک نمونه کار آزمونهای عملکردی و چگونگی مقیاس بندی انها در کلاس به صورت عملی تهیه و نمونه طراحی انجام شده در جلسه قبل در این قالب اجرای مجدد گردد.	از دانشجویان خواسته شود یک نمونه از روشهای سنجش مشاهده ای را انتخاب و با استفاده از روش واقعه نگاری یک گزارش ارائه نمایند.
نهم	شرایط اجرای آزمون، نحوه نمره گذاری، نحوه تفسیر اطلاعات، محاسبه ضریب دشواری آزمون	یک نمونه از آزمونهای اجرا شده در کلاس ارائه و موارد و مباحث کلاس با نمونه تطبیق و واکاوی گردد.	از دانشجویان خواسته شود یک نمونه آزمون را مورد تحلیل و بررسی قرار داده، اطلاعات انرا تفسیر و ضریب دشواری آزمون را محاسبه نمایند.
دهم	نقش و کاربرد آمار توصیفی در تفسیر داده ها، شاخصهای مرکزی و شاخصهای پراکندگی	به ذکر دلایلی اهمیت بکارگیری آمار توصیفی در تحلیل آزمونها پرداخته شود و شاخصهای مرکزی و پراکندگی با ذکر مثال حل و تمرین شود.	از دانشجویان خواسته شود در بخش شاخصهای مرکزی از میانگین و در بخش شاخصهای پراکندگی واریانس و ضریب همبستگی مثالها و نمونه هایی تمرین و نمرات آزمونهای قبلی محاسبه گردد.
یازدهم دوازدهم	تعیین روایی، اهمیت و انواع آن	در نمونه های آزمونهای قبلی محاسابات روایی در کلاس درس بطور عملی انجام و انواع آن مورد بحث و گفتگو قرار گرفته و ترجیحا برای هر مورد نمونه ای انجام شود.	از دانشجویان خواسته شود در موارد آزمونهای قبلی روایی آزمونها محاسبه و گزارش گردد.

سیزدهم	تعریف پایایی، روشهای پایایی، نحوه محاسبه ضریب پایایی	روش محاسبه پایایی در نمونه ذکر شده محاسبه و موارد دیگر نیز طرح شود.	از دانشجویان خواسته شود نحوه محاسبه پایایی را در چند کار پژوهشی مورد بررسی قرار دهند.
چهاردهم	هدفهای ارزشیابی، تعریف ارزشیابی ، انواع ارزشیابی	موارد و رئوس درس در کلاس به بحث و گفتگو گذاشته شود و نمونه هایی از انواع ارزشیابی بررسی گردد.	از دانشجویان خواسته شود در یک جدول انواع، تفاوتها و شباهتهای ارزشیابی را ترسیم نمایند.
پانزدهم	روشهای مشاهده موقعیت، مصاحبه، نظرخواهی	روشهای ارزشیابی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و محاسب و معایب هریک مورد نقد و بررسی قرار گیرد.	از دانشجویان خواسته شود در یک نمونه عملی و در جامعه کوچک ۵ نفری روشهای این جلسه را اجرا و گزارشی ارائه دهند.
شانزدهم	آزمونهای ارزیابی عملکرد آموزشی، خود سنجی، ارزیابی همکاران	رئوس مطرح در این جلسه مورد بحث و گفتگو قرار گیرد و محاسن و معایب هر یک طرح و نقد و ارزیابی گردد.	از دانشجویان خواسته شود ارزشیابی پیشرفت تحصیلی را در طرحی جامع و بطور یکپارچه در قالب یک کار پژوهشی طی یک هفته تا زمان برگزاری آزمون پایان ترم ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

این درس به دلیل ماهیت عملی پیشنهاد میشود که به صورت حل مسئله و پروژه ای انجام شود و بیشتر مفاهیم به صورت تحلیلی و با ارائه نمونه های مشابه تدریس شود.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

روشهای اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی، دکتر علی اکبر سیف، نشر دوران.

منبع فرعی:

ارزشیابی آموزشی، دکتر عباس بازرگان، ناشر سمت.

روشهای ارزشیابی آموزشی، دکتر علیرضا کیامنش، ناشر: دانشگاه پیام نور.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

۶ نمره ارزیابی کارعملی که در جلسه آخر برای دانشجویان تعیین گردیده است.

ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره آزمون کتبی

سرفصل درس «کاربرد هنر در آموزش»

۱. معرفی درس و منطق آن

کاربرد هنر در آموزش به حوزه پیوند بین نظریه و عمل در برنامه درسی هنر می پردازد. از این رو دانشجو- معلمان باید با حوزه های کاربردی هنر آشنا شده و بتوانند به صورت عملیاتی، فرصت های یادگیری هنر را کسب کنند تا بتوانند در حوزه آموزش به دانش آموزان مدارس به عنوان معلمانی توانمند در حوزه هنر ایفای نقش کنند. این درس توجه دانشجویان به برنامه درسی هنر به صورت تلفیقی جلب کرده و تجارب نوین هنر را به آنها معرفی می کند.

<table>
<tr><td>مشخصات درس
نوع درس: تربیتی
تعداد واحد: ۱ واحد عملی
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز: -</td><td colspan="4">نام درس: کاربرد هنر در آموزش</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:
• CK- کدهای ۱-۱ و ۱-۲
• PCK- کدهای ۳-۱، ۳-۲، ۳-۳، ۳-۴</td><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
- مفهوم هنر و رابطه آن با مفهوم سواد را شناسایی کند.
- ابعاد چهارگانه هنر در آموزش را به روشنی درک کند.
- رابطه هنر و تلفیق با سایر دروس را درک کرده و بکار بگیرد.
- برنامه درسی و آموزش هنر را در نگاه جهانی به همراه تجارب نوآورانه بشناسد.</td></tr>
<tr><td></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td></td><td>تولید هنری</td><td>به خلق اثر هنری ساده با استفاده از الگو بپردازد.</td><td>به خلق اثر هنری متفاوت از الگو بپردازد.</td><td>آثار هنری جدیدی بدون استفاده از الگو و منحصر به فرد تولید کند.</td></tr>
<tr><td></td><td>تاریخ هنری</td><td>به مشاهده آثار تاریخی پیرامون خود واکنش نشان بدهد.</td><td>نسبت به آثار تاریخی و رابطه هنر و فرهنگ حس مثبتی داشته باشد.</td><td>رابطه هنر و فرهنگ و تاریخ را به درستی درک کرده و به تحلیل عمیق بپردازد.</td></tr>
<tr><td></td><td>نقد هنری</td><td>حساسیت بصری نسبت به پدیده های هنری داشته باشد.</td><td>ویژگی‌ها و کیفیت‌های پیچیده و ظریف مستتر در آثار هنری و محیط پیرامون خود را درک کند</td><td>ویژگی‌ها و کیفیت‌های پیچیده و ظریف مستتر در آثار هنری و محیط پیرامون خود را درک کرده و تفسیر و نقد کند.</td></tr>
<tr><td></td><td>زیبایی شناسی</td><td>در گفتگوی دائمی دربارهٔ ماهیت هنر شرکت کند.</td><td>بر اساس ملاک‌های دقیق به قضاوت دربارهٔ هنر بپردازد.</td><td>بر اساس ملاک‌های دقیق به قضاوت دربارهٔ هنر و دفاع از آن بپردازد.</td></tr>
</table>

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول- کلیات و اهمیت کاربرد هنر در آموزش

- هنر و بازاندیشی مفهوم سواد
- پیامدهای تربیت هنری
- هنر و تربیت چندفرهنگی

تکلیف یادگیری:

دانشجویان به شرح پیامدهای تربیت هنری در تعلیم و تربیت بپردازند.

فصل دوم- تولید آثار هنری

- برای کسب مهارت‌ها و توسعهٔ تخیل‌گرایی مورد نیاز برای عملکرد هنری با کیفیت بالا به دانش‌آموزان یاری رساند.
- دانشجویان باید برنامهٔ درسی را طراحی کنند که مهارت‌هایی برای توسعه تخیل گرایی آنها فراهم شود.
- دانشجویان با دامنه وسیعی از رسانه ها، ابزارها، تجهیزات و فنونی که توسط هنرمندان به کار گرفته می شوند، آشنا می شوند. همچنین سوژه ها، موضوعات درسی، نهادها و سایر ابزارهایی که تولید هنری را رشد و شکل می دهد، را می شناسند.
- دانشجویان می توانند مهارت ها و سنت های هنروری و هنرمندی را یاد بگیرند. مهارت هایی نظیر کاربرد رسانه ها، وسایل مختلف و به کارگیری ظرفیت ها و قابلیت های آنان.
- دانشجویان می توانند افکار، ارزش ها و احساسات مختلف خود را در یک شکل تجسمی از طریق دستیابی به راه های پاسخگو و فعالیت هایی که هنرمندان انجام می دهند، بیان کنند.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان باید احساساتشان را توسعه دهند، تخیل‌گرایی‌شان را پرورش دهند و مهارت‌های فنی مورد نیاز برای انجام کار صحیح با مواد آموزشی را کسب کنند.
- دانشجویان باید لذت ناشی از خلق آثار تجسمی را تجربه کنند و فرصت کسب مهارت‌های لازم برای دستیابی به این تجربهٔ لذت‌بخش را داشته باشند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل سوم- تاریخ هنری

در برنامهٔ تربیت هنری دانشجویان به درک زمینهٔ تاریخی و فرهنگی که هنر در آن پدید آمده، می پردازند. دانشجویان بر اساس آثار مختلف تاریخی، هنری، فرهنگی به حوزه تاریخ هنر ایران آگاهی یافته و آن را به صورت کاربردی مورد توجه قرار می دهند.

- **اطلاعات واقعی در مورد هنرمندان:** مثل تاریخ تولد و مرگ، سوابق و تجارب اولیه، اطلاعات در مورد آثار هنری مثل توصیف فیزیکی، موضوعی و شرایط.

- **تحلیل صوری اثر هنری**، یعنی توصیف کردن و تحلیل کردن حلقه های ارتباطی در یک اثر هنـری (رنـگ، فضـا و...) به عنوان مبنایی برای فهم این که چگونه اثر هنری متناسب با خصوصیات یک هنرمند و یا هماهنگ با یـک جنـبش یـا سنت هنری است.
- **تحلیل اثر هنری**: شامل اطلاعاتی دربارهٔ وسایل و مواد مورد استفاده، ابزارها و روش های به کار برده شـده و تغییـرات حاصله در اثر هنری که ناشی از گذر زمان یا سایر تأثیرهای محیطی است.
- **روابط مربوط به زمینه (بستر)**: یعنی بررسی ارتباط میان آثار هنری و محیط اجتماعی، سیاسی و فرهنگـی و شـناخت تأثیر آن بر آثار مورد نظر.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان باید رابطهٔ میان هنر و فرهنگ را دریابند؛ مثلاً اینکه فناوری و ایدئولوژی در یک مقطع خاص چه تأثیری در آثار هنری هنرمندان گذاشته است.
- به تحلیل صوری، واقعی و روابط زمینه ها در یک یا چند اثر هنری ملی یا بین المللی بپردازند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل چهارم- نقد هنری

– دانشجویان باید چگونگی دیدن و صحبت کردن دربارهٔ کیفیت‌های هنری را بیاموزند. نگریستن شکلی از پیشرفت شناختی است. بنابراین دانشجویان با نگاهی متفاوت به آثار و پدیده های هنری می نگرند و تکنیک های نقد آثار هنری را می آموزند.

– نقادی هنری شامل کاربرد زبان، نگارش متفکرانه و هوشمندانه و صحبت کردن درباره هنر است که از طریق آن فرد می تواند به نحوی بهتر و پربارتر نقش و جایگاه هنر را در فرهنگ و جامعه درک کند و برای آن ارزش قائل شود.

- دانشجویان مراحل چهارگانه نقادی هنری را باید بیاموزند:

۱. **توصیف:** اگرچه مرحله توصیف بر ابعادی تأکید دارد که ما از طریق آنها به درک کلی امور می رسیم اما می تواند بحث های عمیقی را پدید آورد. گاهی ممکن است فردی رنگی را قرمز ببیند اما فرد دیگری آن را نارنجی ببیند و یا یک نفر شکلی را مربع ببینند ولی فرد دیگر آن را چند ضلعی ببیند. به هر حال از طریق توصیف است که می توان زبان را دقیق تر نشان داد.

۲. **تحلیل:** اگرچه تحلیل یک مبنای ادراکی دارد اما از مرحله توصیف یک گام فراتر می رود و فراگیر را وادار می کند تا ساختار یا ترکیب یک اثر هنری را تحلیل کند. فراگیر باید بتواند بین تقارن و نامتقارن تفاوت قائل شود، رسانه های هنری را تشخیص دهند، نسبت به کیفیت های رنگ و خط حساس باشد. آیا دانشجویان می توانند از زبان طراحی استفاده کنند یا خیر؟

۳. **تفسیر:** در مرحله تفسیر، دانشجویان به سطوح تخیلی تر قدم می گذارد و از او خواسته می شود تا درباره معنای مستتر در اثر هنری و یا هدف موجود در ذهن هنرمند تأمل کند. برای انجام این کار از دانشجو خواسته می شود تا بین ساختار موجود در اثر هنری و جهتی که هنرمند فراگیر را به آن سمت می کشاند، ارتباط برقرار کند. در این مرحله درباره اثر هنری سوال های مختلفی مطرح می شود و ویژگی آنها، این است که سوالات باز هستند و پاسخ درست یا غلط ندارند.

۴. **قضاوت:** فرایند نقد به طور طبیعی با قضاوت خاتمه می یابد. این قضاوت نتیجه ای است که بیانگر موفقیت یا شکست اثر هنری است و جایگاه آن در مقایسه با سایرآثار هنری نشان می دهد. قضاوت های شکل گرفته در این حالت به بحث گذاشته نمی شوند زیرا این وظیفه نقادان و خبرگان حرفه ای تر است نه معلمان دوره ابتدایی.

تکلیف عملکردی

- حساسیت بصری باید در دانشجویان پرورش یابد تا به اتکای آن بتوانند خصوصیات و کیفیت‌های پیچیده و ظریف مستتر در آثار هنری و محیط پیرامون خود را درک و توصیف کنند.
- مراحل چهارگانه نقد هنری را در طول ۴ جلسه در مورد یک اثر هنری ملی بکار بگیرند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل پنجم- زیبایی شناسی

- هدف دیگر تربیت هنری مربوط به ارزش‌هایی است که هنرها ایجاد می‌کنند.
- توجه دانشجویان به فرایند آفرینش هنرمندانه، پدیده هنری، تفسیر و شناخت، ارزشیابی انتقادی، زمینه فرهنگی و اجتماعی آن معطوف شود.
- زیبایی شناسی به دانشجویان یاد می دهد که به طور فلسفی بیندیشند، پرسش ها و پاسخ های ممکن که به طور طبیعی در مسیر ساختن، نقادی و بررسی تاریخی هنر به وجود می آید را مورد بررسی قرار دهند.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان باید گفتگوی دائمی دربارهٔ ماهیت هنر شرکت کنند.
- براساس ملاک های زیباشناسانه به قضاوت دربارهٔ هنر و دفاع از آن بپردازند.

فصل ششم- هنر و برنامه درسی تلفیقی

این دیدگاه به آن برنامهٔ درسی هنر اشاره دارد که با دیگر برنامه‌های درسی هنری و غیرهنری تلفیق می‌شود. برنامهٔ درسی تلفیقی هنر عموماً در یکی از چهار نوع ساختار برنامهٔ درسی سازماندهی می‌شود:

- گاهی از هنر استفاده می‌شود تا به فراگیران کمک کند تا دورهٔ خاص تاریخی یا فرهنگی خاص را بشناسند؛ مثل مطالعهٔ جنگ داخلی در کنار عکس‌های ماتئو برادی، و یا موسیقی و معماری آن دوره و طرز پوشش افراد طبقات اجتماعی.
- دومین شکل تلفیق حالتی است که در آن به فراگیران کمک می‌شود تا شباهت‌ها و تفاوت‌ها میان هنرها را بشناسند. مانند تفاوت معنای ریتم در موسیقی با معنای ریتم در هنرهای تجسمی.
- سومین شکل تلفیق، شناسایی ایدهٔ اصلی است که در هنر در دستِ انجام و یا در دیگر حوزه‌ها قابل شناسایی است.
- چهارمین نوع تلفیق مربوط به تمرین حل‌مسئله است. می‌توان از دانشجویان خواست که مسئله‌ای را تعریف یا بیان کنند که مستلزم در نظر گرفتن دیسیپلین‌های مختلف است؛ مثلاً اگر از دانش‌آموزان دبیرستانی خواسته شود که برای دانش‌آموزان پیش‌دبستانی یک بازی طراحی کنند، آن‌ها باید ملاحظات طراحی، رشد کودک، ویژگی‌های فیزیکی مواد آموزشی، ترکیب این موارد و مسائل زیباشناسی را در نظر بگیرند. این امر را می توان به صورت عملی با دانشجویان تمرین کرد.

تکلیف عملکردی:

- دانشجویان با استفاده از فعالیت های هنری مختلف برای یک درس مانند علوم، ریاضی، فارسی و ... به صورت تلفیقی یک برنامه درسی طراحی کند و متناسب با آن به صورت عملی آن برنامه درسی تلفیقی را اجرا کند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

فصل هفتم- تجارب نوآورانه آموزش هنر

- در این فصل دانشجویان با تجارب بین المللی در حوزه آموزش هنر آشنا می شوند و کاربرد هنر در آموزش را به صورت واقعی درک می کنند.
- همچنین برخی مجامع بین المللی در حوزه آموزش هنر به صورت الکترونیکی و کتابخانه ای به دانشجویان معرفی می شود تا در حوزه های هنری مورد علاقه خود به کسب دانش و مهارت های حرفه ای بپردازند.

برنامه های آموزش هنر عبارتند از:

- کنفرانس جهانی آموزش هنر
- پروژه تتاک (***TETAC***)
- پروژه رامبرانت
- آشنایی با مجامع تخصصی، سایت های اینترنتی و نشریات آموزش هنر

تکلیف عملکردی

- دانشجویان با مراجعه به سایت ها و منابع الکترونیکی به معرفی فعالیت های مجامع بین المللی در حوزه آموزش هنر بپردازند.
- نمونه کارهای هنری مختلف در حوزه آموزش هنر به دانش آموزان را جستجو و معرفی کنند.
- به صورت پوشه کار ارائه شود.

۳ . راهبردهای تدریس و یادگیری

- استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس مفاهیم و کلیات با استفاده از ابزارهای رایانه ای مناسب.
- شیوه های تدریس مشارکتی و گروهی، بازدید از مراکز هنری و موزه ها و گالری ها، روش ایفای نقش.
- راهبرد غیر مستقیم برای طراحی فرصت های یادگیری بر اساس ابعاد نقد هنری، تاریخ هنری و زیبایی شناسی.

۵. منابع آموزشی

منابعی که تا پایان سال ۱۳۹۸ برای استفاده در این درس پیشنهاد می‌شود، عبارتند از

- منبع اصلی

برای بخش نظری:

– مهرمحمدی، محمود؛ کیان، مرجان (۱۳۹۳). برنامه درسی و آموزش هنر در آموزش و پرورش، تهران: سمت.

برای بخش عملی:

– سایر منابع آموزشی معتبر که شیوه های تولید محصولات هنری را آموزش داده اند.

- منابع فرعی:

مجامع معتبر بین المللی مرتبط با آموزش هنر مانند:

- National Art Education Association
- Getty Institute for Education in Art
- International Society for Education through Art

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

- ارزشیابی پایانی: آزمون پایان ترم= ۶ نمره
- ارزیابی پوشه کار بر اساس تولیدهنری، تاریخ هنری، نقد هنری = ۸ نمره
- اطلاع رسانی توسط دانشجویان در طول ترم مانند معرفی کتاب، سایت، اخبار، گزارش های علمی، همایش ها و ... مرتبط با آموزش هنر= ۳ نمره
- معرفی، نقد و تحلیل آثار هنری، تاریخی، فرهنگی ملی و بین المللی توسط دانشجویان در طول ترم= ۳ نمره

سرفصل درس « کاربرد زبان در تربیت»

۱. معرفی درس و منطق آن

رابطه زبان و تربیت، ریشه در وجوه مشترک آنها دارد: اندیشه و ارتباط. اندیشه از یک طرف با زبان آمیخته است و از طرف دیگر تربیت، به ویژه به معنای متعالی آن بر اندیشه استوار می گردد. اندیشه، از یک سو، محور تربیت و عمل تربیتی است، و از سوی دیگر، زبان و اندیشه، رابطه‌ای ناگسستنی دارند. این رابطه و پیوستگی چنان است، که برخی از فیلسوفان و دانشمندان، اندیشه و زبان را یکی دانسته اند.

ارتباط، محور دیگر رابطه تربیت و زبان است. ارتباط جنبه عینی و قابل مشاهده رابطه زبان و تربیت است. ارتباط، موضوعی مهم در مباحث مربوط به زبان است؛ به طوری که، برخی از زبان شناسان، ارتباط را مهم ترین کارکرد زبان دانسته اند؛ و تربیت نیز، فرایندی ارتباطی است، و بدون برقراری ارتباط، میان مربی و تربیت شونده، تربیت، ممکن نمی گردد. بخش مهمی از ارتباط تربیتی/آموزشی از طریق ارتباط کلامی شکل می‌گیرد. آیا زبان و ارتباط از طریق زبان، می تواند اهداف تربیت را محقق سازد؟ چه ملاحظات و چه محدودیت هایی در این مسیر وجود دارد؟ با شناخت ویژگی های زبان و چگونگی به کارگیری زبان و برقراری ارتباط زبانی مناسب در فرایند تربیت/آموزش ضمن جستجوی پاسخ این پرسش ها، امکان فعالیت تربیتی/آموزشی موثرتری برای معلمان فراهم می‌شود.

مشخصات درس	نام درس: کاربرد زبان در تربیت
نوع درس: عملی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: ندارد	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** ۱- با توجه به انواع ارتباط زبانی(کلامی) در ابعاد مختلف حیطه‌ها و فعالیت‌های ارتباطی در تربیت/آموزش، رابطه زبان و تربیت را بفهمد و با توجه به وظایف تربیتی/آموزشی یک معلم به حضور و نقش زبان در ابعاد مختلف تربیت/آموزش (تعلیم و تربیت) آگاه و حساس شود. ۲- انواع ویژگی های زبان را بشناسد و زبان را به عنوان یک مجموعه زنده و نقش‌آفرین بفهمد. ۳-بر اساس ویژگی های زبان، مصداق‌های حضور و نقش(ویژگی‌های) زبان را در ابعاد مختلف
شایستگی اساسی:	

- CK- کدهای ۱-۱ و ۱-۲
- PCK- کدهای ۳-۱، ۳-۲، ۳-۳، ۳-۴

تربیت/آموزش و بافت های مختلف نظام آموزش و پرورش شناسایی کند.

۴- از طریق بازشناسی و درک و فهم عمیق از مفهوم تربیت و با توجه به ویژگی‌های زبان، محدودیت‌های کاربرد زبان در تربیت را بشناسد.

۵- با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان آموزش از طریق زبان و واژگان آشنا را اجرا کند.

ملاک	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
رابطه زبان و تربیت	انواع ارتباط و رخدادهای ارتباطی زبانی(کلامی) در تربیت/آموزش را بشناسد.	با توجه به انواع ارتباط زبانی در تربیت/آموزش و نیز فعالیت‌های تربیتی/آموزشی یک معلم، مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی زبان در ابعاد مختلف تربیت/آموزش و در انواع ارتباط‌های تربیتی/آموزشی معرفی کند.	آثار مثبت و منفی انواع کاربرد زبان در ارتباط تربیتی/آموزشی را جستجو کند و برخی از آنها را معرفی کند.
شناخت کلی زبان	انواع ویژگی‌های زبان از آوا تا معنا را به صورت کلی بشناسد.	زبان را به عنوان یک مجموعه زنده و نقش‌آفرین در انواع فعالیت های ارتباطی، به ویژه در فرایند تربیت بفهمد.	آثار ویژگی‌های زبان در انواع ارتباط تربیتی/آموزشی را مشاهده و گزارش کند.
شناخت جزئی تر زبان	انواع ویژگی‌های زبان را از آوا تا معنا و در واحدهای مختلف زبان(از واژه تا متن) بشناسد.	مصداق‌های حضور و نقش آفرینی(ویژگی های) زبان را در آموزش زبان(فارسی) و در آموزش دروس دیگر(آموزش از طریق زبان) بشناسد.	بر اساس شناخت ویژگی های زبان، تغییرات لازم را در نمونه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های زبان و با توجه به آن بحث کند.

	شناخت محدودیت‌های کاربرد زبان	از طریق بازشناسی و درک و فهم عمیق از مفهوم تربیت، الزامات تربیت/آموزش و ارتباط تربیتی/آموزشی را بشناسد.	بر اساس الزامات تربیت/آموزش و ارتباط تربیتی/آموزشی و با توجه به ویژگی‌های زبان، محدودیت‌های کاربرد زبان را در تحقق اهداف کلی تربیت/آموزش بشناسد.	با توجه به محدودیت‌های کاربرد زبان در تحقق بخشیدن به اهداف کلی تربیت/آموزش، درباره آثار کاربرد بدون محدودیت زبان در تربیت/آموزش بحث کند.
	آموزش از طریق زبان(واژگان) آشنا	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در تربیت/آموزش(دروس مختلف) بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در سوادآموزی به ویژه آموزش واژگان اجرا کند.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در آموزش دروس دیگر اجرا کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	موضوع	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول و دوم	**رابطه زبان و تربیت**	**-منابع:(۸) و (۵) و(۲۰)** -ضرورت آگاهی معلمان از رابطه زبان و تربیت و ویژگی‌های زبان و نقش‌آفرینی آن در تربیت -ارتباط و مفاهیم اصلی ارتباط -روش‌های برقراری ارتباط و ارتباط موثر - شناسایی انواع ارتباط و رخدادهای ارتباطی زبانی (کلامی) در تربیت/ آموزش و نیز فعالیت‌های تربیتی/	- مطالعه منابع مربوط به ضرورت آگاهی معلمان از رابطه زبان و تربیت و ویژگی‌های زبان و نقش‌آفرینی آن در تربیت -مطالعه منابع مربوط به ارتباط و درک اجزاء یک فرایند ارتباطی و روش‌های برقراری ارتباط موثر - معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی زبان در ابعاد مختلف تربیت/آموزش و در انواع ارتباط‌های تربیتی/ آموزشی	-مصداق‌های حضور و کاربرد زبان در کار یک معلم را بیان کند. -آثار مثبت و منفی انواع کاربرد زبان در ارتباط تربیتی/ آموزشی را جستجو کند و برخی از آنها را گزارش کند.

		آموزشی یک معلم،	و نیز فعالیت‌های تربیتی/ آموزشی یک معلم	
سوم و چهارم	**شناخت کلی زبان**	**-منابع:(۷)یا(۹)و (۱۰)** -انواع ویژگی‌های زبان از آوا تا معنا به صورت کلی -معرفی زبان به عنوان یک مجموعه زنده و نقش‌آفرین در انواع فعالیت‌های ارتباطی - ساختمان و نقش و منشا زبان نظامداری و ساختمندی و قاعده مندی و ... منشا زبان: الهی و طبیعی و اجتماعی و جسمی و ابزاری و ژنی و ... زبان انسان و زبان حیوان: زبان حیوانات و نخستیها و	مطالعه منابع و مباحث نظری مربوط به انواع ویژگی‌های زبان از آوا تا معنا - زبان را به عنوان یک مجموعه زنده و نقش‌آفرین در انواع فعالیت‌های ارتباطی فرایند تربیت بفهمد. -معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی زبان در انواع ارتباط، به ویژه در فرایند تربیت/آموزش و نیز فعالیت‌های ارتباطی یک معلم در مدرسه	-حضور و آثار زبان در انواع ارتباط تربیتی/ آموزشی را مشاهده و گزارش کند. - با تغییر دادن برخی از ویژگی های زبانی در جریان برقراری ارتباط کلامی، تغییر نتایج ارتباط را مشاهده، تحلیل و گزارش کند.
پنجم	**شناخت جزئی زبان: آواشناسی-واجشناسی**	**-منابع:(۷) و (۱۴)** -انواع ویژگی‌های آواجشناسی زبان را در واحدهای مختلف زبان - آواهای زبان (آواشناسی): همخوانشناسی و واکداری و واجگاهی و واجراهی و واکه‌شناسی و ..... -نظام آوایی زبان (واجشناسی): واج و واجگونه و زوج کمینه و واجآرایی و هجا و همبرتولیدی	-مطالعه منابع معرفی شده و یادگیری موارد زیر: -انواع ویژگی‌های آواجشناسی زبان را در واحدهای مختلف زبان آواهای زبان (آواشناسی): همخوانشناسی و واکداری و واجگاهی و واجراهی و واکه‌شناسی و ..... -نظام آوایی زبان (واجشناسی): واج و واجگونه و زوج کمینه و واجآرایی و هجا و	- با تغییر دادن برخی از ویژگی‌های آواجشناسی زبان در جریان برقراری ارتباط کلامی، تغییر نتایج ارتباط را مشاهده، تحلیل و گزارش کند.

			همبرتولیدی	
ششم	**شناخت جزئی زبان: نقش آواشناسی- واجشناسی در سواد آموزی و آموزش**	**-منابع:(۷) و (۱۴) و (۱۵) و (۱۷)** - ماهیت سوادآموزی و چگونگی آموزش مهارت‌های زبانی - مصداق‌های حضور و نقش آفرینی (ویژگی های) آواجشناسی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان -آگاهی فرازبانی واجشناختی و کاربرد آن در آموزش، به ویژه خواندن و نوشتن	- مطالعه منابع و مطالب مربوط به بحث آواشناسی- واجشناسی - مطالعه مباحث مربوط به سوادآموزی و آموزش مهارت‌های زبانی - شناسایی و معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) آواجشناسی زبان در آموزش مهارتهای چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان)	بر اساس شناخت ویژگیهای آواجشناسی زبان و آگاهی فرازبانی واجشناختی، تغییرات لازم را در نمونه‌ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های آواجشناسی زبان و با توجه به آنها بحث کند. - شناسایی و معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) آواجشناسی زبان در آموزش مهارتهای چهارگانه زبانی (زبان فارسی)
هفتم	**شناخت جزئی زبان: صرف؛ نقش صرف در سوادآموزی و آموزش به طور کلی**	**-منابع:(۷) و (۱۵) و (۱۷)** -انواع ویژگی‌های صرفی زبان در واحدهای مختلف زبان: واژه‌سازی، ریشه‌شناسی، راههای واژه‌سازی، ابداع و وامگیری و ... -تکواژشناسی/ صرف، تکواژ، تکواژگونه و ... -روش جستجو و یافتن مصداق‌های ویژگی‌های صرفی زبان در آموزش مهارتهای چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش	- مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های صرفی زبان در واحدهای مختلف زبان: واژه‌سازی، ریشه‌شناسی، راههای واژه‌سازی، ابداع و وامگیری، تکواژشناسی/ صرف، تکواژ، تکواژگونه و ... انواع ویژگی‌های صرفی زبان را در واحدهای مختلف زبان بشناسد: واژه‌سازی، ریشه‌شناسی، راههای واژه‌سازی، ابداع و وامگیری و ...	-بر اساس شناخت ویژگیهای صرفی زبان و آگاهی فرازبانی صرفی، تغییرات لازم را در نمونه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های صرفی زبان و با توجه به آنها بحث کند. - شناسایی و معرفی مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) صرفی زبان در آموزش مهارتهای چهارگانه زبانی (زبان فارسی) -کاربرد آگاهی فرازبانی صرفی در خواندن و نوشتن خود و گزارش نتیجه اقدام

		دروس دیگـــر (آمـــوزش از طریق زبان) -آگاهی فرازبانی صـرفی را بشناسـد و کـاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	تکواژشناسی/ صرف، تکواژ، تکواژگونه و ... مصـــداق‌هـــای حضـــور و نقش‌آفرینی (ویژگـی‌هـای) صرفی زبـان را در آمـوزش مهارتهای چهارگانـه زبـانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگـــر (آمـــوزش از طریق زبان) بشناسد. آگاهی فرازبـانی صـرفی را بشناسـد و کـاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	
هشتم	**شناخت جزئی زبان: شناخت جزئی زبان: نحو؛ نقش نحو در سوادآموزی و آموزش به طور کلی**	**-منـــابع:(۷) و (۱۵) و (۱۷)** -انواع ویژگی‌هـای نحـوی در واحدهای مختلف زبان -مصـداق‌هـای حضـور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌هـای) نحـوی زبـان در آمـوزش مهارتهای چهارگانه زبـانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگـــر (آمـــوزش از طریق زبان) -آگاهی فرازبانی نحـوی و کـــــــاربردآن در درک خوانداری و در نوشتن	– مطالعه منـابع و مطالـب مربوط به انواع ویژگی‌های نحوی در واحدهای مختلف زبان -انواع ویژگی‌هـای نحـوی زبـــان را در واحـــدهای مختلف زبان بشناسد. -آگاهی فرازبـانی نحـوی را بشناسـد و کـاربردش را در درک خوانداری و در نوشتن بداند. -مصداق‌هـایی از حضـور و نقش‌آفرینی (ویژگـی‌هـای) نحوی زبـان را در آمـوزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگـــر (آمـــوزش از طریــق زبـان) شناسـایی و معرفی کند.	-بر اسـاس شـناخت ویژگیهـای نحوی زبـان و آگـاهی فرازبـانی نحوی، تغییرات لازم را در نمونـه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های نحوی زبـان و بـا توجه به آنها بحث کند. -کاربرد آگاهی فرازبـانی نحـوی در خواندن متـون درسـی خـود و هنگام نوشتن نوشته های خود و و تحلیل و گزارش نتیجه اقدام
نهم و دهم	**شناخت جزئی زبان:**	**-منـــــابع:(۸) و (۵) و (۶) و (۲)**	– مطالعه منـابع و مطالـب مربوط به انواع ویژگی‌های	-بر اساس شناخت ویژگـی‌هـای معناشـــناختی زبـــان و آگـــاهی

	معناشناسی و نقش ویژگی‌های معناشناختی زبان در تربیت/آموزش	-انواع ویژگی‌های معناشناسی زبان در واحدهای مختلف زبان؛ معناشناسی، مختصات معنایی، نقشهای معنایی، روابط معنایی و همآیی و .... مصداق‌های حضور و نقش آفرینی (ویژگی های) معناشناسی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) آگاهی فرازبانی معناشناختی و کاربرد آن در خواندن و نوشتن	معناشناختی در واحدهای مختلف زبان؛ از جمله مطالب مربوط به معناشناسی، مختصات معنایی، نقشهای معنایی، روابط معنایی، چند معنایی و همآیی و .... - مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) معناشناختی زبان را در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی(زبان فارسی) - مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) معناشناختی زبان در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) را معرفی کند. آگاهی فرازبانی معناشناختی را بشناسد و کاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	فرازبانی معنایی، تغییرات لازم را در نمونه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های معنایی زبان و با توجه به آنها بحث کند. - در متون درسی مختلف مثل علوم تجربی، معناهای ممکنی که از جمله ها ممکن است به ذهن کودکان دبستانی متبادر شود را مشاهده و ضمن گزارش درباره آنها بحث کند. -فهم دانش آموزان پایه‌های مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه های به کار رفته در متون درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند.(این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود.)
یازدهم	**شناخت جزئی زبان: کاربردشناسی و گفتمانشناسی**	**-منابع:(۸) و (۵) و (۶)** -انواع ویژگی‌های کاربردشناسی و گفتمانشناسی زبان در واحدهای مختلف زبان: کاربردشناسی و بافت و ارجاع و کنش گفتها و ادب و ... -تحلیل گفتمان/ گفتمانشناسی و تعبیر و	- مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های کاربردشناسی و گفتمانشناسی زبان را در واحدهای مختلف زبان بشناسد: کاربردشناسی و بافت و ارجاع و کنشگفتها و ادب و ... -و نیز مطالعه منابع درباره تحلیل گفتمان/گفتمان‌شناسی و	بر اساس شناخت ویژگیهای کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی زبان و آگاهی فرازبانی کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی، تغییرات لازم را در نمونه‌ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های کاربردشناسی و گفتمان‌شناسی زبان و با توجه به آنها بحث کند. -فهم دانش‌آموزان پایه‌های

		استنباط و انسجام و پیوستگی و گفتگو/ دیالوگ و اصول همیاری گرایس و پسازمینه و پیشازمینه - آگاهی فرازبانی کاربردشناسی و گفتمانشناسی را و کاربرد آن در خواندن و نوشتن	تعبیر و استنباط و انسجام و پیوستگی و گفتگو/ دیالوگ و اصول همیاری گرایس و پسازمینه و پیشازمینه -مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) کاربردشناسی و گفتمانشناسی زبان را در آموزش مهارتهای چهارگانه زبانی (زبان فارسی) معرفی کند. -و مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی ویژگی‌های کاربردشناختی و گفتمان‌شناسی زبان را در آموزش دروس دیگر بشناسد. -آگاهی فرازبانی کاربردشناسی و گفتمانشناسی را بشناسد و کاربردش را در خواندن و نوشتن بداند.	مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در متون درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند.(ا این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود.)
دوازدهم	**شناخت جزئی زبان: گونه‌شناسی**	**-منابع:(۸) و (۱۳) و (۶) و (۲)** -انواع ویژگی‌های گونه‌شناسی زبان در واحدهای مختلف زبان: تاریخ و تحول زبان و خانواده و درخت و تطبیقی و تاریخ و مفاهیم درزمانی و همزمانی و .... -زبان و گونه‌های جغرافیایی زبانی و گونه	-مطالعه منابع و مطالب مربوط به انواع ویژگی‌های گونه‌شناسی زبان در واحدهای مختلف زبان: تاریخ و تحول زبان و خانواده و درخت و تطبیقی و تاریخ و درزمانی و همزمانی و .... زبان و گونه‌های جغرافیایی زبانی و گونه استانده و لهجه و گویش و دوزبانگی	بر اساس شناخت ویژگیهای گونه‌شناسی زبان و آگاهی فرازبانی گونه‌شناسی، تغییرات لازم را در نمونه ای از تدریس خود نمایش دهد و درباره تفاوت تدریس بدون توجه به ویژگی‌های گونه‌شناسی زبان و با توجه به آنها بحث کند. -فهم دانش آموزان پایه‌های مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه های به کار رفته در متون

		استانده و لهجه و گویش و دوزبانگی و دوزبانگونگی و زبان آمیخته و .... -زبان و گونه‌های اجتماعی زبانی و جامعه‌شناسی زبان و سبکهای زبانی و اعتبار اجتماعی زبان و گونه‌های شغلی و سنی و جنسی و زبان و فرهنگ و نسبیت زبانی و مقولات فرهنگی و اجتماعی و جنسیتی و جهانشناختی و ایدیولوژی و حاکمیتی.... -مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) گونه‌شناختی زبان در آموزش مهارت‌های چهارگانه زبانی (زبان فارسی) -و نیز در آموزش دروس دیگر -آگاهی فرازبانی گونه‌شناسی و کاربرد آن در آموزش مدرسه‌ای	و دوزبانگونگی و زبان آمیخته و .... زبان و گونه‌های اجتماعی زبانی و جامعه‌شناسی زبان و سبکهای زبانی و اعتبار اجتماعی زبان و گونه‌های شغلی و سنی و جنسی و زبان و فرهنگ و نسبیت زبانی و مقولات فرهنگی و اجتماعی و جنسیتی و جهانشناختی و ایدیولوژی و حاکمیتی.... -مصداق‌های حضور و نقش‌آفرینی (ویژگی‌های) گونه‌شناختی زبان را در آموزش مهارتهای چهارگانه زبانی (زبان فارسی) -و در آموزش دروس دیگر (آموزش از طریق زبان) معرفی کند. - کاربرد آگاهی فرازبانی گونه‌شناختی در آموزش مدرسه‌ای را با مثال معرفی کند.	درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند.(این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود.) -میزان تنوع گونه‌های زبانی و مشکلات ناشی از آن را با توجه به تجربه تحصیل خود به عنوان دانش آموز و دانشجو، به صورت مکتوب و شفاهی ارائه کند و درباره آن بحث کند.
سیزدهم	**شناخت محدودیت‌های کاربرد زبان**	**-منابع: (۱)** - محدودیت کاربرد زبان در تربیت: محدودیت ناشی از ویژگی تربیت - محدودیت کاربرد زبان در تربیت: محدودیت ناشی از ویژگی های زبان -بیان تجربه های مدرس از محدودیت‌هایی که در	-مطالعه منابع مربوط به درس - الزامات ناشی از مفهوم تربیت را معرفی کند. - با توجه به مفهوم تربیت/آموزش بگوید و بنویسد که چه نوع اهداف تربیتی/آموزشی را نمی‌توان به صورت کلامی آموخت.	- فهم دانش آموزان پایه‌های مختلف را از معنی اصطلاحات و واژه های به کار رفته در متون درسی آنان از جمله کتاب دینی؛ اجتماعی و ریاضی و ... بپرسد، ثبت و گزارش کند.(این تکلیف تا هفته سیزدهم انجام شود.) -با توجه به تجربه های خود به عنوان یادگیرنده، بنویسد که چه

		تدریس خود از طریق کلام و کتاب داشته است؛ در چه شرایطی نتوانسته است از طریق سخن، موجب یادگیری شاگردان یا فرزندان خود شود.	- با توجه به شناخت ویژگی های زبان، محدودیت‌های کاربرد زبان در تربیت را معرفی کند.	موضوعاتی را از طریق کتاب و کلام نتوانسته است بیاموزد و چرا؟ -در صورتی که تجربه تدریس به هر شکلی داشته است بیان کند که در چه شرایطی نتوانسته است از طریق سخن، موجب یادگیری شاگرد شود.(مکتوب و ارائه در کلاس و بحث)
چهاردهم	**آموزش از طریق زبان (واژگان) آشنا**	**-منابع:(۶) و (۲)** -معرفی ویژگی‌های واژگان پایه -ویژگی‌های معناشناختی واژگان پایه - اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا در تربیت/ آموزش با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، با مثال واژگان پایه	-مطالعه منابع از جمله کتاب واژگان پایه -معرفی ویژگی‌های معناشناختی واژگان پایه -با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در تربیت/ آموزش بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، چگونگی کاربرد زبان آشنا را در تربیت/ آموزش گزارش کند. -یک کتاب درسی را انتخاب کند، بخشی از آن را به دانش آموزان بدهد تا بخوانند، سپس میزان فهم آنان را بسنجد؛ در مرحله بعد در همان متن با استفاده از واژه های کتاب واژگان پایه، واژه هایی را جایگزین کند، سپس از دانش آموزان بخواهد متن جدید را بخوانند و فهم آنان ارز معنای متن را مجددا بسنجد. فرایند و نتیجه کار را به صورت کتبی گزارش کند و در کلاس درباره آن بحث شود.
پانزدهم	**آموزش از طریق زبان (واژگان) آشنا**	**-منابع:(۶) و (۲)** با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در سوادآموزی بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در سوادآموزی بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در سوادآموزی اجرا کند.

شانزدهم	آموزش از طریق زبان (واژگان) آشنا	-منابع:(۶) و (۲) با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در دروس مختلف بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان، اهمیت و چگونگی کاربرد زبان آشنا را در دروس مختلف بفهمد.	با توجه به ویژگی‌های معنی‌شناختی زبان و واژگان، آموزش از طریق واژه‌های آشنا را در آموزش دروس دیگر اجرا کند.
هفدهم	جمع بندی	مروری بر اهداف اصلی درس	تحقق اهداف یادگیری درس، مطابق با سطوح سه گانه	-گزارشی مکتوب درباره تحقق اهداف پنج گانه درس هر دانشجو ارائه دهد و به صورت گروهی بحث کنند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

– آماده سازی درس ها در قالب اسلایدهای آماده شده ویژه هر جلسه توسط مدرس؛

– موضوع اسلایدها شامل طرح درس، محتوا، معرفی منابع و پرسش و تمرین و در پایان جمع بندی و معرفی منابع درس جلسه بعد است.

– پرسش از دانشجویان درباره موضوع جلسه قبل و گفتگو درباره مطالعات انجام شده

– دانشجویان و مدرسان درباره مطالب مورد مطالعه به طور مختصر فهم خود را می نویسند(در پوشه کار قرار می دهند) و در جلسه بعد ۱۵ دقیقه صرف بیان فهم خود درباره مطالب مورد مطالعه می‌شود. (انجام تکالیف توسط مدرس همچون دانشجو، ضروری است)

– ارائه درس به صورت سخنرانی همراه با طرح پرسش و گفتگو یک سوم وقت کلاس

– ارائه تمرین عملی و نیز پرسش درباره موضوع درس

– در هر جلسه دانشجویان مصداق های عملی بحث را در محیط زندگی و محیط تحصیلی خود ارائه می کنند.

– معرفی منابع اصلی و فرعی برای مطالعه ویژه هر جلسه توسط مدرس

– مطالعه منابع معرفی شده برای هر جلسه قبل از حضور در کلاس توسط دانشجویان

۴. منابع آموزشی:

منابع اصلی:

۱- دادرس، محمد و نقیب زاده، میرعبدالحسین. (۱۳۸۶). زبان، مساله ای معرفتی و تربیتی در آراء فیلسوفان و مربیان، **فصلنامه اندیشه های نوین تربیتی.**۳(۳)، ۹۵-۱۱۷

۲- دادرس محمد(۱۳۹۱) طبقه‌بندی چندگانه موضوعی واژگان پایه فارسی، **فصلنامه مطالعات برنامه درسی**،۷(۲۷) ۳۳-۶۶.

۳- دستجردی کاظمی مهدی, سلیمانی زهرا.۱۳۸۵، آگاهی واج شناختی چیست؟، **پژوهش در حیطه کودکان استثنایی**، سال ۶، شماره ۴،۹۳۱-۹۵۴

منابع فرعی:

۱- صفوی, ک. ۱۳۸۲؛ ***معنی‌شناسی کاربردی***؛ تهران: انتشارات همشهری.

۲- محسنیان راد، مهدی. ۱۳۸۴ ***ارتباط شناسی***. تهران: سروش

۳- نعمت زاده شهین, دادرس محمد, دستجردی کاظمی مهدی و منصوری زاده، محرم(۱۳۹۰). **واژگان پایه فارسی از زبان کودکان ایرانی**، تهران: مدرسه برهان

۴- یول، جرج. (۱۳۷۹) **نگاهی به زبان، (یک بررسی زبانشناختی)**، ترجمه نسرین حیدری، تهران: سمت.

۵- Fillmore, L.W., & Snow, C. E. (۲۰۰۲). ***What teachers need to know about language***. Washington, DC: ERIC Clearinghouse of Languages and Linguistics.

۶- Yule, G. ۱۹۹۶. ***The Study of Language***. Cambridge, UK: Cambridge University Press

۷- باطنی محمدرضا (۱۳۸۵) زبان و تفکر؛ مجموعه مقالات زبان‌شناسی. چاپ هشتم. تهران. آگه.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

- ارزشیابی فرآیند: **ارزیابی حضور فعال دانشجو در کلاس** به میزان **۵ نمره** شامل: انجام تکالیف مطالعه و جز آن+ پاسخ به پرسش‌های شفاهی مربوط به درس جلسه قبل+ شرکت در بحث‌های کلاس از جمله طرح پرسش ؛ این نمره بر اساس فعالیت های هرجلسه و نیز بر اساس کار پوشه(**portfolio**) بتدریج داده می شود.
- **ارزیابی از مجموعه کار پوشه:۵ نمره** شامل کلیه فعالیت هایی که دانشجو در جهت اهداف کلاس انجام داده است و گزارش مکتوب یا چند رسانه ای آن در کار پوشه موجود است؛ از جمله انجام تکالیف عملکردی.
- **ارزشیابی پایانی:** آزمون مباحث نظری به **میزان ۸ نمره**؛ شیوه اجرا کتاب باز خواهد بود و پرسش‌ها از فهم دانشجو خواهد بود و نه حفظیات.
- **کوئیزهای اعلام نشده: ۲ نمره**؛ در جلساتی به صورت کتبی کوئیزهای کوچکی اجرات خواهد شد. در آغاز دوره به دانشجویان باید اطلاع داده شود که گاهی به صورت ناگهانی کوئیز خواهند داشت و باید همواره آماده باشند.
-
- **ارزیابی از خود مدرس:** هر مدرس برای این درس یک کارپوشه شخصی باید داشته باشد و گزارش مطالعات و نتایج پژوهش را در آن قرار می دهد. این کارپوشه در بازه های زمانی مناسب مبنای خود ارزیابی مدرس خواهد بود.

سایر نکات:

۱- بهتر است تدریس این درس به وسیله مدرسانی انجام شود که در عین داشتن تجربه معلمی، دارای مدرک تحصیلی زبانشناسی باشند (ارشد یا دکتری زبانشناسی).

۲- شماره منابع ضروری برای مطالعه و تدریس در کنار محتوا ذکر شده است.

۳-مطالعه منابع فرعی می تواند کمک قابل ملاحظه ای به مدرسان در تدریس مطلوب این درس باشد.

یادآوری: این سرفصل با همکاری جناب آقای دکتر مهدی دستجردی تهیه شده است.

سرفصل درس «مدیریت آموزشگاهی»

<u>۱. معرفی درس و منطق آن:</u>

مدیریت آموزشی اجرای یادگیری از طریق ارتباط درونی شاگرد با استعدادهای خود و استفاده از ظرفیت ذاتی و خلاقانه برای تولید و بازتولید دانش با حضور دائم، فعال و مشارکت جویانه او در تمام مراحل و جریان یادگیری است که در کلاس درس

امکان پذیر می شود. عادت ورزی به یادگیری از طریق تولید دانش و بهره مندی از دانش یادگرفته در حل مسایل زندگی مستلزم پشتیبانی معلمان و مدیران حرفه ای در فراهم آوردن ساختار منسجم و مرکب از عناصر مرتبط و محیط مناسب است.

مدیریت آموزشی پشتیبان تحقق آموزش و پرورش در جهت پرورش انسان کامل به لحاظ مهارت های شناختی و پردازش اطلاعات، به لحاظ مهارت های اجتماعی در پیوند انسان ها برای تقویت مهارت های تولید دانش و توسعه شناخت، به لحاظ مهارت های رفتاری برای عادت ورزی به رفتارهای منبعث از ارزش ها و موضع های منطقی و جاافتاده در ساختار شناختی فرد و بالاخره خویشتن شناسی فرد در کمک به توسعه دانش بشری است. بدیهی است که یکی از اهداف آموزش و پرورش ایجاد تغییرات به هنگام و مفید جهت توسعه پایدار و رویارویی با سیاست های جهانی است و بی تردید، تغییرات بنیادین معنی دار در سیستم آموزشی می تواند منشاء اثر در توسعه سایر عرصه ها باشد و از این منظر نقش مدیریت آموزشی کلیدی و انکار ناپذیر است.

<table dir="rtl">
<tr><td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۲ ساعت</td><td colspan="4">نام درس: به فارسی: مدیریت آموزشگاهی</td></tr>
<tr><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با مطالعه و تشریح زمینه سازی برای شناخت علمی مدیریت و رهبری در آموزش و پرورش و با تحلیل مفاهیم، اصول، نظریه ها و یافته های علمی در مدیریت آموزشی قادر خواهد بود آن را در بهسازی محیط سازمانی مدرسه و مدیریت و رهبری کلاس درس بکار گرفته و اجرا نماید.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">شایستگی اساسی:
PCK۱-۳&۴-۳ &
PK ۲-۲</td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td>مدیریت آموزشی</td><td>توانسته است با بیان تعاریفی از مدیریت آموزشی به فهرستی از نظریات مدیریت آموزشی اقدام نماید.</td><td>هر یک از دیدگاههای مدیریتی را تبین نموده و تفاوتها و شباهتهای موجود را تحلیل نموده است.</td><td>توانسته است در نقش یک معلم و مدیر آموزشی ساختاری منسجم و مرکب از عناصر آموزشی را تجزیه، تحلیل و تبیین نماید.</td></tr>
<tr><td>مدیریت آموزشگاهی</td><td>توانسته است فرآیندهای مدیریت آموزشی را در محیط های آموزشی فهرست نماید</td><td>مدیریت آموزشی و جایگاه آن را در آموزش و پرورش تجزیه و تحلیل نماید.</td><td>نقش و ضرورت مدیریت آموزشی را در تغییر و بهسازی مدارس تفسیر و تبیین نماید.</td></tr>
<tr><td>مدیریت کلاس درس</td><td>توانسته است شیوه های برقراری تعامل وارتباط در کلاس درس را در فهرستی بیان کند.</td><td>شیوه های برقراری تعامل و ارتباط در یک موقعیت یادگیری را تفسیر و در یک کلاس درس تبیین نماید.</td><td>با تحلیل و تفسیر موقعیت یک کلاس درس، ساماندهی صحیح را در کلاس بکار میگیرد.</td></tr>
</table>

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مدرسه بعنوان یک سیستم اجتماعی

۱. ساختار و تشکیلات آموزش و پرورش

۲. ارتباطات درون و بیرون مدرسه ای

۳. راه حل های رفع معضلات آموزش و پرورش

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدرسه و ساختار آموزش و پرورش

ضمن تشریح و تفسیر وظایف سازمان های آموزشی، روابط بین اداره کل آموزش و پرورش و مدرسه را تبیین نماید

فعالیت عملکردی:

یک نمونه عمودی زنجیره فرمان در اداره کل آموزش و پرورش در شهر خود را به نمایش می گذارد

فصل دوم: آشنایی با نظریات مدیریت

۱.نظریات سازمانی در مدیریت

- مدیریت کلاسیک
- تایلور
- فایول
- بوروکراسی

۲.نظریات انسانی در مدیریت

- مدیریت نئوکلاسیک
- مایو
- مک گریگور
- هرزبرگ

۳.نظریه های جدید در مدیریت

- اقتضایی
- سازمان های یادگیرنده

فعالیت یادگیری:

مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده

مطالعه منابع معرفی شده در زمینه نظریه های مدیریت

معرفی انواع الگوها و نظریات مدیریت آموزشی و اصول حاکم بر هر یک از آنها

فعالیت عملکردی:

طراحی یک مدل سازمانی و سیستم اداری با توجه به درک رفتار سازمانی و مدیریتی مورد نیاز آموزش و پرورش امروز

فصل سوم: اصول و مبانی مدیریت آموزشی

-مدرسه اثربخش

-رهبری در مدرسه یادگیری محور

-پیوند مدرسه با خانواده و جامعه
-فرهنگ آموزش و یادگیری در مدرسه (جو و فرهنگ)
-نظام پایش و ارزشیابی کیفیت در مدرسه
فعالیت یادگیری:
مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده
مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت آموزشی
ضمن تحلیل و تفسیر ماهیت و تعریف اثر بخشی سازمان ، مشخصات مدارس اثربخش را تشریح و تبیین کند.
فعالیت عملکردی:
فصل چهارم: مدیریت کلاس درس
۱.مدیریت کلاس درس و راهنمای یادگیری
۲.رویکرد سیستمی
۳.انضباط و معانی آن
فعالیت یادگیری:
مشارکت در بحث های کلاسی و پاسخ به پرسش های مطرح شده
مطالعه منابع معرفی شده در زمینه مدیریت کلاس درس
یک سیستم یادگیری را در موقعیت آموزشی تجزیه و تحلیل کند و روابط حاکم بر آن را توضیح دهند
فعالیت عملکردی:
مدیریت کلاس درس را در یک موقعیت آموزشی اجرا کرده و بصورت گزارشی ارائه دهد

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

تدارک دیدن فرصت های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی نیازمند استفاده از شیوه ارائـه مسـتقیم مباحـث نظـری بـه همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ های مربوط به پرسش های مطرح شده است . در این درس، آمـوزش هـای کـلاس درس با محوریت آموزشگر انجام می شود؛ هر چند که در هر جلسه درس دانشجویان مشارکت دارند و آنها موظف اند بر اسـاس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند . انجام فعالیت های عملکردی برای درک عمیق، یـادگیری بهتر و بکارگیری آموخته ها در موقعیت های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت ها می باشد.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

شیرازی، علی(۱۳۹۲): مدیریت آموزشی (تئوری، تحقیق و کاربرد). تهران: موسسه کتاب مهربان نشر.
بهرنگی، محمدرضا(۱۳۹۱): مدیریت آموزشی و آموزشگاهی. تهران: نشر کمال تربیت.

منابع فرعی:

مهرداد، حسین(۱۳۸۸): هنر تدریس (الگوها، روش ها، فنون و راهبردهای تدریس). تهران: نشر روان.
ساکی، رضا (۱۳۸۸):رهبری در مدرسه یادگیری محور.تهران: سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.
علاقه بند، علی(۱۳۹۱): مبانی نظری و اصول مدیریت آموزشی. تهران: نشر روان

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی:۱۵نمره به ارزشیابی کتبی پایان ترم اختصاص خواهد داشت

ارزشیابی فرآیند: ۲ نمره به فعالیت های دانشجو در جریان آموزش ها در طول ترم داده می شود

ارزیابی پوشه کار: ۳ نمره به ارائه گزارش از تمرین یا فعالیتی که استاد تعیین کرده است تعلق می گیرد .

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شـود. مبنـای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «روان‌شناسی عمومی»

۱. معرفی درس و منطق آن

آشنایی با مفاهیم دانش روان‌شناسی عمومی و شناخت ویژگی‌ها و خصوصیات کلی انسان، به عنوان ارگانیزم فعال، اعم از ویژگی‌های زیستی، شناختی، عاطفی و اجتماعی، نقش مهمی در شکل دهی مهارتهای حرفه‌ای معلمان ایفا می‌کند. لازم است معلمان و به خصوص معلمان کودکان و نوجوانان دارای نیازهای ویژه با دانش روان‌شناسی عمومی آشنا شوند تا بهتر بتوانند با دانش آموزان ارتباط برقرارکنند.

<table dir="rtl">
<tr><td>مشخصات درس</td><td colspan="4">نام درس: روان‌شناسی عمومی</td></tr>
<tr><td rowspan="2">نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۲
پیش‌نیاز:</td><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری:
در پایان این واحد یادگیری، دانشجو قادر خواهد بود:
۱-روان‌شناسی را تعریف نموده و مهمترین رویکردهای نظری به روان‌شناسی را توضیح دهد،
۲-تاریخچه روان‌شناسی به عنوان حوزه مطالعاتی را بیان کند
۳-حوزه‌های مختلف روان‌شناسی اعم از مبانی زیستی رفتار، روان‌شناسی رشد، روان‌شناسی احساس و ادراک، هیجان و انگیزش، تفاوتهای فردی، شخصیت، حافظه، تفکر ، زبان، روان شناسی یادگیری ،روان شناسی اجتماعی،روان‌شناسی نابهنجاری و روشهای پژوهش در روان‌شناسی را تعریف کند و توضیح دهد.
۴-مفاهیم، اصول و قوانین عمده روان‌شناسی عمومی وحیطه های موضوعی ان را بیان کند.
۵-کاربردهای روان‌شناسی عمومی در برقراری ارتباط با مخاطبان را بیان کند و دانش مربوطه را در عمل بکارگیرد.</td></tr>
<tr><td>ملاکها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:</td><td>آشنایی با تعریف روان‌شناسی، تاریخچه ، ومهمترین رویکردهای نظری به روان‌شناسی</td><td>می‌تواند روان‌شناسی عمومی به عنوان حوزه مطالعاتی را تعریف کند و سیر تعاریف ارایه شده از ان را بیان کند</td><td>می‌تواند تاریخچه روان شناسی به عنوان یک حوزه علمی را بیان کند</td><td>انواع رویکردهای نظری به روان‌شناسی را نام می‌برد و تفاوت بین آنها را بیان می‌کند</td></tr>
</table>

	آشنایی با روش‌های پژوهش در روان‌شناسی عمومی	می‌تواند ضرورت پژوهش در روان‌شناسی عمومی را بیان کند و مراحل پژوهش علمی را نام ببرد	انواع روشهای پژوهش در روان‌شناسی عمومی را بیان می‌کند	وجوه مشابه و متفاوت انواع روشهای پژوهش در روان‌شناسی عمومی را بیان می‌کند
	آشنایی با حیطه‌ها و زمینه‌های روان‌شناسی عمومی(مبانی زیست شناختی، روان‌شناسی رشد، ادراک و احساس، انگیزش و هیجان، روان شناسی یادگیری و شرطی سازی ،حافظه، زبان، اندیشه، روان‌شناسی شخصیت و روان‌شناسی نابهنجاری)	می‌تواند حیطه‌ها و زمینه‌های متفاوت روان‌شناسی عمومی را بیان کند و هرکدام را تعریف کند	می‌تواند مهمترین حوزه‌های مفهومی در هرکدام از فصول و بخش‌های روان‌شناسی عمومی را توضیح دهد	
	آشنایی با اصول و قوانین روان‌شناسی عمومی و کاربردهای روان‌شناسی عمومی در برقراری ارتباط با مخاطبان و کودکان و نوجوانان دارای نیازهای ویژه	اصول و قوانین حاکم بر حیطه روان‌شناسی عمومی را بیان می‌کند	کاربردهای روان‌شناسی عمومی در برقراری ارتباط با مخاطبان را بیان می‌کند	حداقل چند نمونه عملی از کاربردها رادرموقعیت های فرضی یا واقعی نشان می‌دهد

۲. فرصتهای یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب ۱۶ جلسه به شرح زیر سازماندهی شده است:

جلسه	موضوع اصلی	مباحث فرعی
۱	تعریف روانشناسی عمومی، بیان تاریخچه، هدف‌ها، کارکردها و موضوعات آن و اشنایی با رشته های تخصصی روان شناسی	۱-بیان اهمیت و ضرورت درس ۲-توضیح برنامه و چارچوب ارائه مباحث در کلاس درس و ۳-توضیح در باره روش ارزشیابی از اموخته های دانشجویان و چگونگی ارائه تکالیف یادگیری و توافق در مورد آن

مباحث فرعی	موضوع اصلی	جلسه
۱. بیان و توضیح رویکرد های زیستی و رفتاری ۲. بیان و توضیح رویکردهای روان پویایی و پدیدار شناختی ۳. بیان و توضیح رویکردهای انسان گرایانه، شناختی، و بین رشته ای	بیان رویکردهای نظری به روان‌شناسی	۲
۱. توضیح پژوهش، و ضرورت آشنایی با روش‌های پژوهشی حوزه روانشناسی عمومی توسط معلمان ۲. توضیح مهمترین روشهای پژوهش در روانشناسی عمومی شامل :روش‌های پژوهش زمینه‌یابی، همبستگی، آزمایشی، طولی و موردی ۳. بیان تفاوتها و زمینه کاربرد انها	معرفی روش‌های پژوهش در روان شناسی	**۳**
۱. ۱-بیان مبانی و فرایند های زیستی رفتار ۲. ۲-توضیح فرایند رشد زیستی ، هیجانی، رشد عاطفی ۳-تبیین رشد شناختی، اجتماعی و اخلاقی و تبیین و توضیح نظریه‌ها، ۴-تبیین فرایند احساس و ادراک، هیجان و انگیزش، ۵-تبیین مفاهیم روان شناسی یادگیری و شرطی سازی،تفاوتهای فردی و شخصیت، حافظه، تفکر، زبان، روان‌شناسی اجتماعی	آشنایی با حوزه‌های مختلف روان‌شناسی عمومی و مهمترین مباحث هرکدام	۴الی **۱۱**
۱. توضیح مفاهیم مربوط به فشار روانی ،روان شناسی نابهنجاری و آسیب‌ها ۲. طبقه‌بندی آسیب‌های رشد کودک و نوجوان ۳. بیان انواع اختلالات هیجانی و روان شناختی و توضیح تعاریف ،سبب شناسی‌ها، نشانگان و تفاوت‌های آنها ۴. وبررسی مختصر روشهای درمان روان شناختی –	معرفی مفاهیم فشار روانی ،روان‌شناسی نابهنجاری و مهمترین علل و زمینه‌های بروز اختلالات ذهنی، روانی و مرور روشهای درمان روان شناختی	۱۲ الی ۱۴
۱. اشنا کردن دانشجویان با کاربردهای روان شناسی برای مواجهه موثر با مخاطبان- ۲. تمرین موقعیت های عملی	بیان مهمترین کاربردهای دانش روان‌شناسی عمومی در برقراری ارتباط با مخاطبان به ویژه کودکان و نوجوانان دارای نیازهای ویژه ومرور مباحث ارائه شده، تلخیص و جمع بندی	۱۵ و ۱۶

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

آموزشهای این درس توسط مدرس و با مشارکت فعال همه دانشجویان ارائه می‌شود. مدرس درس، به منظور ارائه جذاب مطالب درس، از نرم‌افزارهای آموزشی (نظیر پاورپوینت و ...) و از روش‌های فعال(پرسش و پاسخ، مشارکتی، گروه‌های کوچک و بحث گروهی) استفاده می‌کند و فرصت‌هایی برای طرح سؤال و بیان عقاید و دیدگاه‌های دانشجویان فراهم می‌کند.

دانشجویان موظفند با توجه به برنامه اعلام شده، منابع اصلی درس را از پیش مطالعه نموده و با آمادگی کامل در جلسات درس شرکت کنند. لازم است در طول فرایند ارائه آموزش، در مباحث کلاس به طور فعال مشارکت نموده و با پرسش‌های مناسب، یادگیری خود را تعمیق بخشند.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

۱–اتکینسون ،ریتا ، ال. و دیگران(۲۰۰۰).**زمینه روان شناسی هیلگارد.**ترجمه محمد نقی براهنی و دیگران**.** تهران .انتشارات رشد.۱۳۸۴

منبع فرعی:

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس به صورت تکوینی، تراکمی و کار عملی (تألیف مقاله) است. مشارکت فعال دانشجویان در مباحث کلاسی و حضور معنی‌دار آنان در کلاس درس و برگزاری آزمون میان نیمسال، معرف بعد تکوینی و برگزاری امتحان پایان نیمسال، بیانگر وجه تراکمی آن است. دانشجویان با توجه به سرفصل‌های ارائه شده و با استفاده از منابع معرفی شده در حوزه‌های مرتبط با درس، مقاله‌ای علمی نگاشته و متن آن را پس از تصویب مدرس درس، جهت مطالعه در اختیار بقیه دانشجویان قرار می‌دهند. لازم است مقاله علمی از کیفیت لازم از نظر نگارشی، منابع مورد استفاده، طرح تألیف و ... برخوردار باشد. محورهای ارائه مقاله عبارتند از:

۱. آشنایی با ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان نابینا (کم بینا)
۲. آشنایی با ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان ناشنوا (کم شنوا)
۳. آشنایی با ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان عقب مانده ذهنی
۴. آشنایی با ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان ناتوان در یادگیری
۵. آشنایی با ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان دارای معلولیت حسی، جسمی و حرکتی
۶. آشنایی با ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان دارای اختلالات هیجانی و رفتاری
۷. آشنایی با ویژگی‌های روانشناختی دانش‌آموزان چند معلولیتی
۸. .اشنایی با ویژگیهای روانشناختی دانش اموزان دارای اختلال زبان وگفتار

در معیار ۲۰ نمره، ملاک های زیر مورد توجه خواهند بود:

۱. آزمون میان نیمسال: ۷نمره

۲. مشارکت فعال و حضور مناسب در کلاس درس: ۲ نمره
۳. آزمون پایان نیمسال: ۸ نمره
۴. مقاله علمی: ۳نمره

سرفصل درس: روان‌شناسی رشد کودک و نوجوان با نیازهای ویژه

۱. معرفی درس و منطق آن

شناخت و درک خصوصیات روان‌شناختی و تحولی و ویژگی‌های زیستی ،زبانی ،ارتباطی ،شناختی، عاطفی، اخلاقی و اجتماعی کودکان و نوجوانان دارای نیازهای ویژه از اهمیت بسیاری برخوردار است. این شناخت به معلمان اجازه می‌دهد بهتر بتوانند با دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه ارتباط برقرار کنند و نیازهای آموزشی و پرورشی آنها را بشناسند و برپایه این شناخت از روش‌های آموزشی مناسب استفاده نمایند.

مشخصات درس	**نام درس: روانشناسی رشد کودک و نوجوان با نیازهای ویژه**
نوع درس: نظری **تعداد واحد: ۲** **زمان درس: ۳۲**	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری، دانشجو قادر خواهد بود: ۱. مفاهیم روانشناسی رشد و نظریه‌های آن را توضیح دهد و کاربردهای آن را در محیط مدرسه بیان کند. ۲. ویژگی‌های روانشناختی (شناختی، عاطفی ، اخلاقی و ...) و خصوصیات رفتاری کودک و نوجوان عادی و کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه را بشناسد ۳. ویژگی‌های تحولی و رشدی کودک و نوجوان عادی را با کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه مقایسه کند.

پیش‌نیاز: روانشناسی عمومی	**ملاکها**	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
شایستگی اساسی:	**آشنایی با مفاهیم اصول، قوانین رشد و دیدگاه‌های نظری در روان‌شناسی رشد**	می‌تواند روانشناسی رشد به عنوان حوزه مطالعاتی را تعریف کرده و تاریخچه آن را بیان کند موضوعات، اصول و قوانین حاکم بر رشد انسان را توضیح دهد و ابعاد و حیطه‌های رشد انسان را بیان کند.	می‌تواند دیدگاه‌های رفتاری، یادگیری اجتماعی، ارگانیزمی، روان پویایی، کردارشناسی، مدلهای اجتماعی، بوم شناختی، دوره زندگی و شناختی را توضیح دهد و تفاوت آنها را بیان کند.	می‌تواند شیوه تبیین متغیرها در هر دیدگاه را توضیح دهد، تفاوت بین دیدگاه‌های نظری در تبیین رشد روان شناختی را بیان کند و هرکدام از نظریه‌ها را نقد کند
	آشنایی با نحوه رشد کودک و نوجوان عادی و کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه در حیطه‌های موضوعی و استخراج اصول و قوانین رشد افراد دارای نیازهای ویژه	می‌تواند فرایند رشد زیستی – جسمانی، رشد زبانی و ارتباطی رشد هیجانات و عواطف، رشد شناختی، اجتماعی و اخلاقی کودک و نوجوان عادی و کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه را توضیح دهد و نظریه‌های آن حیطه را بیان کند	با ملاحظه تفاوت‌ها بین فرایند رشد کودک و نوجوان عادی و کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه با اصول و قوانین رشد افراد دارای نیازهای ویژه آشنا می‌شود	
	مقایسه فرایند رشد کودک و نوجوان عادی با کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه	می‌تواند کودک و نوجوان عادی را از نظر فرایند رشد و تحول زیستی و جسمانی، زبانی و ارتباطی، هیجانات، عواطف، رشد شناختی، اجتماعی و اخلاقی مشاهده کند و آن را با کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه مقایسه کند	حوزه تفاوتها را بررسی می‌کند و محورهای اصلی در تحلیل تفاوتها را استخراج می‌کند	

۲. فرصتهای یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب ۱۶ جلسه به شرح زیر سازماندهی شده است:

جلسه	**موضوع اصلی**	**مباحث فرعی**

جلسه	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	تعریف روان شناسی رشد، بیان تاریخچه، هدف‌ها، کارکردها و موضوعات آن	۱. بیان اهمیت و ضرورت این درس ۲. توضیح برنامه و چارچوب ارائه مباحث در کلاس درس ۳. توضیح در باره روش ارزشیابی و چگونگی ارائه تکالیف یادگیری و توافق در مورد آن
دوم	بیان اصول و قوانین حاکم بر رشد انسان و توضیح ابعاد و حیطه‌های رشد انسان	۱. اصول و قوانین رشد ۲. ابعاد رشد
سوم و چهارم	بیان دیدگاه‌های نظری در روان‌شناسی رشد	۴.بیان و توضیح دیدگاه‌های رفتاری و یادگیری اجتماعی ۵.بیان و توضیح دیدگاه‌های ارگانیزمی، روان پویایی و کردار شناختی ۶.بیان و توضیح دیدگاه‌های بوم شناختی، دوره زندگی، شناختی و مدل‌های اجتماعی ۷.مقایسه دیدگاه‌ها و بیان روشهای متفاوت تبیین در هرکدام از دیدگاه‌ها
پنجم تا نهم	**آشنایی با نحوه رشد در حیطه های موضوعی در دوره‌های پیش از تولد، دو سال اول زندگی، سالهای کودکی، نوجوانی (در مورد کودکان و نوجوانان عادی و کودکان و نوجوانان دارای نیازهای ویژه)**	**۱-بیان فرایند رشد زیستی، جسمانی، زبانی و ارتباطی و توضیح نظریه‌های غالب** **۲-توضیح فرایند رشد هیجانی، رشد عاطفی و تبیین نظریه‌ها** **۳-بیان فرایند رشد شناختی، اجتماعی و اخلاقی و تبیین و توضیح نظریه‌ها**
دهم تا سیزدهم	مقایسه فرایند رشد و تحول کودک و نوجوان عادی با کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه از نظر حیطه‌های رشد موضوعی و بررسی تلویحات اموزشی این تفاوتها	مقایسه فرایند رشد زیستی، جسمانی، زبانی و ارتباطی، هیجانی، عاطفی، شناختی، اجتماعی و اخلاقی کودک و نوجوان عادی با کودک و نوجوان دارای نیازهای ویژه
چهاردهم و پانزدهم	مراجعه به مراکز آموزش کودکان و نوجوانان عادی و دارای نیازهای ویژه، مشاهده و ثبت ویژگی‌های روان‌شناختی (و در صورت لزوم مصاحبه با ایشان)	۱-آشنایی با فرایند مشاهده و ثبت ویژگیها ۲-مشاهده و تکمیل کاربرگ مربوطه
شانزدهم	مرور و جمع بندی مباحث ارائه شده و پاسخ به سوالات	

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

آموزشهای این درس توسط مدرس و با مشارکت فعال همه دانشجویان ارائه می‌شود. مدرس درس، به منظور ارائه جذاب مطالب درس، از نرم‌افزارهای آموزشی (نظیر پاورپوینت و ...) و از روش‌های پرسش و پاسخ، مشارکتی، گروه‌های کوچک و بحث گروهی استفاده می‌کند و فرصت‌هایی برای طرح سؤال و بیان عقاید و دیدگاه‌های دانشجویان فراهم می‌کند.

دانشجویان موظفند با توجه به برنامه اعلام شده، منابع اصلی درس را از پیش مطالعه نموده و با آمادگی کامل در جلسات درس شرکت کنند. لازم است در طول فرایند ارائه آموزش، در مباحث کلاس به طور فعال مشارکت نموده و با پرسش‌های مناسب، یادگیری خود را تعمیق بخشند.

۴-منابع آموزشی

منبع اصلی

:۱- Child Development and teaching pupil with special educational needs. By:Tilston,C and Layton,L., Routledge, Falmer, ۲۰۰۴.

منبع فرعی:

۱. **روانشناسی رشد: نظریه‌ها و کاربردها،** تألیف: ویلیام کرین، ترجمه: خوی‌نژاد، انتشارات رسا.
۲. **روانشناسی رشد**، تألیف: لورابرک، ترجمه، یحیی سیدمحمدی، انتشارات رشد.
۳. **روانشناسی رشد ۱ و ۲**، تألیف سیف و دیگران، انتشارات سمت سال ۱۳۸۷.
۴. **روانشناسی کودک از دیدگاه معاصر**، جلد ۱ و ۲، تألیف هترینگتون و پارک، ترجمه جواد طهوریان و دیگران، انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۳.
۵. **نظریه‌های نوین تحول انسان**، تألیف: رابرت تامس، ترجمه: برآبادی و آقامحمدیان، نشر نی، ۱۳۸۵.
۶. **رشد و شخصیت کودک**، تألیف ماسن و دیگران، ترجمه: مهشید یاسایی، نشر مرکز۱۳۶۷.. .
۷. **روانشناسی رشد نوجوان.**ترجمه و تالیف: مهرناز شهرارای. نشر علم ۱۳۸۴

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس به صورت تکوینی، تراکمی و کار عملی (تألیف مقاله) است. مشارکت فعال دانشجویان در مباحث کلاسی و حضور معنی‌دار آنان در کلاس درس و برگزاری آزمون میان نیمسال، معرف بعد تکوینی و برگزاری امتحان پایان نیمسال، بیانگر وجه تراکمی آن است. دانشجویان با توجه به سرفصل‌های ارائه شده و با استفاده از منابع معرفی شده در حوزه‌های مرتبط با درس، مراجعه به مدارس عادی و استثنایی و مشاهده ویژگی‌های تحولی و رشدی دانش آموزان عادی و استثنایی، مقاله‌ای نگاشته و متن آن را پس از تصویب مدرس درس، جهت مطالعه در اختیار بقیه دانشجویان قرار می‌دهند. لازم است مقاله از کیفیت لازم از نظر نگارشی، منابع مورد استفاده، طرح تألیف و ... برخوردار باشد. محورهای ارائه مقاله عبارتند از:

۹. مشاهده، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و نابینا (کم بینا) و تحلیل تفاوتها
۱۰. مشاهده، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و ناشنوا (کم شنوا) و تحلیل تفاوتها
۱۱. مشاهده ، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و عقب مانده ذهنی و تحلیل تفاوتها

۱۲. مشاهده، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و ناتوان در یادگیری و تحلیل تفاوتها
۱۳. مشاهده، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و دارای معلولیت حسی، جسمی و حرکتی و تحلیل تفاوتها
۱۴. مشاهده، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و اختلالات هیجانی و رفتاری و تحلیل تفاوتها
۱۵. مشاهده، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و چند معلولیتی و تحلیل تفاوتها
۸-مشاهده، توصیف و مقایسه ویژگی‌های روانشناختی و تحولی دانش‌آموزان عادی و دانش آموزان دارای اختلالات زبان و گفتار و تحلیل تفاوتها

در معیار ۲۰ نمره، ملاک های زیر مورد توجه خواهند بود:

۵. آزمون میان نیمسال: ۷ نمره
۶. مشارکت فعال و حضور مناسب در کلاس درس: ۲ نمره
۷. آزمون پایان نیمسال: ۸ نمره
۸. مقاله علمی: ۳ نمره

سرفصل درس: آمار در روان‌شناسی و علوم تربیتی

۱- معرفی درس و منطق آن

واقعیت این است که آمار به معنای امروزی علمی است که پایه و اساس برنامه‌ریزیها و تصمیم‌گیریهایی را تشکیل می‌دهد که با عدم حتمیت روبرو هستند. علم آمار بر منطق ریاضی استوار است. منطقی که می‌توان ادعا نمود قوی‌ترین منطق‌ها است. در نتیجه، علم آمار اگر درست به کار گرفته شود می‌تواند حقایق را به خوبی بازگو کند. همین امر سبب می‌شود که آمار کاربرد

وسیعی در تحقیقات مختلف علمی از جمله علوم تربیتی، روان‌شناسی، علوم اجتماعی و ... داشته باشد. در واقع، آمار بخش جدایی ناپذیر فرایند پژوهش علمی است و لذا آشنایی با آن برای هر محقق و طالب علم، ضرورت دارد.

آمار، علم گردآوری، طبقه‌بندی، توصیف، تحلیل و تفسیر داده‌ها و استنباط ویژگیهای جامعه بر اساس اطلاعات حاصل از نمونه است. با توجه به این تعریف، آمار به دو بخش تقسیم می‌شود: آمار توصیفی که به گردآوری، طبقه‌بندی، خلاصه کردن، نمایش دادن، و توصیف داده‌ها مربوط می‌شود؛ و آمار استنباطی که به استنبط و استنتاج ویژگیهای جامعه با استفاده از ویژگیهای نمونه می‌پردازد.

نظر به اینکه انتظار می‌رود بخش اعظم فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان به استخدام وزارت آموزش و پرورش درآمده و به شغل معلمی مشغول شوند و یا در مقاطع بالاتر ادامه تحصیل داده و به پژوهش در حوزه تعلیم و تربیت و روانشناسی بپردازند، لذا آشنایی با علم آمار و تکنیکهای آن لازم و ضروری است. بنابراین هدف این درس آن است که به این دسته از دانشجویان و معلمان و پژوهشگران بالقوه، دانش و مهارت لازم در خصوص استفاده از روشهای آماری مناسب در امر پژوهش را ایجاد نماید تا بتوانند متناسب با نیازهای خود از روشهای آماری مناسب و کارآمد استفاده نمایند و همچنین بتوانند پژوهشهای صورت گرفته در حوزه تعلیم و تربیت و روانشناسی را به شکل نقادانه مورد مطالعه و بررسی قرار داده و از نتایج آنها به شیوه درست استفاده نمایند.

<table>
<tr><td rowspan="2"><u>مشخصات درس</u>
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز:</td><td colspan="4">نام درس: آمار در روان‌شناسی و علوم تربیتی</td></tr>
<tr><td colspan="4" rowspan="2"><u>اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:</u>
دانشجو باید بتواند متناسب با طرح تحقیق، فرضیه‌ها یا سوالهای پژوهش و سطح اندازه‌گیری متغیرها روش آماری مناسب را انتخاب، محاسبات لازم را انجام داده و دست به نتیجه‌گیری بزند</td></tr>
<tr><td><u>شایستگی اساسی:</u>
<u>کد pck&pk&ck ۲-۱& ۲-۲&۱-۳ &۲-۳&۴-۳</u></td></tr>
<tr><td rowspan="3"></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td>آشنایی با آمار و مفاهیم آماری</td><td>درک اهمیت و نقش آمار در فرایند تصمیم‌گیریهای اجتماعی، اقتصادی، آموزشی و ...</td><td>تعریف مفاهیم و اصطلاحات مهم آمار و شناخت تمایزات بین آنها</td><td>انجام محاسبات مربوط به شاخصهای آمار توصیفی</td></tr>
<tr><td>آشنایی با روشهای آماری</td><td>شناخت روشهای آماری و مفروضه‌ها و شرایط استفاده از آنها</td><td>انجام محاسبات لازم برای هر کدام از روشهای آماری</td><td></td></tr>
</table>

	آشنایی و استفاده از *SPSS*	آشنایی با ساختار کلی نرم افزار ***SPSS***	تشکیل فایل داده ها و ورود یک مجموعه داده به کامپیوتر	انجام تحلیلها با ***SPSS***

۲- فرصت‌های **یادگیری، محتوای درس و ساختار آن**

فصل اول: مفاهیم اساسی آمار

آمار و نقش آن در پژوهش

متغیر و انواع آن

فرضیه و نقش آن در پژوهش و آمار

مقیاسهای اندازه‌گیری

اسمی

ترتیبی

فاصله‌ای

نسبی

تکالیف یادگیری:

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل دوم: توزیعهای فراوانی و نمودارها

توزع فراوانی، انواع آن و چگونگی ساخت آنها

نمودار و انواع آن

هیستوگرام

ستونی

چند ضلعی و چند ضلعی تراکمی

تکالیف یادگیری:

۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲- تشکیل توزیع فراوانی و رسم انواع نمودارها برای یک مجموعه از داده‌ها

فصل سوم: شاخصهای گرایش مرکزی

میانگین و انواع آن

میانه

نما

تکالیف یادگیری:

۱-پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲-محاسبه شاخص‌های گرایش مرکزی برای یک مجموعه از داده‌ها

فصل چهارم: شاخصهای پراکندگی

دامنه تغییرات

چارکها

واریانس و انحراف استاندارد

تکالیف یادگیری

۱-پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲-محاسبه شاخص‌های گرایش مرکزی برای یک مجموعه از داده‌ها

فصل پنجم: توزیعهای نرمال و نمره‌های استاندارد

مقدمه‌ای بر تاریخچه توزیع نرمال

مفهوم منحنی نرمال

ویژگیهای منحنی نرمال

منحنی نرمال استاندارد و کاربردهای آن

جدول منحنی نرمال

پیدا کردن رتبه درصدی معادل نمره **z** و بر عکس

نمرات استاندارد و انواع آن

تکالیف یادگیری

۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲- تمرین عملی

فصل هفتم: احتمال و توزیعهای احتمال

تعریف احتمال و انواع آن

قاعده ضرب و جمع در احتمال

منحنی نرمال به عنوان توزیع احتمال

توزیع دو جمله‌ای به عنوان توزیع احتمال

تکالیف یادگیری

۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲- تمرین عملی

فصل هشتم: منطق استنباط آماری

نمونه‌گیری، توزیعهای نمونه‌گیری و ویژگیهای آنها

آزمون فرضیه

فرضیه صفر و خلاف

انواع خطا در استنباط آماری

توان آزمون و عوامل موثر بر آن

تکالیف یادگیری

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل نهم: همبستگی و انواع ضرایب همستگی

مفهوم همبستگی

همبستگی و علیت

ضریب همبستگی پیرسون

ضریب همبستگی اسپیرمن

عوامل موثر بر ضریب همبستگی

تکالیف یادگیری

۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲- محاسبه انواع ضرایب همبستگی برای مجموعه‌های مختلف داده‌ها

فصل دهم: آشنایی با برخی از روشهای استنباط آماری

۱- آزمون t وابسته و مستقل

۲- آزمون تحلیل واریانس یک راهه

تکالیف یادگیری

۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲- تمرین عملی

فصل یازدهم: آشنایی با نرم افزار ***SPSS***

تکالیف یادگیری

۱- تمرین و سوال برای یادگیری بهتر

۲- انجام تحلیلهای آماری بر روی یک مجموعه از داده‌ها

۳- منابع آموزشی

الف: منابع اصلی

دلاور، علی(۱۳۹۳). احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: انتشارات رشد.

بریس، کمپ، سنلگار(۱۳۹۲). تحلیل داده‌های روانشناسی با اس پی اس اس. ترجمه خدیجه علی آبادی و علی صمدی. تهران: نشر دوران

ب: منابع کمکی

شیولسون، ریچارد(۱۳۷۳). استدلال آماری در علوم رفتاری. جلد اول و دوم. ترجمه کیامنش. تهران: جهاد دانشگاهی

فرگوسن و تاکانه(۱۳۸۷). تحلیل آماری در روانشناسی و علوم تربیتی. ترجمه دلاور و نقشبندی. تهران: انتشارات ارسباران.

چگونگی ارزشیابی یادگیری دانشجو

ارزشیابی نهایی: آزمون مباحث نظری ۱۳ نمره

ارزشیابی تکوینی: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های کلاسی و گروهی ۲ نمره

کارعملی: تعریف فایل داده‌ها، وارد کردن داده‌ها به کامپیوتر و انجام تحلیلهای آماری با استفاده از نرم‌افزار ***SPSS***، ۵ نمره

سرفصل درس: روش تحقیق

۱- معرفی درس و منطق آن

امروزه پژوهش از ابزارهای مهم تصمیم‌گیری در موقعیتهای مختلف و بویژه در علوم رفتاری و تعلیم و تربیت به شمار می‌رود. نتایج پژ.هشها در واقع تعیین‌کننده جهت سرمایه‌گذاریهای ملی و منطقه‌ای محسوب می‌شود و از طرف دیگر هر ساله مبالغ قابل توجهی از بودجه کشور به امر پژوهش و بویژه پژوهشهای تربیتی تخصیص می‌یابد تا معلمان و دیگر دست‌اندرکاران و متخصصان تعلیم و تربیت بتوانند همگام با زمان و متناسب با شرایط و نیازهای ملی نوآوریها و تجدید نرهای لازم را در فرایند یاددهی-یادگیری اعمال کنند.

نظر به اینکه انتظار می‌رود بخش اعظم فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان به استخدام وزارت آموزش و پرورش درآمده و به شغل معلمی مشغول شوند و با توجه به اینکه بهبود فرایند آموزش و یادگیری مستلزم انجام پژوهش و همچنین استفاده از نتایج پژوهشهای دیگران است، از اینرو آشنایی با روشهای پژوهش از اهمیت و اولویت بالایی برخوردار است. عمل می‌کند، بنابراین هدف این درس آن است که به این دسته از دانشجویان و معلمان بالقوه، دانش و مهارت لازم در خصوص انجام پژوهشهای تربیتی و همچنین مهارت و توانایی لازم جهت مطالعه انتقادی پژوهشهای دیگران و استفاده آگاهانه از آنها در جهت اصلاح و بهبود روشهای آموزش و یادگیری و ارتقای کیفیت یادگیری دانش‌آموزان، ایجاد نماید. دستیابی به این هدف مستلزم آن است که این دسته از دانشجویان با فراین و روشهای مختلف انجام پژوهش آشنا شوند.

<table>
<tr><td rowspan="2"><u>مشخصات درس</u>
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز: روشهای آماری در روانشناسی و علوم تربیتی</td><td colspan="4">نام درس: روش تحقیق</td></tr>
<tr><td colspan="4"><u>اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:</u>
انتظار می‌رود دانشجو بعد از اتمام این واحد بتواند یک پیشنهاده پژوهشی صحیح و علمی به عنوان کار عملی تهیه نماید و همچنین بتواند مقاله‌های پژوهشی دیگران را به شیوه انتقادی مطالعه و نقاط ضعف و قوت آنها را مشخص نماید`.</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td>آشنایی با روشهای کسب دانش و از جمله روش علمی و</td><td>تعریف مفاهیم و اصطلاحات مهم درس و شناخت تمایزات بین آنها</td><td>شناخت فرایند شکل-گیری روش علمی کسب دانش و نقش و اهمیت پژوهش در زندگی</td><td></td></tr>
</table>

	ویژگیهای آنها		روزمره	
	مطالعه انتقادی مقالات پژوهشی	شناسایی مولفه‌ها و ابعاد اساسی ساختار مقاله	نقد و ارزیابی نقاط ضعف و قوت مقاله	
	تهیه پیشنهاده پژوهش	تهیه یک پیشنهاده پژوهشی به عنوان کار عملی		

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مقدمه‌ای بر علم، روشهای کسب دانش و روش علمی

لزوم آشنایی با روشهای تحقیق

روشهای شناخت و کسب دانش

بدیهی‌پنداری

صاحب‌نظران

شهودی

خردگرایانه یا استدلال منطقی

تجربی

روش علمی

مرحل روش علمی

ویژگیهای روش علمی

مراحل انجام پژوهش

تکالیف یادگیری:

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل دوم: شناسایی مساله و مرور ادبیات پژوهش

منابع مساله

شکاف در دانش

تبیین یک واقعیت

نتایج متناقض

علائق و کنجکاویهای شخصی

سوالات یا مشکلات عملی

اشتباهات رایج در انتخاب موضوع پژوهش

اهمیت و ضرورت مطالعه پیشینه پژوهش

منابع پژوهشی الکترونیکی

جستجو در اینترنت

ساختار و بخشهای یک مقاله پژوهشی

مطالعه انتقادی مقالات پژوهشی

تکالیف یادگیری:

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل سوم: اخلاق در پژوهش

وظایف پژوهشگر نسبت به مشارکت‌کنندگان

صداقت علمی پژوهشگر

تکالیف یادگیری:

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

جستجوی عملی در پایگاههای اطلاعاتی مورد نظر و شناسایی به دست آوردن منابع لازم برای یک موضوع

فصل چهارم: تعریف و اندازه‌گیری متغیرها

تعریف متغیر

انواع متغیر بر اساس نقش آنها در پژوهش

مستقل

وابسته

تعدیل کننده

میانجی یا مداخله کننده

مزاحم و روشهای کنترل آن

انواع متغیر بر اساس سطح اندازه‌گیری

تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

فصل پنجم: سوال، اهداف و فرضیه‌های پژوهش

نقش و اهمیت سوال پژوهش

ملاکهای لازم برای بیان سوالهای پژوهش

تعریف فرضیه و اهمیت آن در پژوهش

انواع فرضیه

ملاکهای لازم برای بیان فرضیه

تکالیف یادگیری

۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲- تدوین تعدای مساله و فرضیه پژوهشی

فصل ششم: جامعه، نمونه و نمونه‌گیری

تعریف جامعه و انواع آن

نمونه و روشهای نمونه‌گیری

روشهای تعیین حجم نمونه

تکالیف یادگیری

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل هفتم: انواع پژوهشهای کمی

انواع پژوهش بر اساس هدف

انواع پژوهش بر اساس روش گردآوری داده‌ها(طرح تحقیق)

تحقیق آزمایشی

آزمایشی واقعی

شبه یا نیمه آزمایشی

پیش آزمایشی

تحقیق پیمایشی

تحقیق پس رویدادی یا علی-مقایسه‌ای

تکالیف یادگیری

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل هشتم: انواع پژوهشهای کیفی

پژوهش کیفی چیست؟

انواع پژوهش کیفی

روایتی

پدیدارشناسی

قوم نگاری

نظریه داده بنیاد

مطالعه موردی

تکالیف یادگیری

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل نهم: نوشتن پیشنهاده پژوهش

تکالیف یادگیری

تهیه عملی یک پروپوزال

۳ -منابع آموزشی

۱- طرح پژوهش: رویکردهای کیفی، کمی و ترکیبی. ترجمه کیامنش و دانای طوس. ۱۳۹۱. انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی

۲- روشهای تحقیق برای علوم رفتاری. ترجمه اکبر رضائی.۱۳۸۹. .تبریز . انتشارات فروزش. شماره تماس تهران ۶۶۹۷۵۷۰۸

۳- مبانی نظری و عملی پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی. دلاور. ۱۳۹۳. انتشارات رشد

۴- چگونگی ارزشیابی یادگیری دانشجو

ارزشیابی نهایی: آزمون مباحث نظری ۱۳ نمره

ارزشیابی تکوینی: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های کلاسی و گروهی ۲ نمره

کارعملی: تهیه یک پروپوزال ۵ نمره

سرفصل درس: روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه ۱

۱-معرفی درس و منطق آن؛

تفحص در خلقت انسان، آگاهی به فلسفه و هدف آفرینش و اعتقاد به اینکه انسان بیهوده آفریده نشده است سبب می شود انسان نگرشی هدفمند و جهت دار و سازا و پویا به جهان هستی داشته باشد. شناخت لازمه حرکت هدفمند و جهت داری استو در این رهگذر تنها سرمایه والا و پرگهر اندیشه و تفکر است. این شناخت و تفکر نیزی امری آموزش پذیر و تجربه پذیر است که انسان قابلیت یادگیری آن را از هم نوع ود و طبیعت بیرون دارد. در وادی تفاوت افراد در ابعاد مختلف می تواد از منابع شناخت و آگاهی باشد که این یادگیری را تحت تاثیر خود قرار دهد. در این بین افراد با تفاوت های ذهنی گروهی هستند که به لحاظ تاثیر پذیری تمامی اقسام وجودی از ذهن تمامی ابعاد آنها تحت تاثیر قرار می گیرد و یادگیری و آموزش آ«ها تحت تاثیر قرار می گیرد. در این بین شناخت تفاوت های آنها و فراهم نمودن بستر لازم برای آموزش فعال سازی توانمندی های آنها از ویژگی های هر نظام آموزشی فرد مدار و دانش آموز محور است نظام آموزشی باید بستر آموزش آنها را فراهم کند. این بستری سازی در کنار شرایط محیطی، فیزیکی و سخت افزاری شامل تجهیز نظام و سیستم آموزشی به نیروی انسانی متخصص و مجرب که بتواند شرایط و محدودیت هر فرد را شناخته و متناسب با آن در انتخاب محتوا، تدوین محتوای آموزشی و بکارگیری شیوه‌ها و روش های انتقال آن محتوا عمل کند. بنابراین ضرورت دارد که معلمان و پرسنل آموزشی نسبت به افراد دارای نیازه‌های اموزشی ویژه و گروه های مختلف این دانش آموزان آشنایی داشته و ویژگی های شخصیتی، زیستی، روانی-آموزشی و اجتماعی آنها اطلاع کامل داشته باشند و در ندریس خود محدودیت های این گروه ها را بشناسد و در شیوه آموزش خود انعکاس بدهند.

مشخصات درس:	نام درس: روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه ۱

نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ و احد زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز:	اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد: – بداند منظور از دانش آموز با نیازه ویژه ذهنی کیست – گروههای مختلف کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را بشناسد. – ویژگی های زیستی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و رفتاری کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را بدانند. – محدودیت های کودکان با نیازهای ویژه ذهنی مورد اشاره را بشناسد. – شیوه و روش‌های آموزشی برای آموزش دانش آموز با نیازهای ویژه ذهنی را بشناسد. – توانایی اتخاب روش و شیوه آموزشی ویژه برای کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را داشته باشد.			
شایستگی:	**ملاک ها**	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	شناخت ویژگی های کلی و شیوه های توانبخشی	بتواند در سطح دانش و بازگردانی مطالب و محتوای ارائه شده را برگرداند. این انعکاس تنها مبنی برا ی باخوانی مطالب است بدون اینکه تحلی و تاملی در آن وجود داشته باشد	سطح بالاتری از عملکرد که میتوان انتظار داشت بدین صورت است که در محتوای ارائه شده تدخل و تصرف داشته باشد و آن مطالب را بر حسب تحلیل و صلاحدید خود به موقعیت های مختلف دیگر که شرایط آنها همانند موقعیت اصلی است انطباق دهد	توانایی و تحلیل مبنی بر تمایز بین مطالب ارائه شده همراه با تحلیل، تبین، ارزشیابی هر یک از مسائل به این سطح افزوده می شود. فرد مطالب ارائه شده را ارزشیابی می کند وبهترین را انتخاب و حتی در صورت کاستی و ضعف هر مطلب جنبه و جایگاه نوآوری و خلاقیت را در آن باز میگذارد
	انعکاس دانش به حیطه عمل و کاربست آن در آموزش	فرد بتواند هر گروه و هر نیازهای آن در ابعاد زیستی، روانی، اجتماعی وآموزشی را بشناسد و توانایی انعکاس و بازگردان کلامی این دانش را داشته باشد.	فرد قادر باشد که در ورطه عملکرد تفاوت هر یک از گروه های با نیازهای ویژه را با گروه های دیگر و همبود و شباهتی که هر یک دارند و شیوه های آموزشی که برای	در سطح بالاتر این توانمندی و تخصص قادر باشد از بین روش های متعدد آموزشی و تربیتی ارزیابی های لازم را انجام بدهد و روش مناسب با سطح محدودیت انتخاب کند

			هر یک از این گروهها پیشنهاد می شود را بشناسد	و در عمل توانایی بکارگیری آن را داشته باشد.

۲- فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: تفاوت های فردی و آموزش و پرورش ویژه

رشد انسان در ابعاد مختلف

تفاوت های فردی در ابعاد رشدی و تحولی

کودک با نیازهای ویژه

کودک با نیازه ویژه و نظام آموزشی همگانی

آموزش و پرورش ویژه (مراحل مختلف آموزش ویژه)

تکلیف یادگیری:

دانشجو ابعاد مختلفی رشدی که برای انسان می توان متصور شد را لیست کند و متناسب با آن محدودیت های که در هریک از این ابعاد بوجود می آید را ذکر کند و بر اساس آن گروه های با نیازه های ویژه متعدد را برآورد کند. علاوه بر این نسبت به مراکز توانبخشی و آموزش افراد با نیازهای ویژه که درمحل زندگی ایشان هستند اطلاع دهد.

فصل دوم:کم توانی ذهنی

تعریف و طبقه بندی کم توانی ذهنی

سبب شناسی

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی

ارزیابی، غربالگری و تشخیص و جایدهی آموزش

شباهت ها همبودی با سایر گروه های با نیاز های ویژه

روش های آموزش و توانبخشی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان ذهنی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف ا گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد

فصل سوم:آسیب های حسی-حرکتی

تعریف آسیب های جسمی-حرکتی

آشنای با فیزیولوژی بدن انسان

شناخت مهارت های حرکتی (درشت و ظریف و تعادل)

شناخت انواع فلج مغزی و گروبندی آنها

سبب شناسی و دورنمای تحولی

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی

ارزیابی، غربالگری و تشخیص و جایدهی آموزش

روش های آموزش و توانبخشی وپیشگیری

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد معلول جسمی-حرکتی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف ا گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد

فصل چهارم: آسیب های بینایی

آشنایی با ساختار چشم و عصب بینایی

تعریف و طبقه بندی آسیب های بینایی

سبب شناسی

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی

روش های ارزیابی، غربالگری و جایابی آموزشی

روش های درمان و آموزش و توانبخشی

آموزش حرفه ای و توانبخشی شغلی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد با آسیب بینایی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف را گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد.

فصل پنجم: آسیب های شنوایی

فیزیولوژی و ساختار عصبی گوش

نقش صوت در فرآیند تحول روانی

آسیب های شایع گوش

سبب شناسی و دورنمای تحولی

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی

ارزیابی، غربالگری و تشخیص و جایابی آموزش

رویکر دهای مهندسی پژشکی در توانبخشی افراد ناشنوا

توانبخشی شغلی و حرفه ای

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد با آسیب شنوایی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد .

فصل ششم: تیزهوشی و پراستعدادی

تعرف تیزهوشی و استعداد ویژه

شناسایی افراد تیز هوش و با استعداد: غربالگریآزمون های تشخیصی
ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی افراد تیز هوش و با استعداد
افراد تیزهوش، خانواده و جامعه
ملاحظه‌های آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان تیزهوش و با استعداد

تکلیف یادگیری:
دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد چند معلولیتی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری
آموزش و تدریس این واحد درسی با مشارکت در مباحث نظری شروع می شود و در در ادامه وارد کردن دانشجو در دنیای واقعی و آشنایی عینی و عملی دانشحو با افراد با نیازهای ویژه مد نظر بوده است ودر پایان هر فصل و آشنایی با هر یک از کودکان با نیازهای ویژه بایستی زمینه مشاهد و مصاحبه با یک فرد با نیازهای ویژه فراهم شود. علاوه بر این دانشحو با روش های آموزش و توانبخشی هریم از این گروه آشنا شوند و روش های رایج در آموزش افراد با نیازهای ویژه را از نزدیک ببینند. بنابراین مهمترین نکته ای که در آموزش این واحد درسی مد نظر است استفاده از روشهای مشارکت عملی و درگیری واقعی و داشتن نقش برای دانشجو مد نظر است.

۴- منابع آموزشی
اصلی: دانش آموز استثنایی: مقدمه ای بر آموزش ویژه. هالاهان، کافمن. ترجمه حمیده علیزاده و همکاران. انتشارات نشر ویرایش
مقدمه‌ای بر روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنایی. غلامعلی افروز. انتشارات دانشگاه تهران
روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنایی. مریم سیف نراقی و عزت الله نادری. انشتارات ارسباران
روانشاسی کودکان و نوجوانان استثنایی. میلانی فر. انتشارات قومس

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری
ارزشیابی پایانی: امتحان کتبی در پایان ترم ۸ نمره
ارزشیابی فرآیندی: کارکرد دانشجو در طول ترم و مشارکت در فعالیت های نظری کلاس و داشتن حضور فعال در تمامی جلسات ۳ نمره
ارزیابی عملکردی: پیگیر دانشجو در انجام تکالیف یادگیر یکه در طی ترم برای ایشان طراحی شده است و بایستی به صورت منظم و متوالی تنظیم و ارائه شود ۷ نمره

سرفصل درس: روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه ۲

۱-معرفی درس و منطق آن؛

نظام آموزشی عدالت محور بایستی از سطح کلام و گفتار صرف فاصله بگیرد و بتواند عدالت خود را در عمل نشان دهد. به گونه-ای که شرایط آموزشی برای افراد مختلف فراهم آورد که هر فردی بسته به شرایط و محدودیت های که دارد بشترین بهره را

ببرد و توان انتقال پتانسیل های بالقوه خود را به حالت بالفعل را داشته باشد. این بستری سازی در کنار شرایط محیطی، فیزیکی و سخت افزاری شامل تجهیز نظام و سیستم آموزشی به نیروی انسانی متخصص و مجرب که بتواند شرایط و محدودیت هر فرد را شناخته و متناسب با آن در انتخاب محتوا، تدوین محتوای آموزشی و بکارگیری شیوه‌ها و روش های انتقال آن محتوا عمل کند. بنابراین ضرورت دارد که معلمان و پرسنل آموزشی نسبت به افراد دارای نیازه‌های اموزشی ویژه و گروه های مختلف این دانش آموزان آشنایی داشته و ویژگی های شخصیتی، زیستی، روانی-آموزشی و اجتماعی آنها اطلاع کامل داشته باشند و در ندریس خود محدودیت های این گروه ها را بشناسد و در شیوه آموزش خود انعکاس بدهند.

<table>
<tr><td>مشخصات درس:</td><td colspan="4">نام درس: روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه ۲</td></tr>
<tr><td>نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲ و احد
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز:</td><td colspan="4">اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد:
- بداند منظور از دانش آموز با نیازه کیست
- گروههای مختلف کودکان با نیازهای ویژه را بشناسد.
- ویژگی های زیستی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و رفتاری هر گروه را بداند.
- محدودیت های هریک از گروههای مورد اشاره را بشناسد.
- شیوه و روش‌های آموزشی برای آموزش دانش آموز با نیاز ویژه را بشناسد.
- توانایی اتخاب روش و شیوه آموزشی ویژه برای هریک از گروههای ویژه را داشته باشد.</td></tr>
<tr><td>شایستگی:</td><td>ملاک ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td></td><td>شناخت از محتوا و گروه های خاص</td><td>بتواند در سطح دانش و بازگردانی مطالب و محتوای ارائه شده را برگرداند. این انعکاس تنها مبنی برا ی باخوانی مطالب است بدون اینکه تحلی و تاملی در آن وجود داشته باشد</td><td>سطح بالاتری از عملکرد که میتوان انتظار داشت بدین صورت است که در محتوای ارائه شده تدخل و تصرف داشته باشد و آن مطالب را بر حسب تحلیل و صلاحدید خود به موقعیت های مختلف دیگر که شرایط آنها همانند موقعیت اصلی است انطباق دهد</td><td>توانایی و تحلیل مبنی بر تمایز بین مطالب ارائه شده همراه با تحلیل، تبین، ارزشیابی هر یک از مسائل به این سطح افزوده می شود. فرد مطالب ارائه شده را ارزشیابی می کند وبهترین را انتخاب و حتی در صورت کاستی و ضعف هر مطلب جنبه و جایگاه نوآوری و خلاقیت را در آن باز میگذارد</td></tr>
<tr><td></td><td>انعکاس دانش به حیطه عمل و کاربست آن در آموزش</td><td>فرد بتواند هر گروه و هر نیازهای آن در ابعاد زیستی، روانی، اجتماعی وآموزشی را بشناسد و توانایی انعکاس و بازگردان کلامی این دانش را داشته باشد.</td><td>فرد قادر باشد که در ورطه عملکرد تفاوت هر یک از گروه های با نیازهای ویژه را با گروه های دیگر و همبود و شباهتی که هر یک دارند و شیوه های آموزشی که برای هر یک از این گروهها پیشنهاد می شود را بشناسد</td><td>در سطح بالاتر این توانمندی و تخصص قادر باشد از بین روش های متعدد آموزشی و تربیتی ارزیابی های لازم را انجام بدهد و روش مناسب با سطح محدودیت انتخاب کند و در عمل توانایی بکارگیری آن را داشته باشد.</td></tr>
</table>

۲- فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ناتوانایی‌های یادگیری خاص

تعریف ناتوانی یادگیری

علت شناسی ناتوانی‌های یادگیری

طبقه بندی ناتوانایی های یادگیری

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی

روش‌های آموزش و راهبردهای آموزشی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بتواند گروههای مختلف نانوایی یادگیری شامل اختلال خواندن، نوشتن و ریاضیات را شناسایی کند و با مراجعه به مدارس بتواند فرآیند تشخیص یکی از گروه های ناتوانی یادگیری را در پیش گیر و بتواند فرد مشکوک به اختلال را شناسایی کند و برنامه آمورزش و توانبخشی برای ایشان طراحی کند.

فصل دوم: اختلال‌ای عاطفی-هیجانی

تعریف و طبقه بندی اختلال های عاطفی-هیجانی

سبب شناسی و دورنمای تحولی

دیگاههای نظری مرتبط با تبین اختلال های عاطفی -هیجانی

شیوع شناسی گروه های مختلف اختلال عاطفی-هیجانی

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی

ارزیابی و تشخیص و جایابی آموزشی

شباهت ها همبودی با سایر گروه های با نیاز های ویژه

معرفی الگوها در آموزش و توانبخشی (پزشکی، بوم شناسی، رفتاری، روان‌پویایی، شناختی و عصب شناختی و ...

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی از مدارس مراجعه کند و یکی از دانش آموزان بر حسب گزارش معلم شناسایی کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف را گزارش دهد. در عین حال مراحل و آزمون مرتبط برای شناسایی را بکار گیرد و تشخیص نهای را بگذارد همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد .

فصل سوم: کمبود توجه و بیش فعالی

تعریف کمبود توجه و بیش فعالی

علت شناسی کمبود توجه و بیش فعالی

طبقه بندی کمبود توجه و بیش فعالی

تفاوت های و ویژگی های فردی در ابعاد رشدی و تحولی

روش‌های آموزش و راهبردهای آموزشی در کمبود توجه و بیش فعالی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی از مدارس مراجعه کند و یکی از دانش آموزان بر حسب گزارش معلم شناسایی کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف را گزارش دهد. در عین حال مراحل و آزمون مرتبط برای شناسایی را بکار گیرد و تشخیص نهایی را بگذارد همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد .

فصل چهارم: اختلال‌های ارتباطی

آشنایی با ساختار زبان و دهان

تعریف و طبقه بندی اختلال‌های ارتباطی

سبب شناسی

انواع اختلال‌های گفتار و زبان

روش های ارزیابی غربالگری و تشخیص‌های افتراقی

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی–حرکتی

روش های درمان و آموزش و توانبخشی

ملاحظه‌های آموزشی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد با اختلال‌های ارتباطی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف را گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی در این مراکز گزارش از یک مورد را بصورت فرآیند تشخیص، درمان و توانبخشی و روند بهبود ارائه دهد

فصل پنجم: درخودماندگی

تعریف درخودماندگی

علت شناسی درخودماندگی

طبقه بندی درخودماندگی

ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی–حرکتی

روش‌های آموزش و راهبردهای آموزشی کودکان درخودمانده

ملاحظات آموزشی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد با در خودمانده مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد .

فصل ششم: چندمعلولیتی

تعریف و آشنایی با چندمعلولیتی

گروه های رایج و شایع در چندمعلولیتی
ویژگی های شناختی، رفتاری، اجتماعی و حسی-حرکتی افراد چندمعلولیتی
روش های ارزیابی و جایابی آموزشی
روش های درمان و آموزش و توانبخشی
آموزش حرفه ای و توانبخشی شغلی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد چند معلولیتی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

آموزش و تدریس این واحد درسی با مشارکت در مباحث نظری شروع می شود و در در ادامه وارد کردن دانشجو در دنیای واقعی و آشنایی عینی و عملی دانشحو با افراد با نیازهای ویژه مد نظر بوده است ودر پایان هر فصل و آشنایی با هر یک از کودکان با نیازهای ویژه بایستی زمینه مشاهد و مصاحبه با یک فرد با نیازهای ویژه فراهم شود. علاوه بر این دانشحو با روش های آموزش و توانبخشی هریم از این گروه آشنا شوند و روش های رایج در آموزش افراد با نیازهای ویژه را از نزدیک ببینند. بنابراین مهمترین نکته ای که در آموزش این واحد درسی مد نظر است استفاده از روشهای مشارکت عملی و درگیری واقعی و داشتن نقش برای دانشجو مد نظر است.

۴- منابع آموزشی

اصلی: دانش آموز استثنایی: مقدمه ای بر آموزش ویژه. هالاهان، کافمن. ترجمه حمیده علیزاده و همکاران. انتشارات نشر ویرایش
مقدمه‌ای بر روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنایی. غلامعلی افروز. انتشارات دانشگاه تهران
روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنایی. مریم سیف نراقی و عزت الله نادری. انشتارات ارسباران
روانشاسی کودکان و نوجوانان استثنایی. میلانی فر. انتشارات قومس

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: امتحان کتبی در پایان ترم ۸ نمره
ارزشیابی فرآیندی: کارکرد دانشجو در طول ترم و مشارکت در فعالیت های نظری کلاس و داشتن حضور فعال در تمامی جلسات ۳ نمره
ارزیابی عملکردی: پیگیر دانشجو در انجام تکالیف یادگیری که در طی ترم برای ایشان طراحی شده است و بایستی به صورت منظم و متوالی تنظیم و ارائه شود ۷ نمره

تنظیم کننده: کورش امرایی

سرفصل درس: آموزش و پرورش کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه

۱-معرفی درس و منطق آن؛

نظر به ضرورت و اهمیت برنامه‌ریزی و اتخاذ راهکارهای عملی د توسعه کمی و کیفی دوره‌ی پیش دبستانی و اهمیت اوان کودکی در ایجاد بستر نگرشی، ارزشی و رشد مهارت های چندگانه در ابعاد مختلف تحولی و موفقیت های آتی آنان در در زندگی، دوره پیش دبستانی به یکی از مراحل رسمی آموزش و پرورش تبدیل شده است. در ارتباط کودکان با نیازهای ویژه بر اساس اهمیت وافر مداخلات بهنگام این دوره از ضرورت دوچندان برخوردار است.

<table>
<tr><td>مشخصات درس:</td><td colspan="4">نام درس: آموزش و پرورش کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه</td></tr>
<tr><td>نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۳ و احد
زمان درس: ۴۸ ساعت
پیشنیاز:</td><td colspan="4">اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان انتظار می رود دانشجو معلم قادر باشد:
در پاین این واحد درسی ضرورت و اهمیت مداخلات بهنگام را بداند و در ارتباط با کودکان با نیازهای ویژه راهبردها و روش های در راستای بهبود مهارت های رشدی در ابعاد ادراکی-حرکتی، شناختی، زبانی، هیجانی، اجتماعی بشناسد و بتوان آنها را در ارتباط با هرگروه ویژه ای بکار گیرد.</td></tr>
<tr><td>شایستگی:</td><td>ملاک ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td></td><td>آگاهی ار برنامهای و راهبردهای مداخلاتی زودهنگام</td><td>بتواند در سطح دانش و بازگردانی مطالب و محتوای ارائه شده را برگرداند. این انعکاس تنها مبنی برا ی باخوانی مطالب است</td><td>در محتوای ارائه شده تصرف داشته باشد و آن مطالب را بر حسب تحلیل و صلاحدید خود با ادبیات متفاوت برای خود و دیگری بازگو کند و توانایی تغیر با حفظ چهارچوب را داشته باشد.</td><td>توانایی و تحلیل مبنی بر تمایز بین مطالب ارائه شده با شناخت از گروهای مختلف با نیازهای ویژه را داشته باشد وبهترین را متناسب با بعد رشدی و گروه ویژه انتخاب کند.</td></tr>
<tr><td></td><td>توانایی آموزش و استفاده از برنامه‌ها در تقویت ابعاد رشد</td><td>برنامه‌های مداخلاتی بهنگام را بتواند بشناسد و توانایی انعکاس و بازگردانی آنها را داشته باشد</td><td>فرد قادر باشد در ارتباط با گروه با نیاز ویژه که در ابعاد مختلف رشد برنامه و مداخله لازم را داشته باشد و تفاوت برنامه را</td><td>در سطح بالاتر از دانشجو معلم انتظار می رود که برنامه مداخلاتی برای کودک پیش دبستانی با نیاز ویژه را توانایی تغیر و</td></tr>
</table>

			برای ابعاد مختلف رشدی بشناسد.	انعطاف آن را متناسب با گروه های مختلف بالا ببرد و بکار گیرد.

۲- فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مداخلات بهنگام دوران پیش دبستانی

مداخله بهنگام چیست؟

آشنایی با برنامه های مداخلاتی بهنگام

برنامه مداخله بهنگام مبتنی بر خانواده

آشنایی با روند طراحی برنامه مداخله بهنگام

تکلیف یادگیری:

از دانشجو معلم انتظار می رود که در کلاس برنامه‌های مداخلاتی بهنگامی که در حیطه های مختلف رشدی است را شناسایی کند و کلیاتی از آنها را در کلاس ارائه دهد.

فصل دوم: تهیه و طراحی برنامه آموزشی موضوعی یکپارچه

برنامه آموزشی یکپارچه

برنامه آموزشی سازگار با همه کودکان

مکان، مبلمان و تجهیزات، مواد و وسایل و کتاب ها

تداوم بخشی به رشد همه کودکان

رشد زبانی و سوادآموزی

رشد بدنی

رشد شناختی: تفکر و مهارت های حل مسئله

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی قادر باشد که متناسب با نیاز یکی از گروهای کودکان پیش دبستانی با نیازهای بتواند مراحل مربوط به تهیه و طراحی را ترسیم و نمونه عملی ارائه دهد.

فصل سوم: فعالیت های حسی

اهمیت فعالیت های حسی

هدف در فعالیت های حسی

مهارت های حسی

مواد، وسایل و فعالیت متناسب با رشد

تناسب برنامه حسی برای گروهای با نیاز ویژه

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی قادر باشد که متناسب با نیاز یک ی از گروهای کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه برنامه ادراکی حرکتی را باز طراحی کند و آن را در اتباط آن گروه بکار گیرد.

فصل چهارم: مداخلات بهنگام مهارت‌های زبانی و سواد آموزی

اهمیت فعالیت های زبانی و سواد آموزی

هدف در فعالیت های زبانی خواندن و نوشتن

فعالیت ها و و سایل متناسب با رشد

تناسب برنامه، مواد، وسایل و فعالیت متناسب با رشد برای گروهای با نیاز ویژه

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی قادر باشد که متناسب با نیاز یکی از گروهای کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه برنامه زبانی را باز طراحی کند و آن را در اتباط آن گروه بکار گیرد.

فصل پنجم: مواد و دست ورزی ها و قطعات کوچک

اهمیت فعالیت های مبتنی بر مواد و دست ورزی ها و قطعات کوچک

هدف در فعالیت های مواد و دست ورزی ها و قطعات کوچک

فعالیت ها و و سایل متناسب با رشد

تناسب برنامه، مواد، وسایل دست ورزی و فعالیت متناسب با رشد برای گروهای با نیاز ویژه

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی قادر باشد که متناسب با نیاز یکی از گروهای کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه برنامه مهارت –های حرکتی ظریف را باز طراحی کند و آن را در اتباط آن گروه بکار گیرد.

فصل ششم: رشد حرکتی درشت

اهمیت فعالیت های در رشد حرکتی درشت

هدف در فعالیت های مواد دررشد حرکتی درشت

فعالیت ها و و سایل متناسب با رشد

تناسب برنامه، مواد، وسایل دست ورزی و فعالیت رشد حرکتی درشت متناسب با رشد برای گروهای با نیاز ویژه

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی قادر باشد که متناسب با نیاز یکی از گروهای کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه برنامه مهارت –های حرکتی درشت را باز طراحی کند و آن را در اتباط آن گروه بکار گیرد.

فصل هفتم: هنر

اهمیت فعالیت های هنری در رشد

هدف در فعالیت های هنری در کودکان با نیازهای ویژه

فعالیت ها و وسایل متناسب با رشد

تناسب برنامه، مواد، وسایل دست ورزی و فعالیت متناسب با رشد برای گروهای با نیاز ویژه

تکلیف یادگیری:

انتظار می رود در پایان دانشجو معلم بتواند برنامه مداخلاتی بهنگام مبتنی بر فعالیت های هنری را با در نظر گرفتن تمامی ابعاد رشد برای یکی از گروهای کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه طراحی کند و همچنین برنامه طراحی شده را بکار گیرد.

فصل هشتم: هنر

اهمیت فعالیت های مبتنی بر بازی نمایشی

هدف در فعالیت های مبتنی بر بازی نمایشی در کودکان با نیازهای ویژه

فعالیت ها و وسایل متناسب با رشد

تناسب برنامه، مواد، وسایل دست ورزی بازی با رشد برای گروهای با نیاز ویژه

تکلیف یادگیری:

انتظار می رود در پایان دانشجو معلم بتواند برنامه مداخلاتی بهنگام مبتنی بر فعالیت های بازی محور را با در نظر گرفتن تمامی ابعاد رشد برای یکی از گروهای کودکان پیش دبستانی با نیازهای ویژه طراحی کند و همچنین برنامه طراحی شده را بکار گیرد.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

آموزش و تدریس این واحد درسی با مشارکت در مباحث نظری شروع می شود و در در ادامه وارد کردن دانشجو در دنیای واقعی و آشنایی عینی و عملی دانشحو با افراد با نیازهای ویژه مد نظر بوده است ودر پایان هر فصل و آشنایی با کودکان با نیازهای ویژه ذهنی بایستی زمینه مشاهد و مصاحبه با یک فرد با نیازهای ویژه فراهم شود. علاوه بر این دانشحو با حضور فعال در مراکز آموزش و توانبخشی بتواند در گام اول پیوند علمی با این مراکز برقرار کند و با نظام آموزش و توابخشی و حالت کلی افراد آشنا شود. بنابراین مهمترین نکته ای که در آموزش این واحد درسی مد نظر است استفاده از روشهای مشارکت عملی و درگیری واقعی و داشتن نقش برای دانشجو مد نظر است.

۴- منابع آموزشی

اصلی: کلاس آموزش فراگیر متناسب با رشد در آموزش و پرورش خردسالان. رضا متقیانی. سازمان آموزش و پرورش استثنایی.

اصلی: روش‌ها و محتوای آموزشی قبل از دبستان برای ناشنوایان. دکتر کاکو جویباری وهمکاران. سازمان آموزش و پرورش استثنایی.

آموزش و پرورش کودکان پیش دبستانی و دبستانی . هما بهمنی. انتشارات دانشجو

راهنمای درسی کتاب پیش دبستانی (۱) و (۲) ویژه مربیان مراکزپیش دبستانی، دوره آمادگی . انتشارات آزمون نوین

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: امتحان کتبی در پایان ترم ۸ نمره

ارزشیابی فرآیندی: کارکرد دانشجو در طول ترم و مشارکت در فعالیت های نظری کلاس و داشتن حضور فعال در تمامی جلسات ۵ نمره

ارزیابی عملکردی: پیگیر دانشجو در انجام تکالیف یادگیر یکه در طی ترم برای ایشان طراحی شده است و بایستی به صورت منظم و متوالی تنظیم و ارائه شود ۷ نمره

سرفصل درس: اصول و مبانی و راهبردها در آموزش تلفیقی/فراگیر

۱- معرفی درس و منطق آن

فراگیرسازی آموزش و پرورش برای دربرگیری همه کودکان رویکردی مبتنی بر هنجار دانستن تفاوتهاست و طرحواره نوینی را بر آموزش و پرورش جهان حاکم گرده است. در این درس دانشجو معلمان با تغییر نگرش از دیدگاه هنجارسازی در رویکرد پزشکی به هنجار دانستن تفاوتها در رویکرد اجتماعی، آمادگی تغییر طرحواره عمل تربیتی خود از ویژه سازی به تمایزگذاری در بافت اتاق درس و مدرسه عمومی را بدست میاورند

اتاق درس و مدرسه عمومی را بدست میاورند.

مشخصات درس	نام درس: اصول و مبانی و راهبردها در آموزش تلفیقی/فراگیر
نوع درس: نظری و عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: تمامی دروس نحوه تدریس: کارگاهی با بهره گیری از روش حل مساله	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:** – با ذکر تفاوتها در حوزه عمل و نظر دو رویکرد پزشکی(متمرکز بر فرد متفاوت) و اجتماعی(متمرکز بر برنامه درسی) را شفاهی و نوشتاری و با رعایت اصول تغییر نگرش و متقاعدسازی معرفی کند. – **رابطه مناسب و صمیمانه شغلی با همکاران بویژه معلمان آموزش عمومی برقرار کند.** – **رابطه مناسب و صمیمانه راهنمایی کننده با دانش آموزان و والدینشان برقرار کند.** – راهکارهای مناسب برای تمایزگذاری برنامۀ درسی را با توجه به نیازهای هر کودک در بافت اتاق درس و مدرسه عمومی(عادی) ارائه و اجرا کند.

شایستگی اساسی:

Ck&pck کـــد ۲-

&۱ &۳-۳ &۳-۴

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
نگرش همساز با فراگیرسازی	تفاوتهای دو نگرش پزشکی و اجتماعی به تفاوتها را شفاهی و نوشتاری بیان میکند.	با داشتن مهارت سطح ۱میتواند طرحهای ارزیابی، جایدهی، تدریس و مداخله را با دیدگاه اجتماعی نقد کند.	با داشتن مهارتهای سطوح ۱و۲ میتواند معلمان آموزش عمومی را در بارهٔ فراگیرسازی فعالیتها و جوّ اتاق درس، متقاعد نماید.
ایجاد رابطه همدلانه و صمیمی	میتواند ویژگیهای یک ارتباط همدلانه و صمیمی همیاری با کودکان و نوجوانان، همکاران، و والدین را شفاهی و نوشتاری بیان کند.	با داشتن مهارت سطح ۱ میتواند با کودکان و نوجوانان، همکاران و والدین رابطه همدلانه و صمیمی همیارانه را برقرار کند.	با داشتن مهارتهای سطح ۱ و ۲ میتواند چگونگی ایجاد رابطه همدلانه، صمیمانه و همیارانه با کودکان، نوجوانان، همکاران و والدین را به همکاران آموزش عمومی و ویژه بیاموزد.
طراحی راهکارهای اثربخش برای تمایزگذاری تدریس	میتواند راهکارهای مداخله و تدریس ارائه شده را بنحو اثربخش برای کودکان و نوجوانان با نیازهای ویژه را در بافت اتاق درس عمومی بکار بگیرد.	با داشتن مهارت سطح ۱ میتواند راهکارهای مداخله و تدریس اثربخش متناسب با نیازهای کودکان و نوجوانان با نیازهای ویژه را متناسب با بافت اتاق درس عمومی طراحی و اجرا کند.	با داشتن مهارتهای سطوح ۱ و ۲ میتواند طراحی و اجرای راهکارهای مداخله و تدریس اثربخش را به معلمان آموزش عمومی و ویژه، دانش آموزان همیار و والدین یا مراقبان کودک یا نوجوان با نیازهای ویژه بیاموزد.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

نوبت بحث	محتوای درس	تکالیف یادگیری	تکالیف عملکردی
اول	**تفاوتهای فردی، نیازهای ویژه و عوامل ایجادکننده و کارآمدی روشهای مداخله در مورد آنها در دو دیدگاه پزشکی و اجتماعی**	مطالعه منابع در بارهٔ رویکردهای پزشکی و اجتماعی در مورد تفاوتهای فردی در اتاق درس بحث و نقد دو رویکرد در گروههای کوچک و بزرگ تلاش برای متقاعد کردن مخالفان	ترتیب بحث با معلمان آموزش عمومی برای متقاعدساختن آنان به تغییر دیدگاه از جداسازی به فراگیرسازی و ضبط آن برای وارسی و پسخوراندگیری از استاد و دانشجویان
دوم	بررسی ضرورت تغییر طرحواره عمل تربیتی از جداسازی به فراگیرسازی	جمع آوری شواهد ناکارآیی سامانه آموزش و پرورش کشور که ناشی از دیدگاه جداسازی است بحث و نقد شواهد در گروههای کوچک و بزرگ تلاش برای تدوین شواهد منطقی و مربوط به بحث	بحث با معلمان آموزش عمومی و ویژه مخالف با فراگیرسازی و متقاعد ساختن آنان به فراگیرسازی از طریق بیان شواهد ناکارآیی سامانهٔ مداخلهٔ مبتنی بر جداسازی و ضبط آن برای وارسی و پسخوراندگیری از استاد و دانشجویان
سوم	تاریخچه تلفیق و فراگیرسازی در ایران و جهان	وارسی منابع و تدوین مقاله در مورد تاریخچه تلفیق و فراگیرسازی	ارائه سخنرانی در زمینهٔ چالشها و فرصتها در تاریخچه تلفیق و فراگیرسازی
چهارم	اصول و روشهای متقاعدسازی و تغییر نگرش	وارسی منابع در بارهٔ تغییر نگرش و متقاعدسازی و گزارش روشهای بدست آمده	وارسی نگرش معلمان مدارس محل کارورزی و طراحی و اجرای برنامهٔ تغییر نگرش برای آنان و وارسی نتایج و تحلیل آنها
پنجم	اصول و روشهای ارزیابی نیازهای ویژه آموزشی- پرورشی با رویکرد چند رشته ای	تدوین برنامه تمایزگذاری ارزیابیها برای نوآموز یا دانش آموز نمونه(منتخب از میان موردهای	اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس، در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج

		مشـاهده شـده در کـارورزی)در گروههای کوچک و نقـد و ارتقـاء برنامه در گروه بزرگتـر زیـر نظـر اسـتاد و بـا مشـورت دیگـر متخصصان(آموزشی و توانبخشی)	
ششم	اصـول و روشـهای تمایزگـذاری برنامـه هـای درسـی و پرورشـی بـرای دانـش آمـوزان بـا هـوش مرزی و نارسایی هوشی	تـدوین برنامـه بـرای دربرگیـری نوآمـوز یـا دانـش آمـوز نمونه(منتخب از میـان موردهـای مشـاهده شـده در کـارورزی)در گروههای کوچک و نقـد و ارتقـاء برنامه در گروه بزرگتـر زیـر نظـر استاد	اجرای برنامه تـدوین شـده در اتـاق درس، در مدرسـه تلفیقـی محـل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج
هفتم	اصـول و روشـهای تمایزگـذاری برنامـه هـای درسـی و پرورشـی برای دانش آموزان بـا اخـتلالات طیف اوتیسم	تـدوین برنامـه بـرای دربرگیـری نوآمـوز یـا دانـش آمـوز نمونه(منتخب از میـان موردهـای مشـاهده شـده در کـارورزی)در گروههای کوچک و نقـد و ارتقـاء برنامه در گروه بزرگتـر زیـر نظـر استاد	اجرای برنامه تـدوین شـده در اتـاق درس، در مدرسـه تلفیقـی محـل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج
هشتم	اصـول و روشـهای تمایزگـذاری برنامـه هـای درسـی و پرورشـی برای دانش آموزان با نارساییهای هیجانی- رفتاری و کمبود توجه- فزون جنبشی	تـدوین برنامـه بـرای دربرگیـری نوآمـوز یـا دانـش آمـوز نمونه(منتخب از میـان موردهـای مشـاهده شـده در کـارورزی)در گروههای کوچک و نقـد و ارتقـاء برنامه در گروه بزرگتـر زیـر نظـر استاد	اجرای برنامه تـدوین شـده در اتـاق درس، در مدرسـه تلفیقـی محـل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج
نهم	اصـول و روشـهای تمایزگـذاری برنامه های درسی و پرورشی بـرای دانش آموزان با نارساییهای گفتاری و زبانی	تـدوین برنامـه بـرای دربرگیـری نوآمـوز یـا دانـش آمـوز نمونه(منتخب از میـان موردهـای مشـاهده شـده در کـارورزی)در گروههای کوچک و نقـد و ارتقـاء	اجرای برنامه تـدوین شـده در اتـاق درس، در مدرسـه تلفیقـی محـل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج

		برنامه در گروه بزرگتر زیر نظر استاد	
دهم	اصول و روشهای تمایزگذاری برنامه های درسی و پرورشی برای دانش آموزان با نارساییهای ویژۀ یادگیری	تدوین برنامه برای دربرگیری نوآموز یا دانش آموز نمونه(منتخب از میان موردهای مشاهده شده در کارورزی)در گروههای کوچک و نقد و ارتقاء برنامه در گروه بزرگتر زیر نظر استاد	اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس، در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج
یازدهم	اصول و روشهای تمایزگذاری برنامه های درسی و پرورشی برای دانش آموزان با نارساییهای شنوایی	تدوین برنامه برای دربرگیری نوآموز یا دانش آموز نمونه(منتخب از میان موردهای مشاهده شده در کارورزی)در گروههای کوچک و نقد و ارتقاء برنامه در گروه بزرگتر زیر نظر استاد	اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس، در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج
دوازدهم	اصول و روشهای تمایزگذاری برنامه های درسی و پرورشی برای دانش آموزان با با نارساییهای بینایی	تدوین برنامه برای دربرگیری نوآموز یا دانش آموز نمونه(منتخب از میان موردهای مشاهده شده در کارورزی)در گروههای کوچک و نقد و ارتقاء برنامه در گروه بزرگتر زیر نظر استاد	اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس، در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج ثبت و گزارش نتایج
سیزدهم	اصول و روشهای تمایزگذاری برنامه های درسی و پرورشی برای دانش آموزان با با نارساییهای عضلانی- استخوانی	تدوین برنامه برای دربرگیری نوآموز یا دانش آموز نمونه(منتخب از میان موردهای مشاهده شده در کارورزی)در گروههای کوچک و نقد و ارتقاء	اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس، در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و ثبت و گزارش

		برنامه در گروه بزرگتر زیر نظر استاد	نتایج ثبت و گزارش نتایج
چهاردهم	اصول و روشهای تمایزگذاری برنامه درسی خواندن و نوشتن	تدوین برنامه برای دربرگیری نوآموز یا دانش آموز نمونه(منتخب از میان موردهای مشاهده شده در کارورزی)در گروههای کوچک و نقد و ارتقاء برنامه در گروه بزرگتر زیر نظر استاد	اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس، در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج ثبت و گزارش نتایج
پانزدهم	اصول و روشهای تمایزگذاری برنامه درسی ریاضیات	تدوین برنامه برای دربرگیری نوآموز یا دانش آموز نمونه(منتخب از میان موردهای مشاهده شده در کارورزی)در گروههای کوچک و نقد و ارتقاء برنامه در گروه بزرگتر زیر نظر استاد	اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس، در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و اجرای برنامه تدوین شده در اتاق درس در مدرسه تلفیقی محل کارورزی و ثبت و گزارش نتایج ثبت و گزارش نتایج
شانزدهم	دورنمای فراگیرسازی آموزش و پرورش برای کودکان با نارسایی	جستجوی منابع برای آشنایی با چالشهای پیش روی دربرگیری کودکان با نارسایی در مدارس عمومی و وارسی آنها در بحث با گروههای کوچک و تمام کل دانشجویان	آزمایش راهکارهای پیشنهادشده در بحثهای اتاق درس، در بافت مدرسه عمومی و ثبت و گزارش نتایج در اتاق درس

. راهبردهای تدریس و یادگیری

متمرکز بر خودآموزی و بحث و یادگیری گروهی و آزمایش و اصلاح در میدان عمل است. در این میان بهره گیری از تدریس مستقیم تر موارد ضروری توصیه میشود.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی: درک و پاسخگویی به نیازهای ویژه در کلاسهای فراگیر(۱۳۸۴)، روی مک کانکی، ترجمه ابوالفضل سعیدی، انتشارات سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی.

روشهای خردورزانه برای آموزش و پرورش دانش آموزان با نیازهای ویژه(زیر چاپ)، پیتر وستوود، ترجمه ابوالفضل سعیدی، انتشارات مدرسه.

راهنمای تربیت معلم برای توسعه فراگیرسازی آموزش و پرورش(۱۳۸۳)، مِل آینسکو، ترجمه ابوالفضل سعیدی، انتشارات پژوهشکده کودکان استثنایی.

منابع فرعی:

Research-Based Methods for the – Inclusion Strategies That Work!
SAGE Publications Ltd.), ۲۰۱۵(***Toby J. Karten***,)***Third Edition***(***Classroom***

Including students with special needs : a practical guide for classroom
William D. Bursuck.—۶th ed. (۲۰۱۲), Pearson .teachers / Marilyn Friend
Education, Inc.

Supporting inclusive practice. Gianna Knowles. ۲nd ed. (۲۰۱۱), Routledge

SPECIAL TEACHING FOR SPECIAL STUDENTS-Ann Lewis & Brahm
Norwich. (۲۰۰۶), Open University Press.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول نیمسال، تکالیف عملکردی و آزمون پایان نیمسال انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توانبخشی در اختلالات گفتار و زبان

۱. معرفی درس و منطق آن

توسعه و تقویت حرفه‌ای معلمان کودکان ویژه و آموزش و پرورش استثنایی در گرو آشنایی آنان با ویژگیهای این گروه از کودکان است. یکی از ویژگیهای مهم و دارای پیامدهای منفی مدرسه‌ای اختلالات گفتار و زبان و مشکلات ارتباطی کودکان است. آشنایی با ویژگیهای ارتباطی و اختلالات گفتار و زبان دانش‌آموزان و همچنین آگاهی از راههای کمک به ایشان و نیز هوشیاری نسبت به پیامدهای منفی این مشکلات بر یادگیریهای مدرسه‌ای، به معلمان قدرت کنترل محیط یادگیری مناسب و تمهید اسباب درست آموزش را می‌دهد تا کودکان با کمترین گرفتاری از نظر تحصیلی پیشرفت کنند.

مشخصات	**نام درس: راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توانبخشی در اختلالات گفتار و زبان**

<table>
<tr><td>درس</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">نوع درس: عملی
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۴
پیشنیاز: ندارد</td><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری:
در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم با ویژگیهای ارتباطی و اختلالات گفتار و زبان دانش‌آموزان ویژه آشنا شده و همچنین از راههای کمک به ایشان آگاه می‌شود و نیز نسبت به پیامدهای منفی این مشکلات بر یادگیریهای مدرسه‌ای هوشیار می‌گردد و می‌تواند محیط یادگیری را بهتر کنترل کرده و اسباب درست آموزش را دقیقتر تمهید نموده و به کودکان کمک کند با کمترین گرفتاری تحصیلی پیشرفت کنند.</td></tr>
<tr><td>ملاکها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td rowspan="2">شایستگی اساسی: ck</td><td>گفتار و زبان: کلیات و تنکردشناسی (فیزیولوژی) و مبانی عصب‌شناختی</td><td>توانسته است درباره گفتار و زبان شامل کلیات و تنکردشناسی (فیزیولوژی) و مبانی عصب‌شناختی به آگاهی دست یابد.</td><td>توانسته است پس از آگاهی از کلیات و تنکردشناسی (فیزیولوژی) و مبانی عصب‌شناختی گفتار و زبان، به بازگویی این مطالب بپردازد.</td><td>توانسته است پس از آگاهی از کلیات و تنکردشناسی (فیزیولوژی) و مبانی عصب‌شناختی گفتار و زبان و نیز بازگویی آنها، به نقد و بررسی موارد واقعی یا فرضی این مطالب بپردازد. دانشجومعلم باید یک نمونه واقعی از این مباحث را در کلاس معرفی یا گزارش یا نمایش دهد.</td></tr>
<tr><td>اختلالات گفتاری
اختلالات زبانی
اختلالات عصب‌شناختی گفتار و زبان</td><td>توانسته است درباره اختلالات گفتار و زبان و اختلالات عصب‌شناختی گفتار و زبان به آگاهی تمایزی و آشنایی تشخیصی دست یابد.</td><td>توانسته است پس از آگاهی درباره اختلالات گفتاری و زبانی و اختلالات عصب‌شناختی گفتار و زبان، به بازگویی این مطالب بپردازد.</td><td>توانسته است پس از آگاهی درباره اختلالات زبانی و گفتاری و اختلالات عصب‌شناختی گفتار و زبان و نیز بازگویی این مطالب، به نقد و بررسی موارد واقعی یا فرضی این اختلالات بپردازد. دانشجومعلم باید یک نمونه واقعی از این اختلالات را در کلاس معرفی یا گزارش یا نمایش دهد.</td></tr>
</table>

	پیامدهای مدرسه‌ای (خواندن و نوشتن و حساب) و راههای کمک و ارجاع در اختلالات گفتاری و زبانی و اختلالات عصب‌شناختی گفتار و زبان	توانسته است درباره پیامدهای مدرسه‌ای و راههای کمک و ارجاع در این اختلالات به آگاهی تمایزی و آشنایی تشخیصی دست یابد.	توانسته است پس از آگاهی از پیامدهای مدرسه‌ای و راههای کمک و ارجاع در این اختلالات، به بازگویی این مطالب بپردازد.	توانسته است پس از آگاهی از پیامدهای مدرسه‌ای و راههای کمک و ارجاع در این اختلالات و نیز بازگویی این مطالب، به نقد و بررسی موارد واقعی یا فرضی این موضوع بپردازد. دانشجومعلم باید یک نمونه واقعی از این موارد را در کلاس معرفی یا گزارش یا نمایش دهد.

۲. فرصتهای یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان ۱۶ جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

جلسه	موضوع اصلی	مباحث
اول	راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توانبخشی در اختلالات گفتار و زبان	طرح ضرورت و انگیزه و پیگیری و اهمیت درس بیان روش ارزشیابی و توافق درباره آن اعلام برنامه درس و محتوای کار و شرح وظایف
دوم	گفتار و زبان: کلیات	ساختمان و اجزا و کارکرد و رشد و اهمیت معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی
سوم **چهارم** **پنجم**	گفتار و زبان: تنکردشناسی (فیزیولوژی)	تنفس آواسازی و تشدید تولید و تلفظ شنوایی و بینایی معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی
ششم	گفتار و زبان: مبانی عصب‌شناختی	اعصاب مرکزی (مغز و مخچه و اعصاب) اعصاب محیطی (نخاع و اعصاب) معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی
هفتم **هشتم**	اختلالات زبانی	اختلالات زبانی و گفتاری، اختلالات درکی و بیانی، اختلالات عضوی و عملکردی، اختلالات رشدی و عارضی، اختلالات انحرافی و تاخیری اختلالات واجی و صرفی و نحوی و معنایی و کاربردشناختی و گفتمانی

		معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی
نهم **دهم** **یازدهم** **دوازدهم**	اختلالات گفتاری	اختلالات تولید (آوایی) اختلالات صوت اختلالات تشدید اختلالات روانی گفتار (لکنت و تندگویی) معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی
سیزدهم **چهاردهم**	اختلالات عصب‌شناختی گفتار و زبان	زبان‌پریشی نام‌پریشی کنش‌پریشی شناخت‌پریشی گفتارفلجی (دیزارتری) معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی
پانزدهم	پیامدهای مدرسه‌ای (خواندن و نوشتن و حساب) و راههای کمک و ارجاع در اختلالات زبانی و گفتاری (آسیبدیدگی شنوایی و کم‌توانی هوشی و اختلالات یادگیری)	پیامدهای اختلالات واجی و صرفی و نحوی و معنایی و کابردشناختی و گفتمانی پیامدهای اختلالات تولید (آواشناختی) و صوت و تشدید و روانی گفتار (لکنت و تندگویی) راههای کمک و ارجاع در اختلالات زبانی و گفتاری معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی
شانزدهم	پیامدهای مدرسه‌ای (خواندن و نوشتن و حساب) و راههای کمک و ارجاع در اختلالات عصب‌شناختی گفتار و زبان	پیامدهای زبان‌پریشی و نام‌پریشی و کنش‌پریشی و شناخت‌پریشی و گفتارفلجی (دیزارتری) راههای کمک و ارجاع در اختلالات عصب‌شناختی معرفی یا گزارش یا نمایش یک نمونه واقعی

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

آموزشهای کلاسی این درس با محوریت مدرس و به صورت سخنرانی و با مشارکت همه جانبه دانشجومعلمان انجام می‌شود. مدرس در هر جلسه و در نوبتهای مقرر و بر اساس موضوعات اصلی و مباحث فرعی به آموزش و تفهیم مطالب درسی و به هماندیشی و همفکری درباره آنها اقدام می‌کند. در این درس ضروری است که مدرس به دانشجومعلمان فرصت بدهد تا در تفهیم و تفاهم و در هماندیشی و همفکری درباره چیستی گفتار و زبان، اختلالات گفتار و زبان، پیامدهای مدرسه‌ای (خواندن و نوشتن و حساب) و راههای کمک و ارجاع در این نوع اختلالات مشارکت فعال داشته باشند و به آگاهی و شناسایی درست و دور از خطا دست یابند تا در کمک به این کودکان و در تسهیل یادگیریهای مدرسه‌ای ایشان دچار سهو و کوتاهی و خطا نشوند. دانشجومعلمان این درس موظف‌اند بر اساس برنامه اعلام شده به پیش مطالعه منابع اصلی و فرعی بپردازند و در هر جلسه با آمادگی شرکت کنند. دانشجومعلمان باید به طرح پرسشهای خود بپردازند و دیدگاهها و نتایج مطالعات خود را در کلاس درس ارائه کنند.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

کتاب «درآمدی بر آسیب‌شناسی زبان»، نوشته دیوید کریستال، ترجمه زهرا سلیمانی و نوشین ادیب، انتشارات دانژه، ۱۳۸۸.

منابع فرعی:

کتاب « آسیب‌شناسی گفتار و زبان»، نوشته بیژن شفیعی و همکاران، انتشارات چوگان و دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ۱۳۸۷.
کتاب «اختلالات زبان و گفتار در دانش‌آموزان»، نوشته آلیس هوسپیان، انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی، ۱۳۸۲.
کتاب «اختلالات گفتاری و زبانی کودکان»، نوشته جان ایسنسن، ترجمه غلامرضا خجسته‌مهر، انتشارات خوزستان، ۱۳۷۳.
کتاب «اختلالات گفتار و زبان کودکان»، نوشته جان آیزنسون، ترجمه حمید علیزاده، انتشارات رشد، ۱۳۷۳.
کتاب «اختلالهای رشد زبان»، نوشته کاترین آدامز و همکاران، ترجمه محمدتقی منشی طوسی، نشر دانشگاه امام رضا، ۱۳۸۵.
کتاب «رشد گفتار و زبان کودکان فارسی زبان»، نوشته ناهید جلیله‌وند، انتشارات دانژه، ۱۳۹۱.
کتاب «فرهنگ توصیفی آسیب‌شناسی گفتار و زبان»، نوشته نیلی‌پور و همکاران، نشر معاصر، ۱۳۹۲.
کتاب «تربیت زبان و گفتار: راهنمای والدین و مربیان»، نوشته ابراهیمی و فرامرزی، انتشارات پیغام دانش، ۱۳۹۲.
کتاب «برنامه آموزش شنیداری آوا: مورد استفاده آسیب‌شناسان و ...»، نوشته مامک جولایی، انتشارات اساتید قلم، ۱۳۸۸.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی در درس راهبردها و روشها در آموزش و پرورش و توانبخشی در اختلالات گفتار و زبان در قالب یک آزمون کتبی پایانی صورت می‌گیرد که شامل چهار سطح ۱. کلیات و سازوکار گفتار و زبان و ۲. اختلالات گفتار و زبان و ۳. پیامدهای مدرسه‌ای اختلالات گفتار و زبان و ۴. راههای کمک و ارجاع در اختلالات گفتار و زبان است. دانشجومعلمان باید یادگیریهای تخصصی خود را در این چهار حوزه با توجه به درسگفتارها و گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس در این آزمون نشان دهند.

ارزشیابی میانی در طی اجرای تکالیف درسی و مشارکت دانشجومعلمان در مباحث کلاسی انجام می‌شود. مدرس می‌تواند به کارهای عملی و پژوهشی نیز امتیاز بدهد. چنانکه حضور فیزیکی دانشجومعلمان در کلاس درس بسیار مهم و امتیازآور است. دانشجومعلم می‌تواند یک نمونه واقعی از اختلالات زبانی و یا گفتاری و یا عصب‌شناختی را در کلاس معرفی و یا گزارش و یا نمایش دهد.

سهم هر یک از موارد در ارزشیابی به شرح زیر است:
اجرای تکالیف درسی، مشارکت فعال در کلاس، کار عملی و پژوهشی، حضور فیزیکی: ۳۰ درصد امتیاز
آزمون پایانی: ۷۰ درصد امتیاز

۶. سایر نکات: مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
پیشآمادگی مدوام برای درسها و گفتگوهای کلاس.
مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.

رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.

رعایت اخلاق تحصیلی و پژوهشی در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط مدرس و سایر منابع مفید.

درستی باطنی و زیبائی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به مدرس تحویل می‌شود.

سرفصل درس «اختلالات یادگیری»

۱- معرفی درس و منطق آن

این اختلال در یک یا چند فرآیند روانی پایه به درک یا استفاده از زبان شفاهی یا کتبی مربوط می‌شود و می‌تواند به شکل عدم توانایی کامل در گوش کردن ، فکر کردن ، صحبت کردن ، خواندن ، نوشتن ، حجمی کردن یا انجام محاسبه‌های ریاضی ظاهر شود..

اختلالات یادگیری در ۴ تا ۷ درصد کودکان در سنین مدرسه مشهود می‌باشد.

این اختلال در بسیاری از کودکان نخستین بار زمانی آشکار می‌شود که وارد مدرسه می‌شوند و از عهده ی کسب مهارت‌های تحصیلی بر نمی‌آیند. این ناتوانی اغلب در خواندن بروز می‌یابد، اما در ریاضیات، نوشتن یا سایر موضوع های درسی نیز مشاهده می‌شود.

از میان رفتارهایی که مکرر در سال‌های اولیه دوره ی ابتدایی مشاهده می‌شود، ناتوانی در توجه و تمرکز، مهارت های ضعیف حرکتی مانند در دست گرفتن ناشیانهء مداد و بد نوشتن، و دشواری در یادگیری خواندن است.

در سال‌های بعدی دورهء ابتدایی، به موازات دشوارتر شدن برنامهء تحصیلی، ممکن است در سایر زمینه ها نظیر مطالعات اجتماعی یا علوم مشکلاتی پدید آید..

مشکلات عاطفی نیز پس از چند سال شکست مکرر شدت می یابد، برخی مشکلات اجتماعی و ناتوانی در دوست یابی و حفظ روابط دوستانه نیز مشاهده میشود.

قابلیت در دانش و مهارت‌ها شامل دانش حرفه ای پایه است که معلم های اختلالات یادگیری به آن نیاز دارند. ایفای این نقش فنی مستلزم برخورداری از قابلیت هایی در ارزیابی و تشخیص، تدوین برنامهء درسی، تمرین‌های آموزشی ، مدیریت رفتارهای دانش‌آموز، طرح ریزی و ادارهء تدریس و محیط یادگیری و نظارت و ارزشیابی است. دانشجو معلمان باید از نظریه‌های یادگیری مطلع باشند و راهبرهایی برای تدریس زبان شفاهی، خواندن،زبان، ریاضیات، مدیریت رفتار، مهارت های اجتماعی و هیجانی ، و مهارت های پیش حرفه ای و حرفه ای را در اختیار داشته باشند.

<table>
<tr><td><u>مشخصات درس:</u></td><td>نام درس: اختلالات یادگیری</td></tr>
<tr><td>نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۳
زمان درس:۴۸ ساعت
پیشنیاز: روانشناسی رشد، روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای</td><td><u>اهداف / پیامد یادگیری:</u> در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
۱- با اختلالات خواندن که از شایع ترین اختلالات یادگیری است و بیشترین حجم خدمات آموزش ویژه و برنامه های مداخله ی تخصصی را به خود اختصاص میدهد آشنا شده و بتواند اصول و راهبردهای پیشگیری اولیه و ثانویه را بکار گیرد
۲- با اختلالات نوشتن، دیکته و انشاء و مولفه‌های اختلال بیان نوشتاری، شیوع و فرآیند تشخیص، نشانه های بالینی، ملاک‌های تشخیصی، آزمونهای هوشی، تشخیص افتراقی آشنا شده و استفاده</td></tr>
</table>

ویژه نماید.

شایستگی اساسی:

۳- با اختلالات ریاضی(فهمیدن و نام بردن، اصطلاحات ریاضی ، فهمیدن و نام بردن اعمال و مفاهیم ریاضی و تبدیل آنها به نماد ها)
مهارت‌های ادراکی (شناخت و خواندن نمادهای عددی یا نشانه های حسابی و گروه بندی ارقام)
مهارت‌های ریاضی (رعایت مراحل ریاض، شمارش و یادگیری جدول ضرب)
مهارت‌های مربوط به توجه(کپی کردن درست ارقام ، به خاطر سپردن ارقام انتقال داده شده) آشنا شده و بداند برای درمان اختلالات یادگیری ریاضی چه باید کرد؟

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ویژگی‌ها ، تعاریف ، شیوع و فرآیندهای تشخیصی	با ویژگیها، تعاریف، شیوع و فرآیندهای تشخیصی آشنا شود. با مولفه‌های هریک از اختلالات آشنا شود.	با مشاهده در موقعیت یادگیری بتواند دانش آموزان را ارزیابی و شناسایی نماید. در زمینه مولفه های هریک از اختلالات مطالعه و تحقیق نماید.	یک برنامه تشخیصی برای یکی از اختلالات (خواندن،نوشتن و ریاضی) طراحی نماید. گزارش مطالعات خود را به کلاس ارائه نماید.
عوامل و نشانه‌ها	با عوامل و نشانه‌های اختلالات آشنا شود	عوامل و نشانه‌های اختلالات را مطالعه و بررسی نماید	با آشنایی از عوامل و نشانه‌ها ، طرح درمانی را تهیه و اجرا نماید و گزارش آن را به کلاس ارائه نماید
راهبردها	با راهبردهای اولیه و ثانویه و آزمون‌های هوشی ، تشخیصی و افتراقی آشنا شود.	بتواند حداقل سه راهبرد متناسب با اختلال را معرفی و اجرا نماید. بتواند آزمون‌های هوشی ، تشخیصی و افتراقی را اجرا نماید.	نتایج اجرای راهبردها و آزمون را تجزیه و تحلیل و گزارش نماید
برنامه	یک برنامه آموزشی مناسب برای یکی از اختلالات را تهیه و تدوین نماید	برنامه آموزشی تهیه شده را اجرا نماید	برنامه آموزشی اجرا شده را تحلیل و ارزیابی نماید

.

۲- فرصت های یادگیری ، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱ : کلیات

- تعریف اختلالات یادگیری
- طبقه‌بندی اختلالات یادگیری
- شیوع اختلالات یادگیری
- نظریه‌های یادگیری
- بررسی عوامل درونی و بیرونی در بروز اختلالات یادگیری

تکلیف یادگیری:

در خصوص موضوعات فصل اول مطالعه و مقاله ای را تهیه و به کلاس گزارش نماید.

فصل ۲ : ویژگی های افراد با اختلالات یادگیری

- هوش
- توجه
- بیش فعالی
- حافظه
- مشکلات ادراکی
- زبان
- ویژگی‌های اجتماعی، هیجانی و شخصیتی افراد با اختلال یادگیری
- دانش آموزان تیز هوش با اختلال یادگیری

فصل ۳ : ارزیابی و ملاکهای تشخیصی اختلالات یادگیری

- الگوهای ارزیابی
- مراحل فرایند ارزیابی– آموزش
- روش‌های کسب اطلاعات مربوط به ارزیابی (شرح حال،مشاهده،مقیاس درجه بندی، مقیاس های غیر رسمی، آزمون های رسمی هنجار گزینی شده)
- ملاحظات زیست محیطی

- طبقه‌بندی روش‌های تدریس

فصل ۴ : راهبردها و برنامه های آموزشی برای دانش آموزان با اختلالات یادگیری

- برنامه آموزش و پرورش انفرادی (IEP)
- استفاده از راهبردهای آموزشی ویژه
- مشارکت خانواده و برنامه‌های آموزشی

فصل ۵: انواع و علائم اختلالات یادگیری، رویکردهای آموزشی و مولفه‌های خواندن و نوشتن و ریاضی

- اختلال در خواندن
- اختلال در نوشتن
- اختلال در ریاضی

۳- رهبردهای تدریس و یادگیری

بررسی عملکرد یادگیری حداقل سه دانش آموز که دارای اختلالات خواندن،نوشتن، ریاضی باشند و تدوین راهبردهای آموزشی مناسب با شرایط و ویژگی‌های آنان و ارائه گزارش نتایج به کلاس درس

۴- منابع آموزشی

منبع اصلی:

ناتوانی های یادگیری (نظریه، تشخیص و راهبردهای تدریس)- ژانت لرنر- ترجمه عمت دانش- مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید بهشتی،۱۳۸۴

منابع فرعی:

۱- ناتوانی های یادگیری، هالاهان و کافمن، ترجمه حمید علیزاده ، نشر دانژه

۲-اختلالات یادگیری، یوسف کریمی ، انتشارات ساوالان

۳-اختلالات زبان و گفتار در کودکان، جان آیزنسون، ترجمه حمید علیزاده، انتشارات رشد

۴- درمان اختلالات نوشتن، تالیف مصطفی تبریزی، نشر فرا روان

۵- درمان اختلالات ریاضی، تالیف مصطفی تبریزی، نشر فرا روان

۶- تشخیص و ساماندهی ناتوانی های یادگیری، نشر سازمان آموزش و پرورش استثنایی

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

سرفصل درس «آشنایی با اختلالات رفتاری و روش های اصلاح رفتار »

۱: معرفی درس و منطق آن

موضوع این درس اختلالات رفتاری و اصلاح رفتار است این درس ماهیتی دوبخشی دارد . در بخش آشنایی با اختلالات رفتاری ما با مدل تشخیصی مبتنی بر نشانه ها روبرو هستیم که کار معلم غربالگری آنها با اجرای سیاهه های رفتاری و ارجاع به متخصص است در حالی که در بخش دوم یعنی اصلاح رفتار با مدل رفتاری رویرو هستیم که سرو کار آن با رفتار مشکل ساز فرد است و نه اختلال رفتاری او. پیش از این در حیطه اصلاح رفتار بیشتر بر حذف رفتار مشکل ساز تاکید می شد. اما در حال حاضر این رویه به سمت تاکید بر ایجاد رفتارهای سازنده تغییر مسیر داده است. نکته دیگری که در اصلاح رفتار جدید مد نظر است تکیه بر الگوی فرضیه آزمایی متکی بر تحلیل کاربردی رفتار است. به این شکل که بر مبنای اطلاعاتی که از منابع مختلف کسب می شود در مورد رفتار مشکل ساز فرضیه ای مطرح و با اعمال شیوه اصلاحی متناسب با رفتار مشکل ساز این فرضیه آزموده می شود.جنبه دیگری که در اینجا مطرح است آن است که به جای طراحی و مداخله توسط یک فرد(معلم دانشجو)به تنهایی از تیم طراحی مداخله(که می تواند همان تیم آموزش انفرادی باشد) استفاده می شود.

مشخصات درس	نام درس: آشنایی با اختلالات رفتاری و روش های اصلاح رفتار های مشکل ساز

نوع درس: نظری/عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس:۳۲ ساعت پیشنیاز: روان‌شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه ، برنامه آموزش انفرادی ، روانشناسی تربیتی	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:** هدف درس *اختلالات رفتاری و روش های اصلاح آنها*: در این درس دانشجوی معلمی با کلیات اختلالات رفتاری آشنا می شود ، و قادر خواهد بود نشانه های اختلال رفتاری را بشناسد و دانش آموز را به مشاور مدرسه ارجاع دهد. با روش سنجش کارکردی و طراحی مداخله مبتنی بر کارکرد رفتار مشکل ساز آشنا می شود و نقش خود را در تیم آموزش انفرادی در تدوین مداخله ها ایفا می کند.			
	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
شایستگی اساسی:	**نشانه های اختلالات رفتاری**	آشنایی با نشانه های اختلالات رفتاری	به کارگیری سیاهه های رفتاری برای غربالگری اختلالات رفتاری	ارجاع دانش آموز به مشاور بر اساس نتایج سیاهه رفتاری
	رفتار مشکل ساز	شناخت رفتار های مشکل ساز و آشنایی با مفاهیم سنجش کارکردی	اجرای سنجش کارکردی	طراحی و اجرای مداخله مبتنی بر کارکرد رفتار مشکل ساز در تیم آموزش انفرادی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: نشانه های اختلال های رفتاری

- تعریف نشانه و اختلال
- آشنایی با اختلالات رفتاری
- آشنایی با سیاهه های غربالگری اختلالات رفتاری(سیاهه رفتاری آخن باخ)
- نقش معلم در برخورد با نشانه های اختلال رفتاری(ارجاع)
- تکلیف دانشجو معلم :
- الف–یادگیری آشنایی و مرور نشانه های اختلالات رفتاری در جهت تشخیص نشانه ها و غربالگری نه تشخیص اختلال(که امری کاملا تخصصی است)

- ب- عملکردی : یک چک لیست را روی یک کودک اجرا و یه کلاس آورد.

فصل دوم:اهمیت شناسایی رفتار مشکل ساز

تعریف رفتار مشکل ساز و ملاک های تشخیص آن

- آثار منفی رفتار مشکل ساز

تکلیف دانشجو معلم :

الف- یادگیری : باآثار منفی رفتار مشکل ساز آشنا گردد.

ب- عملکردی: تشخیص وجود رفتار مشکل ساز در نمونه های رفتاری ارائه شده (فرضی یا واقعی)

فصل سوم: سبب شناسی نادرست رفتار مشکل ساز

- مبحث نارسایی
- موضوعات مربوط به خانواده
- آسیب های روانی

تکلیف دانشجو معلم **:**

الف- یادگیری: باسبب شناسی نادرست رفتارمشکل ساز آشنا گردد.

ب-عملکردی: استفاده از دیدگاه کارکردی در استدلال در مورد نادرستی سبب شناسی های دیگر رفتار مشکل ساز

فصل چهام:سنجش کارکردی ، فرضها و مفاهیم وابسته

- فرض محیط حمایت کننده کنونی
- فرض دوم رفتار در خدمت کارکرد(ها)
- کارکرد تقویت مثبت
- کارکرد تقویت منفی
- کارکرد تحریک یا تنظیم حسی
- فرض سوم تغییر رفتار با تکیه بر مداخله های مثبت متمرکز برکارکرد رفتار
- فرض چهارم گروهی بودن فرایند ارزیابی کارکردی

تکلیف دانشجو معلم: شناسایی و تحلیل فرض های ارائه شده برای رفتار مشکل ساز در نمونه ای ارائه شده

الف- یادگیری:با فرضهای سنجش کارکردی آشنا شود.

ب-عملکردی: شناسایی و تحلیل فرض های ارائه شده برای رفتار مشکل ساز در نمونه ای ارائه شده

فصل پنجم:اجرای سنجش کارکردی

- سنجش محیط کنونی(گردآوری اطلاعات)
- تعریف رفتار(های) مشکل ساز دانش آموز
- شناسایی پیشایند ها و پیایند های رفتار مشکل ساز (برمبنای الگوی فرضیه آزمایی)
- شناسایی عوامل رویدادی موثر
- توصیف روابط تابعی پیشایند ها و پیایند ها با رفتار مشکل ساز

تکلیف دانشجو معلم:

الف-یادگیری: با مراحل انجام سنجش کارکردی آشنا شود.

ب- عملکردی: شناسایی کارکرد رفتار در نمونه رفتاری ارائه شده و تحلیل راهبرد های ارائه شده

فصل ششم:

- مشخص ساختن کارکردهای رفتار مشکل ساز
  - تعیین کارکرد(های) تقویت مثبت رفتار مشکل ساز
  - تعیین کارکرد(های) تقویت منفی رفتار مشکل ساز
  - تعیین کارکرد تحریک یا تنظیم حسی رفتار مشکل ساز
  - رابطه تحلیل کارکردی با سنجش کارکردی

تکلیف دانشجو معلم:

الف-یادگیری:با کارکرد های رفتار مشکل ساز آشنا شود.

ب- عملکردی: تشخیص کارکردهای رفتار مشکل ساز در نمونه ارائه شده

فصل هفتم:کاربست مداخله های مبتنی بر کارکرد رفتار مشکل ساز

- تدارک موقعیت های سازنده
- تدوین طرح جامع مداخله(در تیم آموزش انفرادی)
- ویژگی های راهبردهای مداخلهو انتخاب آنها

تکلیف دانشجو معلم:

الف- یادگیری:با تدوین مداخله عملکردی آشنا شود.

ب- عملکردی: طرح جامع مداخله با تیم فرضی آموزش انفرادی متشکل از دانشجویان را تهیه کند.

فصل هشتم: راهبردهای مداخله ای مبتنی برتقویت مثبت

- تقویت رفتار مناسب جانشین
- استفاده از راهکارهای تقویت افتراقی
- تقویت رفتار های مناسب
- به کارگیری قرارداد مشروط
- تقویت مدیریت رفتاری خود
- تکلیف دانشجو معلم:
- الف- یادگیری:با راهبرهای مداخله ای مبتنی بر تقویت مثبت آشنا شود.
- ب –عملکردی: مداخله موردی مبتنی بر تقویت مثبت را بررسی نماید.

فصل نهم: راهبرهای مداخله ای مبتنی بر تقویت منفی

- آموزش راهبرد های گریز و یا پرهیز از رفتار مشکل ساز
- راهبردهایی برای دستکاری شرایط پیشایندی و پیایندی رفتار مشکل ساز

- تکلیف دانشجو معلم:
- الف- یادگیری:با راهبردهای مداخله ای مبتنی بر تقویت منفی آشنا شود.
- ب – عملکردی:مداخله موردی ارائه شده مبتنی بر تقویت منفی را بررسی کند.

فصل دهم:راهبردهای مداخله ای مبتنی بر تحریک یا تنظیم حسی

- راهبرد های افزایش حسی

-راهبردهای کاهش حسی

- راهبرد های تنظیم حسی

تکلیف دانشجو معلم:

الف- یادگیری :با راهبردهای مداخله ای مبتنی بر تحریک یا تنظیم حسی آشنا شود.

ب-عملکردی : مداخله موردی ارائه شده مبتنی بر تحریک یا تنظیم حسی را بررسی کند.

فصل یازدهم: رهنمود های ویژه اجرای سنجش کارکردی در مدرسه

- واکنش به بحران
- مشارکت خانواده
- انتظار بازگشت رفتار مشکل ساز

تکلیف دانشجو معلم:

الف-یادگیری :با رهنمود های ویژه اجرای سنجش کارکردی در مدرسه آشنا شود

ب-عملکردی: مداخله موردی ارائه شده جهت کاهش مقاومت والدین را بررسی کند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی دانشجویان با توجه به ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری بر اساس ارزشیابی پایانی از مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره و ارزشیابی کار عملی تدوین یک برنامه مداخله مبتنی بر کارکرد رفتار مشکل ساز یک دانش آموز به میزان۸ نمره انجام خواهد شد.

منابع :

چندلر لینت ک و دالکویست کارول م(۱۳۹۲).ارزیابی کارکردی راهبردهای پیشگیری و ترمیم رفتار مشکل ساز در محیط های آموزشی. مترجم ساسان اسدپور .سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی. انتشارات مدرسه.

منبعی در مورد نشانه های اختلالات رفتاری کودکان بر اساس دی اس ام ۵

سرفصل درس «اصول و آموزش تربیت بدنی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه»

۱. معرفی درس و منطق آن

افراد مبتلا به اختلالات مختلف می‌توانند از مزایای برنامه‌های‌سامانمند ورزشی(تربیت بدنی) در حیطه رشد و نمو جسمی، مهارت حرکتی و سلامت‌عمومی بهره‌مند شده و از این رهگذر با موفقیت از عهده انجام اعمال روزمره مانند مهارت‌های شغلی و فعالیت‌های اوقات فراغت برآیند. مزایای شناختی این برنامه‌ها افزایش‌آگاهی از اصول حرکتی با رعایت قوانین ایمنی و درک قوانین و شیوه‌های بازی و ورزش‌ها می‌باشد، به گونه‌ای که فرد به عنوان شرکت کننده یا تماشاگر توان درک چنین فعالیت‌هایی

راپیدا می‌کند.لذا دانشجو–معلمان عزیز با آگاهی از این امر و مطلع شدن از اینکه برای اختلالات گوناگون،چه روشها و ورزشهایی قابل استفاده هستند، خواهند توانست ساعات درس تربیت بدنی را بسیار صحیح و درست برنامه ریزی نمایند.

مشخصات درس	**نام درس: اصول و آموزش تربیت بدنی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه**			
نوع درس: نظری -تعداد واحد: ۳ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: آموزش و پرورش کودکان استثنایی۱و۲- اصول و مبانی آموزش انفرادی ***IEP***- روانشناسی رشد-تمامی واحدها با عناوین راهبردها و روشها در آموزش و توانبخشی کودکان با .	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:** با اهمیت یادگیری حرکتی و نقش تربیت بدنی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه آشنا شود، به فراگیری نحوۀ برنامه‌ریزی برای تربیت بدنی آنها آشنا شود. براساس نوع اختلال برای درس تربیت‌بدنی برنامه ریزی کرده و ساعات درس تربیت بدنی را به درستی مدیریت کنند.			
شایستگی اساسی: *Pk&Ck*کد۱-۱& ۱-۲ ۱&۱- ۲-۲&۲ ۳& ۲-				
	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح۲**	**سطح۳**
	آشنایی با اصول آموزش تربیت بدنی برای کودکان با نیازهای ویژه	با یادگیری حرکتی و اهمیت آن برای تربیت بدنی برای کودکان با نیازهای ویژه آشنا می‌شود.	علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطح ۱با مراحل رشد روانی-حرکتی کودک با نیازهای ویژه آشنا می‌شود.	علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطوح قبلی، نحوه همکاری معلم تربت بدنی و سایر اعضاء تیم و کار گروهی برای کودکان با نیازهای ویژه را

				می‌آموزد
	آشنایی با برنامه ریزی تربیت بدنی و اجرای آن.	با چارچوب نظری و رویکردهای تربیت بدنی برای کودکان با نیازهای ویژه آشنا می‌شود.	علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطح ۱با برنامه‌ریزی درخصوص آمادگی جسمانی، مهارتهای حرکتی پایه و ورزشهای خاص آشنا می‌شود.	علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطوح قبلی، نحوه اجراء برنامه‌های تربیت بدنی همانند ورزشهای آبی و آمادگی جسمانی را می‌آموزد و اجراء می‌کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: کلیات

- تعریف تربیت بدنی
- هدف
- اهمیت یادگیری حرکتی
- معلم تربیت بدنی استثنایی

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص یادگیری حرکتی و نقش معلم تربیت بدنی استثنایی در تحقق آن

تکلیف عملکردی:ارایه گزارش از عملکرد معلم تربیت بدنی استثنایی در کلاسهای درس مدارسی که بازدید کرده است.

فصل ۲:مقایسهٔ روند رشد روانی-حرکتی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و عادی

- مراحل رشد مهارتهای حرکتی درشت
- مراحل رشد مهارتهای حرکتی ظریف
- مراحل رشد مهارتهای حرکتی تعادلی

- مراحل رشد مهارتهای حرکتی حسی و بازتابها

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص تاثیر آموزش مهارتهای حرکتی در روند رشد در کودکان با نیازهای ویژه
تکلیف عملکردی: دانشجو معلم باید یکی از گروههای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه را انتخاب کرده، مورد مشاهده قرار داده و روند پیشرفت یا عدم پیشرفت مهارتهای حرکتی را ثبت نموده و در کلاس به بحث بگذارد.

فصل۳:برنامه‌ریزی مداخلات

- خدمات مستقیم و مرتبط
- برنامه سازی
- برنامه آموزش انفرادی
- رویکرد میان رشته‌ای و گروهی
- همکاری متخصصان
- برنامه‌ریزی مشارکت والدین

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص اهمیت همکاری اعضاء متخصص در اثربخشی تربیت بدنی
تکلیف عملکردی:ارایه یک برنامه تربیت بدنی برای یکی از گروههای کودکان با نیازهای ویژه و اجراء آن زیر نظر معلم تربیت بدنی و درنهایت ارایه گزارش آن در کلاس.

فصل ۴: اجراء برنامه آمادگی جسمانی، مهارتهای حرکتی پایه، ورزش‌های آبی

- آمادگی جسمانی(تعریف، آموزش و اجراء برنامه، ایمنی، پیشرفت و انگیزه)
- مهارتهای حرکتی پایه(تعریف، اجراء برنامه، ارزیابی، توالی رشد، تناسب سنی، فرصت تمرین و پردازش اطلاعات)
- ورزشهای آبی(ایمنی، آشنایی و ورود به آب، کنترل تنفس در آب، فرو بردن سر و صورت در آب، فعالیتهای انفرادی و بازیهای ورزش آبی)

تکلیف عملکردی:یکی از گروههای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه را در نظر گرفته و با ارایه دلیل ورزش پیشنهادی خود را گزارش نماید و در کلاس به بحث پردازد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه پژوهش‌ها/ مقالات علمی در زمینه تربیت بدنی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه / بکارگیری مهارت‌های علمی. بکارگیری شیوه مشارکتی و عملی در اجرای پروژه ها/ بررسی

گزارش‌ها در سطح کلاس درس. بکارگیری راهبردهای مناسب در تحلیل موقعیت‌های آموزشی و ارائه راهبردهایی برای بهبود یادگیری حرکتی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.

۴. منابع آموزشی

متاسفانه منبع فارسی مشخصی برای این واحد وجود ندارد که به عنوان منبع اصلی در نظر گرفته شود وضروری است که در اسرع وقت تهیه و تنظیم شود.

منبع فرعی: گزیده ای از کتاب تربیت بدنی برای کودکان کم توان ذهنی، رضا متقیانی، در دست چاپ(چاپ مجدد)

۳۶۵ روز اول زندگی کودک .دکتر پروانه کریم‌زاده.۱۳۸۹.دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

تکامل عصبی حرکتی.دکتر محمدتقی جغتایی و دکتر ایرج عبدالهی.۱۳۹۲. دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۱ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو معلم در تکالیف یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها، ۳ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی، ۶ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «مبانی آموزش زبان فارسی۱ برای دانش آموزان با نیازهای ویژه»

۱- معرفی درس و منطق آن

زبان به عنوان مهم ترین ویژگی بشر توانایی هم اندیشی، همدلی، و ارتباط اجتماعی با دیگران را به انسانها می بخشد.زبان، انسان را قادر می سازد تا فرهنگ خود را از نسلی به نسل دیگر منتقل سازد و امکان مناسبی برای عرضه اندیشه های اوست.
معلمان باید بتوانند به دانش آموزان در بکارگیری معنادار تجربیات شخصی برای توسعه مهارت های زبانی و نیز مهارت های ادراکی کمک کنند.
از آنجاییکه کودکان با آسیب شنوایی و کم توانی ذهنی از راه شنیدن و گوش دادن نمی تواند زبان خود را گسترش دهد، لذا در گسترش مفاهیم تحت تاثیر این آسیب قرار می گیرند.
کودکان طبیعی در بدو ورود به مدرسه از نظر زبان درکی و بیانی از زمینه ی پرباری برخوردار بوده که این خود برای سواد آموزی بسیار ضروری به شمار می آید.
بنابراین آشنایی و کسب مهارت معلمان بر آموزش و ارتقا توانایی کودکان با نیازهای ویژه (آسیب شنوایی و ذهنی) برای تربیت و تقویت مهارت در مهارت های گفتاری، توانایی خواندن و نوشتن و کاربرد دستور زبان ضروری است.

مشخصات درس:	نام درس: **مبانی آموزش زبان فارسی۱ برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه**
نوع درس:نظری و عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس و اختلالات یادگیری و روانشناسی عمومی و روانشناسی رشد و راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی اختلالات گفتار و زبان	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** نقش تولیدی و دریافتی زبان را در فرآیند آموزش بررسی و روشهای پیشنهادی برای توسعه واژگان و مهارتهای زبانی را با توجه به تفاوتهای فردی دانش آموزان ارائه کند. با مراحل رشد و تکامل مهارتهای شنیداری و زبانی شامل شناخت، زبان و گفتار آشنا شده و از توانایی و محدودیت کودک آسیب دیده شنوایی مطلع شده و پیشنهاد و راهکارهای مناسب برای بهبود سطح توان بخشی در آموزش این کودکان را ارائه میدهد با سطوح عملکردی در مهارت های خوانداری (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن) و مهارتهای نوشتاری (درست نویسی و جمله سازی) آشنا شود و فعالیت یادگیری برای هریک را طراحی می‌کند.
شایستگی اساسی:	

	ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	رشد طبیعی گفتار و زبان	با مراحل رشد طبیعی گفتار و زبان کودکان و کودکان با نیازهای ویژه آشنا می‌شود.	در تحلیل مشاهدات ، محدودیت های کودکان با نیاژ ویژه را در خصوص گفتار و زبان شناسایی می‌کند.	در تحلیل مشاهدات، توانسته است محدودیت کودکان با نیازهای ویژه را در خصوص گفتار و زبان شناسایی کرده و راهبرهای آموزشی مناسب را بکار گیرد.
	وجه تولیدی و دریافتی زبان	در تحلیل مشاهدات وجه تولیدی و دریافتی زبان را مشخص نماید. اما چگونگی تاثیر-گذاری آن بر توسعه واژگان در کار دانش-آموزان را مشخص نکرده است. (با در نظر داشتن ملاحظات در خصوص دانش-آموزان با نیاز ویژه)	در تحلیل مشاهدات وجه تولیدی و دریافتی زبان را مشخص نموده و چگونگی تاثیر گذاری آن بر توسعه واژگان در کار دانش آموزان را مشخص می‌کند. ۰ با در نظر داشتن ملاحظات در خصوص دانش آموزان با نیاژ ویژه)	در تحلیل مشاهدات وجه تولیدی و دریافتی زبان را مشخص نموده و چگونگی تاثیر گذاری بر توسعه واژگان در کار دانش آموزان و ارتباط آن با رویکردهای به‌کار گرفته شده در آموزش زبان را مشخص کند. (با در نظر داشتن ملاحظات در خصوص دانش آموزان با نیاژ ویژه)
	مهارت های زبانی	ویژگی هریک از مهارتهای زبانی را مشخص نموده اما ارتباط آنها با یکدیگر و نقش هریک را در یادگیری زبان مشخص نکرده است.	ویژگی هریک از مهارتهای زبانی را مشخص نموده و ارتباط آنها با یکدیگر و نقش هریک را در یادگیری زبان مشخص کرده است. و تاثیر آسیب شنوایی را در این زمینه بررسی	ویژگی هریک از مهارتهای زبانی را با توجه به ارتباط نظام مند این مهارتها و تاثیر و تاثر هریک بر یادگیری زبان را مشخص کرده است. و روشهای ترمیمی و تکمیلی آموزش و

توانبخشی به دانش آموزان با نیازهای ویژه را در این زمینه به‌کار گیرد.	نماید.			

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تاریخچه آموزش زبان
- رویکردها در آموزش زبان و برنامه درسی آموزش زبان، اهداف و اصول اموزش زبان در دوره ابتدایی

  ۱-تعاملی

  ۲- رویکرد کلی

  ۳- رویکرد تحلیلی

  ۴- رویکرد ترکیبی
- ویژگی‌های خط فارسی
- کودک و زبان آموزی
- ایجاد آمادگی‌های لازم برای زبان آموزی
- رابطه زبان وتفکر
- زبان و یادگیری
- روش‌های آموزش و ارزشیابی در برنامه زبان آموزی دوره ابتدایی عادی و ویژه
- وجه تولیدی و وجه دریافتی زبان
- ساخت آوایی زبان فارسی، گونه‌های گفتاری و نوشتاری
- نقش تعامل یادگیرندگان با یکدیگر در رشد زبان
- نقش هنر (شعر، قصه، نمایش، بازی، کاردستی، نقاشی و..) در آموزش زبان
- ساختار کتاب درسی فارسی در پایه اول ابتدایی و اول مقدماتی و ابتدایی نیازهای ویژه
- شبکه واژگانی و نقش آن در آموزش زبان

تکلیف یادگیری:

مطالعه مقالات علمی- پژوهشی و تهیه یک جدول مقایسه‌ای از کارکرد، نقاط قوت و ضعف هریک از رویکردها و ارائه مقاله به کلاس

یک نمونه از برنامه درسی آموزش زبان فارسی را با توجه به رویکرد، اهداف و اصول در کتاب‌های درسی عادی و ویژه بررسی و مقایسه نموده و گزارشی را به کلاس ارائه نماید.

فصل دوم: مهارت‌های پایه در آموزش زبان

گوش دادن:

- اهداف، اهمیت، انواع و عوامل موثر در گوش دادن
- تاثیر مهارت گوش دادن در یادگیری
- آموزش مهارت گوش دادن
- ارزیابی از فرایند گوش دادن
- بازی‌های آموزشی و مهارت گوش دادن
- اختلالات شنوایی و راهبردهایی برای رفع آن

سخن گفتن:

- اهداف، اهمیت، انواع و عوامل موثر در سخن‌گفتن (ارتباط تفکر و سخن‌گفتن)
- مهارت سخن‌گفتن و یادگیری
- ارزشیابی از فرآیند سخن‌گفتن
- بازی‌های آموزشی و مهارت گوش دادن
- اختلالات گفتاری و راهبردهایی جهت رفع آن
- تفاوت فردی در آموزش زبان پایه اول
- آموزش کودکان دو زبانه با نیازهای ویژه

مهارت خواندن:

- تعریف، اهداف و اهمیت
- مراحل خواندن
- مهارت‌های خواندن
- خواندن برای درک مطلب
- خواندن تجسسی/ انتقادی
- خواندن برای کسب اطلاعات
- دشواری‌های کودکان در خواندن:

دامنه واژگان، بافت و زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی

- مهارت‌های خواندن و یادگیری

- فرآیند رمزگشایی در خواندن
- مطالعه عوامل موثر در آموزش خواندن
- ارزشیابی از مهارت خواندن
- بازی آموزشی و مهارت خواندن
- اختلالات خواندن

مهارت نوشتن:

- اهداف، اهمیت، انواع و عوامل موثر در نوشتن
- مهارت نوشتن و یادگیری
- فرآیند نوشتن
- مراحل نوشتن در سال‌های آغازین
- اصولی که در هنگام نوشتن باید رعایت شود
- هنر نوشتن(خوانا نویسی، زیبا نویسی و درست نویسی)
- اختلالات نوشتن
- انواع نوشتن(خلاصه نویسی، یادداشت برداری، گزارش نویسی، تبدیل گفتار به نوشتار)
- راهبردهایی برای تقویت نوشتن
- طراحی فعالیت‌های یادگیری برای نوشتن(املا، انشا، خاطره نویسی، گزارش نویسی و ...)

تکلیف یادگیری:

با مطالعه و بررسی مهارت‌های چهارگانه زبانی و نقش آن در یادگیری، یافته‌های خود را به کلاس درس گزارش نماید

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای آموزش یکی از چهار مهارت زبانی طراحی نماید.

فصل سوم: مقدمات برنامه‌ریزی برای آموزش زبان

- ارتبلط و همبستگی جنبه‌های چهارگانه آموزش زبان
- تقدم و تاخر در آموزش مهارت‌های زبانی
- برنامه‌ریزی برای آموزش کودکان عادی، نیازهای ویژه، دوزبانه و...

تکلیف یادگیری:

با استفاده از کتاب فارسی یک فصل را انتخاب کرده و روند آموزش زبان را بر اساس چهار مهارت زبانی نقد و بررسی نموده و به همراه پیشنهادات به کلاس ارائه نماید.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

تحلیل و بررسی محتوای کتاب فارسی (عادی و ویژه) و تولید واحدهای یادگیری

۴-منابع آموزشی

منبع اصلی:

زبان‌آموزی و جمله‌سازی پایه‌های دوم تا پنجم به انضمام راهنمای معلم گروه آسیب‌دیده شنوایی (دوره ابتدایی)

زبان‌آموزی و جمله‌سازی و انشاء پایه ششم به انضمام راهنمای معلم. گروه آسیب‌دیده شنوایی

توانبخشی شنوایی کودکان، امیرعباس ابراهیمی، نشر دانژه، ۱۳۸۸

زبان‌آموزی، بهمن زندی، انتارات سمت، ۱۳۸۱

روش محاوره (آموزش صرف و نحو زبان) به کودکان دچار نقص شنوایی، علی‌اصغر کاکوجویباری و آلیس هوسپیان، سازمان استثنایی

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت گروهی ۷ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۸ نمره

سرفصل درس «آموزش زبان فارسی۲ برای دانش آموزان با نیازهای ویژه»

۱- معرفی درس و منطق آن

زبان به عنوان مهم ترین ویژگی بشر توانایی هم اندیشی، همدلی، و ارتباط اجتماعی با دیگران را به انسانها می بخشد.زبان، انسان را قادر می سازد تا فرهنگ خود را از نسلی به نسل دیگر منتقل سازد و امکان مناسبی برای عرضه اندیشه های اوست.

معلمان باید بتوانند به دانش آموزان در بکارگیری معنادار تجربیات شخصی برای توسعه مهارت های زبانی و نیز مهارت های ادراکی کمک کنند.

از آنجاییکه کودکان با آسیب شنوایی و کم توانی ذهنی از راه شنیدن و گوش دادن نمی تواند زبان خود را گسترش دهد، لذا در گسترش مفاهیم تحت تاثیر این آسیب قرار می گیرند.

کودکان طبیعی در بدو ورود به مدرسه از نظر زبان درکی و بیانی از زمینه ی پرباری برخوردار بوده که این خود برای سواد آموزی بسیار ضروری به شمار می آید.

بنابراین آشنایی و کسب مهارت معلمان بر آموزش و ارتقا توانایی کودکان با نیازهای ویژه (آسیب شنوایی و ذهنی) برای تربیت و تقویت مهارت در مهارت های گفتاری، توانایی خواندن و نوشتن و کاربرد دستور زبان ضروری است.

مشخصات درس:	نام درس: **آموزش زبان فارسی۲ برای دانش آموزان با نیازهای ویژه**
نوع درس: نظری-عملی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۴۸ساعت	**اهداف / پیامد یادگیری : در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** اختلالات زبان ،گفتار در کودکان آسیب دیده شنوایی را بشناسد. با اختلال خواندن و نوشتن در کودکان آسیب دیده شنوایی آشنا شود.

<table>
<tr><td>پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس و اختلالات یادگیری و روانشناسی عمومی و روانشناسی رشد و راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی اختلالات گفتار و زبان و مبانی و آموزش زبان فارسی۱</td><td colspan="4">با آموزش کودکان آسیب دیده شنوایی آشنا شده و چند فعالیت یادگیری را متناسب با سرفصل طراحی کند.
با شناخت توانایی فردی دانش آموزان در یادگیری زبان، واحد یادگیری را طراحی ، اجرا و ارزیابی نماید.
با ارزیابی دامنه واژگان دانش آموزان در برنامه توسعه مهارت خواندن واحد یادگیری را طراحی و اجرا نماید.
با شناخت وسعت و توالی مفاهیم و مهارتهای چهارگانه زبان فارسی در کتب درسی دوره ابتدایی (عادی و استثنایی) یک واحد یادگیری را طراحی ، اجرا و ارزیابی نماید.
با مطالعه علایق و توانایی های دانش آموزان برنامه ای برای پرورش توانایی دانش آموزان در نگارش خلاق، تقویت مهارت تفکر و بکار گیری مفاهیم ادبی در خلق متون نگارشی تهیه نماید</td></tr>
<tr><td rowspan="3">شایستگی اساسی:</td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td>آمادگی</td><td>با بررسی نقش نگاره‌ها در کتاب درسی و با توجه به تفاوت‌های فردی برای توسعه دامنه واژگان دانش-آموزان طرحی را تهیه نماید.</td><td>طرح تهیه شده را در موقعیت یادگیری اجرا نماید</td><td>نقاط قوت و ضعف طرح خود را با توجه به رویکردها، تجزیه و تحلیل و ارزیابی نماید(ملاحظات: در کتاب اول مقدماتی)</td></tr>
<tr><td>نشانه‌ها و راهبردهای آموزشی</td><td>با مهارت‌های چهارگانه زبانی آشنا شده و راهبردهای محدودی را برای آموزش مهارت‌های چهارگانه شناسایی نموده است.</td><td>برای هریک از مهارت-های چهارگانه زبانی، با توجه به اهداف، فعالیت‌های یادگیری و ملاک‌های ارزشیابی طرحی را تهیه نماید و با راهبردهای متعددی برای آموزش مهارت-های چهارگانه آشنا شده و هریک از راهبردها را در یادگیری زبان تبیین نماید.</td><td>با بررسی راهبردهای متعدد و متنوع برای آموزش هر یک از مهارت‌های چهارگانه و نقش هریک از این راهبردها در یادگیری زبان طرحی را طراحی و اجرا نماید.</td></tr>
</table>

	روان خوانی	دانشجو- معلم با توجه به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان متونی را هماهنگ با سطح مهارت‌های خواندن دانش‌آموزان انتخاب کند.	نتایج ارزشیابی نشان دهنده توسعه مهارت-های خواندن در دانش-آموزان است.	دانشجو- معلم با مهارتی که کسب کرده متونی را جهت ارزیابی مهارت‌های خواندن دانش‌اموزان با نیازهای ویژه تهیه و اجرا نماید.
	نگارش	راهبردهای به کار گرفته شده در طراحی فعالیت یادگیری به تقویت توانایی دانش-آموزان(و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه) در نگارش کمک کرده اما سطح عملکرد دانش-آموزان در نگارش تغییری نکرده است.	راهبردهای به کار گرفته شده در طراحی فعالیت یادگیری به تقویت توانایی دانش-آموز در نگارش کمک کرده و سطح عملکرد دانش‌آموز با توجه با تفاوت‌های فردی هریک از آنان تغییر کرده و پیشرفت داشته است.	راهبردهای به کار گرفته شده در طراحی فعالیت یادگیری به تقویت توانایی دانش-آموز کمک کرده است و گزارش اجرا نشان از تغییر سطح عملکرد دانش‌آموزان(با توجه به تفاوت‌های فردی هریک) در نگارش و بروز خلاقیت دارد.
	وسعت و توالی	در تحلیل کتب درسی وسعت و توالی مهارت و مفاهیم را مشخص نماید.	در تحلیل کتب درسی وسعت و توالی مهارت-ها و مفاهیم را درپایه-های مختلف(باتوجه به کتب عادب و ویژه)شناسایی و در طراحی واحد یادگیری توالی/ وسعت مفاهیم و مهارت‌ها در آموزش مد نظر قرار گرفته است.	در تحلیل کتب درسی وسعت و توالی مهارت-ها و مفاهیم را درپایه-های مختلف و در کتب عادی و ویژه مشخص نموده و در طراحی واحد یادگیری با توجه به سطح توانایی و دامنه تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان توالی و وسعت مهارت‌ها و مفاهیم زبانی را مد نظر قرار داده است.

	زبان و تفکر	نقش مهارت‌های تفکر در یادگیری زبان را تحلیل می‌کند.	در طراحی فرصت یادگیری، مهارت‌های تفکر و مهارت‌های زبانی را تلفیق نموده و تاثیر آن را بر توسعه توانایی‌های زبانی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه بررسی می‌کند.	نقش مهارت‌های تفکر در یادگیری زبان با تلفیق مهارت‌های تفکر و مهارت‌های زبانی را در فرصت یادگیری طراحی شده تحلیل و تاثیر آن را بر توسعه توانایی‌های زبانی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه گزارش نماید.
	نقد کتاب	کتاب درسی دانش آموزان را بررسی نموده و یک فعالیت یادگیری را طراحی نماید.	روش‌های ترمیمی و تکمیلی در یادگیری زبان فارسی را برای دانش آموزان (ویژه) تحلیل ، تفکیک و طراحی نماید.	روش های ترمیمی و تکمیلی در یادگیری زبان فارسی را برای دانش آموزان (ویژه) در موقعیت یادگیری به‌کار گیرد.

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول : دوره آمادگی

- اهداف آموزش نگاره‌ها
- مهارت‌های چهارگانه در آموزش نگاره‌ها(شنیدن، سخن‌گفتن، خواندن و نوشتن)
- ارتباط نگاره‌ها با نشانه‌های یک و دوره آمادگی عمومی با آمادگی کودکان با نیاز ویژه
- شبکه واژگانی در هریک از نگاره‌ها
- چگونگی گسترش شبکه واژگانی
- روش تدریس نگاره‌ها
- ارزشیابی از سطح مهارت‌های کسب شده در دوره آمادگی
- شیوه ثبت مشاهدات بر اساس ملاک‌های ارزشیابی

تکلیف یادگیری:

درخصوص نقش دوره آمادگی در کمک به یادگیری زبان خصوصا در گروه دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مطالعه و گزارش را به کلاس ارائه نماید.

فصل دوم: آموزش نشانه‌ها

- اهداف نشانه‌های ۱ و۲
- مهارت‌های چهارگانه زبان‌آموزی در نشانه‌های ۱ و ۲
- ارتباط نشانه‌های ۲ با نشانه‌های ۱ و نگاره‌ها
- شکل‌گیری و گسترش شبکه واژگانی در نشانه‌های ۱ و ۲
- ارزشیابی از مهارت‌های زبان‌آموزی در نشانه‌های ۱ و ۲
- تلفیق نشانه‌ها با دروس دیگر در بعد مهارت‌ها و نگرش و مفاهیم
- شیوه ثبت مشاهدات بر اساس ملاک‌های ارزشیابی

تکلیف یادگیری:

مشاهده کلاس درس دو معلم با تجربه به هنگام تدریس نشانه‌ها در کلاس عادی و ویژه و مقایسه عملکرد آنان در محورهای فوق و ارائه یافته‌ها و تحلیل آن به کلاس درس

تکلیف عملکردی:

یکی از نشانه‌ها در کتاب درسی را انتخاب و برای آموزش آن طرحی که دربرگیرنده مهارت‌های چهارگانه زبانی است را تهیه نماید (اهداف در مهارت‌های چهارگانه، فعالیت یادگیری، دامنه شبکه واژگانی، ملاک‌ها و سطوح ارزشیابی)

فصل سوم: روان‌خوانی

- اهداف روان‌خوانی
- عوامل موثر در روان‌خوانی
- ارتباط روان‌خوانی با نشانه‌های ۱ و ۲ و نگاره‌ها
- تدارک فعالیت‌هایی جهت روان‌خوانی برای یادگیرندگان

تکلیف یادگیری:

مشاهده کلاس درس یک معلم در کلاس عادی و ویژه هنگام تدریس روان‌خوانی و مقایسه آن با روش‌های معرفی شده در زمینه راهبردهای خواندن

فصل چهارم : رشد و گستره مهارت‌های چهارگانه آموزش زبان در پایه‌های دوم تا ششم

- گوش‌دادن فعال
- خواندن معنا دار
- خواندن با لحن و آهنگ مناسب
- بیان احساسات و ادراک به صورت گفتاری

- بیان احساسات و ادراک به صورت نوشتاری
- اختلالات در مهارت زبانی و راهبردهایی جهت رفع آن
- تفاوت‌های فردی در آموزش مهارت‌های زبان‌آوزی

تکلیف یادگیری:

چگونگی به کارگیری راهبردهای مختلف در توسعه چهار مهارت زبانی را مطالعه و تبیین نماید

فصل پنجم: آموزش نکات نگارشی، املایی، دستوری و ادبی

- نظام نوشتاری زبان فارسی
- تفاوت زبان گفتاری و نوشتاری
- گونه‌های مختلف گفتاری
- گونه‌های مختلف نگارشی
- ارتباط میان تفکر، احساس، ابراز خود در نوشتار

نکات نگارشی

- نقل قول مستقیم و غیر مستقیم
- تبدیل گفتار به نوشتار
- خاطره نویسی
- نامه نویسی
- گستره نویسی
- خلاصه‌نویسی
- مقایسه
- یادداشت برداری
- کتاب‌هایی مرجع
- آغاز و پایان کتاب
- عناصر داستان
- علائم نگارش (نقل قول،ویرگول)
- پاراگراف- بند
- راهبردهایی برای تدریس نکات نگارشی

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای یکی از مهارت‌های نگارشی (با مشخص نمودن خرده مهارت‌ها طراحی نماید و در کلاس دانش-آموزان به اجرا گذاشته و نتایج ارزشیابی را به کلاس گزارش نماید.

نکات املایی

- الف مقصوره
- استثناها
- ترکیب وصفی و اضافی
- یای میانجی و گ میانجی
- هم‌خانواده
- متضاد و متشابه
- واژه‌های همگون
- مترادف
- جمع مکسر
- همزه وسط و آخر
- راهبردهایی برای تدریس نکات املایی

نکات دستوری:

- جمله‌سازی
- نهاد و گزاره
- جمع و علائم آن
- ربط
- حروف اضافه
- افعال
- مرکب‌سازی و اشتقاق
- راهبردهایی برای تدریس نکات دستوری

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای نکات املایی- دستوری در نوشتن (با مشخص نمودن خرده مهارت‌ها) طراحی نموده و در کلاس درس دانش‌آموزان اجرا و نتایج ارزشیابی را به کلاس گزارش نماید.

مفاهیم ادبی:

- طنز
- حکایت

- کاریکاتور
- قصه
- افسانه
- شعر کودکانه
- داستان
- لطیفه
- ضرب‌المثل
- چیستان
- شعرگویی
- متون کهن
- قافیه
- تشبیه و استعاره
- کنایه
- ردیف
- موسیقی و شعر
- راهبردهایی برای تدریس مفاهیم ادبی

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای یکی از مفاهیم ادبی طراحی نموده و در کلاس درس دانش‌آموزان اجرا و نتایج ارزشیابی را گزارش نماید.

فصل ششم: بررسی کتاب درسی

- عنوان، هدف ، مفاهیم کلیدی و چگونگی آموزش صدا و حروف
  - بررسی تصاویر،نمودارها و پیامهای آموزشی کتاب که به یادگیری کمک میکند
  - بررسی فعالیت های یاددهی – یادگیری پیش بینی شده کتاب و سایر منابع با استفاده از راهنمای معلم
  - بررسی راهکارهای پیش بینی شده جهت سنجش آموخته های دانش آموزان و دانش آموزان با نیازهای ویژه در کتاب راهنما
  - بررسی محتوای کتاب و کتاب راهنمای معلم جهت ایجاد فرصت‌هایی برای پاسخگویی به نیازهای دانش‌آموزان ویژه
- بررسی محتوای کتاب و طراحی فرصت‌هایی برای پرورش خلاقیت
- بررسی محتوای کتاب و طراحی فرصت‌هایی برای تعمیق و گسترش یادگیری

- بررسی محتوای کتاب و طراحی فرصت‌هایی برای ارتباط تجارب پیش‌بینی شده با زندگی

تکلیف یادگیری:

یک فصل کتاب درسی و راهنمای معلم را مطالعه و با مشاهده و مصاحبه با یک معلم با تجربه محتوای آن را تکمیل و به کلاس مراجعه نماید.

فصل هفتم: فعالیت آموزشی پیش‌بینی شده در کتاب فارسی پایه دوم تا ششم ابتدایی

خواندن

- کتاب‌خوانی
- تصویرخوانی
- سرودخوانی
- تمرین و تمرکز هنگام خواندن
- راهبردهایی برای تقویت خواندن

سخن‌گفتن

- تلفظ معیار
- دکلمه
- مصاحبه
- بیان احساسات و عقاید
- گفتگو
- کنترل سرعت صحبت‌کردن
- نقش‌گویی
- خاطره‌گویی

نوشتن:

- تمرین‌های مختلف رونویسی
- آموزش خط تحریری در نوشتن
- جدول چرخش کلمات و جمله‌سازی
- راهبردهایی برای تقویت نوشتن
- بندنویسی
- نوشتن خلاق

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای یکی از مهارت‌های خواندن، نوشتن، سخن‌گفتن طراحی نماید و در کلاس درس اجرا و گزارش نماید.

تفکر، تفسیر، تحلیل

- مهارت تفسیر اطلاعات، احساسات در قالب‌های زبانی
- پیش‌بینی بر اساس سرنخ‌های متن
- تفسیر عناصر دیداری و شنیداری با توجه به متن
- شناسایی کلمات کلیدی
- تعریف ایده اصلی یا احساس غالب
- شناسایی افراد، مکان‌ها، حوادث و زمان‌ها و ارتباط آن‌ها با یکدیگر
- یافتن ارتباطات علت و معلولی
- شناسایی معانی ضمنی

مهارت مقایسه و طبقه‌بندی:

- نظم‌بخشی به روایت‌ها و اطلاعات
- مقایسه بین آنچه می‌بیند و می‌شنود و لمس می‌کند
- مقایسه کردن و تعیین ارتباط بین متن و عنوان

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای تلفیق مهارت‌های تفکر و مهارت‌های زبانی طراحی نموده و طرح را در کلاس به اجرا گذاشته و نتایج را گزارش نماید

گسترش واژگان:

- واژه‌یابی خوشه‌ای
- واژه‌سازی با اسم و صفت
- واژه‌سازی با هم‌خانواده
- واژه‌سازی با پیشوندو پسوند
- واژه‌سازی با کلمات متضاد
- کلمه‌سازی

تکلیف عملکردی:

یک فعالیت یادگیری برای توسعه دامنه واژگانی طراحی نماید که در آن از راهبردهای مختلف با توجه به سطح رشدی دانش‌آموزان استفاده شده باشد.

داستان:

- ارتباط تصویر و ساختن داستان (ملاحظات: برای دانش‌آموزان با نیاز ویژه بینایی از کتاب‌های داستان صوتی و لمسی استفاده شده و دانش‌آموزان می‌بایست بقیه داستان را کامل کنند.)
- تعریف‌کردن داستان
- داستان‌گویی
- مرتب‌کردن داستان
- خودجانشینی در داستان

نمایش:

- نمایش خلاق
- بازی (شامل بازی صدایابی و بازی با کلمات)

تکلیف یادگیری:

یکی از روش‌های فوق را انتخاب و برای یک دانش‌آموز که در یکی از مهارت‌های زبانی دچار مشکل می‌باشد یک فعالیت یادگیری را طراحی نماید.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

تحلیل و بررسی محتوای کتاب فارسی (عادی و ویژه) و تولید واحدهای یادگیری

۴-منابع آموزشی

منبع اصلی:

زبان‌آموزی و جمله‌سازی پایه‌های دوم تا پنجم به انضمام راهنمای معلم گروه آسیب‌دیده شنوایی (دوره ابتدایی)

زبان‌آموزی و جمله‌سازی و انشاء پایه ششم به انضمام راهنمای معلم. گروه آسیب‌دیده شنوایی

توانبخشی شنوایی کودکان، امیرعباس ابراهیمی، نشر دانژه، ۱۳۸۸

زبان‌آموزی، بهمن زندی، انتارات سمت، ۱۳۸۱

روش محاوره (آموزش صرف و نحو زبان) به کودکان دچار نقص شنوایی، علی‌اصغر کاکوجویباری و آلیس هوسپیان، سازمان استثنایی

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت گروهی ۷ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی فردی و گروهی ۸ نمره

سرفصل درس « مبانی و روش آموزش ریاضی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه»

۱- معرفی درس و منطق آن

امروزه نیاز به ریاضی یک نیاز زیربنایی است. آموزش ریاضیات در زندگی ما نقش مهمی دارد و با دستیابی به مهارت‌های اصلی ریاضی مانند تجزیه و تحلیل، درک روابط منطقی بین مفاهیم و وقایع و پیش‌بینی نتایج احتمالی ، فرصت‌هایی برای اکتشاف خلاقانه‌ی پدیده‌ها و حل مسائل علمی است. معلمان باید بتوانند با استفاده از استانداردهای فرایندی در آموزش ریاضی استعداد دانش‌آموزان را در حل مسائل و پرورش تفکر ریاضی تقویت نمایند. همچنین توانایی دانش‌آموزان را در درک اصول، مفاهیم و تعمیم آن به موقعیت‌های واقعی متمرکز نموده و فعالیت‌های ذهنی کودک را با محتوای مطالب آموزش ریاضی منطبق ساخته و زمان مناسب آموزش ریاضی در مدرسه را مد نظر داشته باشند. معلمان باید با طرح مسائل سوال برانگیزی علاقه کودکان را جلب نموده و توانایی آنان را برای متمرکز شدن بر راه حل‌ها و یافتن روش‌های مختلفی که به حل احتمالی مسئله منجر می‌شود پرورش دهند. معلمان باید به گونه‌ای عمل نمایند که یادگیری ریاضی برای دانش‌آموزان لذت‌بخش شده و موجب پیشرفت دانش‌آموزان باشد و با طراحی و سازمان‌دهی فرصت‌های یادگیری و هدایت آن به گونه‌ای عمل نمایند که با موفقیت‌های متوالی دانش‌آموزان رغبت و علایق آن‌ها افزایش یابد. و با جلوگیری و برطرف کردن دریافت‌ها و ادراک غلط و نادرست از مفاهیم و اصول به کشف و حل خلاقانه‌ی مسائل تبدیل شوند.

مشخصات درس:	نام درس: **مبانی و روش آموزش ریاضی برای دانش آموزان با نیاز ویژه**
نوع درس: نظری- عملی تعداد واحد: ۳ زمان درس:۶۴ ساعت پیشنیاز : اصول و روش های تدریس	**اهداف و پیامد یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** با درک اصول و اهداف برنامه درسی مبانی و آموزش ریاضی دوره ابتدایی وکتب ریاضی دانش آموزان با نیاز ویژه ذهنی و اصول حاکم در برنامه درسی کودکان با نیازهای ویژه، چگونگی سازماندهی مفاهیم و طراحی فرصت‌های یادگیری مرتبط با موقعیت‌های واقعی زندگی دانش-آموزان را تحلیل و تبیین کند.
شایستگی اساسی:	با استفاده از انواع روش حل مسئله، موقعیت یادگیری را با لحاظ نمودن سطح توانایی دانش‌آموزان طراحی و تاثیر آن بر تعمیق یادگیری را ارزیابی نماید. با مهم ترین اهداف آموزش و یادگیری ریاضی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه (بخصوص کم توان ذهنی) آشنا شده و با مهارت در جهت حل مسائل ریاضی ،مهارت و کارآمدی دانش آموزان تلاش کند بگونه ای که آنان فرا گیرند که چه هنگام،کجا،چگونه و به چه ترتیب؟ و چرا؟ باید از اصول و قواعد و قضایای ریاضیاتی و منطق ریاضی برای حل مشکلات زندگی روزمره خود استفاده کند.

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ساختار برنامه	در تحلیل برنامه درسی تاثیر اصول و اهداف در سازمان‌دهی فرصت-	در تحلیل برنامه درسی نقش اصول و اهداف در سازمان‌دهی	در تحلیل برنامه درسی نقش اصول و اهداف در سازماندهی فرصت-

		های یادگیری را از منظر ارتباط آن با موقعیت‌ها واقعی یادگیری مورد بررسی قرار نداده است.	فرصت‌های یادگیری را با درنظر گرفتن ارتباط آن با موقعیت‌های واقعی زندگی دانش-آموزان گزارش نموده است.	های یادگیری را با ارائه پیشنهاداتی که ناظر به موقعیت‌های واقعی زندگی دانش-آموزان و تاثیر آن بر یادگیری می‌باشد را گزارش نموده است.
	سازماندهی مفاهیم	سازماندهی مفاهیم برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده اما ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم را تبیین نکرده است.	سازماندهی مفاهیم برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده اما ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم را تحلیل نموده است.	سازماندهی مفاهیم برنامه درسی را از نظر توالی بررسی نموده اما ارتباط میان مفاهیم اساسی و خرده مفاهیم را تحلیل و پیشنهاداتی برای سازماندهی که منجر به نظم شناختی و درک عمیق‌تر شود ارائه نموده است.
	روش‌های حل مسئله	از راهبرد حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده اما امکان دستیابی دانش‌آموزان به سطح عمیق یادگیری را فراهم نکرده است.	از راهبردهای مختلف حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده و امکان یادگیری را برای همه دانش‌آموزان با توجه به سطوح متفاوت توانایی فراهم کرده است.	از راهبردهای مختلف حل مسئله برای طراحی موقعیت یادگیری استفاده کرده به گونه‌ای که امکان دستیابی دانش‌آموزان به نتایج متفاوت یادگیری را با توجه به تجربیات شخصی و سطح توانایی آنان فراهم کرده است.

ملاحظات* *:(در ملاکها و سطوح تعیین شده در جدول فوق دانشجو معلم میبایست، ویژگیها و توان دریافتی و ادراکی دانش آموزان با نیاز های ویژه را در گروههای مختلف به تناسب شرایط هر گروه شناخته و عملکرد و مهارت متناسب را کسب نماید) .

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

۱- ماهیت ریاضیات، باورها نسبت به ریاضیات در گذشته و حال

۲- ضرورت آموزش ریاضیات در دوره ابتدایی

۳- اصول آموزش ریاضی در دوره ابتدایی

۴- استانداردهای فرآیندی در آموزش ریاضی در دوره ابتدایی (حل مسئله استدلال، اثبات پیوندها و اتصالات، ارتباطات و بازنمایی)

تکلیف یادگیری:

یکی از محورهای فوق را انتخاب و با مطالعه و پژوهش‌ها و مقالات علمی در زمینه آموزش ریاضی یافته‌های خود را در قالب مقاله کوتاه ارائه نماید(با در نظر داشتن تفاوتهای فردی و ویژگیهای یادگیری در گروههای مختلف دانش آموزان با نیاز ویژه).

فصل دوم: یادگیری در ریاضیات

- ریاضیات در خارج از مدرسه و در مدرسه
- معنادارسازی و ملموس و عینی کردن ریاضیات در موقعیتهای واقعی(با توجه به توان دریافتی و درکی دانش آموزان)
- ریاضیات و حل مسئله
- فرآیند شکل‌گیری مفاهیم ریاضی در کودکان و دانش آموزان با نیاز های ویژه
- کودکان چگونه ریاضی یاد می‌گیرند؟

تکلیف یادگیری:

یکی از محورهای فوق را انتخاب و با مطالعه و پژوهش‌ها و مقالات علمی در زمینه آموزش ریاضی یافته‌های خود را در قالب مقاله کوتاه ارائه نماید(با در نظر داشتن تفاوتهای یادگیری در کودکان).

فصل سوم: اصول و استانداردهای پایه ۱تا پایه۶

۱) اعداد و عملیات (مفهوم اعداد حسابی، ترتیبی، اصلی، کسری و رابطه بین آن‌ها، راه‌های نمایش اعداد، سیستم‌های عددی، شمارش چندتاچندتا، مفاهیم مختلف جمع و تفریق و رابطه بین آن‌ها و اثری که عمل آن‌ها بر اعداد حسابی دارند، رابطه بین جمع و تفریق با ضرب و تقسیم، راهبردهای انجام محاسبات، محاسبات ذهنی و تخمین زدن)

۲) جبر (درک الگوها و روابط، طبقه‌بندی بر اساس ویژگی‌ها، شناسایی و ادامه الگوهای ساده عددی، هندسی یا اصوات، درک خواص و ویژگی عملیات، بازنمایی ملموس، تصویری یا کلامی از نمادها، مدل‌سازی به کمک تصویر یا اشیا، توصیق تغییرات کیقی یا کمی در بافت‌ها مختلف)

۳) هندسه (شناسایی و نام‌گذاری اشکال دو بعدی و سه بعدی، توصیف ویژگی اشکال دو بعدی و سه بعدی، بیان مکان هندسی و توصیف روابط به کمک هندسه مختصاتی، تقارن (ملاحظات: در این بخش لازم است دانشجو معلم با وسایل کمک آموزشی دانش آموزان با آسیب بینایی از جمله نمودارهای برجسته، اشکال هندسی برجسته و ابزار اندازه گیری: خط کش،نقاله و گونیای برجسته و نرم افزار و سخت افزارهای ویژه این گروه آشنا شده و نحوه ی بکارگیری آنها را فراگیرد.) (

۴) اندازه‌گیری (درک ویژگی‌های قابل اندازه‌گیری اشیا، واحدها، سیستم‌ها و فرآیندهای اندازه‌گیری، به کارگیری فنون، ابزار و فرمول‌ها اندازه‌گیری برای تعیین اندازه) هم‌ارزی و تبدیل، ارتباط میان صفات (مساحت، شکل، محیط و مساخت، حجم و شکل) (با در نظر داشتن ملاحظات بند ۳).

۵) تحلیل داده‌ها (طرح سوالی که بتوان پاسخ آنرا به کمک جمع‌آوری، سازماندهی و نمایش داده‌ها به دست آورد؛
انتخاب و به کارگیری روش‌های آماری مناسب برای تحلیل داده‌ها، پیش‌بینی و نتیجه‌گیری براساس داده‌ها، درک و به‌کارگیری مفهوم ابتدایی احتمال)

<u>۳- راهبردهای تدریس و یادگیری</u>

تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری مستقیم/ فردی و مشارکتی از طریق مطالعه پژوهش‌ها/ مقالات علمی در زمینه آموزش ریاضی و راهبردهای حل مسئله و کاربرد آن در درک مفایم ریاضی، تحلیل پاسخ به پرسش‌های طرح شده به هنگام ارائه گزارش‌ها به شیوه مشارکتی – به کارگیری راهبردهای شناختی در تحلیل موقعیت‌های آموزشی و ارائه راهبردهایی برای بهبود یادگیری دانش‌آموزان و خلق فرصت‌های جدید یادگیری

۴-منابع آموزشی

منبع اصلی:

کتاب معلم (راهنمای تدریس) ریاضی – پایه دوم تا چهارم دبستان (نیازهای ویژه (ذهنی

آموزش مفاهیم پایهء ریاضی به کودکان پیش دبستانی، مولف:ماریان ناشی- جکی لاو، مترجمان مهدی دستجردی و فرزانه دستجردی، انتشارات مدرسه ۱۳۹۲

آموزش ریاضی به کودکان دبستانی(به روش کشورهای پیشرفته)، ترجمه و نگارش امان اله صفوی

)

کتاب تدریس ریاضی در دوره ابتدایی، انتشارات سمت

ریاضیات برای معلمان (نسخه دانشجو معلم، نسخه مدرس)، انتشارات مدرسه

کمک به کودکان در یادگیری ریاضی

Principles and standards for school mathematics. NCTM. ۲۰۰۰

Assessment and evaluation of school mathematics. NCTM.

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است. ۵۰ درصد از تکالیف عملکردی می‌تواند به صورت گروهی اجرا شود

سرفصل درس: «مبانی و آموزش علوم تجربی برای دانش آموزان با نیاز های ویژه»

۱- سرفصل درس و منطق آن

امروز آموختن علوم تجربی همچون سواد آموزی و حساب کردن امری است ضروری و اساسی که با زندگی روز مره انسان در ارتباط است و با پیشرفت تکنولوژی اهمیت آن بیشتر شده است. فراگیری آموزش علوم تجربی در دوره ی ابتدایی(دانش آموزان با نیازهای ویژه) از دو منظر دارای اهمیت است یکی آن که دانش‌آموزان در می‌یابند که علم تجربی متشکل از واقعیت‌های مستدل دنیای پیرامون (محیطی) است و دیگر آنکه هرچه که بر اساس واقعیت بوده و مبتنی بر کسب آزمایش و تجربه باشد، می‌پذیرند. مگر آنکه عدم صحت آن را از طریق آزمایش تجربه کنند در این برنامه درسی معلم علوم در نقش راهنما و مشاور عمل خواهد کرد و با تاکید بر فعالیت‌های پژوهشگری در فعالیت‌های گروهی و کلاسی مشارکت کرده تا در تحقق اهداف آموزشی به موفقیت بیشتری دست یابد. در این درس زمینه‌های اصلی علوم تجربی که شامل علوم زیستی، علوم فیزیکی و علوم زمین است بصورت تلفیقی ارائه می‌شود.

<table dir="rtl">
<tr><td><u>مشخصات درس:</u></td><td colspan="4">نام درس: مبانی و آموزش علوم تجربی</td></tr>
<tr><td rowspan="2">نوع درس: نظری- عملی
تعداد واحد:۲
زمان درس: ۴۸ ساعت
پیشنیاز:

<u>شایستگی اساسی:</u></td><td colspan="4">اهداف و پیامد یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
دانش آموزان را با زمینه‌های علمی آشنا ساخته و شرایط مطالعه و یادگیری بیشتر را در آینده و سطوح بالاتر فراهم نماید .
همچنین با آگاهی دادن به آن‌ها و اموزش روش‌های تفکر آنان را برای زندگی در یک جامعه علمی آماده نماید.
در برنامه یه درسی علوم دانش آموزان کم توان ذهنی با پیوند بین محتوا و روش‌های نوین آموزش از یک سووا ارتباط دادن مباحث علوم با تجربه‌های روزمره یه دانش آموزان از سوی دیگر،
یادگیری علوم را برای دانش آموزان لذت بخش نموده و علاقه و شوقِ یاد گیری را در آنها افزایش دهد.
دانشجو معلم باید به مقتضیات و ملزومات کلی و اساس تدریس از قبیل استفاده از زبان و دامنه لغات مناسب ، استفاده از اطلاعات و فناوری اطلاعات و سلامت و ایمنی و کاربرد مهم آنها توجه داشته و آن‌ها را تحلیل و تبیین کند.</td></tr>
<tr><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
</table>

	رویکردهای جدید در آموزش علوم تجربی و کسب دانستنی های ضروری	با رویکردهای جدید در آموزش علوم تجربی آشنا شود. با دانستنی‌های سه‌گانه ی علوم تجربی آشنا شود(علوم زندگی،علوم فیزیکی،علوم زمین).	رویکرهای جدید در آموزش علوم تجربی را تحلیل و تبیین کرده و مورد نقد و ارزیابی قرار دهد. دانش دانستنی‌های سه‌گانه علوم تجربی را بسط دهد.	رویکردهای جدید در آموزش علوم تجربی را با توجه به سطح توانایی ذهنی دانش آموزان به کارگیرد. دانش کسب شده از دانستنی‌های سه‌گانه علوم تجربی را در محیط واقعی اجرا نماید..
	طراحی موقعیت یادگیری*	با رابطه بین محتوا و فرصت مناسب برای فعالیت‌های یادگیری چندگانه آشنا شود.	رابطه بین محتوا و فرصت مناسب برای فعالیت‌های یادگیری چندگانه را درک و مورد نقد و ارزیابی قرار دهد.	رابطه بین محتوا و فرصت مناسب برای فعالیت‌های یادگیری چندگانه را به کار گیرد.
	مهارت‌های یادگیری علوم تجربی**	دانشجو- معلم با اهداف تحصیلی و استانداردهای مورد انتظاری که در عملکرد دانش‌آموزان مشاهده می‌شود، آشنا خواهد شد..	اهداف تحصیلی و استانداردهای مورد انتظار در عملکرد دانش‌آموزان را تبیین و طراحی کند.	اهداف تحصیلی و استانداردهای مورد انتظار در عملکرد دانش‌آموزان را در محیط کلاس و خارج از کلاس به نمایش می‌گذارد.

*محتوای آموزش علوم انواع فعالیت‌های یادگیری کلاس درس و خارج از آن را دربر می‌گیرد. مانند آزمایش کردن، تجزیه و تحلیل و فعالیت‌های یادگیری که از حواس مختلف استفاده می‌شود موجب ایجاد و تقویت رفتارهای شناختی، حرکتی، اجتماعی و... در یادگیرندگان می‌شود.

** « آگاهی و دانش«، «داشتن مهارت» و « نیروی درک و فهم» در برنامه تحصیلی مشخص‌کننده چهار محدوده علمی است که دانش‌آموزان آن‌ها را فرا می‌گیرند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- آموزش علوم در دنیای درحال تغییر
- معنای علم و آموزش علوم

- لزوم آموزش علوم تجربی در دوره ابتدایی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه
- معرفی کتاب درسی(بررسی ویژگی‌های کتاب درسی شامل: موضوع کتاب، حجم و صفحات کتاب، تعداد فصل و بخش‌ها) و مقایسه کتاب علوم تجربی آموزش ابتدایی و کتاب علوم دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ذهنی

تکلیف یادگیری

- مطالعه منابع و مقالات درخصوص آموزش درس علوم تجربی و ارائه گزارش از مطالعات و پژوهش‌های خود به کلاس

فصل دوم: ضرورت و اهمیت آموزش علوم تجربی بویژه در آموزش و پرورش استثنایی

- رشد در حرکت مفاهیم
- رشد اجتماعی
- رشد فرهنگی

تکلیف یادگیری

- مطالعه منابع و ارائه گزارش از مطالعات خود به کلاس

فصل سوم: آموزش علوم به کودکان

کودکان چگونه یاد می‌گیرند

- ایده‌های فعلی کودکان
- یادگیری اکتشافی
- یادگیری انتقالی
- یادگیری حاصل پژوهش
- یادگیری تعاملی
- یادگیری با استفاده از فناوری اطلاعات ICT

تربیت علمی

- کمک به پرورش و شناخت علمی در کودک
- تجربیات دست اول کودکان
- آموختن در موقعیت‌های اتفاقی
- پرورش مهارت‌های پژوهش در کودکان
- احساس لذت از یادگیری- کسب انگیزه و نگرش علمی
- آموزش علوم به‌صورت تلفیقی
- استفاده از منابع و امکانات محلی در کلاس درس

- تفاوت‌های فردی یادگیرندگان

تکلیف یادگیری

- مشاهدات کلاسی و تهییه گزارش و ارائه به کلاس توسط دانشجو- معلم
- انجام پژوهش و تهیه مقاله درخصوص یکی از محورهای فوق

تکلیف عملکردی:

- طراحی یک موقعیت یادگیری با استفاده از رویکردها

فصل چهارم: اهداف و محتوای آموزش علوم تجربی دوره ابتدایی(آموزش و پرورش با نیازهای ویژه)

- اهداف آموزش علوم
- مفاهیم اساسی و آموزشی علوم تجربی
- بدن انسان و بهداشت آن (علوم بهداشت)
- محیط زنده (علوم زیستی)
- محیط غیر زنده (علوم زمین)
- ماده و انرژی (علوم فیزیکی)
- شیوه سازماندهی مفاهیم اساسی

تکلیف یادگیری:

- مطالعه برنامه درسی علوم آموزش ابتدایی و علوم تجربی آموزش و پرورش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ذهنی و تهیه گزارشی از نحوه سازماندهی مفاهیم اساسی در پایه‌های مختلف

تکلیف عملکردی:

- با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در گروه‌های نارسایی‌های ذهنی، شنوایی، بینایی، جسمی- حرکتی، عاطفی- هیجانی طرح درسی را با توجه به روش‌ها و وسایل ویژه آموزشی و کمک آموزشی برای هر یک از گروه‌ها طراحی و اجرا نماید.

فصل پنجم: مهارت‌های یادگیری علوم

شیوه‌های پرورشی- مهارت پژوهش

- پرورش مهارت‌های پرسشگری- پیش‌بینی و طراحی
- پرورش مهارت مشاهده با هدف جمع‌آوری شواهد با استفاده از منابع اطلاعاتی
- پرورش مهارت تحلیل، تفسیر و توصیف

- پرورش مهارت‌های برقراری ارتباط، مباحثه و ارزیابی
- مهارت تفکر (مرتب‌کردن و تنظیم اطلاعات، دسته‌بندی- طبقه‌بندی- مرتب‌کردن، تحلیل ارتباط، پیش‌بینی/ فرضیه-سازی، نتیجه‌گیری، تشخیص حقایق از ایده‌های فردی، برقراری ارتباط علت و معلولی)

تکلیف یادگیری:

- مطالعه و بررسی نقش مهارت‌های یادگیری علوم از نظر تاثیرگذاری بر یادگیری و درک عمیق مفاهیم علمی و انتقال آموخته‌ها به موقعیت واقعی زندگی دانش‌آموزان در پژوهش‌ها و مطالعات انجام شده و ارائه گزارش به کلاس

تکلیف عملکردی:

- دانشجو- معلم با توجه به ویژگی‌های حسی، ذهنی و حرکتی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ملاحظات و روش‌های عینی و عملیاتی را در جهت تعمیق مطالب و مفاهیم این بخش طراحی و اجرا نماید.

فصل ششم: روش‌های تدریس علوم

- روش‌های فعال و غیرفعال
- ساخت‌گرایی و انفرادی کردن آموزش علوم
- حل مسئله
- پروژه عملی
- پرسش و پاسخ در کلاس علوم
- مشارکت در فرایند یادگیری

ملاحظات:

دانشجو- معلم این رشته با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه می‌بایست در خصوص ویژگی یک بازخورد مناسب اطلاعات درستی را کسب نموده باشد. (بازخورد مناسب عبارت است از:
۱- مطالب برای دانش‌آموزان قابل درک و فهم باشد.
۲- زمان آموزش مطالب به موقع باشد.
۳- بازخورد مناسب هر دانش‌آموزش باتوجه به ویژگی‌های هریک از آنان صورت پذیرد.

فصل هفتم: راهبردهای ارزیابی

- ارزشیابی عملکردی
- نقشه مفهومی
- کارپوشه
- پرسش و پاسخ
- روش‌های ارزشیابی

- ارزیابی از دانستنی‌ها
- ارزیابی از مهارت‌ها
- ارزیابی از نگرش‌ها
- ارزیابی مستمر (اهمیت و روش علمی)
- ارزشیابی فعالیت‌های خارج از مدرسه (پروژه- تکالیف)
- یادداشت/ گزارش‌ها
- ارزشیابی پایانی
- شیوه ارائه نتایج ارزشیابی به دانش‌آموزان/ مدرسه/ والدین

تکلیف یادگیری:

- تهیه طرح ارزشیابی برای موارد اعلام شده در این فصل

فصل هشتم: وسایل و مواد مورد نیاز در انجام فعالیت‌ها

- مواد (موجودات زنده)
- کیت‌ها
- ابزار اسقاطی/ دورریختنی
- وسایل سمعی و بصری
- تابلوها
- منابع و مواد چاپی
- منابع الکترونیکی

تکلیف یادگیری:

- تهیه یک نمونه از مواد آموزشی مورد نیاز برای آموزش موقعیت یادگیری در این فصل

تکلیف عملکردی:

- در کلیه فصول این درس دانشجو- معلم می‌بایست به این نکته توجه نماید که برای دریافت، ادراک و تعمیق مطالب یادگیری موضوعات را با استفاده از روش‌ها و وسایل مورد نیاز متناسب با شرایط جسمانی- روانی و حرکتی دانش-آموزان با نیازهای ویژه منطبق نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری:

ساخت یک محیط یادگیری قوی و غنی، تعریف و شناسایی مفاهیم مهم، برنامه‌ریزی و طراحی فرایند پرسش و تحقیق، شروع و هدایت بحث، هدایت مسیر یادگیری دانش‌آموزان برای رسیدن به هسته محتوایی، ایجاد فرصت‌هایی برای همه دانش‌آموزان جهت نمایش یک محصول و یا برگزاری یک اجرای عمومی به منظور نشان‌دادن یادگیری و خلق فرصت‌های جدید یادگیری

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

مبانی آموزش علوم تجربی در دوره ابتدایی، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

کتاب معلم (راهنمای تدریس علوم تجربی پایه اول دبستان، نیازهای ویژه ذهنی)

کتاب معلم (راهنمای تدریس علوم تجربی پایه دوم تا چهارم دبستان، نیازهای ویژه ذهنی)

منبع فرعی:

برنامه درسی علوم تجربی در دوره ابتدایی، کتاب‌های درسی آموزش علوم در دوره ابتدایی، مقالات فصل‌نامه‌های علمی- پژوهشی

۵.راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرایند: عملکرد دانشجو در فعالیت‌های یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود.

سرفصل درس «مبانی و روش آموزش دینی و قرآن برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه»

۱- معرفی درس و منطق آن

آنچه بیش از هر چیز دیگری در تعلیم و تربیت دینی مورد نظر است، ایجاد نگرش‌های صحیح و یا تغییر برخی نگرش‌های نادرست است و اینکه فراگیران براساس آموخته‌های خود بتوانند به یک موضع و نظرگاه معین و ضرورتا صحیح برسند و امکان انتخاب و تصمیم‌گیری را بیابند و در نهایت از این رهگذر به ایمان و اعتقاد برسند. این ایمان و اعتقاد مقدمه عمل آگاهانه و انتخاب شده است، بنابراین در برنامه جدید، انباشتن ذهن کودکان از مفاهیم و تاکید صرف بر مهارت‌هایی که در زندگی مورد استفاده قرار نگرفته و فقط به هنگام امتحان و ارزشیابی پایانی به ظاهر موفق جلوه می‌دهد مد نظر نبوده در عوض، ادراک

مفاهیم دینی به عنوان مقدمه‌ای برای رشد عاطفی و تغییر نگرش‌های دانش‌آموزان و انس با این مفاهیم مورد توجه قرار گرفته است همچنین به " عمل صحیح" به عنوان حاصل تبعی " نگرش های صحیح" تاکید شده است.

<table>
<tr><td><u>مشخصات درس:</u>
نوع درس: نظری– عملی
تعداد واحد: ۲
زمان درس:۴۸ ساعت
پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس</td><td colspan="4">نام درس: مبانی و روش آموزش دینی و قرآن برای دانش آموزان با نیازهای ویژه</td></tr>
<tr><td rowspan="4"><u>شایستگی اساسی:</u></td><td colspan="4">اهداف / پیامد یادگیری : در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با فراهم ساختن فرصت تمرین و تعمیم آموخته‌ها به زندگی روزمره و موقعیت‌هایی شبیه‌سازی شده هدف از آموزش این درس که تعلیم و تربیت دینی دانش‌آموزان بوده را محقق نموده تا آنان بتوانند از آموخته‌های خود در موقعیت‌های مختلف زندگی روزمره استفاده کنند و با تربیت افرادی مومن، مسئول، آگاه و توانمند در زندگی فردی و اجتماعی و پایبند به اخلاق و ارزش‌های دینی و علاقمند به هویت اسلامی– ایرانی را پرورش دهد.</td></tr>
<tr><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td>مفاهیم دینی و قرآنی</td><td>با آموزش مفاهیم دینی و قرآنی و با توجه به سطح دریافت و ادراک و تجربیات مستقیم و غیر مستقیم کودکان آشنا شود</td><td>با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیاز ویژه، این مفاهیم را در زندگی واقعی آنان شناسایی کند</td><td>در گزارشی نوع مفاهیم و ارتباط آن با روش‌های مستقیم و غیر مستقیم و تجربیات دست اول و نیز ظرفیت‌های ذهنی دانش‌آموزان را در یادگیری مفاهیم دینی و اخلاقی را مطرح نماید</td></tr>
<tr><td>شیوه‌های تدریس</td><td>با ارتباط میان هدف و شیوه ارزشیابی و روش تدریس ، بخش های مختلف آموزش قرآن و تعلیمات دینی آشنا شود</td><td>ارتباط میان هدف ، روش تدریس و شیوه ارزشیابی بخش‌های مختلف آموزش قرآن و دینی را تحلیل و تمایز بخش‌ها را از یکدیگر تشخیص و گزارش دهد</td><td>روش تدریس بخش‌های مختلف آموزش قرآن و دینی را با هدف و شیوه ارزشیابی هریک از بخش‌ها و ارتباط آن با یادگیری دانش‌آموزان با نیاز‌های ویژه را تحلیل و ارزیابی نماید</td></tr>
</table>

۲ –فرصت یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: جایگاه آموزش دینی در تربیت

- زبان آموزش دین (مستقیم – غیر مستقیم)
- تربیت دینی و پرورش تفکر
- زمینه روان‌شناختی تربیت دینی
- ویژگی‌های رشدی و تکامل آن در درک آموزه‌های دینی
- ظرفیت‌های ذهنی کودک و درک مفاهیم اعتقادی
- ظرفیت‌های ذهنی کودک و درک مفاهیم اخلاقی
- زمینه اجتماعی تربیت دینی
- خانواده و تربیت دینی
- مدرسه و تربیت دینی
- نهادها و رسانه‌ها در تربیت دینی
- فلسفه و رویکرد آموزش قرآن
- اصول و اهداف برنامه آموزش قرآن در دوره ابتدایی و دانش‌آموزان با نیاز ویژه
- روش‌های آموزش قرآن (آموزش رو خوانی با تکیه بر زبان مادری، روش سنتی و روش تصویر خوانی)

فصل دوم: برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی دوره ابتدایی و دانش آموزان با نیاز ویژه ذهنی و شنوایی

- رویکرد و اهداف برنامه درسی
- اصول انتخاب و سازماندهی محتوا
- روش‌های یاددهی و یادگیری
- شیوه‌های ارزشیابی

فصل سوم: مواد آموزشی در برنامه درسی تعلیم و تربیت دینی و قرآن

- ساختار، ویژگی و نقش کتاب درسی دانش‌آموز و کتاب کار و راهنمای معلم
- نقش و ویژگی سایر مواد آموزشی
- ساختار کتاب درسی و طرح‌ریزی موضوعات درسی کتاب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ذهنی و شنوایی
- بررسی محتوای کتاب‌های درسی در پایه‌های مختلف(عادی و نیازهای ویژه)

فصل چهارم: روش‌های تدریس قرآن(با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ذهنی، شنوایی، بینایی)

الف) خواندن قرآن:

- مهارت روخوانی
- آموزش نمادهای خاص رسم‌الخط قرآن کریم
- آموزش حروف ناخوانا
- روش تدریس انواع وقف

- آموزش قرائت

ب) پیام‌های قرآنی

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

- استفاده از راهبرد مستقیم در تدریس، مطالعه مستقل و تعاملی برای تهیه گزارش از توانایی‌های دانش‌آموزان در درک مفاهیم دینی و اخلاقی و بکارگیری راهبرد غیر مستقیم و تحلیل واحد یادگیری

- تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم برای کسب تجربه در آموزش مهارت‌های دینی، قرآنی با استفاده از منابع محلی برای پاسخ به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و راهبردهای شناختی برای تحلیل اهداف و روش‌های تدریس

۴- منابع آموزشی

منبع اصلی:

نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، خسروباقری، جلد دوم، تهران، مدرسه، فصل دوم

آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد، ناصر باهنر، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۷۸

راهنمای معلم تعلیمات دینی، هدیه‌های آسمانی و قرآن(نیازهای ویژه ذهنی) و جزوات مناسب‌سازی ویژه دانش‌آموزان با آسیب شنوایی. سازمان آموزش و پرورش استثنایی

کتاب‌های درسی راهنمای معلم در دوره ابتدایی

منابع فرعی:

تعلیم و تربیت اسلامی، محمدتقی جعفری گردآوری، تنظیم و تلخیص محمدرضا جوادی، تهران، پیام آزادی، ۱۳۷۸(رکن دوم: معلم و مربی)

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند و عملکردی: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالبف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف(یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است..

سرفصل درس « مبانی و روش آموزش مطالعات اجتماعی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه»

۱-معرفی درس و منطق آن

مطالعات اجتماعی یکی از حوزه‌های مهم یادگیری است که از انسان و تعامل او با محیط در زمان‌های مختلف صحبت می‌کند، این حوزه مفاهیم و موضوعات متعدد و مختلفی چون تاریخ،جغرافیا ، مردم شناسی و ... را در بر می‌گیرد

درس مطالعات اجتماعی بر محور کنش متقابل آدمیان با یکدیگر و با محیطی که در آن به سر می‌برند در روند زمانی استوار است، این درس بر سه محور عمده جامعه ، مکان و زمان استوار است.

برنامه درسی مطالعات اجتماعی با محتوا و موضوعات تدوین شده سعی در تحقق قابلیت کاربردی این درس و پیوند آن با زندگی واقعی دارد و بعنوان یکی از دروس مهم برای آموزش " آداب و مهارت های زندگی " محسوب می‌شود.

پرورش شهروندان مطلوب و تربیت اجتماعی به منظور مهیا شدن برای زندگی در جامعه از اهداف غایی این درس بشمار می‌رود.

<table>
<tr><td><u>مشخصات درس:</u></td><td colspan="4">نام درس: مبانی و روش آموزش مطالعات اجتماعی برای دانش آموزان با نیازهای ویژه</td></tr>
<tr><td>نوع درس: نظری–عملی
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۴۸ ساعت
پیشنیاز:اصول و روش های تدریس</td><td colspan="4" rowspan="2">اهداف / پیامد یادگیری : در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با شناخت حقوق و مسئولیت های فردی و اجتماعی و شهروندی در سطوح مختلف و تقویت مهارت ها و نگرش های مربوط به آنها پاسخگوی نیازها و تجربیات یادگیرندگان باشد. و بر اطلاعات و دانستنی ها بعنوان بستری برای تحقق اهداف اصلی و منبعی برای کاوشگری دانش آموزان توجه و تاکید نماید و با ایجاد شرایط و با تربیت اجتماعی مناسب و به منظور مهیا شدن برای زندگی در جامعه و تربیت و پرورش شهروندی مطلوب اقدام نماید</td></tr>
<tr><td rowspan="4"><u>شایستگی اساسی:</u></td></tr>
<tr><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td>نظریه‌های رشد اجتماعی</td><td>با نظریه های رشد اجتماعی آشنا شود</td><td>نظریه های رشد اجتماعی را در دانش آموزان با نیازهای ویژه مقایسه کند و شباهت ها و تفاوتها را مشخص کند</td><td>با توجه به ویژگیهای دانش آموزان با نیازهای ویژه و شباهت و تفاوت ها دلالت هر یک از دیدگاهها را در تربیت اجتماعی منعکس نماید</td></tr>
<tr><td>موقعیت یادگیری</td><td>با مفاهیم و مهارت های اجتماعی آشنا می‌شود</td><td>ارتباط میان اهداف و مهارت ها را تشخیص داده و طرحی را برای موقعیت های یادگیری تنظیم و تدوین می‌کند</td><td>با فراهم کردن یک موقعیت یادگیری دانش آموزان را به لحاظ اجرایی کردن مفاهیم ومهارت ها</td></tr>
</table>

				مورد ارزیابی قرار داده و تحلیل می‌کند

۲- فرصت یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعریف مطالعات اجتماعی
- ضرورت و اهمیت برنامه درسی مطالعات اجتماعی
- تاریخچه مطالعات اجتماعی
- تفاوت و ویژگی‌های یادگیرندگان
- تمایلات طبیعی کودکان

فصل دوم: نظریه‌های یادگیری و آموزش مطالعات اجتماعی و کاربردهای آن

- نظریه برونر
- نظریه ژان پیاژه
- نظریه ویگوتسکی
- نظریه راجرز
- نظریه هوارد گاردنر

فصل سوم: مهارت‌های اساسی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی(با توجه به دانش‌آموزان با نیازهای ویژه)

- سواد عددی
- سواد خواندن
- مهارت فناوری
- مهارت‌های زندگی:
  - شناخت خود
  - ارزش‌ها
  - ارتباط با دیگران
  - هدف‌گذاری
  - تصمیم‌گیری
  - مهارکردن خشم
  - مراقبت از سلامتی
- مهارت کاوشگری

فصل چهارم: برنامه درسی مطالعات اجتاعی

- اهداف

- مفاهیم و مهارت‌های اساسی در مطالعات اجتماعی
- حوزه‌های موضوعی در برنامه درسی مطالعات اجتماعی
- ارزش‌ها در برنامه درسی مطالعات اجتماعی(با تاکید بر ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه)

فصل پنجم: راهبردهای تدریس و یادگیری

- آموزش مستقیم(توضیحات معلم، پرسش و پاسخ، نمایش)
- آموزش غیر مستقیم(ایفای نقش، کار گروهی، شبیه‌سازی، کاوش‌گری، مسئله‌های واقعی و مسئله‌های طراحی شده، مطالعه موردی)

فصل ششم: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان

- چرا و چه چیزی را باید سنجش کنیم؟
- تشخیص مطالب کلیدی برای سنجش
- نگهداری سوابق
- گزارش‌نویسی

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

- استفاده از راهبرد تعاملی در بررسی کتاب درسی و راهنمای معلم، مطالعه مستقل در طراحی واحد یادگیری و راهبرد غیر مستقیم در اجرا و ارزیابی واحد یادگیری
- تدارک دیدن فرصت‌های یادگیری غیر مستقیم برای کسب تجربه در آموزش مطالعات اجتماعی با استفاده از منابع محلی برای پاسخ به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان و راهبردهای شناختی برای تحلیل اهداف و روش‌های تدریس
- استفاده از شیوه‌های مطالعه فردی

۴- منابع آموزشی

منابع اصلی:

روش آموزش مطالعات اجتماعی کد ۶ هزار

راهنمای معلم مطالعات اجتماعی و آداب زندگی(نیازهای ویژه ذهنی)

منابع فرعی:

برنامه درسی مطالعات اجتماعی/ کتاب درسی مطالعات اجتماعی/ روان‌شناسی رشد، انتشارات سمت.

مقالات فصل‌نامه برنامه درسی و نوآوری‌های آموزشی در زمینه تربیت اجتماعی

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند و عملکردی: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری و تکالیف عملکردی پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالبف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف(یادگیری و عملکردی) ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است..

سرفصل درس « اصول و مبانی آموزش انفرادی(*IEP*[۱۴]) »

۱. معرفی درس و منطق آن

برنامه آموزش انفرادی پایه آموزش و پرورش افراد با نیازهای ویژه است که فرصت های آموزشی را برای دانش آموزان دارای نیازهای ویژه تامین می کند.***IEP*** شبه قراردادی برای راهنمایی،هماهنگی و سندیت بخشیدن به آموزش طرح شده خاصی است که برای دانش آموزان با نیازهای ویژه برمبنای نیازهای آموزشگاهی،اجتماعی و رفتاری او است.***IEP*** یک سند مکتوب مهم برای کودک با نیازه ویژه و برای افرادی است که به کار آموزش و توان بخشی کودکان اشتغال دارند. اگر ***IEP*** به طور صحیحی انجام شود می تواند آموزش و یادگیری دانش آموزان را تا حد زیادی بهبود ببخشد.شناخت اصول و قوانین برنامه ***IEP*** و چگونگی تدوین آن به دانشجو معلم کمک می کند تا بتواند وظایف خود را در تدوین محتوای برنامه آموزش انفرادی و همکاری با تیم در راستای ارتقاء دانش آموزان با نیازهای ویژه بر اساس توانایی آنها آشنا شود .

مشخصات درس	**نام درس:**
نوع درس: نظری- عملی -تعداد واحد: ۲ زمان درس: ساعت۳۲ پیشنیاز: روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیاز های ویژه ۱و۲ -روان شناسی رشد	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:** با تعریف ،قوانین و اصول برنامه آموزش انفرادی(*IEP*) ، تیم تدوین کننده و محتوای *IEP* را می شناسد و چگونگی تدوین محتوای برنامه آموزش انفرادی را توضیح می دهد بر اساس نوع روش های آموزشی ویژه دانش آموز در خصوص بر طرف شدن مشکلات یادگیری و رفتاری ویژه آنها با تیم برنامه آموزش انفرادی(***IEP***) همکاری کرده.و با توجه به ویژگی دانش آموزان با نیازه های ویزه یک برنامه ***IEP*** را تدوین و اجرا می کند.
شایستگی اساسی: *Pk&Ck* کد۱-۱& ۲-۱&۲-۱&۲-۲ &۳	

[۱۴] Individualized Education Program-

۲-				
	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح۲**	**سطح۳**
	شناخت برنامه آموزش انفرادی (IEP)	با مستندات قانونی ،اصول، اعضاء و اهداف تدوین برنامه آموزش انفردای آشنا می شود.	علاوه بر آشنایی با برنامه آموزش انفرادی مراحل تدوین برنامه و ارکان نوشتن برنامه ***IEP*** را بیان می کند و توضیح می دهد.	علاوه شناخت مراحل برنامه آموزش انفرادی و توضیح آن نقش خود در تیم ***IEP*** را توضیح می دهد و با تیم تدوین برنامه آموزش انفرادی همکاری می کند.
	تدوین برنامه *IEP*	تمهیدات لازم بر اساس یکی از روشهای خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه جهت تدوین و اجرای رنامه آموزش انفرادی ایجاد می کند.	علاوه بر ایجاد تمهیدات لازم بر اساس روش انتخابی یک نمونه برنامه آموزش انفرادی را تدوین می نماید	پس از ایجاد تمهیدات لازم جهت آموزش انفرادی و تدوین برنامه آموزش انفرادی (***IEP***)،برنامه را اجرا می کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: مبانی فلسفی و سیر تاریخی برنامه آموزش انفرادی

- آشنایی با قوانین مرتبط با برنامه آموزش انفرادی
- تحلیل مفهوم برنامه آموزش انفرادی
- مزایا و معایب برنامه آموزش انفرادی

تکلیف یاگیری:

در خصوص میزان اجرای برنامه آموزش انفرادی در کشور های مختلف دنیا یک مقاله تهیه می کند.

تکلیف عملکردی:

گزارشی را در خصوص میزان کاربرد و اجرای برنامه آموزش انفرادی در ایران تهیه نماید با ذکر این نکته که برای کدام یک از گروه های دانش آموزان با نیازهای ویژه بشتر استفاده می گردد.

فصل ۲:تعاریف،اهداف،مراحل تدوین و تیم *IEP* برنامه آموزش انفرادی

- تعریف
- اهداف IEP
- اطلاعات مندرج در IEP
- مراحل تدوین IEP
- تیم IEP
- اهداف تیم IEP
- وظایف تیم IEP
- امکانات مورد نیاز

تکلیف یادگیری:

دانشجو معلم در خصوص وظایف معلم در تیم ***IEP*** و نحوه همکاری با تیم مقاله ایی تهیه و در کلاس ارائه می کند.

فصل۳:تدوین برنامه آموزش انفرادی

- تهیه طرح نوشتاری برنامه آموزش انفرادی
- سطح کارکرد کنونی دانش آموز
- اهداف سالیانه
- اهداف کوتاه مدت
- تعین موانع و محدودیت ها
- معیار دستیابی به مقاصد
- انطباق برنامه ها و تغییرات
- خدمات مرتبط
- چارچوب زمانی خدمات مورد نیاز
- ارزیابی ها
- تکنولوژی مورد نیاز
- تعیین جایگاه ارائه خدمات

تکلیف یادگیری:

یک نمونه برنامه ***IEP*** را تدوین نماید.

تکلیف عملکردی:

یک دانش آموز را ارزیابی نماید و با توجه به سطح کنونی در حوزه آموزش ویژه یک برنامه ***IEP*** را برای دانش آموز تدوین کند.(این کار به صورت گروهی در قالب گروه های کوچک انجام شود)

فصل ۴: اقدامات پس از اجرا IEP

- ارزیابی پس از اجرا
- تجدید نظر
- ارزیابی مجدد
- ارائه گزارش

تکلیف یادگیری:

دانشجو معلم درخصوص وظایف تیم IEP در ارزیابی برنامه و تدوین مجدد برنامه آموزش انفرادی گزارشی تهیه نموده و به کلاس ارائه می نماید.

فصل۵ : طرح های مکمل

- طرح انتقال
- تهیه طرح انتقال
- حیطه های انتقال
- طرح های مداخله رفتاری
- طرح های مراقبت از سلامت

تکلیف عملکردی:

یک برنامه انتقال برای دانش آموز با نیاز ویژه برای پایان یک دوره و انتقال به مرحله بعد تدوین و به کلاس ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه تحقیقات در خصوص برنامه آموزش انفرادی و همچنین شرایط به وجود آید که دانشجو معلم از طریق مشاهده مستقیم و ارزیابی آموزشی دانش آموز با نیازهای ویژه یک نمونه برنامه آموزش انفرادی تدوین نماید .

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی

۱- برنامه آموزش فردی شده(***IEP***)- مژگان رمضانی- ناشر، پژوهشکده استثنایی،۱۳۸۴

۲- طرح آموزش ویژه فرد(تعاریف،اهداف،فرایند تهیه و اجرا و ارزیابی)- مریم باشعور لشکری/هدیه کیوانزاد- ناشر:سازمان آموزش و پرورش استثنایی،۱۳۸۹

۳- برنامه آموزش فردی شده و گروه تخصصی در آموزش و پرورش استثنایی -گیتا موللی- نشریه تعلیم و تربیت استثنائی - خرداد و تیر - ۱۳۸۵ شماره ۵۴ و۵

منابع فرعی

۱-IEP Guide:Learning Disabilites-Lawrencem.siegel-۲۰۰۵-
www.nolo.com/legalupdater.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۳ نمره

تدوین برنامه: تهخیه و تدوین برنامه ***IEP*** ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس « راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ ذهنی (۱)»

۱-معرفی درس و منطق آن؛

تفحص در خلقت انسان، آگاهی به فلسفه و هدف آفرینش و اعتقاد به اینکه انسان بیهوده آفریده نشده است سبب می شود انسان نگرشی هدفمند و جهت دار و سازا و پویا به جهان هستی داشته باشد. شناخت لازمه حرکت هدفمند و جهت داری استو در این رهگذر تنها سرمایه والا و پرگهر اندیشه و تفکر است. این شناخت و تفکر نیزی امری آموزش پذیر و تجربه پذیر است که انسان قابلیت یادگیری آن را از هم نوع ود و طبیعت بیرون دارد. در وادی تفاوت افراد در ابعاد مختلف می تواد از منابع شناخت و آگاهی باشد که این یادگیری را تحت تاثیر خود قرار دهد. در این بین افراد با تفاوت های ذهنی گروهی هستند که به لحاظ تاثیر پذیری تمامی اقسام وجودی از ذهن تمامی ابعاد آنها تحت تاثیر قرار می گیرد و یادگیری و آموزش آ«ها تحت تاثیر قرار می گیرد. در این بین شناخت تفاوت های آنها و فراهم نمودن بستر لازم برای آموزش فعال سازی توانمندی های آنها از ویژگی های هر نظام آموزشی فرد مدار و دانش آموز محور است نظام آموزشی باید بستر آموزش آنها را فراهم کند. این بستری سازی در کنار شرایط محیطی، فیزیکی و سخت افزاری شامل تجهیز نظام و سیستم آموزشی به نیروی انسانی متخصص و مجرب که

بتواند شرایط و محدودیت هر فرد را شناخته و متناسب با آن در انتخاب محتوا، تدوین محتوای آموزشی و بکارگیری شیوه‌ها و روش های انتقال آن محتوا عمل کند. بنابراین ضرورت دارد که معلمان و پرسنل آموزشی نسبت به افراد دارای نیازه‌های اموزشی ویژه و گروه های مختلف این دانش آموزان آشنایی داشته و ویژگی های شخصیتی، زیستی، روانی–آموزشی و اجتماعی آنها اطلاع کامل داشته باشند و در ندریس خود محدودیت های این گروه ها را بشناسد و در شیوه آموزش خود انعکاس بدهند.

<table>
<tr><td>مشخصات درس:
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲ و احد
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز:</td><td colspan="4">نام درس: راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ ذهنی (۱)
اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد:
– بداند منظور از دانش آموز با نیازه ویژه ذهنی کیست
– گروههای مختلف کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را بشناسد.
– ویژگی های زیستی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و رفتاری کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را بداند.
– محدودیت های کودکان با نیازهای ویژه ذهنی مورد اشاره را بشناسد.
– شیوه و روش‌های آموزشی برای آموزش دانش آموز با نیازهای ویژه ذهنی را بشناسد.
– توانایی اتخاب روش و شیوه آموزشی ویژه برای کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را داشته باشد.</td></tr>
<tr><td>شایستگی:</td><td>ملاک ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td></td><td>شناخت ویژگی های کلی و شیوه های توانبخشی</td><td>بتواند در سطح دانش و بازگردانی مطالب و محتوای ارائه شده را برگرداند. این انعکاس تنها مبنی برا ی باخوانی مطالب است بدون اینکه تحلی و تاملی در آن وجود داشته باشد</td><td>سطح بالاتری از عملکرد که میتوان انتظار داشت بدین صورت است که در محتوای ارائه شده تدخل و تصرف داشته باشد و آن مطالب را بر حسب تحلیل و صلاحدید خود به موقعیت های مختلف دیگر که شرایط آنها همانند موقعیت اصلی است انطباق دهد</td><td>توانایی و تحلیل مبنی بر تمایز بین مطالب ارائه شده همراه با تحلیل، تبین، ارزشیابی هر یک از مسائل به این سطح افزوده می شود. فرد مطالب ارائه شده را ارزشیابی می کند وبهترین را انتخاب و حتی در صورت کاستی و ضعف هر مطلب جنبه و جایگاه نوآوری و خلاقیت را در آن باز میگذارد</td></tr>
<tr><td></td><td>انعکاس دانش به حیطه عمل و</td><td>فرد بتواند هر گروه و هر نیازهای آن در</td><td>فرد قادر باشد که در ورطه عملکرد گروه با</td><td>در سطح بالاتر این توانمندی و تخصص</td></tr>
</table>

	کاربست آن در آموزش	ابعاد زیستی، روانی، اجتماعی وآموزشی را بشناسد و توانایی انعکاس و بازگردان کلامی این دانش را داشته باشد.	نیازهای ویژه ذهنی را از گروه های دیگر و همبود و شباهتی که با گروه های دیگر دارند و شیوه های آموزشی که برای آموزش آنها پیشنهاد می شود را بشناسد	قادر باشد از بین روش های متعدد آموزشی و تربیتی ارزیابی های لازم را انجام بدهد و روش مناسب با سطح محدودیت انتخاب کند و در عمل توانایی بکارگیری آن را داشته باشد.

۲- فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: تفاوت های فردی و آموزش و پرورش دانش آموزان با نیازهای ویژه

تفاوت های فردی در ابعاد رشدی و تحولی

کودک با نیازهای ویژه

فلسفه آموزشو پرورش ویژه

کودک با نیازه ویژه و نظام آموزشی همگانی

آموزش و پرورش ویژه (مراحل مختلف آموزش ویژه)

تکلیف یادگیری:

دانشجو ابعاد مختلفی رشدی که برای انسان می توان متصور شد را لیست کند و متناسب با آن محدودیت های که در هریک از این ابعاد بوجود می آید را ذکر کند و بر اساس آن گروه های با نیازه های ویژه متعدد را برآورد کند. علاوه بر این نسبت به مراکز توانبخشی و آموزش افراد با نیازهای ویژه که درمحل زندگی ایشان هستند اطلاع دهد.

فصل دوم:تعریف کم توانی ذهنی

تعریف و طبقه بندی کم توانی ذهنی

تعریف انجمن عقب ماندگی ذهنی آمریکا

طرح طبقه بندی انجمن عقب ماندگی ذهنی آمریکا

انتقادهای وارده بر تعریف و طرح طبقه بندی انجمن عقب ماندگی ذهنی آمریکا

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان ذهنی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین شیوه آموزش و توانبخشی این فرد را ترسیم و در کنار معایب روش جاری راهکارهای متناسبتر آموزش وتوانبخشی را پیشنهاد دهد

فصل سوم: شیوع و علت شناسی کم توانی ذهنی

شیوع کم توانی ذهنی در جهان

شیوع کم توانی ذهنی در ایران

علت شناسی پیش از تولد

علت شناسی حین تولد

علت شناسی پس از تولد

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان ذهنی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. نسبت به علت شناسی که در پروند های آنها موجود است اطلاعاتی را بدست آورد و اطلاعات را در کلاس ارائه دهد.

فصل چهارم: ارزیابی هوشی و رفتار سازشی

آزمون های هوش

آزمون های انفرادی

آزمون های گروهی

آزمون وکسلر: اجرا و تفسیر

آزمون تهران اسنفورد بینه: اجرا و تفسیر

آزمون سازشی: بلوغ اجتماعی وایلند و...

تکلیف یادگیری:

دانشجو می بایست پس از آشنایی با آزمون های هوش بتواند آزمون هوش وکسلر یل آزمون تهران استنفورد-بینه را بر روی یک کودک اجرا کند و پس از نمره گذاری تفسیر کاملی بر آن بنویسد و آنرا در کلاس ارائه دهد

. فصل پنجم: ویژگی ها و ملاحضات روانشناختی و هیجانی کودکان کم توان ذهنی

ارتباط نشانگان ژنتیک با فنوتیب رفتاری

ویژگی های هیجانی در افراد کم توان ذهنی

ویژگی های رفتاری در افراد کم توان ذهنی

حمایت های رفتاری و هیجانی در افراد کم توان ذهنی

آزمون های مورد استفاده و کاربردی در ارزیابی روانشناختی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان ذهنی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف ا گزارش دهد. فرد بتواند از آزمون های روانشناختی در راستای ویژگی های رفتاری و هیجانی اجرا و شناخت کاملی بدست آورد

فصل ششم: ملاحظات بهداشتی و جسمانی کودکان کم توان ذهنی

تاثیر ملاحظات بهداشتی و جسمانی کودکان کم توان ذهنی بر کارکرد

تاثیر ملاحظات بهداشتی و جسمانی کودکان کم توان ذهنی بر ارزیابی

امور بهداشتی افراد کم توان ذهنی

معاینه های جسمانی ضروری در افراد کم توان ذهنی

منابع حمایتی بهداشتی برای افراد کم توان ذهنی

کارکردهای حمایتی بهداشتی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی با مراجعه به کتابخانه ها و مصاحبه های میدانیبه مراکز و مدارس افراد کم توان ذهنی مراجعه کند و از بهداشت جسمانی فرد و محیط های که در آن قرار دارند گزارش انتقادی تنظیم و رهکارهای جهت بهبود امور بهداشتی و جسمانی افراد کم توان ذهنی پیشنهاد دهند

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

آموزش و تدریس این واحد درسی با مشارکت در مباحث نظری شروع می شود و در در ادامه وارد کردن دانشجو در دنیای واقعی و آشنایی عینی و عملی دانشجو با افراد با نیازهای ویژه مد نظر بوده است ودر پایان هر فصل و آشنایی با کودکان با نیازهای ویژه ذهنی بایستی زمینه مشاهد و مصاحبه با یک فرد با نیازهای ویژه فراهم شود. علاوه بر این دانشحو با حضور فعال در مراکز آموزش و توانبخشی بتواند در گام اول پیوند علمی با این مراکز برقرار کند و با نظام آموزش و توابخشی و حالت کلی افراد آشنا شود. بنابراین مهمترین نکته ای که در آموزش این واحد درسی مد نظر است استفاده از روشهای مشارکت عملی و درگیری واقعی و داشتن نقش برای دانشجو مد نظر است.

۴- منابع آموزشی

مقدمه‌ای بر روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان آهسته گام. غلامعلی افروز. انتشارات دانشگاه تهران

عقب ماندگی ذهنی. مریم سیف نراقی و عزت الله نادری. انتشارات ارسباران

دانش آموز استثنایی: مقدمه ای بر آموزش ویژه. هالاهان، کافمن. ترجمه حمیده علیزاده و همکاران. انتشارات نشر ویرایش

عقب ماندگی ذهنی: تعریف، طبقه بندی و نظام حمایتی. انجمن عقب ماندگی ذهنی آمریکا ترجمه احمد به پژوه و باقر غباری. انتشارات دانشگاه تهران

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: امتحان کتبی در پایان ترم ۸ نمره

ارزشیابی فرآیندی: کارکرد دانشجو در طول ترم و مشارکت در فعالیت های نظری کلاس و داشتن حضور فعال در تمامی جلسات ۳ نمره

ارزیابی عملکردی: پیگیر دانشجو در انجام تکالیف یادگیر یکه در طی ترم برای ایشان طراحی شده است و بایستی به صورت منظم و متوالی تنظیم و ارائه شود ۷ نمره

سرفصل درس: «راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ ذهنی (۲)»

۱-معرفی درس و منطق آن؛

تفحص در خلقت انسان، آگاهی به فلسفه و هدف آفرینش و اعتقاد به اینکه انسان بیهوده آفریده نشده است سبب می شود انسان نگرشی هدفمند و جهت دار و سازا و پویا به جهان هستی داشته باشد. شناخت لازمه حرکت هدفمند و جهت دار است، و در این رهگذر تنها سرمایه والا و پرگهر اندیشه و تفکر است. این شناخت و تفکر نیزی امری آموزش پذیر و تجربه پذیر است که انسان قابلیت یادگیری آن را از هم نوع خود و طبیعت بیرون دارد. در وادی تفاوت افراد در ابعاد مختلف می تواند از منابع شناخت و آگاهی باشد که این یادگیری را تحت تاثیر خود قرار دهد. در این بین افراد با تفاوت های ذهنی گروهی هستند که به لحاظ تاثیر پذیری تمامی اقسام وجودی از ذهن تمامی ابعاد آنها تحت تاثیر قرار می گیرد و یادگیری و آموزش آ«ها تحت تاثیر قرار می گیرد. در این بین شناخت تفاوت های آنها و فراهم نمودن بستر لازم برای آموزش فعال سازی توانمندی های آنها از ویژگی های هر نظام آموزشی فرد مدار و دانش آموز محور است نظام آموزشی باید بستر آموزش آنها را فراهم کند. این بستری سازی در کنار شرایط محیطی، فیزیکی و سخت افزاری شامل تجهیز نظام و سیستم آموزشی به نیروی انسانی متخصص و مجرب که بتواند شرایط و محدودیت هر فرد را شناخته و متناسب با آن در انتخاب محتوا، تدوین محتوای آموزشی و بکارگیری شیوه‌ها و روش های انتقال آن محتوا عمل کند. بنابراین ضرورت دارد که معلمان و پرسنل آموزشی نسبت به افراد دارای نیازه‌های اموزشی ویژه و گروه های مختلف این دانش آموزان آشنایی داشته و ویژگی های شخصیتی، زیستی، روانی-آموزشی و اجتماعی آنها اطلاع کامل داشته باشند و در ندریس خود محدودیت های این گروه ها را بشناسد و در شیوه آموزش خود انعکاس بدهند.

<table>
<tr><td>مشخصات درس:</td><td colspan="4">نام درس: راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژۀ ذهنی (۲)</td></tr>
<tr><td>نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲ و احد
زمان درس: ۴۸ ساعت
پیشنیاز:</td><td colspan="4">اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد:
– بداند منظور از دانش آموز با نیازه ویژه ذهنی کیست
– گروههای مختلف کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را بشناسد.
– ویژگی های زیستی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و رفتاری کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را بداند.
– محدودیت های کودکان با نیازهای ویژه ذهنی مورد اشاره را بشناسد.
– شیوه و روش‌های آموزشی برای آموزش دانش آموز با نیازهای ویژه ذهنی را بشناسد.
– توانایی اتخاب روش و شیوه آموزشی ویژه برای کودکان با نیازهای ویژه ذهنی را داشته باشد.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">شایستگی:</td><td>ملاک ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td>شناخت ویژگی های کلی و شیوه های توانبخشی</td><td>بتواند در سطح دانش و بازگردانی مطالب و محتوای ارائه شده را برگرداند. این انعکاس تنها مبنی برا ی باخوانی مطالب است بدون اینکه تحلی و تاملی در آن وجود داشته باشد</td><td>سطح بالاتری از عملکرد که میتوان انتظار داشت بدین صورت است که در محتوای ارائه شده تدخل و تصرف داشته باشد و آن مطالب را بر حسب تحلیل و صلاحدید خود به</td><td>توانایی و تحلیل مبنی بر تمایز بین مطالب ارائه شده همراه با تحلیل، تبین، ارزشیابی هر یک از مسائل به این سطح افزوده می شود. فرد مطالب ارائه شده را ارزشیابی می کند وبهترین را</td></tr>
</table>

			موقعیت های مختلف دیگر که شرایط آنها همانند موقعیت اصلی است انطباق دهد	انتخاب و حتی در صورت کاستی و ضعف هر مطلب جنبه و جایگاه نوآوری و خلاقیت را در آن باز میگذارد
	انعکاس دانش به حیطه عمل و کاربست آن در آموزش	فرد بتواند هر گروه و هر نیازهای آن در ابعاد زیستی، روانی، اجتماعی وآموزشی را بشناسد و توانایی انعکاس و بازگردان کلامی این دانش را داشته باشد.	فرد قادر باشد که در ورطه عملکرد گروه با نیازهای ویژه ذهنی را از گروه های دیگر و همبود و شباهتی که با گروه های دیگر دارند و شیوه های آموزشی که برای آموزش آنها پیشنهاد می شود را بشناسد	در سطح بالاتر این توانمندی و تخصص قادر باشد از بین روش های متعدد آموزشی و تربیتی ارزیابی های لازم را انجام بدهد و روش مناسب با سطح محدودیت انتخاب کند و در عمل توانایی بکارگیری آن را داشته باشد.

۲- فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل سوم: آموزش ویژه و استانداردهای آموزشی افراد با نیازهای ذهنی

خواستگاه‌های آموزش ویژه

نقش معلم در آموزش ویژه

نقش والدین در آموزش ویژه

کلاس آموزش فراگیر

استانداردهای آموزشی افراد با نیازهای ویژه ذهنی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی با مراجعه به کتابخانه ها و مصاحبه های میدانی از افراد متخصص در زمینه کودکان استثنایی و آموزش ویژه نسب به سیر کلی نظام آموزش افراد با نیاز های ذهنی پژوهش کتابخانه های فراهم کند.

فصل دوم: مداخلات زود هنگام در ارتباط با کم توانی ذهنی

تشخیص زودهنگام کم توانی ذهنی در سنین اولیه

برنامه های پیشگرانه طراحی شده برای اوائل کودکی

برنامه های مداخلاتی زودهنگام طراحی شده برای اوائل کودکی

برنامه های مداخلاتی زودهنگام تقویت شناختی طراحی شده برای اوائل کودکی

برنامه های مداخلاتی زودهنگام تقویت رفتاری طراحی شده برای اوائل کودکی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به نسبت به شیوهای های مرسوم تعریف افراد کم توان ذهنی و ملاک های که در نظر می گیرند و با شیوه ای تشخیص زودهنگان سعی در غربالگری زودهنگام داشته باشد و بتواند متناسب با نتیجه تشخیص برنامه مداخلاتی زودهنگام داشته باشد.

فصل سوم: روش‌ها و راهبردهای آموزش به دانش آموز با نیاز ویژه ذهنی

آموزش انفرادی

آموزش مبتنی بر خانواده

آموزش مبتنی بر محله

آموزش مشارکتی و مشارکت فعال

آموزش در بستر واقعی با مواد واقعی

آموزش موثر و مستقیم

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به صورت مقایسه‌ای روش های مختلف را کنار هم گذاشته و معایب و محاسن هریک را لیست کند و شرایط استفاده هریک را گزارش کند.

فصل سوم: آموزش مهارت های روزانه زندگی

مهارت‌های خودیاری

مهارت های اجتماعی

مهارت های ارتباطی

مسولیت پذیری و وظیفه شناسی

حل مسئله و تصمیم گیری

حفظ حریم شخصی و مقابله با سوء استفاده (جسمی، جنسی، و ...)

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی با مراجعه به کتابخانه ها و مصاحبه های میدانیبه مراکز و مدارس افراد کم توان ذهنی مراجعه کند و از و در ارتباط با آموزش مهارت های زندگی مورد نیاز افراد آن مرکز نیازسنجی و آموزش دهد

فصل پنجم: آموزش مهارت های تحصیلی خواندن و نوشتن

برنامه های آموزش خواندن و نوشتن

آمادسازی مهارت های پایه‌ای خواندن و نوشتن

راهبردها و روش های آموزش خواندن و نوشتن

ملاحضات آموزشی در آموزش خواندن و نوشتن

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی بر حسب مراجعه به مراکز و مدرس نگهداری و آموزش افراد کم توان ذهنی نسبت به روند و شیوه های آموزشی مورد استفاده برای خواندن و نوشتن در مراکز مختلف اطلاعاتی را فراهم کند و با دیدگاه انتقادی به تحلیل روش های آموزشی مورد استفاده بپردازد و نسبه به یک روش تسلط کامل پیدا کند و بتواند آن را بکار گیرد

فصل پنجم: آموزش مهارت های تحصیلی علوم

برنامه های آموزش علوم

آمادسازی مهارت های پایه‌ای علوم

راهبردها و روش های آموزش علوم

ملاحضات آموزشی در آموزش علوم

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی بر حسب مراجعه به مراکز و مدرس نگهداری و آموزش افراد کم توان ذهنی نسبت به روند و شیوه های آموزشی مورد استفاده آموزش علوم در مراکز مختلف اطلاعاتی را فراهم کند و با دیدگاه انتقادی به تحلیل روش های آموزشی مورد استفاده بپردازد و نسبه به یک روش تسلط کامل پیدا کند و بتواند آن را بکار گیرد

فصل ششم: آموزش مهارت های تحصیلی ریاضی

برنامه های آموزش ریاضی

آمادسازی مهارت های پایه‌ای ریاضی

راهبردها روش های آموزش ریاضی

ملاحضات آموزشی در آموزش ریاضی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی بر حسب مراجعه به مراکز و مدرس نگهداری و آموزش افراد کم توان ذهنی نسبت به روند و شیوه های آموزشی مورد استفاده آموزش ریاضی در مراکز مختلف اطلاعاتی را فراهم کند و با دیدگاه انتقادی به تحلیل روش های آموزشی مورد استفاده بپردازد و نسبه به یک روش تسلط کامل پیدا کند و بتواند آن را بکار گیرد

فصل ششم: ملاحظات محیطی، اجتماعی و انتقال به بزرگسالی

سازگاری اجتماعی در بزرگسالی

شیوهای آموزش مهارت های اجتماعی و زندگی به افراد کم توان ذهنی

توانبخشی شغلی در افراد کم توان ذهنی

اشتغال زایی و نگداری شغلی

حمایت های اجتماعی و ازدواج

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان ذهنی مراجعه کند در ارتباط با دورنمای و آیند کسانی که از این مراکز فارغ التحصیل و جدا شده را پیگیری کند و وضعیت فعلی آنها را در محیط های اجتماعی و خانواده و جایگاه آنها در جامعه را مشخص نماید.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

آموزش و تدریس این واحد درسی با مشارکت در مباحث نظری شروع می شود و در در ادامه وارد کردن دانشجو در دنیای واقعی و آشنایی عینی و عملی دانشحو با افراد با نیازهای ویژه مد نظر بوده است ودر پایان هر فصل و آشنایی با کودکان با نیازهای ویژه ذهنی بایستی زمینه مشاهد و مصاحبه با یک فرد با نیازهای ویژه فراهم شود. علاوه بر این دانشحو با حضور فعال در مراکز آموزش و توانبخشی بتواند در گام اول پیوند علمی با این مراکز برقرار کند و با نظام آموزش و توابخشی و حالت کلی افراد آشنا شود. بنابراین مهمترین نکته ای که در آموزش این واحد درسی مد نظر است استفاده از روشهای مشارکت عملی و درگیری واقعی و داشتن نقش برای دانشجو مد نظر است.

۴- منابع آموزشی

توانبخشی گروههای خاص. دکتر کاکو جویباری. سازمان آموزش و پرورش استثنایی

مقدمه‌ای بر روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان آهسته گام. غلامعلی افروز. انتشارات دانشگاه تهران

عقب ماندگی ذهنی. مریم سیف نراقی و عزت الله نادری. انشتارات ارسباران

دانش آموز استثنایی: مقدمه ای بر آموزش ویژه. هالاهان، کافمن. ترجمه حمیده علیزاده و همکاران. انتشارات نشر ویرایش

عقب ماندگی ذهنی: تعریف، طبقه بندی و نظام حمایتی. انجمن عقب ماندگی ذهنی آمریکا ترمجه احمد به پژوه و باقر غباری. انتشارات دانشگاه تهران

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: امتحان کتبی در پایان ترم ۸ نمره

ارزشیابی فرآیندی: کارکرد دانشجو در طول ترم و مشارکت در فعالیت های نظری کلاس و داشتن حضور فعال در تمامی جلسات ۳ نمره

ارزیابی عملکردی: پیگیر دانشجو در انجام تکالیف یادگیر یکه در طی ترم برای ایشان طراحی شده است و بایستی به صورت منظم و متوالی تنظیم و ارائه شود ۷ نمره

سرفصل درس: **«راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژۀ شنوایی (۱)»**

۱-معرفی درس و منطق آن؛

شنیدن فرایندی پیچیده است بنابراین بدیهی است که دلایل افت شنوایی نیز پیچیده است و به دنبال پیچیدگی و اهمیتی که شنوایی در زندگی انسان دارد و اهمیتی که در ادامه و یادگیری در سایر مهارت های اکتسابی دارد می تواند عوارض شدیدی به دنبال داشته باشد. علاوه بر این با تاثیری که بر اتباط و شیوه های تعامل دارد سایر برنامه آموزش و توانبخشی را تحت تاثیر قرار می دهد. بدین جهت آموزش افراد با نیاز شنوایی در راستای عدالت آموزشی که نظام اموزش وپرورش بدنبال آن هست بدون تربین نیروی متخصص مقدور نیست.بنابراین ضرورت دارد که تجهیز نظام و سیستم آموزشی به نیروی انسانی متخصص و مجرب که بتواند شرایط و محدودیت هر فرد را شناخته و متناسب با آن در انتخاب محتوا، تدوین محتوای آموزشی و بکارگیری شیوه‌ها و روش های انتقال آن محتوا عمل کند. بنابراین ضرورت دارد که معلمان و پرسنل آموزشی نسبت به افراد دارای نیازه-های اموزشی ویژه شنوایی آشنایی داشته و ویژگی های شخصیتی، زیستی، روانی-آموزشی و اجتماعی آنها اطلاع کامل داشته باشند و در ندریس خود محدودیت های این گروه ها را بشناسد و در شیوه آموزش خود انعکاس بدهند.

<table>
<tr><td>مشخصات درس:</td><td colspan="4">نام درس: راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژۀ شنوایی (۱)</td></tr>
<tr><td>نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲ و احد
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز:</td><td colspan="4">اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد:
- بداند منظور از دانش آموز با نیازه ویژه شنوایی کیست
- گروههای مختلف کودکان با نیازهای ویژه شنوایی را بشناسد.
- ویژگی های زیستی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و رفتاری کودکان با نیازهای ویژه شنوایی را بداند.
- محدودیت های کودکان با نیازهای ویژه شنوایی مورد اشاره را بشناسد.
- شیوه و روش‌های آموزشی برای آموزش دانش آموز با نیازهای ویژه شنوایی را بشناسد.
- توانایی اتخاب روش و شیوه آموزشی ویژه برای کودکان با نیازهای ویژه شنوایی را داشته باشد.</td></tr>
<tr><td>شایستگی:</td><td>ملاک ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
</table>

	شناخت ویژگی های کلی و شیوه های توانبخشی	بتواند در سطح دانش و بازگردانی مطالب و محتوای ارائه شده را برگرداند. این انعکاس تنها مبنی برا ی باخوانی مطالب است بدون اینکه تحلی و تاملی در آن وجود داشته باشد	سطح بالاتری از عملکرد که میتوان انتظار داشت بدین صورت است که در محتوای ارائه شده تدخل و تصرف داشته باشد و آن مطالب را بر حسب تحلیل و صلاحدید خود به موقعیت های مختلف دیگر که شرایط آنها همانند موقعیت اصلی است انطباق دهد	توانایی و تحلیل مبنی بر تمایز بین مطالب ارائه شده همراه با تحلیل، تبین، ارزشیابی هر یک از مسائل به این سطح افزوده می شود. فرد مطالب ارائه شده را ارزشیابی می کند وبهترین را انتخاب و حتی در صورت کاستی و ضعف هر مطلب جنبه و جایگاه نوآوری و خلاقیت را در آن باز میگذارد
	انعکاس دانش به حیطه عمل و کاربست آن در آموزش	فرد بتواند هر گروه و هر نیازهای آن در ابعاد زیستی، روانی، اجتماعی وآموزشی را بشناسد و توانایی انعکاس و بازگردان کلامی این دانش را داشته باشد.	فرد قادر باشد که در ورطه عملکرد گروه با نیازهای ویژه ذهنی را از گروه های دیگر و همبود و شباهتی که با گروه های دیگر دارند و شیوه های آموزشی که برای آموزش آنها پیشنهاد می شود را بشناسد	در سطح بالاتر این توانمندی و تخصص قادر باشد از بین روش های متعدد آموزشی و تربیتی ارزیابی های لازم را انجام بدهد و روش مناسب با سطح محدودیت انتخاب کند و در عمل توانایی بکارگیری آن را داشته باشد.

۲- فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: ساختمان گوش و آسیب شنوایی

سیستم شنوایی

ساختمان گوش و قسمت های آن

آسیب های مرتبط با هریک از قسمت های گوش آسیب شنوایی

فرکانس و شدت

ارزیابی شنوایی

طبقه بندی آسیب های شنوایی

شیوع آسیب های شنوایی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان شنوایی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین بتواد بر اساس ماکت قسمت های مختلف گوش را نمایش دهد و در مورد کارکردهر یک توضیح دهد.

فصل دوم: علت شناسی افت شنوایی

افت شنوایی رسانشی، حسی- عصبی و امیخته

افتشنوایی و گوش میانی

افت شنوایی و گوش درونی

حلزون گوش

عصب شنوایی

سیستم پردازش مرکزی شنوایی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی باید با مراجعه به مدارس یا مراکز توانبخشی یا انجمن های افراد با آسیب شنوایی در دراتباط با علت شناسی افت شنوایی آنها اطلاعات بدست آورد تهیه آن به صورت گزارش در کلاس ارائه دهد و نمای از علت شناسی افت شنوایی برای هم کلاس هایش ارائه دهد

فصل سوم: ارزیابی و اندازه گیری توانایی شنوایی

آزمون های غربالگری شنوایی

شنوایی سنجی با صوت خالص

شنوای سنجی گفتار

آزمایش های مورد استفاده برای خردسالان

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی نسبت به شیوهای ارزیابی و سنجش شنوایی افراد اطلاعاتی جامعی را جمع آوری کند و در ارتباط با هریک از شیوه های سنجش در مورد نقاط قوت و ضعف هریک توضیحاتی را تشریح کنند و نسبت به آزمون های مورد استفاده و چگونگی اجرا آنها مسلط باشند

فصل پنجم: ویژگی های روانشناختی و رفتاری افراد ناشنوا

توانایی هوشی

پیشرفت تحصیلی

سازگاری اجتماعی

رشد زبان و رشد گفتار

تعاملات اجتماعی و پیوندهای عاطفی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی بر حسب مراجعه به مراکز و مدرس توانبخشی و آموزش افراد در ارتباط رشد روانشناختی و رفتاری آنها با استفاده از آزمون های که در این فصل به ه آنها اشاره شده است بتواند ارزیابی های روانشناختی و رفتاری را انجام دهد.

فصل سوم: فناوری‌های کمک شنیداری

تاریخچه سمعک و انواع آن

جاگذاری سمعک بروری گوش

جاگذاری سمعک جیبی

نحوه مراقبت از سمعک

پذیرش سمعک توسط کودک

پروتزهای کاشت حلزون

اجزاء دستگاه کاشت حلزون

برنامه کلینیک کاشت حلزون و فرآیند کاشت حلزون

کمک شنیداری ***FM***

شیوهای مراقبت و استفاده از ***FM,***

تکلیف یادگیری:

مچنین دانشجو بایستی نسبت به شیوهای کارکرد سمعک تسلط خود را از طریق گزارشی از کارکرد سوعم ارائه دهد و هچنین در ارتباط با کودکی که از پذیرش سمعک سر باز می زند برنامه مدون و سلسله مراتبی تنظیم و گام های مربوط بع ان را برای والدین تشریح کند

دانشجو بایستی باید با مراجعه به مراکز توانبخشی یا انجمن های افراد با آسیب شنوایی در دراتباط با کاشت حلزون و فرآیند کار آنها گزارش تهیه کند و افرادی که تحت جراحی و توانبخشی بعد از کاشت حلرون قرار گرفته اند مصاحبه های را ترتیب و گزارش دهد.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

آموزش و تدریس این واحد درسی با مشارکت در مباحث نظری شروع می شود و در در ادامه وارد کردن دانشجو در دنیای واقعی و آشنایی عینی و عملی دانشحو با افراد با نیازهای ویژه مد نظر بوده است ودر پایان هر فصل و آشنایی با کودکان با نیازهای ویژه شنوایی بایستی زمینه مشاهد و مصاحبه با یک فرد با نیازهای ویژه فراهم شود. علاوه بر این دانشحو با حضور فعال در مراکز آموزش و توانبخشی بتواند در گام اول پیوند علمی با این مراکز برقرار کند و با نظام آموزش و توابخشی و حالت کلی افراد آشنا شود. بنابراین مهمترین نکته ای که در آموزش این واحد درسی مد نظر است استفاده از روشهای مشارکت عملی و درگیری واقعی و داشتن نقش برای دانشجو مد نظر است.

۴- منابع آموزشی

کودک ناشنوا: مقدمه ای بر ارزیابی و توانبخشی. سعید حس زاده، فطمه نیک خو. انشارات آذرین مهر

دانش آموز استثنایی: مقدمه ای بر آموزش ویژه. هالاهان، کافمن. ترجمه حمیده علیزاده و همکاران. انتشارات نشر ویرایش

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: امتحان کتبی در پایان ترم ۸ نمره

ارزشیابی فرآیندی: کارکرد دانشجو در طول ترم و مشارکت در فعالیت های نظری کلاس و داشتن حضور فعال در تمامی جلسات ۳ نمره

ارزیابی عملکردی: پیگیر دانشجو در انجام تکالیف یادگیر یکه در طی ترم برای ایشان طراحی شده است و بایستی به صورت منظم و متوالی تنظیم و ارائه شود ۷ نمره

سرفصل درس «راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژۀ شنوایی (۲)»

۱-معرفی درس و منطق آن؛

شنیدن فرایندی پیچیده است بنابراین بدیهی است که دلایل افت شنوایی نیز پیچیده است و به دنبال پیچیدگی و اهمیتی که شنوایی در زندگی انسان دارد و اهمیتی که در ادامه و یادگیری در سایر مهارت های اکتسابی دارد می تواند عوارض شدیدی به دنبال داشته باشد. علاوه بر این با تاثیری که بر اتباط و شیوه های تعامل دارد سایر برنامه آموزش و توانبخشی را تحت تاثیر قرار می دهد. بدین جهت آموزش افراد با نیاز شنوایی در راستای عدالت آموزشی که نظام اموزش وپرورش بدنبال آن هست بدون تربین نیروی متخصص مقدور نیست.بنابراین ضرورت دارد که تجهیز نظام و سیستم آموزشی به نیروی انسانی متخصص و مجرب که بتواند شرایط و محدودیت هر فرد را شناخته و متناسب با آن در انتخاب محتوا، تدوین محتوای آموزشی و بکارگیری شیوه‌ها و روش های انتقال آن محتوا عمل کند. بنابراین ضرورت دارد که معلمان و پرسنل آموزشی نسبت به افراد دارای نیازه-های اموزشی ویژه شنوایی آشنایی داشته و ویژگی های شخصیتی، زیستی، روانی–آموزشی و اجتماعی آنها اطلاع کامل داشته باشند و در ندریس خود محدودیت های این گروه ها را بشناسد و در شیوه آموزش خود انعکاس بدهند.

مشخصات درس:	نام درس: راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژۀ شنوایی (۲)

نوع درس: نظری تعداد واحد: ۲ و احد زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز:	اهداف/پیامدهای یادگیری: در پایان انتظار می رود دانشجو قادر باشد: – بداند منظور از دانش آموز با نیازه ویژه شنوایی کیست – گروههای مختلف کودکان با نیازهای ویژه شنوایی را بشناسد. – ویژگی های زیستی، شناختی، هیجانی، اجتماعی و رفتاری کودکان با نیازهای ویژه شنوایی را بداند. – محدودیت های کودکان با نیازهای ویژه شنوایی مورد اشاره را بشناسد. – شیوه و روش‌های آموزشی برای آموزش دانش آموز با نیازهای ویژه شنوایی را بشناسد. – توانایی اتخاب روش و شیوه آموزشی ویژه برای کودکان با نیازهای ویژه شنوایی را داشته باشد.			
شایستگی:	**ملاک ها**	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	شناخت ویژگی های کلی و شیوه های توانبخشی	بتواند در سطح دانش و بازگردانی مطالب و محتوای ارائه شده را برگرداند. این انعکاس تنها مبنی برا ی باخوانی مطالب است بدون اینکه تحلی و تاملی در آن وجود داشته باشد	سطح بالاتری از عملکرد که میتوان انتظار داشت بدین صورت است که در محتوای ارائه شده تدخل و تصرف داشته باشد و آن مطالب را بر حسب تحلیل و صلاحدید خود به موقعیت های مختلف دیگر که شرایط آنها همانند موقعیت اصلی است انطباق دهد	توانایی و تحلیل مبنی بر تمایز بین مطالب ارائه شده همراه با تحلیل، تبین، ارزشیابی هر یک از مسائل به این سطح افزوده می شود. فرد مطالب ارائه شده را ارزشیابی می کند وبهترین را انتخاب و حتی در صورت کاستی و ضعف هر مطلب جنبه و جایگاه نوآوری و خلاقیت را در آن باز میگذارد
	انعکاس دانش به حیطه عمل و کاربست آن در آموزش	فرد بتواند هر گروه و هر نیازهای آن در ابعاد زیستی، روانی، اجتماعی وآموزشی را بشناسد و توانایی انعکاس و بازگردان کلامی این دانش را داشته باشد.	فرد قادر باشد که در ورطه عملکرد گروه با نیازهای ویژه ذهنی را از گروه های دیگر و همبود و شباهتی که با گروه های دیگر دارند و شیوه های آموزشی که برای آموزش آنها پیشنهاد می شود را بشناسد	در سطح بالاتر این توانمندی و تخصص قادر باشد از بین روش های متعدد آموزشی و تربیتی ارزیابی های لازم را انجام بدهد و روش مناسب با سطح محدودیت انتخاب کند و در عمل توانایی بکارگیری آن را داشته باشد.

۲- فرصت های یادگیر، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: آموزش و پرورش افراد با نیازهای ویژه شنوایی

تاریخچه آموزش در جهان و ایران

خواستگاه‌های آموزش ویژه ناشنوایان

نقش معلم در آموزش ویژه

نقش والدین در آموزش ویژه

کلاس آموزش فراگیر

استانداردهای آموزشی افراد با نیازهای ویژه شنوایی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد با نیازه ویژه شنوایی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. شیوههای مرسوم در آموزش و توانبخشی آنها را با دید نقادانه بررسی کند و گزارشی از آن را در کلاس ارائه دهد.

فصل دوم: روش های ارتباطی

انواع روش های ارتباط دستی

انواع روش های ارتبط شفاهی

روش ارتباط جامع

دو زبانگی در ناشنوایان

تکلیف یادگیری:

دانشجو ابعاد بایستی نسبت گفتار نشانه دارد فارسی یا همان الفبای گویایی باغچه بان آشنایی داشته باشد و در راستای تلسط بر آن تمرین داشته باشد و بتواند متن های را بر اساس استفاده از الفبای گویا بیان کند.

فصل سوم: آواشناسی کاربردی

آوا شناسی چیست

آوا و انواع آوا

آواشناسی کاربردی

ملاحظات ناشنوایان در آوا شناسی کاربردی

چگونگی آموزش ناشنوایان مبتنی بر صرف و نحو

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان شنوایی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین بتواند در ارتباط با آواشناسی و شیوه استفاده در ناشنوایان گزارش تکمیل کند.

فصل چهارم: آموزش صرف و نحو زبان

صرف و نحو چیست

ساختار جمله و کلمه

شیوههای و تکنینک های تجزیه و تحلیل جمله

ملاحظات ناشنوایان در صرف و نحو

چگونگی آموزش ناشنوایان مبتنی بر صرف و نحو

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان شنوایی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین بتواند در آموزش صرف و نحو به ناشنوایان و استفاده در آموزش ناشنوایان گزارش تکمیل کند.

فصل پنجم: آموزش مهارت های تحصیلی

آموزش مهارت های پایه سوادآموزی

راهبردها و روش های آموزش در ناشنوایان

آموزش خواندن و شیوهای آموزش آن

آموزش نوشتن و شیوهای آموزش آن

آموزش علوم و شیوه آموزش آن

آموزش ریاضی و شیوههای آموزش آن

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد کم توان شنوایی مراجعه کند و پس از بدست اوردن اطلاعات فردی، روند تحولی فرد در ابعاد مختلف گزارش دهد. همچنین بتواند در آموزش یکی از مهارت های تحصیلی به ناشنوایان به صورت عملی اجرا و گزارش تهیه کند و ارائه دهد.

فصل ششم: توانبخشی شنیداری کودکان

گوش کردن و رشد پیش کلامی

آشنا کردن کودک با وسایل پیش کلامی

استفاده از درون دارد تک حسی

عناصر رشد شنوایی

برنامه تربیت شنوایی

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی بر حسب مراجعه به مراکز و مدرس توانبخشی و آموزش افراد در ارتباط با توانبخشی شنیداری مراجعه کند و از شیوهه های توانبخشی کسب اطلاع و سپس گزارش دهد و همچنین با برنامه تربیت شنیداری آشنا و توانایی کاربرد آن را پیدا کند

فصل هفتم: خانواده و مشاوره و توانبخشی

برنامه خانواده محور توانبخشی

مدل جامع مداخله زودهنگام سولار

نقش خانواده در مدل سولار

همسالان و فرزندان شنوای خانواده

مسائل والدین
مشاوره با خانواده فرد ناشنوا

تکلیف یادگیری:

دانشجو بایستی به یکی ار مراکز آموزش و توانبخشی افراد با نیازه ویژه شنوایی مراجعه کند و ترتیب مصاحبه بالین با یکی از اعضای خانواده فرد ناشنوا داشته باشد و مسائل مشکلاتی که با آن روبرو هستند را مکتوب کند و همچین پس از گزار ش آنها در کلاس نسبت به شیوه مشاوره با اعضای کلاض بحث داشته باشد

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

آموزش و تدریس این واحد درسی با مشارکت در مباحث نظری شروع می شود و در در ادامه وارد کردن دانشجو در دنیای واقعی و آشنایی عینی و عملی دانشحو با افراد با نیازهای ویژه مد نظر بوده است ودر پایان هر فصل و آشنایی با کودکان با نیازهای ویژه شنوایی بایستی زمینه مشاهد و مصاحبه با یک فرد با نیازهای ویژه فراهم شود. علاوه بر این دانشحو با حضور فعال در مراکز آموزش و توانبخشی بتواند در گام اول پیوند علمی با این مراکز برقرار کند و با نظام آموزش و توابخشی و حالت کلی افراد آشنا شود. بنابراین مهمترین نکته ای که در آموزش این واحد درسی مد نظر است استفاده از روشهای مشارکت عملی و درگیری واقعی و داشتن نقش برای دانشجو مد نظر است.

۴- منابع آموزشی

اصلی: مقدمه‌ای بر آموزش و پرورش و زبان آموزی برای ناشنوایان. دکتر سعیدی. سازمان آموزش و پرورش استثنایی
اصلی: روش محاوره‌ای آموزش صرف و نحو به کودکان دچار نقص شنوایی. دکترکاکو جویباری. سازمان آموزش و پرورش استثنایی
اصلی: زبان آموزی به شیوه طبیعی برای کودکان نقص شنوایی. دکتر کاکوجویباری. سازمان آموزش و پرورش استثنایی
کودک ناشنوا: مقدمه ای بر ارزیابی و توانبخشی. سعید حس زاده، فطمه نیک خو. انشارات آذرین مهر
دانش آموز استثنایی: مقدمه ای بر آموزش ویژه. هالاهان، کافمن. ترجمه حمیده علیزاده و همکاران. انتشارات نشر ویرایش

۵- راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: امتحان کتبی در پایان ترم ۸ نمره
ارزشیابی فرآیندی: کارکرد دانشجو در طول ترم و مشارکت در فعالیت های نظری کلاس و داشتن حضور فعال در تمامی جلسات ۳ نمره
ارزیابی عملکردی: پیگیر دانشجو در انجام تکالیف یادگیر یکه در طی ترم برای ایشان طراحی شده است و بایستی به صورت منظم و متوالی تنظیم و ارائه شود ۷ نمره

سرفصل درس « راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ بینایی (۱) »

۱. معرفی درس و منطق آن

با بروز آسیب بینایی محدودیت‌هایی از نظر دامنه و تنوع تجربیات، توانایی حرکت مستقل به اطراف، و تعامل با محیط برای فرد به وجود می‌آید ولی حس بینایی تنها کانال ارتباطی فرد با جهان اطراف نیست. بنا بر این لازم است مهارت‌های غیربصری با محوریت تقویت و توسعهٔ حس لامسه و حس شنوایی بعنوان دو کانال ارتباطی بسیار مهم برای دریافت اطلاعات از محیط اطراف جایگزین مهارت‌های بصری شوند. لازمهٔ احراز شایستگی برای ورود به عرصهٔ عمل در نقش معلم دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی[۱۵] این است که فرد از مبانی فلسفی، تاریخی و قانونی آموزش ویژه مطلع باشد، تعاریف جاری از نابینایی و آسیب بینایی و معیارهای تشخیص آن‌ها را بداند، شناخت کافی از آسیب‌های بینایی و اثرات آن بر رشد شناختی، بدنی، عاطفی، اجتماعی و ارتباطی داشته باشد؛ ویژگی‌های دانش‌آموزان نابینا و آسیب دیدهٔ بینایی را بشناسد؛ از چگونگی جایگزین کردن راه‌های دیگر دریافت دروندادهای حسی لازم برای جبران فقدان یا آسیب حس بینایی آگاهی داشته باشد، توانایی برنامه‌ریزی و مدیریت محیط یادگیری را برای به فعل رساندن توانایی‌های بالقوهٔ آسیب دیدگان بینایی داشته باشد. با تغییر شیوه‌های ارتباطی در حوزهٔ یاددهی–یادگیری آشنا باشد. مثلاً آموزش خواندن و نوشتن، ریاضیات و انجام بعضی محاسبات نیازمند استفاده از ابزار خاص است. یا آموزش مفاهیم مختلف در درس علوم تجربی نیازمند تغییر یا به عبارت دیگر «مناسب‌سازی» مواد و روش‌های آموزشی است. بنا بر این معلمان دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی نیازمند آگاهی از روندها و راهبردهای آموزشی، و شیوه‌های مناسب‌سازی مواد آموزشی و راه‌های ارتباطی در حوزهٔ آموزش آسیب‌دیدگان بینایی هستند.

<table>
<tr>
<td rowspan="3"><u>مشخصات درس</u>
نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲
زمان درس:۳۲ ساعت
پیشنیاز: روان‌شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیازهای ویژه و برنامهٔ آموزش انفرادی IEP</td>
<td colspan="4">نام درس: راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ بینایی (۱)</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="4">اهداف/ <u>پیامدهای یادگیری</u>: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:
با آگاهی از روند آموزش آسیب دیدگان بینایی، شناخت طیف آسیب‌های بینایی و شیوه‌های سنجش و تشخیص آن و با در نظر داشتن آثاری که این آسیب‌ها بر جنبه‌های مختلف رشد دارند با استفاده از راهبردها و ابزارهای مناسب شیوه‌های آموزش را با نیازهای آموزشی دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی انطباق دهد و بعنوان عضوی از تیم برنامهٔ آموزش انفرادی (IEP) فرصت لازم را برای تسهیل یادگیری این دانش‌آموزان ایجاد کند.</td>
</tr>
<tr>
<td>ملاک‌ها</td>
<td>سطح ۱</td>
<td>سطح ۲</td>
<td>سطح ۳</td>
</tr>
</table>

[۱۵] – اصطلاح «دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی» اعم از دانش‌آموزان نابینا و کم‌بینا است.

شایستگی اساسی: CK کد ۱-۲ و PCK کدهای ۳-۱ & ۳-۲ & ۳-۳ & ۳-۴	شناخت مبانی آموزش دانش آموزان آسیب دیدهٔ بینایی	طیف آسیب‌های بینایی را می‌شناسد و از آثار آسیب‌های بینایی بر جنبه‌های مختلف رشد دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی و کانال‌های جبرانی فقدان یا کمبود بینایی اگاه است. با اصطلاحات رایج در حوزهٔ سنجش بینایی آشنایی دارد از روند تاریخی و شرایط جاری آموزش آسیب دیدگان بینایی و امکانات جای‌دهی آنان مطلع است و می‌داند که هر دانش‌آموز نیاز به برنامهٔ آموزش انفرادی (*IEP*) دارد. .	علاوه بر شناخت طیف آسیب های بینایی با توجه به نتایج بینایی‌سنجی هر دانش‌آموز و نیز آثاری که ممکن است آسیب بینایی بر جنبه‌های مختلف رشد او داشته باشند، ضمن در نظر گرفتن موقعیت فعلی دانش‌آموز به لحاظ جای‌دهی، بعنوان عضوی از تیم برنامهٔ آموزش انفرادی (*IEP*) روش‌های جبران فقدان یا کمبود بینایی را پیشنهاد می‌کند.	با تفسیر نتایج بینایی‌سنجی هر دانش‌آموز و عملکرد فعلی او از لحاظ جنبه‌های مختلف رشد و پیشرفت تحصیلی و با توجه به جای‌دهی دانش‌آموز، بعنوان عضوی از تیم برنامهٔ آموزش انفرادی (*IEP*) با توجه به نتایج سنجش‌های دانش‌آموز، روش‌های ضروری برای جبران فقدان یا کمبود بینایی را به طور مستند و مستدل پیشنهاد می‌کند و به کار می‌بندند.
	کاربرد ابزارهای مناسب	کدهای بریل فارسی و ریاضی و شیوهٔ استفاده از لوح و قلم، ماشین پرکینز و حساب افزار را می‌داند. با وسایل درشت‌نمایی خاص کودکان کم‌بینا آشنایی دارد.	می‌تواند با استفاده از لوح و قلم و ماشین پرکینز به خط بریل بنویسد، شیوهٔ نوشتن با این وسایل و انجام عملیات ریاضی را با استفاده از حساب افزار آموزش و انجام دهد؛ می‌تواند از وسایل درشت‌نمایی خاص دانش‌آموزان کم‌بینا برای آموزش استفاده کند.	به نحوهٔ نگارش به خط بریل با استفاده از لوح و قلم و ماشین پرکینز ، و خواندن متون فارسی و ریاضی نوشته شده به خط بریل تسلط دارد؛ می‌تواند انجام عملیات ریاضی را با استفاده از حساب افزار انجام دهد و صحت عملیات انجام شده از سوی دانش‌آموزان بر روی حساب افزار را بررسی کند؛ در استفاده از وسایل مختلف درشت‌نمایی برای کم‌بینایان تسلط دارد و مزایا و

				محدودیت‌های آن‌ها را برای هر دانش‌آموز تشخیص می‌دهد.
	انطباق فرصت‌های یادگیری	می‌داند که آموزش بعضی مفاهیم و مطالب نیازمند تغییر شیوه‌های بصری به شیوه‌هایی است که مبتنی بر سایر حواس به ویژه حس لامسه و شنوایی هستند و لازم است برای آموزش از تجارب عینی استفاده شود. از تفاوت روش‌های آموزش نابینایان و کم‌بینایان آگاهی دارد.	از راهبردهای مختلف آموزش آسیب‌دیدگان بینایی آگاه است و با توجه به مفاهیم مورد نظر و نیازهای دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی روش‌های مبتنی بر تجربهٔ عینی با استفاده از حس لامسه بعنوان حس وحدت‌بخش استفاده می‌کند. آموزش کم‌بینایان را بر حسب شرایط و نیازهای دانش‌آموز با استفاده از درشت‌نویسی یا خطوط پررنگ یا وسایل درشت‌نمایی انجام می‌دهد.	با اگاهی از راهبردهای مناسب آموزشی برای آسیب‌دیدگان بینایی، توجه به محدودیت‌هایی که آسیب بینایی بر تجربیات فرد تحمیل می‌کند، و با تحلیل نیازهای دانش‌آموزان هر تغییری را که برای تسهیل یادگیری دانش‌آموز آسیب‌دیدهٔ بینایی لازم است در شیوهٔ آموزش ایجاد می‌کند تا دانش‌آموز به تجربه‌ای حتی‌الامکان عینی، یادگیری از طریق انجام دادن، و وحدت تجارب دست پیدا کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: مبانی فلسفی، تاریخی، و قانونی آموزش نابینایان و کم‌بینایان

- پیشینهٔ آموزش نابینایان و کم‌بینایان (جهان و ایران)
- قوانین جاری، وضعیت خدمات و سازمان‌های مربوط به آموزش نابینایان و کم‌بینایان در ایران
- مسائل مربوط به برچسب زدن، و میزان شیوع و آمار فراوانی
- طیف موجود از امکانات جای‌دهی آسیب‌دیدگان بینایی در نظام آموزشی (جهان و ایران)

تکلیف یادگیری

- بررسی جوانب مثبت و منفی مباحث و روندهای کنونی در آموزش آسیب‌دیدگان بینایی (برچسب زدن، جای‌دهی) و ارائهٔ آن به کلاس

تکلیف عملکردی

- از تعداد دانش‌آموزان نابینا و نیمه‌بینا و نوع جای‌دهی آنان در منطقهٔ خود آماری تهیه و ارائه کند.

فصل دوم: ساخت و کار چشم و بهداشت آن

- رشد طبیعی سیستم بینایی انسان
- اصطلاحات مرتبط با ساختار و کارکرد سیستم بینایی انسان
- اصطلاحات مرتبط با بیماری‌ها و اختلالات سیستم بینایی انسان
- تعاریف جاری آموزشی از دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی، معیارهای تشخیصی

تکلیف یادگیری

در صورت امکان! مطالعهٔ پرونده‌های تعدادی از دانش‌آموزان و بررسی نوع تشخیصی که از آسیب‌های بینایی آنان داده شده برای ارائه به کلاس و مقایسه با داده‌های گردآوری شده توسط سایرین

فصل سوم: سنجش، تشخیص و ارزیابی آسیب‌های بینایی و جای‌دهی

- اصطلاحات ویژه مورد استفاده در سنجش آسیب‌دیدگان بینایی
- روش‌های مورد استفاده برای غربال‌گری، ارجاع، و طبقه‌بندی دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی شامل روش‌های غربال‌گری بینایی، ارزشیابی بینایی عملکردی، و سنجش یادگیری از طریق رسانه‌های آموزشی
- ملاحظات اخلاقی و قانونی مربوط به سنجش دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی شامل تعاریف قانونی و عملکردی نابینایی و کم‌بینایی
- سیاست‌های خاص مربوط به ارجاع و روش‌های جای‌دهی دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی
- فنون سنجش جایگزین برای دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی
- تفسیر مناسب و کاربردی نمرات کسب شده در سنجش آسیب‌دیدگان بینایی
- ارتباط میان سنجش‌ها، توسعهٔ IEP، و جای‌دهی دانش‌آموز که بر دریافت نوع خدمات مربوط به بینایی اثر می‌گذارند.

تکلیف یادگیری

– گردآوری اطلاعات زمینه‌ای دربارهٔ تاریخچهٔ تحصیلی، پزشکی، و خانوادگی مربوط به وضعیت دانش‌آموز آسیب‌دیدهٔ بینایی
– بر اساس نتایج سنجش بینایی در منطقهٔ خود گزارشی مکتوب و مستند از طیف آسیب‌های بینایی موجود در منطقه تهیه و ارائه کند.

تکلیف عملکردی

–تفسیر گزارش‌ها و سایر اطلاعات تشخیصی مربوط به سنجش‌ها از جمله بینایی‌سنجی یکی از دانش‌آموزان برای استفاده در ***IEP***

فصل چهارم: ویژگی‌های دانش‌آموزان نابینا و کم‌بینا

- رشد و توسعهٔ سایر حواس (شنوایی، لامسه، چشایی، بویایی) با توجه به آسیب بینایی
- اثرات آسیب‌های بینایی بر رشد اولیه (سیستم حرکتی، شناختی، تعاملات اجتماعی/عاطفی، خودیاری، زبان)
- جنبه‌های روان‌شناختی آسیب بینایی
  - اثر اختلالات بینایی بر تجربه و یادگیری
  - اثرات آسیب بینایی بر رفتارهای اجتماعی و استقلال
  - اثرات آسیب بینایی بر زبان و ارتباط
  - اثرات آسیب بینایی بر خانوادهٔ کودک و اثر متقابل آن بر اعتماد به نفس کودک

تکلیف یادگیری

- ضمن ارائهٔ مقاله‌ای راه‌های تقویت حس لامسه و شنوایی را برای دانش‌آموزان پیش‌دبستانی توضیح دهد.
- ارائهٔ مقاله‌ای در مورد راه‌های تقویت حس لامسه و شنوایی در دانش‌آموزان دبستانی

تکلیف عملکردی

- استفاده از بازی‌ها و تمرینهایی برای تقویت و توسعهٔ حس لامسه و حس شنوایی در مورد یک کودک آسیب‌دیدهٔ بینایی پیش‌دبستانی و ارائهٔ گزارشی از روند و نتایج آن.
- استفاده از بازی‌ها و تمرین‌هایی برای تقویت حس لامسه و حس شنوایی در مورد یکی از دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی دبستانی و ارائهٔ گزارشی از روند و نتایج آن.

فصل پنجم: راهبردهای آموزشی

- روش‌های توسعهٔ مهارت‌های ارتباطی تغییریافته برای دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی شامل:
  - تغییرات لازم برای خواندن و نوشتن کم‌بینایان
  - مهارت‌های گوش کردن و مهارت‌های جبرانی شنیداری
  - مهارت‌های ارتباطی نوشتاری شامل دستخط
  - روش‌های توسعهٔ مهارت‌های ادراک لمسی برای دانش‌آموزانی که اساساً از طریق لامسه یاد می‌گیرند.
- خواندن و نوشتن بریل
  - شکل‌های برجستهٔ قابل لمس (مانند نقشه، نمودار، جدول و غیره)
  - ابزارها و وسایل مناسب برای آموزش علوم و ریاضیات (مثل حساب افزار)

تکلیف یادگیری

- ضمن متن نوشتاری، راهبردهای آموزشی را برای غنی کردن آموزش انفرادی پیشنهاد کند که شامل تغییرات محیطی، مناسب‌سازی مواد آموزشی، و روش‌شناسی‌های خاص آسیب‌دیدگان بینایی است.
- مقاله‌ای در مورد انتخاب فناوری‌های مناسب و استفاده از آن‌ها را برای تحقق اهداف آموزشی در مورد دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی بنویسد و شیوهٔ تلفیق مناسب این فناوری‌ها با فرآیند آموزش را توضیح دهد.

- متنی برای استفاده در کلاس درس یا داستان کوتاهی را برای دانش‌آموزان به خط بریل و با رعایت قواعد بنویسد.
- متن نوشته شده به بریل فارسی را در کلاس بخواند.
- یک نمونه آزمون یا تمرین ریاضی را به خط بریل بنویسد.
- عملیات ریاضی (چهار عمل اصلی) را با استفاده از حساب افزار انجام دهد و عملیات انجام شده روی حساب افزار را بخواند.

تکلیف عملکردی

- در ارتباط با نیازهای آموزشی یکی از دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی راهبردهای مناسب آموزشی را مشخص و به شکل مکتوب ارائه کند.

فصل ششم: مهارت‌های جهت‌یابی و حرکت

- آشنایی با مهارت‌های جهت‌یابی و حرکت بعنوان یکی از مهارت‌های جبرانی مورد نیاز دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی
- مفاهیم اساسی برای جهت‌یابی و حرکت در دورهٔ پیش‌دبستانی و روش‌های آموزش این مفاهیم به کودکان خردسال آسیب‌دیدهٔ بینایی
- مهارت‌های پیش از عصا

تکلیف یادگیری

- راجع به آموزش مفاهیم اساسی و ضروری برای جهت‌یابی و حرکت در کودکان خردسال آسیب دیدهٔ بینایی مقاله‌ای تهیه کند.

تکلیف عملکردی

- گزارشی از آموزش یکی از مفاهیم مورد نیاز در جهت‌یابی و حرکت به کودک/کودکان خردسال آسیب دیدهٔ بینایی شامل نوع مفهوم/مفاهیم، شیوهٔ آموزش، و پیامدهای آن ارائه کند.
- گزارشی از آموزش مهارت‌های پیش از عصا به یکی از آسیب دیدگان بینایی در دورهٔ پیش‌دبستانی ارائه دهد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

لازم است مدرس این درس فردی باشد که تجربهٔ عملی کار با دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی را داشته باشد و با تسلط عملی و نظری بر مباحث، اعتماد دانشجومعلمان را جلب و انگیزهٔ لازم را در آنان ایجاد کند. مباحث مربوط به فصل پنجم مشخصاً نیازمند فعالیت‌ها و تمرین‌های دانشجویان در کلاس و تحت نظارت مدرس است.

۴. منابع آموزشی

متأسفانه منابع مشخصی به زبان فارسی موجود نیست که پوشش دهندهٔ تمامی مباحث این واحد درسی باشد. بسیاری از مباحث فصل پنجم نیازمند تجربهٔ عملی مدرس است و برای تأمین اطلاعات مربوط به سایر فصول مدرس می‌تواند از منابع مختلفی به تشخیص خود بهره گیرد. مراجعه به منابع زیر نیز پیشنهاد می‌شود.

حسینی، زاهد؛ تفضلی مقدم، عبدالحسین (۱۳۸۰). روان‌شناسی و آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان دارای ضایعات بینایی، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

شریفی درآمدی، پرویز، (۱۳۷۹). روان‌شناسی و آموزش کودکان نابینا، تهران: گفتمان خلاق.

کتاب آقای ظروفی و همکاران برای کدهای بریل

اعتباری، بتول و همکاران، (۱۳۸۰). جهت‌یابی و حرکت، (ویژهٔ معلمان نابینا)، تهران: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور.

Holbrook, M.Cay; Koeing, Alan J (۲۰۱۰). Foundations Of Education (Second Edition). Volume II, Instructional strategies for Teaching Children and Youths with Visual Impairments

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی دانشجویان با توجه به ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری بر اساس ارزشیابی پایانی از مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره و ارزشیابی فعالیت‌های یادگیری در طول ترم با توجه به تکالیف یادگیری و عملکردی پیش‌بینی شده به میزان ۸ نمره انجام خواهد شد.

سرفصل درس «راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ بینایی (۲) »

۱. معرفی درس و منطق آن

لازمهٔ احراز شایستگی برای ورود به عرصهٔ عمل در نقش معلم دانش‌آموزان نابینا و نیمه‌بینا این است که فرد شناخت کافی از مبانی آموزش این دانش‌آموزان، ویژگی‌های آنان، روش‌های سنجش، تشخیص و ارزیابی آسیب بینایی، لزوم برنامه‌ریزی آموزش انفرادی (IEP) بر اساس برنامهٔ درسی و منطبق بر نیازهای تک تک یادگیرندگان داشته باشد و بتواند محیط یادگیری را به گونه‌ای مدیریت کند که با تمرکز بر توانایی‌های متعدد این دانش‌آموزان و تغییر شیوه‌های ارتباطی در حوزهٔ یاددهی–یادگیری، مهارت‌های غیربصری و جبرانی جایگزین فقدان یا کمبود بینایی شوند.

مشخصات درس	نام درس: راهبردها و روش‌ها در آموزش، پرورش و توانبخشی کودکان با نیازهای ویژهٔ بینایی (۲)
نوع درس: نظری و	

عملی **تعداد واحد: ۲** **زمان درس:۴۸ ساعت** **پیشنیاز: راهبردها و روش‌ها در آموزش کودکان با نیازهای ویژهٔ بینایی (۱)**	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:** با شناخت تفاوت‌های آسیب دیدهٔ بینایی، فرصت‌های آموزشی منطبق با نیازهای یادگیرندگان مختلف را ایجاد کند؛ با استفاده از آشنایی با برنامهٔ آموزش انفرادی، آموزش را بر اساس دانش مربوط به مادهٔ درسی، دانش‌آموز، جامعه و اهداف برنامهٔ درسی طراحی و محیطی که مشوق یادگیری باشد ایجاد کند؛ با اتکا بر سایر توانمندی‌های دانش‌آموزان نابینا و آسیب‌دیدهٔ بینایی مهارت‌های غیربصری و جبرانی را در آنان توسعه دهد.			
	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
شایستگی اساسی: ***PK* کد ۲-۲ & ۳-۲** ***PCK* کد ۳-۳ & ۴-۳**	**راهبردهای آموزش و انطباق آنها در مهارت‌های تحصیلی**	با مناسب‌سازی منابع و مواد آموزشی، راهبردها و ابزارهای آموزشی مورد نیاز برای یاددهی مواد برنامهٔ درسی دانش‌آموزان نابینا و کم‌بینا آشناست.	ضمن آشنایی با مناسب‌سازی منابع و مواد آموزشی، راهبردها و ابزارهای آموزشی مورد نیاز برای یاددهی مواد برنامهٔ درسی دانش‌آموزان نابینا و کم‌بینا،می‌تواند با تدارک منابع تغییریافته متناسب با آسیب بینایی دانش‌آموزان (به خط بریل، حروف درشت، و ...)، راهبردهای انطباقی برای مناسب‌سازی مواد و روش‌های آموزشی را به کار ببرد.	با توجه به نیازهای فردی دانش‌آموزان نابینا و کم‌بینا منابع و مواد آموزشی لازم را مناسب سازی می‌کند و تغییرات لازم در محیط و منابع آموزشی را با توجه به نیازهای تک تک دانش‌آموزان تشخیص می‌دهد و حتی‌الامکان اجرا می‌کند.
	توسعهٔ مهارت‌های جبرانی و	از نیاز دانش‌آموزان نابینا و کم‌بینا به توسعهٔ مهارت‌های جبرانی و مهارت‌های غیربصری	ضمن آشنایی با ضرورت توسعهٔ مهارت‌های جبرانی و غیربصری در دانش‌آموزان نابینا و	با روش‌های توسعهٔ مهارت‌های جبرانی و غیربصری آشناست و می‌تواند با توجه به نیازهای

	غیربصری	آشناست. انواع مهارت‌های جبرانی برای آسیب دیدگان بینایی را می‌شناسد.	کم‌بینا و انواع مهارت‌های جبرانی مورد نیاز این دانش‌آموزان بر اساس سنجش، از روش‌های توسعهٔ این مهارت‌ها آگاهی دارد و می‌تواند این روش‌ها را به کار ببرد.	هر دانش‌آموز نابینا و کم‌بینا مهارت‌های جبرانی لازم را بر اساس سنجش تشخیص دهد و با تدارک فرصت‌های مناسب این مهارت‌ها را در آنان توسعه دهد.
	مدیریت محیط یادگیری و طراحی آموزش	با مفاهیم یادگیری فعال، تحریک یادگیری و محیط یادگیری چندحسی، یادگیری فردی و گروهی و اهداف برنامهٔ درسی آشنایی دارد.	ضمن آشنایی با مفاهیم یادگیری فعال، تحریک یادگیری و محیط یادگیری چندحسی، یادگیری فردی و گروهی و اهداف برنامهٔ درسی از شیوه‌های ایجاد چنین محیط‌های یادگیری برای دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی آگاهی دارد و می‌تواند آموزش در چنین محیط‌هایی را با کاربرد عملی این مفاهیم اجرا کند.	برای ایجاد محیط یادگیری که مشوق تعامل اجتماعی مثبت، درگیری فعالانه در یادگیری، و انگیزش فردی دانش اموزان باشد از رفتار و انگیزش فردی و گروهی استفاده می‌کند. و با توجه به اهداف برنامهٔ درسی با طراحی محیط یادگیری چند حسی و تحریک حسی، دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی را در فعالیت‌های یادگیری گروهی و فردی که مشوق خودحمایتی و استقلال آنان باشد درگیر می‌کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: راهبردهای آموزش و تدریس

- خواندن و نوشتن بریل (۲) شامل اعداد و علائم ریاضی، حروف الفبای زبان عربی، علوم پایه، الفبای زبان انگلیسی، و کوتاه‌نویسی زبان انگلیسی در خط بریل
- مهارت‌های تایپ کردن و نوشتن با ماشین پرکینز و صفحه کلید
- روش‌های توسعهٔ کارایی بصری شامل:
  - استفاده از مهارت‌های بصری
  - استفاده از وسایل سازگار چشمی

- تغییر محیط
- روش‌های توسعهٔ مهارت‌های تحصیلی
  - استفاده از چرتکه
  - استفاده از حساب افزار (لوح ریاضی)
  - استفاده از ماشین حساب گویا
  - تفسیر اطلاعات گرافیکی (نقشه‌ها، نمودارها، جدول‌ها)
- روش‌های آماده‌سازی دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی برای سنجش و آموزش مهارت‌های پیش از عصا
- روش‌های توسعهٔ مهارت‌های ادراک لمسی برای دانش‌آموزانی که اساساً از طریق لامسه یاد می‌گیرند.
- روش‌های توسعهٔ مهارت‌های جسمانی و تفریحی برای افراد آسیب‌دیدهٔ بینایی
- روش‌های توسعهٔ مهارت‌های اجتماعی و زندگی روزانه که معمولاً از طریق بینایی آموخته و تقویت می‌شوند.
- مفاهیم اساسی پیش‌دبستانی و روش‌های آموزش این مفاهیم به کودکان خردسال آسیب‌دیدهٔ بینایی
- روش‌های توسعهٔ مهارت‌های اجتماعی و زندگی روزانه و استقلال شامل:
  - روش‌های دسترسی به اطلاعات چاپی عمومی
  - روش‌های دسترسی به وسایل حمل و نقل عمومی
  - روش‌های دسترسی به منابع جامعه
- منابع مواد خاص برای دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی
- فنون تغییر روش‌ها و مواد آموزشی برای دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی و کمک به معلم کلاس در اجرای این تغییرات

تکلیف یادگیری

- نوشتن متن‌های فارسی، ریاضی، عربی، انگلیسی به خط بریل با استفاده از ماشین پرکینز

تکلیف عملکردی

- راجع به توسعهٔ راهبردهای آموزش انفرادی برای غنی کردن آموزش دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی که شامل تغییرات محیطی، مناسب‌سازی مواد آموزشی، و روش‌شناسی‌های خاص است مقاله‌ای تهیه کند.
- فناوری‌های مناسب را برای آموزش یکی از دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی انتخاب کند و با تلفیق مناسب این فناوری‌ها با فرآیند آموزش از آن‌ها برای تحقق اهداف آموزشی در مورد این دانش‌آموز استفاده کند.

فصل دوم: برنامه‌ریزی و مدیریت یاددهی و محیط یادگیری

- برنامهٔ درسی آسیب‌دیدگان بینایی (شامل برنامهٔ درسی مشترک و مهارت‌های جبرانی)
- استفاده از فناوری‌های کامپیوتری برای تأمین نیازهای دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی در محیط‌های مختلف
  - نرم‌افزارهای واژه‌پرداز برای نگارش به خط بریل
  - نرم‌افزارهای گرافیک برای تولید شکل‌های برجسته
  - نرم‌افزارهای گویا برای استفادهٔ آسیب‌دیدگان بینایی از رایانه و شبکهٔ اینترنت
- تهیه و سازماندهی مواد خاص آموزشی برای اجرای هدف‌های آموزشی یادگیرندگان آسیب‌دیدهٔ بینایی

- طراحی محیط‌های یادگیری چندحسی که مشوق مشارکت فعالانهٔ یادگیرندگان آسیب‌دیدهٔ بینایی در فعالیت‌های متنوع گروهی و انفرادی باشند.
- ایجاد محیط یادگیری که مشوق خودیاری و استقلال دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی باشد.

تکلیف یادگیری

- بررسی و مقایسهٔ برنامهٔ درسی آسیب‌دیدگان بینایی در ایران و سایر کشورها و گزارش به کلاس

تکلیف عملکردی

- رونویسی و تصحیح بریل کوتاه‌نویسی و کدهای بریل در ریاضیات و علوم پایه
- استفاده از ماشین پرکینز، لوح و قلم، و نرم‌افزارهای خاص رایانه‌ای برای تولید مواد نوشتاری به خط بریل
- آماده‌سازی مواد آموزشی ویژه که برای استفادهٔ دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی تغییر یافته‌اند (مثلاً به خط بریل، درشت‌نویسی شده، پررنگ)

فصل سوم: مدیریت رفتار دانش‌آموز و آموزش مهارت‌های زندگی روزانه و تعامل اجتماعی

- درک این که نگرش‌ها و رفتارهای معلم بر رفتارهای دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی اثر می‌گذارد
- آماده کردن دانش‌آموزان دارای شرایط پیش‌روندهٔ چشمی برای رسیدن به مهارت‌های جایگزین
- آماده کردن دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی برای دسترسی به اطلاعات و خدمات موجود در جامعه
- آماده کردن دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی برای مواجههٔ مناسب با نگرش‌ها و رفتارهای افراد جامعه همراه با خودکفایی و شوخ‌طبعی
- آموزش مهارت‌های خودیاری
- آموزش مهارت‌های اجتماعی (مسئولیت‌پذیری، مشارکت و همکاری، مراقبت از سوء استفاده‌ها)
- مسائل مربوط به انتقال به بزرگسالی، قوانین یا ضوابط مربوط به آن، ارتباط آموزش مهارت‌های جبرانی با ایجاد فرصت‌های شغلی برای انتقال به بزرگسالی

تکلیف یادگیری

- راجع به آثار چندجانبهٔ نگرش‌های اجتماعی بر رفتارهای دانش‌آموزان آسیب دیدهٔ بینایی مقاله‌ای تهیه کند.

تکلیف عملکردی

- گزارشی از وضعیت و امکانات موجود برای اشتغال آسیب دیدگان بینایی در جامعه تهیه کند.

فصل چهارم: مهارت‌های جهت‌یابی و حرکت

- مبانی آموزش مهارت‌های جهت‌یابی و حرکت بعنوان یکی از مهارت‌های جبرانی
- اجزای جهت‌یابی
- مهارت‌های حرکت
- مهارت‌های پیش عصا (شامل راهنمای بینا، فنون حفاظتی)
- مهارت‌ها و فنون کاربرد عصا

- روش‌های آموزش مهارت‌های جهت‌یابی و حرکت

تکلیف یادگیری

- مقایسهٔ روش‌ها و رویکردهای مختلف در آموزش مهارت‌های جهت‌یابی و حرکت و ارائهٔ مکتوب این مقایسه

تکلیف عملکردی

- انجام فنون مختلف کاربرد عصا با استفاده از چشم‌بند و گزارش مکتوب احساسات و دریافت‌های دانشجو حین انجام تمرینات

فصل پنجم: ارتباط و همکاری مشترک

- آگاهی از راهبردهای کمک به والدین و سایر متخصصان در برنامه‌ریزی مناسب برای دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی
- اطلاع از منابع خدمات ویژه، شبکه‌ها و سازمان‌های مربوط به دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی
- آگاهی از نقش افراد غیر متخصصی که مستقیماً با دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی کار می‌کنند (مثلاً خوانندگان بینا، و کسانی که مواد آموزشی خاص برای آنها فراهم می‌کنند).
- آگاهی از نقشی که افراد موفق آسیب‌دیدهٔ بینایی بعنوان الگو دارند.

تکلیف یادگیری

- گزارشی از شیوهٔ تهیهٔ کتاب‌های درسی و سایر منابع آموزشی آسیب دیدگان بینایی در کشور تهیه و ارائه کند.

تکلیف عملکردی

- گزارش کردن نتایج ارزشیابی‌های مربوط به **نیازهای** (ناتوانی‌های) دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی به والدین آن‌ها و مدیران و سایر متخصصان با اصطلاحات روشن، موجز و قابل فهم.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

لازم است مدرس این درس فردی باشد که تجربهٔ عملی کار با دانش‌آموزان آسیب‌دیدهٔ بینایی را داشته باشد و با تسلط عملی و نظری بر مباحث، اعتماد دانشجومعلمان را جلب و انگیزهٔ لازم را در آنان ایجاد کند. مباحث مربوط به فصل‌های اول، دوم و چهارم مشخصاً نیازمند فعالیت‌ها و تمرین‌های دانشجویان تحت نظارت مدرس است.

۴. منابع آموزشی

متأسفانه منابع مشخصی به زبان فارسی موجود نیست که پوشش دهندهٔ تمامی مباحث این واحد درسی باشد. بسیاری از مباحث نیازمند تجربهٔ عملی مدرس است و برای تأمین اطلاعات مربوط به سایر فصول مدرس می‌تواند از منابع مختلفی به تشخیص خود بهره گیرد. مراجعه به منابع زیر نیز پیشنهاد می‌شود.

حسینی، زاهد؛ تفضلی مقدم، عبدالحسین (۱۳۸۰). روان‌شناسی و آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان دارای ضایعات بینایی، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.

شریفی درآمدی، پرویز، (۱۳۷۹). روان‌شناسی و آموزش کودکان نابینا، تهران: گفتمان خلاق.

- کتاب آقای ظروفی و همکاران برای کدهای بریل از انتشارات سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

اعتباری، بتول و همکاران، (۱۳۸۰). جهت‌یابی و حرکت، (ویژهٔ معلمان نابینا)، تهران: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور.

Holbrook, M.Cay; Koeing, Alan J (۲۰۱۰). Foundations Of Education (Second Edition). Volume II, Instructional strategies for Teaching Children and Youths with Visual Impairments

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی دانشجویان با توجه به ملاک‌ها و سطوح پیامدهای یادگیری بر اساس ارزشیابی پایانی از مباحث نظری به میزان ۱۲ نمره و ارزشیابی فعالیت‌های یادگیری در طول ترم با توجه به تکالیف یادگیری و عملکردی پیش‌بینی شده به میزان ۸ نمره انجام خواهد شد.

سرفصل درس « زبان تخصصی »

۱. معرفی درس و منطق آن

توسعه و تقویت حرفه‌ای معلمان در گرو آشنایی آنان با یافته‌های علمی (به زبان انگلیسی) و بهره‌گیری از این یافته‌ها در طراحی و ایجاد فرصتهای جالب و جدید یادگیری برای خود و دانش‌آموزان است. آشنایی معلمان با متن و نثر علمی در زبان انگلیسی و مفاهیم و کلمات و اصطلاحات تخصصی در آموزش و پرورش استثنایی به آنان در درک عمیقتر متون و استفاده از آن برای بسط آموخته‌ها و انتقال آموخته‌ها به عرصه عمل و تبدیل شدن به معلم حرفه‌ای کمک می‌کند. این آشنایی، زمینه لازم برای توسعه توان شخصی دانشجومعلم را فراهم می‌کند و او را برای فهم عمیقتر موضوعات درسی و تکمیل آموزشهای رسمی هدایت می‌کند و در خودپایی حرفه‌ای برای معلمی موثر است.

<table dir="rtl">
<tr><td>مشخصات درس</td><td colspan="4">نام درس: زبان تخصصی</td></tr>
<tr><td rowspan="2">نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۲
پیشنیاز: زبان عمومی
نحوه آموزش:</td><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری:
در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود پس از آشنایی با متون و نثر علمی بنیادی در آموزش و پرورش استثنایی و کلیدواژه‌ها و اصطلاحات و مفاهیم تخصصی و برابرنهادهایشان، به درک خوانداری مقدماتی و پیشرفته از متون علمی تخصصی به زبان انگلیسی برسد و همچنین این متون را به زبان فارسی ترجمه کند و برگرداند.</td></tr>
<tr><td>ملاکها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td rowspan="2">شایستگی اساسی:
PK کد ۲-۱، ۲-۲ & ۲-۳
PCK کد ۳-۱، ۳-۲، ۳-۳ & ۳-۴</td><td>درک خوانداری مقدماتی</td><td>جمله و کلمه
توانسته است در سطح جمله و کلمه در متون مقدماتی به شناسایی و درک خوانداری دست یابد.</td><td>متن
توانسته است در سطح بالاتر از جمله و کلمه یعنی در سطح متن (یک یا چند پاراگراف پیوسته) در متون مقدماتی به شناسایی و درک خوانداری دست یابد.</td><td>اصطلاحات تخصصی
توانسته است در سطح اصطلاحات تخصصی بنیادی و پربسامد در متون مقدماتی به شناسایی و درک خوانداری دست یابد.</td></tr>
<tr><td>درک</td><td>کلمه و جمله</td><td>متن</td><td>کلمات تخصصی</td></tr>
</table>

	خوانداری پیشرفته	توانسته است در سطح جمله و کلمه در متون پیشرفته به شناسایی و درک خوانداری دست یابد.	توانسته است در سطح بالاتر از جمله و کلمه یعنی در سطح متن (یک یا چند پاراگراف پیوسته) در متون پیشرفته به شناسایی و درک خوانداری دست یابد.	توانسته است در سطح اصطلاحات تخصصی بنیادی و مهم در متون پیشرفته به شناسایی و درک خوانداری دست یابد.
	ترجمه و برگردان به زبان فارسی	کلمه و جمله توانسته است در سطح جمله و کلمه در متون مقدماتی و پیشرفته به برابرنهادها و برگردانهای درست و مفهوم دست یابد.	متن توانسته است در سطح بالاتر از جمله و کلمه یعنی در سطح متن (یک یا چند پاراگراف پیوسته) در متون مقدماتی و پیشرفته به ترجمه و برگردانهای درست و مفهوم دست یابد.	کلمات تخصصی توانسته است در سطح اصطلاحات تخصصی بنیادی و پربسامد و مهم در متون مقدماتی و پیشرفته به برابرنهادهای رایج و مفهوم و پذیرفته دست یابد.

۲. فرصتهای یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان ۱۶ جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

جلسات	موضوعات اصلی	مدخل اصلی و مدخلهای فرعی دایره‌المعارف	صفحات	محتوای جلسه
اول	کلیات درس زبان تخصصی			بیان ضرورت و جایگاه زبان تخصصی و گفتگوی درباره آن ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس بیان روش ارزشیابی و توافق درباره آن اعلام برنامه درس و محتوای کار و شرح وظایف مدرس و دانشجومعلمان
دوم	زبان و ترجمه و برابرنهادسازی	«اصول و ضوابط واژه‌گزینی: همراه با شرح و توضیحات»، مصوب فرهنگستان زبان و ادب		چیستی زبان و گفتگوی درباره آن

		فارسی، آخرین ویرایش.		چیستی واژه و متن و مفهوم و اصطلاح به کمک شاهدمثالهای مناسب روشهای ترجمه و چگونگی برگردان زبانی با اجرای نمونه
سوم	کلیات: استثنایی بودن و آموزش ویژه	***HISTORY OF SPECIAL EDUCATION***	۱۰۴۲تا۱۰۴۹	**در همه جلسات تکالیف زیر اجرا می‌شود:** همخوانی متن بیان درک از متن نقد این درک بیان معنای کلمات و جملات و پاراگرافها و اصطلاحات تخصصی واکاوی محتوای متن
		AAMR CLASSIFICATION SYSTEMS	۱ تا ۴	
چهارم	جریانات و مسائل کنونی	***WESTERN EUROPE, SPECIAL EDUCATION IN***	۲۱۳۶تا۲۱۴۰	
		INCLUSION	۱۰۸۶تا۱۰۸۸	
پنجم	جنبه‌های چندفرهنگی و دوزبانگی و چندزبانگی آموزش ویژه	***CULTURAL ATTITUDES TOWARDS SPECIAL EDUCATION***	۵۸۷ تا ۵۹۰	
		BILINGUAL SPECIAL EDUCATION	۲۸۷ تا ۲۸۹	
		MULTICULTURAL SPECIAL EDUCATION	۱۳۹۴	
		JAPAN, SPECIAL EDUCATION IN	۱۱۶۹تا۱۱۷۲	
ششم	عقب ماندگی ذهنی	***MENTAL RETARDATION***	۱۳۴۷تا۱۳۵۰	
		LABELING	۱۲۱۵تا۱۲۱۷	
هفتم	ناتوانیهای یادگیری	***LEARNING DISABILITIES***	۱۲۳۱تا۱۲۳۴	
هشتم	اختلال کمبود توجه/	***ATTENTION- DEFICIT/***	۱۹۹ تا ۲۰۴	

		HYPERACTIVITY DISORDER	بیش‌فعالی	
	۸۲۳ تا ۸۲۷	***EMOTIONAL DISORDERS***	اختلالات هیجانی و رفتاری	**نهم**
	۲۶۷	***BEHAVIORAL DEFICIT***		
	۶۶ تا ۶۹	***AFFECTIVE DISORDERS***		
	۴۹۸ تا ۵۰۰	***COMMUNICATION DISORDERS***	اختلالات ارتباطی	**دهم**
	۶۳۱ تا ۶۳۵	***DEAF EDUCATION***	ناشنوایی و کم‌شنوایی	**یازدهم**
	۶۲۷ تا ۶۳۰	***DEAF***		
	۳۰۴ تا ۳۰۶	***BLIND***	نابینایی و کم‌بینایی	**دوازدهم**
	۲۱۱۱	***VISUAL IMPAIRMENT***		
	۱۳۹۸تا۱۳۹۹	***MULTIPLE HANDICAPPING CONDITIONS***	ناتوانیهای نادر، چندگانه و شدید: طیف درخودماندگی، آسیب مغزی ضربه‌ای و ناشنوایی- نابینایی	**سیزدهم**
	۲۱۹ تا ۲۲۵	***AUTISM***		
	۱۷۹ تا ۱۸۲	***ASPERGER SYNDROME***		
	۶۳۰ تا ۶۳۱	***DEAF- BLIND***		
	۱۴۲۶	***NATIONAL ORGANIZATION FOR RARE DISORDERS***		
	۱۵۶۸تا۱۵۶۹	***PHYSICAL DISABILITIES***	ناتوانیهای جسمی	**چهاردهم**
	۱۵۶۴تا۱۵۶۵	***PHYSICAL ANOMALIES***		
	۳۹۷ تا ۳۹۹	***CEREBRAL PALSY***		
	۹۷۰ تا ۹۷۳	***GIFTED AND TALENTED***	تیزهوشی و استعداد درخشان	**پانزدهم**
	۶۰۰ تا ۶۰۳	***CULTURALLY AND LINGUISTICALLY DIVERSE STUDENTS IN SPECIAL EDUCATION, FAMILIES OF***	والدین و خانواده‌ها	**شانزدهم**
	۸۸۶ تا ۸۸۷	***FAMILY RESPONSE TO A CHILD WITH DISABILITIES***		

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

آموزشهای کلاسی این درس با محوریت مدرس و با مشارکت همه جانبه دانشجومعلمان انجام می‌شود. مدرس در هر جلسه و در نوبتهای مقرر و بر اساس موضوعات اصلی و مباحث فرعی به آموزش و تفهیم مطالب درسی و به هماندیشی و همفکری درباره آنها اقدام می‌کند. در این درس بسیار ضروری است که مدرس به دانشجومعلمان فرصت کافی بدهد تا در تفهیم و تفاهم و در هماندیشی و همفکری درباره کلمات و جملات و اصطلاحات و متون تخصصی انگلیسی و معانی و برابرنهادهای مناسب و درست و رایج و مقبول آنها مشارکت فعال داشته باشند تا از دستکاری و دستورزی با متون تخصصی انگلیسی نهراسند و راه و روش رسیدن به درک خوانداری درست و ترجمه و برگردان مفهوم را یاد بگیرند. مدرس می‌تواند کلمات کلیدی و اصطلاحات تخصصی درس را یا خود از متون خواندنی هر جلسه برگزیند و برابرنهاد مرسوم و مقبول آنها را بیان کند یا با رجوع به فهرست واژه‌ها در منابع فرعی زیر، آنها را انتخاب و معرفی کند. دانشجومعلمان این درس موظف‌اند بر اساس برنامه اعلام شده به پیش مطالعه منابع و فرهنگهای تخصصی و لغتنامه‌ها بپردازند و در هر جلسه با آمادگی شرکت کنند. دانشجومعلمان باید به طرح پرسشهای خود بپردازند و دیدگاهها و نتایج مطالعات خود را در کلاس درس ارائه کنند.

۴. منابع آموزشی

اصلی:

ENCYCLOPEDIA OF Special Education: A Reference for the Education of Children, Adolescents, and Adults with Disabilities and Other Exceptional Individuals. Edited by Cecil R. Reynolds and Elaine Fletcher-Janzen. Pub: JOHN WILEY & SONS. ۲۰۰۷.

منابع فرعی:

«فرهنگ توصیفی کودکان استثنایی»، ترجمه بهپژوه و همکاران، انتشارات بعثت، ویرایش دوم، ۱۳۸۶.

«واژهنامه روانشناسی و زمینه‌های وابسته»، نوشته براهنی و باطنی و همکاران، انتشارات فرهنگ معاصر، ۱۳۷۵.

«روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی– جامعه، مدرسه و خانواده»، نوشته مایکل ام. هاردمن و همکاران، ترجمه حمید علیزاده و همکاران، نشر دانژه، ۱۳۸۸.

«دانش‌آموزان استثنایی– مقدمه‌ای بر آموزش ویژه»، نوشته دانیل هالاهان و جیمز کافمن، ترجمه حمید علیزاده و همکاران، نشر ویرایش، ۱۳۸۸.

«اصول و ضوابط واژه‌گزینی: همراه با شرح و توضیحات»، مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی، آخرین ویرایش.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی در درس زبان تخصصی در قالب یک آزمون کتبی پایانی صورت می‌گیرد که شامل سه سطح دشواری مقدماتی و پیشرفته و ترجمه و دارای سطوح زبانی جمله و کلمه و متن و اصطلاحات تخصصی است. دانشجومعلمان باید یادگیریهای تخصصی زبان انگلیسی، میزان درک خوانداری، توانایی ترجمه و برگردان به زبان فارسی خود را با توجه به درسگفتارها و گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس در این آزمون نشان دهند.

ارزشیابی میانی در طی اجرای تکالیف درسی و مشارکت دانشجومعلمان در مباحث کلاسی انجام می‌شود. مدرس می‌تواند به کارهای عملی و پژوهشی نیز امتیاز بدهد. چنانکه حضور فیزیکی دانشجومعلمان در کلاس درس بسیار مهم و امتیازآور است.

سهم هر یک از موارد در ارزشیابی به شرح زیر است:

اجرای تکالیف درسی، مشارکت فعال در کلاس، کار عملی و پژوهشی، حضور فیزیکی: ۳۰ درصد امتیاز
آزمون پایانی: ۷۰ درصد امتیاز

۶. سایر نکات: مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:
پیشآمادگی مدوام برای درسها و گفتگوهای کلاس.
مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
رعایت اخلاق تحصیلی و پژوهشی در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط مدرس و سایر منابع مفید.

درستی باطنی و زیبائی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به مدرس تحویل می‌شود.

سرفصل درس « آزمونهای روانی»

۱- معرفی درس و منطق آن

امروزه آزمونهای روانی و تربیتی به صورت گسترده در زمینه‌های مختلف و از جمله در مدارس مورد استفاده قرار می‌گیرند و معلمان باید تا اندازه‌ای با نحوه اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر این آزمونها آشنایی داشته باشند.

نظر به اینکه انتظار می‌رود بخش اعظم فارغ التحصیلان دانشگاه فرهنگیان به استخدام وزارت آموزش و پرورش درآمده و به شغل معلمی مشغول شوند و با توجه به اینکه استفاده از آزمونهای روانی در تشخیص و شناسایی مشکلات عاطفی، شناختی و رفتاری دانش‌آموزان امری ضروری و مهم است، بنابراین هدف این درس آن است که به این دسته از دانشجویان و معلمان بالقوه، دانش و مهارت لازم در خصوص اجرا، نمره‌گذاری و تفسیر نمره‌های آزمونهای مهم و پرکاربرد بیاموزد.

مشخصات درس	نام درس: آزمونهای روانی

<table>
<tr><td>نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز: روشهای آماری در روانشناسی و علوم تربیتی</td><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
آزمونهای روانی را اجرا، نمره‌گذاری و و نتایج آماری حاصل را درک و تحلیل نماید.</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:
کد pck&pk&ck ۲-۱& ۲-۲&۱-۳ &۲-۳&۴-۳</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td rowspan="3"></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td>آشنایی با تاریخچه سنجشهای روانی و تربیتی و مفاهیم و اصطلاحات آن</td><td>تعریف مفاهیم و اصطلاحات مهم درس و شناخت تمایزات بین آنها و در اهمیت و نقش آزمونهای روانی در زندگی بشر</td><td>شناخت فرایند شکل-گیری، اصلاح و بهبود روشهای سنجش روانی و تربیتی در طول زمان و همچنین آشنایی با محدودیتهای آزمونها</td><td></td></tr>
<tr><td>آشنایی و استفاده از آزمونهای روانی و تربیتی موجود</td><td>آشنایی با آزمونها و ویژگیهای روانسنجی آنها</td><td>کاربرد آزمونها از لحاظ اجرا و نمره‌گذاری</td><td>توصیف و تحلیل نیمرخ حاصل از اجرای یک آزمون و گزارش نتایج</td></tr>
</table>

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول: کلیات

فصل اول: مقدمه‌ای بر تاریخچه و تقسیم‌بندی آزمونهای روانی و تربیتی

تاریخچه مطالعه تفاوتهای فردی

تاریخچه روانشناسی تجربی

ظهور و پیدایش روانسنجی نوین

ابداع IQ

آزمونهای گروهی

آزمونهای پیشرفت تحصیلی

آزمونهای شخصیت

تقسیم‌بندی آزمونها

آزمونهای توانایی

آزمونهای پیشرفت تحصیلی

آزمونهای استعداد

آزمونهای عاطفی

آزمونهای شخصیت

آزمونهای علاقه و نگرش

آزمونهای استاندارد

آزمونهای معلم ساخته

آزمونهای فردی در مقابل آزمونهای گروهی

آزمونهای ملاک مرجع

آزمونهای هنجار مرجع

تکالیف یادگیری:

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

فصل دوم: مفاهیم آماری، اعتبار، روایی و هنجار

مقیاسهای اندازه‌گیری

شاخصهای گرایش مرکزی

شاخصهای پراکندگی

اعتبار (*reliability*)چیست

روشهای برآورد اعتبار

روش آزمون- بازآزمون

روش دو نیمه‌سازی

روشهای همسانی درونی

تفسیر ضرایب اعتبار

روایی (*validity*)چیست

انواع شواهد روایی

شواهد روایی محتوایی

شواهد روایی وابسته به ملاک

شواهد روایی سازه

تعریف هنجار

انواع هنجار

رتبه‌های درصدی

نمرات استاندارد

نمره Z

نمره T

نمره SAT

نمرات استاندارد بهنجار شده

نمرات معادل منحنی نرمال

نمرات نه بخشی

تکالیف یادگیری:

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

بخش دوم: آشنایی با آزمونهای استاندارد

فصل سوم: آزمونهای انفرادی و گروهی هوش

آزمون وکسلر برای کودکان

ماتریس‌های پیشرونده ریون

تکالیف یادگیری

پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

اجرای عملی یکی از آزمونها و تحلیل نتایج

فصل چهارم: آزمونهای عینی و فرافکن شخصیت

آزمون اندریافت کودکان ***CAT***

تکالیف یادگیری

۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر

۲- اجرای عملی یکی از آزمونها و تحلیل نتایج

فصل پنجم: پرسشنامه‌های رفتار سازشی
مقیاس رفتار سازشی واینلند
پرسشنامه رفتار سازشی ***AAMD***

تکالیف یادگیری
۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر
۲- اجرای عملی یکی از آزمونها و تحلیل نتایج

فصل ششم: پرسشنامه‌های اختلالات عاطفی و رفتاری
پرسشنامه اختلالات عاطفی و رفتاری آخنباخ ***CBCL***، ***TRF***، ***YRS***
پرسشنامه علائم مرضی کودکان ***CSI-۴***

تکالیف یادگیری
۱- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر
۲- اجرای عملی یکی از آزمونها و تحلیل نتایج

فصل هفتم: آزمونهای مهارتهای زبانی و دیداری-حرکتی
آزمون رشد زبان ***TOLD***
آزمون آگاهی واج شناختی
آزمون مهارتهای دیداری-حرکتی ***TVMS***

تکالیف یادگیری
۳- پرسش و پاسخ برای یادگیری بهتر
۴- اجرای عملی یکی از آزمونها و تحلیل نتایج

۳- منابع آموزشی

بهرامی، هادی(۱۳۹۱). آزمونهای روانی: مبانی نظری و فنون کاربردی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی.
حسن زاده، سعید؛ مینائی، اصغر(۱۳۸۴). آزمون رشد زبان(***TOLD-P:۳***). تهران: پژوهشکده کودکان استثنائی.
دستجردی، مهدی(۱۳۹۰). آزمون آگاهی واج شناختی. تهران: پژوهشکده کودکان استثنایی.
شکوهی یکتا، محسن؛ پرند، اکرم(۱۳۸۵). آزمونهای روانی و تربیتی.تهران: تیمورزاده.

مارنات، گری‌گراث(۱۳۷۹). راهنمای سنجش روانی(جلد ۱ و ۲)، ترجمه حسن‌پاشا شریفی. تهران: انتشارات رشد.
فرهبد، مژگان؛ مینائی، اصغر(۱۳۸۵). آزمون مهارتهای دیداری-حرکتی. تهران: پژوهشکده کودکان استثنایی.
مینائی، اصغر(۱۳۸۳) . انطباق و هنجاریابی فرمهای سن مدرسه نظام سنجش مبتنی بر تجربه آخنباخ ***ASEBA*** . تهران. پژوهشکده کودکان استثنایی.
محمداسماعیل، الهه(۱۳۸۰). راهنمای انطباق و هنجاریابی پرسشنامه علائم مرضی کودک. (**CSI-۴**). تهران: پژوهشگاه

آموزش و پرورش

چگونگی ارزشیابی یادگیری دانشجو

ارزشیابی نهایی: آزمون مباحث نظری ۱۳ نمره

ارزشیابی تکوینی: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری و فعالیت های عملکردی پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت های گروهی ۳ نمره

کارعملی: تحلیل نتایج مربوط به یک نیمرخ و گزارش آن.   ۴ نمره

سرفصل درس « راهبردها و روش ها در آموزش و پرورش توانبخشی کودکان عاطفی-هیجانی(۱)با تاکید بر اتیسم»

۱. معرفی درس و منطق آن

درک ویژگی های ارتباطی ، اجتماعی و رفتاری کودکان طیف اتیسم و روش های آموزشی مناسب برای برنامه ریـزی و کمـک به آنان جهت برقراری ارتباط با دیگران ، افزایش تعامل اجتماعی ، غلبه بر مشکلات رفتاری ، یادگیری و دسـتیابی بـه ظرفیـت های ممکن از اهمیت بسیاری برخوردار است. شناخت ویژگی های رفتاری و روش های خاص ارتباطی و یادگیری این کودکـان ، توانایی دانشجو معلم را برای همکاری در اجرای برنامه آموزش انفرادی(***IEP***) و برقراری ارتباط با دانش آموزان طیف اتیسم توانمند تر می کند.

مشخصات درس	نام درس: راهبردها و روش ها در آموزش و پرورش توانبخشی کودکان عاطفی- هیجانی(۱)با تاکید بر اتیسم
نوع درس: نظری- عملی -تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز:روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیاز های ویژه ۱و۲ - اصول و مبانی آموزش انفرادی ***IEP*** – اختلالات رفتاری و تکنیک های اصلاح رفتار	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:** با ویژگی ها (ارتباطی،اجتماعی و رفتاری) ،راه های ارتباطی و روش های آموزشی آشنا بشود و بتواند حداقل یک روش خاص را اجرا کند و به وظایفش در تیم برنامه آموزش انفرادی(***IEP***) آشنا شود. بر اساس نوع روش یادگیری و ارتباطی کودک و دانش آموز در خصوص بر طرف شدن مشکلات یادگیری و رفتاری آنها با تیم برنامه آموزش انفرادی(***IEP***) همکاری کرده.
شایستگی اساسی: *Pk&Ck* کد۱-۱& ۲- ۲-۱&۲-۲& ۲-۳& ۲-	

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
شناخت ویژگیهای رفتاری ،ارتباطی ،اجتماعی و روش های ارزیابی و	با ویژگیها ی رفتاری، ارتباطی و اجتماعی کودکان و دانش آموزان طیف اتیسم آشنا می شود	علاوه بر آشنایی با ویژگی های رفتاری و اجتماعی کودکان طیف اتیسم روش های ارزیابی و تشخیص را می شناسد.	علاوه بر آشنایی با ویژگی های رفتاری و اجتماعی کودکان طیف اتیسم روش های ارزیابی و تشخیص را می شناسد. و روند ارجاع کودکان و دانش آموزان را نام می برد.

	تشخیص			
	آشنایی با روش های مداخله و آموزشی و یادگیری یک روش منتخب	با روش های مداخله و آموزش به کودکان دانش آموزان طیف اتیسم آشنا می شود	علاوه بر آشنایی با روش های مداخله و آموزش به کودکان دانش آموزان طیف اتیسم، روش منتخب را یاد می گیرد.	علاوه بر آشنایی با روش های مداخله و آموزش به کودکان دانش آموزان طیف اتیسم و یادگیری روش منتخب این روش را اجرا می کند.
	تدوین برنامه آموزش انفرادی (*IEP*)	تمهیدات لازم بر اساس روش منتخب جهت اجرای برنامه آموزش انفرادی ایجاد می کند.	علاوه بر ایجاد تمهیدات لازم بر اساس روش منتخب در اجرای برنامه آموزش انفرادی برنامه آموزش انفرادی را تدوین می کند.	پس از ایجاد تمهیدات لازم جهت آموزش انفرادی براساس روش منتخب برنامه آموزش انفرادی را اجرا می کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: مروری بر کلیات طیف اتیسم[۱۶]

- تاریخچه،تعریف،طبقه بندی
- شیوع وسبب شناسی
- علائم اتیسم

[۱۶] – این فصل در حد یادآوری تدریس شود.

- معیارهای تشخیصی طیف اتیسم بر اساس **DSM**۵
- معرفی ابزارهای غربال و تشخیص طیف اتیسم

تکلیف یادگیری:

ارائه گزارش و مقاله در خصوص ویژگی افراد دارای اتیسم و مقایسه آنها با اختلال های مشابه با طیف اتیسم.

تکلیف عملکرد:

گزارشی در خصوص معرفی ابزارهای غربال و تشخیص کودکان و دانش آموزان طیف اتیسم که در ا یران مورد استفاده قرار می گیرد تهیه و به کلاس ارائه می دهد.

فصل ۲:آشنایی با مدل ها و روش های مداخله و آموزش در اختلال های طیف اتیسم[۱۷]

۱- مداخله‌های روانی- آموزشی

- تحلیل کاربردی رفتار
- آموزش و تربیت کودکان دارای اتیسم و ناتوانی های ارتباطی (تیچ)
- نظام برقراری ارتباط با استفاده از تبادل تصویر (پکس)
- داستان های اجتماعی

۲- مداخله‌های زیستی- دارویی

۳- مداخله‌های توان بخشی

- یکپارچگی حسی
- آموزش انسجام شنیداری
- گفتار درمانی
- کاردرمانی

۴- مداخله‌های مکمل

- مداخله غذایی
- تعامل همه جانبه
- سان – رایز
- موسیقی درمانی

۵- شیوه منتخب و ترکیبی

تکلیف یادگیری:

---

[۱۷] – این فصل در حد آشنایی کلی با این روش ها تدریس شود.

مقاله در زمینه روش های مداخله و آموزشی به کودکان و دانش آموزان طیف اتیسم تهیه و ارائه می دهد.

تکلیف عملکردی:

حضور در مدرسه و کلاس خاص دانش آموزان طیف اتیسم و مشاهده روش های آموزش به کودکان و دانش آموزان طیف اتیسم و آنها را ثبت و به کلاس گزارش می دهد.

فصل۳:تحلیل کاربردی رفتار*ABA*

- دیدگاه رفتاری و تحلیل کاربردی رفتار
- ویژگی علم تحلیل رفتار و علت استفاده از آن در زمینه افراد دارای اتیسم
- اصول تغییر رفتار و ایجاد رفتار جدید
- شکل دهی رفتار،زنجیره سازی های مختلف(معکوس و مستقیم)
- اصول روش تحلیل کاربردی رفتار
- اجزاء روش تحلیل کاربردی رفتار
- گام های لازم برای تدوین برنامه بر اساس تحلیل کاربردی رفتار
- روش های برگرفته از دیدگاه رفتاری
- مزایا و معایب روش

تکلیف یادگیری:

بررسی تحقیقات انجام شده در خصوص روش تحلیل کاربردی رفتار و کاربرد آن برای دانش آموزان طیف اتیسم در ایران و جهان و ارائه آن به کلاس.

تکلیف عملکردی:

با مطالعه یک مورد دانش آموز طیف اتیسم در مدرسه و ارزیابی سطح عملکرد او در یک مهارت و تعیین خط پایه یک برنامه آموزشی بر اساس تحلیل رفتار کاربردی برای دانش آموز تدوین نماید.

فصل ۴: آشنایی با نحوه اجرای برنامه انفرادی(*IEP*)

- آشنایی با تمهیدات اجرای برنامه آموزش انفرادی
- چگونگی ارزیابی دانش آموزش جهت تدوین برنامه آموزش انفرادی (IEP)
- مراحل تدوین برنامه آموزش انفرادی
- – نمونه ای از یک برنامه آموزش انفرادی

تکلیف یادگیری:

- بررسی برنامه آموزش انفرادی(IEP) تهیه شده یک دانش آموزان طیف اتیسم به صورت گروهی در مدرسه و ارائه گزارش آن به کلاس .

تکلیف عملکردی:

- ارزیابی مهارت عملکردی یک دانش آموز طیف اتیسم و تدوین یک برنامه آموزش انفرادی(IEP) بر اساس روش تحلیل کاربردی رفتار به صورت گروهی با سایر دانشجو معلمان کلاس و ارائه نتایج به کلاس.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه تحقیقات در خصوص آشنایی با ویژگیهای دانش آموزان طیف اتیسم ر وش های مداخله و آموزش به آنها، و یادگیری روش تحلیل کاربردی رفتار در برقراری ارتباط و آموزش به کودکان و دانش آموزان طیف اتیسم و همکاری در تدوین و اجرای برنامه آموزش انفرادی(***IEP***).

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی

۱- اختلالات طیف اتیسم- دکتر سید علی صمدی/پروفسور روی مک کانکی(Roy Mcconkey)- نشر دوران،۱۳۹۰ (فصل های ۱۰ و ۱۵و ۱۶)

۲- اموزش به دانش آموزان با اختلال های فراگیر رشدی(طیف اتیسم)- دکتر سید علی صمدی /منیره عزیزی/سهیلا خاکزاد/ - سازمان آموزش و پرورش استثنایی،۱۳۹۲(صفحه ۸ تا ۳۳)

۳- کودکان دارای اتیسم (راهنمای آموزش برای والدین و مربیان)- دکتر سید علی صمدی – نشر دوران،۱۳۹۳(فصل های ۱ و ۳)

منابع فرعی

۱-اتیسم ارزیابی درمان- طلعت رافعی- نشر دانژه،چاپ دوم ۱۳۹۱

۲- تغییر رفتار و رفتار درمانی نظریه ها و روش ها – دکتر علی اکبر سیف- نشر دوران،چاپ نهم ۱۳۸۶

۳- راهکارهای عملی کار با کودکان اتیسم- ترجمه آذر زمانی/منیره عزیزی- نشر روان،چاپ سوم ۱۳۹۰

۴- سی دی روش پکس تهیه شده توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی،۱۳۸۸

۵- سی دی و کتابچه تعامل همه جانبه – دیو هیوت(***Dave Hewett***) – زیر نویس شده توسط دکتر سید علی صمدی ۱۳۸۸،

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۴ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۳ نمره

تدوین برنامه :تدوین برنامه ***IEP*** ویژه دانش آموز طیف اتیسم بر اساس روش ***ABA*** ۳نمره
ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «راهبردها و روش ها در آموزش و پرورش توانبخشی کودکان عاطفی-هیجانی(۲)با تاکید بر *ADHD*[۱۸]»

۱. معرفی درس و منطق آن

اختلال کاستی توجه /بیش فعالی یک الگوی مداوم بی توجهی ویا بیش فعالی – تکانشگری است که در عملکرد یا رشد اختلال ایجاد می کند.این اختلال به طور گسترده به عنوان یکی از شایع ترین اختلال های دوران کودکی می باشد که آموزش و رفتار دانش آموزان را تحت تاثیر قرارد می دهد. بر همین اساس شناخت ویژگی های رفتاری ،شناختی و بالینی کودکان و دانش آموزان با اختلال نارسایی توجه/بیش فعالی و همچنین آشنایی با راهبردهای مداخله‌ای جهت غلبه بر مشکلات رفتاری از اهمیت بسیاری برخوردار است. شناخت ویژگی های رفتاری و راهبردهای مداخله ای خاص این کودکان و دانش آموزان، توانایی دانشجو معلمان را برای ارجاع این دانش آموزان به متخصصان و همچنین استفاده از مداخله های مدرسه محور در اجرای برنامه های کاهش مشکلات رفتاری و افزایش میزان دقت و توجه در مدرسه توانمند تر می کند.

مشخصات درس	**نام درس: ((راهبردها و روش ها در آموزش و پرورش توانبخشی کودکان عاطفی-هیجانی(۲)با تاکید بر *ADHD*))**
نوع درس: نظری- عملی -تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ساعت پیشنیاز:روان شناسی و آموزش و پرورش کودکان با نیاز های ویژه۱و۲–اختلالات رفتاری و تکنیک های اصلاح رفتار –اصول و مبانی آموزش	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:** با ویژگی ها ی رفتاری ،شناختی و بالینی این کودکان و دانش آموزان و همچنین ابزارهای غربالگری ،ارزیابی و تشخیصی آشنا می شود . با انواع راهبردهای مداخله ای مانند دارو درمانی،رفتار درمانی،شناختی ،مدرسه محور و.....شناخت پیدا می کند.و پس از کسب این اطلاعات می تواند دانش آموزان را به درستی به متخصصان(روانپزشکان کودک و نوجوان- روانشناسان ارشد حوزه رفتاری) ارجاع دهد. با روش مداخله ایی مدرسه محور آشنا می شود و نحوه استفاده و اجرای آن را یاد می گیرد و پس از یادگیری روش آن را در مدرسه اجرا می کند.

[۱۸] ***Attention Deficit/Hyperactivity Disorder(ADHD)***

IEP انفرادی	
شایستگی اساسی: کد۱-۱& Pk&Ck ۲-۱&۱-۲&۲-۲ &۳ -۲	

	ملاک‌ها	سطح ۱	سطح۲	سطح۳
	شناخت ویژگی دانش آموزان با بیش فعالی/ کاستی توجه و ابزار تشخیصی	با ویژگیها ی رفتاری،کودکان و دانش آموزان دارای بیش فعالی/کاستی توجه آشنا می شود	علاوه بر آشنایی با ویژگی های رفتاری کودکان دانش آموزان-**ADHD**ابزارهای غربالگری،ارزیابی و تشخیص را می شناسد.	علاوه بر آشنایی با ویژگی های رفتاری و شناختی کودکان دانش آموزان با **ADHD** و ابزارهای غربالگری، ارزیابی و تشخیص، ابزار غربالگری را اجرا می کند و به واسطه آن دانش آموز را به متخصصان ارجاع می دهد.
	راهبردهای مداخله	با راهبردهای مداخله‌ای و آموزش به کودکان دانش آموزان**ADHD** مانند دارو درمانی،رفتار درمانی،شناختی ،مدرسه محور و .....آشنا می شود	علاوه بر آشنایی راهبردهای مداخله‌ای و آموزش به کودکان دانش آموزان با**ADHD** ، روش مداخله ای مدرسه‌ای را یاد می گیرد.	علاوه بر آشنایی با راهبردهای مداخله‌ای و آموزش به کودکان و دانش آموزان با **ADHD** و یادگیری روش مداخله مدرسه‌ای این روش را در اجرا می کند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: کلیات

- تعریف اختلال کاستی توجه / بیش فعالی (***ADHD***)
- زیر مجموعه های کاستی توجه / بیش فعالی (***ADHD***)
- شیوع وسبب شناسی
- معیارهای تتشخیصی کاستی توجه / بیش فعالی (***ADHD***) بر اساس ***DSM۵***

تکلیف یادگیری:

یک مقاله در خصوص ویژگی ها و مشکلات کودکان و دانش آموزان کاستی توجه / بیش فعالی (***ADHD***) به کلاس ارائه می نماید.

تکلیف عملکرد:

گزارشی در خصوص وضعیت آموزشی و چگونگی دریافت خدمات مورد نیاز دانش آموزان کاستی توجه / بیش فعالی در ایران تهیه و به کلاس ارائه می نماید.

فصل ۲ : ویژگی های شناختی و بالینی افراد با کاستی توجه / بیش فعالی (***ADHD***)

- هوش
- توجه
- بیش فعالی
- حافظه
- یادگیری
- حرکتی
- ویژگی های اجتماعی، هیجانی و شخصیتی

تکلیف یادگیری:

با مشاهده یک مورد دانش آموز دارای کاستی توجه / بیش فعالی (شناسایی شده توسط معلم/ درمانگر) رفتار های و شناختی دانش آموز را ثبت و به کلاس ارائه می دهد.

فصل ۳:آشنایی با ابزارهای غربال ارزیابی و تشخیص کاستی توجه / بیش فعالی و اجرای غربالگری

- ارزیابی بر اساس رویکرد چند رشته ای والدین،معلمان،پزشکان
- ارزیابی روان سنجی:

الف:مقیای درجه بندی وندربیوتا

ب:مقیاس درجه بندی کانرز(معلمان،والدین)
ج: مقیاس درجه بندی اختلال نارسایی توجه/فزون جنبشی نسخه چهارم مدرسه
د: سیاهه رفتاری کودک آخنباخ
ه:پرسشنامه وضعیت های خانه و مدرسه

- آشنایی با ملاحظه های مربوط به سن،جنسیت و فرهنگ در تشخیص کاستی توجه / بیش فعالی
- اجرای ابزارهای غربالگری
- آشنایی با روند ارجاع به متخصصان

تکلیف یادگیری:

گزارشی در خصوص معرفی ابزارهای غربال و تشخیص کودکان و دانش آموزان کاستی توجه / بیش فعالی که در ا یران مورد استفاده قرار می گیرد تهیه و به کلاس ارائه می دهد.

تکلیف عملکردی:

یکی از ابزار های غربالگری معرفی شده در کلاس را انتخاب و آن را روی یک کودک اجرا می نماید و استفاده از نتایج آن را در خصوص ارجاع به متخصص، به کلاس ارائه می نماید.

فصل ۴:راهبردهای مداخله‌ای[۱۹]

- دارو درمانی
- ملاحظات دارو درمانی
- رفتار درمانی
- راهبردهای شناختی- رفتاری
- راهبردهای فرا شناخت
- آموزش والدین
- راهبردهای مداخله‌ای مدرسه محور
- روش های مکمل
- درمان چند الگویی[۲۰]

تکلیف یادگیری:

مقاله در زمینه راهبردهای درمانی و آموزش به کودکان و دانش آموزان با کاستی توجه / بیش فعالی تهیه و به کلاس ارائه می دهد.

---

[۱۹] – این فصل در حد آشنایی کلی با این راهبردها و روش های مداخله‌ای تدریس شود.

[۲۰] – گرایش ما در راهبدهای مداخله و آموزش به سمت مداخله های چند الگویی است

تکلیف عملکردی:

در مدرسه حضور می یابد و راهبردهای مداخله ای و آموزشی که برای کودکان و دانش آموزان با کاستی توجه / بیش فعالی به کار برده می شود را ثبت و گزارش آن را به کلاس ارائه می دهد.

فصل۵:آشنایی با راهبردهای مداخله‌ای مدرسه محور و چگونگی اجرای آن

- مولفه‌های اساسی مداخله‌های کلاسی درس محور
- شیوه های مدیریت مشروط
- راهبردهای مدیریت – خود
- راهبردهای آموزشی موثر
- آموزش توسط همسال
- آموزش با کمک کامپیوتر
- فراهم سازی حمایت از طرف معلم

تکلیف یادگیری:

در خصوص نکاتی که معلم جهت آموزش به دانش آموزان دارای کاستی توجه / بیش فعالی باید در کلاس رعایت کند مقاله ای تهیه و به کلاس ارائه نماید.

تکلیف عملکردی:

برنامه‌ای بر اساس یکی از راهبر مداخله‌ای مدرسه محور برای یک دانش آموز دارای کاستی توجه / بیش فعالی طراحی نماید و آن را به کلاس ارائه نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه تحقیقات در خصوص آشنایی با ویژگیهای دانش آموزان با اختلال کاستی توجه / بیش فعالی. اجرای عملی وکاربردی ابزارهای غربالگری را به صورت مستقیم فرا می گیرد . نحوه تدوین برنامه های مداخله ای مدرسه محور به صورت کاربردی از طریق فرصت های یادگیری مستقیم و غیر مستقیم فرا می گیرد.

۴. منابع آموزشی

٤- اختلال نارسایی توجه/فزون جنبشی(ویژگی‌ها،ارزیابی و درمان)- دکتر حمید علیزاده-انتشارات رشد،۱۳۹۰

٥- اختلال کمبود توجه بیش فعالی در مدرسه-جرج دوپل.گری استونر- ترجمه دکتر پروانه محمد خانی/سیروان اسمائی مجد- ۱۳۸۷(فصل ۵ صفحه۲۰۱ تا ۲۶۳)

٦- سنجش و درمان مشکلات کودکی- کارولین اس.شرودر،بتی ان.گوردون-ترجمه مهرداد فیروزبخت-نشر دانژه-۱۳۹۳ (فصل یازدهم صفحه ۵۴۱ -۵۹۹)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «راهبردها و روش ها در آموزش و توانبخشی کودکان معلول جسمی-حرکتی»

۱. معرفی درس و منطق آن

دانش‌آموزان با ناتوانیهای جسمی-حرکتی تعداد قابل توجهی از کل دانش‌آموزان را تشکیل می‌دهند که به دلیل مشکلات و مسایل جسمی و حرکتی، نیاز به بهره‌مندی از خدمات ویژه دارند لذا ضروری است که دانشجو-معلمان عزیز با این دسته از دانش‌آموزان، ویژگیها، توانمندیها و نیازهای آنها آشنا شوند تا بتوانند خدمات بهتری ارایه نمایند.

مشخصات درس	نام درس: راهبردها و روشها در آموزش و توانبخشی کودکان معلول جسمی-حرکتی

نوع درس: نظری -تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۳۲ ساعت پیشنیاز: آموزش و پرورش کودکان استثنایی۱و۲- اصول و مبانی آموزش انفرادی IEP	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:** با ویژگیها و تواناییهای جسمی و حرکتی دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی آشنا شود، مجموعه اقدامات هدفمند درخصوص آموزش و توانبخشی این دسته از کودکان را بشناسد و نحوه تعامل و همکاری با دانش‌آموز، خانواده و سایر اعضائ تیم توانبخشی و آموزشی به منظور دستیابی به سطح بهتر توانایی و عملکرد جسمی و تحصیلی دانش آموز را فراگیرد.			
شایستگی اساسی: $Pk\&Ck$کد۱-۱&-۲ ۱&۲-۱&۲-۲ &۳ - ۲				
	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح۲**	**سطح۳**
	شناخت ویژگیهای دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی	با توانایی‌ها، ویژگیهای حسی-حرکتی، جسمی، رفتاری و ارتباطی دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی آشنا می‌شود.	علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطح ۱با ارزیابی‌های اولیه این دسته از دانش آموزان آشنا می‌شوند.	علاوه بر سطوح قبلی، تعدادی از ارزیابیها را اجراء و ثبت می‌کند.
	فراگیری اقدامات آموزشی و توانبخشی برای	با اهداف کلی مجموعه اقدامات آموزشی و توانبخشی برای دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی آشنا می‌شود.	علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطح ۱ با وظایف و عملکرد تیم توانبخشی درخصوص دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی آشنا	علاوه بر موارد ذکرشده در سطوح قبلی، روند همکاری و ارجاع به تیم توانبخشی را فرا می‌گیرد و در برنامه‌ریزی مربوط به دانش‌آموز شرکت می‌کند.

	دانش‌آموزا ن معلول جسمی- حرکتی همچنین نحوه کاربرد آنها.		می‌شود.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: کلیات معلولیت جسمی-حرکتی

- تعریف
- طبقه‌بندی
- شیوع و سبب‌شناسی
- علائم معلولیتهای جسمی-حرکتی به ویژه در زمینه‌های قوام عضلانی، اشکالات ارتوپدی و بدشکلی‌ها، اختلالات حسی، رفلکسهای غیرطبیعی، الگوهای غلط حرکتی

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص ویژگیهای کودکان با طیف مختلف معلولیت جسمی-حرکتی

تکلیف عملکردی: گزارشی در خصوص ویژگیهای معلولیت با مشاهده دانش‌آموزان در مدارس توانخواهان و مراکز سازمانهای بهزیستی تهیه و در کلاس ارائه می‌دهند.

فصل ۲:آشنایی با انواع معلولیتهای جسمی-حرکتی و ارزیابیها

- تعریف انواع معلولیت‌های جسمی- حرکتی ازجمله: فلج مغزی، ضایعات نخاعی، قطع عضو، آسیب‌های حسی و سایر ناتوانی‌ها
- طبقه بندی و ویژگی‌های هریک از آنها
- ارزیابی‌های معلولیت جسمی-حرکتی شامل حرکات درشت، حرکات ظریف، تعادل و حواس مختلف

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص ویژگی‌های انواع کودکان با معلولیت جسمی-حرکتی

تکلیف عملکردی:در مدرسه یا مراکز توانبخشی مرتبط با سازمان بهزیستی حضوریافته و گزارشی از ویژگیهای گروههای مختلف دانش‌آموزان با معلولیت جسمی—حرکتی و مقایسه آنها با یکدیگر را تهیه و در کلاس ارائه می‌دهند.

فصل۳:آشنایی با رویکردها و روشهای مداخله توانبخشی و آموزشی برای دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی

- رویکرد عصبی رشدی
- رویکرد زیستی مکانیکی
- رویکرد جبرانی روش یکپارچگی حسی
- تقویت مهارتهای حرکتی
- مداخله‌های روانی آموزشی
- ملاحظات آموزشی دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص روش‌های مداخله براساس رویکردهای مختلف آموزشی و توانبخشی

تکلیف عملکردی: در مدرسه یا مراکز توانبخشی مرتبط با سازمان بهزیستی حضور یافته و گزارشی از نحوه استفاده از هریک از رویکردها و روش‌های مداخله‌ای تهیه نموده و در کلاس به بحث خواهند گذاشت.

فصل ۴: آشنایی با اهداف و عملکرد تیم توانبخشی برای دانش‌آموزان معلول جسمی-حرکتی

- اهداف توانبخشی برای دانش آموزان گروه هدف
- آشنایی با اعضاء و عملکرد آنها در تیم توانبخشی
- آشنایی با آموزش و توانبخشی کودک محور، خانواده محور و مدرسه محور
- آشنایی با سیستم ارجاع

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص هدف خدمات ارائه شده ازجانب تیم توانبخشی به دانش‌آموزان.

تکلیف عملکردی: در مدرسه یا مراکز توانبخشی مرتبط با سازمان بهزیستی و یا کلینیکها حضوریافته و گزارشی از چگونگی ارائه خدمات به این دسته از دانش‌آموزان تهیه نموده و در کلاس به بحث بپردازند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه پژوهش ها/ مقالات علمی در زمینه آموزش و پرورش معلولین جسمی-حرکتی / بکارگیری مهارت های علمی. بکارگیری شیوه مشارکتی در اجرای پروژه ها/ بررسی گزارش‌ها در سطح کلاس درس. بکارگیری راهبردهای مناسب در تحلیل موقعیت‌های آموزشی و ارائه راهبرد هایی برای بهبود یادگیری دانش آموزان معلول جسمی-حرکتی

۴. منابع آموزشی

متاسفانه منبع فارسی مشخصی برای این واحد وجود ندارد که به عنوان منبع اصلی در نظر گرفته شود وضروری است که در اسرع وقت تهیه و تنظیم شود.

منبع فرعی: Payne, V. G. & Isaacs L.. ۲۰۱۲.Human Motor Development .Pub: Mc grow Hill

Case Smite . ۲۰۱۰. Occupational Therapy for Children. Mosby

Occupational Therapy in children

Cerebral Palsy. ۲۰۰۹

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها، ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی، ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

۱. معرفی درس و منطق آن

دانش‌آموزان چندمعلولیتی تعداد قابل توجهی از کل دانش‌آموزان راتشکیل می‌دهند که به دلیل وجود بیش از یک نوع اختلال، از مشکلات و مسایل بیشتری نسبت به دانش‌آموزان با یک اختلال رنج می‌برند برهمین اساس نیز ضروری به نظر می‌رسد که از خدمات ویژه بهره‌مند گردند. بنابراین ضروری است که دانشجو-معلمان عزیز با این دسته از دانش‌آموزان و توانمندیها و نیازهای آنها آشنا شوند تا بتوانند شرایط بهتری را جهت بهره‌مندی این عزیزان از خدمات آموزشی مهیا نمایند.

<table>
<tr><td>مشخصات درس</td><td colspan="4">نام درس:راهبردها و روشها درآموزش وتوانبخشی دانش‌آموزان چندمعلولیتی</td></tr>
<tr><td>نوع درس: نظری
-تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز: آموزش و پرورش کودکان استثنایی۱و۲- اصول و مبانی آموزش انفرادیIEP</td><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو معلم قادر خواهد بود:
با انواع، ویژگیها و تواناییهای دانش‌آموزان چندمعلولیتی آشنا شود، مجموعه اقدامات هدفمند درخصوص آموزش و توانبخشی این دسته از دانش‌آموزان را بشناسد و نحوه تعامل و همکاری با دانش‌آموز، خانواده و سایر اعضائ تیم توانبخشی و آموزشی به منظور دستیابی به سطح بهتر توانایی و عملکرد جسمی و تحصیلی دانش‌آموز را فراگیرد. همچنین بتواند با تیم IEP همکاری نماید.</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:
Pk&Ckکد۱-۱& ۲-۱&۲-۲&۲-۲ &۳-۲</td><td colspan="4"></td></tr>
<tr><td></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td></td><td>شناخت ویژگیهای دانش آموزان چند معلولیتی</td><td>با توانایی‌ها، ویژگیهای حسی، حرکتی، جسمی، رفتاری و ارتباطی دانش‌آموزان چندمعلولیتی آشنا می‌شود.</td><td>علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطح ۱با ارزیابی های اولیه این دسته از دانش‌آموزان آشنا می شوند..</td><td>علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطوح قبلی، نمونه‌ای از ارزیابی‌ها را اجراء و ثبت میکند.</td></tr>
</table>

	فراگیری اقدامات آموزشی و توانبخشی برای دانش‌آموزان چند معلولیتی همچنین آگاهی از نحوه کاربرد آنها.	با اهداف کلی مجموعه اقدامات آموزشی و توانبخشی برای دانش‌آموزان چند معلولیتی آشنا می‌شود.	علاوه بر موارد مطرح‌شده در سطح ۱از کاربرد روش ***IEP*** برای دانش‌آموزان مورد نظر مطلع می‌شوند.	علاوه بر موارد ذکرشده در سطوح قبلی، برای یکی از زیرمجموعه‌های دانش‌آموزان چند معلولیتی ***IEP*** اجرا می‌نمایند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: کلیات دربارهٔ کودکان چند معلولیتی

- تعریف
- شیوع و سبب شناسی
- مشخصات کلی کودکان چندمعلولیتی

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص ویژگیهای کودکان چند معلولیتی
تکلیف عملکردی: گزارشی در خصوص معرفی دانش‌آموزان چندمعلولیتی ازطریق مشاهده در مدارس استثنایی تهیه و در کلاس ارائه می دهد.

فصل ۲:آشنایی با انواع چندمعلولیتی و ارزیابیها

- تعریف انواع چندمعلولیتی ازجمله: -اختلال روانی-حرکتی.....، -اختلال حسی-حرکتی ،- نابینا-ناشنوا و ...
- طبقه بندی و ویژگیهای هریک از آنها

- ارزیابیها

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص انواع چندمعلولیتی و خصوصیت آنها
تکلیف عملکردی:در مدرسه یا مراکز توانبخشی مرتبط با سازمان بهزیستی حضور یافته و گزارشی از ویژگیهای گروههای مختلف دانش‌آموزان چندمعلولیتی ارائه می‌دهد.

فصل۳:آشنایی با برنامه‌های توانبخشی و آموزش مهارتها برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی

- آشنایی با روش‌ها و مداخلات توانبخشی
- آشنایی با آموزش مهارتهای مختلف شامل مهارتهای جهت‌یابی و تحرک، جبرانی، تعامل اجتماعی، اوقات فراغت

تکلیف یادگیری: ارایه مقاله درخصوص آموزش مهارتها و توانبخشی برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی
تکلیف عملکردی: در مدرسه حضوریافته و گزارشی از نحوه آموزش مهارتها و توانبخشی برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی تهیه و در کلاس به بحث بپردازند.

فصل ۴: آشنایی با اجراء برنامه آموزش انفرادی برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی

- آشنایی با تمهیدات اجراء برنامه آموزش انفرادی برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی
- مراحل تدوین برنامه آموزش انفرادی برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی
- نمونه‌ای از یک برنامه آموزش انفرادی برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی

تکلیف یادگیری: بررسی برنامه آموزش انفرادی تهیه شده برای دانش‌آموزان چندمعلولیتی در مدرسه و ارائه گزارش از آن
تکلیف عملکردی:تدوین برنامه آموزش انفرادی برای دانش آموزان چندمعلولیتی و ارائه گزارش از آن در کلاس.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

استفاده از فرصت های یادگیری مستقیم/ فردی از طریق مطالعه پژوهش ها/ مقالات علمی در زمینه آموزش و پرورش دانش‌آموزان چندمعلولیتی/ بکارگیری مهارت‌های علمی. بکارگیری شیوه مشارکتی در اجرای پروژه‌ها/ بررسی گزارش‌ها در سطح کلاس درس. بکارگیری راهبردهای مناسب در تحلیل موقعیت‌های آموزشی و ارائه راهبرد هایی برای بهبود یادگیری دانش آموزان چندمعلولیتی.

۴. منابع آموزشی

متاسفانه منبع فارسی مشخصی برای این واحد وجود ندارد که به عنوان منبع اصلی در نظر گرفته شود وضروری است که در اسرع وقت تهیه و تنظیم شود.

منبع فرعی: Payne, V. G. & Isaacs L.. ۲۰۱۲.Human Motor Development .Pub: Mc grow Hill

Case Smite . ۲۰۱۰. Occupational Therapy for Children. Mosby

برنامه آموزش فردی‌شده.مژگان رمضانی. ۱۳۸۴ . پژوهشکده کودکان استثنایی.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: آزمون مباحث نظری به میزان ۱۰ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در تکالیف یادگیری پیش‌بینی شده و مشارکت در فعالیت‌ها، ۵ نمره

ارزیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی، ۵ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده بر اساس تکالیف یادگیری در طول ترم، تکالیف عملکردی و آزمون پایان ترم انجام می‌شود. مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامد های یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس «اصول توانبخشی»

۱. معرفی درس و منطق آن

توانخشی فرایند هدفمندی است که افراد معلول را قادر می‌سازد درحد توان از توانمنـدی هـای خـود بهـره برند.بـه ایـن ترتیـب توانبخشی آن ها را به مهارت هایی مجهز می کند که زندگی خود را به کمک آن ها بسازند. امروزه توانبخشی همانند بسیاری از پدیده های جهان، دستخوش تحولات عظیمی شده است و در این میان مفاهیم توانبخشی از این تغییرات بی بهره نمانده اند بـه گونه ای که حرکت از توجه به نقص و ناتوانی به عنوان پیامد بیماری، به سمت عملکرد به عنوان مولفه ای از وضـعیت سـلامت فرد مطرح است.طبیعی است اطلاع معلم از این مفاهیم، علاوه بر افزایش آگاهی خود، هدایت صحیح را امکان پذیر می نماید.

<table dir="rtl">
<tr><td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: نظری
-تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۴۸ ساعت
پیشنیاز: -</td><td colspan="4">نام درس: اصول توانبخشی</td></tr>
<tr><td colspan="4" rowspan="2">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
ضمن آشنایی با توانبخشی و رشته های آن، با حیطه های توانبخشی نیز آشنایی کامل پیدا می کند. از جدیدترین تعاریف معلولیت، نقص، ناتوانی و واژه های رایج در علم توانبخشی مطلع می گردد.مهمتر اینکه از اهداف کارکردی متخصصین رشته های توانبخشی آگاهی خواهد یافت.
اطلاعات ذکر شده این امکان را به معلم خواهد داد که اطلاعات صحیحی به والدین ارایه نماید و ارجاع درست و به موقعی نیز داشته باشد.</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:
Pk&Ck کد۱-
۱& ۲-۱&۱-
۲&۲-۲ &۳ -۲</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td>شـــــناخت توانبخشی و ویژگـــی حیطه هـا</td><td>شناخت نسبت به کلیات توان‌بخشی از جمله تعریف و اهداف مدنظر است.</td><td>آشنایی با تعاریف مفاهیم مرتبط با توانبخشی و مدل‌های توانبخشی در این سطح مدنظر است</td><td>آشنایی با حیطه‌های توانبخشی و ویژگی‌های آن‌ها مورد تاکید قرار می گیرند.</td></tr>
</table>

	ی آن			
	شناخت رشته‌های توان‌بخشی	آشنایی نسبت به رشته‌های توانبخشی را امکان‌پذیر می‌نماید.	آشنایی با رشته‌های مرتبط با توانبخشی که عضو تیم توانبخشی هستند را امکان‌پذیر می‌نماید.	در این سطح شناخت الگوهای ارایهٔ خدمات توانبخشی مد نظر است.
	آشنایی با روند توانبخشی در ایران و حقوق معلولین	آشنایی با سازمان‌ها و مراکز متولی ارایهٔ خدمات توانبخشی در ایران مد نظر است.	اطلاع از حقوق بین‌المللی معلولین امکان‌پذیر می‌شود.	از حقوق معلولین در ایران اطلاع کسب می‌نمایند.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: کلیات

- تعریف توانبخشی
- سیرتحول دیدگاههای توانبخشی
- ریشه تاریخی توانبخشی
- اهداف توانبخشی
- مدل‌های توانبخشی
- سیستم های طبقه بندی ***ICIDH&ICF***

فصل ۲:حیطه های توانبخشی

- حیطه روانی
- حیطه اجتماعی
- حیطه آموزشی
- حیطه حرفه ای
- حیطه پزشکی
- حیطه قلبی
- سالمندی

فصل۳:رشته های توانبخشی

- فیزیوتراپی
- کاردرمانی
- گفتاردرمانی
- بینایی سنجی
- شنوایی شناسی
- اعضاء مصنوعی
- پرستاری توانبخشی
- توانبخشی و طب فیزیکی
- مددکار اجتماعی
- روان شناسی

فصل ۴: الگوهای ارایه خدمات توانبخشی

- متمرکز
- نیمه متمرکز
- مبتنی بر جامعه

فصل ۵: توانبخشی در ایران

- ارایه خدمات توانبخشی در سازمانهای مختلف

فصل ۶ : حقوق معلولین

- ویژگی های کنوانسیون حقوق معلولین

- حقوق معلولین در ایران
- نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی
- قانون جامع حمایت از حقوق معلولین

منابع آموزشی

۱- اصول توانبخشی، دانشگاه پیام نور(اصلی)

۲- مبانی توانبخشی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.(جهت مطالعه بیشتر)

۳- مقدمه ای بر اصول توانبخشی معلولان. انتشارات رشد.(جهت مطالعه بیشتر

سرفصل درس «روش تدریس هنر دانش آموزان با نیازهای ویژه »

- معرفی درس و منطق آن

مهمترین هدف آموزش و پرورش شناخت استعدادهای دانش‌آموزان، شکوفا نمودن آن‌ها و ایجاد مهارت کافی در ابعاد مختلف رشد می‌باشد. فهالیت‌های هنری خلاقیت را پرورش می‌دهند. دانش‌آموزان از طریق فعالیت‌های هنری، تخیل، حل مشکلات، تفکر مستقل و تصمیم‌گیری را تجربه می‌کنند.

یکی از راه‌هایی که سبب می‌شود کودکان و نوجوانان هنرهای زیبا را درک کنند و از آن لذت ببرند " کار عملی " است، حداقل نیمی از آموزش هنر باید به فعالیت‌های عملی، خلق و اجرا اختصاص یابد. مانند نقاشی، طراحی، مجسمه‌سازی، شعر، داستان، فیلم، عکس و ...

تمرین عملی روشی برای درک است . از این راه است که کودکان می‌آموزند که چگونه خودشان را بیان کنند.

هنر به عنوان صمیمانه‌ترین زبان احساسات محسوب می‌شود. زبان هنراصیل ترین، خالص ترین و رساترین زبانهاست که به کمک آن می‌توان افراد جامعه را به سوی پیشرفت و تعالی سوق داد. بنابراین به اقتضای وسعت و جنبه‌های متفاوت هنر باید از آن استفاده شود تا ارزش واقعی آن آشکار گردد.

مشخصات درس:	**نام درس: روش تدریس هنر دانش آموزان با نیازهای ویژه (استثنایی)**
نوع درس: نظری- کارگاهی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۶+۴۸ ساعت پیشنیاز: اصول و روش‌های تدریس، روانشناسی عمومی ، روانشناسی رشد،	**اهداف / پیامد یادگیری : در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** - با فلسفه و ضرورت درس هنر در آموزش و پرورش دانش آموزان با نیازهای ویژه (استثنایی) آشنا شود. - با تدوین اهداف، روش تدریس و شیوه ارزشیابی برنامه درسی هنر آشنا شود. - با چگونگی اجرا و به‌کارگیری هریک از فعالیت‌های هنری در آموزش و پرورش استثنایی آشنا شود. - متناسب با توانایی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در هریک از موضوعات هنری ، فعالیت‌های یادگیری را طراحی نماید.

شایستگی اساسی:	راهبردها و روش‌ها در آموزش و پرورش و توان‌بخشی اختلالات گفتار و زبان، اختلالات یادگیری	- متناسب با قدرت خلاقیت و تخیل دانش‌آموزان ، توانایی‌ها و قابلیت‌های فردی هریک از آنان را پرورش دهد. - توانایی بهره‌گیری از روش‌های فعال یادگیری در آموزش فعالیت‌های مختلف هنری را کسب نماید.		
	ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	اهداف ،اهمیت و ضرورت درس هنر در آموزش و پرورش استثنایی	با اهداف، اهمیت و ضرورت این درس آشنا شود	با توجه به اهداف این درس حداقل یک موقعیت یادگیری را طراحی کند.	نتایج طرح اجرا شده را ارزیابی کرده و تحلیل نماید.
	رویکردهای تربیتی هنر	با رویکردهای تربیتی هنر آشنا شود.	با توجه به رویکردهای تربیتی هنر حداقل سه فرصت یادگیری را طراحی نماید.	طرح‌های تهیه شده در سطح دو را اجرا نموده و سپس ارزیابی و تحلیل نماید و گزارش آن را به کلاس ارائه نماید.
	تقویت و هماهنگی حواس از طریق فعالیت های هنری	طراحی وتدوین فرصت یادگیری برای دانش-آموزان با توجه به توانایی‌ها و تفاوت‌های فردی آنان	اجرای طرح‌های تهیه شده در بین گروه‌های مختلف دانش‌آموزان با نیازهای ویژه (در موقعیت کلاس درس)	ارزشیابی و تحلیل فعالیت‌های هنری انجام شده توسط دانش‌آموزان و ارائه گزارش به کلاس

۲- فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

- تعاریف هنر
- نقش آموزش هنر در شخصیت فردی و اجتماعی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه
- نقش آموزش هنر در پرورش حس زیبایی‌شناسی
- پرورش قدرت تخیل و ذهنیت فردی دانش‌آموزان
- تقویت و هماهنگی حواس از طریق فعالیت‌های هنری
- نقش تربیت هنری در یادگیری و آموزش سایر موضوعات درسی

- نقش خانواده و مدرسه در آموزش هنر
- ضرورت توجه به تفاوت‌های فردی در آموزش هنر

تکلیف یادگیری:

با مطالعه منابع معتبردر خصوص عناوین این فصل مقاله ای را تهیه نموده و به کلاس ارائه نماید.

فصل دوم : رویکردهای تربیتی هنر

- رویکرد کودک محوری
- رویکرد تلفیق رشته‌های هنری
- رویکرد پرورش خلاقیت
- رویکرد یادگیری مشارکتی– کاوشگری

تکلیف یادگیری:

با توجه به ویژگی‌های کودکان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در خصوص رویکردها مطالعه نموده و با طراحی یک موقعیت یادگیری در سطح کلاس و مدرسه موضوع را مورد نقد و بررسی قرار دهد.

فصل سوم: طراحی، نمایش، موسیقی

- شناخت خط، رنگ، فضا
- اصول طرح‌ریزی (تعادل، تاکید، پیوستگی،کمپوزیسیون ، پرسپکتیو)
- آشنایی با ابزار طراحی
- نمایش خلاق
- تئاتر عروسکی
- روش ایفای نقش در کلاس
- قصه‌گویی
- بازی‌های نمایش، فن بیان
- اصوات مطبوع در طبیعت
- تقلید صداهای مطبوع
- خواندن سرود
- ریتم و ملودی

تکلیف عملکردی:

یک موقعیت یادگیری را فراهم نموده و با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و شرایط آنان یکی از موضوعات این فصل را اجرا و ارزیابی نموده و نتیجه را به کلاس گزارش نماید.

فصل چهارم: ترسیم، تصویرسازی، چاپ

- ترسیم آزاد اشیاء طبیعی
- نقاشی تخیلی
- نقاشی از تجربه‌ها
- تکمیل و رنگ‌آمیزی نقاشی ناقص
- مونتاژ پاره‌های کاغذ
-کلاژ تصاویر روزنامه‌ای
- تابلوهای پارچه‌ای
-طرح‌های رویایی با استفاده از مواد مختلف
-کارت تبریک چاپی
- چاپ با لوازم آشپزخانه
- چاپ با کاغذ مرطوب
- چاپ‌های شمعی
-چاپ‌های نخی
- چاپ‌های پلیمر

تکلیف عملکردی:

یک موقعیت یادگیری را فراهم نموده و با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه وابزار و وسایل ویژه هریک از گروه-های استثنایی یکی از موضوعات این فصل را اجرا و ارزیابی نموده و نتیجه را به کلاس گزارش نماید.

فصل پنجم: مدل سازی ، هنرهای تجسمی

- خمیر بازی
- گل بازی
- مدل های کاغذی ومقوایی
- مدل های سیمی
- مدل های چوبی
- سفالگری
- پولک دوزی،سرمه دوزی،ترمه دوزی
- خاتم کاری
- معرق
- منبت

تکلیف عملکردی:

یک موقعیت یادگیری را فراهم نموده و با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه وابزار و وسایل ویژه هریک از گروه-های استثنایی یکی از موضوعات این فصل را اجرا و ارزیابی نموده و نتیجه را به کلاس گزارش نماید.

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

با آموزش و تدریس مباحث نظری این درس توسط استاد مربوطه و مطالعه و پژوهش دانشجویان درخصوص مباحث نظری و مشارکت آنان این واحد درسی ارائه و سپس در خصوص فعالیت‌های عملی، دانشجویان با تهیه و تدوین طرح‌های خود و اجرا در موقعیت‌های واقعی یادگیری اقدام نموده و گزارش‌های تهیه شده خود را ارائه خواهند کرد.

۴-منابع آموزشی:

منبع اصلی (۱):

منبع اصلی (۲): محمود مهر محمدی، چیستی، چرایی، چگونگی آموزش هنر، انتشارات مدرسه،۱۳۸۳.

منبع فرعی:

۵-راهبردهای ارزشیابی یادگیری:

ارزشیابی پایانی:آزمون پایانی ۵ نمره

ارزشیابی فرآیند: عملکرد دانشجو در فعالیت های یادگیری پیش بینی شده و مشارکت در فعالیت ها ۵ نمره

ارزشیابی پوشه کار: مجموعه تکالیف عملکردی ۱۰ نمره

ارزشیابی از یادگیرنده براساس تکالیف یادگیری در طول ترم،تکالیف عملکردی وآزمون پایان ترم انجام میشود مبنای ارزیابی تکالیف (یادگیری و عملکردی) ملاک ها و سطوح پیامدهای یادگیری تعیین شده است.

سرفصل درس « فلسفه معلمی در آموزش کودکان استثنایی »

۱. معرفی درس و منطق آن

آگاهی معلم جغرافیا از چیستی معلمی و چرایی معلمی‌کردن، زمینه لازم برای احساس تعهد و تلاش برای توسعه توان شخصی را فراهم می‌کند. این آگاهی در فرایند تربیت معلم می‌تواند به دانشجومعلم جغرافیا کمک کند تا از سویی به ادراک ارتباطات درونی برنامه‌های درسی رشته جغرافیا دست یابد و از سوی دیگر فهمی از نواقص آموزش معلمان آینده در فرایندهای جاری تربیت معلم به دست آورد؛ که چنین شناخت‌هایی او را برای فهم عمیق‌تر موضوعات برنامه‌های درسی و ترمیم و تکمیل آموزش‌های رسمی، هدایت‌گر خواهد بود. همچنین، این نوع شناخت می‌تواند زمینه‌ای مناسب برای خودارزیابی جهت ایفای نقش حرفه‌ای در شغل معلمی ایجاد کند و دانشجومعلم را برای ورود آگاهانه‌تر به عرصه اشتغال مدد رساند. فلسفه معلمی در واقع تشریح شغل و حرفه معلمی به عنوان یک مسئولیت سازمانی و یک تعهد اجتماعی است. در این درس دانشجومعلم هم بر رسالت‌های حرفه معلمی آگاهی می‌یابد و هم از وضعیت اجتماعی شغل معلمی باخبر می‌شود. چنین سطحی از درک پدیده معلمی، انتخاب آگاهانه‌تر شغل آینده را نیز درپی خواهد داشت.

مشخصات درس	نام درس: **فلسفه معلمی**

<table dir="rtl">
<tr>
<td rowspan="2">نوع درس: عملی
تعداد واحد: ۱
زمان درس: ۳۲ ساعت
پیشنیاز: ندارد
نحوه آموزش: انفرادی (و با حضور معلمان سرآمد دارای تجربه خاص)</td>
<td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:
تبیینی مدلل از «معلمی‌کردن» و توجیهاتی منطقی برای ورود به این حرفه و شغل ارائه کند. همچنین، تصویری قابل دفاع از آینده شغلی و حرفه‌ای معلمی‌کردن دارد و به استناد آن می‌تواند برخی از نیازهای اساسی یادگیری کنونی خود را اعلام کند. در این درس، دانشجومعلمان جغرافیا با منابع مربوط به تجربه‌های معلمی گذشتگان آشنا می‌شوند و خود بارقه‌هایی از علاقه به تدوین تجارب خود را نشان می‌دهند.</td>
</tr>
<tr>
<td>ملاک‌ها</td>
<td>سطح ۱</td>
<td>سطح ۲</td>
<td>سطح ۳</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="3">شایستگی اساسی:
PK کد ۲-۱، ۲-۲& ۲-۳
PCK کد ۳-۱، ۳-۲، ۳-۳ & ۳-۴</td>
<td>- شناخت حرفه و شغل معلمی</td>
<td>توانسته است به بیان مجدد آنچه در درس مطرح شده یا در منابع آمده، اقدام کند.</td>
<td>به تبیینی از معلمی‌کردن در سطح شغل سازمانی دست یافته که دارای توجیهات، شواهد و استدلال است و می‌تواند مقبول قلمداد شود.</td>
<td>برای ورود به معلمی به عنوان حرفه سازمانی و تعهد اجتماعی دلایل و توجیهات ویژه شناسایی و ارائه کرده و ضمن قضاوت در باره توان خود و نیازهای آموزشی معلمی‌کردن، از تجارب دیگران و منابع دیگر بهره گرفته است.</td>
</tr>
<tr>
<td>ارزیابی خود و ارزیابی آموزش‌ها برای کسب آمادگی معلمی</td>
<td>توانسته است به شکلی سطحی به قضاوت و انتخاب اقدام کند.</td>
<td>بر اساس موقعیت‌های عمومی عمل معلمان و به استناد وضعیت معلم در سازمان آموزش و پرورش و متغییرهای عام زندگی اجتماعی توانسته است تبیینی برای معلمی کردن به عنوان یک شغل فراهم کند.</td>
<td>توانسته خود را در نقش معلم حرفه‌ای دارای شغل سازمانی و تعهد اجتماعی متصور شود و بر آن اساس نیازهای حرفه‌ای موقعیت‌های واقعی را شناسایی و در باره توان خود براب ایفای نقش حرفه‌ای قضاوتی مدلل کند که از عمق و پوشش مناسبی برخوردار است.</td>
</tr>
<tr>
<td>انجام تکالیف</td>
<td>پاسخ‌هایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.</td>
<td>در پاسخ‌های ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه خود و دیگری دیده</td>
<td>پاسخ‌های ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.</td>
</tr>
</table>

			می‌شود.	

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط،معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تشریح معلمی‌کردن	شرح معلمی کردن در شرایط امروز ایران و گستره مفهومی «معلم» برای معرفی شغل و حرفه. **تکلیف ۱:** همه دانشجومعلمان موظفند به بررسی مقایسه‌ای «معلمی‌کردن» در نهادهای مختلف جامعه اقدام و نتیجه را در جلسه آینده به کلاس ارائه کنند.
سوم	تشریح معلمی‌کردن به عنوان شغل سازمانی	تشریح و تبیین معلمی کردن و منطق آن بر اساس مقررات سازمانی: وضعیت کنونی وظایف و اختیارات معلم و سوابق تحولی آن.
چهارم	تشریح معلمی‌کردن به عنوان تعهد اجتماعی	تشریح و تبیین معلمی کردن و منطق آن بر اساس واقعیات و ضروریات حیات اجتماعی: وضعیت کنونی نقش‌های اجتماعی معلم و تحولات آن در ایران. **تکلیف ۲**: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می-کنند.
پنجم	سابقه معلمی‌کردن در کشورهای غربی	تشریح نقش‌ها و اقدامات و اخلاق معلمی و جایگاه اجتماعی معلمان. **تکلیف ۲**: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می-کنند.
ششم	سابقه معلمی‌کردن در کشورهای شرقی	تشریح نقش‌ها و اقدامات و اخلاق معلمی و جایگاه اجتماعی معلمان. **تکلیف ۳**: دانشجویان به شناسایی یک فیلم معرف نقش معلم در جامعه اقدام می-کنند.
هفتم	منطق معلمی در جغرافیا	تشریح نقش‌های مدرسه‌ای، اجتماعی، فرهنگی، مشاوره‌ای و ... معلمان در رشته جغرافیا و چگونگی ایفای آن نقش‌ها در مدارس ایران: از واقعیت تا آرمان

		فعالیت خاص: معرفی درس پروژه پایانی دوره و تشریح چگونگی ساماندهی تجربه‌های کسب شده دوره تحصیلی برای تنظیم آن پروژه.
هشتم	استاتید و معلمان سرآمد: ۱	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن. **تکلیف ۴:** دانشجو معلم باید آموزه عمل سه تن از معلمان سرآمد را در ارتباط با معلمی کردن خود تشریح نماید و گزارش مکتوب را به مدرس ارائه کند.
نهم	استاتید و معلمان سرآمد (گذشته) در حوزه: جغرافیا ۲	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن.
دهم	اساتید و معلمان سرآمد (گذشته) حوزه: جغرافیا ۳	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن.
یازدهم	اساتید و معلمان سرآمد (گذشته) حوزه: جغرافیا۴	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن.
دوازدهم	اساتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه جغرافیا: ۵	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن.
سیزدهم	اساتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه جغرافیا: ۶	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن.
چهاردهم	اساتید و معلمان سرآمد (کنونی) حوزه جغرافیا: ۷	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن.
پانزدهم	نظرسنجی و بررسی مقایسه ای عمل اساتید و معلمان سرآمد توسط دانشجومعلمان جغرافیا: ۸	سوابق شخصی، تحصیلات، مدت خدمت، محل خدمت، شرایط کسب تجربه، روش‌ها و الگوهای عمل، نوآوری، تجربه و دستاوردهای خاص معلمی‌کردن.
شانزدهم	بررسی‌های مقایسه‌ای عمل اساتید و معلمان سرآمد توسط استاد	بررسی عمل معلمی معلمان سرآمد و مقایسه آنان برای تشریح آنچه توفیق آنان را سبب شده و آموزه‌های آن برای معلمان آینده.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر و البته با مشارکت همه‌جانبه دانشجومعلمان انجام می‌شود. آموزشگر در بخشی از درس بر بنیاد گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از موضوعات اقدام می‌کند و بخشی دیگر از درس با شناسایی و دعوت از معلمان سرآمد کنونی، فرصت آشنایی دانشجومعلمان و معلمان سرآمد را فراهم می‌کند و فرصت گفتگوی آنان را ایجاد و آن را مدیریت می‌کند. به تشخیص آموزشگر و با اتخاذ تدابیر هدایتی، واگذاری معرفی معلمان سرآمد گذشته می‌تواند به دانشجومعلمان واگذار شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود با درخواست تعیین وقت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به صورت سازمان یافته ارائه نظر کنند. درعین‌حال، در جلسات درس ممکن است پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌تواند به صورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همه یا برخی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب تا سال ۱۳۹۸ الزامی نیست؛ اما آموزشگر تلاش خواهد کرد منابع مفید را شناسایی و معرفی کند. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشی برای مدت مقرر، در همان رشته بلامانع است.
- همه آموزشگران موظفند منابع و مستنداتی از «معلمان سرآمد» به دانشجومعلمان معرفی نمایند و نشانی سایت‌های مفید برای دریافت اطلاعات را ارائه کنند. همچنین، آموزشگر این درس موظف است به جستجوی اجتماعات تخصصی معلمان مخصوصا در فضای مجازی اقدام کند و موارد مفید را به دانشجویان معرفی و آنان را برای مشارکت، تشویق کند.

آموزشگران این درس از سال ۱۳۹۴ به بعد موظف‌اند تمامی دانشجومعلمان را برای عضویت در «تالار گفتگوی معلمان آینده» در پورتال دانشگاه هدایت کنند و خود نیز در آن مشارکت نمایند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس فلسفه معلمی در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از گفتارهای درس، گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.
ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی، به اصلاح آن اقدام کنند.
سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:
ـ پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۵۰ درصد امتیاز
ـ آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

موارد‌ی که توجه به آن در این درس مهم است:

- آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.
- مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
- رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
- رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.
- مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
- ظرافت و زیبائی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.
- در صورت کاهش تعداد جلسات آموزشی در آن نیمسال لازم است که موضوع جلسات ۱۵ و ۱۶ حتما اجرا گردد.
- با توجه به اینکه تعداد زیادی از جلسات در حوزه جغرافیا صورت گرفته و از اساتید و معلمان سرآمد جغرافیا دعوت می شود و یا شناسایی آنها را دربر دارد، بهتر است اجرای درس به عهده استاد گروه جغرافیا باشد.

سرفصل درس «کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش کودکان استثنایی ۱»

۱.معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش ان در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز وشهروندان فردا است. از این‌رو معلمان که وظیفه آماده سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی-یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارآیی آموزش ، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش‌آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

مشخصات درس	نام درس: **کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش کودکان استثنایی ۱**
نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: مهارت های هفتگانه	**اهداف/ پیامدهای یادگیری:** **جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان در ۶ مولفه ۱- درک *ICT* در آموزش ، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی ، ۳- پداگوژی ، ۴- مهارت‌های فاوا ، ۵-سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری[21] به شرح جدول زیر می‌باشد.**

ملاک ها	سطح ۱ (سواد فناوری)	سطح ۲ (تعمیق دانش)	سطح ۳ (تولید دانش)
درک ICT در آموزش	**آگاهی از سیاست‌ها**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش را برای حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از این سیاست‌ها، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، فهرستی از راهکارها و روش‌های عملیاتی ماهرانه را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.
مهارت‌های فاوا	**ابزارهای پایه**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	عملکرد و نحوه کار تعدادی از سخت افزارها و نرم افزارهای پایه، نرم	ضمن اگاهی از عملکرد و نحوه کار سخت افزارها و نرم افزارهای پایه،	فعالیت‌های آموزشی طراحی شده مبتنی بر استفاده از نرم‌افزارها و

[21] سواد فناوری : استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

	افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم افزارهای ارتباطی، نرم افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت را به همتایان خود نمایش دهد.	نرم افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم افزارهای ارتباطی، نرم افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت، سه فعالیت آموزشی مبتنی بر استفاده از آن‌ها را طراحی نماید.	سخت افزارهای کاربردی را در حضور گروه همتا تشریح نموده و با کسب نظرات ارزیابانه‌ی آن‌ها، طراحی خود را اصلاح نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	**دانش پایه**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استانداردِ ارزشیابی، سه روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استانداردِ ارزشیابی، پنج روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استانداردِ ارزشیابی، روش‌ها و راه‌های گوناگونی برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید
پداگوژی	**تلفیق فناوری**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل سه مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، فهرستی از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نماید.
سازمان بندی و مدیریت	**کلاس استاندارد**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای کل کلاس (کلاس در قالب یک گروه بزرگ) به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را گروه‌های کوچک کلاسی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا چندین فعالیت را به صورت فردی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات فراهم شده دسترسی داشته باشند.
یادگیری	**سواد دیجیتال**		

حرفه‌ای معلم	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل پنج منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل ده منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، منابع وب مورد نیاز متعددی را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید و به گروه همتا ارائه دهد.

۲.فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل ۱: درک فاوا در آموزش

شایستگی

آگاهی از سیاست‌ها		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش را برای حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از این سیاست‌ها، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، تعدادی راهکار و روش عملیاتی را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.	با آگاهی از سیاست‌های ملی، فهرستی از راهکارها و روش‌های عملیاتی ماهرانه را برای تطابق و حمایت فعالیت‌های کلاسی رشته خود از سیاست‌های فوق، پیشنهاد نماید.

همسوسازی فعالیت‌های کلاسی مبتنی با فاوا با سیاست‌های ملی نظام آموزشی[۲۲]

- سیاست‌های نظام آموزشی در مورد فاوا
- ویژگی‌های کلیدی فعالیت‌های کلاسی در رشته درسی مربوطه
- چگونگی بکارگیری ویژگی‌های فعالیت‌های کلاسی در جهت اجرای سیاست‌های ملی فاوا

تکالیف یادگیری و عملکردی

دانشجو معلمان:

- در مورد سیاست‌های ملی فاوا بحث نمایند
- در مورد شیوه های متداول فعالیت ها و تمرین‌های کلاسی رشته علمی بحث کلاسی داشته باشند.
- با جستجو در منابع مکتوب و اینترنتی ویژگی‌های فعالیت‌های کلاسی را که بتواند در عمل از سیاست‌های ملی حمایت کند، شناسایی نموده و به صورت دیجیتال در کلاس ارائه و آن‌ها را مورد تحلیل قرار دهد و فهرستی از این فعالیت‌ها را در رشته درسی خود ارائه نماید.

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی

[۲۲] به اسناد بالادستی مراجعه شود.

ابزارهای پایه		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
عملکرد و نحوه کار تعدادی از سخت افزارها و نرم افزارهای پایه، نرم افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم افزارهای ارتباطی، نرم افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت را به همتایان خود نمایش دهد.	ضمن اگاهی از عملکرد و نحوه کار سخت افزارها و نرم افزارهای پایه، نرم افزارهای کاربردی تولیدی، مرورگرهای وب، نرم افزارهای ارتباطی، نرم افزارهای ارائه و برنامه‌های کاربردی مدیریت، سه فعالیت آموزشی مبتنی بر استفاده از آن‌ها را طراحی نماید.	فعالیت‌های آموزشی طراحی شده مبتنی بر استفاده از نرم‌افزارها و سخت افزارهای کاربردی را در حضور گروه همتا تشریح نموده و با کسب نظرات ازریابانه‌ی آن‌ها، طراحی خود را اصلاح نماید.

سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایج

- معرفی سخت‌افزارهای متداول (تشریح و نمایش ضمن معرفی)
- معرفی پردازشگر لغات (تشریح و نمایش مانند: وارد کردن ، ویرایش ، قالب بندی و چاپ) و یادداشت‌برداری[۲۳]
- معرفی نرم‌افزارهای ارائه و دیگر منابع دیجیتال.
- معرفی نرم‌افزارهای گرافیکی و ترسیمی و عملکرد اساسی آن‌ها (یک بسته نرم افزار ترسیم برای ایجاد یک نمایش ترسیمی ساده توسط مدرس در کلاس استفاده گردد.)
- اینترنت و دنیای گسترده وب WWW، مرورگرها و URL و دسترسی به یک وب سایت
- موتورهای جستجو ،کلید واژهای جستجوی و راهبردهای استفاده از آن‌ها و کلید واژهای جستجوی در رشته علمی
- ایمیل و مکاتبات الکترونیکی پایدار باز کردن حساب کاربری[۲۴]
- ذخیره‌سازهای برخط و برون خط[۲۵]

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- عملکرد اساسی انواع سخت افزارها از قبیل رایانه، لپ تاپ، پرینتر، اسکنر، و دستگاه‌های دستی را نمایش داده و در مورد آن‌ها بحث و گفتگو نمایند.
- وظایف اصلی پردازشگر کلمات در کلاس نمایش و توضیح داده شود.
- با استفاده از وان‌نوت از موارد مورد نیاز یادداشت‌برداری نماید.
- نمایش چگونگی بکارگیری پردازشگر کلمات درفرآیند آموزش بکار گرفته و نمایش داده شود.
- تولید سند متنی با استفاده از پردازشگر کلمات که در آن وظایف پردازشگر لغات را برای تولید یک سند نشان دهد.
- به انتخاب و با استفاده از منابع دیجیتال مربوط به رشته خود یک ارائه تهیه و در کلاس اجرا نمایند و بهبود آن توسط گروه همتا مورد ارزیابی قرار گیرد.

---

[۲۳] *Onenote*

[۲۴] صندوق‌های پست الکترونیک برخط (مانند یاهو) و برون خط (آت لوک و تاندر برد)، آشنایی با توانایی‌ها و ابزارهای صندوق پست الکترونیک مانند، تعیین قلم و اندازه، راست، میان و چپ چین نمودن، امضاء، ایجاد زمینه، الصاق فایل، ایجاد گروه، مسدود کردن اسپم یا ایمیل های ناخواسته و... ذخیره نامه‌ها و الصاقیات در پوشه‌های صندوق پست الکترونیک.

[۲۵] *Online and Offline*

- یک نمایش ترسیمی ایجاد نموده و به اشتراک بگذارند.
- با استفاده از یک مرورگر به یک سایت مردمی دسترسی یابند.
- بکارگیری موتور جستجو را نمایش داده ، در مورد کلید واژهای یک جستجوی ساده بحث شود و یک نمونه جستجو انجام و نتایج نشان داده شود نمایش داده شود
- با استفاده از کلید واژگان رشته خود برای موضوع مورد نظر وب سایت‌ها را جستجو نمایند و در مورد راهبردهای انتخاب کلید واژگان مورد استفاده با گروه بحث نمایند
- چگونگی ایجاد و بکارگیری حساب کاربردی ایمیل نمایش داده و یک حساب کاربری ایمیل ایجاد و تعدادی پیغام های ایمیلی را به همتایان خود در کلاس ارسال نمایند.
- سند متنی ایجاد شده در فعالیت قبلی را به صورت برخط و برون خط در ذخیره سازهای مربوطه ذخیره نماید.

سخت افزارها، نرم‌افزارهای و سیستم‌عامل‌های آموزشی

- معرفی سخت افزارهای آموزشی و سخت افزارهای خاص رشته
- معرفی نرم افزارهای آموزش، تمرین و تکلیف ، نمایش عملکرد مخصوص رشته درسی و تشریح اهداف در راستای کسب دانش توسط دانش‌آموزان از موضوعات درسی
- معرفی چند نمونه سیستم عامل متن باز[۲۶] آموزشی (در صورت وجود در رشته مورد نظر معرفی گردد)[۲۷]

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- کار با سخت افزارهای آموزشی و سخت افزارهای خاص رشته را نمایش دهند و در مورد قابلیت‌های آن در کلاس بحث نمایند.
- از طریق جستجو در اینترنت سخت افزارهای آموزشی جدیدی را شناسایی و به کلاس معرفی نمایند.
- بسته‌های متنوعی از نرم افزارهای آموزش، تمرین و تکلیف در رشته مربوطه را شناسایی و در کلاس معرفی و نحوه کار را نمایش دهند.
- توضیح و بحث کلاسی در مورد چگونگی کاربرد نرم افزارها برای یک موضوع خاص دانشی توضیح داده شده و در کلاس بحث شود.
- بسته‌های نرم افزاری رشته و تشریح چگونگی استفاده در جهت کسب دانش در رشته و موضوع خاص مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند و مورد قضاوت قرار گیرند.
- یک نمونه سیستم عامل آموزشی متناسب با رشته درس خود را در کلاس معرفی، نصب و ویژگی‌های آن نمایش داده شود.

کاربرد نرم‌افزارهای آموزشی در برنامه درسی

- تعیین جایگاه بسته‌های نرم افزاری آموزشی و منابع مبتنی بر فاوا در برنامه درسی رشته، (ارزیابی صحت و قرار گیری آن‌ها مطابق با استانداردهای برنامه درسی و تطابق با نیازهای خاص و ویژه‌ی دانش‌آموزان)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان :

- با جستجو در وب سایت‌ها و کاتالوگ‌ها، نرم افزارهای مناسب برای تهیه LO[۲۸] های رشته خود را شناسایی نموده
- در مورد انطباق استانداردهای برنامه درسی با نرم افزارهای آموزشی رشته مورد نظر بحث نمایند.

---

[۲۶] *Open source*

[۲۷] به عنوان نمونه در آموزش ابتدایی : Edubuntu، UKnow۴Kids، OLPC، Qimo ۴ Kids، Uberstudent، EduOpenSuse-، Guadalinux-Edu، Fedora Education Spin، Debian-Edu، Ubermix، Sugar، DoudouLinux

[۲۸] *Learning Object*

- بسته های نرم‌افزاری از نظر صحت مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند.
- چگونگی ورود نرم‌افزارها و بسته‌های آموزش الکترونیکی در برنامه درسی را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.
- معیارهای مناسبی برای تجزیه و تحلیل و ارزیابی نرم‌افزارهای آموزشی ارائه دهند.

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی

سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
دانش پایه		
با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استانداردِ ارزشیابی، حداقل سه روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استانداردِ ارزشیابی، پنج روش برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید	با آگاهی در مورد استانداردهای برنامه درسی رشته درسی خود و راهبردهای استانداردِ ارزشیابی، روش‌ها و راه‌های گوناگون و متنوعی برای تلفیق فاوا در برنامه درسی رشته خود را ارائه نماید

متناسب سازی نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی با استانداردهای برنامه درسی رشته مربوطه

- استانداردهای برنامه‌های درسی رشته علمی مربوطه
- چگونگی تطابق استانداردها با بسته‌های نرم‌افزاری و برنامه‌های کاربردی ویژه‌ی آن رشته (حمایت استانداردها توسط برنامه‌های کاربردی)
- راهبردها و روش‌های تلفیق فاوا (نرم افزارها و برنامه‌های کاربردی) در برنامه درسی رشته مربوطه

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- تعدای از بسته‌های نرم افزاری ویژه رشته درسی خود را انتخاب نموده و استانداردهای برنامه درسی رشته علمی را که با این بسته نرم‌افزاری مطابقت دارد، را شناسایی نموده
- راهبردهایی را برای تلفیق بسته‌های نرم‌افزاری متفاوت در برنامه درسی مربوطه ارائه دهد.
- در مورد چگونگی و معیارهای حمایت این استانداردها توسط برنامه‌های کاربردی در کلاس بحث نمایند.

فصل ۴ : پداگوژی[۲۹]

شایستگی

سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
تلفیق فناوری		
با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل سه مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، حداقل ۵ مورد از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص پیشنهاد نماید.	با آگاهی در مورد اینکه کجا، باچه کسانی، چه زمانی (چه زمانی نه) و چگونه می‌تواند فاوا را برای فعالیت های کلاسی و ارائه های خود بکار گیرد، فهرستی از این موارد را در موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نماید.

فاوا در آموزش

[۲۹] پیش نیاز این بخش آگاهی از راهبردهای یاددهی-یادگیری است

- مروری بر رویکردهای یادگیری چهره به چهره، برخط و ترکیبی و موارد کاربرد در رشته درسی
- فاوا و بهبود و تکمیل راهبردهای یاددهی– یادگیری در رشته درسی[30]
- متناسب‌سازی فعالیت‌های فاوا با طرح درس (برای توسعه و بهبود یادگیری دانش موضوع درسی)
- پشتیبانی از آموزش با نرم افزارهای ارائه و منابع دیجیتال

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد مزایا و محدودیت‌های رویکردهای یادگیری چهره به چهره و برخط در کلاس بحث شود و نتایج بدست آمده با رویکرد ترکیبی مقایسه گردد.
- یک نمونه فعالیت که در آن‌ها کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات فرآیند تدریس در کلاس‌های درس را تکمیل می‌نماید، طراحی نموده و در کلاس درس اجرا نموده و توسط گروه همتایان ارزیابی گردد.
- یک نمونه طرح درس ترکیبی که نرم افزارهای آموزشی، تمرین و تکلیف در آن جای داده شده باشد و یک نمونه طرح درس برخط، طراحی گردد و موارد کاربرد هر کدام در کلاس توضیح داده شود.
- طرح درس‌های مربوطه را بین گروه همتایان به اشتراک گذاشته و پیشنهادات ارائه شده جهت بهبودآن طراحی را دریافت و اعمال نمایند.
- طرح درس بهبود یافته با استفاده از نرم افزارهای ارائه را در کلاس ارائه دهند.
- چگونگی بکارگیری نرم افزارهای ارائه و سایر رسانه های دیجیتال در پشتیبانی از روش سخنرانی نمایش دهند.
- نمونه‌های متنوعی از ارائه‌های آموزشی تقویت شده با فاوا را برای موقعیت‌های یادگیری خاص تهیه نمایند.

فصل ۵: سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

کلاس استاندارد		
سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای کل کلاس (کلاس در قالب یک گروه بزرگ) به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا یک فعالیت را برای گروه‌های کوچک کلاسی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.	با استفاده از فاوا چندین فعالیت‌های را به صورت فردی به گونه‌ای سازمان بندی نماید که همه دانش‌آموزان به طور عادلانه به تجهیزات و امکانات فراهم شده، دسترسی داشته باشند.

مدیریت فاوا در کلاس درس

- تلفیق آزمایشگاه رایانه در فعالیت‌های مدوام یادگیری و روش‌های مختلف آزمایشگاه رایانه (برای تکمیل آموزش‌های کلاسی متناسب با رشته درسی)
- چگونگی مدیریت منابع مکمل فاوا (به صورت فردی و یا گروه‌های کوچک دانش آموزی در کلاس درس بدون ایجاد اختلال در سایر فعالیت‌های کلاسی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- نمونه هایی از روش‌های مختلف آزمایشگاه رایانه (یا مجموعه‌ای از لپ تاپ های کلاسی) که می‌توانند برای تکمیل آموزش کلاسی مورد استفاده قرار گیرند، طراحی نموده و در مورد آن‌ها بحث نماید و طرح درس‌هایی که شامل استفاده از فعالیت‌های آزمایشگاه رایانه است را

[30] توضیحات مدرس در مورد این‌که چگونه بکارگیری فاوا و انواع خاص نرم افزار می‌تواند به معلمان کمک نماید یادگیری دانش رشته درسی در دانش‌آموزان را بهبود دهند..

طراحی نمایند.

- مثال‌هایی از روش‌های متنوع که منابع فاوای محدود کلاسی می‌توانند به صورت فردی، دو نفری یا گروهی برای تکمیل فرآیند آموزش مورد استفاده قرار گیرند را ارائه و در مورد آن بحث نماید و طرح درس‌هایی را که شامل استفاده از فاوا برای تکمیل فرآیند آموزش کلاسی است، طراحی و تهیه نمایند.

سازمان بندی تجهیزات در کلاس درس

- بررسی قرارگیری و چینش اجتماعی (مناسب و نامناسب) برای بکارگیری فناوری‌های گوناگون (فردی، دو نفره ، گروه‌های کوچک و یا بزرگ متناسب با رشته و سن دانش‌آموزان)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- فناوری‌های نرم افزاری و سخت افزاری گوناگون را شناسایی نموده و در مورد چینش‌های متناسب دانش‌آموزان برای کاربردهای آموزشی (فردی، دو نفره ، گروه های کوچک و گروه‌های بزرگ) در رشته بحث نمایند.

فصل۶: یادگیری حرفه‌ای معلم

شایستگی

سواد دیجیتال		
سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل پنج منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، حداقل ده منبع وب مورد نیاز را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید.	با استفاده از مهارت‌های فناورانه و دانش کافی، منابع وب مورد نیاز متعددی را برای بدست آوردن موضوعات درسی اضافی و دانش پداگوژیکی در جهت یادگیری حرفه‌ای خود شناسایی نموده و فهرستی از آن‌ها تهیه نماید و به گروه همتا ارائه دهد.

توسعه دانش موضوعی و پداگوژی با استفاده از منابع فاوا

- چگونگی افزایش بهره‌وری حرفه‌ای با استفاده از منابع فاوا و ارائه مثال‌هایی در این مورد (بیان چند نمونه اقدام پژوهی یا مقاله و تجربه در این مورد)
- فاوا منبعی برای کسب دانش موضوعی و دانش پداگوژی (ارائه مثال‌هایی در این مورد مانند موضوعات دانشی جدید و تحولات جدید در دانش پداگوژی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- فهرستی از وظایف و کارهای مختلف معلمی که منابع فاوا موجب افزایش راندمان بالاتر آن‌ها می‌شود تهیه نمایند
- چند نمونه از وظایف کلاسی که استفاده از رایانه، لپ تاپ و دستگاه‌های دستی و قابل حمل و نرم افزارهایی مانند پردازشگر لغات، بلاگ‌ها و ویکی‌ها و سایر ابزارهای ارتباطی کمک به افزایش کارایی آن‌ها می‌گردد نمایش دهند.
- در مورد منابع گوناگون فاوا که می‌توانند از آن‌ها برای افزایش دانش موضوعات درسی و دانش پداگوژی استفاده نمایند بحث نمایند.
- اهداف یادگیری حرفه‌ای شخصی خود را شناسایی و تعیین نمایند و طرحی برای استفاده از ابزارهای متنوع فاوا برای نیل به اهداف خود ایجاد نمایند (مانند مرورگرهای وب، فناوری‌های ارتباطی) و طرح را در کلاس به همتایان خود ارائه دهد.

مسائل امنیتی در بکارگیری فاوا و حرفه‌ی معلمی • شناسایی و مدیریت مسائل امنیتی اینترنت شامل: زورگویی‌های سایبری[۳۱]، انجمن های ارتباطی، مسائل حفظ حریم خصوصی و دزدی اطلاعات، ویروس ها، کلاهبرداری، اسپم، کوکی ها، پاپ آپ. حقوق مالکیت معنوی، کپی رایت، محتواهای نامناسب. شهروندی دیجیتال؛ قوانین و مقررات ایمیل. اخلاق. الزامات قانونی. محرمانه بودن اطلاعات شخصی. مسائل مربوط به رمز عبور، به روز رسانی نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی و سیستم‌عامل‌ها
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: – گزارش‌هایی در مورد هر یک از موارد بالا تهیه و در کلاس ارائه و به بحث بگذارند – راهبردها و روش‌هایی برای شناسایی، مدیریت و مقابله با مسائل امنیتی را معرفی و بکارگیری یکی از این راهبردها را به صورت عملی نمایش دهند.
مسائل اخلاقی و قانونی در بکارگیری فاوا و حرفه‌ی معلمی • آشنایی با مسائل قانونی در دسترسی و استفاده از اطلاعات • مروری بر معیارهای اخلاقی در بهره‌گیری از منابع فاوا (سرقت علمی، قانون مالکیت معنوی و فکری، و قانون Copy Right)
تکالیف عملکردی و یادگیری دانشجو معلمان: – با جستجو در اینترنت، شواهدی در مورد پیامدهای عدم رعایت قوانین رایانه‌ای در کلاس ارائه گردد. – در مورد پیامدهای منفی ومثبت رعایت /عدم رعایت اخلاق در استفاده از منابع فاوا توسط معلم بر دانش‌آموزان بحث شود

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشکری+ آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
- و...............

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس

---

[۳۱] cyber bullying *مانند* Ransom wares /

- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، $ADSL^+$ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون Vinu[۳۲]x, Deaf Apps[۳۳] (for chat) را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder , sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:

Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز بهBluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزار های آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم‌افزارهای LMS، CMS، LCMS

۴. منابع آموزشی

۱. مهرمحمدی، محمود و نفیسی، عبدالحسین (۱۳۸۳)، تدوین سیاست های راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.

۲. علی‌آبادی، خدیجه (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور

۳. محمدی داود، احدیان، محمد، رمضانی، عمران (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، آییژ.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

---

[۳۲] ***http://distrowatch.com/table.php?distribution=vinux***

[۳۳] ***https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en*** (نرم افزارهای مخصوص ناشنوایان در گوگل پلی)

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت‌ها صورت می‌گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می‌گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت‌های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می‌توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می‌گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می‌باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه‌ای دانشجو معلم تعیین می‌نماید.

۶. پیوست‌ها

- **شبکه**

شبکه و شبکه سازی

* تعریف شبکه
* دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
* تاریخچه شبکه
* معرفی بزرگترین شبکه
* سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه‌های شبکه
* cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، ***Wi-Fi, Bluetooth, cable***

شبکه‌های اجتماعی

- **سیستم عامل های دانش‌آموزی**

به عنوان نمونه موارد زیر با هایپر لینک مربوطه آورده شده‌اند.

به عنوان نمونه در آموزش ابتدایی :

Edubuntu ،UKnow۴Kids ،OLPC ،Qimo ۴Kids ،Uberstudent ،OpenSuse-Edu ،Guadalinux-Edu ،Fedora Education Spin ،Debian-Edu ،Ubermix ،Sugar ،DoudouLinux

سرفصل درس «کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش کودکان استثنایی ۲»

۱.معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش ان در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز وشهروندان فردا است. از این‌رو معلمان که وظیفه آماده سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی-یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارآیی آموزش ، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش‌آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

مشخصات درس	نام درس: **کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش کودکان استثنایی ۲**
نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی زمان درس: هر واحد ۴۸ پیشنیاز: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ابتدایی ۱	**اهداف/ پیامدهای یادگیری:** جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان در ۶ **مولفه ۱- درک ICT در آموزش ، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی ، ۳- پداگوژی ، ۴- ICT، ۵-سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری[۳۴] به شرح جدول زیر می‌باشد.**

ملاک ها	**سطح ۱ (سواد فناوری)**	**سطح ۲ (تعمیق دانش)**	**سطح ۳ (تولید دانش)**
درک ICT در آموزش	**درک سیاست‌ها**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، **حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی** (مبتنی بر فاوا) **را طراحی نماید.**	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، **حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی و سپس با توجه ارزیابی گروه همتا و خود طراحی مورد نظر را مورد اصلاح قرار دهد.**	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، **چندین فعالیت کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی، اصلاح، و پیاده سازی نماید.**
مهارت‌های فاوا	**ابزارهای پیچیده**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**

[۳۴] سواد فناوری : استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، **یک موقعیت** مسئله محور را طراحی نمایند که در آن با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا از جمله منابع شبکه به دانش آموزان در جهت دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسئله انتخاب شده کمک نماید.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، **یک موقعیت‌های مسئله محور و یک موقعیت پروژه محور** را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی را پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، **موقعیت‌های متنوع مسئله و پروژه محوری** را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	**کاربرد دانش**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، حداقل **یک مسئله پیچیده** در رشته درسی برای دانش‌آموزان طراحی نماید و **راه حل‌های ارائه شده توسط دانش‌آموزان را در پاسخ به این مسئله مورد ارزیابی قرار دهد.**	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، **یک مسئله پیچیده** **در** رشته درسی برای دانش‌آموزان را به گونه‌ای طراحی نماید که **راه حل (های) ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسئله را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.**	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، **مسائل پیچیده‌ای** در رشته درسی را برای دانش‌آموزان به گونه‌ای طراحی نماید که **راه حل‌های ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسائل را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.**
پداگوژی	**حل مسائل پیچیده**		
	سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
	دو تکلیف مسئله محور (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید **و ضمن طرح مسائل در گروه همتا با استفاده از نظرات ارزیابانه آن‌ها، طراحی خود را مورد اصلاح قرار دهد.**	**دو تکلیف مسئله محور** (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نموده و **ضمن اصلاح طرح خود، مراحل پیاده‌سازی طرح را تشریح نماید.**	**چندین تکلیف مسئله محور** (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و **مراحل طراحی، پیاده‌سازی و و ارائه راه حل‌ها توسط دانش‌آموزان در تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی را مورد نظارت و ارزیابی قرار دهد.**
سازمان	**گروه‌های مشارکتی**		

بندی و مدیریت	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس طراحی نمایدکه در آن قادر **به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور** و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت باشد.	**یک محیط یادگیری** انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نمایدکه در آن قادر به **تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور** و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت **و همکاری گروهی** باشد.	**محیط های یادگیری** انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نمایدکه در آن قادر به تلفیق **فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت‌ها و همکاری گروهی** باشد.
یادگیری حرفه‌ای معلم	مدیریت و راهنمایی		
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
	با استفاده از مهارت و دانش لازم **یک پروژه پیچیده** در راستای یادگیری حرفه‌ای را طراحی نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	با استفاده از مهارت و دانش لازم **دو پروژه پیچیده** را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	ب با استفاده از مهارت و دانش لازم **پروژه های پیچیده‌ای** را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.

۲.فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

کاربرد فاوا در رشته علمی ۲

فصل۱: درک فاوا در آموزش

شایستگی

درک سیاست‌ها		
سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی نماید.	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، حداقل ۳ نمونه فعالیت‌هایی کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی و سپس با توجه ارزیابی گروه همتا و خود طراحی مورد نظر را مورد اصلاح قرار دهد.	با داشتن دانش عمیق از سیاست‌های ملی و اولویت های اجتماعی، درجهت حمایت از این سیاست‌ها، چندین فعالیت کلاسی (مبتنی بر فاوا) را طراحی، اصلاح، و پیاده سازی نماید.

درک سیاست‌های آموزشی در باره‌ی فاوا در تدریس

- فرصت ها و موانع در اجرای فعالیت‌های مبتنی بر فاوا
- معرفی نمونه‌هایی از مسائل واقعی به هنگام پیاده سازی فعالیت‌های کلاسی رشته درسی مبتنی بر فاوا در مدرسه
- تجزیه و تحلیل مزایا و معایب روش‌های مختلف برای اجرای اهداف سیاست های فاوا

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- یک نمونه از اسناد مربوط به سیاست‌های فاوا را تجزیه و تحلیل نموده و تاثیرات بالقوه آن را بر یادگیرنده و جنبه‌های متفاوت کار معلمان تعیین کنند
- در مورد اصول بکارگیری فاوا در آموزش و پرورش توضیح داده و این اصول را مورد و تجزیه و تحلیل قرار دهند
- در مورد چگونگی جای دادن این اصول در فرآیند آموزش پیشنهاداتی ارائه گردد
- مسائلی که با اجرای این اصول ایجاد می‌گردد مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و در مورد چگونگی اداره و نظارت بر مسائل راهکارهایی ارائه دهند.

فصل۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی

ابزارهای پیچیده		
سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، یک موقعیت مسئله محور را طراحی نمایند که در آن با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا از جمله منابع شبکه به دانش آموزان در جهت دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسئله انتخاب شده کمک نماید.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، یک موقعیت‌های مسئله محور و یک موقعیت پروژه محور را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی را پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.	ضمن آگاهی در مورد انواع ابزارها و برنامه‌های کاربردی ویژه موضوع درسی خود، موقعیت‌های متنوع مسئله و پروژه محوری را طراحی نمایند که بتوانند در آن‌ها با استفاده‌ی منعطفانه‌ی فاوا (از جمله منابع شبکه در جهت کمک به همکاری دانش‌آموزان، دسترسی به اطلاعات و برقراری ارتباط با کارشناسان خارج از مدرسه برای تجزیه و تحلیل مسائل انتخاب شده) پروژه‌های فردی و گروهی دانش‌آموزی پیاده‌سازی نموده و بر آن‌ها نظارت نماید.

کاربرد فاوا در طراحی و مدیریت یادگیری مشارکتی و پروژه محور دانش‌آموزان

- معرفی بسته‌های نرم افزاری متن باز متناسب با رشته خود و نرم افزارهای تولید محتوا
- ویژگی منابع وب (صحت مطالب و سودمندی منابع وب) مورد استفاده در یادگیری‌های مسئله محور و پروژه محور در رشته علمی.
- آشنایی با انواع وب‌های آموزشی (I، II و معنایی) و ویژگی‌های (مزایا و محدودیت‌های) هر کدام
- طراحی فعالیت‌های مسئله محور و پروژه محور مبتنی بر یکی از انواع وب
- طراحی مواد آموزشی با استفاده از محیط نوشتاری[۳۵] یا ابزار های خاص برخط
- معرفی شبکه یا نرم افزار مناسب برای مدیریت، نظارت، ارزیابی پیشرفت پروژه‌های گوناگون دانش آموزی
- نقش فاوا در ارتباط و همکاری با دانش‌آموزان، همتایان، والدین و جوامع بزرگتر در جهت پرورش یادگیری دانش‌آموزان.
- شبکه و پشتیبانی از همکاری دانش‌آموزان داخل و خارج از کلاس درس
- موتورهای جستجو، پایگاه‌های داده بر خط و ایمیل منابعی برای یافتن افراد و منابع برای پروژهای مشترک

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- جستجو در مورد بسته‌های نرم افزاری آموزشی را به طور عملی نمایش دهند و چگونگی استفاده از این بسته های متنوع نرم افزاری را در

---

[۳۵] ***authoring environment*** مجموعه ابزارهایی برای تولید محتوای دیجیتال یا ساخت نرم افزار

یک موضوع خاص در رشته خود در کلاس نشان دهند.

- در مورد ویژگی‌های هر کدام از منابع آموزشی I ، II و معنایی مزایا و مدودیت‌های آن‌ها برای طراحی فعالیت‌های تعاملی و مشارکتی بحث و گفتگو نمایند.
- یک یا چند فعالیت آموزشی مسئله محور و پروژه محور مبتنی بر یکی از انواع وب را طراحی نمایند و طراحی خود را در کلاس ارائه و با استفاده از نظرات ارزیابانه آن طراحی را اصلاح نمایند.
- در وب سایت‌ها و کاتالوگ ها نرم افزارهای مناسب برای یادگیری مسئله محور و پروژه محور در موضوع زمینه تخصصی خود را جستجو نماید. معیارهای و دستورالعمل های ارزیابی را توسعه داده و انتخاب‌های خود برای موثر بودن در جهت اهداف خاص آموزشی قصد شده توجیه نماید.
- طرز استفاده از محیط نوشتاری یا ابزارهای آن را به نمایش در آورد. به صورت گروهی دانشجویان یک واحد مطالعه در رشته مربوطه را به صورت بر خط طراحی نمایند.
- چگونگی استفاده از نرم افزارهای شبکه‌ای پروژه برای مدیریت، نظارت و ارزیابی پروژه دانش‌آموزی را به نمایش درآورد و داده های پروژه کارهای دانش‌آموزان را در آن وارد کنند.
- در مورد استفاده از محیط‌های ارتباطی و همکاری بر خط توسط معلم برای پشتیبانی از یادگیری دانش‌آموزان بحث شود. دانشجویان در محیط های مذکور یک لاگ را برای خود تهیه نموده، ونتایج چاپی خود را در آن به اشتراک بگذارد و نمونه‌هایی از تعاملات برخط خود را نمایش دهد.
- در مورد مزایای محیط‌های ارتباطی و همکاری برخط که دانش‌آموزان را در انجام پروژه های مشترک کاری و یادگیری پشتیبانی می‌کند بحث نمایند. معلمان یک لاگ را برای خود تهیه نموده، ونتایج چاپی خود را به اشتراک گذاشته و تعاملات برخط دانش آموزان را نمایش دهند.
- در مورد استفاده از موتورهای جستجو، پایگاه‌های داده برخط و ایمیل برای یافتن افراد و منابع برای پروژه‌های مشترک بحث نمایند، جستجوهای خود را در راستای پروژه رشته خود هدایت نمایند، در پروژه مشترک بر خط شرکت و تعامل نمایند، تجربیات خود را در آن جا منعکس نمایند و آن‌ها را با افراد دیگر به اشتراک گذاشته و در مورد آن‌ها بحث نمایند.

فصل۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی

کاربرد دانش		
سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، حداقل یک مسئله پیچیده در رشته درسی برای دانش‌آموزان طراحی نماید و راه حل‌های ارائه شده توسط دانش‌آموزان را در پاسخ به این مسئله مورد ارزیابی قرار دهد.	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، یک مسئله پیچیده در رشته درسی برای دانش‌آموزان را به گونه‌ای طراحی نماید که راه حل (های) ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسئله را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.	ضمن برخورداری از دانش عمیق در مورد موضوع رشته خود و توانایی بکارگیری منعطفانه‌ی آن در موقعیت‌های گوناگون، با استفاده از فاوا، مسائل پیچیده‌ای در رشته درسی را برای دانش‌آموزان به گونه‌ای طراحی نماید که راه حل‌های ارائه شده برای مسائل، درک دانش‌آموزان از مسائل را مورد اندازه‌گیری قرار دهد.

دستیابی به اهداف برنامه‌درسی و ارزشیابی از طریق فاوا

- نقش فاوا در معرفی مفاهیم و فرآیندهای کلیدی رشته درسی
- عملکرد و اهداف بکارگیری بسته‌های نرم افزاری در رشته درسی
- چگونگی افزایش درک دانش‌آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلیدی با بکارگیری بسته‌های مربوطه در محیط‌های داخل و خارج از کلاس

(فاوا در نظریه‌های یادگیری)

- دستورالعمل‌های مبتنی بر فاوا در ارزشیابی برای ارزیابی درک دانش‌آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلید برنامه درسی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجومعلمان

- در بخشی از برنامه درسی داده شده، مفاهیم و فرآیندهایی که می‌توانند بوسیله فاوا آموزش داده شوند انتخاب شود. (فاوا باید منجر به درک عمیقتر از مفاهیم گردد)
- برای متن آموزشی (متناسب با رشته) داده شده، مفاهیم و فرآیندهایی که می‌توانند با فاوا آموزش داده شوند، شناسایی نمایند.
- تعداد متنوعی از بسته‌های نرم افزاری رشته درسی خود را شناسایی و در کلاس به نمایش در آورند.
- در مورد دستیابی به اهداف برنامه درسی و ارزشیابی از طریق فاوا، با یک کارشناس به صورت برخط در کلاس تعامل و گفتگو ترتیب دهند.
- از موزه‌های مرتبط با رشته خود بازدید برخط در کلاس ترتیب دهند.
- برنامه های شبیه ساز مبتنی بر وب را در کلاس اجرا و در خصوص اینکه چگونه این برنامه‌ها می‌توانند درک دانش‌آموزان از مفاهیم کلیدی موضوعات درسی و کاربرد آن‌ها در حل مسائل پیچیده توسعه دهند، بحث و گفتگو نمایند.
- از طریق جستجو در اینترنت در مورد فاوا در یکی از نظریه‌های یادگیری، یک مقاله علمی و پژوهشی شناسایی و در مورد آن در کلاس بحث و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.
- بسته‌های نرم‌افزاری ویژه موضوعات درسی رشته خود را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و توضیح دهند که چگونه این بسته ها مفاهیم و حل مسائل پیچیده در محیط یادگیرنده محور را حمایت می‌کنند.

دستورالعمل‌های استفاده از محصولات فاوا در برنامه درسی

- دستورالعمل‌های دانشی و عملکردی معلمان در استفاده از محصولات فاوا برای افزایش درک دانش آموزان از مفاهیم، مهارت ها و فرآیندهای موضوع کلیدی درسی.

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد ویژگی‌های واکنش دانش‌آموزان در سال‌های مختلف آموزش و کیفیت و ویژگی محصولات فاوا ویژه‌ی سن و موضوع درسی خاص بحث شود.
- دستورالعمل‌هایی که از این ویژگی‌ها تبعیت می کنند و آن‌ها را توسعه و بهبود می‌دهند، ارائه دهند.
- دستورالعمل‌های ارائه شده در کلاس ارزیابی شده و پیشنهاداتی برای بهبود آن‌ها ارائه گردد.
- برای متن آموزشی و اهداف ارزشیابی (متناسب با رشته) داده شده، دستورالعمل‌های مبتنی بر فاوا طراحی کنند.
- برای محصولات فاوا دستورالعمل‌هایی را تهیه نموده و در فرآیند آموزش بکار گیرند. (به عنوان نمونه دستورالعملی برای ارائه گزارش‌های دانش‌آموزی از نتایج آزمایش شیمی)

ارزشیابی مبتنی بر فاوا

- ارزشیابی مبتنی بر فاوا (بر خط و برون خط) و بررسی دیدگاه‌های مربوطه
- ویژگی‌های ارزشیابی های مبتنی بر فاوا
- معرفی ابزارهای ارزشیابی مبتنی بر فاوا
- راهبردهای طراحی آزمون‌های مبتنی بر فاوا

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجومعلمان

- ابزارهای ارزشیابی فاوای در اختیار قرار داده شده، را ازمنظر این که کدامیک برای ارزیابی مهارت‌های سطوح بالاتر (از جمله مهارت‌های حل مسئله، تفکر انتقادی، و ..)و درک بنیادی از مفاهیم کلیدی مناسب هستند مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد.
- برای متن آموزشی و اهداف مهارت ارزشیابی (متناسب با رشته) داده شده، یک ابزار مناسب را شناسایی نمایند.

- برای موضوعی در برنامه درسی دستورالعمل های مبتنی بر فاوا برای ارزشیابی را طراحی نماید که در آن درک دانش آموزان از مفاهیم و فرآیندهای کلیدی برنامه درسی مورد ارزیابی قرار گیرد.
- در مورد دیدگاه‌های حاکم بر ارزشیابی مبتنی بر فاوا (برخط و برون خط) در کلاس بحث کنند و مزایا و محدودیت‌های آن‌ها را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند.
- یک نمونه آزمون برخط و برون خط برای یک موضوع در رشته خود طراحی نموده و آن را در کلاس ارائه نموده تا مورد ارزیابی قرار گیرد و اصلاحات لازم را با توجه به بازخوردها انجام دهند.

فصل۴: پداگوژی

شایستگی

حل مسائل پیچیده		
سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
دو تکلیف مسئله محور (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و ضمن طرح مسائل در گروه همتا با استفاده از نظرات ارزیابانه آن‌ها، طراحی خود را مورد اصلاح قرار دهد.	دو تکلیف مسئله محور (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نموده و ضمن اصلاح طرح خود، مراحل پیاده‌سازی طرح را تشریح نماید.	چندین تکلیف مسئله محور (آموزش دانش‌آموز محور) و پروژه‌ی گروهی دانش آموزی مبتنی بر فاوا را تعریف و طراحی نماید و مراحل طراحی، پیاده‌سازی و و ارائه راه حل‌ها توسط دانش‌آموزان در تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی را مورد نظارت و ارزیابی قرار دهد.

طراحی و پیاده‌سازی فعالیت‌های یادگیری مشارکتی و پروژه محور مبتنی بر فاوا با تمرکز بر مسائل واقعی زندگی

- نقش یادگیری پروژه‌محور مبتنی بر فاوا و ایجاد در توسعه تعاملات اجتماعی و تفکر در دانش‌آموزان از طریق بکارگیری مفاهیم و فرآیندها و مهارت‌های کلیدی در حل مسائل واقعی
- چگونگی طراحی مسائل پیچیده و مسائل زندگی واقعی (که با کمک موضوعات کلیدی درسی قابل حل هستند) در پروژه‌های دانش‌آموزی با استفاده از منابع فاوا
- ویژگی‌های طراحی، واحد طرح درس مشارکتی و پروژه محور مبتنی بر فاوا
- معرفی ابزارهای متن باز و برنامه‌های کاربردی موضوعات ویژه برای فعالیت های کلاسی که قدرت استدلال، گفتگو، مشارکت و حل مسائل پیچیده را در دانش‌آموزان تقویت می‌نماید.
- داستان و بازی‌های دیجیتال و شبیه سازی یکی از روش‌های مناسب برای پیاده‌سازی تکالیف مسئله محور و پروژه‌های گروهی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد چگونگی بکارگیری فاوا و انواع ویژه نرم افزارهایی که می‌تواند درک دانش‌آموزان و بکارگیری علمی دانش رشته مربوطه را حمایت کند بحث نموده
- در یک ارائه کلاسی راه‌هایی که در آن‌ها یادگیری پروژه محور می‌تواند مورد حمایت شود شرح داده شود.
- نمونه‌های مختلفی در این خصوص تولید نموده و پس از ارائه نمونه‌ها در کلاس در باره‌ی آن‌ها در کلاس بحث شود (به عنوان نمونه شناسایی راه‌های حفاظت از سامانه‌های اکولوژی با استفاده از وب و مفاهیم کاربردی)
- از طریق ارتباط و گفتگو برخط کلاسی با کارشناسان مربوطه همکاری نمایند.
- با جستجو در اینترنت برای اهداف یادگیری داده شده، مسائل زندگی واقعی مناسبی انتخاب شود.
- با توجه به مسائل واقعی داده شده، در فرآیند طراحی فعالیت‌های پروژه محور فاوا را در آن تلفیق نمایند.
- برای مسائل واقعی زندگی منتخب، روش‌های مناسب مبتنی بر فاوا برای معرفی آن‌ها به دانش‌آموزان ارائه دهند.

- راهبردهای یاددهی- یادگیری گوناگون را که در فعالیت‌های یادگیری مورد استفاده قرار می گیرند، توصیف نموده و توضیح دهند که فاوا چگونه می‌تواند در آن‌ها تلفیق گردد.
- طراحی و یا شناسایی یک داستان و بازی دیجیتال و یا شبیه‌سازی برای حل مسائل پیچیده و واقعی زندگی و یا فعالیت‌های پروژه محور، ارائه سناریو در کلاس و نقد و ارزیابی آن

فصل۵ : سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

گروه‌های مشارکتی		
سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس طراحی نمایدکه در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت باشد.	یک محیط یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نمایدکه در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت و همکاری گروهی باشد.	محیط های یادگیری انعطاف پذیری را در کلاس درس خلق نمایدکه در آن قادر به تلفیق فعالیت‌های دانش‌آموز محور و بکارگیری منعطفانه فناوری برای حمایت از این فعالیت‌ها و همکاری گروهی باشد.

مدیریت و سازمان‌بندی منابع فیزیکی، انسانی و زمان برای تلفیق فاوا در محیط یادگیری

- سازمان بندی رایانه‌ها یا سایر منابع دیجیتال در کلاس درس (به منظور پشتیبانی و تقویت فعالیت های یادگیری و تعاملات اجتماعی)
- شبکه و شبکه‌سازی (از طریق کابل، Wifi، Blutooth و...) در کلاس درس[۳۶]
- چگونگی مدیریت فعالیت‌های یادگیری پروژه محور دانش آموزان در محیط‌های مبتنی بر فناوری

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- به طور عملی در یک کلاس چینش‌های متفاوت رایانه و سایر منابع دیجیتال را برحسب این که هر کدام‌یک از آن‌ها شرکت و تعاملات دانش‌اموزان را حمایت نموده یا ممانعت‌می‌نماید را بیازمایید. یک نوع چینش را طراحی نموده و در مورد منطق خود برای این طراحی بحث نماید.
- با استفاده از امکانات موجود در کلاس یک آزمایشگاه فاوا در کلاس ایجاد کنند.
- در مورد روش‌های مدیریت فعالیت های کلاسی پروژه محور دانش‌آموزی درضمن انجام یک پرورژه بحث نمایند. درمورد طرح درس خود بر حسب مدیریت کلاسی با تمرکز روی مزایا و معایب چینش‌های گوناگون رایانه و منابع دیجیتال بحث نمایند.

فصل۶: یادگیری حرفه‌ای معلم

شایستگی

مدیریت و راهنمایی		
سطح ۱	**سطح ۲**	**سطح ۳**
با استفاده از مهارت و دانش لازم یک پروژه پیچیده در راستای یادگیری حرفه‌ای را طراحی نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی	با استفاده از مهارت و دانش لازم دو پروژه پیچیده را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به	ب با استفاده از مهارت و دانش لازم پروژه های پیچیده‌ای را در راستای یادگیری حرفه‌ای ایجاد و مدیریت نماید که در آن‌ها همکاری با سایر معلمان، و استفاده از شبکه ها برای دستیابی به

[۳۶] به پیوست مراجعه شود.

اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.	به اطلاعات همکاران و کارشناسان خارج مدنظر قرار گرفته شده باشد.

استفاده از منابع دیجیتال و همکاری برخط برای یادگیری حرفه‌ای

بررسی نقش فاوا در:

- اشتراک منابع برای پشتیبانی از فعالیت‌ها و یادگیری حرفه‌ای
- دسترسی به کارشناسان بیرون از محیط کار و جوامع یادگیری به منظور پشتیبانی از فعالیت‌ها و یادگیری حرفه‌ای خود
- مدیریت، تجزیه تحلیل، تلفیق و ارزیابی اطلاعات به منظورحمایت از یادگیری حرفه‌ای

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد منابع اطلاعاتی برخط گوناگون و استفاده از سایر منابعی که می‌توانند یادگیری حرفه‌ای را حمایت نمایند بحث نمایند.
- جستجوهای بر خط خود را برای مواد آموزشی در جهتی که اهداف یادگیری حرفه‌ای آنان را حمایت می‌کند هدایت نمایند
- نتایج این جستجو را به اشتراک گذاشته و در مورد آن بحث نمایند و برای اجرای ان برنامه ریزی نمایند.
- در مورد منابع گوناگون کارشناسی برخط و جوامعی که می‌تواند یادگری حرفه‌ای را حمایت کنند بحث نمایند. ملزم به انجام تحقیقات برخط خود برای یافتن چنین کارشناسان و جوامعی باشند. با کارشناسان ارتباط برقرار نموده و در این جوامع شرکت نموده و سپس مباحثات و نتایج فعالیت‌های خود در این زمینه را به اشتراک بگذارند.
- در مورد اهمیت توسعه مهارت‌های مدیریت دانش مربوطه در جهت تجزیه و تحلیل منابع بر خط بحث نمایند و آن‌ها در فعالیت‌ها خود تلفیق نمایند و کیفیت آن‌ها را مورد ارزیابی قرار داده. دانشجو معلمان نمونه هایی از فعالیت‌های خود را در این مورد توصیف نموده و به نمایش در آورده و در مورد آن بحث نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی–نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشکری+ آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
- ....

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل

- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، $ADSL^+$ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون Vinu[۳۷]x, Deaf Apps[۳۸] (for chat) را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder , sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:

Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز بهBluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزار های آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم‌افزارهای LMS، CMS، LCMS

۴. منابع آموزشی

هوشمندسازی مدارس راهبرد تحول وزارت آموزش و پرورش در توسعه فاوا.
مهرمحمدی، محمود و نفیسی، عبدالحسین (۱۳۸۳)، تدوین سیاست های راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش.
علی‌آبادی، خدیجه (۱۳۹۰) مقدمات تکنولوژی آموزشی، تهران، انتشارات دانشگاه پیام نور

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت‌ها صورت می‌گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می‌گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت‌های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می‌توانند

---

[۳۷] ***http://distrowatch.com/table.php?distribution=vinux***

[۳۸] ***https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en*** (نرم افزارهای مخصوص ناشنوایان در گوگل پلی)

بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می‌گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می‌باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه‌ای دانشجو معلم تعیین می‌نماید.

۶. پیوست‌ها

- **تولید محتوای الکترونیکی:**

استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی

* آشنایی با استانداردهای SCORM و AICC در تولید محتوای الکترونیکی و آموزش الکترونیکی

تولید محتوای الکترونیکی

رسانه‌های الکترونیکی دیداری

* معرفی پوستر، انواع چارت، اسلایدها، نمودار، .....، کاربرد ، مزایا و محدودیت ها
* فرآیند انتخاب رسانه‌های الکترونیکی دیداری در آموزش
* طراحی پیام‌های آموزشی رسانه‌های الکترونیکی دیداری (نوشته، شکل، عکس، ..)
* تولید رسانه های الکترونیکی دیداری از طریق نرم‌افزارهای power point، publisher، و photo shop

معرفی برخی از محتواها

* LO[۳۹] اشیاء یادگیری،
* کارآموزی مبتنی برشبکه
* خودآموزی، مطالعه راهنمایی شده ناهمزمان
* پیشامدها با هدایت مربی[۴۰] (یادگیری همزمان)
* همکاری گروه کوچک

فرآیند طراحی تولید محتوای یادگیری الکترونیکی :

* طراحی آموزشی واحد (یا موضوع)یادگیری براساس نظریه‌های یادگیری و راهبردهای آموزشی مربوطه
* انتخاب مدل آموزشی مربوطه
* طراحی فرصت های یادگیری
* انتخاب و طراحی فعالیت های یادگیری

فرآیند انتخاب رسانه مناسب با هرفعالیت یادگیری

* طراحی پیام های آموزشی
* تنظیم جدول ارائه محتوای نهایی

معرفی نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی (برخط و برون خط)

* Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
* power point , hyper studio , flash , mu. Builder

- **کلاس هوشمند:**

---

[۳۹] Learning Object
[۴۰] Instructor – led Events

طراحی آموزشی کلاس هوشمند

* طراحی محیط یادگیری الکترونیکی براساس راهبردهای آموزشی مناسب
* طراحی فرصت های یادگیری ، فعالیت های یادگیری و راهبردهای ارزشیابی براساس مدل های نوین آموزشی
* طراحی مدل ارتباطی (ارتباط استاد با شاگرد ، استاد بامحتوا ، محتوا بامحتوا ، گروه با گروه ، کلاس باخارج کلاس و...)کلاس هوشمند براساس نیازها وامکانات (تجهیزات الکترونیکی و..)

اجرای و ارزشیابی آموزشی کلاس هوشمند

* ثبت نام از شاگردان (ازطریق LMS)
* اجرای ارزشیابی ورودی(آزمون رفتار ورودی ، پیش آزمون ، آزمون تشخیصی سبک های شناختی ، نیاز سنجی و...) از طریق LMS وثبت گزارشات آزمون ها
* گروه بندی شاگردان براساس نتایج وگزارشات آزمون ها از طریقLMS
* انتخاب مدل آموزشی ، محتوا وفعالیت های یادگیری مناسب برای هر گروه
* به اشتراک گذاری و ارسال محتواها وفعالیت های یادگیری برای هر گروه از طریق LCMS
* ارائه تکالیف تکمیلی وبازخورد آن به روش برخط (همزمان و ناهمزمان)
* ارائه بازخورد مناسب ، اجرای ارزشیابی مستمر وتوصیفی با استفاده از روش های ارزشیابی معلم ، خود ارزشیابی ، دگر ارزشیابی ،گروه ارزشیابی از طریق LCMS وLMS
* اجرای ارزشیابی پایانی به شکل متنوع (انواع آزمون های الکترونیکی) از طریقLMS
* ثبت نتایج وگزارشات آزمون
* اجرای پس آزمون و اصلاح برنامه براساس گزارشات آزمون
* تنظیم وثبت پوشه کار

- **شبکه**

شبکه و شبکه سازی

* تعریف شبکه
* دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
* تاریخچه شبکه
* معرفی بزرگترین شبکه
* سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه‌های شبکه
* cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، ***Wi-Fi, Bluetooth, cable***

شبکه‌های اجتماعی

- **نمونه‌هایی از نرم افزارهای تولید محتوای الکترونیکی و انتشار الکترونیکی محتوا**

تولید

- Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- power point , hyper studio , flash , mu. Builder

انتشار

- Forums, networks, Atutor, Moodle, emails, Educreatiosn, snagit, blendspace, bayanbox, net support school, softgozar, aparat, googlesite, electa, kelas,…(on line

سرفصل درس «کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش کودکان استثنایی ۳»

۱.معرفی درس و منطق آن

زندگی بشر در عصر کنونی به گونه‌ای با فناوری اطلاعات و ارتباطات عجین شده است، که برخورداری از ابعاد گوناگونی از سواد از جمله سواد اطلاعاتی، سواد رسانه ای، سواد رایانه، سواد فناوری، سواد دیجیتال، سواد اینترنتی، یک ضرورت در زندگی محسوب می‌گردد. ضرورت توجه به فناوری اطلاعات و ارتباطات موجب گردیده است که آموزش ان در آموزش‌های رسمی وارد گردد. لذا آشنایی و بهره‌مندی از این بعد سواد یکی از نیازهای دانش‌آموزان امروز وشهروندان فردا است. از این‌رو معلمان که وظیفه آماده سازی دانش‌آموزان را برای ورود به عرصه زندگی دارند، خود نیز باید ضمن برخورداری از شایستگی‌ها و سواد لازم در حوزه‌ی فناوری اطلاعات و ارتباطات، از این ظرفیت در آموزش‌های خود بهره گیرند و با تلفیق این فناوری در فرصت‌های یاددهی–یادگیری علاوه بر بهره‌گیری از افزایش و بهبود کارآیی آموزش ، دانش‌آموزان را آموزش دهند که چگونه خود را برای استفاده صحیح از فرصت‌های پیش‌آمده بواسطه این فناوری در زندگی آماده کنند.

مشخصات درس	نام درس: **کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش کودکان استثنایی ۳**
نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ واحد کارگاهی زمان درس: هر واحد ۴۸ پیشنیاز: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش ابتدایی ۲	**اهداف/ پیامدهای یادگیری:** جدول شایستگی‌ها دانشجو معلمان در ۶ **مولفه ۱- درک ICT در آموزش ، ۲- برنامه درسی و ارزشیابی ، ۳- پداگوژی ، ۴- ICT، ۵-سازمان بندی و مدیریت و ۶- یادگیری حرفه ای معلم در سواد فناوری**[41] **به شرح جدول زیر می‌باشد.**

ملاک ها	**سطح ۱ (سواد فناوری)**	**سطح ۲ (تعمیق دانش)**	**سطح ۳ (تولید دانش)**
درک ICT در آموزش	**نوآوری در سیاست‌ها**		
	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد مشتاقانه و داوطلبانه شرکت نماید.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده و در بحث‌ها و گفتگوهای مرتبط، پیشنهاداتی ارائه دهد.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده، و علاوه بر شرکت در بحث‌ها و گفتگوها، نظرات ارزیابانه‌ای در خصوص طراحی، کاربست و بازبینی برنامه‌های در نظر گرفته شده برای اجرای این سیاست‌ها ارائه دهد.
مهارت‌های فاوا	**ابزارهای فراگیر**		
	در راستای حمایت از توسعه	در راستای حمایت از توسعه	در راستای حمایت از توسعه

[41] سواد فناوری : استفاده از فاوا برای یادگیری کارآتر و موثرتر

	مهارت‌های خلاقیت، یادگیری دائمی و انعکاسی حداقل یک جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائم و بازتابی دانش آموزان، ۲ الی ۳ جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائم و بازتابی دانش آموزان، چندین جامعه دانشی متفاوت مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.
برنامه درسی و ارزشیابی	**مهارت های جامعه دانشی**		
	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای مشکلات احتمالی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند و راه حل موردنظر را در پیاده‌سازی نماید و نتایج حاصله را مورد ارزیابی قررا دهد.
پداگوژی	**خود مدیریتی**		
	با استفاده از فاوا، دو موقعیت مشابه از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، دو موقعیت متفاوت از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، چندین موقعیت گوناگون از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.
سازمان بندی و مدیریت	**سازمان‌های یادگیری**		
	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، برنامه‌های متنوعی مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.
یادگیری حرفه ای معلم	**معلم به عنوان مدل یادگیرنده**		
	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال یادگیری	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال

یادگیری حرفه‌ای باشد و جوامع آموزش حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.	حرفه‌ای باشد و یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.	یادگیری حرفه‌ای باشد و به این منظور یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.	

۲.فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

کاربرد فاوا در رشته علمی ۳

تذکر: فصول این واحد در دوره کارورزی و با حضور در کلاس درس و مدرسه قابل اجرا می‌باشد.

فصل ۱: در ک فاوا در آموزش

شایستگی

نوآوری در سیاست‌ها		
ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده، و علاوه بر شرکت در بحث‌ها و گفتگوها، نظرات ارزیابانه‌ای در خصوص طراحی، کاربست و بازبینی برنامه‌های در نظر گرفته شده برای اجرای این سیاست‌ها ارائه دهد.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد شرکت نموده و در بحث‌ها و گفتگوهای مرتبط، پیشنهاداتی ارائه دهد.	ضمن درک مقاصد و اهداف سیاست‌های ملی در جلساتی که به منظور اصلاح سیاست‌های آموزش و پرورش در مورد فاوا تشکیل می‌گردد، مشتاقانه و داوطلبانه شرکت نماید.

طراحی و اجرای برنامه‌های اصلاحی آموزشی مدرسه‌ای برای پیاده‌سازی سیاست‌های نظام آموزشی در مورد فاوا (برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش)

- راهبردهای طراحی، پیاده سازی و اصلاح برنامه های آموزشی مدرسه‌ای در راستای پیاده‌سازی سیاست های اصلاحی نظام آموزش ملی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- بحث کلاسی در مورد قصد سیاست‌های اصلاحی نظام آموزش ملی (با تاکید بر فاوا) و ارائه راه‌کارهایی که می‌تواند موجب اجرای این سیاست‌ها در سطح برنامه‌های مدرسه گردد..
- تشکیل گروه‌های کاری که در آن دانشجومعلمان برنامه‌ای در سطح مدرسه را که می‌تواند مولفه‌های سیاست‌های اصلاحی را پیاده‌سازی نماید، طراحی نمایند.
- اجرای برنامه‌ی طراحی شده در فاز ابتدایی
- ارزیابی میزان پیشرفت برنامه
- شناسایی و بررسی چالش‌های پیش روی
- اشتراک موارد ذکر شده با گروه همتا و ارائه راهبردهای پشنهادی توسط گروه و همتایان برای غلبه بر چالش ها

فصل ۲: مهارت‌های فاوا

شایستگی

ابزارهای فراگیر		
در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائم و بازتابی دانش	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت و یادگیری دائم و بازتابی دانش	در راستای حمایت از توسعه مهارت‌های خلاقیت، یادگیری دائمی و انعکاسی

آموزان، چندین جامعه دانشی متفاوت مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	آموزان، ۲ الی ۳ جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.	حداقل یک جامعه دانشی مبتنی بر فاوا را طراحی نماید.

نرم افزارهای تولید محتوا و منابع آموزشی برای ایجاد خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان

- عملکرد و اهداف ابزارهای تولید محتوای الکترونیکی و منابع آموزشی مبتنی بر فاوا (ضبط چند رسانه‌ای و تجهیزات و نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی تولید، ابزارهای ویرایش، نرم‌افزارهای چاپ، ابزارهای طراحی وب و...) و نرم افزارهای انتشار محتوای الکترونیکی[۴۲]
- فرآیند تولید محتوای الکترونیکی[۴۳] در جهت ایجاد نوآوری و خلاقیت در دانش‌آموزان
- راهبردهای چگونگی بکارگیری منابع و طراحی محتوهای آموزشی الکترونیکی در جهت نوآوری و خلاقیت دانش توسط دانش‌آموزان

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- تعداد متنوعی از بسته‌های نرم‌افزاری و منابع تولید دیجیتال را نمایش داده و در مورد اینکه آن‌ها چگونه می‌توانند در جهت حمایت و پیشرفت دانش‌آموزان در تمرین‌های نوآورانه و خلق دانش کمک نمایند، توضیح دهند.
- نمونه‌های خاصی از این منابع در رشته درسی مورد نظر را مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند و توضیح داده شود که چگونه برای نوآوری و خلق دانش می‌توانند دانش‌آموزان را پشتیبانی می‌نمایند.
- با توجه به رشته علمی، طرح درسی طراحی نموده که در آن از ابزارها و نرم‌افزارهای مربوطه برای ایجاد خلاقیت و نوآوری در دانش‌آموزان استفاده شده باشد، طرح درس در کلاس توسط گروه همتایان مورد ارزیابی قرار گیرد. این طرح درس می تواند در کلاس واقعی اجرا گردد و نتایج حاصل در گروه همتایان مورد نقد و ارزیابی و اصلاحات قرار گیرد.
- محتواهای الکترونیکی تولید شده را به منظور استفاده دانش‌آموزان دیگر وگروه همتا با استفاده از فاوا به منتشر نمایند و از بازخوردهای احتمالی در جهت اصلاح برنامه‌ها استفاده نمایند.

فصل ۳: برنامه درسی و ارزشیابی

شایستگی

مهارت های جامعه دانشی		
با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند و راه حل موردنظر را در پیاده‌سازی نماید و نتایج حاصله را مورد ارزیابی قررا دهد.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای یکی از مشکلات واقعی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.	با آگاهی از ابعاد پیچیده رشد انسانی (رشد شناختی، عاطفی و جسمی و آگاهی از چگونگی ایجاد شرایط بهتر یادگیری برای دانش آموزان) و با استفاده از فاوا راه حل‌های مناسب برای مشکلات احتمالی دانش‌آموزی پیش‌بینی و با برخورداری از مهارت‌های پیچیده در این مورد طرحی برای عملیاتی نمودن یکی از راه حل‌های مورد نظر ارائه نمایند.

[۴۲] به پیوست مراجعه شود.
[۴۳] به پیوست مراجعه شود.

پرورش مهارت‌های پیچیده شناختی با استفاده از فاوا

- معرفی مهارت‌های پیچیده شناختی و چگونگی آموزش و بروز این مهارت‌ها در دانش‌آموزان با استفاده از فاوا (از جمله مدیریت اطلاعات، حل مسئله، همکاری و تفکر انتقادی[۴۴])
- معرفی راهبردهایی برای ایجاد مهارت‌های جستجو، مدیریت و تجزیه و تحلیل و بکارگیری اطلاعات در دانش‌آموزان
- فرآیند طراحی واحدهای مطالعه و فعالیت‌های کلاسی در رشته مربوطه با استفاده از ابزارها و دستگاه‌های فاوا به منظور ایجاد و توسعه مهارت‌های استدلال، برنامه‌ریزی ، یادگیری انعکاسی[۴۵]، ساخت دانش و برقراری ارتباط
- راهبردهای تشویق دانش‌آموزان برای بکارگیری فاوا در جهت بهبود مهارت‌های ارتباطات و همکاری
- راهبردهای تشویق دانش‌آموزان برای توسعه و استفاده از خود و دیگر ارزیابی دانشی و عملکردی مبتنی بر فاوا در موضوعات درسی

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- ارائه کلاسی در مورد مهارت‌های پیچیده شناختی
- ارائه ویژگی‌های فرایندهای پیچیده شناختی و پیشنهاد و ارائه راه‌کارهایی برای چگونگی کسب و توسعه‌ی و بروز آن‌ها توسط دانش‌اموزان
- طراحی یک طرح درس مبتنی بر فاوا در رشته مربوطه به گونه‌ای که کسب منجر به بروز یک یا چند مهارت پیچیده شناختی توسط دانش‌آموزان در آن جای داده شود و در کلاس در س واقعی اجرا نموده و بازخوردها و انعکاس‌های ناشی از اجرای این طرح درس در جمع همتایان بررسی نموده و پیشنهادات اصلاحی دریافتی را اعمال نمایند.
- در مورد ویژگی‌های مهارت‌های جستجو و مدیریت اطلاعات بحث و گفتگو نمایند و در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های یادگیری مبتنی بر فاوا که منجر به توسعه و بروز مهارت‌های فوق می‌گردد بحث شود و نمونه هایی از این فعالیت‌ها تهیه ودر کلاس درس ارائه و ارزیابی گردد.
- در مورد مهارت‌های استدلال، برنامه‌ریزی و یادگیری انعکاسی، ساخت دانش و این که چگونه فعالیت‌های مبتنی بر فاوا می توانند این مهارت‌ها را ایجاد و توسعه دهند، بحث شود و مثال‌هایی از این فعالیت‌ها در واحدهای مطالعه مرتبط با رشته، تولید و در میان گروه همتایان به اشتراک گذاشته شود و سپس واحدهای مطالعه تولیدی را مورد ارزیابی و نقادی قرار داده و پیشنهادهایی برای منابع اضافی ارائه دهند.
- در مورد ویژگی‌های مهارت‌های ارتباطی و همکاری و اینکه چگونه فعالیت های یادگیری فاوا محور می تواند این مهارت‌ها را مورد حمایت قرار دهد در کلاس بحث وگفتگو نموده و نمونه‌هایی از این فعالیت‌ها را تولید نمایند.
- در مورد ارتباط و همکاری موثر از طریق شرکت در مجامع یادگیری حرفه‌ای مجازی یک نمونه مدل پیشنهاد و ارائه دهند.
- در مورد مشخصات ارزیابی خود و همتایان بحث شود همچنین دستورالعمل‌های مبتنی بر دانش و عملکرد که برای انعکاس ارزیابی روی آموخته‌های خود و دیگران مورد استفاده قرار می‌گیرد بحث گردد و نمونه هایی از چنین فعالیت‌ها و دستورالعمل‌ها تولید و سپس در کلاس ارزیابی گردد.
- دستورالعمل‌های دانش و عملکرد محوری را که انتظارات یادگیری مهارت‌های کلیدی موضوع درسی و فاوا را از طریق تلفیق فناوری های نو ظهور را افزایش دهد، را توسعه دهند.

فصل ۴ : پداگوژی

[۴۴] در کارورزی اجرا گردد.

[۴۵] ***Reflective learning***

در این مورد می‌توانید از مدل ۴ عنصری تجربیات عینی، مشاهده و انعکاس ، خلق مفاهیم ذهنی، آزمودن در موقعیت های جدید تئوری کلب و یا ....کمک بگیرید.

Kolb. D. A. and Fry, R. (۱۹۷۵) Toward an applied theory of experiential learning. in C. Cooper (ed.) *Theories of Group Process*, London: John Wiley

شایستگی		
خود مدیریتی		
با استفاده از فاوا، دو موقعیت مشابه از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، دو موقعیت متفاوت از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.	با استفاده از فاوا، چندین موقعیت گوناگون از فرآیند یادگیری را که در آن‌ها دانش آموزان قادر به اجرا و بکارگیری مهارت‌های توسعه یافته خود باشند طراحی و پیاده‌سازی نماید.

نقش فاوا در ایجاد موقعیت‌های یادگیری که منجر به ایجاد و بکارگیری مهارت‌های دانش‌آموزی می‌گردد

- ویژگی‌های معلم در ضمن تدریس به عنوان الگویی برای استدلال، حل مسئله و تولید دانش
- ویژگی‌ها و چگونگی طراحی برخط مواد و فعالیت‌های رشته درسی برای درگیر نمودن دانش‌آموزان در حل مشارکتی مسئله ، تحقیق و یا خلق اثر
- معرفی راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان برای ایجاد طرح‌های پروژه‌ای و فعالیت‌هایی که آن‌ها را در حل مشارکتی مسئله ، تحقیق و آفرینش اثر درگیر می‌نماید.
- معرفی راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌آموزان برای تولید چند رسانه‌ای مشارکتی، تولید وب سایت و فناوری‌ها و نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی انتشار پروژه های دانش‌آموزی به صورتی که موجب حمایت از روند در حال انجام تولید دانش و ارتباط با سایر مخاطبان و همتایان شود.
- ارائه راهبردهایی برای راهنمایی و هدایت دانش‌اموزان در انعکاس آموخته‌های خود (بررسی تئوری ها[46] و مدل‌های یادگیری انعکاسی[47])

- تکالیف عملکردی و یادگیری
- دانشجو معلمان:
  - مباحثاتی بر پایه مهارت‌های شناختی خود برای نمایش عملی بکارگیری مهارت‌های حل مسائل واقعی در موضوع درسی طراحی نموده و راهبردها و فرآیندهای خود را برای حل مسائل و خلق دانش باهمتایان خود به اشتراک بگذارند.
  - در مورد ویژگی‌های مواد درسی برخط که دانش آموزان را در طراحی و برنامه ریزی فعالیت های یادگیری خود شان پشتیبانی می کند، بحث نموده و در گروه کاری خود چند نمونه مواد درسی برخط را تولید، در کلاس اجرا و سپس ارزیابی نمایند و در انجمن‌های یادگیری حرفه‌ای خود در حل مسائل مشارکتی یا تحقیقات و خلق اثر به صورت برخط به عنوان الگو و نمونه باشند.

---

[46] Dewey, J. (1933). *How we think: A restatement of the relation of reflective thinking to the educative process.* Boston: D.C. Heath and Company.

Kolb. D. A. and Fry, R. (1975) Toward an applied theory of experiential learning. in C. Cooper (ed.) *Theories of Group Process,* London: John Wiley

Pedler, M., Burgoyne, J. and Boydell, T. (1991, 1996) *The Learning Company. A strategy for sustainable development*, London: McGraw-Hill.

Schön, D.A. (1983). *The reflective practitioner: How professionals think in action.* New York: Basic Books.

http://www.open.ac.uk/blogs/openminded/?p=۳۱۸

[47] *Reflective learning*

از جمله مدل ۴ عنصری تجربیات عینی، مشاهده و انعکاس ، خلق مفاهیم ذهنی، آزمودن در موقعیت های جدید در تئوری کلب

- در مورد ویژگی‌های فعالیت‌های معلم که دانش‌آموزان را در طراحی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های یادگیری خود را پشتیبانی می‌کند بحث نمایند و نمونه های از این فعالیت ها را تولید نمایند و در کلاس درس اجرا نمایند و نتیجه را مورد ارزیابی قرار دهند.
- در مورد ویژگی های فعالیت های معلم که دانش آموزان را در بکارگیری فناوری های مختلف در فعالیت های یادگیریشان پشتیبانی می‌کند، بحث نموده و نمونه هایی از چنین فعالیت‌ها تولید نمایند و در کلاس درس اجرا نمایند و نتیجه را مورد ارزیابی قرار دهند.
- نمونه‌هایی از فناوری‌های تولید چند رسانه‌ای، تولید صفحات وب و روش‌های انتشار آن‌ها را (برای پشتیبانی از دانش‌آموزان) در جوامع یادگیری حرفه‌ای بر خط به نمایش بگذارند.
- در مورد ویژگی‌های آن دسته از فعالیت‌های معلم که یادگیری انعکاسی دانش آموزان را تقویت و حمایت می‌نماید، در کلاس بحث نمایند و نمونه‌هایی را نیز در این مورد تولید نموده و به اشتراک بگذارند، و کارهای انجام شده در این مورد را در جوامع یادگیری حرفه‌ای برخط مورد نقد و بررسی قرار دهند.

فصل ۵ : سازمان بندی و مدیریت

شایستگی

سازمان‌های یادگیری		
ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، یک برنامه مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.	ضمن ایفای نقش رهبری در آموزش و ارائه پشتیبانی پیگیرانه از همکاران، برنامه‌های متنوعی مبتنی بر فاوا را طراحی و اجرا نمایند که در طی آن مدرسه به عنوان جامعه مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم با استفاده از فاوا ایفای نقش نمایند.

مدرسه، جامعه ای مبتنی بر نوآوری و یادگیری دائم

- معرفی، عملکرد محیطهای مجازی و محیطهای ساخت دانش[۴۸] برای افزایش دانش و درک موضوعات برنامه درسی و توسعه جوامع یادگیری برخط و چهره به چهره و ترکیبی
- معرفی، عملکرد ابزارهای فکری وبرنامه‌ریزی[۴۹] در حمایت از خلاقیت و برنامه‌ریزی های فعالیت‌های یادگیری و تفکر و یادگیری پیوسته انعکاسی دانش‌آموزان
- کلاس و مدرسه هوشمند، LMS ، CMS و LCMS (پیاده‌سازی، بکارگیری و مدیریت)[۵۰]

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- ضمن نمایش مجموعه‌ای متنوع از محیط‌های مجازی و ساخت دانش، توصیف کند که چگونه این محیطها از جوامع یادگیری دانش‌آموزی حمایت می‌کنند و نمونه‌هایی خاص از منابعی را که در موضوع درسی‌اش مورد استفاده قرار می‌گیرد مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و در مورد این که این محیطها چگونه جوامع یادگیری دانش‌آموزان را مورد پشتیبانی قرار می‌دهند توضیح دهد. کارایی محیطهای یادگیری برخط و ترکیبی، را در واحد مطالعه‌ای که طراحی نموده‌اند را نشان دهد.

---

[۴۸] *knowledge-building* **با مدل های ارائه شده در این مورد آشنا شوند از جمله نمونه زیر :**
Hyo-Jeong So , Lay Hoon Seah, Hwee Leng Toh-Heng (۲۰۱۰) Designing collaborative knowledge building environments accessible to all learners: Impacts and design challenges, Computers & Education, Volume ۵۴, Issue ۲, February ۲۰۱۰, Pages ۴۷۹–۴۹۰

[۴۹] ***planning and thinking tools*** مانند ***concept map، Flow chart، Glossary of terms، Graphing***
http://www.sac.sa.edu.au/Library/Library/Topics/thinking_skills/thinking.html

[۵۰] به پیوست مراجعه شود.

- ضمن نمایش انواع متنوعی از ابزارهای برنامه‌ریزی و فکری شرح دهد که چگونه این ابزارها می‌توانند از ایجاد و برنامه‌ریزی فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان حمایت نمایند. نمونه هایی خاص از این ابزارها در موضوع درسی خود را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و از این ابزارها در واحد مطالعه طراحی شده استفاده نموده، واحد مطالعاتی را در کلاس درس اجرا نماید نتایج را بر اساس میزان حصول به اهداف مورد ارزیابی قرار دهد.
- پیشنهاداتی برای بهبود عملکرد نرم افزارهای LMS،LCMS ، CMS در جهت توسعه نوآوری و خلاقیت دانش‌آموزان ارائه دهند.
- یک کلاس هوشمند را طراحی، اجرا، و ارزشیابی نمایند به گونه‌ای که علاوه بر دستیابی به اهداف برنامه درسی، موجب تقویت و توسعه روحیه نوآوری و خلاقیت در دانش‌اموزان گردد.

فصل ۶ : یادگیری حرفه‌ای معلم

شایستگی

معلم به عنوان مدل یادگیرنده		
با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و به این منظور یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی نماید.	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و یک جامعه آموزشی حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.	با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و برخورداری بالا از توانایی، انگیزه، تمایل و تشویق و حمایت همتایان برای آزمودن، دائما درحال یادگیری حرفه‌ای باشد و جوامع آموزش حرفه‌ای را با هدف خلق دانش طراحی و سپس ایجاد نماید.

معرفی ویژگی‌های معلم به عنوان مدل یادگیرنده

- ایفای نقش رهبری در ایجاد چشم اندازی مناسب برای مدرسه با با تلفیق فاوا در برنامه درسی و تمرین های کلاسی
- ایفای نقش رهبری در میان همکاران در حمایت از نوآوری در مدرسه و ارتقاء یادگیری مداوم مبتنی بر فاوا
- خود ارزیابی دائم و انعکاس فعالیت‌های حرفه‌ای خود برای ارتقاء نوآوری و بهبود حرفه‌ای مبتنی بر فاوا
- بهره‌گیری از منابع فاوا برای شرکت در مجامع حرفه‌ای ، شرکت و بحث در مورد بهترین تمرین‌ها در آموزش رشته علمی (معرفی انجمن‌ها و مجامع مجازی و.. معلمان در رشته علمی)

تکالیف عملکردی و یادگیری

دانشجو معلمان:

- در مورد راه‌های مختلفی که مدارس می‌توانند فاوا را در برنامه درسی و کلاس درس خود تلفیق نمایند بحث نمایند.
- برنامه عملیاتی که در آن معلمان نقش کلیدی در کار با همکاران و مدیران مدرسه در جهت استفاده از فاوا در مدارسشان را ایفا می‌نمایند، طراحی نمایند و سپس مواردی را برای چگونگی اجرای این پیشرفت ها در نظر بگیرند (پیش بینی چالش‌ها و ارائه راهکارهایی برای برطرف نمودن چالش‌ها)
- در مورد انواع حمایت‌های اجتماعی مبتنی بر فاوا که محتاج آموزش حرفه‌ای برای شرکت در برنامه‌های نوآورانه و حفظ نوآوری در مدرسه هستند، بحث نمایند. برنامه عملیاتی مبتنی بر فاوا برای ایجاد محیط حمایتی و خلاقانه با همکاری مدیران و همکاران طراحی نموده و به اشتراک بگذارند و راهبردهایی برای بکارگیر ابزارها و منابع خلاقانه در مدرسه خود ارائه دهد.
- در مورد فعالیت‌های حرفه‌ای نوآورانه خود در حوزه‌ی فاوا بحث نمایند. نمونه‌هایی از تجربیات خود را بیان نمایند.
- در مورد اینکه چگونه منابع فاوا برای حمایت دائم نوآوری و توسعه از طریق انجمن‌های یادگیری حرفه‌ای می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد بحث نماید. نمونه‌هایی از تجربیات مبتنی بر فاوای خود را ارائه نمایند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

- سخنرانی-نمایشی
- آزمایشگاه
- پروژه
- کشفی (کاوشگری+ آزمایشگاه) فردی و گروهی
- حل مسئله
- حل خلاق مسئله
- پرسش‌ها و پاسخ‌های هدایت شده و مباحثه
- طوفان مغزی
- و..................

حداقل امکانات سخت و نرم افزاری

- منابع اطلاعاتی مکتوب یا برخط
- شبکه آزمایشگاهی (آزمایشگاه رایانه) مجهز به اینترنت پرسرعت
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- انواع رسانه‌های قابل در دسترس
- امکانات لازم برای تهیه رسانه آموزشی مورد نظر مدرس
- نرم افزار بسته آفیس، ورژن‌های جدید (ترجیحا اصلی)
- رایانه با انواع سیستم‌های عامل
- دیتا پروژکتور ، صفحه نمایش، رایانه، تخته هوشمند
- تلفن‌های همراه با انواع سیستم‌های عامل (تلفن‌های دانشجویان)
- نرم افزارهای windows, Mac, Linux
- انواع ذخیره کننده‌های برون خط
- چند رایانه که به اینترنت متصل نباشد و از طریق یکی از شیوه‌های رایج و قابل دسترس قابلیت اتصال به اینترنت را داشته باشد (با خط تلفن (از طرق دایال آپ، $ADSL^{+}$ به صورت lan یا wireless) کارت دیتا، Wimax
- حداقل یک پردازشگر موجود در بازار
- سخت افزارهای داخلی و خارجی و جانبی رایانه
- انواع موبایل، تبلت، لپ‌تاپ و رابط OTG
- نرم‌افزارها، سخت‌افزارها و سیستم‌عامل‌های آموزشی مربوط به رشته
- برای نرم افزارها و سیستم‌عامل‌های مخصوص کودکان استثنایی می‌تواند مواردی چون Vinu[۵۱]x, Deaf Apps[۵۲] (for chat) را پیشنهاد نمود.
- نرم افزارهای

Flash, Photoshop, paint, DVD cutter, sound recorder , sound cutter, concept mapping or mind mapping, Simulators

- امکانات لازم برای راه اندازی شبکه شامل:

---

[۵۱] ***http://distrowatch.com/table.php?distribution=vinux***

[۵۲] ***https://play.google.com/store/apps/details?id=com.successfulmatch.deafs&hl=en*** (نرم افزارهای مخصوص ناشنوایان در گوگل پلی)

Cross cable, Wi-Fi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall

- حداقل ۲ رایانه و یا لپ تاپ (در مورد لپ تاپ‌ها مجهز بهBluetooth) برای هر گروه
- فیلم و کلیپ های نمونه در زمینه کاربرد سخت افزار های آموزشی
- بروشورهای معرفی سخت‌افزارها
- نرم افزارهای و سیستم عامل‌های آموزشی گروه‌های مربوطه به انتخاب گروه
- راهنمای نرم‌افزارهای مربوطه
- سخت افزارها و نرم افزارهای لازم برای ضبط و ویرایش صدا و تصویر و فیلم دیجیتال
- نرم‌افزارهای شبیه ساز متناسب با رشته
- نرم‌افزارهای LMS ،CMS ،LCMS

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

هارت دیویس گای ، (۱۳۸۹)مرجع کامل سیستم عامل مکینتاش، مترجم محمدرضا اصغرزاده، تهران نشر :نوآور

راهنماهای لینوکس و ویندوز آخرین نسخه‌های موجود در هنگام تدریس

منابع فرعی:

سازمان فناوری اطلاعات ایران (۱۳۹۲) الزامات و چارچوب‌های تولید محتوای الکترونیکی آموزشی.

محتواهای الکترونیکی تولید در پروژه لوک شارپ کانادا http://www.projectlooksharp.org/

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

در ارزشیابی هر واحد درسی دو الی سه نوع ارزشیابی انجام خواهد شد. ۱- ارزشیابی ورودی یا تشخیصی در فاوا ۱ که در بخش مهارت های اساسی فاوا برای تعیین سطح کلاس و استفاده بهینه از زمان به منظور ایجاد و یا تقویت مهارت‌ها صورت می‌گیرد، ۲- ارزشیابی تکوینی که در حین فرآیند آموزش و در طول کلاس انجام می‌گیرد که در هر بخش مواردی به عنوان پیشنهاد در فعالیت‌های عملکردی و یادگیری پیشنهاد شده که می‌توانند بخشی از این ارزشیابی را تشکیل دهند و ۳- ارزشیابی نهایی یا پایانی که پیشنهاد می‌گردد ۱۰ نمره از نمره نهایی به ارزشیابی تکوینی و ۱۰ نمره به پروژه پایانی اختصاص یابد که در اجرای آن دانشجو معلم ملزم به رعایت تمامی موارد مورد آموزش در آن واحد درسی (فاوا ۱ الی ۳) می‌باشد و مدرس مربوطه موضوع آن را با توجه به سال تحصیل دانشجو معلم، دانش و مهارت موضوعی و مهارت حرفه‌ای دانشجو معلم تعیین می‌نماید.

۶. پیوست‌ها

- **تولید محتوای الکترونیکی:**

استانداردهای تولید محتوای الکترونیکی

* آشنایی با استانداردهای SCORM و AICC در تولید محتوای الکترونیکی و آموزش الکترونیکی

تولید محتوای الکترونیکی

رسانه‌های الکترونیکی دیداری

* معرفی پوستر، انواع چارت، اسلایدها، نمودار، ......، کاربرد ، مزایا و محدودیت ها
* فرآیند انتخاب رسانه‌های الکترونیکی دیداری در آموزش
* طراحی پیام‌های آموزشی رسانه‌های الکترونیکی دیداری (نوشته، شکل، عکس، ..)
* تولید رسانه های الکترونیکی دیداری از طریق نرم‌افزارهای power point ،publisher و photo shop

معرفی برخی از محتواها

* LO[53] اشیاء یادگیری،
* کارآموزی مبتنی برشبکه
* خودآموزی، مطالعه راهنمایی شده ناهمزمان
* پیشامدها با هدایت مربی[54] (یادگیری همزمان)
* همکاری گروه کوچک

فرآیند طراحی تولید محتوای یادگیری الکترونیکی :

* طراحی آموزشی واحد (یا موضوع)یادگیری براساس نظریه‌های یادگیری و راهبردهای آموزشی مربوطه
* انتخاب مدل آموزشی مربوطه
* طراحی فرصت های یادگیری
* انتخاب و طراحی فعالیت های یادگیری

فرآیند انتخاب رسانه مناسب با هرفعالیت یادگیری

* طراحی پیام های آموزشی
* تنظیم جدول ارائه محتوای نهایی

معرفی نرم‌افزارهای تولید محتوای الکترونیکی (برخط و برون خط)

* Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
* power point , hyper studio , flash , mu. Builder

- **کلاس هوشمند:**

طراحی آموزشی کلاس هوشمند

* طراحی محیط یادگیری الکترونیکی براساس راهبردهای آموزشی مناسب
* طراحی فرصت های یادگیری ، فعالیت های یادگیری و راهبردهای ارزشیابی براساس مدل های نوین آموزشی
* طراحی مدل ارتباطی (ارتباط استاد با شاگرد ، استاد بامحتوا ، محتوا بامحتوا ، گروه با گروه ، کلاس باخارج کلاس و...)کلاس هوشمند براساس نیازها وامکانات (تجهیزات الکترونیکی و..)

اجرای و ارزشیابی آموزشی کلاس هوشمند

* ثبت نام از شاگردان (ازطریق LMS)
* اجرای ارزشیابی ورودی(آزمون رفتار ورودی ، پیش آزمون ، آزمون تشخیصی سبک های شناختی ، نیاز سنجی و...) از طریق LMS وثبت گزارشات آزمون ها
* گروه بندی شاگردان براساس نتایج وگزارشات آزمون ها از طریقLMS
* انتخاب مدل آموزشی ، محتوا وفعالیت های یادگیری مناسب برای هر گروه
* به اشتراک گذاری و ارسال محتواها وفعالیت های یادگیری برای هر گروه از طریق LCMS
* ارائه تکالیف تکمیلی وبازخورد آن به روش برخط (همزمان و ناهمزمان)
* ارائه بازخورد مناسب ، اجرای ارزشیابی مستمر وتوصیفی با استفاده از روش های ارزشیابی معلم ، خود ارزشیابی ، دگر ارزشیابی ،گروه ارزشیابی از طریق LCMS وLMS
* اجرای ارزشیابی پایانی به شکل متنوع (انواع آزمون های الکترونیکی) از طریقLMS

---

[53] Learning Object
[54] Instructor – led Events

* ثبت نتایج وگزارشات آزمون
* اجرای پس آزمون و اصلاح برنامه براساس گزارشات آزمون
* تنظیم وثبت پوشه کار

- **شبکه**

شبکه و شبکه سازی

* تعریف شبکه
* دلایل شبکه سازی، مزایا و محاسن ایجاد شبکه
* تاریخچه شبکه
* معرفی بزرگترین شبکه
* سلسه مراتب ایجاد شبکه و مولفه‌های شبکه
* cable, Wifi, Bluetooth, Hub, Switch, Router, IPS, IDS, Firewall, DNS Server, Mail Server

ایجاد یک شبکه کوچک (دو یا سه کاربر) با استفاده از امکانات موجود، ***Wi-Fi, Bluetooth, cable***

شبکه‌های اجتماعی

- **نمونه‌هایی از نرم افزارهای تولید محتوای الکترونیکی و انتشار الکترونیکی محتوا**

تولید

- Auto paly , flash builder, hyper studio, ,Director, Multimedia Builder, Adobe Flash, Camtasia Studio, advanced power point (off line)
- power point , hyper studio , flash , mu. Builder

انتشار

- Forums, networks, Atutor, Moodle, emails, Educreatiosn, snagit, blendspace, bayanbox, net support school, softgozar, aparat, googlesite, electa, kelas,…(on line

سرفصل درس « تجربه‌های خاص حرفه‌ای در آموزش کودکان استثنایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

عمل معلمی برای معلمانی که به آن به منزله فرصتی برای اعتلای آموزش و رشد شخصی نظر می‌کنند، سرشار از تجربه‌های نادری است که آگاهی از آنان برای دانشجومعلمان دو خاصیت دارد: اول آشنایی با تجربه خاص و دوم کسب انگیزه و اعتماد برای عمل خلاقانه در موقعیت‌های واقعی تربیت. آنچه آگاهی از تجربه‌های خاص را برای آموزش معلمان توجیه می‌کند، ایجاد شرایط «همزادپنداری» است؛ یعنی آنچه می‌تواند امید به موفقیت را در موقعیت‌های متنوع و متغییر، افزایش دهد. درعین‌حال، تجربه‌های خاص دربردارنده دانش‌هایی مفید هستند که در قالب‌های معمول «دانش رشته‌ای» و «دانش تربیتی» وارد نشده‌اند اما «کارآمدی موقعیتی» داشته‌اند. این درس تلاشی برای شناسایی معلمان نادر و قدرشناسی از آنان نیز محسوب می‌شود و پیوندی بین نسل‌های معلمان ایجاد می‌کند.

مشخصات درس	نام درس: **تجربه‌های خاص حرفه‌ای**

<table>
<tr><td rowspan="2">نوع درس: نظری
تعداد واحد: ۱
زمان درس: ۱۶ ساعت
پیشنیاز: ندارد
نحوه آموزش: انفرادی (و با حضور معلمان سرآمد دارای تجربه خاص)</td><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجومعلم قادر خواهد بود:
به مواردی از زمینه‌های تحقق یک تجربه خاص، اشاره و به تحلیل چنین زمینه‌ای اقدام کند و برخی از معلمان دارای تجربه خاص در رشته تخصصی خود را بشناسد. همچنین، دارای احساس مثبت به عمل ابتکاری در موقعیت‌های مساله‌دار حرفه معلمی است و خود را آماده برای چنین عملی می‌داند.</td></tr>
<tr><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td rowspan="3">شایستگی اساسی:
PK کد ۲-۱، ۲-۲ & ۲-۳
PCK کد ۳-۱، ۳-۲، ۳-۳ & ۳-۴</td><td>آشنایی با تجربه‌های خاص</td><td>از تجربه‌های برخی معلمان مطلع است اما تحلیلی از دلایل و پیامد آنها ندارد.</td><td>تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را می‌شناسد و قادر است به تبیین عمل ابتکاری معلمان دارای تجربه خاص اقدام کند.</td><td>نه تنها تجربه‌های خاص معلمان رشته تخصصی خود را تبیین می‌کند، که بر بنیاد موارد گزارش شده به شناسایی اشخاص دیگر اقدام کرده و برای ارتباط بین آنها در جهت تولید یک نظریه اقدام کرده است.</td></tr>
<tr><td>مواجهه با تجربیات</td><td>توانسته است خود را پذیرای تجربه خاص معلمان نشا دهد و از کار آنان قدرشناسی کند.</td><td>برای ایجاد ارتباط با اشخاص دارای تجربه، پیوندهایی را ایجاد کرده و از انان در کارهای خود بهره گرفته است.</td><td>برای ایجاد تعامل بین معلمان دارای تجربه خاص کوشش می‌کند و آنان را با یکدیگر پیوند می‌دهد و خود در اجتماعی یادگیری آنان مشارکت می‌کند.</td></tr>
<tr><td>انجام تکالیف</td><td>پاسخهایی ارائه کرده که حاصل جستجوی در منابع در دسترس و بازخوانی محدود تجربه شخصی است.</td><td>در پاسخهای ارائه شده قواعد کلی پاسخگویی پژوهشی رعایت شده و سطحی عمیق از بازخوانی تجربه خود و دیگری دیده می‌شود.</td><td>پاسخهای ارائه شده دارای بنیاد پژوهشی دقیقی است و ضمن بکارگیری زبان مناسب ارائه، از سازماندهی و حتی محتوای بدیع برخوردار است.</td></tr>
</table>

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

محتوای مورد استفاده این درس در چارچوب زمان شانزده جلسه‌ای آن به شرح ذیل سازمان یافته است:

نوبت	موضوع اصلی	مباحث فرعی
اول	طرح ضرورت و جایگاه موضوع و ایجاد انگیزه جهت پیگیری درس و ارزشیابی تشخیصی و اعلام برنامه درس	شناسایی انتظارات دانشجویان، سنجش نوع نگرش و سطح دانش مربوط، معرفی برنامه و سرفصل درس، تشریح منطق درس و کاربردهای آن برای معلمان، معرفی تکالیف عملکردی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.
دوم	تبیین تجربه خاص معلم	تشریح شرایط معمول و مساله‌های متنوع کلاس درس و ضرورت‌ها و زمینه‌های شکل-گیری تجربه‌های خاص معلمی و اهمیت بکارگیری آنها در اعتلای آموزش. **تکلیف ۱:** مطالعه دست کم یک کتاب و یک مقاله از تجربه‌های خاص معلمان.
سوم تا هشتم	ارائه تجربه‌های خاص	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای معلمان و گفتگوی در باره تجربه گزارش شده. **تکلیف ۲:** همه دانشجومعلمان موظفند به بررسی در موقعیت‌های ممکن برای شناسایی «تجربه خاص حرفه‌ای» اقدام و نتیجه را در جلسه آینده به کلاس ارائه کنند.
نهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. **تکلیف ۳**: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش معلمان خود اقدام می‌کنند و نمونه‌هایی از خاص بودن ان را آشکار می‌کنند.
دهم تا پانزدهم	ارائه تجربه‌های خاص معلمان	ایجاد فرصت برای ارائه تجربه خاص برای معلمان و گفتگوی در باره تجربه گزارش شده.
شانزدهم	نقد و ارزیابی فرایند کار کلاس	تشریح منطق روش کار توسط مدرس و گفتگوی در باره چگونگی ادامه کار. **تکلیف ۴**: دانشجویان به بازخوانی تجربه آموزش همین درس خود اقدام می‌کنند و آن را نقد و بررسی می‌کنند.

۳. راهبردهای آموزش و یادگیری

در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت آموزشگر و البته با مشارکت همه‌جانبه دانشجومعلمان انجام می‌شود. آموزشگر در بخشی از درس بر بنیاد گفتارهای درسی در نوبت‌های مقرر به معرفی هر یک از موضوعات اقدام می‌کند و بخشی دیگر از درس با شناسایی و دعوت از معلمان دارای تجربه خاص، فرصت آشنایی دانشجومعلمان و معلمان خاص رشته‌های تخصصی را فراهم می‌کند و فرصت گفتگوی آنان را ایجاد و آن را مدیریت می‌کند. به تشخیص آموزشگر و با اتخاذ تدابیر هدایتی، واگذاری معرفی تجربه خاص معلمان می‌تواند به دانشجومعلمان واگذار شود. دانشجوی این درس موظف است بر اساس

برنامه اعلام شده به مطالعه منابع و جستجوی در واقعیات بپردازند و در گفتگوهای هر جلسه با آمادگی مشارکت نماید. همچنین، دانشجویان حق دارند به طرح پرسش بپردازند و برای ارائه دیدگاه‌ها یا نتایج حاصل از مطالعات خود بـا درخواسـت تعیـین وقـت قبلی، تا ۱۰ دقیقه در کلاس درس به صـورت سـازمان یافتـه ارائـه نظـر کننـد. درعـین‌حـال، در جلسـات درس ممکـن اسـت پرسش‌هایی مطرح شود که به تشخیص آموزشگر یا به درخواست دانشجویان، پاسخگویی به برخی از آنها می‌توانـد بـه صـورت شفاهی در جلسه بعد یا به صورت کتبی تا پایان نیمسال انجام و ارائه شود. این قبیل پرسش‌ها می‌تواند برای همـه یـا برخـی از دانشجویان جایگزین تکالیف درس گردد؛ مشروط به آنکه تعداد آنها از ۵۰ درصد تکالیف مقرر درس تجاوز نکند.

۴. منابع آموزشی

- در این درس استفاده از منبع مکتوب تا سال ۱۳۹۸ الزامی نیسـت؛ امـا آموزشـگر تـلاش خواهـد کـرد منـابع مفیـد را شناسایی و معرفی کند. استفاده از منابع مکتوب منتشر نشده پس از داوری و تایید شورای گروه آموزشـی بـرای مـدت مقرر، در همان رشته بلامانع است.
- همه آموزشگران موظفند منابع و مستنداتی از «معلمان سرآمد» به دانشجومعلمان معرفی نمایند و نشـانی سـایت‌هـای مفید برای دریافت اطلاعات را ارائه کنند. همچنین، آموزشگر این درس موظف است به جستجوی اجتماعات تخصصی معلمان مخصوصا در فضای مجازی اقدام کند و موارد مفید را به دانشجویان معرفی و آنان را برای مشـارکت، تشـویق کند.
- آموزشگران این درس از سال ۱۳۹۴ به بعد موظف‌اند تمـامی دانشـجومعلمان را بـرای عضـویت در «تـالار گفتگـوی معلمان آینده» در پورتال دانشگاه هدایت کنند و خود نیز در آن مشارکت نمایند.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس **تجربه‌های خاص حرفه‌ای** در قالب یک آزمون مکتوب پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان یادگیری‌ها و تجارب خود از گفتارهای درس، گفتگوهای کلاسی، مطالعه منابع و مشارکت در مباحث کلاس درس را بر اساس پرسش‌های آموزشگر، ارائه می‌کنند.

ارزشیابی تکالیف: ارزشیابی انجام تکالیف کلاس درس و مشارکت در مباحث با هم لحاظ می‌شود. آموزشگر در مواردی که مصلحت بداند، اجازه می‌دهد تا دانشجویان بر اساس بازخوردهای او به کار پژوهشی، به اصلاح آن اقدام کنند.

سهم هر یک از موارد ارزشیابی به شرح زیر محاسبه می‌شود:

ـ پاسخگویی به تکالیف و شرکت فعال در کلاس: ۵۰ درصد امتیاز

ـ آزمون پایانی: ۵۰ درصد امتیاز

سایر نکات:

مواردی که توجه به آن در این درس مهم است:

- آمادگی مدام برای گفتگوهای کلاس.
- مشارکت جدی و موثر در مباحث کلاس.
- رعایت نظم حضور و حساسیت به زمان درس.
- رعایت اخلاق پژوهش در انجام تکالیف و در فعالیت عملی.

- مطالعه منابع تکمیلی معرفی شده توسط آموزشگر و سایر منابع مفید.
- ظرافت و زیبائی ظاهری تکالیفی که به صورت مکتوب به آموزشگر تحویل می‌شود.

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱: پژوهش روایی»

۱. معرفی درس و منطق آن

یکی از چالش هایی که مؤسسات و دانشگاه‌های تربیت معلم امروزه با آن روبرو هستند، خلق فرصت های یادگیری است که بر توانایی معلمان جهت رویارویی مؤثر با موقعیت های واقعی تربیتی/ آموزشی تأثیرگذار باشد. درصورتی که در طول برنامه آموزش حرفه‌ای دانشجو معلمان فرصت پژوهش در تجربه را بدست آورند، به توانایی های مورد نیاز برای مواجهه با موقعیت‌های نامعلومی که در آن غوطه‌ورند دست خواهند یافت و قادر خواهند بود این توانایی را به دانش‌آموزان خود منتقل کنند. از آنجا که، روایت های شخصی که حاصل تأملات دانشجو معلمان در موقعیت‌های واقعی کلاس درس است فرصت یادگیری از تجربه را ممکن می‌کند، لذا آموزش پژوهش روایی به عنوان پیش نیاز برنامه کارورزی این امکان را فراهم می کند تا دانشجویان به شیوهٔ روایی به مطالعه تجربیات خود پرداخته و در آینده بتوانند از این توانایی برای تأمل بر عمل خود، بهبود شرایط آموزشی و تربیتی، سهیم نمودن دیگران در تجربیات خود و نیز توسعه حرفه‌ای خویش بهره بگیرند.

<table>
<tr><td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: کارگاهی
تعداد واحد: ۱
زمان درس: ۴۸ ساعت
پیشنیاز: –</td><td colspan="4">نام درس: پژوهش روایی</td></tr>
<tr><td colspan="4" rowspan="2">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با آگاهی از چیستی و چگونگی پژوهش روایی، تجربیات شخصی خود/ دیگری را از موقعیت های آموزشی/ تربیتی مورد واکاوی (تأمل) قرار داده و از این تجربیات برای توسعه ظرفیت های حرفه‌ای استفاده کنند.</td></tr>
<tr><td>شایستگی اساسی:
pck کد ۱-۳ &۳- ۳-۴&۳</td></tr>
<tr><td rowspan="3"></td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td>روایت تجربه</td><td>با تأمل بر یک روایت/ تجربه جدید آن را در قالب یک داستان ساده با جزئیات کم روایت می کند.</td><td>با تأمل بر یک روایت یا تجربهٔ جدید، آن را در قالب داستانی با جزئیات و پیچیدگی ها روایت می کند.</td><td>با تأمل بر یک روایت یا تجربهٔ جدید، آن را در قالب داستانی با جزئیات و پیچیدگی هایی که منعکس کننده احساسات، افکار و توالی منطقی آن ها، روند ها و.. است را روایت می کند.</td></tr>
<tr><td>تأمل بر تجربه</td><td>بر روایت خود تأمل کرده و کنش‌ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد حاضر در موقعیت را در بیان</td><td>بر دیدگاه‌های شخصیت‌های داستان تأمل می کند و می تواند با ارائهٔ شواهدی از یافته های علمی و پژوهشی از آن</td><td>با تأمل مجدد بر تجربهٔ تفکر خود/ روایت درک خود را از این تأملات را با بهره گیری از یافته های علمی/ پژوهشی در قالب</td></tr>
</table>

		تجربیات مورد توجه قرار داده است.	دفاع کند یا آنها را با ذکر دلیل زیر سؤال برده و نقد کند..	دانش قابل عرضه به دیگران ارائه کند.
	تحلیل و تفسیر	توانسته است داده های جمع آوری شده را طبقه بندی نموده و ارتباط میان طبقات را برقرار کند، اما نتوانسته آن را تحلیل ساختاری نماید.	توانسته است داده های جمع آوری شده را تحلیل و تفسیر کند و یافته های خود را با استفاده از نقل قول ها معتبر نماید.	توانسته است داده های جمع آوری شده را تحلیل و تفسیر کند و تحلیل و تفسیر خود از یافته ها را با استفاده از روش های مختلف معتبر نماید.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول: کلیات

ماهیت تجربه، یادگیری از تجربه، و تأمل بر تجربه و تمایز آن با سایر انواع یادگیری

روایت نویسی وسیله‌ای برای پژوهش در عمل

پژوهش روایی در خدمت رشد حرفه‌ای

چگونه روایت ها بین دانش آشکار و دانش ضمنی پیوند می زنند؟

اهداف پژوهش روایی و کاربردهای آن

انواع پژوهش روایی

تکلیف عملکردی:

با مطالعه داستان زندگی معلمان و مقالات علمی در زمینه پژوهش روایی تأثیر این شیوه مطالعه را در بهبود عملکرد حرفه‌ای در قالب یک مقاله کوتاه ارائه نماید.

یک پژوهش روایی را به صورت خلاصه یا در قالب یک مقالهٔ مروری با ذکر ویژگی‌ها و مراحلش ارائه کند). (البته قالب مذکور قبلاً باید توسط استاد توضیح داده شود.

فصل دوم: ابزار های گردآوری اطلاعات

ماهیت اطلاعات در پژوهش روایی

ابزار های گردآوری اطلاعات در پژوهش روایی

- یادداشتهای میدانی از تجربه های مشترک
- دفترچه یادداشت های روزانه
- مصاحبه ها
- داستان گویی
- نامه نگاری

- نوشته‌های خودزیست نگارانه و زیست نگارانه
- سایر منابع

فرآیند تحلیل داده ها

- آماده کردن داده‌ها برای تحلیل،
- انجام تحلیل های مختلف
- درک عمیق و عمیق تر داده‌ها
- بازنمایی داده‌ها و تفسیر معنای کلان

معنا دهی به داده ها

تکلیف عملکردی:

نمونه‌ای از ابزار های جمع آوری اطلاعات در پژوهش روایی را از منظر نوع تجربیات مطرح شده تحلیل و تمایز و تشابه آن ها را در یک جدول به نمایش بگذارد/ در قالب یک مقاله کوتاه ارائه کند.

یک

مقالات علمی پژوهشی که با استفاده از شیوه پژوهش روایی تهیه شده است را از منظر فرایند تحلیل اطلاعات مطالعه و یافته های خود را گزارش نماید.

فصل سوم: کد گذاری

انواع کدگذاری

- کد گذاری اولیه[۵۵]
- مرور کد های اولیه[۵۶]
- کد گذاری محوری[۵۷]
- مرور کد ها و طبقه بندی داده ها
- مضامین/ مفاهیم
- عمق و بینش برای ایجاد ارتباط

تکلیف عملکردی:

فرایند کدگذاری و طبقه بندی را تا مرحله شناسایی و تبیین مضامین بر روی تجربیات شخصی خود از دوران تحصیل اجرا و یافته ها/ بینش حاصل از واکاوی تجربیات را با دیگران به مشارکت بگذارد.

فصل چهارم: تحلیل ساختاری

فرآیند تحلیل ساختاری

- قاعده‌ی حذف
- حذف شدید
- تعمیم

---

[۵۵] - ***Initial/Open coding***
[۵۶] - ***Selective coding***
[۵۷] - ***Axial coding***

- ساختن
- قاعده صفر

تحلیل سه بعدی:

- تعامل: تعامل شخصی بر اساس احساسات، امیدها، واکنش‌ها، و خلق و خو هم چنین تعامل اجتماعی برای دربرداشتن سایر افراد و قصد، اهداف، فرضیات، و دیدگاه‌های آنان
- تداوم: بررسی گذشته که به خاطر آمده است؛ حال به تجربه اتفاقات مرتبط است؛ و آینده، مشتاقانه منتظر تجربیات احتمالی است
- موقعیت: اطلاعات در مورد شرایط، زمان، و مکان در موقعیت فیزیکی، با حدود و قصد، اهداف، و دیدگاه‌های متفاوت شخصیت‌ها

تکلیف عملکردی:

با استفاده از فرایند تحلیل ساختاری/ تحلیل سه بعدی مجموعه تجربیات شخصی/ تجربیات سایرین(همکلاسی ها/ معلمان) را تحلیل و یافته ها را گزارش کند.

فصل پنجم: اعتبار بخشی

روایی و اعتبار در پژوهش روایی

همکاری با شرکت کنندگان

بیان دوباره روایت ها

استفاده از نقل قول ها

رعایت مسایل اخلاقی

محدودیت ها و مخاطرات پژوهش روایی

استفاده از نظریه ها و یافته های علمی

چگونه یافته های پژوهش روایی را ارزیابی می کنیم؟

تکلیف عملکردی:

یافته های حاصل از تکلیف عملکردی در فصل چهار را با استفاده از شیوه مثلث سازی/ همکاری با شرکت کنندگان/ یافته های علمی پژوهشی اعتبار بخشی نماید.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

مطالعهٔ منابع، جستجو، سؤال کردن و پژوهیدن در زمینهٔ پژوهش روایی، برگزاری کارگاه آموزشی برای آموزش پژوهش روایی با استفاده از رویکرد توسعه فردی و به کمک واکاوی تجربیات شخصی صورت می گیرد. استفاده از راهبردهای مشارکتی، برای به اشتراک گذاشتن تجربیات و ارائه یافته به تحقق اهداف این درس و نیز تنوع بخشیدن به تجربیات کمک می کند.

۴. منابع آموزشی

منابع اصلی:

پژوهش روایی دکتر عطاران (در دست تألیف)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: از آنجایی که هدف این درس یادگیری از و به کمک تجربه است، لذا در ارزشیابی خود ارزیابی دانشجو بر اساس تحلیل (توصیف) و تفسیر تجربیات حاصل از فعالیت ها در طول ترم بر اساس مستندات دارای اهمیت است. ارزیابی استاد بر اساس

مجموعه تکالیف عملکردی دانشجو در طول و شرکت در سمینار های کلاسی برای ارائه یافته ها/ به اشتراک گذاشتن تجربیات نیز بخش دیگر از ارزشیابی دانشجو را تشکیل می دهد.
تفسیر دانشجو از تجربیات شخصی و نقش آن در توسعه توانایی های حرفه‌ای بر اساس مستندات ارائه شده در گزارش عملکرد پایانی ۱۰ نمره

ارزیابی استاد از فعالیت ها و مشارکت در سمینار ها ۱۰ نمره

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: کنش پژوهی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

پذیرش نقش پژوهشی از سوی معلم در کنار دو وظیفهٔ مهم دیگر او مبنی بر وظیفهٔ استفاده از یافته‌های پژوهشی تولید شده توسط دیگران و وظیفهٔ آموزش پژوهش به دانش‌آموزان، ضرورت دانا و توانا کردن آنها در حوزه اقدام پژوهی را روشن می‌سازد. این امر بدان معناست که معلم باید ازتدریس و عمل تربیتی عادی شده[۵۸] فاصله گرفته و به سوی تدریس و عمل فکورانه[۵۹] پیش برود، به نحوی که با بینشی پژوهشی مسائل کلاس و مدرسه را بکاود و با اقدام پژوهی و ژرف‌اندیشی به یافتن راه‌حل‌ها، کاربرد بلافصل یافته‌ها و اخذ بازخورد مداوم به اصلاح و بهبود فرآیند های آموزشی و پرورشی بپردازد. بر این اساس، توانایی جمع آوری سیستماتیک اطلاعات درباره، موقعیت های خاص آموزشی، تدریس، و یادگیری دانش آموزان و متعاقباً بکارگیری روش های خاصی برای بهبود آن است که منجر به ارتقاء توانایی دانش آموزان می شود، یکی از شایستگی هایی است که معلمان در آموزش های بدو خدمت بایدبه آن دست یابند.

مشخصات درس	نام درس: **پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۲: کنش پژوهی**
نوع درس: کارگاهی تعداد واحد: ۱ زمان درس: ۴۸ ساعت پیشنیاز: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱، کارورزی ۲	**اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:** با مطالعه و تحلیل گزارش یافته های اقدام پژوهی ها توسط معلمان تأثیر آن در بهبود فرآیند یادگیری گزارش کند. یک مسئله را با استفاده از فرآیند رفت و برگشت میان مسئله و موقعیت آموزشی/ تربیتی مطالعه نموده و بازتاب های حاصل از این فرآیند را برای بهبود عملکرد در موقعیت های بعدی طراحی، اجرا و گزارش نماید
شایستگی اساسی: *Ck&pck* **کد ۲-۱& ۳-۳& ۴-۳&**	

ملاک‌ها	**سطح ۱**	**سطح۲**	**سطح۳**
تحلیل یافته ها	یافته های اقدام پژوهی را از نظر تأثیر آن بر فرآیند یادگیری تحلیل وتفسیر کرده اما به محدودیت ها و فرصت هایی که این مطالعه برای اقدامات	یافته های اقدام پژوهی را از نظر تأثیر آن بر فرآیند یادگیری تحلیل تفسیر کرده و به محدودیت ها و فرصت هایی که این مطالعه برای اقدامات بعدی ایجاد نموده را	یافته های اقدام پژوهی را از نظر تأثیر آن بر فرآیند یادگیری تحلیل و تفسیر کرده و به محدودیت ها و فرصت هایی که این مطالعه برای اقدامات بعدی ایجاد

۵۸-*routinized*

۵۹ - *reflective*

		بعدی ایجاد می کند اشاره نکرده است.	گزارش کرده است.	نموده و نحوه بهره گیری از این نتایج در عمل حرفه‌ای خود را گزارش کرده است.
	چرخه عمل	فرآیند کار نشان می دهد که در پژوهش انجام شده چرخه رفت و برگشت میان برخی از مراحل رعایت شده است.	فرآیند کار نشان می دهد که در پژوهش انجام شده چرخه رفت و برگشت میان کلیه مراحل برای اطمینان از یافته ها رعایت شده است.	فرآیند کار نشان می دهد که در پژوهش انجام شده چرخه رفت و برگشت میان کلیه مراحل برای اطمینان از اطلاعات جمع آوری شده، تفسیر و تبیین یافته ها در هر مرحله رعایت شده است.
	گزارش یافته ها	گزارش با استفاده از روزنگار/ زبان روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات نیست.	گزارش با استفاده از روزنگار/ زبان روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات اتخاذ شده است.	گزارش با استفاده از روزنگار/ زبان روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات اتخاذ شده برای قرار گرفتن در چرخه پژوهش و عمل حرفه‌ای شده است

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

بخش اول :

انواع، سطوح، گستره،ماهیت و اهداف پژوهش‌در آموزش و پرورش

- پژوهش در حرفه معلمی (معلم به‌عنوان بکارگیرنده یافته‌های پژوهش‌های دیگران،معلم بهٔعنوان پژوهشگر، معلم به‌عنوان مدرس پژوهش به دانش آموزان)
- استلزامهای پژوهش‌های معلم محور(برخورد آزادمنشانه،هم افزایی، تفکر و بازاندیشی ، دغدغه‌های رشد حرفه‌ای،اشتراک دانش و تجربیات، مشارکت و کار گروهی ، نقادی و نقد پذیری، تعهد و مسئولیت برای عمل مبتنی بر پژوهش، اخلاق پژوهشی و ...)
- عمل پژوهی و ادراک هنرمندانه معلم

- عمل پژوهی و رشد حرفه ای معلم

فعالیت یادگیری:

مقالات علمی- پژوهشی را مطالعه و در قالب یک گزارش یافته های خود رابه جهت تأثیر این نوع مطالعات در حل مسائل آموزشی/ تربیتی یا توسعه علوم تربیتی ارائه نماید.

فعالیت عملکردی:

- با مطالعه نمونه گزارش های اقدام پژوهی در سطوح متفاوت عملکرد بتواند نقات قوت و ضعف آن ها را شناسایی و گزارش نماید.

بخش دوم :

- چیستی عمل پژوهی در آموزش و پرورش (ماهیت، تعریف، ابعاد، گستره)
- چرایی عمل پژوهی در آموزش و پرورش(اهداف ، پیامدها، ضرورت و اهمیت)
- تاریخچه و خاستگاه های عمل پژوهی
- نظریه‌ها و دیدگاه‌های موجود در زمینه اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

-مشارکت در نقد و ارزیابی گزارش های ارائه شده در کلاس در زمینه اقدام پژوهی هی ارائه شده.

فعالیت عملکردی:

- تهیه یک نوشته انتقادی در مورد باورها و عقاید شخصی خود در مورد چیستی و ضرورت اقدام پژوهی در آموزش و پرورش و ارائه آن در کلاس برای بررسی و نقد

بخش سوم :

- چگونگی تشخیص مسئله،
-چگونگی تدوین طرح اقدام پژوهی،
-روش اجرای مراحل اقدام پژوهی
- چگونگی گردآوری داده ها و شواهد مهم در اقدام پژوهی
- باز اندیشی در باره داده ها و شواهد و اصلاح فرایند اقدام پژوهی

- نقش مشورت و مشارکت در اقدام پژوهی
-ارزشیابی ،نقادی و اعتباریابی در اقدام پژوهی

چگونگی بازخورد ،اصلاح و کاربرد نتایج در اقدام پژوهی

- چگونگی مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردهای اقدام پژوهی

مشارکت در نقد مطالب گزارش شده در کلاس (گزارش حاصل از فعالیت عملکردی گروه‌ها)

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در نقد نمونه‌ای از اقدام‌پژوهی انجام شده توسط معلمان دیگر و تهیه گزارش نقد برای ارائه به کلاس

بخش چهارم :

- تدوین طرح و انجام مراحل اقدام پژوهی

فعالیت یادگیری:

- مشارکت در ارزشیابی و نقد طرح اقدام پژوهی دانشجو معلمان و یکایک مراحل اجرایی آن در خلال جلسات متناظر با روند پیشرفت اجرای طرح(در هر مرحله ازتدوین طرح و اجرای آن، دانشجویان گزارش لازم را به کلاس ارائه و از مشورت، ارزشیابی و نقد دیگران استفاده می‌کنند.)

فعالیت عملکردی:

- تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در مراحل زیر:
- بررسی متأملانه کلاس درس و مدرسه و انتخاب مسئله برای اقدام پژوهی
- تدوین طرح
-انتخاب روش و تدوین مراحل
- مشخص کردن شواهد مهم و ساختن یا یافتن ابزار گردآوری داده ها
- باز اندیشی در باره داده ها و شواهد و اصلاح فرایند
- انجام مشورت و جلب مشارکت افراد ذی‌ربط
- ارزشیابی ،نقادی و اعتباریابی فرایند و نتایج
- اخذ بازخورد، اصلاح و کاربرد نتایج در حل مسئله یا بهبود امر مورد پژوهش
- مستند سازی، ثبت و ضبط مراحل و تهیه گزارش نهایی و اطلاع رسانی و اشاعه دستاوردها

۳- راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادی و پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در خلال بیان فلسفه، مبانی،اصول، روش و مراحل اجرای اقدام پژوهی به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعات اقدام پژوهی معلمان (به تناسب رشته آموزشی دانشجو معلمان) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان پژوهنده پرداخته می‌شود.
- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه‌های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین پیشنهاده کامل اقدام پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (درصورت دسترسی به کلاس و مدرسه) می‌پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می‌کنند.

۴. منابع آموزشی

منبع:-

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد، شخص دانشجو و سایر همکلاس‌های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه‌های کمی بر جنبه‌های کیفی تأکید و توجه ویژه‌ای می‌شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت های انجام شده توسط دانشجو – که در پوشه‌کار[۶۰] او گردآوری می‌شود- صورت می‌گیرد و بر ارزیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه‌ای می‌شود.

در این ارزشیابی، ۴ نمره ارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ، ۸ نمره به کار عملی در حوزه اقدام پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می یابد .

سایر نکات
کنش پژوهی قبل از آغاز کارورزی سه به دانشجویان ارایه شود.

[۶۰] -portfolio

سرفصل درس « پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی»

۱. معرفی درس و منطق آن:

درس پژوهی یک رویکرد برای توسعه حرفه ای است که در ، آن معلمان با یکدیگر در تدوین طرح درس پژوهشی ، اجرا و اعتبار یابی آن همکاری می کنند . این رویکرد ظرفیت شگرفی برای تحقق اهداف مدرسه بعنوان سازمان یادگیرنده و بستری برای گفتگوهای حرفه ای در باره آموزش ، تدریس و فرایندهای یاددهی – گیری در مدرسه فراهم می سازد. درس پژوهی، دانش آموزشی محتوا را در معلمان توسعه بخشیده و با سازوکارهای خود ، قدرت و شایستگی معلمان را برای مواجهه با مسایل فراروی یاددهی– یادگیری توسعه می بخشد . به این ترتیب دانشجو معلمان با گذراندن این درس، ضمن کار گروهی و درک اهمیت هم افزایی در توسعه حرفه‌ای بطور همزمان توان تخصصی خود در حوزه دانش تربیتی، دانش موضوعی، دانش فناوری آموزشی توسعه می دهد.

<table>
<tr><td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: کارگاهی
تعداد واحد: ۱
زمان درس: ۴۸ ساعت
پیشنیاز: اصـول و روش‌هـای تدریس</td><td colspan="4">نام درس: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۳: درس پژوهی</td></tr>
<tr><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با درک نقش مشارکت حرفه‌ای در توسعه ظرفیت ها و توانایی های شخصی، و تأثیر آن در شکل گیری سازمان یادگیرنده یک برنامه درس پژوهی را با مشارکت یک گروه همکار طراحی و اجرا نماید..</td></tr>
<tr><td rowspan="2">شایستگی اساسی:
Ck&pck کـــد ۱-۲&
۳-۳& ۳-۴&</td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح۲</td><td>سطح۳</td></tr>
<tr><td>هم‌افزایی و مشارکت حرفه‌ای</td><td>در فرآیند کار جمعی وظایف محوله را انجام می دهد اما به</td><td>در فرآیند کار جمعی وظایف و مسئولیت هایی را که منجر به حل مسایل</td><td>در فرآیند کار جمعی برای پذیرش وظایف و مسئولیت ها برای حل</td></tr>
</table>

		هنگام قرار گرفتن در موقعیت های دشوار قادر نیست گروه را پشتیبانی کند.	گروه میشود را می پذیرد.	مسایل گروه استقبال می کند و می تواند به هنگام قرار گرفتن در موقعیت های دشوار گروه را پشتیبانی کند.
	طرح درس پژوهی	برای مطالعه بافت و زمینه نیاز/ مسئله شناسایی شده و ترسیم چشم انداز در سطح‌مدرسه مشارکت نموده اما تحلیل نتایج یادگیری دانش آموزان نشان دهنده تأثیر عملکرد او بر شکل گیری یک گروه حرفه‌ای برای ادامه مشارکت حرفه‌ای نیست.	در فرآیند مطالعه بافت و زمینه نیاز/ مسئله شناسایی شده و ترسیم چشم انداز در سطح‌مدرسه مشارکت نموده و نتایج یادگیری دانش آموزان نشان دهنده تأثیر عملکرد او بر بهبود عملکرد مدرسه است.	در فرآیند مطالعه بافت و زمینه نیاز/ مسئله شناسایی شده و ترسیم چشم انداز در سطح‌مدرسه مشارکت نموده و نتایج یادگیری دانش آموزان نشان دهنده تأثیر عملکرد او بر مشارکت برای توسعه حرفه‌ای و بهبود عملکرد مدرسه است.
	گزارش	گزارش با استفاده از روزنگار/ روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات نیست.	گزارش با استفاده از روزنگار/ روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تأثیر تصمیمات اتخاذ شده بر عملکرد دانش آموزان/ مدرسه است.	گزارش با استفاده از روزنگار/ روایت نویسی ثبت شده نشان دهنده تأمل بر کنش‌ها، واکنشها، و رفتارها، دیدگاه‌های افراد درگیر در موقعیت برای بازکاوی عمل و تصمیمات اتخاذ شده و تأثیرات آن بر عملکرد دانش آموزان/ مدرسه در چرخه پژوهش و عمل حرفه‌ای مشارکتی شده است

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

فصل اول :

تمهید شرایط و آماده سازی

-مدرسه بعنوان یک سازمان یادگیرنده

-تاریخچه ، تعریف و اهداف درس پژوهی

- درس پژوهی انتخابی استراتژیک برای توسعه دانش و شایستگیهای معلمان

- ابعاد و گستره درس پژوهی

- فرایند درس پژوهی

- شرایط ، فرهنگ و حمایتهای مورد نیاز درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث به ضرورت و اهمیت درس پژوهی و نقش آن در تولید دانش بومی تدریس می پردازد . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوع مطرح می نماید . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می نماید .

فعالیت عملکردی:

تشکیل کارگروه‌هایی متشکل از دانشجو معلمان و مشارکت آنها در تحلیل جایگاه و نقش درس پژوهی در حرفه معلمی و تهیه گزارش برای ارائه به کلاس،

فصل دوم :

چگونگی تدوین برنامه درس پژوهی :

- تشکیل گروه درس پژوهی
- تبیین رویکرد درس پژوهی در گروه
- برنامه ریزی و تدوین جدول فعالیتهای اجرایی گروه
- انتخاب زمینه پژوهشی برای فعالیت گروه
- تعریف مساله و انتخاب موضوع
- روش های نیاز سنجی
- پیش بینی شرایط و نیازمندیهای اجرای درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

با مشارکت در بحث موضوعاتی را برای فعالیت درس پژوهی مطرح می کند . همچنین سوالاتی را برای شرح بیشتر موضوعات مطرح می نماید .

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروههای دانشجویی ، یک زمینه پژوهشی را تعریف و مساله و موضوع مرتبط با آن را مشخص می کند .

فصل سوم :

چگونگی تدوین طرح درس مورد پژوهش

تعیین اهداف و سوالهای پژوهشی

تدوین طرح درس پژوهشی متناسب با سوالهای پژوهشی:

- ترسیم وضع موجود و مطلوب
- شناسایی تغییرات مورد نیاز

- تعیین هدفهای درس
- تعیین تجارب و فعالیتهای یادگیری
- تعیین رفتار ورودی
- پیش بینی منابع و وسایل آموزشی
- پیش بینی نحوه مدیریت و سازماندهی کلاس
- پیش بینی نحوه تفکر و واکنش دانش آموزان به تدریس
- تعیین معیارهای تحقق هدفها
- تعیین روش سنجش و ارزشیابی
- تعیین چارچوب اجرایی طرح در س پژوهشی

فعالیت یادگیری:

در باره چارچوب طرح درس پژوهشی بحث می کند . و دلایل و اهمیت هر یک از مولفه ها را بر می شمارد.

فعالیت عملکردی:

در قالب کارگروههای دانشجویی یک طرح درس پژوهشی را تهیه و به کلاس ارایه می نمایند.

فصل سوم :

چگونگی اجرای طرح درس مورد پژوهش

- تعیین شواهد و مستندات مورد نظر گروه
- تعیین روش و چگونگی مشاهده طرح درس
- تقسیم وظایف اعضای گروه در حین مشاهده
- طراحی فرمهای گردآوری اطلاعات و مستند سازی مشاهده

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی اجرای طرح درس پژوهشی بحث می کنند و نکات جدیدی را برای اجرای بهینه آن مطرح می سازند .

فعالیت عملکردی:

طرح درس پیش بینی شده در گروه را بصورت آزمایشی در کلاس اجرا می کنند .

فصل چهارم:

ژرف اندیشی در باره داده ها و شواهد

- نحوه انتخاب چارچوب تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد
- تجزیه و تحلیل داده ها و شواهد :

تحلیل نتایج یادگیری

تحلیل انگیزش

تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان

طراحی مجدد درس و اجرای آن

اجرای طرح درس جدید و مشاهده آن

ژرف اندیشی در باره اجرای دوم درس و اصلاح نهایی طرح درس

فعالیت یادگیری:

در باره چگونگی نقد مناسب تر نحوه اجرای طرح درس پژوهشی در کلاس بحث می کنند و نکات جدیدی را در این زمینه مطرح می سازند .

فعالیت عملکردی:

نحوه اجرای آزمایشی طرح درس گروه را مورد نقد و بررسی قرار می دهند .

فصل پنجم : چگونگیژرف اندیشی در باره روند اجرای فعالیت گروه

الف)نحوه تحلیل نتایج مربوط به یادگیری و رشد دانش آموزان(تحلیل نتایج یادگیری، تحلیل انگیزش، تحلیل رفتار اجتماعی دانش آموزان)،

ب) نحوه تحلیل نتایج مربوط به رشد حرفه ای معلمان عضو گروه.

فعالیت یادگیری:

در باره نتایج فعالیت گروه بر توسعه یادگیری و رشد حرفه ای خود بحث می کنند .

فعالیت عملکردی

با ارایه مستندات لازم به جمع بندی از تاثیر فعالیت گروه خود بر یادگیری دانش آموزان و رشد حرفه ای خود می پردازند .

فصل ششم : تهیه گزارش نهایی و اشاعه دستاوردهای گروه درس پژوهی

- ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی
- روش های اشاعه و انتشار دستاوردهای گروه
- نحوه تدوین گزارش نهایی درس پژوهی

فعالیت یادگیری:

در باره ضرورت اشاعه نتایج درس پژوهی بحث می کنند .

فعالیت عملکردی:

گزارش کار گروه خود را تدوین و ارایه می نمایند .

۳ . راهبردهای تدریس و یادگیری

- راهبردهای اصلی شامل پرسش و پاسخ، حل مساله، نقادی و پژوهش به صورت گروهی و مشارکتی است. در کلاس در فرایند تدریس به تحلیل و نقادی گزارش های مطالعات درس پژوهی (به تناسب رشته آموزشی دانشجومعلمان) و آشنا سازی دانشجو معلمان با تجارب معلمان درس پژوه پرداخته می‌شود.
- در بخش عملی، دانشجو معلمان در قالب گروه‌های مناسب، به انتخاب مسئله متناسب با رشته آموزشی خود و تدوین برنامه درس پژوهی و اجرای آن در محیط واقعی (درصورت دسترسی به کلاس و مدرسه) یا نمونه ای (مشابه سازی شرایط کلاس درس) می‌پردازند و گزارش کار خود در هر مرحله را به کلاس ارائه داده و از نقد و مشارکت سایر دانشجو معلمان استفاده می‌کنند.
-

۴. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است که در آن استاد،شخص دانشجو و سایر همکلاس‌های با یکدیگر همکاری و مشارکت دارند. در این ارزشیابی علاوه بر جنبه‌های کمی بر جنبه‌های کیفی تأکید و توجه ویژه‌ای می‌شود. این ارزشیابی به صورت مداوم و بر اساس فعالیت های انجام شده توسط دانشجو – که در پوشه‌کار[۶۱] او گردآوری می‌شود- صورت می‌گیرد و بر ارزیابی توسط خود دانشجو تأکید ویژه‌ای می‌شود.

---

[۶۱] -portfolio

در این ارزشیابی، ۴ نمره به ارزشیابی دانشجو به صورت تکوینی طی نیمسال ، ۸ نمره به کار عملی در حوزه درس پژوهی و ۸ نمره به آزمون پایانی اختصاص می یابد .

۵. منابع آموزشی

ساکی، رضا (۱۳۹۲) درس پژوهی ، مبانی ، اصول و روش اجرا ، انتشارات جهاد دانشگاهی.

استیپانک و همکاران (۱۳۸۹) درس پژوهی راهنمایی عملی برای مدیران و معلمان ، ترجمه دکتر رضا ساکی و داریوش مدنی ، انتشارات حکمت علوی

سایر نکات

تدریس درس پژوهی پس از تدریس کنش پژوهی و قبل از اجرای کارورزی ۴ انجام می شود .

سرفصل درس «کارورزی ۱»

۱. معرفی درس و منطق آن

آموزش اثربخش نیازمند آن است که معلمان در طول دوره آموزشی در معرض تجربیات متنوع و غنی قرار گرفته و قادر به مطالعه، تصمیم گیری و ارزیابی نتایج تصمیمات در موقعیت های پیچیده آموزشی و تربیتی مبتنی بر یافته های علمی و پژوهشی باشند. برنامه کارورزی فرصت برقرار ساختن پیوند میان آموخته های نظری با محیط های واقعی آموزشی- تربیتی و عمق بخشیدن به تجربه های پیشین در جهت توسعه شایستگی های حرفه ای و دست یابی به ظرفیت غایی کنش عملی در کلاس درس را فراهم می کند. این برنامه در دانشگاه فرهنگیان، با تأکید بر مشاهده تأملی، روایت نگاری و واکاوی تجربیات به عنوان عناصر سازنده/شکل دهنده عمل فکورانه؛ و نیز ابزارهای سه گانه اقدام پژوهی، درس پژوهی و پژوهش روایتی به عنوان روش های مورد تاکید در برنامه تربیت معلم فکور این هدف را تعقیب می نماید. مطالعه مسئله های آموزشی/تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه زمینه ساز عمل مستقل حرفه ای معتبر و کسب تجربیات دست اول است. فرصت های یادگیری تدارک دیده شده از سوی استادان و بازخوردهای ارائه شده از سوی آنان باید امکان تلفیق نظر و عمل تربیتی را در موقعیت های واقعی، برای یافتن راه حلهای قابل دفاع و پاسخ به مسئله های آموزشی/ تربیتی تدارک ببینند. بهره گیری از مبانی نظری/ تکنیک ها و فنون

در برنامه کارورزی به منظور دستیابی دانشجو به یک نگاه همه جانبه و غنا بخشیدن به تصمیمات اتخاذ شده در ابعاد برنامه ریزی، اجرا و ارزیابی برای حمایت از یادگیری دانش آموزان ضروری است. در طول برنامه کارورزی دانشجو فرصت کسب تجربه برای درک عمل اثربخش، تأمل بر روی آن به منظور پذیرش مسئولیت حرفه‌ای را کسب می نماید.
در کارورزی یک دانشجو با کسب مهارت در به کارگیری روش ها و فنون مشاهده تأملی، موقعیت های آموزشی و تربیتی در سطح مدرسه و کلاس درس را مورد مطالعه قرار داده و دریافت های خود را در قالب روایت ها، روزنگارها، تجربیات شخصی ارائه می نماید. این یافته ها از موقعیت مدرسه و کلاس درس می تواند همراه با عکس و فیلم/ گزارش گفتگو با کادر مدرسه/ معلم راهنما/ اولیاء/ دانش آموزان(با هماهنگی مدرسه) تکمیل شود. روایت های دانشجو از موقعیت های مختلف مورد واکاوی قرار گرفته و مسئله های شناسایی شده با استفاده از شواهد و مستندات علمی گزارش می گردد.

<table>
<tr>
<td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: کارورزی
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۱۲۸ ساعت
پیش‌نیاز: روان‌شناسی تربیتی، اصول و روش‌های تدریس و پژوهش و توسعه حرفه‌ای۱: پژوهش روایی
نحوه آموزش: مشترک</td>
<td colspan="4">نام درس: کارورزی ۱</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با مشاهده تأملی مسئله‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را شناسایی و با استفاده از شواهد و مستندات علمی آن را تبیین نماید.
مشاهدات تأملی و یافته‌های تجربی حاصل از واکاوی روایت ها را ثبت و گزارش نماید.</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="3">شایستگی اساسی:
P Ck &pkکد ۲-۲& ۳-
۳-۱&۲</td>
<td>ملاک‌ها</td>
<td>سطح ۱</td>
<td>سطح ۲</td>
<td>سطح ۳</td>
</tr>
<tr>
<td>مشاهده تأملی</td>
<td>توانسته است موقعیت های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع آوری اطلاعات توصیف نماید اما نتوانسته است اطلاعات را به صورت نظام مند تحلیل و تبیین نماید.</td>
<td>توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند توصیف نموده و با استفاده از شواهد و مستندات آن را تبیین نماید.</td>
<td>توانسته است موقعیت‌های آموزشی/ تربیتی در سطح کلاس درس و مدرسه را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند توصیف نموده و با کمک شواهد معتبر/ مستندات علمی و پژوهشی یافته های خود را ارائه نماید.</td>
</tr>
<tr>
<td>واکاوی تجربیات</td>
<td>گزارش‌های توصیفی جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی،</td>
<td>گزارش‌های توصیفی جمع-آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی،</td>
<td>گزارش‌های توصیفی جمع‌آوری شده از مطالعه موقعیت فیزیکی، عاطفی، آموزشی، تربیتی را به</td>
</tr>
</table>

		عاطفی، آموزشی، تربیتی را به صورت روایت نقل و کدگذاری نموده اما نتوانسته است کدگذاری-ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته ها را گزارش کند.	تربیتی را به صورت روایت نقل و کد گذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی و یافته‌ها را گزارش نموده است.	صورت روایت نقل و کدگذاری نموده و گزاره‌ها را در قالب مضامین سازماندهی نموده و با ایجاد ارتباط میان مضامین در قالب یک مسئله آموزشی/ تربیتی تبیین نموده است.
	تدوین و ارائه گزارش	در گزارش ارائه شده ساختار کلی گزارش نویسی رعایت شده اما شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه نشده است.	در گزارش ارائه شده ساختار گزارش نویسی به صورت نظام مند در ثبت و ارائه یافته ها رعایت شده است و یافته ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است.	در گزارش ارائه شده ارتباط میان فصل ها و عناوین ذیل فصل ها رعایت شده و یافته ها مبتنی بر شواهد و مستندات تجربی و علمی گزارش شده است .

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

هفته اول:

ارائه یک تصویر کلی از برنامه کارورزی در طی چهار ترم و انتظارات از دانشجو، معرفی برنامه کاروزی یک با تأکید بر مشاهده تأملی و روایت نویسی (ماهیت روایت ها و چگونگی نگارش آن)، تکالیف عملکردی در طول ترم، برنامه زمان بندی سمینارها در سطح مدرسه و پردیس/ واحد آموزشی، و تبیین فرم های ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد، توزیع دانشجویان در مدارس (هماهنگی با مناطق آموزشی و سازماندهی دانشجویان در مدارس باید قبل از شروع ترم و با تشکیل ستاد کارورزی در سطح استان صورت گیرد). تعامل از نزدیک میان استاد و دانشجو از طریق مطالعه گزارش ها و ارائه بازخورد به موقع و سازنده، و نیز تشکیل جلسات بحث و گفتگو پیرامون تجربیات حاصل از حضور در موقعیت های واقعی از استلزامات اجرایی برنامه کارورزی است. تشکیل سمینار در کلیه هفته ها برای بحث و بررسی پیرامون عملکرد دانشجو و گفتگو در خصوص بازخورد های ارائه شده از سوی اساتید ضروری است. مشارکت دانشجویان در نقد و بررسی گزارش ها/ روایت های همکلاسی ها/ همقطاران فرصت یادگیری انتقال تجربیات به یکدیگر را فراهم می‌کند.

هفته دوم:

کارگاه مطالعه موقعیت

تکلیف یادگیری: مشاهده فیلم تدریس/ موقعیتی در سطح کلاس درس/ مدرسه بر اساس گام های زیر:

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده)

ب: تشریح/ استنباط از موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن/ از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر، اسکمپر... در یافتن نقطه کانونی

د: تبیین مسئله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات جمع آوری شده (از آنجایی که آموزش این بخش نیازمند آن است که دانشجو گزارشی از مطالعه موقعیت بر اساس محور های چهارگانه تهیه کرده باشد، لذا آموزش این بخش در جلسه ششم ارائه می شود).

هفته سوم:

مشاهده آزاد

حضور دانشجویان در مدارس (جلسه آشنایی با مدرسه، مدیر و معلم راهنما)

تکلیف یادگیری: تجربه اولین روز کارورزی من در مدرسه. از دانشجو خواسته شود تا اولین تجربیات خود را از اولین روز کارورزی از زمان آماده شدن برای رفتن به مدرسه تا زمان برگشتن در قالب داستان یا خاطره یادداشت روزانه ثبت و ارائه نماید. دانشجو در اولین روز کارورزی مشاهده آزاد دارد و آنچه را مشاهده می کند بدون هیچ محدودیتی ثبت و ضبط خواهد نمود. این موارد می تواند شامل رخ داد ها در مسیر رفت و آمد به مدرسه؛ فضا و موقعیت مدرسه؛ احساسات، تصورات و انتظارات؛ نحوه برخورد کادر مدرسه؛ نحوه مواجه شدن با دانش آموزان؛ گفتگو ها با کارکنان مدرسه، معلمان و.... باشد.

هفته چهارم:

مطالعه موقعیت

گزارش های (روایت) تهیه شده از مشاهده آزاد از جهت رعایت روش ها و فنون توصیف و تشریح موقعیت و به صورت گروهی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد. تشکیل گروه های حرفه‌ای متشکل از سه تا چهار دانشجو و ارائه بازخورد توسط همقطاران/ گروه همسالان امکان به مشارکت گذاشتن تجربیات را به عنوان یک مهارت حرفه‌ای تقویت می کند. محور هایی که گزارش ها بر اساس آن مورد نقد و بررسی قرار خواهد گرفت:

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده)

ب: تشریح/ استنباط از موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن/ از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر و اسکمپر.

د: تعیین نقطه کانونی (بازبینی شواهد جمع آوری شده برای دستیابی به درک عمیق تر و همه جانبه تر نسبت به موقعیت/ طرح مسئله).

هفته پنجم:

مطالعه موقعیت

حضور در مدرسه و تکمیل اطلاعات مورد نیاز/ شواهد بیشتر برای بیان مسئله. در این جلسه دانشجو با توجه به بازخورد های ارائه شده از سوی همسالان/ همقطاران یا استاد به مطالعه مجدد موقعیت(مدرسه) پرداخته و با جمع آوری اطلاعات/ شواهد بیشتر گزارش خود را برای یادگیری روش تبیین مسئله تکمیل می نماید.

هفته ششم:

مطالعه موقعیت

گفتگو در این جلسه پیرامون روش ها و فنون مشاهده تأملی ادامه می یابد و دانشجو با استفاده از شواهد جمع‌آوری شده از موقعیت مورد مطالعه به تبیین مسئله مبادرت می نماید. مرور محور ها در جلسه دوم و آموزش نکات مربوط به تبیین مسئله.

الف: توصیف موقعیت (بیان ویژگی ها و مشخصه های متمایز کننده)(مرور)

ب: تشریح/ استنباط از موقعیت (شناسایی اجزاء و روابط) (مرور)

ج: بازنگری (به گونه دیگر دیدن/ از زاویه دید دیگری به موقعیت نگاه کردن) با استفاده از تکنیک های اگر، آنگاه، شش کلاه تفکر، اسکمپر...(مرور)

ه: تبیین مسئله با استفاده از استدلال قیاسی یا استقرایی به کمک شواهد و مستندات جمع آوری شده (آموزش).

شرح تنظیم پوشه کار... توسط چه کسی تنظیم می شود؟: نسخه ای از مجموعه فعالیت های انجام شده در مطالعه موقعیت به همراه بازخوردهای ارائه شده در محورهای مختلف تبیین مسئله در پرونده توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط گردد. ... منظور همان پوشه کار است؟ پرونده توسعه حرفه ای با چه فرمتی باید تشکیل شود؟ آیا به دنبال پرونده الکترونیکی یا همان ای- پورتفولیو بوده ایم ؟ باید به سمتی برویم که دانشجو خود متکفل این امر شود.

هفته هفتم:

مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت فیزیکی مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح پردیس/ مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت فیزیکی مدرسه شامل: موقعیت جغرافیایی و محیط بیرونی مدرسه، انواع فضا ها (کتابخانه، زمین ورزش، آبخوری، سرویس ها، کلاس ها، راهرو ها....) نور، جریان هوا، وضعیت بهداشت، امکانات و تجهیزات (کارگاهی، آزمایشگاهی، شبکه مجازی، سایت و......) شناسایی و تبیین مسئله (فرآیند مسئله شناسی و تبیین مسئله رعایت شود) ارائه یافته ها در سمینار مدرسه/ پردیس. این گزارش در قالب روایت نگاری (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف موقعیت فیزیکی و تحلیل تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کاروزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخوردها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخوردهای ارائه شده توسط استاد به منظور درک موقعیت فیزیکی و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در پوشه کار ضبط گردد.

هفته هشتم:

مشاهده تأملی و مسئله شناسی ساختار و سازمان مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح مدرسه/ پردیس

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از ساختار سازمانی، روش های بکارگرفته شده در اداره مدرسه، ساختار سازمانی، نحوه گردش کار در سطح مدرسه، تعاملات میان مدیر، معلمان،کارکنان و نحوه تعامل با اولیاء مدرسه و تدوین. آن در قالب روایت نویسی (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف ساختار و سازمان مدرسه و تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کاروزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخوردها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخوردهای ارائه شده توسط استاد به منظور درک ساختار و سازمان مدرسه و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در پوشه کار ضبط گردد.

هفته نهم:

مشاهده تأملی و مسئله شناسی موقعیت عاطفی روانی/ تعاملات در سطح مدرسه/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح پردیس/ مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت عاطفی روانی مدرسه شامل: روابط عاطفی میان معلم و دانش آموزان (درک حالات روانی دانش آموزان، برنامه ریزی برای ایجاد جو مثبت و سازنده در فضای کلاس و...) تعاملات دانش آموزان با یکدیگر (میزان احترام، همدلی، همکاری و....)، روابط عاطفی میان معلمان و کارکنان و مدیر شناسایی و تبیین شود. یافته ها در سمینار مدرسه/ پردیس. این گزارش در قالب روایت نویسی (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف تعاملات و روابط عاطفی در سطح کلاس درس/ مدرسه و تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کارورزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخوردها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده توسط استاد به منظور درک روابط عاطفی و تعاملات در سطح کلاس درس و مدرسه و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان در پوشه کار ضبط گردد.

هفته دهم، یازدهم، دوازدهم و سیزدهم:

مشاهده تأملی کلاس درس و مسئله شناسی فرآیند آموزش/ بازدید از مدرسه و تشکیل سمینار در سطح پردیس/ مدرسه

تکلیف عملکردی: تهیه گزارش از موقعیت آموزشی شامل: جو و فضای عاطفی و روانی، طراحی آموزشی، راهبرد های آموزش، سازماندهی تکالیف یادگیری، تعاملات میان معلم و دانش آموزان و دانش آموزان با یکدیگر، وضوح و شفاف بودن مباحث، میزان درگیر نمودن دانش آموزان در فرآیند یادگیری، مواد و منابع آموزشی، ارزشیابی از یادگیری و...) شناسایی و تبیین شود. این گزارش در قالب روایت نگاری (فرم پیوست) تنظیم شود. نمونه‌ای از توصیف فرآیند آموزش در سطح کلاس درس و تحلیل و تفسیر آن در کلاس بحث کارورزی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و بازخود ها از سوی استاد به منظور تکمیل اطلاعات و شواهد ارائه گردد.

پوشه کار: گزارش دانشجو به همراه بازخورد های ارائه شده استاد در پوشه کار ضبط گردد.

هفته چهاردهم:

ثبت و واکاوی تجربیات

نمونه‌ای از پژوهش‌های روایتی از جهت نوع اطلاعات، روش ها و ابزار های بکارگرفته شده، و یافته های آن در کلاس توسط استاد مورد بررسی قرار گیرد و با تبیین نقش روایت نویسی و واکاوی آن در آموزش حرفه ای مراحل تحلیل ساختاری روایت ها (بند الف و ب) بر روی گزارش های تهیه شده از سطح کلاس درس/ مدرسه آموزش داده شود.

تعریف و کاربرد پژوهش روایتی در کارورزی

تحلیل ساختاری روایت ها

1) کدگذاری باز
2) کدگذاری محوری و انتخاب مضامین

تکلیف یادگیری: مطالعه مقالات یا منابع علمی در زمینه پژوهش روایتی... قرار نشد از این تعبیر استفاده نکنیم؟ در یکی از محورهای فوق و جمع بندی یافته ها برای ارائه به کلاس.

تکلیف عملکردی:

الف: تحلیل یک نمونه پژوهش روایتی بر اساس مراحل ذکر شده به صورت گروهی

ب: تحلیل و واکاوی گزارش های تهیه شده از مدرسه/ کلاس درس و کدگذاری آن ها برای یافتن مضامین

هفته پانزدهم:

ثبت و واکاوی تجربیات

نمونه‌ای از پژوهش های روایتی از جهت نوع اطلاعات، روش ها و ابزار های بکارگرفته شده، و یافته های آن در کلاس توسط استاد مورد بررسی قرار گیرد و مراحل تحلیل ساختاری بر روی روایت های تهیه شده (بند ج و د) از کلاس درس/ مدرسه آموزش داده شود.

تحلیل ساختاری روایت ها

۳) ارتباط مضامین با یکدیگر

۴) تبیین مسئله

تکلیف عملکردی:

الف: تحلیل یک نمونه پژوهش روایتی بر اساس مراحل ذکر شده به صورت گروهی

ب: تحلیل و واکاوی گزارش تهیه شده از سطح کلاس درس و مدرسه به منظور یافتن ارتباط میان مضامین و تبیین مسئله

جلسه شانزدهم: سمینار (بررسی گزارش ها و تحلیل ساختار آن بر اساس فرآیند شناسایی و تبیین مسئله در سطح مدرسه/ پردیس)

در این نشست دانشجویان یافته های خود از مطالعه موقعیت مدرسه و کلاس درس را در قالب مسئله های تبیین شده به همراه راه حل های مبتنی بر یافته های علمی ارائه نموده و یافته ها در کلاس به صورت گروهی مورد نقد و بررسی قرار می گیرد.

تکلیف عملکردی: دانشجویان گزارش یافته های خود را در طول ترم را زیر نظر استاد تنظیم نمایند. در این گزارش دانشجو باید یافته های خود را از مسئله های مطالعه شده و تبیین و آن را به کمک شواهد و مستندات علمی پژوهشی قابل دفاع ارائه نماید.

پوشه کار: گزارش تنظیم شده در پوشه کار توسعه حرفه ای ضبط می گردد.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، به‌کارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبرد های مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینار های گروهی و فردی ارائه می گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

-احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی یک در قالب سمینار پایانی صورت می گیرد که در آن دانشجویان باید یافته های خود از مطالعه موقعیت های تربیتی و آموزشی را ارائه و با استناد به یافته های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) از آن دفاع نمایند. این جلسه با حضور معلم راهنما تشکیل می‌شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به گزارش های ارائه شده در طول ترم و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می گیرد. میزان مشارکت در بحث ها، ارائه یافته های جدید، پاسخ به بازخورد های داده شده و...

ارزیابی پوشه کار: کلیه گزارش ها به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه‌ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

ـ شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز

ـ گزارش های عملکردی مرحله ای: ۴۰ امتیاز

ـ تدوین و ارائه گزارش پایانی: ۴۰ امتیاز

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۷. تنظیم فهرست و فصل‌بندی

۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی

۹. نگارش ادبی و فنی

۱۰. اعتبار داشتن گزاره ها

۱۱. ظرافت و زیبائی ظاهری

۱۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره ها

۱۳. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل

۱۴. ارائه راه حل ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته‌ها

۱۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها

۱۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

سرفصل درس «کارورزی۲»

۱. معرفی درس و منطق آن

اگر تدریس را فرایندی سازمان‌یافته، اخلاقی و متعهدانه بدانیم که نیازمند بهره‌گیری از یافته‌های علمی، شهود[۶۲] و خلاقیت در موقعیت‌های بی‌بدیل و منحصر به‌فرد است، در آن صورت برنامه کارورزی به جای تمرکز انحصاری بر آموزش فنون، نیازمند آن است که دانشجومعلم فعالانه با موقعیت‌های واقعی در سطح کلاس درس روبرو شود و به آنان کمک کند تا با به کارگیری روش‌های استدلالی/ منطقی به بررسی موقعیت‌های یادگیری پرداخته و با آگاهی انتقادی نسبت به تجربیات اندوخته شده به آفرینش الگوهای ذهنی و طرحواره‌هایی بپردازند که به آنان در اتخاذ تصمیمات اثربخش و ارزیابی نتایج حاصل از تصمیمات جهت برنامه‌ریزی کمک کند.

تدریس عملی، وابسته به موقعیت است و با ویژگی‌های شخصی معلم و آن‌چه او در یک مکان و زمان خاص انجام می‌دهد مرتبط است. از این رو فرصت‌های یادگیری تدارک دیده شده در کارورزی ۲، به دنبال آن است تا دانشجومعلم را در معرض دانش کاربردی که ترکیبی از انواع مختلف دانش (بیانی[۶۳]، رویه‌ای[۶۴]، موقعیتی[۶۵]، فراشناختی[۶۶]) است قرار داده، به آنان کمک کند تا به تأمل در باره موقعیت‌های تربیتی بپردازند.

در این برنامه از طریق طراحی فعالیت‌های یادگیری امکان کسب تجربیات مستقیم، بررسی نتایج و بازاندیشی در خصوص دیدگاه‌های مختلف و دریافت‌های خود را به دست آورند. در برنامه کارورزی ۲، دانشجو با قرار گرفتن در معرض تکالیف اصیل[۶۷]، توانایی تأمل در عمل را به طور مقدماتی از طریق مشارکت در فرآیند آموزش (فردی، گروه‌های کوچک/گروه‌های بزرگ) و نهایتاً اجرای مستقل فعالیت‌های یادگیری در سطح کلاس درس کسب خواهد نمود و به درک صحیحی نسبت به آن‌چه درکلاس جریان دارد دست می‌یابد. آگاهی نسبت به تصمیمات ناظر به برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی، به عنوان یک فرآیند تأملی به شناخت جهت‌گیری حرفه‌ای، نوع تفکر و سبک تدریس دانشجو کمک خواهد کرد.

مشخصات درس	نام درس: کارورزی ۲
نوع درس: کارورزی تعداد واحد: ۲ زمان درس: ۱۲۸ ساعت پیشنیاز: کارورزی ۱ نحوه آموزش: مشترک	اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود: ۱. با تداوم مطالعه موقعیت یادگیری (در سطح کلاس‌درس یا مدرسه) مشکلات/ نیازهای فردی، گروه‌های کوچک/ بزرگ را شناسایی/ بازشناسی کند و فعالیت‌هایی را برای رفع مشکلات/ نیازهای یادگیری طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی نماید. ۲. تجربیات خود از مشارکت در فرآیند آموزش را واکاوی نموده و یافته‌های خود را روایت نماید.

[۶۲]- *Intuition*
[۶۳] -*Declarative knowledge*
[۶۴]- *Procedural knowledge*
[۶۵] - *Conditional knowledge*
[۶۶] - *Metacognitive Knowledge*
[۶۷]-*Authentictask*

شایستگی اساسی:
۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

ملاک‌ها	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳
مطالعه موقعیت	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات توصیف نماید. اما نتوانسته است مشکل/ نیاز را به کمک شواهد تبیین نماید.	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز توصیف نموده و راه‌حل/های بهینه را با کمک شواهد جمع‌آوری شده از موقعیت تبیین نماید	توانسته است موقعیت‌های یادگیری را با جمع‌آوری اطلاعات به صورت نظام‌مند برای شناسایی مشکل یادگیری/ نیاز توصیف نموده و راه‌حل/های بهینه و روش مداخله را با کمک شواهد معتبر و یافته‌های علمی تبیین کند.
فعالیتِ آموزش/ یادگیری	فعالیت یادگیری طراحی شده ناظر به نیاز/ مسئله شناسایی شده در یکی از انواع (فردی، گروه کوچک، جمعی) است، اما گزارش اجرا و ارزیابی نشان دهنده تأثیر گذاری بر حل مشکل/ رفع نیاز نیست.	فعالیت یادگیری طراحی شده از انسجام برخوردار است و گام های اجرای آن به وضوح مشخص شده است. ارزیابی از اجرای فعالیت نشان‌دهنده تأثیرگذاری بر حل‌مسئله/ رفع نیاز در انواع (فردی، گروه کوچک/ جمعی) است.	فعالیت یادگیری طراحی شده، امکان ایجاد انعطاف و اتخاذ تصمیمات آگاهانه ناظر به موقعیت آموزش/ یادگیری را فراهم نموده و نتایج ارزیابی از اجرای نیز منعکس‌کننده تأثیر راه‌حل‌های به کارگرفته شده در حل‌مسئله/ رفع نیاز در انواع (فردی، گروه‌کوچک/ جمعی) است.
توسعه حرفه‌ای	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است، اما یافته‌ها به گونه‌ای که انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای خود و راه‌هایی برای توسعه آن ارائه نشده است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است و یافته‌ها انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای است اما راهکارهایی برای توسعه حرفه‌ای ارائه نشده است.	گزارش عملکرد شامل فعالیت‌های انجام شده در طول نیم‌سال است و یافته‌ها انعکاس‌دهنده دلایل موفقیت/ توانایی‌ها، محدودیت‌های حرفه‌ای است و راهکارهای عملی برای توسعه حرفه‌ای ارائه شده است.
تدوین و ارائه گزارش	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کد گذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی انجام شده،اما شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه نشده است.	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کدگذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی رعایت شده و شواهد و مستندات کافی برای یافته‌ها ارائه شده است.	در گزارش ارائه شده از موقعیت‌های یادگیری کدگذاری، و طبقه‌بندی گزاره‌ها در قالب مضامین و ساختار پژوهش روایتی رعایت شده و شواهد و مستندات مبتنی بر مستندات تجربی و علمی است .

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و تکالیف عملکردی، نحوه طراحی فعالیت‌های یادگیری، شیوه تنظیم روایت‌ها، برنامه زمان‌بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدها و سطوح عملکرد.

جلسه دوم تا شانزدهم :

در طول این جلسات دانشجو در مدرسه حضور خواهد داشت و جلسات بحث کارورزی برحسب مورد می‌تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود. از آن‌جایی که در برنامه کارورزی ۲، دانشجو در مقیاس خرد در فعالیت‌های یادگیری که در سطح کلاس درس مشارکت می‌کند و از این طریق به تجربیات دست اول در زمینه یادگیری دست خواهد یافت لذا، ضروری است دانشجویان بر اساس گزارش پایانی ارائه شده در نیم‌سال اول، مسئله‌ها/ نیازهای تأثیرگذار بر یادگیری دانش‌آموزان را در سطح فردی، گروه‌های کوچک، گروه کلاسی شناسایی و آن‌ها را در قالب فعالیت‌های یادگیری طراحی و تدوین نموده و با هدایت معلم راهنما (به صورت مشترک با معلم راهنما یا به صورت مستقل زیر نظر معلم راهنما اجرا نماید) به حل مسئله / پاسخ به نیازها اجرا نماید. این مسئله‌ها/ نیازها می‌تواند ناظر به عملکردهای شناختی یا عاطفی–هیجانی دانش‌آموزان باشد. گفتگو با دانشجو قبل و بعد از اجرا در ارتباط با طرح طراحی شده، و فرآیند اجرای فعالیت باید در فضایی امن و راحت به گونه‌ای که منجر به یک خود ارزیابی و شناسایی نقاط قوت و ضعف و راهکارهای ارتقاء/ بهبود آن باشد(فرم‌های گفتگو قبل و پس از اجرای فعالیت ضمیمه است).

توصیه: با توجه به این که مسئله‌های شناسایی شده از سوی دانشجویان از عمق و پیچیدگی متفاوتی برخوردار است لذا، می‌توان برحسب موقعیت‌های مطالعه شده نسبت به اجرای فعالیت‌های یادگیری به صورت فردی، گروه کوچک، جمعی اقدام نمود. تصمیم‌گیری در خصوص تقدم و تأخر در اجرای هر یک از این موقعیت‌های یادگیری بر عهده مدرس محترم است).

درصورتی که بنا به دلایلی دانشجو امکان کار بر روی مسئله‌های شناسایی شده در ترم یک را دارا نباشد، توصیه می‌شود در یک نشست مشترک میان معلم راهنما، استاد کارورزی و دانشجو نسبت به شناسایی مسئله‌ها/ نیازها اقدام شده و فعالیت‌های یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده‌اند می‌توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش‌ها و شناسایی مسئله‌ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین‌نامه آموزشی ناتمام اعلام می‌گردد.

تکالیف عملکردی برای مشارکت در فعالیت‌های کلاسی:

۱. تهیه طرح برای مشارکت در فعالیت‌های یادگیری و اجرای مستقل فعالیت‌ها با هماهنگی معلم راهنما.

۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به برای گروه کوچک و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۴. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس درس و مشارکت در اجرای آن زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

تکالیف عملکردی برای اجرا توسط دانشجو

۱. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۲. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله به برای گروه کوچک به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

۳. طراحی فعالیت یادگیری برای رفع نیاز/ حل مسئله در سطح جمعی/ کلاس‌درس به صورت فردی زیر نظر معلم راهنما، تهیه گزارش از اجرای فرآیند اجرای فعالیت، ارزیابی نتایج و تطبیق آن پیش‌بینی‌ها و ارائه پیشنهادها برای طراحی موقعیت یادگیری بعدی.

محور طراحی فعالیت‌های الزامی

- **طراحی فعالیت یادگیری برای درگیر نمودن دانش‌آموزان**
- **طراحی فعالیت یادگیری برای مرور مباحث**
- **طراحی فعالیت یادگیری برای آموزش مهارت‌های کار مشارکتی**
- **طراحی فعالیت برای پرورش مهارت‌های تفکر**
- **طراحی تکلیف یادگیری برای یکی از موضوعات درسی**
- **طراحی فعالیت رفع بدفهمی‌های دانش‌آموزان**
- **طراحی فعالیت برای رفع عقب ماندگی‌های تحصیلی**
- **طراحی فعالیت برای تقویت/ بهبود عملکردهای عاطفی (مثل بی‌نظمی، عدم رعایت قوانین)**
- **طراحی فعالیت یادگیری برای سنجش آموخته‌ها**
- **سایر فعالیت‌ها به تشخیص معلم راهنما**

ساختار طراحی فعالیت ها:

- هدف/ پیامد

- مراحل/گام‌های اجرای فعالیت

.....–

.... –

.... –

..... –

- مواد/ منابع آموزشی مورد نیاز
- روش بازخورد دادن به دانش‌آموزان در فرایند اجرا
- سنجش آموخته‌ها/ سنجش عملکرد

تهیه گزارش از اجرا

....

سمینارها

سمینارها در دو شکل اجرا می‌شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای فعالیت‌ها و بر اساس طرح پیش‌بینی شده با مشارکت معلم راهنما برای کمک به دانشجو در ارزیابی عملکرد خود و برنامه‌ریزی.

ب: در سطح واحد آموزشی به صورت مشارکتی برای به مشارکت گذاشتن تجربیات و یافته‌ها و دستیابی به درک عمیق‌تر از تجربیات کسب شده.

انواع سمینارها

سمینار با حضور معلمان راهنما و دانشجویان دو نوبت در نیم‌سال و الزامی

سمینارهای جمعی برای انتقال یافته‌ها و تجربیات و تبادل‌نظر به صورت ماهیانه و الزامی(با برنامه‌ریزی و اعلام قبلی از سوی مدرس)

سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

برگزاری کارگاه آموزشی برای طراحی فعالیت‌های یاگیری با رویکرد شناختی، و به کارگیری راهبردهای شناختی برای مطالعه و تحلیل نقادانه موقعیت‌های یادگیری در سطح کلاس‌درس، رویکرد تجربی برای اجرای فعالیت‌ها در سطح کلاس‌درس به صورت فردی، گروه‌های کوچک/ جمعی، راهبردهای مشارکتی، برای مشارکت در سمینارهای کلاسی و به بحث گذاشتن تجربیات و ارائه یافته.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

–احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی دو بر اساس تهیه طرح فعالیت در سطح کلاس، مشارکت با معلم راهنما در اجرای فعالیت‌های یادگیری، اجرای مستقل فعالیت‌های یادگیری و ارزیابی از نتایج بر اساس پیش‌بینی‌ها، شرکت در سمینارهای کلاسی برای ارائه یافته‌ها و تجربیات به سایر دانشجویان. در این سمینارها دانشجویان باید یافته‌های خود از مطالعه موقعیت‌های تربیتی و آموزشی را ارائه و با استناد به یافته‌های علمی پژوهشی (مطالعه شده در دروس نظری) ارائه و از آن دفاع نمایند.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخوردهای داده شده به گزارش‌های ارائه شده در طول نیم‌سال و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می‌گیرد. میزان مشارکت در بحث‌ها، ارائه یافته‌های جدید، پاسخ به بازخوردهای داده شده و...

ارزیابی پوشه‌کار: طرح تهیه شده و کلیه گزارش‌ها از اجرای فعالیت‌ها به همراه بازخوردهای داده شده در پوشه توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه‌ریزی برای آموزش‌های بعدی و نیز دفاع از توانایی‌های حرفه‌ای در پایان دوره قرار می‌گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می‌گردد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان نیم‌سال مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می‌گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

ـ شرکت فعال در جلسات کلاسی(معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز

ـ نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۳۰ امتیاز

- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرای و ارزیابی فعالیت‌ها با توجه به سطح عملکرد دانشجو براساس ملاک‌های ذکر شده ۳۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۲۰ امتیاز
- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۲ ۷۰٪ امتیاز یا نمره ۱۴ می‌باشد.

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۱۷. تنظیم فهرست و فصل‌بندی

۱۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی

۱۹. نگارش ادبی و فنی

۲۰. اعتبار داشتن گزاره‌ها

۲۱. ظرافت و زیبایی ظاهری

۲۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره‌ها

۲۳. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل

۲۴. ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته‌ها

۲۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست‌ها

۲۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

در صورتی که بنا به دلایلی دانشجو امکان کار بر روی مسئله‌های شناسایی شده در ترم یک را دارا نباشد، توصیه می‌شود در یک نشست مشترک میان معلم راهنما، استاد کاروزری و دانشجو نسبت به شناسایی مسئله‌ها/ نیازها اقدام شده و فعالیت‌های یادگیری بر اساس آن طراحی، اجرا و ارزیابی شود. دانشجویانی که بنا به دلایلی موفق به اتمام کار در ترم یک نشده‌اند می‌توانند با در نظر گرفتن یک برنامه ترمیمی از یک تا چهار هفته نسبت به تهیه/ تکمیل گزارش‌ها و شناسایی مسئله‌ها برای ورود به عرصه با نظر استاد راهنما اقدام نمایند. بدیهی است که نمره این گروه از دانشجویان بر اساس آیین‌نامه آموزشی ناتمام اعلام می‌گردد. (پ۳/ص۷/۴***T***)

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

ـ شرکت فعال در جلسات کلاسی(معلم راهنما)، سمینارها (استاد راهنما): ۲۰ امتیاز

ـ نظر معلم راهنما در مورد سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۳۰ امتیاز

- نظر استاد راهنما در طراحی، تدوین، اجرای و ارزیابی فعالیت‌ها با توجه به سطح عملکرد دانشجو براساس ملاک‌های ذکر شده ۳۰ امتیاز
- تدوین و ارائه گزارش پایانی توسط استاد راهنما با کسب نظر از معلم راهنما با توجه به سطح عملکرد دانشجو بر اساس ملاک‌های ذکر شده: ۲۰ امتیاز
- حد نصاب قبولی در درس کارورزی ۲ ۷۰٪ امتیاز یا نمره ۱۴ می‌باشد. (پ۳/صص۷،۸/T۷)

سرفصل درس «کارورزی ۳»

۱.معرفی درس و منطق آن

در کارورزی۳، دانشجو معلم مستقیماً مسئولیت تدریس و اداره کلاس درس (۴۵/ ۹۰ دقیقه) را بر عهده می‌گیرد و با مطالعه بافت و زمینه‌ای که آموزش در آن جاری است، طرح یادگیری را برای آموزش مفاهیم/ مهارت‌های علمی ارائه شده در برنامه درسی[۶۸] تدوین می‌نماید. چنین طرحی باید دربرگیرنده‌ی فرصت‌هایی باشد که نسبت به یادگیری دانش‌آموزان حساس بوده و عمیقاً با بافت و بستر واقعی زندگی آن‌ها ارتباط برقرار می‌نماید. ماهیت تکالیف یادگیری و عملکردی پیش‌بینی شده در طرح یادگیری نیز باید بتواند میان تجربیات و دانسته‌های پیشین و جدید دانش‌آموزان ارتباط برقرار کند و امکان یکپارچه‌سازی یادگیری فراهم نماید.

برنامه‌ریزی دانشجو با طرح پرسش‌هایی در خصوص ظرفیت‌هایی که در بافت و زمینه یادگیری وجود دارد و می‌تواند به دانش آموزان در به کارگیری دانش و تجربه پیشین و علایق شخصی آنان کمک نماید آغاز شده و با تدارک دیدن فرصت‌هایی برای به تجربه گذاشتن دریافت‌ها، طرح پرسش‌ها/ فرضیه‌ها از سوی دانش‌آموزان، ادامه می‌یابد. یافته‌های حاصل از این تجربه برای درک عمیق‌تر/رفع بدفهمی‌ها، در موقعیت واقعی/ شبیه‌سازی شده به کارگرفته می‌شود و نتایج/ آموخته‌ها- با توجه به این که یادگیرندگان امکان طرح پرسش/ فرضیه‌های متفاوتی را دارا هستند- برای استحکام بیشتر یادگیری به اشتراک گذاشته می‌شود.

[۶۸] - برنامه درسی/ کتاب درسی (با توجه به این که سند برنامه درسی معمولاً در اختیار معلمان قرار ندارد می توان از کتاب درسی لستفاده نمود).

در این فرآیند دانش‌آموزان فرصت خواهند داشت تا دانش کسب شده را با استفاده از راهبردهای یادگیری در شرایط جدید به کار بگیرند و به علایق/ پرسش‌هایی که در فرآیند یادگیری طرح شده پاسخ دهند. در طی این مراحل (گام‌ها) دانشجو از طریق ثبت و واکاوی روایت‌ها با طرح پرسش‌های تأملی و پاسخ به آن‌ها بصیرت بیشتری نسبت به اثربخشی طرح یادگیری و هدایت این فرآیند، درک واقعیت‌های محیط آموزشی، تأثیر آن بر عملکرد خود، ویژگی‌ها و توان‌مندی‌های شخصی، و نحوه سازگار نمودن توانایی‌های خود با موقعیت‌های پیچیده و منحصر به فرد آموزش، به دست می‌آورد. این پرسش‌ها باید بتوانند حس کنجکاوی دانشجو را برای مطالعه موقعیت‌های مسئله‌ای در کلاس، ارزیابی اثربخشی یک نظریه در عمل، آزمون مجدد یافته‌های تجربی/ علمی و... را در قالب کنش‌پژوهی محدود فردی برانگیزد. علاوه بر این پاسخ به پرسش‌هایی که در فرآیند تصمیم‌گیری و پس از آن مطرح می‌شود زمینه‌ساز عمل جدید بوده و دانشجو را در فرآیند توسعه حرفه‌ای و بافت و زمینه‌ای که در آن دست به عمل خواهد زد، یاری می‌کند. در این مرحله شیوه مطالعه کنش پژوهی فردی است و هدف از عمل فکورانه دانشجو معلم به سازی عمل، به‌سازی درک و فهم، و اصلاح عملکرد حرفه‌ای خود در موقعیتی است که در آن دست به عمل زده است.

<table dir="rtl">
<tr><td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: کارورزی
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۱۲۸ ساعت
پیش‌نیاز: کارورزی ۲ و طراحی آموزشی
نحوه آموزش: مشترک</td><td colspan="4">نام درس: کارورزی ۳</td></tr>
<tr><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با تحلیل محتوای برنامه‌درسی/ کتاب درسی مفاهیم و مهارت‌های اساسی را شناسایی و طرح یادگیری را طراحی، اجرا و ارزیابی نموده، و تأثیرات آن بر نتایج توانایی دانش‌آموزان در انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید را مورد ارزیابی قرار دهد.
نتایج تجربیات خود از فرآیند طراحی، اجرا و ارزیابی و بازبینی و بازاندیشی را با تکیه بر عقلانیت عملی در قالب کنش‌پژوهی فردی گزارش کند.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">شایستگی اساسی:
P Ck &pkکد ۲-۲& ۳-
۳-۱&۲</td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td>طراحی</td><td>در طرح یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی برنامه شناسایی شده اما تکالیف یادگیری و عملکردی پیش‌بینی شده با محدودیت‌ها و امکانات موقعیت یادگیری، تجربیات و دانش پیشین دانش‌آموزان تناسب</td><td>در طرح یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی برنامه شناسایی شده و تکالیف یادگیری و عملکردی ناظر به بافت فرهنگی و اجتماعی دانش‌آموزان است و تجربیات، دانش پیشین و علایق دانش‌آموزان را مبنای طراحی قرار داده</td><td>در طرح یادگیری مفاهیم و مهارت‌های اساسی برنامه شناسایی شده و فرصت های یادگیری تدارک دیده شده ویژگی های منحصر به فرد در یک بوم خاص[۶۹] را برای پاسخ به دامنه تفاوت های فردی دانش‌آموزان مورد توجه قرار داده است.</td></tr>
</table>

[۶۹] – کلاس درس/ مدرسه

		ندارد.	است.	
	هدایت فرآیند یادگیری	در فرآیند یادگیری تکالیف یادگیری و عملکردی طراحی شده را مطابق پیش بینی اجرا می کند و فرایند آموزش از انعطاف لازم برای متناسب نمودن آن با اقتضائات محیط واقعی و پاسخ به نیازها برخوردار نیست.	هدایت فرآیند یادگیری از انعطاف لازم برخوردار است و تکالیف یادگیری و عملکردی طراحی شده متناسب با اقتضائات محیط واقعی، نیازهای ایجاد شده در فرآیند یادگیری تعدیل می‌گردد.	هدایت فرآیند یادگیری ناظر به تقویت سطوح پیچید تفکر است و عدول از تصمیمات پیش‌بینی شده در طراحی فرصت‌های یادگیری متناسب با اقتضائات محیط واقعی، نیازهای ایجاد شده در فرآیند آموزش برای پاسخ به شرایط بی‌بدیل موقعیت یادگیری مورد توجه قرار می‌گیرد.
	توسعه حرفه‌ای	چرخه فرآیندعمل از مرحله شناسایی مسئله تا بازتعریف مسئله دنبال شده است اما گزارش مستند به تجربیات کسب شده و همراه با پیشنهادات عملی برای موقعیت‌های بعدی نیست.	چرخه فرآیندعمل از مرحله شناسایی مسئله تا بازتعریف آن دنبال شده است و گزارش ارائه شده مستند به تجربیات کسب شده به همراه پیشنهادات عملی برای اقدام بعدی است.	چرخه فرآیندعمل از مرحله شناسایی مسئله تا بازتعریف آن دنبال شده است و گزارش ارائه شده مستند به تجربیات حاصل از عمل تأملی در فرآیند کنش پژوهی فردی است و منعکس کننده مسیر به‌سازی در عمل، بهبود درک و فهم و اصلاح عملکرد خود در موقعیتی است که دانشجو در آن دست به عمل زده است.
	تدوین و ارائه گزارش	در گزارش ارائه شده ساختار کلی گزارش رعایت شده اما تحلیل و تفسیر روایت‌ها مبتنی بر شواهد و مستندات متقن/ نظام‌مند برای دفاع از یافته‌ها نیست.	در گزارش ارائه شده ساختار کار به صورت نظام مند حاصل ثبت و واکاوی روایت‌ها و متکی بر عقلانیت عملی در فرآیند کنش‌پژوهی فردی است و یافته‌ها به کمک برخی شواهد و مستندات پشتیبانی شده است.	در گزارش ارائه شده ساختار کار به صورت نظام‌مند حاصل ثبت و واکاوی روایت‌ها و متکی بر عقلانیت عملی است و نتایج در چرخه کنش‌پژوهی فردی نشان از تأثیر تصمیمات در نتایج یادگیری دانش‌آموزان دارد و این تصمیمات به کمک شواهد و مستندات تجربی و علمی معتبر شده است .

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

معرفی برنامه کارورزی و فرآیند کنش‌پژوهی فردی، نحوه تهیه طرح یادگیری با تمرکز بر فرایند پیش‌بینی شده، شیوه ثبت تجربیات و واکاوی آن در هر یک از مراحل کنش پژوهی، ساختار گزارش کنش پژوهی، برنامه زمان‌بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس پیامدهای یادگیری و ملاک‌ها و سطوح موفقیت.

جلسه دوم تا شانزدهم :

تهیه طرح‌های یادگیری برای بر عهده گرفتن مسئولیت تدریس در سطح کلاس درس مبتنی بر محتوای برنامه درسی(کتاب درسی)، اجرا و بررسی تأثیر آن در کسب توانایی دانش‌آموزان برای انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید است. استاد راهنما (برای دوره متوسطه مشارکت استاد راهنمای تربیتی و تخصصی- برای دوره ابتدایی استاد تربیتی و مشاوره تخصصی بر حسب نیاز موضوعات درسی) باید بر فرآیند تهیه طرح کنش پژوهی فردی و اجرای آن تا مرحله تهیه گزارش نظارت داشته باشد و بازخوردهای ارائه شده به منظور ارزیابی عملکرد دانشجو در پوشه توسعه‌حرفه‌ای ثبت و ضبط گردد. فرآیند تحلیل محتوای برنامه درسی و استخراج مفاهیم و مهارت‌های اساسی برای تهیه طرح یادگیری و تولید مواد و منابع آموزشی مورد نیاز نیز زیر نظر استاد راهنما و با مشارکت معلم راهنما صورت می‌گیرد. از نظر زمانی تنظیم جلسات برای بررسی طرح و تولیدات دانشجو باید به گونه‌ای صورت گیرد که دانشجو بتواند طرح کنش‌پژوهی فردی پیش‌بینی شده را اجرا و نتایج آن را گزارش نماید. در طول این جلسات حضور دانشجو در مدرسه ضروری است و جلسات بررسی برای بازخورد دادن، انتقال تجربیات و... در قالب سمینارها بر حسب مورد می‌تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود. (فرم پیشنهادی[۷۰] گفتگو میان استاد/ معلم راهنما قبل و پس از اجرای طرح یادگیری ضمیمه است).

توصیه: با توجه به این که مطالعه موقعیت و مسئله‌های شناسایی شده برای شروع کنش پژوهی فردی از اهمیت زیادی برخوردار است لذا، توصیه می‌شود استاد راهنما با مطالعه پیشینه دانشجو در کارورزی ۱و ۲ برنامه‌ریزی لازم را به منظور کمک به دانشجو برای تهیه طرح کنش پژوهی فردی و اجرای موفقیت‌آمیز آن از سوی دانشجویان بنمایند. فرآیند رفت و برگشت برای حل مسئله ممکن است نیازمند طراحی‌های متعدد باشد.

با توجه به این که ماهیت طرح‌های یادگیری تهیه شده احتمالاً با روش‌های رایج آموزشی در سطح مدرسه و کلاس‌درس متمایز است و نیازمند تدارک منابع و مواد آموزشی/ فضای یادگیری متفاوتی می‌باشد لذا، هماهنگی با معلم راهنما و مدیریت مدرسه برای اجرای طرح‌های یادگیری از سوی استاد راهنما و دانشجو الزامی است. تأمین منابع/ امکانات و همکاری با دانشجو برای تهیه آن به‌شرط تأیید استاد راهنما از سوی واحد آموزشی الزامی است.

تکالیف عملکردی:

الف: طراحی و اجرای طرح کنش پژوهی فردی

۱) تهیه طرح کنش پژوهی و تأیید آن توسط استاد راهنما بر مبنای چرخه کنش پژوهی فردی

۲) تبیین واضح و روشن از مسئله (تعیین انتظارت حرفه‌ای که در فرایند کنش پژوهی فردی به دنبال دستیابی به آن است)

۳) شناسایی و تحلیل ظرفیت‌ها در موقعیتی(آموزشی/ تربیتی)

---

[۷۰] – فرم‌ها می‌تواند با توجه به شرایط و اقتضائات مورد بازنگری قرار گیرد.

۴) تعیین فرضیه‌ها/ سئوالات/ اهداف به همراه ملاک‌ها و سطوح عملکرد

۵) طراحی و تدوین طرح عمل در گفتگو با استاد راهنما/ معلم راهنما (قبل و بعد از عمل)

۶) اجرای طرح یادگیری[۷۱] و جمع آوری اطلاعات از فرآیند طراحی و اجرا[۷۲]

۷) تأمل درباره عمل انجام شده، تبیین و فهم آن و بازگشت به مرحله اول (به صورت رفت و برگشت تا حل مسئله)

۸) جمع‌آوری اطلاعات از فرایند اجرا (شامل دست نوشته‌ها، روایت‌های شخصی (تأمل قبل، و پس از عمل)، جلسات بحث و گفتگو با استاد و معلم راهنما، کاربرگ‌های دانش‌آموزان، نتایج سنجش از یادگیری دانش‌آموزان و....)

۹) تحلیل و تفسیر یافته‌ها

۱۰) کد گذاری و طبقه‌بندی اطلاعات، تحلیل و تفسیر یافته‌ها بر اساس فرضیه؟ سئوال یا... طرح شده و ملاک‌ها و سطوح عملکرد

۱) تهیه گزارش کنش پژوهی فردی

ب: طرح یادگیری

طرح یادگیری

- مطالعه موقعیت یادگیری و شناسایی ظرفیت‌های آن (ظرفیت‌های فردی/جمعی در بافت/ زمینه یادگیری) برای تهیه طرح یادگیری
- تدوین طرح یادگیری بر اساس تحلیل برنامه‌درسی (کتاب‌درسی)، شناسایی مفاهیم و مهارت‌ها
- طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی برای مراحل یادگیری پیش‌بینی شده
- تولید مواد آموزشی مورد نیاز برای اجرای طرح یادگیری
- هدایت فرآیند یادگیری در سطح کلاس درس/ مدرسه
- ارزیابی از توانایی دانش‌آموزان در انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید

ساختار طرح یاددهی یادگیری:

- مفاهیم و مهارت‌ها در برنامه‌درسی/ کتاب‌درسی
- پیامد یادگیری
- مراحل/گام‌های طرح یادگیری

– برقراری ارتباط (فرصت یادگیری تدارک دیده شده در ارتباط با زندگی روزمره دانش‌آموز بوده و برخاسته از مسایل/ چالش‌هایی است که دانش‌آموز با آن روبرو است)

---

[۷۱]. در صفحه ی بعد این طرح و ساختار آن به طور کامل توضیح داده شده است.

[۷۲] – دانشجو باید ۶ حد اقل طرح یادگیری را بر اساس فرم‌های الف، ب، ج و د پیوست برای پاسخ به فرضیه‌ها/ سؤالات یا .... در چرخه کنش پژوهی فردی اجرا نماید.

– تجربه‌کردن (فرصت یادگیری تدارک دیده شده قابل تجربه/ آزمایش/ بررسی باشد، به یادگیرنده کمک کند تا با بروز خلاقیت خود به کشف روابط/ راه‌حل‌ها دست پیدا کند، اختراع کند و به ایده‌های نو بیاندیشد/ از طریق پژوهش به پرسش‌های خود پاسخ دهد)

– به کار بستن (فرصت کاربردی نمودن مفاهیم و اطلاعات کسب شده برای دستیابی به درک عمیق و به کارگیری آن توسط دانش‌آموز فراهم شود. مثل: ایجاد ارتباط بین تئوری و عمل/ بکارگیری آن برای به دست آوردن یک تصور حرفه‌ای در ارتباط با مسئله/ حل مسئله یا پژوهش انجام شده)

– به اشتراک‌گذاشتن (فرصت یادگیری تا حد امکان دانش‌آموزان را به کار گروهی تشویق کند و آن‌ها را در موقعیتی قرار دهد تا برای انجام پژوهش یا جمع‌آوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن‌ها نیاز به تعامل و تلفیق یافته‌ها و عرضه ان در قالبی جدید/ مطالعه موضوع از زوایای مختلف کند/ ایجاد هم‌افزایی کند)

– انتقال آموخته‌ها به موقعیت جدید (فرصت‌های جدیدی برای به کارگیری و بسط آموخته‌ها به موقعیت جدید فراهم شود)

- مواد/ منابع آموزشی موردنیاز/ تدارک دیدن فضای یادگیری
- روش بازخورد دادن به دانش‌آموزان در فرایند یادگیری
- سنجش آموخته‌ها/ سنجش عملکرد

تأمل و واکاوی تجربیات حرفه‌ای

- بررسی پیش‌بینی‌ها (با مطالعه مجدد تجربیات واکاوی شده در ترم اول و دوم ظرفیت‌های ممکن موقعیت یادگیری (فردی/ جمعی که در بافت و زمینه وجود دارد) را شناسایی نموده و چگونگی بهره‌گیری از این ظرفیت برای ورود به مرحله برقراری ارتباط را مشخص نماید.
- تعیین موانع و محدودیت‌ها و چگونگی مدیریت آن در فرایند آموزش
- بررسی علل تغییرات طرح در فرآیند اجرا (تطبیق با شرایط/ نیازهای یادگیری و...)
- بررسی نتایج یادگیری و چگونگی دستیابی به آن
- واکاوی فرایند عمل حرفه‌ای و تجربیات کسب شده
- شناسایی نقاط قوت و ظرفیت‌های خود برای بهره‌گیری از آن در موقعیت بعدی آموزش
- اتخاذ تصمیمات برای به کارگیری تجربیات در موقعیت بعدی

سمینارها

الف) جلسات بحث و گفتگوی فردی/ گروهی/ جمعی قبل از طراحی: به منظور گفتگو پیرامون ظرفیت‌های شناسایی شده در موقعیت و چگونگی پیوند آن با پیامد یادگیری/ فرصت‌های یادگیری (مراحل برقراری ارتباط و....) و سنجش، نحوه هدایت یادگیری در سطح کلاس و مقاصد حرفه‌ای که دانشجو به دنبال دست‌یابی به آن است. توصیه می‌شود این جلسات در سطح مرکز یا پردیس تشکیل شود.

ب) جلسات بحث و گفتگو پس از اجرای طرح یادگیری: در این جلسات دانشجو باید گزارشی از فرآیند اجرا که شامل طرح یادگیری، بازخوردهای ارائه شده در هر یک از مراحل آموزش، تحلیل و تفسیر را به همراه داشته باشد. این جلسات باید به دانشجو کمک کند تا تصویر روشن‌تری نسبت به ظرفیت‌های حرفه‌ای خود و چگونگی بهره‌گیری از آن در موقعیت بعدی به دست آورد. این مهم به کمک بازخوردهای (در سطه سطح تأمل بر روی عمل) ارائه شده از سوی استاد امکان‌پذیر می‌شود.

سمینارهای پس از اجرا می‌تواند در دو شکل زیر اجرا شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای برنامه پیش‌بینی شده با هماهنگی معلم راهنما و ارائه بازخورد برای ادامه کار

ب: در سطح مرکز یا پردیس به صورت مشارکتی برای به اشتراک گذاشتن تجربیات و یافته‌ها و دستیابی به درک عمیق‌تر از تجربیات کسب شده. با توجه به این که در این ترم فعالیت‌های دانشجویان در قالب کنش‌پژوهی فردی دنبال می‌شود برگزاری سمینارها در هر یک از مراحل قبل و پس از اجرای هر مرحله به شیوه مشارکتی به درک انتظارات و انتقال تجربیات کمک می کند. سمینارها فرصت ارزشمندی را از طریق به اشتراک گذاشتن تجربیات برای کسب مهارت‌های حرفه‌ای در اختیار دانشجویان قرار می‌دهد.

انواع سمینارها

سمینار با حضور استاد راهنما/ دانشجویان و معلمان راهنما

سمینارهای گروهی برای انتقال یافته‌ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی(با برنامه‌ریزی و اعلام قبلی از سوی استاد)

سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست استاد/ دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیرمستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، به کارگیری راهبردهای شناختی در تحلیل موقعیت‌های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبردهای مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینارهای گروهی و فردی ارائه می‌گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

–احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

منبع فرعی:

(متعاقبا اعلام می‌شود)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی ۳ در قالب سمینار پایانی صورت می‌گیرد که در آن دانشجویان باید یافته‌های خود از نتایج کنش پژوهی فردی ارائه و از آن دفاع نمایند. این جلسه می‌تواند با حضور معلمان راهنما تشکیل می‌شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخوردهای داده شده به گزارش‌های ارائه شده در طول ترم و سمینارهای سطح مدرسه و واحد آموزشی صورت می‌گیرد. میزان مشارکت در بحث‌ها، ارائه یافته‌های جدید، پاسخ به بازخوردهای داده شده و...

ارزیابی پوشه‌کار: کلیه گزارش‌ها در مراحل مختلف کنش پژوهی فردی به همراه بازخوردهای داده شده در پوشه توسعه حرفه‌ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه‌ریزی برای آموزش‌های بعدی و نیز دفاع از توانایی‌های حرفه‌ای در پایان دوره قرار می‌گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می‌گردد.

ملاک‌های های ارزیابی طرح یادگیری:

- انعطاف فرصت‌های یادگیری
- انعطاف در فرایند اجرا
- به کارگیری مهارت‌های یادگیری
- فراخواندن سطوح بالای تفکر
- تنوع محصول یادگیری/ تولیدات دانش‌آموزان

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می‌گردد[۷۳].

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

- شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز
- گزارش‌های عملکردی مرحله‌ای: ۳۰ امتیاز
- گزارش کنش‌پژوهی فردی: ۳۰ امتیاز
- دفاع در جلسه پایانی ۲۰ امتیاز
- مبنای قبولی کسب حداقل ۷۰٪ امتیاز از مجموع امتیازها است

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۲۷. تنظیم فهرست و فصل‌بندی

۲۸. ارائه مقدمه، هدف و تعاریف و مفاهیم کلیدی

۲۹. نگارش ادبی و فنی

۳۰. اعتبار داشتن گزاره‌ها

۳۱. ظرافت و زیبائی ظاهری

---

[۷۳] - در فرم ارزیابی ارائه خواهد شد.

۳۲. صحت نحوه تحلیل، تفسیر و نقد گزاره‌ها
۳۳. ارایه نمودارها و عوامل دیداری و هنری مکمل
۳۴. ارائه راه‌حل‌ها و پیشنهادهای برخاسته از یافته‌ها
۳۵. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست‌ها
۳۶. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر رشته تحصیلی

سرفصل درس «کارورزی ۴»

۱. معرفی درس و منطق آن

در ترم چهارم کارورزی انتظار می‌رود دانشجو با تجربیات کسب شده، بتواند در نقش معلم به عنوان برنامه‌ریز درسی[۷۴](مجری فعال) حاضر شده و ضمن تحلیل برنامه درسی تجویزی، واحد یادگیری را برای پاسخ به نیاز ها/حل مسایل یادگیری دانش آموزان طراحی، تولید، اجرا و نتایج آن را در کسب شایستگی های پیش بینی شده در برنامه درسی، مورد ارزیابی قرار دهد. با توجه به ویژگی نظام برنامه ریزی درسی در ایران، تطبیق آن با موقعیت های تربیتی/ آموزشی و به منظور حفظ استانداردهای برنامه درسی این فرآیند با استفاده از رویکرد طراحی معکوس[۷۵] تدوین می شود. طراحی معکوس مبتنی بر درک اصیل[۷۶] و استفاده عقلانی و مؤثر از آموخته‌های نظری و نحوه بکارگیری آن در عرصه عمل است، به گونه‌ای که دانشجو را به آن‌سوی آنچه می‌بینند و استفاده از آموخته‌ها برای ساخت معنا هدایت کند. این فرایند با تحلیل برنامه درسی (تحلیل کتاب درسی[۷۷]) آغاز شده و با تعیین شایستگی های مورد انتظار، ملاک‌ها و سطوح عملکرد، طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی برای هدایت فرآیند یادگیری و کمک به یادگیرندگان در بسط قابلیت ها و ظرفیت های وجودی[۷۸] ادامه می‌یابد. تعیین شایستگی‌ها در آغاز برای روشن شدن تصمیمات معلم برای تعیین مسیری است که یادگیرنده باید طی کند و موجب می‌شود تا نگاه معلم را همواره بر شایستگی های مورد انتظار برنامه درسی متمرکز نگاه دارد. محتوا در چارچوب "ایده کلیدی[۷۹] / مفاهیم و مهارت های اساسی[۸۰]" مطرح می‌شود و باعث می‌گردد تا در طراحی واحد یادگیری امکان تلفیق در درون و بیرون از حوزه یادگیری فراهم شود. در چنین شرایطی فرایند یاددهی- یادگیری از محدوده‌ی توجه به حافظه و به عبارتی "آموزش برای به خاطر سپردن" کاملاً خارج شده و همواره آموزش بر دستیابی به شایستگی ها متمرکز میماند. در طی این مسیر، یادگیرندگان قادر خواهند بود، بین اطلاعات جدید و دانش و آموخته های پیشین خود ارتباط برقرار کنند، واقعیت‌ها و حقایق را به «مسائل کلی» و روزمره ای که با آن برخورد می‌کنند پیوند دهند و آن را در زمینه های جدید به کار گیرند. از آنجایی که این شیوه از طراحی نیازمند درهم

---

[۷۴] - هدف عملیاتی ۱۱ سند تحول بنیادین- نقش معلم در برنامه درسی ملی (صفحه ۱۲ « برای خلق فرصت های تربیتی و آموزش[معلم] مسئولیت تطبیق، تدوین، اجرا و ارزشیابی برنامه های درسی و تربیتی در سطح کلاس درس را بر عهده دارد»).

[۷۵] - ***backward design***

[۷۶] - ***Genuine understanding***

[۷۷] - درصورتی که سند برنامه درسی در اختیار دانشجویان قرارنداشته باشد.

[۷۸] - برنامه درسی ملی نقش دانش آموز صفحه ۱۲ «در فرآیند یاددهی- یادگیری و تربیت پذیری و توسعهٔ شایستگی های خویش به لحاظ ذاتی نقش فعال دارد». نقش معلم « با شناخت و بسط ظرفیت های وجودی دانش آموزان و خلق فرصت های تربیتی و آموزشی زمینه درک و انگیزه اصلاح مداوم موقعیت آنان را فراهم سازد».

[۷۹] - ***Key idea***

[۸۰] - برنامه درسی ملی صفحه ۱۳ بند دو محتوا ([محتوا]دربرگیرنده مفاهیم و مهارت های اساسی و ایده های کلیدی مبتنی بر شایستگی های مورد انتظار از دانش آموزان است».

نوردیدن مرز های دانش و تلفیق موضوعات در برنامه درسی در سطح پایه یا دوره تحصیلی است، لذا اتخاذ تصمیمات باید با مشارکت معلمان در سطح مدرسه صورت بگیرد و در طراحی فرصت های یادگیری از راهبردهای مختلف (راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، تعاملی، رشد فردی) برای طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی استفاده شود. عمل فکورانه در این مرحله ناظر به کاویدن منظم رخدادها در فرآیند طراحی، تدوین، اجرا و ارزیابی واحد یادگیری، یافتن روابط علت و معلولی میان شیوه کار و کارکرد ها، نتایج و علل آن در سطح مدرسه به شیوه مشارکتی و در قالب درس پژوهی است.

<table dir="rtl">
<tr>
<td rowspan="2">مشخصات درس
نوع درس: کارورزی
تعداد واحد: ۲
زمان درس: ۱۲۸ ساعت
پیشنیاز: کارورزی ۳ و طراحی واحد یادگیری
نحوه آموزش: مشترک</td>
<td colspan="4">نام درس: کارورزی ۴</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="4" rowspan="2">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
با تحلیل محتوای برنامه درسی/ کتاب درسی واحد یادگیری برای کسب شایستگی های مورد انتظار در برنامه درسی را با مشارکت معلمان در سطح مدرسه طراحی، اجرا و تأثیر آن را در بهبود عملکرد دانش آموزان مورد ارزیابی قرار دهد.
با ثبت و واکاوی تجربیات در فرایند درس پژوهی، یافته های حاصل از عملکرد حرفه‌ای خود در سطح مدرسه را گزارش نماید.</td>
</tr>
<tr>
<td rowspan="3">شایستگی اساسی:
P Ck &pkکد ۲-۲& ۳-
۳-۱&۲</td>
</tr>
<tr>
<td>ملاک‌ها</td>
<td>سطح ۱</td>
<td>سطح ۲</td>
<td>سطح ۳</td>
</tr>
<tr>
<td>طراحی و تولید</td>
<td>در طراحی و تولید واحد یادگیری استاندارد های برنامه درسی را مورد توجه قرار داده است اما نتوانسته پیوند میان موضوعات مختلف در درون یا بیرون حوزه یادگیری را مورد توجه قرار دهد، به گونه‌ای که ایده ارائه شدهه منجر به مشارکت معلمان در فرآیند درس</td>
<td>در طراحی و تولید واحد یادگیری استاندارد های برنامه درسی را حول مفاهیم و مهارت های اساسی سازمان داده و از این طریق امکان تلفیق موضوعات مختلف در درون حوزه یادگیری برای خلق فرصت های یادگیری را فراهم نموده است. این ایده به دلیل تأثیر گذاری بر یادگیری دانش آموزان از</td>
<td>در طراحی و تولید واحد یادگیری استاندارد های برنامه درسی را حول ایده کلیدی مفاهیم و مهارت های اساسی سازمان داده است و از این طریق امکان تلفیق میان موضوعات در درون و بیرون حوزه یادگیری را برای خلق فرصت های یادگیری فراهم نموده است. این ظرفیت حاصل فرایند گفتگو با معلمان در سطح مدرسه کنار آمدن با</td>
</tr>
</table>

		پژوهی شود.	سوی معلمان پایه تحصیلی مورد پذیرش قرار گرفته است.	چالش ها، یافتن راه حلها، شناسایی نقاط کور و اصلاح طرح است.
	هدایت فرآیند یادگیری	هدایت فرآیند یادگیری متمرکز بر پرسش اساسی/ مسئله نیست و فرصت های یادگیری طراحی شده امکان طرح تجربیات دانش آموزان را برای پاسخ به پرسش های برخاسته از موقعیت فراهم نمی کند.	پرسش اساسی/ مسئله طرح شده امکان طرح تجربیات دانش آموزان را حول ایده کلیدی فراهم نموده است و پاسخ دانش آموزان به تکالیف یادگیری/ عملکردی پیش بینی شده نشان دهنده درک عمیق آنان نسبت مفاهیم و مهارت های اساسی در درون حوزه یادگیری است	هدایت فرآیند یادگیری متمرکز بر پرسش اساسی/ مسئله طرح شده است به گونه‌ای است که امکان به مشارکت گذاشتن تجربیات دانش آموزان حول ایده کلیدی و درک عمیق مفاهیم و مهارت های اساسی را فراهم می کند. انعطاف در فرآیند آموزش موجب شده است تا یادگیرندگان خود به پرسش ها/ مسئله های برخاسته از موقعیت پاسخ دهندن و در این رابطه از مشارکت پشتیبانی معلمان در دوره و پایه نیز برخوردار است.

	تأمل حرفه‌ای	در بررسی و واکاوی تجربیات در طول دوره کارورزی توانسته است تجربیات شخصی کسب شده در تعامل با معلمان/ همقطاران و ارتباط آن با عملکرد خود را مورد بررسی قرار دهد اما تأثیر آن بر عمل حرفه خود در آینده را تبیین نکرده است.	بررسی و واکاوی تجربیات در طول طراحی، تولید، اجرا واحد یادگیری منجر به درک همه جانبه نسبت به ابعاد عمل حرفه‌ای شده است و توانسته تأثیر گفتگوی حرفه‌ای با معلمان/همقطاران را در بهبود عملکرد خود منعکس نمایده و بر اساس آن تصمیماتی را برای توسعه حرفه‌ای خود اتخاذ کند.	بررسی و واکاوی تجربیات در طول طراحی، تولید و اجرای واحد یادگیری با مشارکت معلمان/ همقطاران انعکاس دهنده، درک همه جانبه نسبت به ابعاد عمل حرفه‌ای است و تصمیمات اثر بخشی که حاصل خویشتن کاوی[81] و گفتگوی حرفه‌ای با معلمان است را برای بازتعریف سبک تدریس خود اتخاذ نموده است.
	تدوین و ارائه گزارش	در گزارش پایانی ارائه شده داده های حاصل از عملکرد طبقه بندی شده است، اما تحلیل و تفسیر آن مبتنی بر شواهد تجربی و مستندات کافی برای دفاع از عملکرد حرفه‌ای در فرآیند درس پژوهی نیست.	در گزارش پایانی مجموعه داده های گردآوری شده از اجرای واحد یادگیری را بر اساس سطح تأثیر گذاری بر عملکرد دانش آموزان به صورت نظام مند کدگذاری، طبقه بندی و مضمون یابی کرده است و نتایج را با استفاده از شواهد مبتنی بر تأثیر عملکرد حرفه‌ای در فرآیند درس پژوهی گزارش کرده است.	در گزارش پایانی مجموعه داده های گردآوری شده را برای انعکاس قابلیت های حرفه ای به صورت نظام مند کدگذاری، طبقه بندی و مضمون یابی کرده و یافته های حاصل از تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده را با نگاهی نقادانه نسبت به عملکرد حرفه ای خود و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان/ معلمان/ همقطاران در فرآیند درس پژوهی را گزارش نموده است.

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

جلسه اول:

[81]- ***Self- reflection inquiry***

در این ترم دانشجویان با توجه به تجربیات کسب شده در طول اجرای برنامه، درک عمیق تری نسبت به توانایی های خود، نحوه برخورد با موقعیت های واقعی کلاس درس، نحوه کنار آمدن با چالش ها و... بدست آورده اند و می توانند تصمیمات خود را در فرایند طراحی، تولید و اجرای واحد های یادگیری با مشارکت سایر معلمان/ همقطاران به مرحله اجرا بگذارند. لذا ضروری است اساتید در آغاز کار فرآیند درس پژوهی، فرآیند تهیه طرح واحد یادگیری، اجرا و ارزیابی از نتایج آن را با تمرکز بر: شیوه ثبت تجربیات و واکاوی آن در هر یک از مراحل درس پژوهی، نحوه تعامل با معلمان/ همقطاران در سطح مدرسه در فرآیند طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی از نتایج واحد یادگیری، ساختار گزارش درس پژوهی، برنامه زمان بندی سمینارها در سطح مدرسه و واحد آموزشی و چگونگی ارزیابی از عملکرد دانشجویان بر اساس ملاک ها و سطوح موفقیت بر اساس پیامد های یادگیری را در یک نشست جمعی به بحث بگذارند. توصیه می شود در این نشست نسبت به نحوه گروه بندی دانشجویان به عنوان تیم درس پژوهی برای طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی واحد های یادگیری اقدام شود.

می توان دانشجویان را در گروه های دو تا ۴ نفر(حد اکثر) برای تشکیل تیم درس پژوهی سازمان داد. روش مشارکت دانشجویان در فرآیند طراحی، تولید، اجرا و ارزیابی به شرح زیر است:

۱. مطالعه برنامه درسی (کتاب درسی) استخراج مفاهیم و مهارت های اساسی و سازمان دادن آن ذیل ایده کلیدی، تولید واحد یاگیری. این فعالیت توسط تیم دانشجویان زیر نظر استاد تربیتی و تخصصی انجام می شود.
۲. اجرای واحد یادگیری در کلاس درس توسط یکی از اعضا و مشاهده و ثبت عملکرد توسط سایر اعضاء تیم به طور همزمان و به تفکیک هر عضو گروه (معلمان/ همقطاران)
۳. جمع آوری اطلاعات از فرآیند تدریس توسط کلیه اعضاء برای ارائه در جلسه گروهی (دیدن فرآیند آموزش از زوایای مختلف) به همراه نتایج ارزشیابی از یادگیری دانش آموزان با استفاده از روش های رسمی/ غیر رسمی. این جلسات به طور مستمر در طول اجرا و بعد از هر جلسه تشکیل و بر روی نتایج بازخورد های ارائه شده از سوی همکاران/ همقطاران برای بهبود عملکرد در جلسه بعد تصمیم گیری می شود. کل مذاکرات در این جلسات ثبت و ضبط شده و در نشست پایانی به منظور شناسایی نقاط قوت و ضعف و تأثیر گروه در عملکرد هر یک از اعضاء و نتایج حاصله مورد بررسی مجدد قرار می گیرد(بند ۴ و ۵، ۶).
۴. بررسی گزارش مشاهدات و اطلاعات جمع اوری شده در گروه و نقد و ارزیابی نتایج یادگیری دانش آموزان و تنظیم آن در قالب گزارش پایانی کل گروه (دانشجویان)
۵. تعیین نقاط کور/ محدودیت ها در طراحی/ اجرا و ارائه پیشنهادات برای اصلاح/ بهبود آن برای دستیابی دانش آموزان به سطح بالاتر یادگیری
۶. تحلیل عملکرد گروه، شناسایی یافته ها و تأثیر گفتگو ها در درک و پذیرش مسئولیت حرفه‌ای و صورت بندی مجدد هویت حرفه‌ای توسط هر یک از اعضاء (میزان تأثیر گذاری بر عملکرد گروه، یادگیری های حرفه‌ای و...)

- تشکیل نظام مند این نشست ها برای بررسی نتایج یادگیری دانش آموزان و تصمیم گیری در خصوص روش هایی که منجر به بهبود یادگیری همه دانش آموزان می شود، دارای اهیمت است. تأمل فردی و تأمل گروهی، انعکاس

یادگیری روش ها، اصولی که در کار از آن تبعیت شده است و...، چگونه تفکر آن ها تحت تأثیر فرایند عمل مشارکتی قرارگرفته است، ایده هایی که آن ها از این بحث ها به کلاس های درس خود خواهند برد.

- روایت نویسی از مجموعه ایده پردازی ها برای طراحی،تولید، و اجرا، یاداشت های شخصی قبل، حین و پس از اجرا، نشست ها گروهی، فرایند اجرا.....
- هماهنگی با معلم راهنما و مدیر مدرسه به منظور تشکیل جلسات درس پژوهی در سطح مدرسه بر عهده استاد راهنما است. درصورتی که امکان شکل گیری تیم درس پژوهی در سطح مدرسه وجود نداشته باشد می توان تیم را در سطح پردیس/ مرکز تشکیل داد. مسئولیت انجام کلیه فعالیت های فوق بر عهده این تیم در سطح مدرسه خواهد بود.

جلسه دوم تا شانزدهم :

در این ترم دانشجو مسئولیت تدریس در سطح کلاس درس را بر اساس تهیه طرح واحد یادگیری (حد اقل یک فصل/بخش کتاب درسی) را بر عهده دارد و باید واحد یادگیری خود را حول یک ایده کلیدی که پوشش دهنده محتوای برنامه درسی(مفاهیم و مهارت های اساسی و... در کتاب درسی) است طراحی نماید. طرح تهیه شده پس از بررسی در گروه ۲ تا ۴ نفره در سطح پرددیس/ مرکز به همراه دفاعیه آن در شورای معلمان دوره/ پایه تهیه و در سطح مدرسه با حضور استاد راهنما از آن دفاع می شود. نظرات معلمان بر روی طرح اعمال و طرح با مشارکت معلمان دوره/ پایه اجرا و نتایج اجرای آن به شیوه درس پژوهیُ مورد تحلیل و تفسیر قرار می گیرد. در گفتگو استاد راهنما و دانشجو پاسخ به این پرسش‌ها مسیری که دانشجو قصد طی نمودن آن را دارد روشن شده و به دفاع از طرح در جلسه معلمان کمک می کند: ایده‌های کلیدی، مفاهیم اساسی، مهارت های اساسی که یادگیرندگان باید به آن دست یابند، کدام اند؟ چه مدارک و شواهدی بیانگر آن است که شایستگی‌های مورد انتظار تحقق یافته و دانش آموزان به راستی مطالب را فرا گرفته اند و می توانند آموخته‌های خود را به نحوی معنادار و موثر در موقعیت‌های جدید به کار گیرند؟ ملاک ها و سطوح ارزیابی شایستگی ها چیست؟ چه راهبردها و راهکارهایی (فعالیت‌های یادگیری، تکالیف عملکردی) به یادگیرندگان کمک خواهد کرد تا خود، مفاهیم را بسازند و به افرادی صاحب دانش و توانمندی در زمینه ای خاص تبدیل شوند؟

استاد راهنما (برای دوره متوسطه مشارکت استاد راهنمای تربیتی و تخصصی- برای دوره ابتدایی استاد تربیتی و مشاوره تخصصی بر حسب نیاز موضوعات درسی) باید بر فرآیند تهیه طرحِ واحد یادگیری و فرآیند درس پژوهی و اجرای آن تا مرحله تهیه گزارش نهایی نظارت داشته باشد و بازخورد های ارائه شده به منظور ارزیابی عملکرد دانشجو در پوشه حرفه‌ای او ثبت و ضبط گردد. فرآیند تحلیل محتوای برنامه درسی و تعیین ایده کلیدی برای تهیه واحد یادگیری و تولید مواد و منابع آموزشی مورد نیاز نیز زیر نظر استاد راهنما و با مشارکت معلم راهنما صورت می گیرد. از نظر زمانی تنظیم جلسات برای بررسی طرح و تولیدات دانشجو باید به گونه‌ای صورت گیرد که دانشجو بتواند طرح درس پژوهی پیش بینی شده را با مشارکت معلمان در سطح مدرسه اجرا و نتایج آن را گزارش نماید. در طول ترم حضور دانشجو در مدرسه برای تعامل با معلمان/ کادر مدرسه ضروری است و جلسات گفتگو برای بررسی عملکرد دانشجو در مدرسه و رفع محدودیت ها یا تدارک شرایط برای اجرای واحد یادگیری، بازخورد دادن، انتقال تجربیات و... در قالب سمینار ها بر حسب مورد می تواند در سطح مدرسه یا واحد آموزشی تشکیل شود.

توصیه: با توجه به این که سئوال/ مسئله ها/ نیاز های شناسایی شده برای شروع فرآیند درس پژوهی از اهمیت زیادی برخوردار است و این سئوال/ مسئله ها/ نیاز ها باید از بستر مدرسه و کلاس درس برخاسته باشد لذا، مشارکت کادر مدرسه در طول اجرای این برنامه ضروری است. توصیه می شود استاد راهنما با مطالعه پیشینه دانشجو در کارورزی ۱، ۲و ۳ برنامه‌ریزی لازم را برای

کمک به دانشجو برای تهیه طرح درس پژوهی و اجرای موفقیت آمیز آن از سوی دانشجویان بنمایند. تعداد واحد های یادگیری تهیه شده و اجرای آن وابسته به طرح درس پژوهی است اما حد اقل یک واحد یادگیری (یک فصل/ بخش در کتاب درسی) است.

همکاری پردیس ها و واحد های تابعه با دانشجو و مدرسه برای تأمین منابع/ امکانات به‌شرط تأیید استاد راهنما الزامی است.

۱) تکالیف عملکردی:

تهیه طرح درس پژوهی و تأیید آن توسط استاد راهنما بر مبنای چرخه درس پژوهی

- تعیین هدف (تعریف روشن سئوال/ مسئله/ نیاز) با مشارکت معلمان
- طراحی واحد یادگیری
- ارزیابی میزان اثر بخشی واحد یادگیری بر اساس مسئله/ نیاز تعریف شده با مشارکت معلمان
- اجرای واحد یادگیری با مشارکت معلمان و ثبت آن در فرآیند اجرا
- تبیین و جلب مشارکت معلمان در فرآیند اجرا، تأمل و گفتگوی حرفه‌ای با آنان
- بازبینی و بازاندیشی در مورد تصمیمات اتخاذ شده بر اساس گفتگو های حرفه‌ای در فرآیند طراحی، تولید و اجرا

ثبت و واکاوی تجربیات در طول ترم توسط دانشجو

۲) **تکالیف عملکردی**

- مطالعه موقعیت یادگیری و شناسایی ظرفیت های آن برای تهیه طرح واحد یادگیری
- تهیه طرح واحد یادگیری بر اساس تحلیل برنامه درسی (کتاب درسی)، شناسایی ایده کلیدی/ مفاهیم و مهارت های اساسی.....
- تدوین شایستگی
- طراحی تکالیف یادگیری و عملکردی
- تولید مواد آموزشی مورد نیاز برای اجرای طرح واحد یادگیری
- هدایت فرآیند یادگیری در سطح کلاس درس/ مدرسه
- ارزیابی از شایستگی های کسب شده توسط دانش آموزان بر اساس ملاک ها و سطوح عملکرد.

ساختار طراحی واحد یادگیری:

۱) منطق واحد یادگیری
۲) شایستگی های مورد انتظار
۳) ایده کلیدی که واحد یادگیری حول آن سازماندهی می شود
۴) مفاهیم و مهارت های اساسی (قوانین/ اصول/ خرده مفاهیم/ خرده مهارت‌ها/ و....)
۵) طرح پرسش های اساسی
۶) ملاک های سنجش و سطوح عملکرد دانش آموزان (تکالیف عملکردی)
۷) تعیین شواهدی برای ارزیابی عملکردی و معیار های ارزیابی تولیدات یادگیرندگان

۸) فرصت های یادگیری (سازماندهی فعالیت های یادگیری- براساس مراحل یادگیری در کارورزی۳)
۹) تعیین اطلاعات و مهارت های مستقیم(پایه) و مورد نیاز یادگیرندگان برای انجام فعالیت های یادگیری و تکالیف عملکردی
۱۰) تعیین محدوده ی تجربیات خارج از کلاس درس برای انتقال آموخته ها به موقعیت واقعی
۱۱) تعیین تولیدات یادگیرندگان در جریان فعالیت های یادگیری و تکالیف عملکردی و نحوه ارزیابی آن
۱۲) روش تفسیر، سطح دستیابی یادگیرندگان به شایستگی ها و راهبرد بازخورد دادن به دانش آموزان (تکالیف یادگیری، جبرانی، تکمیلی، توسعه ای)
۱۳) انواع راهکار های سنجش
۱۴) راهکار هایی برای بررسی بدفهی های یادگیرندگان

تأمل و واکاوی تجربیات حرفه‌ای

- تعیین هدف
- بررسی پیش بینی‌ها
- روشن نمودن موانع و محدودیت ها و راه حل ها
- طراحی و تولید واحد یادگیری
- تأملات و تعدیل ها در فرآیند اجرا
- تحلیل و تفسیر نتایج یادگیری دانش آموزان
- تحلیل و تفسیر نتایج کسب شده در گروه معلمان
- واکاوی یادداشت های تأملی و تجربیات حاصل از نشست ها و فرآیند گفتگوی حرفه‌ای با معلمان/ همقطاران
- اتخاذ تصمیمات برای آینده حرفه‌ای

سمینارها

سمینار ها در دو شکل اجرا می شود:

الف: در سطح مدرسه و پس از مشاهده عملکرد دانشجو در اجرای برنامه پیش بینی شده با هماهنگی معلم راهنما و ارائه بازخورد برای ادامه کار
ب: در سطح واحد آموزشی به صورت مشارکتی برای به مشارکت گذاشتن تجربیات و یافته ها و دستیابی به درک عمیق تر از تجربیات کسب شده. با توجه به این که در این ترم فعالیت های دانشجویان در قالب درس پژوهی دنبال می شود برگزاری سمینار ها در هر یک از مراحل قبل و پس از اجرای هر مرحله به شیوه مشارکتی در گروه های پیش بینی شده به دانشجویان در درک انتظارات و انتقال تجربیات به یکدیگر بسیار کمک می کند.

انواع سمینار ها

سمینار با حضور استاد راهنما/ دانشجویان و معلمان راهنما

سمینار های گروهی برای انتقال یافته ها و تجربیات و تبادل نظر به صورت ماهیانه و الزامی(با برنامه ریزی و اعلام قبلی از سوی مدرس)

سمینار گروهی دانشجویان بر حسب موضوعات مشترک (اختیاری و با درخواست دانشجویان)

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

راهبردهای مستقیم، غیر مستقیم، در قالب ارائه شیوه مشاهده تأملی، بکارگیری راهبرد های شناختی در تحلیل موقعیت های واقعی، تحلیل نقادانه برای شناسایی و تبیین مسئله، راهبرد های مشارکتی، پژوهش روایتی، سمینار های گروهی و فردی ارائه می گردد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

-احمدی، آمنه (۱۳۹۴). راهنمای عملی برنامه کارورزی دانشگاه فرهنگیان با رویکرد تربیت معلم فکور (۱). تهران: دانشگاه فرهنگیان.

منبع فرعی:

(متعاقبا اعلام می‌شود)

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی پایانی: ارزشیابی پایانی در درس کارورزی ۴ بر اساس واحد یادگیری طراحی شده و گزارش پایانی تهیه شده صورت می گیرد، که در آن دانشجویان باید یافته های خود از نتایج عملکرد خود و تجربیات کسب شده در تعامل با معلمان/ همقطاران را به منظور تعیین میزان اثر بخشی عملکرد خود و تأثیر آن بر یادگیری دانش آمزان ارائه و از آن دفاع نمایند. این جلسه با حضور معلمان راهنما/ اساتید گروه کارورزی تشکیل می‌شود.

ارزشیابی فرآیند: ارزشیابی فرآیند بر اساس بازخورد های داده شده به نشست های گروهی در مرحله طراحی و تولید واحد یادگیری، گزارش نشست ها در سطح مدرسه و واحد آموزشی با مشارکت معلمان/ همقطاران و نیز سمینار های درس پژوهی در سطح مدرسه که در آن دانشجویان باید از طرح تهیه شده در جمع معلمان دفاع و یافته های خود از نتایج درس پژوهی و نتایج مشارکت معلمان/ همقطاران درنتایج کسب شده را گزارش نماید. این جلسه می تواند با حضور معلمان راهنما/ کادر مدرسه تشکیل می‌شود.

ارزیابی پوشه کار: کلیه روایت های نوشته شده در مراحل مختلف درس پژوهی به همراه بازخورد های داده شده در پوشه توسعه حرفه ای دانشجو ضبط و مبنای برنامه ریزی برای آموزش های بعدی و نیز دفاع از توانایی های حرفه‌ای در پایان دوره قرار می گیرد. یک نسخه از پوشه در اختیار دانشجو و یک نسخه در واحد آموزشی ثبت و ضبط می گردد. پوشه کار می تواند شامل ضبط جلسات دانشجو با معلمان در سطح مدرسه و نیز سایر مستنداتی که برای دفاع از عملکرد حرفه‌ای تدارک دیده شده باشد.

ارزشیابی عوامل مدرسه (مدیر و معلم راهنما): بخشی از ارزیابی دانشجو در پایان ترم مربوط به گزارش عملکردی است که از سوی معلم راهنما و مدیر مدرسه ارائه می گردد.

امتیاز درس کارورزی بر مبنای ۱۰۰ و به شرح زیر محاسبه می شود:

ـ شرکت فعال در جلسات کلاسی، سمینارها و مدرسه: ۲۰ امتیاز

ـ گزارش های عملکردی تعاملات در سطح مدرسه: ۲۰ امتیاز

ـ طراحی، تولید و اجرای واحد یادگیری ۲۰ امتیاز

ـ گزارش درس پژوهی: ۲۰ امتیاز

ـ دفاع در جلسه پایانی ۲۰ امتیاز

سایر نکات:

نکات اساسی در تنظیم گزارش پایانی:

۳۷. تنظیم فهرست و فصل‌بندی

۳۸. ارائه مقدمه، هدف/پرسش و تعاریف و مفاهیم کلیدی

۳۹. روش جمع آوری و اعتبار اطلاعات

۴۰. روش تحلیل، تفسیر اطلاعات

۴۱. ارائه یافته ها بر اساس پرسش های پژوهش روایی

۴۲. ارجاعات روشن، استفاده از منابع معتبر و ارائه پیوست ها

۴۳. ظرافت و زیبائی ظاهری

۴۴. نگارش ادبی و فنی

۴۵. رعایت ساختار علمی و کلی گزارش بر اساس اصول حاکم بر پژوهش های کیفی

سرفصل درس «کارنمای معلمی» (پروژه)

۱ – معرفی درس و منطق آن

در آموزش حرفه‌ای، سطح عالی مورد انتظار این است که یادگیرنده بتواند با درونی نمودن دانش کسب شده، آن را در قالب دانش کاربردی برای شناسایی، صورتبندی و حل مسائل و ارائه خدمات اثربخش در حوزه عمل تخصصی خود تجسم بخشد.

انجام پروژه پایانی در برنامه تربیت معلم با تکیه بر **پژوهش روایتی (از نوع خودکاوی روایتی**[۸۲]**)** امکان به تصویر کشیدن "منِ حرفه ای" با نگاه ژرف، تاملی و همه‌جانبه به تجارب کسب شده (زیسته) اعم از نظری و عملی در طول دوره تربیت معلم و ارایه روایت شخصی از سایه روشن‌های دانشی، منشی و مهارتی حرفه معلمی، بصیرت‌ها و ابهامات معلمی، قوت ها و ضعف های ادراک شده را به دانش آموخته تربیت معلم می‌دهد. دانش و یافته های حاصل از این پژوهش برای ورود به عرصه خدمت حرفه ای رهاوردی قابل اتکاست که به پشتوانه آن برنامه‌ریزی برای نیل به آینده حرفه ای متاملانه، پویا و بالنده ممکن می شود. انتظار می رود این درس(پروژه)، شایستگی دانشجومعلمان را در انجام عمل فکورانه (تاملی) ارتقاء داده و کمک نماید تا این شایستگی در طول حیات حرفه ای آنان هم بروز و ظهور داشته باشد.

<table>
<tr><td rowspan="2">مشخصات درس
تعداد واحد: ۲
زمان درس: به تشخیص استاد راهنما
پیش نیاز ها: پژوهش و توسعه حرفه‌ای ۱ و کارورزی ۴
نحوه تدریس: راهنمایی در حین عمل</td><td colspan="4">نام درس: کارنمای معلمی (پروژه)</td></tr>
<tr><td colspan="4">اهداف/ پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجو قادر خواهد بود:
دانشجویان با واکاوی، تحلیل و تفسیر تجربه های روایت شده در طول دوره آموزش حرفه‌ای و سایر تجربیات روایت نشده (تجربیات پیشین)، با استفاده روشمند از خودکاوی روایتی، تجربیات متنوع و پراکنده خود را در قالب روایت در برگیرنده ای از "من حرفه ای" به رشته تحریر درآورده و از آن در جلسه گروهی دفاع نمایند.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">شایستگی اساسی:
CK& PCK
کد :
۱-۲ & ۲-۱ & ۳-۳ &۳-۴</td><td>ملاک‌ها</td><td>سطح ۱</td><td>سطح ۲</td><td>سطح ۳</td></tr>
<tr><td>من حرفه‌ای</td><td>توانسته است روایت های خود را به گونه ای سازماندهی کند که زاوید دید یا جهت گیری های او را بدون پرداخت به جزئیات در ابعاد مختلف عمل حرفه‌ای (روش تدریس، سنجش، مدیریت کلاس و...) به تصویر بکشد.</td><td>توانسته است تجربیات خود را در ابعاد مختلف عمل حرفه ای به تصویر بکشد و تأثیر آن را بر یادگیری خود، دانش آموزان و همقطارن تبیین کند.</td><td>در سازماندهی تجربیات خود ابعاد عمل حرفه ای (روش تدریس، سنجش، مدیریت کلاس و...) را در پیوند با یکدیگر و به صورت سازمان یافته به تصویر کشیده است به گونه‌ای که تأثیر و تأثیر متقابل ابعاد بر یکدیگر و مجموعاً بر یادگیری خود، دانش آموزان و همقطاران به وضوح به تصویر کشیده</td></tr>
</table>

[۸۲] - narrative self-study

				شده است.
	قابلیت ها/ توانایی ها	در تحلیل و تفسیر تجربیات خود (از گذشته تا حال) توانسته برخی قابلیت های شخصی خود را که بر عمل حرفه‌ای او در آینده تأثیر گذار می باشد را شناسایی کرده اما نتوانسته پرسش های فراروی خود و نحوه پاسخ به آن ها را بر اساس تجربیات کسب شده تبیین کند.	در تحلیل و تفسیر تجربیات خود (از گذشته تا حال) توانسته قابلیت های شخصی خود را که بر عمل حرفه‌ای او در آینده تأثیر گذار می باشد را شناسایی کرده به پرسش های فراروی خود بر اساس تجربیات کسب شده پاسخ دهد.	در تحلیل و تفسیر تجربیات خود (از گذشته تا حال) توانسته قابلیت های خود به عنوان یک یادگیرنده، آموزشگر و عضوی از یک گروه حرفه‌ای را تبیین کند، و پرسش های فرا روی خود را با توجه به تجربیات کسب شده و تنوع نقش ها مطرح و به آن ها پاسخ دهد، به گونه‌ای که مسیر آینده حرفه ای خود را به روشنی تبیین نماید.
	خودکاوی روایتی	در متن پژوهشی درکی از کل و ارتباط آن با جزئیات را برای قابل دریافت نمودن حرکت خواننده میان گذشته، حال و آینده، و ارتباط زمان و مکان را به نمایش گذاشته است اما این رابطه منجر به	در متن پژوهشی درکی از کل و ارتباط آن با جزئیات را برای قابل دریافت نمودن حرکت خواننده میان گذشته، حال و آینده، و ارتباط زمان و مکان و من های مختلف، را به نمایش گذارد و به پرسش های	در متن پژوهشی درکی از کل و ارتباط آن با جزئیات را برای قابل دریافت نمودن حرکت خواننده میان گذشته، حال و آینده، و ارتباط زمان و مکان و من های مختلف را به نمایش گذاشته و توانسته به کمک بازگویی دوباره روایت (ساختن صحنه

		پاسخ دادن به پرسش های پژوهش نشده است.	پژوهش پاسخ دهد.	و پیرنگ) و با پاسخ به پرسش های پژوهش، بصیرت حرفه ای خود را با صورت بندی جدید در قالب دانش کاربردی به نمایش بگذارد.
	ارائه و دفاع	از اعتماد به نفس برای دفاع از یافته های پژوهش برخوردار نیست و نظم منطقی میان معرفی ایده ها حفظ رابطه علت و معلولی میان یافته ها و پرسش های پژوهش در ارائه مشاهده نمی شود.	از اعتماد به نفس کافی برای دفاع از یافته های پژوهش برخوردار است و می تواند نظم منطقی را میان ایده ها و پرسش های پژوهش برقرار نماید و پاسخ به پرسش های طرح شده در جریان دفاع متکی بر یافته های پژوهش است و تصویر روشنی از توانایی های حرفه‌ای او را منعکس می کند.	از اعتماد به نفس بالایی برای دفاع از یافته های پژوهش برخوردار است و می تواند نظم منطقی را میان ایده ها و پرسش های پژوهش برقرار نماید و به پرسش های طرح شده در جریان دفاع با استفاده از یافته های پژوهش پاسخ های مستدل و قابل دفاع ارائه نماید و چگونگی طی مسیر حرفه‌در آینده را با تکیه بر تجربیات کسب شده روشن کند.

۲ – فرصت های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن

ماهیت درس پروژه از نوع خودکاوی روایتی و متکی بر مجموعه تجربیات کسب شده در طول دوره آموزشی و تجربیات پیشین دانشجومعلم و فرصت های یادگیری مبتنی بر آموزش های ارائه شده در سرفصل درس پژوهش روایتی است، دانشجو باید با توجه به مجموعه تجربیات خود (تجربیات پیشین، دوره کارورزی و سایر تجربیات کسب شده در طول دوره تحصیلی) نسبت به تنظیم طرح پژوهشی (خودکاوی روایتی)، شناسایی منابع اطلاعاتی، جمع آوری اطلاعات و تحلیل و تفسیر اطلاعات، آزمون اعتبار یافته ها اقدام کند و نسبت به ارائه گزارش خود در قالب گزارش پژوهش روایتی از نوع خودکاوی روایتی اقدام نماید. این طرح زیر نظر استاد راهنما اجرا و نتایج آن برای دفاع در جلسه پایان دوره آماده می گردد.

۳ . راهبردهای تدریس و یادگیری چگونگی هدایت درس

راهبردهای اصلی شامل حل مساله، تفکر تأملی، تفکر نقاد و پژوهش است. هدف اصلی در این درس این است که دانشجومعلم یافته های حاصل از تجربیات خود را صورتبندی نموده و در قالب دانش کاربردی ارائه نماید. در فرایند عمل، اقداماتی به شرح زیر به انجام می‌رسد:

۱. تهیه فهرستی از کلیه تجربیات، گزارش ها، دست نوشته ها، یادداشت های شخصی، خاطرات، تصاویر، فیلم های تدریس، تولیدات فیزیکی و... در طول دوره تحصیلی (این مطالب می تواند مربوط به دوره تحصیلات مدرسه ای نیز باشد) و ترسیم آن در قالب نقشه ذهنی (mind map).

۲. ایجاد شرایط برای آنکه دستاوردها و تجارب دانشجومعلم بر اساس یک روال منطقی مثل روند زمانی، چالش ها و پرسش هایی که دانشجومعلم با آن روبرو بوده است یا ذهن او را به خود مشغول کرده است و... تنظیم شود.

۳. فرصت‌سازی برای مرور و مرور دوباره تمام داده های جمع آوری شده از تجربیات و حاشیه نویسی بر آن بر اساس دریافت ها، احساسات، قضاوت ها و... توسط دانشجومعلم. (یادداشت هایی که در این مرحله نوشته می شود، در مرحله تحلیل و تفسیر به دانشجومعلم کمک می کند. توصیه می شود این کار با فاصله زمانی دست کم یک روز انجام گیرد).

۴. درخواست مراجعه مجدد به همتایان (دانشجومعلمان)، معلمان راهنمای دروس کارورزی، آموزشگران دروس دوره تحصیلی و حتی دوره مدرسه، همکلاس‌های قبلی یا سایر کسانی که در طول دوران تحصیل با آن ها سروکار داشته‌اند. این گفتگوها باید درخدمت به تصویر کشیدن من حرفه‌ای و یافتن تصویری شفاف‌تر از من حرفه‌ای باشند. (این مراجعات می تواند به صورت غیررسمی باشد و موضوع گفتگو، یادداشت های شخصی دانشجومعلم یا پرسش ها و چالش هایی باشد که با آن روبرو شده است. توصیه می شود فضای گفتگو به صورتی تنظیم گردد که امکان نقادی و نه ارزیابی را تدارک ببیند). این گفتگوها بهتر است در دو مرحله صورت بگیرد: یکبار قبل از تحلیل و تفسیر تجربیات و در مرحله دوم پس از دستیابی به یافته های و به منظور اعتبارسنجی یافته های پژوهش.

۵. کمک به مشخص نمودن پرسش هایی برای به تصویر کشیدن من حرفه‌ای توسط دانشجومعلم؛ پرسش هایی که تصویر روشنی از هویت حرفه ای دانشجومعلم (مبتنی بر تجربیات کسب شده) را مهیا می‌کند و مسیر آینده او را به تصویر می کشد (نشان‌دادن آینده ممکن، آینده محتمل و آینده مطلوب و نحوه حرکت در این مسیر حرفه ای).

۶. زمینه‌سازی برای آنکه دانشجومعلم بتواند هر نوع تحلیل ممکن قابل دفاع و یا با طی فرآیند کدگذاری و تحلیل و تفسیر یافته های حاصل از روایت هایی که تدوین کرده به شرح مطرح در دروس کارورزی، روایت‌ها و اطلاعات جمع‌آوری شده را برای تنظیم گزارش «تجربیات»، «دانشها» و «آرمان‌ها» بکار گیرد و گزارش اولیه خود را تدوین کند.

۷. ایجاد فرصت برای بازخوانی‌های مکرر متن تدوین شده و گفتگوی بر سر آن و ایجاد فرصت برای ارائه گزارش به دیگر دانشجومعلمان و فرصت دادن برای بازتدوین گزارش. حرکت رفت و برگشتی از گذشته به حال و از حال به آینده حرفه ای در طول این بازبینی‌ها و نقادی‌ها لازم است.

۴– راهبردهای ارزشیابی یادگیری

ارزشیابی در این درس، فرایندی مبتنی بر مشارکت است. استاد درس، مسئول ارزشیابی عملکرد دانشجومعلم است. در این درس، مردودی مطرح نیست اما تنظیم گزارش نهایی بر اساس اصول باید به انجام رسد و استاد درس کیفیت آن را تایید نماید. ارائه گزارش در جلسات گروهی دانشجومعلمان صورت می‌گیرد و نقادی هر گزارش دست‌کم یک نوبت توسط سایر دانشجومعلمان انجام می‌شود. استاد درس بر اینکه این نقادی‌های گروهی در اصلاح گزارش نهایی بکار گرفته شود، نظارت می‌کند.

۵- ساختار گزارش پایانی کارنمای معلمی (گزارشی از نوع خودکاوی روایتی)

۱. **صفحه عنوان: مشتمل بر:** آرم و نام دانشگاه (بالای صفحه)، اسم پردیس، نام گروه آموزشی، نام درس، «عنوان گزارش»، دوره تحصیلی، نام و نام خانوادگی دانشجومعلم، نام و نام خانوادگی استاد راهنما و زمان پذیرش گزارش توسط استاد راهنما (با ذکر روز، ماه و سال).

۲. **بسم الله الرحمن الرحیم (یا عناوین مشابه)**

۳. **صفحه تاییدیه استاد راهنما و تعهد دانشجومعلم** (بر اساس فرمت دانشگاه)

۴. **تقدیم‌نامه** (در صورت تشخیص دانشجومعلم)

۵. **پیشگفتار** (در صورت تشخیص دانشجومعلم)

۶. **چکیده:** مشتمل بر ۲۰۰-۲۵۰ کلمه که اصل یافته نویسنده را آشکار کند. در بالای چکیده، «عنوان» و در زیر آن «کلمات کلیدی» (۵-۷ کلمه/ مفهوم) ذکر می‌شود.

۷. **فهرست مطالب:** فهرست مطالب الزامی است و در صورت نیاز فهرست جداول، فهرست نمودارها و شکل‌ها، فهرست پیوست‌ها هم اضافه می‌شود. هر گونه نمونه سوال و یا تصویر و فیلم و غیره که به عنوان بخشی از تحلیل و تفسیر مورد استفاده قرار گ‌رفته است به صورت پیوست در پایان گزارش و بعد از منابع قرار می گیرد.

۸. **متن اصلی گزارش:** متن گزارش نیازمند ساختار خاصی نیست. آنچه مطرح است، وجود مولفه‌های اصلی گزارش است. در این گزارش لازم است مولفه‌های زیر وجود داشته باشند؛ که اگر به همین ترتیب دنبال شوند می‌توانند ساختاری را شکل دهند:

مقدمات: شرحی از تجربیات زمینه‌ساز روی‌آوری به کار معلمی به زبانی برانگیزاننده برای شروع. این قسمت می‌تواند خود دارای عناوینی باشد یا می‌تواند به صورت یک متن پیوسته ارائه شود. آنچه مطرح است ارائه شرحی از انگیزه‌های ورود و تجارب مرب‌وط به معلمی‌کردن دیگران است.

شرح تجارب تحصیلی در دوره آموزشی تربیت معلم: این شرح نشان می‌دهد که بر دانشجومعلم در دوره تربیت معلم (در دانشگاه فرهنگیان) چه گذشته است. شرحی از ابتدا تا انتهای تحصیل. شرحی از آنچه «انتظار داشته»، از آنچه «با آن مواجه شده و در آن زیسته»، شرحی از «نوع نگاهی که به رخدادهای واقع شده در فرایند تحصیل داشته»، شرحی از «تصمیماتی که اتخاذ کرده و اعمالی که به انجام رسانده»، شرحی از «آنچه در این جریان شنیده است (دانش ارائه شده)» و شرحی از «آنچه پذیرفته است (دانش مورد قبول)». این موضوعات اصولا می‌توانند بر اساس مجموعه روایت ها، گزارش ها، دست نوشته ها، تولیدات، یادداشت های روزانه، کاربرگ‌های ارزیابی عملکرد دانشجو، طرح های یادگیری، برگه های فعالیت یادگیری/ آزمون دانش آموزان، تصاویر و سایر اطلاعات جمع آوری شده.... در طول دوره تنظیم شوند و دانشجومعلم بهتر است به آنها استناد کند. باوجوداین، الزامی به ارائه مستندات نیست. آنچه مطرح و مقبول است، گزارش دانشجومعلم است.

تشریح معلمی‌کردن خود در آینده: وقتی دانشجومعلم به شرح تجارب علمی و عملی خود پرداخت، زمان آن می‌رسد که اعلام

کند «بناست او چگونه معلمی کند؟» اینکه او چگونه معلمی می‌کند دارای چهار وجه اساسی است: اول اینکه «چه باورهایی درباره یادگیری و آموزش دارد». دوم آنکه «خود را به رعایت چه اصولی یا چه نظریه‌هایی در معلمی‌کردن متعهد می‌داند». سوم آنکه «چه آرمان‌هایی را برای معلمی‌کردن خود لحاظ کرده است». و چهارم آنکه «عمل معلمی را در موقعیت‌های واقعی با چه چالش‌هایی مواجه می‌بیند». شرح اینکه «او چگونه با چالش‌ها مواجه می‌شود»، موضوع ارزشمندی است.

تعهدات حرفه‌ای دانشجومعلم: آنچه دانشجومعلم تا اینجا می‌گوید، شرحی است از تجربه و آرمان. اما معلمی کردن نیازمند «تعالی مستمر» است. این موضوع نیازمند آن است که دانشجومعلم از اکنون به آینده‌ای متفاوت هم عنایت داشته باشد. شرح اینکه او چه طریقی را برای بهسازی مستمر خود برگزیده است و چگونه به عنوان یک «یادگیرنده مادام‌العمر» عمل خواهد کرد، در اینجا می‌آید.

۹. منابع: به طور کلی ممکن است شخص از هیچ منبعی استفاده نکند؛ اما اگر دانشجومعلم از منابعی بهره گرفت، معرفی آنها بر اساس سبک APA ضروری است.

۱۰. پیوست‌ها: آنچه در ارتباط با این گزارش است و به فهم یا اعتبار آن کمک می‌کند اما ارائه آن در متن گزارش ممکن نیست، در پیوست قرار می‌گیرد.

نکات اساسی برای نگارش گزارش نهایی کارنمای معلمی

۱- هر گزارش، به عنوان «سند» تولیدی دانشجومعلم است که نسبت به تمام مفاد آن، متعهد است.

۲- هر گزارش، تحت یک «عنوان» منتشر می‌شود؛ عنوانی خلاقانه برای نشان دان محتوای آن.

۳- نگارش گزارش با رعایت قواعد نگارشی و ویرایشی زبان فارسی، انجام می‌شود.

۴- حجم پیش‌بینی شده گزارش، در تمام گزارش‌ها رعایت می‌گردد.

۵- در همه گزارش‌ها از خط «بی نازنین» با اندازه ۱۴ برای متن و از همان خط به صورت «برجسته» برای عناوین استفاده می‌شود.

۶- متن گزارش با رعایت اصول «تایپ»، تایپ می‌گردد.

۷- اصول زیبایی در تنظیم متن نهایی، رعایت می‌شود.

۸- در نگارش متن، اصول اخلاقی و ارزش‌های اجتماعی و دینی لحاظ و رعایت می‌شود.

۹- از هر گزارش فقط سه نسخه برای «پردیس»، «استاد راهنما» و «دانشجومعلم»، منتشر می‌شود.

۱۰- بارگذاری گزارش نهایی در پورتال دانشگاه، توسط دانشجومعلم انجام می‌شود و کد اختصاص یافته به گزارش، در متن منتشر شده قید می‌گردد.

ساختار پیشنهادی برای تنظیم گزارش نهایی درس کارنمای معلمی به شرح جدول ۳ است.

ساختار گزارش نهایی کارنمای معلمی

مقدمات

- ✓ **صفحه عنوان: مشتمل بر:** آرم و نام دانشگاه (بالای صفحه)، اسم پردیس، نام گروه آموزشی، نام درس، «عنوان گزارش»، دوره تحصیلی، نام و نام خانوادگی دانشجومعلم، نام و نام خانوادگی استاد راهنما و زمان پذیرش گزارش توسط استاد راهنما (با ذکر روز، ماه و سال).
- ✓ **بسم الله الرحمن الرحیم**
- ✓ **صفحه تاییدیه استاد راهنما و تعهد دانشجومعلم**
- ✓ **تقدیم‌نامه (درصورت لزوم)**
- ✓ **پیشگفتار (در صورت لزوم)**
- ✓ **چکیده و کلیدواژه‌ها**: مشتمل بر ۲۰۰-۲۵۰ کلمه
- ✓ **فهرست‌ها:** فهرست مطالب، فهرست جداول، فهرست نمودارها و شکل‌ها، فهرست پیوست‌ها

متن اصلی گزارش

- ✓ **مقدمه**
- ✓ **شرح تجارب تحصیلی در دوره آموزشی تربیت معلم:**
  - «انتظارات اولیه»،
  - «تجارب زیسته»،
  - «تحلیل از رخدادهای واقع شده در فرایند تحصیل»،
  - «تصمیمات اتخاذ شده و اعمال به انجام رسیده»،
  - «آنچه شنیده شده (دانش ارائه شده)»
  - «آنچه پذیرفته است (دانش مورد قبول)»
- ✓ **تشریح معلمی‌کردن خود در آینده:**
  - « چگونگی معلمی کردن»
  - « باورهای یادگیری و آموزش».

« اصول یا نظریه‌های مبنایی برای معلمی‌کردن».

«آرمان‌های معلمی‌کردن».

«چالش‌های عمل معلمی در موقعیت‌های واقعی».

«چگونگی مواجهه با چالش‌ها معلمی در موقعیت عمل»،

- ✓ **تعهدات حرفه‌ای دانشجومعلم:**

منابع

پیوست‌ها

پیوست ۱- مشخصات تدوین کنندگان برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

موضوع: بازنگری برنامه درسی دوره کارشناسی پیوسته رشته آموزش کودکان استثنایی

مجری: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه فرهنگیان

رئیس کارگروه: جناب آقای دکتر علی اصغر کاکوجویباری

اعضای کارگروه بازنگری و تدوین کنندگان سرفصل دروس (به ترتیب الفبا):

سرکار خانم لیدا ابراهیم نژاد، جناب آقای کوروش امرایی، جناب آقای دکتر سعید حسن زاده، جناب آقای مهدی دستجردی کاظمی، جناب آقای ابوالفضل سعیدی، سرکار خانم منیره عزیزی، ، باقر غباری بناب، سرکار خانم مژگان فرهبد، جناب آقای دکتر مجید قدمی، جناب آقای دکتر علی اصغر کاکوجویباری، جناب آقای دکتر فرهاد کریمی، سرکار خانم اشرف کریمی، جناب آقای رضا متقیانی، سرکار خانم آیلار میزانی، جناب آقای دکتر اصغر مینائی.

تدوین کنندگان سرفصل دروس عمومی ویژه فرهنگیان:

سرکار خانم فاطمه زهرا احمدی، جناب آقای دکتر هادی دهقانی یزدلی، جناب آقای دکتر محمد داوودی.

تدوین کنندگان سرفصل دروس تربیت اسلامی:

جناب آقای دکتر علیرضا صادق زاده قمصری، جناب آقای دکتر محمد حسنی، سرکار خانم دکتر شهین ایروانی، سرکار خانم دکتر نرگس سجادیه، جناب آقای دکتر محمود نوذری و سرکار خانم منصوره مهدوی هزاوه.

تدوین کنندگان سرفصل دروس تربیتی و تربیتی-موضوعی:

جناب آقای دکتر نعمت اله موسی پور، سرکار خانم آمنه احمدی، سرکار خانم منصوره مهدوی هزاوه، سرکار خانم عاطفه عطاران، سرکار خانم نگار الهامیان، سرکار خانم مریم قاسمی، سرکار خانم دکتر مرجان کیان، جناب آقای دکتر محمد دادرس و جناب آقای صادق نبوی.

تاریخ بازنگری: ۱۳۹۵/۰۲/۲۰

